

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. ledna 1939.

č. 1

OBLECTE SE V ROUCHO SVATEBNÍ.

Tak voláme k vám na prahu nového občanského roku. Nejde o roucho svatby tohoto světa, ale o roucho svatby duchovní, roucho pro nebeskou hostinu Beránkovu. Hostinu, kterou nám skytá nekonečná dobrota Boží při každé denní Nejsvětější oběti. Hostinu, kterou budeme požívat, budeme-li žít v plnosti Milosti Boží, kolem trůnu Nejvyššího jednou na věčnosti. Dnešní doba nového přerodu naší vlasti i celého světa nám, věrným synům svaté Matky Církve, prikazuje, abychom dobře rozlišovali Hostinu Beránkovu a kvasu pozemského. Není to jen úkon sám, ale celá příprava k němu. Kvasem pozemským rozumíme tu vše, co směřuje k blahu lidí v jejich životě pozemském. Zvláště pak máme na mysli v dnešní své úvaze ty úkony pozemské, které nazýváme životem politickým. Úkony, které pořádají náš život rodinný, život našich dětí, život v obcích, společnostech i život v jednotném státním celku. Naše roucho, které pro tento kvas pozemský oblékáme, i způsob, jak je oblékáme, jsou podstatně jiné, než bílé roucho svatební pro Hostinu Beránkovu. Rouchem chceme tu rozuměti všechny myšlenky a počiny, které směřují k štěstí duše i těla. Péče o blaho tělesné je ono roucho, které na sebe béráme v starostech tohoto světa, péče o klid a pokoj duše podobá se pak rouchu, v němž se oblékáme k dosažení nejvyššího svého cíle, požívání věčné blaženosti. Roucha svatby nebes i země jsou roucha v podstatě různá, ovšem jedno druhé doplňující. Podobají se tu šatu, který je složen z dvojího ústroje. Roucho svatby pozemské nemůžeme oblékati dříve, dokud jsme se neoděli rouchem duchovním a nemůžeme se také strojiti do obojího tohoto šatu najednou. Toto obrazné srovnání našich myšlenek a počínů směřujících k uskutečnění našeho štěstí zde na zemi i pro život nadzemský, musí nás dovésti k tomu, abychom tyto své myšlenky a činy jedny s druhými nespěšovali, nezaměňovali. Z toho plyne pro věřícího člověka, pro katolíka jediná neměnitelná zásada: nemůže se současně účastnit ve vedení činnosti politické a duchovní. Zvláště dnes, kdy činnost politická je vedena s tolika různých hledišek a zájmů, je třeba, aby katolík přesně rozlišoval ve vedení činnosti politické a duchovní, aby tuto

nesměšoval. Tím méně pak se nesmí domnívati, že činnost politická, i když věcem duchovním bude ku prospěchu, může nahraditi činnost duchovní. Máme-li z této obecné úvahy přejíti k věcem skutečným, lze říci tolik: katolík si musí uvědomiti, že je třeba a vždy za všech okolností takového zařízení, které vede myšlenky a činnost duchovou, obrazně řečeno, které připravuje pro křesťanské duše čistá a bílá roucha cností pro život duše v Kristu Ježíši. Tímto zařízením není jen vlastní hierarchická organizace Církve, ale i všechny nábožensko-kulturní instituce a spolky laiků vedoucí k pěstování cností křesťanských. Nelze proto takové stávající instituce a spolky včleňovati do jednotek veřejné správy politické, byť i třeba neprávem pečovaly o věci duchovního povznesení příslušníků našeho národa. Katolík pracující v dílně — instituci, spolku nábožensko-kulturním — kde se hotoví a obléká bílé roucho pro život Boží a hostinu duchovní, ví dobře, že tato dílna musí býti co nejdokonalejší, nejdříve postavena a roucha v ní zpracována. Ví, že sem třeba uvést všechny duše našich spoluobčanů, nevylímaje těch, kteří vedou správu věcí státních. Ví, že teprve tehdy mohou pokračovati v dílně, připravující roucha světské hostiny, že bez běloskvoucího roucha spodního stáli by uprostřed svého národa jako žebrák oděný jen chatrným kabátem na holém těle. Tyto základní pravdy platí pro nás všechny, pro nás v prvé řadě, neboť jen tehdy, jsme-li oděni bezvadně, můžeme vytýkati druhým jejich chatrný oděv. Naši povinnosti v tomto novém občanském roce bude, obnoviti vlastní roucho svatební pro Hostinu Beránkovu, oblékati v ně pak i své spolubratry a tak sebe a své spolubratry připravit pro oděni světa. Ať v českém národě není žebráků, kteří by byli oblečeni jen chatrným šatem tohoto světa, v bezcenných hadrech, které pronikne každá nepohoda. Kéž my i celý náš národ vstoupíme do dílny Boha Nejvyššího, ve které si za vedení svatých a andělů Páně zahálíme svou duši do šatu čistoty a svatosti. Kéž tato čistota a svatost jest nám pak průvodcem a vůdcem pro poslání naše i našeho státu v nových Božích dějinách.

Křišťan.

P. Dr. Jan Urban, O. F. M.:

Nová doba.

Světovou válkou nastal přelom od jedné doby ke druhé. Tato změna jest náhlá, ale jest dozráním předchozího vývoje. První jeho stopy se ukázaly, když se v lidském myšlení objevila zásada, že jistotou pravdy jest vlastní stupeň poznání a když se v náboženském životě souhlasně ozvala slova, že každý má osobní osvícení Boží a může si tedy vykládati zjevení Boha sám. Cíli v obojím případě: že každý si tvoří svou pravdu přirozenou i nadpřirozenou, nezávislou na skutečnosti. Odtud se přenesla lidská mysl snadno i na obor mravnosti a usoudila, že platí-li každému pravda, kterou sám pozná, že platí i jen ten zákon, který uzná. Tím se zhroutila jistota pravdy i mravů, která by byla nezávislá na jednotlivcích. Toto mínění, které vzniklo pouze myšlenkově mezi mysliteli, přeneslo se brzo do života lidstva a znenáhla tvořilo nový svět. Z oboru myšlenkového přešlo do mravního života jednotlivců. Ti opouštěli mravní příkazy křesťanství a skoro současně i jistotu křesťanské pravdy. Z jednotlivců se stávaly jednak příkladem, jednak rozšířením těchto idejí celé vrstvy a volnost pravdy i mravů se stala podkladem sociálního života. Ježto myšlenka volnosti byla přístupnější tomu, kdo měl dosti prostředků, aby si zjednal její ovoce, uplatnila se nejprve ve vrstvách zámožných a mocensky silných a vytvořila mravnostní nevázané poměry — sociální liberalismus, který podle přirozených účinků nemohl zůstat bez odezvy a vyvolal opačné hnutí tříd slabších — socialismus —, který jest opět jen plodem odpadu od závazné pravdy a mravnosti, řešícím společenské vztahy zcela neodvislé od jakékoliv obecné mravnosti. Po staletí se od počátků renaissance vytvářel tento vývoj a nyní nastalo jeho vyvrcholení a přelom. Než to jest jen povrchní popsání vývoje lidské společnosti.

Neboť tvrdím-li, že nelze poznati skutečnost, jak jest, nýbrž jen jak se mi zdá, kladu jistotu poznání z venku do sebe a dělám tím dvojí: Jednak popírám Boha a vše, co On může zjevit, — neboť Boha můžeme s jistotou naprostou poznati jen z věcí stvořených. Tvrdím-li, že jich nelze poznati, nemohu ovšem ani z nich

nic usuzovati. — Jednak ruším a popírám tím jakoukoli jednotu a tvořím nekonečnou roztržitost. Roztržitost jak se jeví v nekonečném řadě názorů na pravdu a na povinnost, jak žítí. Plody její pak jsou naprostá neshoda mezi jednotlivými lidmi i mezi jejich vrstvami, mezi národy i stavy.

Jest tedy nejspodnějším smyslem celého vývoje dot napjetí mezi Bohem a člověkem, buď jednotlivcem nebo celkem. Vývoj podle poznání Boha a uznání jeho vůle vede k jednotnému a jedinému názoru na život a mravnost. Jest základem sjednocení mysli i srdcí, povýšených nad všechny jiné vůle, — neboť jest jeden a věčný.

Vývoj podle člověka spěje k nekonečné nejednotě, — neboť každý má svůj vývoj za jedině platný a vývoj celku se stále mění. Nejednota pak vyústí buď ve zvlášť jednotlivce nebo v anarchii celku, buď v tyranii silnějšího jednotlivce neb strany.

Jest tedy vlastním podkladem celého vývoje boj dvou proudů: Proudů Božího a proudu bezbožeckého.

Dnes stojíme na počátku vyvrcholení tohoto odvěkého napjetí, pokud se dosud vyvinulo.

Rychlý rozvoj a rozpjetí těchto dvou pólů vytvořilo dnes novou dobu.

Nová jest proto, že vyvrcholuje předchozí vývoj a působí i vyžaduje podstatné změny ve způsobu života, — nikoliv proto, že by bez předchozích příčin nastaly nové poměry.

Její znaky, tvořící skoro podstatné změny, jsou:

Vrchol napětí mezi člověkem a Bohem vystupňoval se k dokonalému odklonu od pravdy obecně platné a závazné, to jest od nadvlády ducha,

pozitivní a kolektivní bezbožectví, — proti dosavadnímu negativnímu a jednotlivému ateismu, —

jednak v prohlášení za rozumovou a mravní normu rasy a krve,

dále v jednostranné sociální systémy, stojící místo na základě snahy po skutečném dobru pro všechny, na vědomém a programovém boji pro jednu skupinu lidstva.

Nejbližším podkladem tohoto odklonu od platné Pravdy jest postavení hmoty do úroku rozho-

KNĚZ LEDOVČŮ.

P. Bernard Hubbard je znám svou dlouholetou činností mezi Eskymáky. Dostalo se mu za ni názvu »Apoštol Eskymáků« a »Kněz ledovců«. Posledně působil na polárních ostrovech Beringova zálivu. Nyní vydal zajímavou knihu svých zážitků. »Liší se naprosto«, — píše — »od líčení tak zv. sensačních cestopisů, které, zejména v Americe nyní mají konjunkturu.« Zde několik příhod polárního misionáře:

Po všechna léta, která jsem prožil u Eskymáků, nevím o jediné vraždě, rozvodu, krádeži, sporech, které by krvavě končily; přes to, že moji Eskymáci každoročně se stěhují severněji, jakmile se oteplí, není mi znám ani jediný případ sporu o lepší pastviny nebo loviště.

Eskymáci jsou snad nejčistším národem. Žádní cizopasníci je netrápí. A jejich příbytky? Vzor čistoty. Tak vzorné čistoty, že u nich v plném slova smyslu možno jisti s podlahy.

V King Islandu, kde jsem dlouho působil, nebylo ani lékaře, ani ošetřovatelky. Náčelník tamního kmene, volený nepřetržitě již po 35 roků, je současně lékařem, zubním technikem i porodníkem. Za těchto 35 let

stál u kolébky 1200 dětí. Jen jeden případ úmrtí matky se za tu dobu přihodil, a to ještě byl jen důsledek předcházející choroby rodičky. Někaké kontroly narozených dětí u Eskymáků není. Opovrhují však nesmírně bezdětnými »bílými« ženami.

Všichni jsou zbožní katolíci. Otcem jejich, jak jej nazývají, jest P. Lafortune, kanadský kněz, žijící mezi nimi již 38 roků. Eskymáci jej nesmírně milují, snad také proto, že po celých 38 roků ani na chvíli je »otec Lafortune« neopustil.

Severně od King Islandu leží dva ostrovy Diomedé, mezi nimiž probíhá hranice dvou světadílů. Jeden ostrov patří Americe, druhý Rusku. Obývají je tytéž kmeny Eskymáků, ale co vládne v Rusku komunismus, uprchlo mnoho Eskymáků přes Ledové moře na Aljašku. Chtěl jsem v posledním měsíci svého polárního pobytu poslati na Sibiř zprávu o katastrofě letadla Levaněvského, ale nebylo mi dovoleno přistáti na ruském území.

Byl jsem také prvním, který přišel letos v létě ve styk s Eskymáky Ledového moře, usídlenými východně od mysu Barrow. Sověty měly obavy, že moje přt-

dujícího činitele, do něhož se klade jediný důvod blaha, — a podle něhož se jedinečně posuzuje stav člověka a lidstva.

Nejbližším důsledkem toho jest pak popření lidské svobody ve prospěch státu.

Aby vynikla podstatnost těchto znaků, srovnajme je s podstatným mravním přesvědčením dřívějších dob: Proti I. přikázání Božímu, které přestupovali nevěrou jednotlivci, omezené společnosti (školy, strany), nastupuje dnes kolektivní a bojové bezbožectví jako oficiální součást stavby státu a světové revoluce, — a jako celosvětové hnutí lidstva.

Proti II. přikázání Božímu dějí se veřejné a úřady trpěné, schvalované, neb nařizované počiny rouhání. Totéž platí vzhledem k III. přikázání, že se den, Bohu zasvěcený ruší a zavádějí se v systému bezbožectví světového programu nové časové jednotky. Vzhledem ke IV. přikázání rodí se zcela nový systém výchovy: státní výchova mládeže, vytržené z rodiny. Přikázání V., které je nejbližší přirozenému citu lidskému, ztratilo svou mravní sankci tak dalece, že se veřejné mínění neozve při hromadných popravách a mučení, které předčí mučednické doby prvokřesťanské. Sem náleží i úpadek ocenění lidského života vzrůstem vražd, sebevražd a nízkým mravním cítěním soudu při trestu těchto zločinů i změna mravní zodpovědnosti lékařstva.

Přikázání VI. rovněž není ani veřejným přesvědčením ani zákonem, jakožto jeho výrazem, chráněno, a rodina i manželství má zcela nový mravní ráz. Sem náleží zcela nové zásady eugenické, odchýlné od dřívějších mravních zásad lidských. — Proti VII. přikázání stojí ztráta sociální spravedlnosti, platné pro všechny, a přijímání třídního boje jako normálního a řádného zjevu.

Jestliže dosud podle lidského rozumu a širšího mravního citu platilo dané slovo, neb smlouva jakožto závazek, stojí proti VIII. přikázání dnes nad daným slovem vlastní prospěch jako nejvyšší mravní norma.

Víme-li, že Desatero jest souborem nepřirozenějšího mravního cítění lidstva, pak teprve z těchto rozdílů nám vynikne skutečně podstatná změna dnešní doby oproti staré, i odůvodněnost názvu — nová doba.

(Pokračování.)

ROZHLIŽÍME-LI SE DNES

po Evropě, kdysi křesťanské, hluboce zarmoucení musíme, bohužel, přiznati, že mnoho je těch, kdož zavrhlí mírové poselství vánoc. Tak mnohé dítě, které rodiče ještě před rokem přivedli k jesličkám, neprijde k nim letos. — Je mnoho velkých a mocných, kteří hlásají mír mezi národy. Nespojují však mír národů s mírem štedrovečerní noci, s mírem Božím. Jest však také dnes již mnoho pastýřů a králů, hotovicích se k cestě do Betléma. S hrůzou poznali, kam se řítí lidstvo a jeho práva, jsou-li odloučeny od Boha a Jeho zákonů. Vyciřují vnitřní souvislost svobody lidské společnosti se svobodou dítek Božích. Uvědomují si, že v poníženém člověku je ponížen i Bůh, jehož jest člověk obrazem. Přicházejí k poznání, že pokoj země musí předcházeti sláva Boha.

Velkému odpadu dneška musí odpovídati houfný návrat. Prvé vánoce předcházeli dlouhý, bolestný advent. Bylo v něm mnoho falešných spasitelů. Zavedli lidstvo na scestí a teprve když prožilo bláznivá období, našlo pravého Spasitele. Dnešní smutné časy mají s nimi tak mnoho společného. Do jejich zmatků proniká však paprsek Boží Prozřetelnosti, jakoby nám chtěl osvětliti Její záměry.

A tak čekáme na den, který bude ozáren světlem a mírem vánoc, poněvadž na zemi je možným toliko mír pramenící z betlémského chvalozpěvu. Jeden je také král míru, onen totiž, jehož předzpěv vánočních nešpor pozdravuje oslovením »Rex pacificus«, Král pokojný, »po jehož tváři dychtí veškerá země.«

P. B. Muckermann, S. J.

Závěr vánoční úvahy.

tomnost a zprávy mohly by nepříznivě na Eskymáky působiti. První Mši svatou o prvním zářijovém pátku sloužil jsem na ruském území, druhou na americké půdě. Ale návštěva u těchto kmenů nebyla přece bezvýslednou.

Jednou přinesl mi uprchlík ze Sibíře sovětský katechismus, jemuž se všechny tamní děti musí učiti na zpaměť. Je to úplná napodobenina katolického katechismu, jen slovo Bůh je nahrazeno slovem Lenin. Na příklad: Kdo stvořil svět? Odpověď: Lenin! Tento podařený »katechismus« poslal jsem domů svým přátelům. Ukázky z něho byly uveřejněny v evropských i amerických časopisech, což však sovětům bylo velmi nepříjemné.

Tím jsem na sebe také upozornil a proto bylo nařizeno chytiti mne. Jednoho dne jsem jel s našimi »americkými« Eskymáky na lov velryb. Najednou se obrátil vítr a naše čluny byly hnány na opačnou stranu, ruskou. Moji průvodci zůstali hodně vzadu. Když jsem vystoupil na břeh, čekal už na mne s napaženým revolverem sovětský úředník a zatkl mne pro nedovolené přistání na ruské půdě. Potom mne vyzval, abych vstoupil do připraveného letadla, že

budu odvezen na Sibíř. To bylo ovšem velmi nepříjemné překvapení. Hleděl jsem věc protáhnouti. Žádal jsem, aby mi byl předložen písemný zatykač, což se (ta pohotovost!) ihned stalo. Cetl jsem jej hodně dlouho a získal tak jistý »náskok«. Potom jsem se vytasil s námitkami, které mne právě napadly, na př., že je to mezinárodní záležitost a že tudíž zatykač na mne musí býti podepsán jak od amerického presidenta Roosevelta, tak od Stalina. Na to mi ovšem sovětský úředník zůstal odpověď dlužen. Záchrana se zatím blížila. Mým průvodcům bylo totiž nápadné, kde tak dlouho meškám a vydali se za mnou. Celá výprava s loveckými zbraněmi objevila se pojednou u nás a náčelník Eskymáků rozřešil celou »mezinárodní« záležitost slovy: »Pán (t. j. sovětský úředník) půjde tam, odkud přišel, a my s naším otcem rovněž.« Vida proti sobě přesilu, musil se úředník podvoliti. Zákon jsem ovšem nepřekročil, neboť podle mezinárodního práva může v nutném případě přistáti plavec na kterémkoliv pobřeží. Dobří Eskymáci vynutili si potom ještě, že úředník musil mne veřejně za »pohanu« odprositi.

»Katholische Kirchenzeitung«. Přel. Kk.

Končíme L. T. 1938.

Bylo by výrazem neupřímnosti k sobě samým, kdybychom chtěli opouštět rok 1938 s pocity uspokojení nad tím, že »se nám už nemůže nic stát« a že národ již šťastně prodělal přetěžkou operaci. Nelze sice popřít, že zjevem v celku podivuhodným byl onen klid, s nímž národ přijal v roce 1938 skutečnost, že na jeho těle poprvé v dějinách bylo aplikováno (způsobem ovšem nepředvídaným, byť nepředvídatelným) ustanovení čl. 19. Paktu Společnosti národů o mírové změně státní hranice. A podivuhodnou byla i řada jiných dějů a skutečností. Než to vše neopravňuje k nadějím v příchod dnů idylických.

Princip t. zv. »sebeurčení národů«, to jest tvoření států podle národnostních oblastí, jehož se dějinným omylem dovolávali před 20 a více lety někteří čeští političtí činitelé při znovupřetváření nepřetržitého státního života Koruny Svatováclavské a jenž v podzimních dnech roku 1938 vydal své ovoce, pro nás přetrpké, valí se »po mnichovských událostech« jako nezastavitelný tank politickým životem Evropy. Není zatím možno určit ani místo, u něhož se zastaví, ani dobu, kdy bude nahrazen principem jiným...

Slabou útěchou je pro nás pomyšlení, že Svatováclavský stát nebude posledním státním útvarem »principem sebeurčovacím« rozloženým, právě tak jako nebyl prvním. Jen záchvěv lítosti probíhá v nás, vzpomeneme-li si minulosti národní, v níž namísto snahám o počestění Čech, Moravy a Slezska věnovali poblouzení naší předkové svou pozornost i svou krev nápadům sektářů ze všech končin Evropy a ustupující z rodné půdy, uprázdňovali ji pro ten živel, jehož potomci před 20 lety »národnostní princip« přivítali s hlaholem nadšením a po dvaceti letech provádějí...

Nemůžeme-li se nijak honositi tím, že jsme navždy zachránili světový mír, je přece pro český národ velkým kladem vědomí, že dějinami nebude činěn zodpovědným za dny, které teprve přijdou... Toto vědomí jest také průkazem o vůli k míru i za cenu sebeobětování a zároveň i nápořádí nadějí, ukrytých na dně srdce! Heslo totiž velkého jezuity P. B. Balbína: »V naději a v mlčení jest naše síla!« platí v dnešních dnech mnohem více, než v době, kdy potomek vladického rodu Balbínů z Vorlíčné svým životním dílem oslavoval království horami korunované!

Jsmeli nejvýše vděční Prozřetelnosti, že český národ uchránila od tíhy odpovědnosti za děje, jejichž konců ještě zdaleka nelze spatřiti, děkujeme vroucně i přimluvě Matky Boží Staroboleslavské a svatého Ochránce naší národní svébytnosti, jejichž oslavy připadly podivuhodnou shodou okolností právě do rozhodujících hodin nejosudovějšího září českých dějin. Na prahu nového roku neděkujeme však jen za to, že národ byl zbaven odpovědnosti za další průběh světových dějin, nýbrž také zvláště, že náš národní kmen (i když zbaven nejedné kvetoucí větve), byl uchráněn od vykrvácení, jež kdysi postihlo nemilosrdně naše někdejší slovanské sousedy na severu!

Končíme rok 1938, nastupující do roku 1939, zahaleného dosud pro nás temnotou. Končíme rok, jehož chmurnému a výčtkami prodchnutému ovzduší v cír-

kevní liturgii snad nejlépe by odpovídaly velkopáteční modlitby. Avšak z nich již v úvodních slovech Ozeášových vysvítá z chmury bolu a pokoření světlo naděje! A proto s důvěrou v Boží milosrdenství i nyní při vstupu do nového roku s tímto prorokem opakujeme slavný příslib jeho věštby:

»Toto praví Hospodin:

»V tísní své snažně budou mne hledati, řkouce: »Pojďte, a navraťme se k Hospodinu; onť nás rozšlehal a uzdraví nás, poranil, a vyhojí nás. Navrátí nám život po dvou dnech, třetího dne vzkřísí nás, a žítí budeme před jeho tváří.«

Dr. Václav Ryneš.

Řád o povinnostech katol. mužů.

V. úvaha: O dobrém příkladu.

Katoličtí mužové především se budou snažiti, aby nikdy nedali pohoršení nepřátelům sv. víry, ani skutkem, ani životem. Naopak budou se snažiti, aby dávali vždy dobrý příklad řádného, mužného a křesťanského charakteru.

Jak důležité a časové to napomenutí našeho »Řádu«. Dnešní shon životní zatahuje i nás katolíky do svých řad. Říkáme si často na omluvu, že musíme jít s duchem doby. Jsme tak sesvětštělí, že tomuto duchu doby podléháme na každém kroku. Máme jen jakési mlhavé, nepřesné představy o svých náboženských povinnostech. Někdy se občas vytrhneme sice z těchto osidel knížete světa, bývá to však jen krátká chvíle a zase upadáme v moc lásky k pozemské hrouďce a k rozkošem těla. Co nejlépe dokážeme, bývá, že plní nadšení mluvíme o povinnostech svých spolubratří a zapomínáme skoro soustavně na to, že naše jednotlivé skutky, ba celý náš život je trvalým pohoršením pro naše pozemské spolubratry. Jsou-li na stejném stupni života, nemá takové pohoršení těch účinků, jako naše pohoršlivé skutky a život před těmi, kdo jsou na dobré cestě k návratu do Božího Domu. Zde takový jediný skutek je s to zastaviti duchovní pokrok nesmrtelných duší našich spolubratří. Jaké to nedozírné následky, jaké škody natropí pohoršení, které dáváme. Špatný příklad katolika, který svého Spasitele vyznává jen ústy, jehož sladká slova odporují tomu, co v skutku a pravdě dělá, je přímou morovou ranou a vítanou příležitostí pro nepřátele svaté víry, kteří nemusí ani mluvit. Stačí ukázati prstem na nás, neboť naše skutky odporující tomu, co hlásáme, víru snižují a působí ji velkou úhonu. Vezměme si několik příkladů ze skutečného života. Katolický řečník na veřejné schůzi bouří proti nepřátelům svaté víry, dovolává se Spasitele, radí k návratu do církve, k mravnému a bezúhonému životu, a když je po schůzi, zasedne k plným džbánům, nedává na sebe pozor, spíjí se do nepříčetnosti a je pak terčem posměchu a pohoršení pro ty, k nimž nedávno tak nadšeně promlouval. Můžeme právem říci, že ve sklenici alkoholu utopil celý úspěch svých krásných řečí, ba naopak způsobil třeba více zla, než kdyby na takové schůzi nebyl vůbec mluvil. Jiný příklad: Katolický řečník mluví o řádné a křesťanské rodině, a doma má zhýčkaného jedináčka, nestará se o jeho křesťanskou výchovu, více dětí si nepřeje, a užívá obvyklých dnes moderních výmluv o početnější rodině. Další se křičuje a modlí společně na schůzi Anděl Páně, zatím co doma tuto modlitbu ve své rodině zanedbává, nebo v ten den, co se modlí, zanedbal svou nedělní povinnost a nebyl zbožně přít-

men celé mši sv. Jiný hlásá obrodu národa v Kristu a sám je nejhorší sobec, a věrnost manželská je u něho překonanou věcí. Další do očí úsilně vychvaluje a po straně haní, a ani si neuvědomuje, že tímto způsobem dává do ruky nepřítelům Božího království nebezpečnou zbraň. Katolík by si měl na každém kroku uvědomovati v důsledcích svých strašlivou výstrahu Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista: Běda tomu skrze něhož pohoršení pochází, lépe by mu bylo, kdyby žernov oslíčí byl mu zavěšen na hrdlo a on uvržen do hlubokosti mořské. Katoličtí mužové! Volám k vám slovy nadšeného staroboleslavského kazatele kanovníka Málka: Vzpřužte svoji duši malátnou, napojenou jedem ducha doby, mějte na sebe bedlivý pozor! Nemůžete-li jíti každou neděli na Slovo Boží, vyberte si vhodnou duchovní četbu, modlete se často tak zvané střelné modlitby, vzdávejte před každým křížem v polích, v zahradách, na vesnici i v městě patřičnou úctu, říkající aspoň začátek mariánského chvalozpěvu: Velebí duše má Hospodina Boha Otce, Syna i Ducha Svatého. Tím se budete pamatovati na své vlastní poslání duchové, vytrhovat ze starostí a shonu života pozemského a vyrostete tím v pevné a mužné křesťanské charaktery. Nestyďte se, otevřete a jasně se přiznati k Spasiteli, abyste na věčnosti nepykali za tuto slabost. Pamatujte si, že i na vás platí výrok Páně: Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznam před svým Otcem nebeským, kdo mne zapře před lidmi, toho i já zapru před svým Otcem nebeským. Vzpamatujte se! Pohoršení, které jste dosud dávali skutky a životem, vyměňte za trvalý křesťanský život, v jehož čele půjde statečná a otevřená láska k Bohu a k bližnímu a ne falešný stud a ohledy lidské. Tento život bude nejlepším příkladem vašim vrstevníkům a bude často účinnější, než krásné a lahodné řeči.

Čistka v SSSR pokračuje.

Již několikrát měl jsem příležitost upozorniti v »Katoliku«, že poměry v sovětském Rusku jsou stále na prosto rozhárané. Po celých 20 let vede se tam v různých formách odboj ruského obyvatelstva proti organizaci státního života na komunistických zásadách odporujících lidské přirozenosti. Tento odboj si již vyžádal asi 40 milionů lidských životů, ale boj dosud není rozhodnut. Komunistům, ač se o to snažili všelijak, nepodařilo se zajistiti si poslušnost ruského lidu natolik, aby mohli nerušeně prováděti své záměry a ruskému lidu dosud Pán Bůh nedopřál, aby se zbavil komunistické nadvlády.

Od r. 1936—37 události v SSSR však nabyly zvláštního rázu. Již od začátku komunistické revoluce byla mezi komunistickými předáky udržována zásada, že se nesmí prolít krev významných komunistických činitelů. Tím se také vysvětluje, proč nejvýznačnější odpůrce Stalinův z řad komunistů, pověstný soudruh Lejba Bronstein-Trocký, nebyl svého času zastřelen, nýbrž pouze vyhoštěn. Tato zásada však již dávno byla porušena a komunisté bez milosti vraždí jeden druhého, snad také proto, že již nemají koho odpravovati . . . A tak celý svět s úžasem se díval na to, jak nynější komunistický diktátor Stalin odstranil ze svých dřívějších druhů jednoho po druhém. Obvyčejně pád toho nebo onoho hodnostáře v SSSR předcházela řada zjevů ukazujících, že dotyčný je v nemilosti. Především jméno takového nešťastníka přestalo se objevovati v novinách s chvalozpěvy v sovětech obvyklými. Pak začaly proskakovati zprávy, že je

buď nemocen anebo přesazen, načež se konečně sdělovalo, že jako »nepřítel lidu« a »smradlavý pes« je zatčen (tyto výrazy jsou v SSSR běžné). Po zatčení ovšem se vychrlilo na bývalého hodnostáře bez počtu nadávek a obvinění z nejhavnějších zločinů, obyčejně však takových, kterých se nedopustil. Právě zločiny se zamlčovaly, jelikož byly součástí komunistického režimu.

Dosud se v SSSR udál pouze jeden případ, kdy takový hodnostář dostal po čase od Stalina milost. Byl to starý komunist Radek-Sobelson, mezi jiným velmi nadaný žurnalista. Proč tento Žid dostal milost, není přesně známo. Tvrdilo se, že prokázal Stalinovi významné služby při odhalení »protistalinského« spiknutí v rudé armádě a vůbec »protistalinského« smýšlení různých osob. Nyní však se udál druhý případ, kdy již zatčený komunistický hodnostář vyvázl (alespoň dočasně) z nemilé situace. Je to proslulý sovětský generál Blücher, vrchní velitel sovětské armády Dálného východu. Svému vyváznutí děkuje jen té okolnosti, že stalinská nemilost zjevně dosavadního komisaře vnitra, vrchního sovětského čekistu, soudruha Ježova. Podle prozatímních kusých zpráv Ježovova manželka se již svého muže zřekla a je s ním rozloučena. Tyto zjevy obvyčejně provázejí stalinskou nemilost . . .

Ježovovi dopomohl prý k pádu maršál Voronov, který mu měl za zlé (ovšem zcela právem), že svou čistkou »nespolehlivých živlů« tak důkladně zničil rudou armádu, jak by ji nemohla zničiti ani sebedelší válka.

Hned po pádu Ježova se začalo s čistkou mezi čekisty. Bylo prý jich zatčeno hned několik set a mezi nimi nejbližší spolupracovníci Ježovovi. Další zatčení se očekávají . . . Kdo vlastně tuto čistku provádí, je těžko říci. Na místo Ježova přišel osobní přítel Stalinův, soudruh Beria, původem Gruzínek. O koho se opírá, když čistí GPU, jest otázkou . . . Také se »čistí« v sovětském komsomolu, v armádě (v Kijevě) a skorem všude . . . Čistka, čistka bez konce

E. Kalikin.

Katolická akce.

Farní konference Katolické akce konaly farnosti: Jílové (3./11.), Kbely (9./11.), Mnichovice (20./11.), Čestlice (27./11.), Domašín (4./12.), Pyšely (11./12.), Vlněves (11./12.), Čestlice (12./12.) Ve Vlněvsi referoval p. Rezníček, ve vikariátě mnichovickém p. Tax. — Farní konference Katolické akce jsou nejvhodnějším prostředkem k probuzení náboženského života ve farnosti. Nutno proto jejich pořádání, zejména v zimním období, co nejvíce doporučiti.

Pomáhejme Katolické akci jako naši katoličtí spolubratři Slovinci, kteří ustavili zvláštní sdružení pod jménem »Molitveno pomoč« — pomoc modlitby —, které má za účel obětmi a modlitbami vyprositi Boží pomoc pro Katolickou akci jak si ji přeje Církev, uvědomovati si důležitost Katolické akce a získávati veřejné mínění pro Katolickou akci. Účelu tomu slouží týdenní hodinové modlitby, šíření listů a tisku Katolické akce. Sdružení dále šíří známost o Katolické akci mezi členy i nečleny, nabádá je ke vstupu ve vlastní organizace Katolické akce, šíří úctu k Církvi a papeži, pořádá společná sv. přijímání a nabádá k častému sv. přijímání.

Katolická akce v Maďarsku vyvíjí po eucharistickém kongresu zvýšenou činnost. Počet odběratelů katolického tisku stoupl v poslední době o 30%. Ve všech kostelích je vyvěšen seznam katolických časopisů. Počíná se i s organizací jednotlivých svazů Katolické akce. Inteligence je soustředěna ve sdružení s názvem »Credo«, studentsko ve svazu »Americana«. Co nejdříve budou ustaveny svazy katolických dělníků a farníků, které budou studovati a řešiti sociální otázky.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, jež je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída Ad.) Filmy vhodné i pro mládež:

Vánoční Mickey-program. Radio. Cyklus barevných grotesek od Walt Disneye s Miky, Donaldem a Plutem.

Třída A.) Filmy pro dospělé bez závad.

Honba za tatínkem. Veselohra. Universalfilm. Dobře dělaný film se sympatickou Durbinovou v úloze chovanky pensionátu. Žije odloučena delší čas od matky a přinutí slavného komponistu, aby se vydával za jejího otce, kterým se po tragikomických příhodách později skutečně stane. Film jest hodnotný též po stránce hudební. Verse anglická. I.

Miss Broadway. Veselohra. Fox. Malá chovanka sirotčince zachraňuje svoji odvahu a rozhodností existenci nezaměstnaným umělcům a hudebníkům. Verse anglická. III.

Božské léto. Veselohra. Radiofilm. Románek americké dívky z kanceláře. Její cesta za šťastnou budoucností kol nebezpečných úskalí, dává jí příležitost, aby uplatnila svoji rozhodnou odvahu zachovati i za cenu velkého sebezapření hranice, jež mladá dívka nesmí přestoupiti, nechce-li ztratiti svůj nejcennější statek — bezúhonnost. Vyniká tím nad ubohý průměr mravně oslabeného okolí. V manželství jest to jediné ona, která více přináší než přijímá. Režie místy velmi vtipná. Některé nedokonalosti v částech a provedení jsou vyváženy celkově ušlechtilou snahou autora. Verse anglická. I.

Třída B.) Filmy s určitými závadami.

Zrádná stěla. Drama. Universalfilm. Policista utrpí při pronásledování zloděje aut těžká zranění. Po svém uzdravení opět zločince pronásleduje, objeví i další jeho zločin a posléze jej zastřelí. Verse anglická. III.

K čemu se uveřejňují posudky filmů. Předně k tomu, aby katolíci věděli, který film mohou shlédnouti. Jak si však pamatovati jednotlivé posudky? Pamatovati si je nelze. Založte si každý malý sešitek, rozdělte si stránky podle abecedy (více místa potřebují písmena D, K, P, S, V) a tam zapisujte názvy filmů s udáním jejich zařazení morálního (Ad, A, B, C, D) a uměleckého (I, II, III.). Chcete-li pak jíti do bia, podíváte se nejdříve do sešitku a podle zapsaného posudku se zařídíte. Chcete-li jíti někdo z Vaší rodiny, učiníte rovněž tak. Můžete, vlastně musíte, poraditi také Vaším známým, zasáhnete také do debaty, když se ve Vašem okolí mluví o některém filmu, když někdo zve někoho do bia atd. Zkrátka stanete se poradcem ohledně návštěvy biografu v celém Vašem osobním okolí, na něž budete působiti. Jedině dobře vedený zápisník Vám umožní tuto důležitou úlohu. Mnoho práce to nedá: každých 14 dní to stojí čtvrt hodiny času. Dokonce se i někdy pobavíte, když budete sledovati za určitý čas názvy filmů. Pod některými písmeny bude se Vám mnohé slovo opakovati ve všech tvarech a poznáte tak »vynalézavost« libretistů. Hlavní věc však je, že pomůžete potírati špatné filmy a uchráníte mnohého od úhony. — Druhým důvodem, proč uveřejňujeme posudky filmů je, aby si jich povšimli tito činitelé: výrobci, finančníci, herci, majitelé půjčoven, členové státních censurních sborů, státní úřady (okresní, policejní), učitelé, redaktoři. Jsme přesvědčeni, že i tito si leccos zapisují, a to nikoliv bez užitku pro příští filmy. Ale hlavní věc je, aby špatné filmy nebyly navštěvovány, zato dobré filmy, aby se těšily velkým úspěchům. Heslo: Náš zákazník, náš pán, platí nejvíce. Proto: zapisujte, řiďte se posudky a zasaďte se, aby i jiní se jimi řídili!

Filmy v kostelích, ovšem protestantských, jsou v Americe obvyklým zjevem. Mají zvýšiti návštěvu pobožností. Nyní i někteří duchovní v Anglii zařadili film do bohoslužebného pořadu. Anglikánský biskup Dr. Perowne k tomu podotýká, že film může býti mocným prostředkem v duchovní správě, nutno však připomenouti, že pro některé závary, jež má, nelze jej v duchovní správě používat bez výhrad. Aby náboženský film dosáhl plně svého účelu a trvale zapůsobil, musil by býti vkusný, s námětem opravdu náboženským a při tom dobře seřaný. Tak daleko jsme ovšem ještě nepokročili. Když už se předvádějí filmy při našich bohoslužbách, nutno dáti přednost filmům němým před zvukovými. Tolik anglikánský biskup.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, jež je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(rno), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílati.

V neděli (Nový rok) dne 1. ledna 1939 (P. II., B., M. O.): od 8.45 do 9 hod. dop.: Přednáška z křesťanské nauky Msgr. Dra Berana na téma: Cíl člověka na zemi. od 9.30 do 11 hod. pontifikální mše sv. z velechrámu sv. Víta, od 11 do 11.15 duchovní promluva na den dp. P. Dra Konstantina Miklíka.

V pondělí dne 2. ledna 1939 (P. I.): od 20.30 do 20.45 přednáška Dra J. Sajice na téma: Jak pohlížíme na divadlo.

Ve středu dne 4. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.55 přednáška na téma: Jak pohlíží katolíci na literaturu, učitel Albert Vyskočil, od 17.55 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V pátek dne 6. ledna (Sv. Tří Králů) 1939 (P. II., B., M. O.): od 8.45 do 9 hod. přednáška z křesťanské nauky dp. P. Kolářka T. J., na téma: Tvorstvo a člověk;

od 10.45 do 11 hod. duchovní promluva na den dp. P. Jaloveckého C. S. R.;

od 11 do 12 hod. slavná mše sv. z chrámu sv. Jakuba v Praze I. (U Minoritů);

od 16 do 16.30 pout dětí k pražskému Jezulátku (písně a recitace dětí před Milostnou soškou Pražského Jezulátka v chrámu Panny Marie Vítězné v Praze III.);

(P. I.) od 17.40 do 17.50 výchovné rozhovory dp. P. Dra Urbana, od 17.50 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V neděli dne 8. ledna 1939 (P. II., M., O.): od 8 do 8.45 hod. tichá mše sv. s lidovým zpěvem (koledy) z chrámu Panny Marie Ustavičné Pomoci v Praze III. (u Kajetánů);

od 8.45 do 9 hod. přednáška z křesťanské nauky dp. P. Dvořáka O. P. na téma: Víra a milost;

od 11 do 11.15 duchovní promluva na den Msgr. Rebana.

V pondělí dne 9. ledna 1939 (P. I.): od 20.30 do 20.45 Dr. M. Weirich: Ideál zaměstnavatele.

Ve středu dne 11. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.55 Dr. Rud. Voříšek: Rodina základem státu;

od 17.55 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V pátek dne 13. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.50 Výchovné rozhovory dp. Dra J. Urbana; od 17.50 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V neděli dne 15. ledna 1939 (P. II., B.): od 8.45 do 9 hod. přednáška z křesťanské nauky Msgr. Frant. Jemelky na téma: Co je katolická víra;

od 9 do 10 hod. slavné Bohoslužby z chrámu sv. Ludmily na Král. Vinohradech;

od 11 do 11.15 duchovní promluva na den Msgr. Frant. Cinka.

V pondělí dne 16. ledna 1939 (P. I.): od 20.30 do 20.45 učitel Jan Janouch: Duchovní podklad školního vzdělání.

Ve středu dne 18. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.55: prof. Jan Kostohryz: Křesťanská tradice v duchovní tvorbě; od 17.55 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V pátek dne 20. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.50 Výchovné rozhovory dp. P. Dra Urbana; od 17.50 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V neděli dne 22. ledna 1939 (P. II., M. O.): od 8.45 do 9 hod. přednáška z křesťanské nauky Msgr. Dr. Antonína Stráže na téma: Zjevení náboženství;

od 10 do 11.15 chorální mše sv. (Gregoriánský chorál) z opatského chrámu v Emauzích;

od 11.15 do 11.30 duchovní promluva na den P. Františka Kubíčka T. J.

Vatikánský rozhlas, jak jsme se již zmínili, vysílá pravidelně přednášky o situaci katolické církve v jednotlivých zemích. Poslední taková přednáška byla o Francii a přenášel ji též irský rozhlas, kterýžto přenos musil však býti přerušen, ježto silná evropská stanice vatikánské vysílání úmyslně rušila.

Jsme ve vesmíru sami? Článek Dr. Herberta Slouka, uveřejněný s tímto nadpisem v 50. čísle časopisu »Radiojournal«, má následující »vědeckou« perličku: »Podle nejnovějších názorů zdá se, že země a celá planetární soustava je pouze dítkem náhody a soudíme-li podle obyvatelstva země, stále se haštečícího a neklidného, nepodařeným dítkem náhody. Také »nejnovější nauka« Lyttletonova vysvětluje vznik naší soustavy

tím, že náhodou se přiblížila k původní dvojhvězdě jiná velká hvězda aid. Pan autor by si měl z logiky zopakovati, jaký je rozdíl mezi naukou a teorií nebo domněnkou. Astronomie (hvězdářství) pak není věda náhod, to by vůbec vědou nebyla.

K vánočnímu přehledu v č. 51. téhož časopisu poznamenáváme, že sv. František z Assisi skutečně a nikoliv »prvý« postavil první jesličky, a to v roce 1223 a nikoliv r. 1208.

Z domova.

Arcibiskupským komisařem odtržené části pražské arcidiecése byl jmenován Msgr Karel Bock, vikář a děkan v Ostrově (Schlackenwert) u Karlových Varů.

Duchovní správa v obcích, které novými státními hranicemi byly odděleny od svých dosavadních farností, byla v pražské arcidiecési svěřena nejbližším sousedním farářům, kteří tu vykonávají t. zv. výpomocnou duchovní správu.

»**Deutsche Presse**«, kdysi orgán německé strany křesťansko-sociální v ČSR., přestal dnem 16. prosince 1938 vycházeti.

Bohoslovci v Česko-Slovenské republice ve školním roce 1938 až 1939 je na domácích ústavech celkem 872, na cizích fakultách 28. Rádových bohoslovců, studujících doma neb v cizině, jest 411. Celkem je tedy všech bohoslovců v letošním školním roce 1311 oproti loňským 2075. Na domácích fakultách z celkového počtu 872 bohoslovců studuje 546 Čechů, 259 Slováků, 22 Rusínů, 36 Němců a 9 Maďarů. V Římě studuje celkem 11 bohoslovců, z toho 2 z Brna, 5 z Hradce Králové, 2 z Nitry a 2 z Prešova. Z řádů nejvíce bohoslovců mají Kapucíni (59), Jesuité (55) a Františkáni (41). Salesiánů jest 37, Redemptoristů 35, Benediktinů 32, Těšitelů 26, Dominikánů 32.

»**Museum**«, časopis slovanských katolických bohoslovců, zahájil 1. číslem, vydaným v prosinci 1938, již 70. ročník.

Msgr Ján Pöstenyi pojednává v 11. a 12. čísle časopisu »Kultura« o katolické kulturní a národní tradici spolku sv. Vojtěcha, který trvá již 68 roků a vykonal mezi katolickým slovenským lidem po stránce tiskové jedinečné dílo.

Generálním duchovním rádcem Sdružení katolické mládeže byl za vdp. P. Dr. Františka Kruse T. J. ustanoven vdp. P. Alois Koláček, superior, T. J.

Kurs první pomoci a ošetřování v nemoci apoštolátu III. řádu byl ukončen 9. prosince. Zúčastnilo se jej 50 posluchaček, ze kterých 28 vykonalo s úspěchem zkoušku a obdrželo vysvědčení. Účastnice doplní svou praxi ošetřováním v nemocnici. Informace o pořádání podobných kursů poskytne Laický apoštolát v Praze II., Jungmannovo nám. č. 20.

Spolek pro podporování chudých kostelů v Čechách podělil za minulý rok 71 kostelů bohoslužebnými předměty.

Jednota katolických úřednic v Praze, kulturní a pracovní středisko úřednic-katoliček, oslavila 30. prosince 1938 20 let svého trvání.

Mezinárodní sjezd katolických ženských organizací bude se konati ve dnech 14. až 17. dubna 1939 v Římě. Kdo se zdrží v Itálii nejméně 6 dnů, obdrží na italských drahách 50% slevy. Přihlášky na sjezd přijímá Svaz katolických žen a dívek v Praze II., Jungmannovo nám. č. 20, do konce ledna 1939. Bude-li dostatečný počet přihlášek, bude do Říma uspořádána zvláštní pout katolických žen.

LITERATURA.

P. A. Krajča, C. Ss. R.: **Základy úcty Mariánské**. Vydala Mariánská družina u sv. Voršily, Praha II., Národní třída. Cena brož. Kč 15.—, v plátně Kč 23.—.

Není to jen příručka pro kněze, ale vodítko pro každého katolického křesťana, který touží po hlubším poznání Matky Boží. P. Josef Schrijvers, C. Ss. R.: **Dobrá vůle**. Přel. P. Dr. Stanislav Špúrek C. Ss. D. Praha, Vincentinum 1938, str. 94, cena Kč 4.90.

Frant. Dohnal: **Poutníci a trosečníci Absolutna**. Vydala Družina literární a umělecká, Olomouc. Brož. Kč 29.—.

Přátelé, kteří nezklamali. Ohlas mnichovské dohody dle listů, došlých J. Em. nejdp. kardinála Dr. K. Kašpara. Vydal Arcidiecéšní Svaz kat. charity, Praha III., Sněmovní č. 9.

VÝHODNÉ KNIHOVNÍ KOLEKCE PRO KATOLICKÉ KNIHOVNY A SPOJKY.

I. Svatováclavská Liga ve snaze opatřiti katolickým levnou vzdělávací a hodnotnou katolickou četbu, sestavila z knih, které má k dispozici, zvláštní výhodný soubor (37 až 39 knih, mezi

ními jsou na př. Vondruškovy »Životopisy Svatých (5 dílů), Fábervův Betlém (2 díly), Bittnarův Průvodce Prahou Svatováclavskou (2 díly) náboženské a vzdělávací četby a připojila k tomu 50 různých pohlednic velechrámu sv. Víta, ze Staré Boleslavi a různých námětů Svatováclavských, vše za cenu Kč 315.—, mimo poštovních výloh a dopravou knih spojených. Seznam bude zaslán proti náhradě 1.— Kč v pošt. na požádání známkách. Knihy se zasílají buď na dobírku, nebo po zaslání shora uvedeného obnosu předem. Kolekce je velmi omezený počet. Je proto třeba se ihned přihlásiti.

II. Vedle těchto kolekcí možno obdržeti »Životopisy svatých« za cenu Kč 75.— mimo poštovního, Bittnarova Průvodce Prahou Svatováclavskou za 10.— Kč a brožury o sv. Václavu od Dvorníka za Kč 5.—. Objednávky a přihlášky řiďte na Svatováclavskou Ligu v Praze IV., Hradčanské nám. 18.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

20. prosince r. 1879, před 59 léty, byl v lateránské basilice nyní Sv. Otec Pius XI. vysvěcen na kněze. Bude tedy příštího roku, dá-li Pán Bůh, Sv. Otec slaviti diamantové kněžské jubileum.

Msgr Perosi, hudební skladatel a ředitel papežského sboru zpěváků kaple sixtinské, slavil tyto dny 40. výročí svého působení ve Vatikáně. Svatý Otec vyznamenal jej vlastnoručním blahopřejným dopisem.

Nový vyslanec republiky Venezuela u Svaté Stolice předal slavným způsobem svoje pověřovací listiny.

Rumunské zastupitelství u Vatikánu bude povýšeno na vyslanectví.

Státní soud vatikánský zasedal 14. prosince. Je to jinak v Citta del Vaticano řídký zjev. Projednáván byl případ opětovné krádeže a falšování listin a provinilec byl odsouzen do vězení na 4 léta a 4 měsíce.

Nová hvězdárna, třetí již, bude v dohledné době postavena v Castel Gandolfo, letním sídle Sv. Otce. Také město Řím bude mít novou hvězdárnu, pro niž zařízení věnoval říšský kancléř Hitler.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. K řadě apoštolů dnešní doby patří provinciální představená sester sv. Alžběty v Poznani, jež slavila v poslední době 50. výročí řeholních slibů. Za jejího vedení vzrostl značně počet řeholních sester; bylo založeno 8 nemocnic, 5 útulků, několik speciálních ústavů a polský dům v Jerusalemě.

»**Dobrý Pastýř**«, vycházející ve Stanislavově, přinesl tuto statistiku katolíků-uniatů z celého světa. Nejvíce je Ukrajinců: 5,350,000 a Rumunů: 1,400,000. Potom následují: Malabarové 580,000, Maronité: 375,000, Melchité: 140,000, Arméni: 132,000, Chaldejci: 72,000, Italo-Rekové: 70,000, Jihoslované: 45,000, Koptové: 35,000, Habešané: 34,000, Malankaři: 20,000, Georgijevci: 10,000, Bulhaři: 6,000, Rekové: 3,000. Z Ukrajinců žijí 4 miliony ve 3 diecích v Haliči, na 600,000 v Česko-Slovensku a 100,000 v Rumunsku.

Rusko. Listinu veřejných nepřátel bezbožectví sestavili ruští neznabozi. Její pořad je následující: Světový nepřítel bezbožectví č. 1. — papež ve Vatikáně, č. 2. anglikánský arcibiskup v Cantebury. Potom následují: Kardinál Hinsley, katolický arcibiskup westminsterský, protestantský arcibiskup z Uppsaly ve Švédsku, kardinál Mundelein z Chicaga. Na šestém místě jsou uvedeny katolické university a vysoké školy s katolickým tiskem. Následují katolické misie, biblická společnost britská a různá protestantská sdružení protikomunistická.

Každá hůl má dva konce. »**Trud**«, orgán sovětských odborářů, oznamuje, že byly zjištěny v jeho řadách buňky »protibezbožníků«, potírající bezbožeckou propagandu. »**Rudí odboráři**«, píše »**Trud**«, »nevěnují jejich činnosti dosti pozornosti. To je lehkomyšlnost a nedbalost. Výmluva, že v rudých odborových organizacích nutno bráti ohled na ty, kdož ještě věří, není naprosto na místě. Je to často jen záminka, aby se mafla činnost svazu bezbožníků.« Čili, tlak budi protitlak, dodáváme my.

Stalin omilostnil vrahy kněží. Ústředí ruských bezbožníků požádalo nedávno Stalina, aby byli amnestováni ti, kdož v zájmu bezbožectví zabili některého kněze a byli proto odsouzeni. Tyto vraždy jsou v petici označeny jako »ideální pohnutky.« Stalin této žádosti vyhověl a k 31. prosinci bude tak propuštěno z vězení přes 230 osob, které budou přijaty do státních služeb.

Intelligence nejde s sebou, totiž s bezbožníky. Stěžuje si na to »Bezbožník« uváděje, že bezbožectví by se více šířilo, kdyby intelligence pomáhala. Nutno proto se pokusiti o získání skladatelů, básníků, spisovatelů a umělců.

Pop — špión a zločinec. Takový název má knížka pro děti, vydaná svazem bezbožníků v Moskvě ve 200.000 exemplářích s karikaturami kněží všech vyznání. Pak snad už sovětské mládeži nebude na vzdělání scházeti nic.

Ubohé děti! Necháme mluvit »Leningradskou Pravdu«: »Jistá O. Lemechovna přechovávala ve svém bytě již delší dobu nezletilého chlapce. Za vedení jejího, z vězení uprchlého syna, prováděli pak krádeže výkladních skříní Smolinského obvodu. Zboží potom prodávali a peníze propili neb prohráli v kartách...«

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Anglie. »Katolická ročenka« anglická má zajímavá data. Katolíků v Anglii a Walesu je 2,375.196 duší. Nejsilnější jest arcidiecése liverpoolská (400.000), potom arcidiecése westminsterská a diecése salfordská. Obě mají po 300.000 katolíků. Počet křtů dosáhl čísla 65.969, sňatků 28.569 (loni 27.360). Konverzí bylo 10.651; zde je pokles asi o půldruhého tisíce. Kněží katolických je v Anglii řeholníků 1980 (+ 72), světských 3.662 (+ 88), kostelů a kaplí 2.465 (+ 10). Do katolických škol obecných (538 — + 1) chodí 60.194 žáci (loni 58.580), středních škol mají katolíci 1.453 (+ 22) se 386.755 žáky (loni 390.373).

Westminsterská katedrála má nového světitelského biskupa, kterým byl jmenován duchovní rádce katolických studentů londýnské university Dr. Mathew, teprve 36letý. 21. prosince přijal z rukou kardinála Hinsleye biskupské svěcení.

Lord Baden Powell, zakladatel skautů, meškal nedávno v Portugalsku a svůj zájezd popsal potom v listu »Scout« v článku, nadepsaném »Tajemné hroby v Cintra.« Pozornost jinak rozvášněného pána vzbudily v tamním klášteře cely mnichů a kostry mrtvol, pohřbených kdysi do zdí kláštera. Dělo se tak podle lorda na výstrahu těm, kdož se nechovají náležitě. Tito »neposlušníci« měli tak míti stále na očích, že i je stihne stejný osud a budou za živa zazdění. Tento závěr článku, ovlivněný zřejmě dávno vyvrácenými protestantskými báchorkami, pobouřil katolický tisk anglický, který vyslovuje očekávání, že šéf skautů opraví svůj nesprávný a katolíky urážející názor.

Belgie. Také Lutych bude míti katolický pavilón na výstavě, která bude uspořádána příštího roku. Náklady stavební hradí charitativní spolky.

Francie. Doktorského titulu lékařky na Sorboně získala nedávno s. Gilberta z kongregace misijních sester Sv. Ducha. Její disertace obírala se bojem proti malomocenství a činnosti katol. misionářů ve francouzských koloniích. Sestra- lékařka dostala za ni »velmi dobře«.

Jak sochař přelstil archeology. Paříž měla nedávno sensaci. V obci Briset vyoral sedlák na poli poškozenou mramorovou sochu. Archeologové zářili radostí. Jedni dokazovali, že socha — byla to Venuše — je řecký originál z doby Phidiovy, jiní

tvrdili, že náleze je výtečná kopie z římské doby, třetí skupina znalců hájila neústupně náhled, že je to galsko-římská práce. Všichni se však shodovali, že jde o velmi cenný náleze vzácné bronzové sochy. Byla také ihned zapsána do listiny národních památkových děl a zakázáno vyvézt ji za hranice Francie. Do tisků i zahraniční tisk přinesl obrazy a dlouhá pojednání o Venuši z Brisetu.

Do tohoto rozruchu vnesl překvapující obrát 30letý italský sochař, který se přihlásil jako autor sochy. Vytesal ji z mramoru, pak ji »odborně poškodil« a zahrabal na poli, aby došla »stopa« starobylosti. Na důkaz, že mluví pravdu, ukázal Ital — jeho jméno je Cremonese — sádrový odlitek sochy i odborně »uražených« částí: ramene a nosu. Na dotaz, proč tak jednal, prohlásil, že chtěl tímto kouskem obrátit pozornost na sebe a svoje umění.

Finsko. Akademii věd pro studium jazyka a kultury pomýšlí zříditi finská vláda v Helsinku. Dosavadní akademie v Abovaru byla pro Švédy.

Holandsko. Severobrabantská diecése Breda má již po 40 let v čele Msgr. Petra Hopmanse. Ze sekretáře diecése stal se generálním vikářem a posléze biskupem. U kleru i lidu je velmi oblíben. Příštím rokem bude slaviti stříbrné biskupské jubileum.

Holandský katolický list »Maasbode« byl zakázán v Německu na další období. Před tím byla jeho doprava do Německa zakázána na rok.

Irsko. Také v Irsku mají nadbytek učitelů. Proto bylo zastaveno přijímání nových kandidátů. Na 600 učitelů je v Irsku bez místa.

Zvýšený zájem o galskou řeč projevuje se v Irsku. Střediskem je město Belfast, kde ji ovládá na 5.000 lidí. Byly uspořádány i zvláštní kursy, do nichž se přihlásilo na 1700 nových zájemců.

Italie. Římský list »La Civiltà Cattolica« vstupuje letos do 90. ročníku. Založen byl po přání Sv. Otce Pia IX. v Neapoli r. 1850. Jeho redaktorem od r. 1905 byl nedávno zesnulý P. E. Rosa, T. J.

Z OSTATNÍCH DÍLŮ SVĚTA.

Olivetská hora bude znovu osázena olivami. Všechno obyvatelstvo Jerusalema přijalo tuto zprávu velmi příznivě. Anglické úřady vydaly již před léty zákaz staveb na tomto místě.

V srdci Habeše na skalách pohoří Termaber, ve výši 2000 metrů, byl vztyčen 13 m vysoký kříž, který posvětil za přítomnosti mistokrálov, apoštolský delegát Msgr. Castellani. U polního oltáře pod křížem sloužena byla potom mše svatá. Na podstavci kříže je nápis: Vztyčili vůdcovi legionáři k slávě Boží a vlasti.

Zemí s 800 různých nářečí je Jižní Afrika. Písmo Svaté bylo pro tuto zemi přeloženo již do 218 řečí, resp. nářečí. Budou pořízeny i další překlady.

Území při pobřeží jezera Tanganyika, kde ještě před 50 léty bývalo nejživější tržistištem otroků, změnilo se díky neúnavné činnosti Bílých Otců v nejkrásnější středisko křesťanství. Za posledních 10 let stoupl tam počet katolíků ze 30 na 300 tisíc; s katechumeny jsou v okresech Urundi a Uranda, stojících pod belgickým protektorátem, 524 tisíce katolíků.

V Australii dělají pořádek. S odvoláním na nový celní zákon zakázaly australské úřady dovoz 72 t. zv. amerických »magazinů«, krváků to a nemravné literatury. Neškodilo by ani u nás.

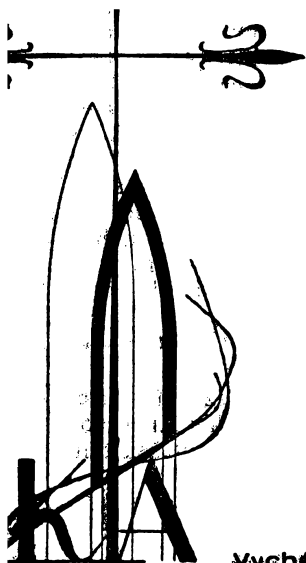
Jak pracují komunisté v Australii. Došli totiž k poznání, že nezmocní-li se odborových svazů, je konec komunismu v Australii. Byly proto vydány přesné pokyny důvěrníkům, jak si mají počínati, aby odborové svazy dostaly se v komunistické ruce. Vše se však prozradilo a poslanec Green, člen australské Labourparty, který byl vlastně komunistickou buňkou, byl ze strany vyloučen. Zapsaných členů mají australské komunisty asi 3 a půl tisíce a jsou hrdi na to, že mají nejlepší organizaci v anglických dominích.

Scházející čísla »Katolika« ročníku 1938 zašleme každému na požádání.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárce výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 Kč. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. ledna 1939.

č. 2

Modli se a pracuj!

Celým našim národem letí dnes heslo: pracuj! Všichni veřejní naši činitelé vyzývají k úsilovné práci na vybudování nových předpokladů klidného a spokojeného života. Na jeden zásadní předpoklad úspěšné práce však málokdo z nich pomyslí. A tím je Boží požehnání k této práci! Je třeba dnes všem připomenouti pravdivé a vzácné naše české přísloví: bez Božího požehnání, marné lidské namáhání. Co je platna naše námaha, když ji vyvíjíme bez Boha, nebo dokonce proti Bohu. Řeknete-li to dnes veřejně, mnohý z našich spoluobčanů se útrpně usměje nad tou zpozdilostí a pošetilostí. Myslí si cosi o zaostalosti a přežitku, který patří minulosti a který se nehodí k dnešním technickým vymoženostem a pokroku, k dnešním dokonalým strojům. Průměrný český občan se domnívá, že tyto stroje plně nahradí pomoc Boží, které se dovolávali kdysi jeho předkové. Jak se však mýlí! Nikdo nemyslí na to, že nejkrásnější továrna s nejmodernějšími stroji může být bleskem zapálena, neopatrností lidskou vyhozena do povětří, válkou rozmetána, dělníky nebo majitelem opuštěna. Nikdo neuvažuje, že i ty nejdokonalější stroje potřebují k uvedení v chod lidského ducha a jeho úsilí, ať menšího, či většího. Nikoho nenapadne, že tento lidský duch je často hříčkou všech nejhorších vášní, které rázem nebo pohnutím ničí všechny přednosti nejdokonalějších strojů. Je krásné napomínat k práci, vymýšlet na ni plány, když není tu ochotných dělníků, kteří by s láskou a radostí chopili se díla, když tu není vůdců, kteří by toto dílo vedli tak, aby opravdu přineslo štěstí a blahobyt těm, pro něž je určeno. Představme si podnik, vybavený nejlepšími stroji, ale ovládaný lidmi, kteří žijí bez Boha, kteří za nejvyšší cíl považují stále rostoucí blahobyt svého já. Jaký může přinést ve svém konečném výsledku prospěch

takový podnik? Nižádný! Lidem, kteří stojí za stroji, je vykořisťovatelem jejich práce, a lidem, kteří odbírají jeho výrobky, jeví se často jako umělý zdražovatel podmínek spokojeného a klidného života. Přejdeme však na jiné pole práce, na pole práce duchovní. Do přeplněného sálu vstupuje řečník. Začne a pokračuje nevhodným způsobem, má tu několik svých nepřátel, a to vše způsobí, že jeho jinak hodnotná řeč vyvolá pravý opak toho, co chtěl docílit. V takovýchto příkladech ze všech oborů lidského života mohli bychom pokračovati a na všech bychom se mohli přesvědčiti, že samo lidské úsilí a námaha není ničím, když k nim nepřistoupí okolnosti na vůli lidské nezávislé, které utváří neviditelná Ruka Boží. To je ona pomoc Boží, bez níž jsme třtinou větrem se klátící.

Co z této úvahy pro nás a pro všechny občany státu plyne? Pomoc nepřichází sama, musíme o ni volat. Pomoc Boží, Jeho požehnání, svoláváme na sebe a svou práci nejlépe modlitbou. Proto všem hlasatelům práce připomínáme, že jejich výzvy nejsou úplné. Nesmí se zastaviti jen na poloviční cestě, nesmí stydět a svá napomenutí musí doplnit takto: modli se a pracuj! Neboť budeš-li se modliti, uvědomíš si existenci Boha, který je nejvyšším ředitelem tvojí práce. Ten ti také dá lásku a chuť k ní, Ten oživí stroje a upraví postup práce tak, že přinese užitek nejen tobě, ale i ostatním spoluobčanům, pro které jest určena. Budeš-li se modliti, budeš dobrým zaměstnavatelem a dělníkem. Úspěšná práce vyžaduje nejen dobrých a poctivých dělníků, ale i ušlechtilých a řádných zaměstnavatelů! A těch se našemu národu dostane jen tehdy, bude-li do posledního muže zachovávat příkaz: modli se a pracuj! Křišťan.

Nová doba.

Ač jest nám s katolického stanoviska zachovati se kulární klid církve Kristovy a neviděti snadno v přítomných zjevech jedinečné události, — neboť vývoj a jednotlivé jeho fáze napjetí mezi Bohem a člověkem jest nejspodnějším smyslem celého života lidstva, — přece se zdá, že po určitém časovém odstupu bude přítomná doba místem světového vývoje, obdobným stěhováním národů a přechodem z jednoho věku do jiného. Pro nás, žijící v jasném vědomí věčnosti, — mluví ovšem popředně hlasem, vyzývajícím k souhlasné změně v provádění úkolů víry a spásy Ježíše Krista.

A pozorována s této strany, vykazuje přítomnost i známky nové doby v království Kristově, — které, — jak jest v jeho vlastní povaze, — nejsou tak protikladovými změnami, jako v oblasti pozemské, — přece však jsou značné a vyžadují největší pozornosti a přizpůsobení katolických úkolů jejich požadavkům. Jako organická odpověď na popření a umlčení ducha vzniká v katolické životní oblasti silná snaha, aby duchovní hodnoty ještě důrazněji vystoupily ze stavby církve. Myslíme-li duchovními hodnotami úkony ducha, ku př. věrnost, obětavost, modlitby, lásku k bližnímu, pak vidíme jejich větší důraz v tom, že více vyhledávají, tvoří a pěstují, než organizace a právní formy. Bez tak bylo nebezpečí, že by i katolíci mohli pod vlivem právě opačného ducha tohoto světa spatřovati i cíle i míru úspěchů ve velikosti organizace a nikoliv na prvním místě ve vnitřní obrodě ducha. — Tento těžký důraz na podstatnost ducha nad mechanikou života zřejmě proniká při přehledu novější literatury, ve způsobu kázání, v programech náboženských sdružení, kde místo vnějších projevů dostávají se na nejdůležitější místo duchovní cvičení, eucharistické snahy, myšlenka smíru, stavby kostelů a pod. —

Ostřejší duchový profil katolického života vedl nutně i k vnitřnějšímu chápání církve Kristovy. Ovšem, že nelze mluvit o změnách ve věci, nýbrž právě o zdůraznění a zživotnění té stránky, která jest dobou vyvolána. A tak jestliže v důsledku napjetí mezi protestantstvím a katolickou pravdou o církvi převládala představa viditelné společnosti, — dostává se dnes obecně v teologii i v církevním životě do popředí divuplná a strhující idea o těle církve, jež hlavou je Kristus a majitelem a dárce života jest vtělený Bůh, Ježíš Kristus. A jest to opět ten silný paprsek světla, který tím více zazářil, čím více ho na opačné straně vyžadovala tma, tající v sobě jednak zápor každé duchovní a neviditelné skutečnosti, jednak snahu, rozdělití věřící v tisíce různých náboženských směrů pod záminkou, že církev jest systém pouze řádu právního — bez vnitřní organické a nutné jednoty. Jest tedy vedle zdůraznění ducha svatopavelská nauka o těle Kristově, jímž jest církev a v němž tedy jediné jest spása, dalším znakem nové katolické doby.

A k ní se druží již třetí i čtvrtá změna katolického životního růstu: Skutečnost těla Kristova v církvi svaté přivádí hned na mysl živé a skutečné společenství života a spojení údů tohoto Těla s hlavou — Kristem Pánem a údů mezi sebou. Jest to opět teologie sv. Jana Evangelisty.

Toto společenství jednoho života, proudícího z Hlavy do Těla a všemi údů, uložené v církvi a jako skrytá síla jejího bytí i konání, vytrysklo k živému vědomí právě dnes. Právě tehdy, kdy na druhé straně změ-

nil se boj i stavba nevěry od jednotlivců v jednotnou a organizovanou stavbu. Na straně Boží hned ona skutečnost vstupuje v život, která jest k ní souvztažná: nikoliv již boj jednotlivců, třeba mnohých, třeba sjednocených, — nýbrž proti mohutné světové vlně nevěry a vzpoury proti Bohu povstává jedna vlna, jedno a celé Tělo církve.

A z tohoto společenství podmětu rodí se i společenství činů. Činnost pro Krista a jeho Církev ve světě není již záležitostí jen stavovscky kněžskou, nýbrž zcela v důsledku jednoty Těla - Církve stává se záležitostí všech: Katolická akce, další znak nové Katolické doby.

Srovnáme-li tedy povahové základní vlastnosti dneška, utvoří se obraz protiv a vztahu mezi

popřením ducha,	obranou a zdůrazněním ducha,
totalností hmoty,	jedinou nadvládou Kristovou,
společenstvím krve	nadpřirozeným společenstvím
neb státu, a	v Těle Kristově,
souborností boje	a obecnou aktivitou
proti Bohu,	všech věřících
na jedné straně, a	na straně druhé.

Dosud jsme mluvili o základních znacích dnešní doby. Nyní si všimněme, jak se jeví některé následky těchto změn v dnešním životě, pokud se týkají našeho úkolu.

Jest to především skutečnost, že dnešní lidstvo jest v celku Bohu odcizeno. Z toho plyne nutně, že se nestýká s nositeli víry, s knězem, ano, že se stalo knězi nedosažitelným. Uvážíme-li, že dosavadní činnost kněze spočívala ve vedení osady, nazývajíc se pastorační, pak stojíme před smutným zjevem, že tato činnost se vztahuje na nepatrnou část dnešní společnosti, čili že pastorační jest v celku bez ovcí. — Naproti tomu jsme se přiblížili době, kdy věrozvěstové ještě ovcí neměli, nekonali tedy práci pastorační, nýbrž apoštolskou. Rozdíl ten možno vystihnouti slovy: Katolická práce vyčkává a vyhledává. Dnešní doba vyžaduje důkladné a záměrné obsazení činnosti apoštolské — vyhledávací. (Seelsoregr, 1937, č. 9, str. 280.).

Odpadu lidstva i jednotlivce od Boha přispívá také mnohá technická okolnost ku př. přesun životního prostředí z rodiny do veřejných podniků, továren, kanceláří, a nestálost místa z toho na mnoze vyplývající, podpořená rychlými dopravními prostředky, — což vše vytrhuje člověka z blízkosti duchovního správce a vyžaduje nové soustavy pastorační, či správnější, apoštolské.

O jiných dobových předpokladech a tím i o nových polích katolické propagace sv. víry pojednáme širší na příslušných místech.

Praktickým výrazem, těchto vztahů a poměrů jest pak pro katolíky nadpřirozná, duchovní, jednotná činnost z Kristova a pro Krista Pána, Katolická akce, — jakožto ústřední požadavek dnešní doby.

Nová doba jest však plodem nových lidí. Oni ji vlastně tvoří. — Nová doba vyžaduje i nových katolíků. Ne nejprve nových organizací, ne nových podniků, — nových lidí.

A to takových, — jaký ráz má na straně katolické, — lidí vnitřních, to jest žijících v milosti Kristově a z víry Kristovy, živých údů Církve, plných obětavé a oddané lásky ke Kristu Pánu i ke spásě bližních, lidí vzdělaných, aby čelili odpůrcům, statečných a věrných. To je nutno říci hned na začátku, aby neuvízla v nás domněnka, že Katolická akce jest opět jen novým programem a novou organizací bez nového ducha v člověku. (Pokračování.)

Ideál zaměstnavatele.

Už jen pojem »zaměstnavatele« naznačuje jeden z nejkrásnějších úkolů lidské činnosti: zaměstnavatelem je ten, kdo dává práci. Italský »datore di lavoro«, německý »Arbeitsgeber« to vystihuje lépe než náš název »zaměstnavatel«, což je zase překladem anglického »employer« nebo francouzského »employeur«. Je snad dnes, zvláště v novém Česko-Slovensku »něco vážnějšího a vznešenějšího nežli« dávat práci? Vždyť práce je, nebo má být, zdrojem prostředků pro obživu pracujícího a jeho rodiny, má uskutečnit to, čemu se výstižně řeklo »odproletarišování proletariátu«, t. j. umožnit nemajetným pracujícím získání i nemovitého majetku. Kdo rozdává práci, splňuje proto jeden z nejvážnějších občanských a dnes i národních úkolů, jelikož zabezpečuje živobytí dnešního národa i budoucích jeho pokolení. Tímto úkolem jest dán ideál zaměstnavatele, ideál, který stojí v příkrém protikladu k dosavadnímu pojetí zaměstnavatele. Obvyklé liberalistické nazírání na hospodářské dění a na funkci podnikatele stavělo totiž do popředí zásadu dosažení největšího zisku s nejmenšími náklady. Ideálem zaměstnavatele by tedy podle toho bylo, dosíci co největšího zisku. Tak jsme si bohužel navykli posuzovati hospodářský vývoj v první řadě podle toho, jaký byl zisk, proto jsme měli větší starosti o zahraniční obchod než o poskytování pracovních příležitostí doma, sledovali jsme pozorněji vývoj zisků a ztrát u výrobního a obchodního podnikání a v peněžnictví, než spravedlivé rozdělení národního důchodu. Neříkám, že by se to mělo zanedbávat, zdůrazňuji jen tolik, že jsme všechny tyto starosti stavěli na první místo, a všechno ostatní, co bylo nejdůležitější, to jest obživa národa a jeho základní jednotky, rodiny, byla dosud spíše věcí druhořadou nebo na podřadnějším místě.

Podle toho jsme také posuzovali situaci jiných zemí, kde sice přestaly tučné výnosy zisky, zatím co však jsme přehlíželi, že dosáhly rovnoměrnějšího ukládání celonárodních břemen mezi všechny vrstvy národa a že opatřovaly pracovní příležitosti co nejširšímu okruhu lidí. Nejde tedy o to, jak veliký je zisk, nýbrž kolika lidem se opatří práce, a podle hospodářských možností, co nejslušnější živobytí.

Můžeme tedy říci, že není vznešenějšího a národohospodářsky prospěšnějšího úkolu než funkce zaměstnavatele, dání práce a tím zabezpečení obživy nejenom jednotlivcům, ale i jejich rodinám.

Je beze sporu, že mzda má být hodnocena podle výkonu a nikoliv podle spotřeby. Tím, že na příklad zaměstnanec má rodinu, nezvyšuje se ještě jeho pracovní výkon oproti svobodnému. Na druhé straně však, vzhledem k velikému národnímu, ale i hospodářskému příspěvku zaměstnance, který udržuje zvýšenými rodinnými břemeny tak důležitou hospodářskou jednotku jakou je rodina, je nutno, aby výnosem své práce uživil nejen sebe, ale i celou rodinu, a kromě toho si zajistil budoucnost získáním pevných hospodářských statků, hlavně malého majetku.

Z toho vyvěrá nutnost, zladiti oba požadavky a toho se dosáhne tím, že se poskytne i svobodnému stejná mzda, jakou po-

třebuje ženatý zaměstnanec pro svou obživu i své rodiny. Svobodný by si mohl uspořít na dobu, kdy hodlá se oženit a založit rodinu. Neumí-li šetřit, bylo by možno ho k tomu vésti nuceným spořením nebo jinými různými způsoby. Není-li však možno vypláceti takovou mzdu, lze otci rodiny vypomáhati rodinnými příplatky systémem vyrovnávacích rodinných poklad. Ovšem chceme-li býti spravedliví, musíme uznati, že i takový zaměstnavatel, který má nejlepší úmysly starati se nejen o zisk, ale také o opatření práce co nejširšímu okruhu lidí a poskytovat za práci mzdu kryjící životní potřeby jednotlivce i jeho rodiny, že i takový zaměstnavatel naráží na veliké, skoro nepřekonatelné potíže, které tkví často v situaci podniku a celkových hospodářských poměrech. Nemůžeme upírat, že je třeba přihlížeti i k únosnosti podniku. To je ostatně také v zájmu zaměstnance. I příliš vysoké mzdy neodpovídající únosnosti podniku, mohou po určité době způsobiti zhroutění podniku, a dojde tak ke stejnému zjevu jako v případě příliš nízkých mezd, to jest k nezaměstnanosti.

Při stanovení výše mzdy musí se tedy počítati se situací podniku i podnikatele, neboť by bylo nespravedlivé vymáhati mzdu příliš vysokou, jakou by podnik nemohl platiti, leda za cenu vlastního pádu, a z toho vyplývající pohromy pro dělnictvo.

Do takové situace se může dostat zaměstnavatel vlastní vinou, a to svou ledabylostí a nezájmem o technický pokrok, zastaralostí strojů, pracovních metod a obchodní reklamy, což lze všecko dohoniti větším přičiněním podnikatele. Taková situace může však vzniknouti také tím, že podnik se rozrostl do rozměrů gigantických, neodpovídajících hospodářským předpokladům. Jde často o podniky překapitalisované nesprávnými nebo spekulativními výpočty, pracující s nadměrně velkým kapitálem nebo příliš tíživými závazky, zvláště při přílišné závislosti na finanční kontrole bank, které stěží dovedou odloučiti od funkce podnikatelské funkci věřitelskou.

Ovšem neúnosnost podniku může být způsobena i bez viny zaměstnavatele. Zde se projevuje druhá stránka našeho ideálu zaměstnavatele, který neskrývá v sobě jen povinnosti, ale i práva. Viděli jsme důležitou sociální funkci zaměstnavatele a povinnosti, které mu z ní plynou a to nejenom spravedlivé odměnění práci, ale starati se i o únosnost podniku. Jsou to povinnosti, které, jak musíme uznati, jsou velmi vážné a často tíživé. Proto vytvářený ideál zaměstnavatele nutně předpokládá i určitá práva. K uskutečnění tohoto ideálu jsou nutné předpoklady, které nezávisí jediné na vůli zaměstnavatele, ale i na okolnostech stojících mimo jeho působnost.

Tak neúnosnost podniku může být zaviněna příliš tíživými fiskálními břemeny, jednostrannými zásahy státu do podnikání, špatnou dopravní politikou, může být však způsobena i měnovými vlivy, nebo soutěží ciziny, zvláště v případě dumpingu cenového i mzdového. Je na státě, aby vzhledem k velikému sociálnímu úkolu zaměstnavatele, jak jsme vylíčili, dovedl tuto jeho národní funkci nejen zhodnotiti a uznati, ale aby ji všemožně podporoval. Zde jsme u celostátní hospodářské politiky, která má mříti právě k tomu, aby mzdová politika nebyla na základě sociální stránky práce jenom přizpůsobena celému národnímu hospodářství, ale aby také sama řídila hospodářství země, jehož nositelem je právě obyvatelstvo, národ. To se ovšem už vymyká

X a v e r V á š a :

CHUDÝ NÁROD.

V bolestných dnech svatováclavských volal všechny český lid ve své úzkosti: »Svatý Václave a všichni svatí čeští patronové, orodujte za nás«, a ani si při tom neuvědomil, jak dlouhá doba nás dělí od posledního svatořečení našich světců.

Poslední století našich dějin jsou úplně bez světců. Jaká to chudoba. — Opravdu chudé dějiny chudého národa.

Můžeme-li na svoji omluvu namítnouti, že světci jsou vyvolenci boží a Bůh sám je volá a užívá podle svého vlastního úmyslu, nemůžeme tím býti nijak ospravedlněni, neboť světci nerostou nikdy z prostředí neplodného.

Je sice pravda, že vyrůstají často náhle, jako lekníny nad bahnem lidské bídy, aby se stali proroky a vůdci zbloudilého lidu, ale přece všude vidíme, nebo aspoň tušíme, skrytý oheň žhavé lásky k Bohu, z něhož se zrodila jejich gloriola. —

Avšak národ náš právě v tomto čase jest ještě chudší, nežli prve naznačeno. — Náš národ nejen že nemá nové světce, ale on nemá ani kněze.

Po odchodu německých bohoslovců z českých seminářů, ani jeden není naplněn, nemá dostatečný počet. Zde se jeví chudoba našeho národa nejvíce. Můžeme-li věřiti, že světec je zjev mimořádný, Bohem vyvolený vůdce, je nám zcela jasno, že kněz je krystalem náboženského života rodin a hlavně matek.

Nenosí-li však naše matky ustavičnou touhu, zrodit Bohu kněze a nemají-li otcové nejvyšší tížďadost viděti svoje syny ve službě oltáře, nemůžeme očekávati, že bude lépe.

A zde jsme opět na mrtvém bodě uzavřeného kruhu: Nebudeme mít kněží a nebude lépe, dokud rodiny nebudou naplněny Duchem Svatým.

Jenom z Ducha Svatého je možno počítati kněžství Kristovo.

Jenom z plnosti Milosti, jenom z nasycení Duchem Svatým vyrůstá krystal touhy a lásky po spasitelné oběti kněžství.

Proto nemůžeme nic tak doporučiti, jako misie v rodinách. Naplníme rodiny Duchem Svatým. Naplníme rodiny hlubokou vírou a žhavou láskou k Bohu a dočkáme se i toho zázraku, že z černého uhlé našeho chudého národa vyroste skvoucí dýmánek světce.

působnosti i moci zaměstnavatele, musíme však k tomu přihlížeti, máme-li před sebou ideál zaměstnavatele. Právě proto, že i stát má viděti v podnikateli nejvydatnější zdroj rozmnožení práce a uznati jeho důležitou sociální funkci, kterou musí plniti i s ohledem na únosnost podniku a potřeby obecného blaha, nesmí ho však dusiti přemrštěným přitahováním daňového šroubu nebo jednostranným podporováním velkopodnikání, zvláště na úkor středního a malého podnikání. Závěrem můžeme tedy spatřovati v ideálu zaměstnavatele sloučení zájmů jak zaměstnavatele tak i zaměstnance. Tento společný zájem působí konec konců se zpětným vlivem, pročez nutným předpokladem pro splnění tohoto ideálu v zájmu obou jest jejich dokonalá spolupráce, ale té nelze dosáti podle dosavadní organizace hospodářství. Tato jest stavěna na protikladu práce k podnikateli, a na protikladu podnikatele ke kapitalistovi. Zadaná spolupráce může býti uskutečněna jen přestavbou našeho hospodářského a sociálního zřízení, jehož moderní požadavek spočívá ve spojení zaměstnavatele se zaměstnancem, v dokonalé organizaci výrobních odvětví a služeb a ve zladění jednotlivých odvětví pod zorným úhlem obecného blaha; to jest zájmu celonárodního. Pak může býti uskutečněn nejdokonalejší ideál zaměstnavatele, kterému má tanouti na mysli zisk jen potud, pokud mu po spravedlivé odměně podnikatelského riska umožňuje rozmnožení pracovní příležitosti a tak zabezpečiti živobytí jednotlivců, jejich rodin, národa a budoucích jeho pokolení. Tak se nám jeví ideál zaměstnavatele podle sociální encykliky »Quadragesimo anno« Pia XI. o znovubudování společenského řádu v duchu evangelia.

(Předneseno v čsl. rozhlasu dne 9. ledna 1939.)

Msgre. K. Reban :

Bůh, Církev, rodina.

Jsmo stále ještě pod kouzlem svaté noci betlémské. Jesličky upoutávají vždy znovu naši pozornost. Viděli jsme tam šťastnou rodinu: Dítě Ježíše, Matku Marii a svatého pěstouna Páně Josefa. V duchu s nimi prožíváme dětství Páně. Dnes jsme s nimi v Jerusalemě, v ony velikonoce, když bylo Pánu Ježíši dvanáct let. Světlo i stín, radost i žalost dýchají z Evangelia dnešní neděle. Ježíš se ztratil rodičům — to byla bolest a tmy zastíraly duše jejich. Nalezli Ježíše — v duších se rozednilo a radosti jejich nikdo nevypoví . . .

Z Jerusalema vracejí se všichni tři do Nazareta. Tam se skrývá Syn Boží, vtělený, až do Svěho třicátého roku. Byla to šťastná, svatá idyla nejkrásnějšího rodinného souzvuku, štěstí a života, jaký kdy žil na naší smutné zemi. Co divu, že si vzor Svaté Rodiny Nazaretské vážíme tím více, čím méně vidíme šťastných, krásných, duchovně a mravně plných rodin kolem sebe . . .

Již papež Lev XIII., jenž byl lékařem společenských chorob lidstva, překročujícího práh XX. století, řešil nejen veliké a složité otázky práva, mzdy a důstojnosti člověka - dělníka, nýbrž započal řešení všech napětí sociálních léčením rodiny. On byl původcem vzkvétající úcty Sv. Rodiny Nazaretské v křesťanských rodinách. Na čas jeho myšlenka usnula, ale papež Benedikt XV., po hrozné světové válce, kdy byly kořeny rodinného života smrtelně rozdrásány, právě na neděli v oktávě svátku Zjevení Páně, položil s v á t e k S v a t é R o d i n y všem rodinám za vzor, za pravidlo a zdroj rodinných ctností.

Postavme vedle sebe tyto tři hodnoty: Bůh, Církev a rodina. Popatřme, co každá z nich dává oběma druhým a kterak tvoří spolu celek podle vůle Boží nerozlučný, jako podmínku pravého blaha.

Co učinil Bůh pro Církev a rodinu?

Založil, vytvořil obojí: Církev i rodina jsou obě dílem Božím, ve mnohém sobě příbuzným.

Bůh založil a stvořil rodinu jako společnost přirozenou za účelem zachování a rozmnožení lidského pokolení, vzájemného blaha manželů a jejich dětí i blaha pozdějšího potomstva. Rodina jest velkým

darem veliké Boží lásky a tajemné všemohoucnosti. Kdo takto vidí rodinu, spatří v ní útvar posvátný, jenž stejně hlásá oslavu božského svého Původce i dává blaho manželům, jestliže dbají cílů, pro něž Tvůrce vytvořil rodinu.

Bůh založil a vytvořil společnost nadpřirozenou, totiž Církev, aby byla rodinou ve velkém, celosvětovém měřítku, avšak v řádu nadpřirozeném. Založil Církev k tomu cíli, aby zachovávala a přenášela nadpřirozený život, milost Boží a pravou víru se zbožností, by se stala ohniskem nadpřirozené lásky k Bohu a k bližnímu, aby byla pramenem pravdy a síly a tím tedy také zdrojem blaha, a to pro všechny lidské věky . . .

Týž je tedy Otec a Původce rodiny i Církev. Týž jest i cíl: od Boha — k Bohu má vésti rodina i Církev. Obojí tudíž, rodina i Církev, jsou zvláštním vlastnictvím Božím, Božím královstvím, Boží dílnou, nikoli nějakou světskou věcí, nikoliv organismem vnějšího vývoje. Církev i rodina — to obě jest cosi posvátného, tajemného, svátostného. »Tajemství toto«, — rozuměj rodina, manželství — »jest veliké: já však to pravím s ohledem na Krista a na Církev« — tak se vyjadřuje sv. Pavel, když mluví o manželství, neváháhe vznést jeho ideu až na výšiny milostiplného poměru mezi Kristem a Církví (Ef. 5, 32).

Obojí také Bůh řídí a p o s v ě c u j e : rodinu i Církev.

Bůh je pravidlem, zákonem, vzorem ctnosti a svatosti pro Církev i pro rodinu. Jen to je v Církvi i v rodině čisté a svaté, co se shoduje s vůlí Boží.

Bůh je zřídlem milosti pro Církev i pro rodinu. — Z Krista Vykupitele a z Ducha Svatého Posvětitel prýští proudy milostí do těla Církev a skrze ni do jednotlivých rodin i duší jednotlivců.

Z této blízkosti a příbuznosti Církev i rodiny vůči Bohu plyne jejich vznešenost a krása: tyto jsou v Církvi i v rodině tím větší, čím větší jest i jejich bohupodobnost . . .

Co činí Církev pro Boha a pro rodinu? Co činí Církev pro Boha? — Hlásá Jej, ukazuje cestu k Němu, uvádí ve spojení s Bohem. Činí tak svým učením, přijímáme-li je od Církev s věrou a s poslušností. Činí tak Církev dále milostí Boží, jestliže ji přijmeme a žijeme-li v Bohu a s Bohem. Činí tak posleze řádem a příkázáními mravními, ač-li jsme ochotni vtělovati je ve skutky křesťanskou mravností, žitou a apoštolskou činností pro Boha, zvláště křesťanskou výchovou.

Co činí Církev pro rodinu? — Tvoří cestu, buduje most mezi Bohem a lidským životem v nejvyšších jeho částech a možnostech. Církev usiluje o to, aby rodina odpovídala myšlenkám a plánům Božím, aby plnila vůli a poslání Boží, aby uskutečňovala království Boží ve svém malém, ale krásném království rodinném.

Proto Církev chrání správný pojem čisté rodiny, neposkvrněné a nezneuctěné nízkým smýšlením a mrzkým počínáním. Proto proniká rodinu svým životem, a to hlavně životem eucharistickým a svými liturgickými úkony, dobami a předměty. Proto ji chrání svým právem, stanovíc nerozlučitelnost manželského pouta mocí jinou, kromě smrti. Tak vede Církev Krista do rodiny, zdvihá ji na úroveň bohumilého života. Neocenitelná je pomoc Církev, prokazovaná rodině tím, že se jí dostává síly v pokušeních, v utrpeních, v nemocech, v umírání. Tyto stíny se zjasňují v rodině, žijící v těsném spojení s Církví. Církev ohraničuje a zabezpečuje rodinu proti zkáze špatných zásad, příkladů a vlivů, nahlodávajících její

mravní neporušenost. Zachovává neseslabený, věčný rozdíl mezi ctností a hříchem. Neustoupí před lidskou vášní, před nepravou vědou, před nespravedlivými, škodlivými zákony moci světské. Ano, ochránkyní rodiny jest Církev. Kéž by jí za to byla rodina vždy vděčná.

Co činí rodina pro Boha a pro Církev? Rodina dobrá, taková, jakou má na mysli Bůh, věří v Boha a v Církev: podle Boha a podle učení a zákona Církve soudí o všem, co život přináší. Doufá v Boha, touží po Ném a hledá Jej. Miluje Jej činy, zvláště tím, že k Bohu a pro Boha vychovává své děti. Klaní se Mu modlitbou, Obětí Mše sv., svatými svátostmi. Žije nábožně a církevně v pevném a živém styku s Církví. A to činí netoliko pro sebe, nýbrž také pro jiné, pro veliké zájmy Boží a potřeby duší: z rodiny musí vycházeti první proud činného katolictví, Katolické akce. Jsou ovšem také rodiny nehodné, jež Bohu i Církvi splácejí nevďekem a nectí. Takovou rodinou jest ona, v níž se smýšlí a jedná podle slova zpupného faraona: »Kdo jest Hospodin...? Hospodina neznám.« (2. Mojž. 5, 2). Nepočítá ve svých úvahách a záměrech s Bohem, nenarodí se s Ním, nedbá o Něho, ignoruje Ho. Žije bez Boha, bez Církve. Nenajdete tam snad ani vnějšího znamení, že tam bydlí křesťané — stěny nemají kříže, nemají obrazu sladké Boží Rodičky, — nenajdete tam ani vnitřního náboženského smýšlení, citění křesťanského. Nectí Boha taková rodina: nemodlí se, neděle ni svátků nesvětí, neposvěcuje sebe. Neposlouchají Boha ni Církev: hříšně znesvěcují rodinný život, ničí život dětský, špatně vychovávají děti, žijí v poměru neposvěceném Kristem a Církví. Není v naší rodině něco z toho, co tam býti nemá...? Nezapomínejme: Bůh, Církev a rodina tvoří nerozlučně spolu velikou jednotu. Netrhejte této Bohem chtěné, požehnané a chráněné jednoty, jinak zabijíte rodinu.

Katolické rodiny, chraňte si Boha a Církev! Vlažné, odumírající rodiny, čerpejte teplo, ožijte z Boha a z Církve!

Vytvořte ze své rodinky — živou a věrnou kopii Svaté a šťastné Rodiny Nazaretské. Bůh Vám žehnej. !

Řád o povinnostech katol. mužů.

»Katolictví mužové budou se varovati podniků, výstupů neb násilností, účasti na nezákonných akcích, jakož i na všem, co by mohlo uvéstí jejich katolické vyznání do kompromisu.«

Ani ryba, ani rak, říkali naši předkové těm, kdož se chtěli na všechny strany zalíbiti, často na úkor svého vlastního přesvědčení. I mezi námi je dnes mnoho takových, kteří jako katolíci působí při podniku, nebo pomáhají v určitém úseku práce s katolickými zásadami se naprosto nesrovnávanými. Bývají to zhusta různé spolky a společnosti, do nichž je katolík pozván. Sedí tu často ve výboru, zastává mnohdy i důležitou funkci a ani si neuvědomuje, že touto svou činností je v rozporu s příkázáním své víry. Je naprosto nepochopitelné — ale je to holou skutečností —, že i praktikující katolík, který chodí ke svatým svátostem, spolupůsobí v organizaci, která na př. úmyslně odvádí své členstvo od povinné návštěvy služeb Božích, šíří lži a pomluvy o církvi, haní její služebníky, nebo dokonce je buňkou, z níž rozlézá se nevěra do srdcí spoluobčanů. Takový katolík uvádí, jak praví náš Řád, katolickou viru do nepřijatelného kompromisu se zásadami katolické víry. Je to smutná skuteč-

nost zvláště u takových katolíků, kteří z obavy, aby nebyli nazýváni bigotními — pobožňáky —, nebo z nechuti k vysloveným náboženským spolkům, přidružují se činnosti vedené buď skrytě nebo i veřejně nepřáteli katolické víry. Ještě smutnějším však bývá, když vidíme katolíky při různých výstupech v rodinách, mezi sousedy, v určitých společnostech, kde se podobají jakoby opilcům, neznajícím již sebe samy. Často teprve po takovém výstupu s hanbou si uvědomují, že uvedli své náboženské přesvědčení do nemožného kompromisu s nadávkami, násilným jednáním a činy, kterých se může dopustiti jen nepřítelny opilec. Bývá to obyčejně uražená samoláska, pýcha a sobectví, které vzbudí vaše hněvu, v němž zapomenáme úplně na to, že jsme dětmi Nebeského Otce. Nestalo se vám snad někdy, že jste šli po veřejné cestě a ulici, uviděli jste shluk lidí? Nejprve vás zastavila zvědavost, pak se přihlásily jiné necnosti a často vy sami jste se stali příčinou pohoršlivého výstupu, naprosto se nesrovnávajícího s příkázáním Lásky. Neželi jste snad někdy vlakem či jiným vozidlem určeným pro hromadnou dopravu osob? Nezapletli jste se do hádky, či jiného pohoršlivého výstupu a v něm sehráli smutnou úlohu nedůstojného křesťana, který zapomněl, že se ráno a večer znamená svatým křížem? A což kdybyste si vzpomněli na nějakou populární demonstraci, průvod, stávkou, deputaci, do které jste se dostali a kde místo křesťanského vedení věci, dopustili jste se chyb slušících jen nezabohům? Pátrejte ve své paměti a možná, že takových nepřijatelných kompromisů svého náboženského přesvědčení jste se dopustili častokrát. Dnes však, až si přčtete tuto úvahu, učíte si pevně předsevzetí, že tento článek našeho Řádu si dobře vštípíte do své paměti, budete jej mít stále na zřeteli. Snad vám v těchto úvahách říkáme často příkrá slova. Než posadíte-li se na soudnou stolicí nad svými myšlenkami a svým jednáním a vezmete-li zákon, podle kterého budete sebe souditi, Příkázání Páně, uvidíte, že tato příkrá slova jsou jen nepatrným pokáráním vašich denních provinění proti uvedeným Příkázáním. Varujte se kompromisů, neboť vážně ohrožují vaši víru. Jsou začátkem nakloněné plochy, po které se můžete snadno zříti do propasti pekelné. Nechtějte býti takovými, o nichž by platilo počáteční přísloví, že nejsou ani rybou ani raketem, nesedíte na několika židlích, aby vám jednou nebylo řečeno, že jste neseděli na žádné. Pomněte na to, že denní zkušenost učí, že takovéto jednání nakonec skončí špatně. Místo pochvaly u těch několika pánů, kterým jste se snažili sloužiti, dojdete ode všech pohany. Ovšem s tím rozdílem, že Pán, kterého jste zanedbávali a jemu nedbale sloužili proto, že jste chtěli sloužiti i pánům tohoto světa, nebo pánu pekla, může k vám — zemřete-li v této dvojité službě bez lítosti a těžkém hříchu — při posledním soudu pronéstí výrok věčného zatracení: odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného tam, kde pláč a skřípění zubů. Tento známý výrok Posledního soudu necht' nám zní, až budeme rozjímati o shora uvedeném ustanovení našeho Řádu! Pak jistě nebudeme v žádném spolku, organizaci, či sdružení, kde bychom trpěli kompromisy se svou vírou, budeme se varovati každého nekřesťanského výstupu, nebo nezákonné akce a účastníme-li se jich, musíme je proměnit v akce spravedlnosti a lásky, aby z nich náš milý Pán a Spasitel měl radost, aby nám byly připočteny k váze skutků dobrých a šlechetných. Jestliže jsme se dali do služeb Božích, služme Mu věrně a spravedlivě a nechme služeb jiných, které službě boží odporují, neboť nemůžeme současně sloužiti Dobru a zlu.

Katolická akce.

Zprávy arcidiecézního studijního ústavu »STUDIUM CATHOLICUM«.

Celkový počet posluchačů po ukončení zápisu vzrostl na 194. Z toho je 90 řádných a 104 mimořádných posluchačů. Jest to o 54 posluchačů řádných a 52 mimořádných více, než v posledním semestru. V sekci akademické navštěvují přednášky 92 posluchačů. Přednášku o základech a cestách duchovního života navštěvuje 85 posluchačů. V odboru filosofickém je zapsáno 20, v odboru historickém 17 posluchačů a v přírodovědeckém rovněž tolik. Přednášky v odboru lékařském, které jsou letos přístupny výhradně lékařům a studujícím lékařství, navštěvuje celkem 21 zapsaných posluchačů. Odbor právníký čítá 32 zapsaných.

V sekci Katolické akce navštěvují odbor teoretický 54 posluchačů a katechetický 64, pedagogický 51 posluchač. Na přednášky v odboru pro sociální a charitativní práci chodí 31 posluchačů a na četbu cizojazyčné katolické literatury 9 posluchačů. Za minulý studijní rok a za letošní zimní semestr bylo na ústavě zapsáno úhrnem 318 posluchačů. Počet nových zapsaných v tomto semestru je 106, z toho je 54 řádných a 52 mimořádných. Knihovna studijního ústavu obsahuje v této době celkem 296 svazků. Z těchto je svazků českých 148, německých 75, francouzských 59, anglických 3 a latinských 11.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. - Dotazy řiďte na redakci časopisu, jež je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída A.): Filmy pro dospělé bez závad:

Šedesát slavných let. Anglický. — Radio. Historický film o vládě královny Viktorie a o jejích šťastných i bolestných chvílích prožitých v manželství s princem Albertem. Technické provedení v barvách je prvotřídní. Obsazení a kostýmní výprava zvyšuje krásný dojem z této čarovné pohádky barev. Verse anglická. I.

Kaučuk. Německý — Ufa. Napínavý děj z brasílských pralesů z dob zápasů mezi Brasiílií a Anglií o monopol kaučuku. Vyjadřuje houževnatost a odvážnost Angličanů. Verse německá. I.

Paní šéfová. Veselohra — MGM. Americký film. Cenu jeho tvoří časový námět. Smysl filmu je ukázati, že účelem manželství není společně vydělávati peníze, nýbrž výchova dětí a vzájemné porozumění. Verse anglická. II.

Třída B.) Filmy s určitými závadami:

Dobrodružství Toma Sawyera. Americký — United Artist. Zfilmováno podle známého románu Marka Twaina. Barevná fotografie. I.

Stíny v oblacích. Americký — Paramount. Pásmo, které předvádí letectví od prvních nezdarů až k novodobé vyspělosti. Film je zpestřen dějem, vyjadřujícím lásku i oddanost manželky a nezlomné a věrné přátelství druhá z mládí. I.

Pozor, straš! Český — Meissner. Vůdčí myšlenka děje je boj proti rodovým předsudkům. III.

Nesmrtelná milence. Drama — Espo. Pásmo smutných příběhů ze života L. van Beethovena. Verse francouzská. II.

Vzdusné zámký. Veselohra — Radio. Lékař se snaží vyléčiti dívku, která předstírá duševní nemoc, poněvadž je do něho zamilována. Děj končí svatbou. Verse anglická. II.

Američan v Oxfordu. Veselohra — MGM. Příběhy všestranného amerického sportovce — studenta na oxfordské universitě. Bezstarostný život, sport, rekordy, kamarádství i flirt. Není zájmu o vyšší hodnoty života. Verse anglická. II.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučiti.

Kaťa. Francouzský — Merkur. Historický román ze života cara Alexandra. II.

Historie Elysejských polí. Francouzský — Lloyd. Dějové pásmo předvádí jednostranně většinou milostné události francouzských vládařů počínaje Ludvíkem XIII. Guéry zvolil opět svoji známou vyprávěčskou formu; tentokrát jako učitel, který mladým žákům vykládá historii Elysejských polí. II.

Žabí bratrstvo. Americký — PDC. Detektivní drama dle románu E. Wallace o tajné zločinecké organizaci »Žabí bratrstvo« a o pátrání po něm. Verse anglická. III.

Alexandrov Ragtime band. Americký — Fox. Prostředí barů, parketu, odvážných revuí, s písněmi závadných textů. Laciná sentimentalita bez tendence. Verse anglická. II.

Pomsta. Drama — United Artists. Americký film napínavého a vzrušujícího děje. Děj točí se kolem muže, který chce žiti

na úkor druhých. Na konec při rvačce je postřelen a teprve jeho smrtí je umožněno, že jím ohrožený muž a žena začnou nový život. Verse anglická. II.

Kartel česko-slovenských dovozců filmů žádá od francouzských výrobců snížení dovozu francouzských filmů do Česko-Slovenska o 60%. Je to patrně důsledek úrovně těchto, jak jsme o ní psali v 19. čísle minulého ročníku »Katolíka«.

Poradní sbor filmový při Katolické akci posoudil v roce 1938 po stránce náboženské a mravní přes 300 celovečerních filmů výroby domácí i cizí. Do skupiny Ad bylo zařazeno 6% filmů, do skupiny A 31%, filmy s určitými závadami (třída B) shledány ve 44%, filmů s většími závadami pro něž je nelze doporučiti (třída C) bylo 14.5%, filmy zakázané pro katolíky a katolické biografi (třída D) dosáhly jen 4.5%. Podrobný seznam a rozřídění těchto filmů se připravuje.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, jež je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(mo), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílati. P. I. značí stanici Praha-Liblice, P. II. stanici Praha-Mělník.

V neděli dne 15. ledna 1939 (P. II., B.): od 8.45 do 9 hod. přednáška z křesťanské nauky Msgra Frant. Jemelky na téma: Co je katolická víra;

od 9 do 10 hod. slavné Bohoslužby z chrámu sv. Ludmily na Král. Vinohradech;

od 11 do 11.15 duchovní promluva na den Msgra Frant. Cinka.

V pondělí dne 16. ledna 1939 (P. I.): od 19.55 do 20.10 učitel Jan Janouch: Duchovní podklad školního vzdělání.

Ve středu dne 18. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.55: prof.

Jan Kostohryz: Křesťanská tradice v duchovní tvorbě;

od 17.55 do 18 hod. zprávy z katolického světa.

V pátek dne 20. ledna 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.50 zprávy z katolického světa;

od 17.50 do 18 hod. Výchovné rozhovory dp. P. Dra Urbana.

V neděli dne 22. ledna 1939 (P. II., M. O.): od 8.45 do 9 hod.

přednáška z křesťanské nauky Msgra Dr. Antonína Stříže na téma: Zjevení náboženství;

od 10 do 11.15 chorální mše sv. (Gregoriánský chorál) z opat-

ského chrámu v Emauzích);

od 11.15 do 11.30 duchovní promluva na den P. Františka Ku-

bíčka T. J.

V pondělí dne 23. ledna 1939 (P. I.) od 20.45 do 21 hod.: Vavř.

Tim. Vodička O. S. B.: Mravnost a umění.

Ve středu dne 25. ledna 1939 (P. I.) od 17.40 do 17.55: ing.

Jaroslav Cuhra: Pracovní tábory,

od 17.55 do 18 zprávy z katolického světa.

V pátek dne 27. ledna 1939 (P. I.) od 17.40 do 17.50: zprávy

z katolického světa;

od 17.50 do 18 hod.: výchovné rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli dne 29. ledna 1939 (P. II.) od 8.45 do 9 hod.: P. Dr.

Josef Miklík C. S. R.: přednáška z křesťanské nauky na tema:

Nauka o Písmu sv.,

od 10 do 11 slavná mše sv. z chrámu P. Marie Sněžné,

od 11 do 11.15 P. Klemens Minařík O. F. M.: Duchovní promlu-

va na den.

V pondělí dne 30. ledna 1939 (P. I., B., M. O.) od 19.45 do

20 hod.: P. Dr. Ant. Salajka: K počátkům křesťanství na Rusi.

Ve středu dne 1. února 1939 (P. I.) od 17.40 do 17.55: Ant.

Šorm: Jak slavívali naši předkové Hromnice,

od 17.55 do 18 hod.: zprávy z katolického světa.

V pátek dne 3. února 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.50: zprávy

z katolického světa;

od 17.50 do 18 hod.: výchovné rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli dne 5. února 1939 (P. II., B.): od 8.45 do 9: Dr. Josef

Miklík C. S. R.: Přednáška z křesťanské nauky na tema: Rozsah

knih Písma sv.,

od 10 do 11. mše sv. z chrámu sv. Vojtěcha v Dejvicích — arc.

seminář —

od 11 do 11.15 Msgr. Josef Bouzek: duchovní promluva na den.

Mezinárodní úřad katolického rozhlasu nás požádal o zaslání

údajů, které by mu umožnily oznámiti všem svým členům dů-

ležitosti církevních obřadů, zajímavé projevy náboženského folkloru,

slavné poutě, hlavně takové, které by byly způsobily pro repor-

táž.

Žádáme farní odbory Katolické akce, aby nás na události na-

značeného rázu včas upozornily, abychom, i když snad nemají

významu mezinárodního — mohli je po uvážení zařaditi případ-

ně do programu našeho rozhlasu.

Z domova.

«Náš Kraj» slovenský měsíčník spolku sv. Cyrila a Metoděje, vycházející v Paříži píše, že i po odchodu 9000 tisíc úředníků, zůstává na Slovensku stále ještě 30 tisíc státních a stejný asi počet soukromých úředníků. Z 5000 tisíc učitelů a profesorů odešel asi 1000.

Celková bilance svatohorských poutí za rok 1938 vykazuje 235 procesí a výprav, nečítaje v to účast jednotlivců, byl sebe početnější. Proti minulým létům je patrný menší úbytek, zaviněný mimořádnými poměry a podzimními událostmi, které mnohým znemožnily v poslední chvíli účast.

Exercicie na Velehradě. **Leden:** 23.—27. muži, 30. ledna až 3. února ženy ze Svazu. — **Únor** 6.—10. dívky, 22.—26. muži (obchodníci a živnostníci), 27. února až 3. března ženy ze Svazu. — **Březen:** 6.—10. jinoši, 13.—17. dívky, 20.—24. ženy z měst. — Poplatek za ubytování a za stravu Kč 60.—. Přiblížky přijímá Papežská kolej na Velehradě.

LITERATURA.

Bohumil Mráz: *Blahoslavená Anežka*, báseň. Knižní prvotina bohoslovce, kritikou příznivě přijatá. Vydala ČAT. v Českých Budějovicích. Cena Kč 7.—.

Nové brožury »Životem«: Č. 307: »Křesťan a národ«, Č. 308: »Církev a stát«, Č. 309: »Vánoční rozjímání« od sv. Alfonse z Ligouri, č. 310: »Kněz«, č. 311: »Petřík«, č. 312: »Pravoslavná církev«. Cena až 50 hal.

Liturgický kalendář pro rok 1939. Cena Kč 2.—. Vše vydal Exerciční dům v Mor. Ostravě, Kostelní 2.

»Dorost«, časopis katolické mládeže, vychází od 1. ledna t. r. v nové úpravě jako týdeník při předplatném Kč 18.—. Starý bojovník v novém rouše, jemuž v jeho záslužné práci nutno přáti co největšího rozšíření.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Posvátná kongregace obřadů schválila, aby se započalo s procesem blahorečení Petra Jiřího Frassatiho, zesnulého v r. 1925.

Vatikánská výstava misijního a východního umění církevního byla přeložena na r. 1942, kdy bude v Římě se též konati světová výstava.

Diplomat-lékař ve Vatikáně. Zmínili jsme se již o novém vyslanci americké republiky Venezuela u Sv. Stolice, jímž jest Dr. Santos Dominici. Kdysi vyslanec v Berlíně, Paříži a Washingtoně, byl, než nastoupil diplomatickou dráhu, proslulým lékařem a profesorem lékařství na universitě v Caracas. Sepsal i četná odborná díla lékařská a byl před časem i ministrem zdravotnictví jedné z vlád své vlasti.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. Varšavský kardinál **Kakowski**, zesnulý 30. prosince 1938, patřil k přátelům nynějšího Sv. Otce Pia XI., jehož jako nuncia světil 28. října 1919 ve Varšavě na biskupa. Kardinálem byl od roku 1919.

Rusko. 450 biblí bylo spáleno na dvoře kasáren GPU v Omsku. Našli je při domovních prohlídkách. Byly mezi nimi vzácné tisky v ruské, německé a anglické řeči.

Pravoslavný biskup v Taškentu, Evtichi, byl zatčen. Kostel sv. Mikuláše v témže městě byl zavřen. Byly vyloupeny i chrámové hrobky a poboženo několik svatyněk. Biskupovi se klade za vinu příslušnost k tajné organizaci, která prý chtěla ochromiti dopravu zboží v Rusku.

Lékaři vymizeli. »Jsou provincie«, píše moskevská Pravda, »kde není nejen lékařů, ale ani felčarů a jediné ošetřovatelky. Do rozličných míst byli přiděleni 3882 lékaři, nastoupilo však jen 2012. V jednom okrese ze 1401 lékařů nastoupilo pak místo toliko 460.

Z OSTATNÍHO SVĚTA.

Anglie. Vévodkyně z Althollu je známa svými sympatiemi pro vládní Španělsko. Dostalo se jí za to názvu »rudá vévodkyně«. Na propagačních shromážděních mluvila s oblibou o obrovském majetku španělských velkostatkářů. Profesor Saroles vyvrátil však tato tvrzení ve zvláštní brožurě, kde dokázal, že manžel vévodkyně má větší panství, než největší španělský grand. Po tomto fiasku přišla další pohroma. V nedávných volbách ztratila vévodkyně mandát svého poslaneckého obvodu, který zastávala po několik roků. K porážce ctihodné lady přispěli, jak sděluje Catholic Times, katolíci, kteří ji nevolili právě pro stanovisko o otázce španělské a výpady proti státům, podporujících podle vévodkyně Francovo Španělsko, přehlížející však zcela podporu vládního Španělska Velkou Británií.

Jmenování apoštolského delegáta pro Londýn vyvolalo v dolní sněmovně dotazy. Člen Labourparty Wegwood se dotazoval, kdo dal k tomuto jmenování podnět, dále pak, jakého rázu je úřad delegáta. Podsekretář zahraničního ministerstva ujistil tazatele, že podnět ku jmenování apoštolského delegáta vyšel od Vatikánu. Je to zástupce církve, nepoživající diplomatických výsad a dle prohlášení jiného poslance Labourparty, katolika Logana, Angličan nejlepší tradice.

Dánsko. Prvým dánským biskupem od reformace byl Sv. Otcem jmenován převor benediktinského opatství San Girolamo v Římě, P. Theodor Suhr. Pochází z vážené dánské rodiny, která byla dříve protestantskou. Narozen v roce 1896, konvertoval r. 1924 a vstoupil do benediktinského řádu v opatství Clerf v Lucembursku, kde v roce 1928 složil řeholní sliby. V r. 1933 byl vysvěcen na kněze a když bylo Sv. Otcem Piem XI. založeno v Římě nové opatství benediktinské San Girolamo, byl do tohoto kláštera povolán i P. Suhr a stal se tamtéž r. 1935 převorem. Jeho jmenování biskupem pro Dánsko vyvolalo v jeho vlasti, i mezi protestanty, radost. Svěcení biskupské přijal 15. ledna v opatském chrámu svého římského působiště.

Francie. K mezinárodnímu eucharistickému kongresu v roce 1940 v Nizze vydá francouzská poštovní správa zvláštní poštovní známky. Klub sběratelů známek v Nizze vypsal již soutěž návrhů na ně.

Ročenka zednářského Velkého Orientu francouzského uvádí též povolání francouzských zednářů. Mají: 14 účetních expertů, 11 agentů a zástupců, 12 architektů a kresličů, 17 průmyslníků, 17 obchodníků, 34 lékařů, lékárníků a zubních lékařů, 153 členů školských povolání, t. j.: 36 učitelů ve službě a 19 v pensii, 14 profesorů středních a jiných škol, 16 ředitelů veřejných škol, 17 ředitelů jiných škol, 93 členů veřejné správy, ministerstev, prefektur a koloniálních úřadů, 26 soudců a právníků, 23 politiků: senátorů, poslanců, starostů, radních a pod. V radě francouzského Velkého Orientu je zachován též poměr povolání: 14 různých povolání, 12 inženýrů, z toho 6 státních úředníků, 9 lékařů, z toho 3 profesori, 18 členů školských povolání a 14 vysokých státních úředníků. Nic lépe nedokazuje ovládnutí Francie zednáří, než tato čísla.

Itálie. Janovský katolický týdeník »Il Nuovo Cittadino« oslavil 10. výročí svého založení. Redakci dostalo se blahopřejného dopisu kardinála státního sekretáře Pacelliho.

Italská vláda vrátila františkánům klášter, patřící kdysi kostelu Sant Andrea delle Fratte, který dostali fcholnici v roce 1585 od papeže Sixta V. Po zabrání papežského státu v roce 1870 byl zabaven i klášter a sloužil za námořnická kasárna. Před reformací patřil kostel i skotům, kteří tam měli hospic pro poutníky-krajany.

Stavby chrámů na milánských předměstích. Jako pařížský kardinál Verdier, započal i milánský kardinál Schuster rozsáhlou činnost, sledující vybudování nových chrámů v předměstích Milána. Jsou již rozestavěny 4 kostely, pátý začne se stavěti v nejbližší době. Potřebné peněžní částky se opatří sbírkami v arcidiecési. Tak bude oslaveno 10. výročí povýšení jejich arcipastýře na milánský stolec.

Divadelní sezona Královské opery v Římě měla býti zahájena hudebním dramatem »La Nave«, jehož text složil d'Annunzio. V posledním okamžiku byla tato opera nahrazena Wagnerovým Tannhäuserem. Times k tomu píše: Tato změna programu je důsledkem protestu Sv. Stolice. »La Nave«, která předloni byla provedena na milánské Scale, je totiž na seznamu zakázaných knih. Její provedení v Benátkách před několika měsíci vedlo rovněž k protestu tamního patriarchy.

Maďarsko. Poutní výprava maďarských katolíků, vedená kardinálem Serédím, přinesla Sv. Otcí darem třísvazkovou dílo o sv. Štěpánu. Je v něm vylíčena náboženská, zákonodárná, kulturní i válečná činnost svatého krále uherského.

Německo. Památník frontových bojovníků německých bude zřízen v magdeburském kostele sv. Mikuláše, jehož nádherná loď ze 14. století bude restaurována. Za napoleonských válek sloužil kostel za kasárny a později za obchodní dům a skladiště.

Pastor Niemöller nebude propuštěn, jak sdělují holandské listy, ježto stále odpírá podepsati prohlášení o tom, že nebude se v kázáních dotýkati vlády a státních záležitostí.

Čáský farář, Dr. Hünermann, byl jmenován Sv. Stolicí světícím biskupem čáské diecése.

Nový biskup diecése Inšpruk-Feldkirch, Msgre Dr. Pavel Rusch, o jehož jmenování jsme již psali, je nejmladším evropským biskupem, jsa starý teprve 35 let. Po absolvování reálky stal se bankovním úředníkem a vstoupil r. 1927 do inšpruckého Canissiana, kde r. 1930 dosáhl hodnosti doktora theologie a byl r. 1933 vysvěcen na kněze. Po pětiletém kněžském působení byl nyní jmenován biskupem, což podle církevních zákonů je nejnižší hranice věková pro tento úřad.

Bez konkordátů. Berlínský »Angriff« z 9. prosince m. r. v článku »Konkordát a Sudetská župa« praví: »Stejně jako v Rakousku, jehož konkordát dnem 13. března 1938, přičleněním této země k říši, pozbyl účinnosti a platnosti, stala se i sudetská župa územím bez konkordátu. Převzetím tohoto území III. říší neplatí tu od 1. října ani čl. modus vivendi z r. 1928, ani kterýkoliv jiný německý konkordát, ježto konkordáty z r. 1924 (bavorský) a r. 1929 (pruský), jakož i říšský konkordát z r. 1933 byly územně omezeny. Stát nemá tudíž v sudetské župě oproti katolické církvi nijakých právních závazků.«

Recko. Athény, hlavní město Řecka, se modernisují. Město má dnes na milion obyvatelů a upravuje se na skutečné velkoměsto. Nedávno bylo zasypano řečiště řeky Ilissosu, známé sídliště mus z řeckého bájesloví. Při kterémžto zemětřesení zmizela voda této řeky, po jejíchž březích procházel se kdysi Sokrates se svými žáky. Řečiště bylo proto nyní celé zasypano a v jeho místě bude zřízena autostráda.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Asie. I letos byly vánoce ve Svaté zemi velmi smutné. Vše zavřeno, okna bez vlájek, ulice bez hudby a lidí, až jindy byly to nejslavnější dny v roce. Před basilikou Narození Páně stály pyramidy pušek anglického vojska, jimiž se prodírali nesčetní věřící, chtějící se zúčastnit vánočních Bohoslužeb v jeskyni. Byli to vedle betlémských občanů jen ti věřící z okolí, jimž anglické úřady dovolily návštěvu chrámu. Náčelníci povstalců vydali výzvu k obyvatelstvu, aby bojkotovalo nařízení anglických úřadů, které pro cesty vlakem nebo auty vyžadují zvláštního úředního povolení. Většina každoročních návštěvníků Betléma zůstala proto doma a ani z ciziny nikdo nepřišel.

Afrika. Činnost misionářů v dobytém Kantonu lze nazvat obrovským trvalým pomníkem křesťanské charity. Den před obsazením bylo město cílem předčasných náletů. Do katolické misie, ležící v evropské čtvrti města, uchýlilo se na 6000 uprchlíků. Známý apoštol charity P. Jacquinet S. J. zřídil i zde t. zv. neutrální pásmo. Když vtáhli do města Japonci, zdale od nich P. Jacquinet ihned 15 tisíc yenů na podporu uprchlíků. V Hong-Kongu zorganizovali irští misionáři-jesuité nemocnici na lodi, která po uvolnění vodní dopravy první mohla odplout do Kantonu. Vedoucím tohoto plovoucího lazaretu byl P. Kennedy S. J., vojenský lékař ze světové války.

Vzácnou podívanou mělo nedávno Velké Hermopolis (Horní Egypt) při svěcení Msgra Baraka na biskupa sjednocených Koptů. Je to prvý případ biskupského svěcení v Horním Egyptě. Obvykle jsou katolíci i sjednocení biskupové svěceni v Kairu nebo Alexandrii. Spolusvětiteli koptického metropolity, který Msgr Baraka světil, byl biskup latinského a biskup syrského obřadu.

Amerika. Na pochybnost komunistických ideálů a neupřímnost vůdců upozornil bývalý činovník kanadských komsomolců Gogner. »Ve všech propagačních kursech setkal jsem se s nenávisťmi proti bohatým a zdáním zájmu o pracující třídu; vše je řízeno z Moskvy«. O náboženství praví Gogner: »Co je pro komunistu náboženství? Soukromou záležitostí. Musí mít zře-

tel jedině na to, co si přeje »masy«. Musí náboženství potírat, vysvětlovati jeho vznik v hmotném smyslu. Aby bylo možno proti němu bojovati, nutno dokazovati, že není ničím nezměnitelným; dogma a základy jeho se mění dle potřeby církve.« **Eskymácký katolický časopis** začal vydávati P. Helgonach v Stantonu, u polárního kruhu. Je to současně prvý periodický list v této řeči.

Na 6000 mladých zločinců přijde v Novém Yorku ročně před soud pro mladistvé a 20% z tohoto počtu je bez vyznání, nebo z nevěreckých rodin. Tak sdělil prezident tohoto soudu prohlásiv, že církve jsou nejjistější základnou v boji se zločinností a nemravností.

Kříž pomníkem Kryštofa Kolumba. Arcibiskup středoamerické republiky San Domingo meškal nedávno ve Spojených Státech. Navštívil též presidenta Roosevelta, s nímž jednal též o stavbě pomníku, který republika San Domingo chce na paměť Kryštofa Kolumba postavit. Pomník, na jehož vybudování přispěly všechny státy a národy Severní a Jižní Ameriky, bude mít podobu kříže. U jeho paty bude vybudována kaple, kam budou přeneseny tělesné pozůstatky zbožného objevitele Ameriky. President Roosevelt v rozhovoru s církevním hodnostářem poznamenal, že nemůže být lepšího pomníku, spojujícího národy obou Amerik nad kříž, z něhož vychází veškerá spravedlnost a mír. — Kříž bude současně majákem a jeho obrysy budou zářít do temna noci a mih a ukazovati lodím cestu do přístavu.

Katoličtí novináři brasilští prosili Sv. Otce o směrnicí pro svoji činnost. Náměstek Kristův použil v odpovědi výzvy sv. Augusta: Buďte šířiteli království lásky, pozměniv ji ve výzvu: Buďte šířiteli království pravdy! V těchto slovech je podle názoru Sv. Otce vyjádřeno posláním jak katolického tisku, tak i katolických novinářů.

Před dvěma léty byl založen svaz katolických skautů na ostrovech Filipínských. Letos ve výroční den přišlo na polní mši svatou do hlavního města Manily přes 1000 skautů a zasvětili se Matce Boží.

Zemřel jako katolík. Leopold Kahn, velkoobchodník v Manile, kdysi vůdčí osobnost filipínských židů, zemřel nedávno, nechav se před smrtí pokřtiti. Křest a poslední pomazání udělil mu Msgr Piani, apoštolský delegát. Don Leopold byl za svoji dobročinnost a podporu křesťanské charity vyznamenán r. 1934 Sv. Otcem.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Z Tibetu. (Tatsienlu, Čína.) Je věru těžko si zachovati síly mladí až do 89. roku života. Tak stalo se žádoucím i zdraví býv. apošt. vikáře z Tatsienlu Msgr Giraudeau. Ke známým stáří přidružila se angina a neuralgie. A tak i když staří biskup si zachoval duševní svěžest a humor, chtěl přece se připravit na blížící se soud a dal se 10. října 1938 zaopatřiti.

Rádce rozseté, stěhovavé a všeobecně chudé obyvatelstvo tibetských Alp nedovoluje žádné hromadné obrácení. Misionáři zde pokračují pomalu. Přesto viděl Msgr Giraudeau za dobu svého biskupování (od r. 1897), jak původní stádečko o několika steh duší se rozmnožilo na počet 5.000 duší. Domorodé kněžstvo vzrostlo z jednoho kněze na sedm. Cennou spolupráci věnují misii dvě nemocnice řeholnic sv. Františka a ústav pro malomocné. Jen okres Yerkale, kde křesťané byli vyhubeni, musí se zotaviti.

Když nedávno jeden misionář vykonal zdvořilostní návštěvu u protestantského pastora, sděloval mu tento obsah dopisu, kterým Šanghajska biblická společnost (protestantská) si stěžovala na špatné přijetí protestantského překladu bible od domorodého obyvatelstva, které konečně všechny zásoby této bible spálilo. Díky velkým jazykovým znalostem Msgra Giraudeau, bylo katolické vydání překladu bible uchráněno podobného osudu. Jeho překlad šetřil citlivosti lamů a přece držel se přísně původního znění. Na př. významný kněz a velekněz byly přeloženy ve smyslu obětníka slovy »ten, který obětuje«, zatím co protestanté přeložili nešťastně tyto významy slovem »lama«, což znamená učence v lamaistické vědě. Tak byla vzbuzena nevole v čtenáři, který se dovídal, že »lamové« odsoudili Krista k smrti a zdráhali se pomoci pocestnému, který upadl mezi lupiče na cestě do Jericha. (Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to darce výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zálohou 6 Kč. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. s. telefonů 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák v Praze. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovačn. 14. - Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. února 1939

č.

Písmo Svaté není knihou legend!

Minulý měsíc tohoto roku slyšeli jsme v rozhlase univers. prof. Lesného a básníka Machara. Podceňovali Písmo Svaté, jakoby bylo jen snůškou legendárních příhod, tedy příhod jen smyšlených, které se nikdy nestaly. Je třeba jejich výroky uvést na pravou míru. Nemáme v úmyslu odpovídati učeným pojednáním a důkazy o pravosti knih Písma Svatého a jejich obsahu. Chceme jenom krátce ukázat, že každý, kdo podobně soudí, podstatně se mýlí. Knihy Písma Svatého jsou knihami historickými, jichž původnost jest daleko jistěji prokázána, než kterékoli jiné knihy. Je příznačné, že právě Písmu Svatému se upírá tato povaha, hledají se všemožné cesty, aby se jeho význam oslabil. Proč? Protože se události v něm popsané nehodí pro cesty a úklady zlého ducha. On to jest, který lidem vnuká podobné myšlenky a budí zlou vůli. Zlá vůle bývá hlavní příčinou, že věříme sebehoršímu pamfletu a nepravdě denního tisku, než slovům lásky Boží, kterými k nám mluví ústy těch, kteří psali Písmo Svaté. Tam, kde je největší jistota pravdy proto, že ji diktovala úcta a láska k Bohu, tam se hledají neprávem lež, přetvářka a smyšlenky. Tolikrát a jasně byla dokázána pravost knih Písma Svatého, tolikrát z jejich vzájemného srovnání podán důkaz o pravé historické ceně, že není přirozené bez působení zlého ducha vysvětlitelné, aby se našel někdo, kdo pochybuje o Písmu Svatém. Je nepřirozené a zlovolné tvrzení, že to, co knihy Písma Svatého obsahují, jsou legendy a tedy smyšlenky. Že tomu tak, osvětlí nám tato prostá úvaha: Vmysleme se v takovou skutečnost, že by na svět přišel náš Spasitel dnes. Hlásal by nám lásku k Bohu a k bližnímu, jednal a mluvil by jen podle pravdy, nabádal by nás,

abychom mluvili jen pravdu, potvrzoval by svá slova zázraky, hrozil ztrátou věčné blaženosti a věčným zavržením hříšníkům, kteří nezachovávají Jeho přikázání. Spečetil by vše Svým utrpením a pak slavným zmrtvýchvstáním. A tu se ptám, mohl by někdo z nás, kteří bychom byli kolem Něho, slyšeli Jeho slova o pravdě, viděli Jeho zázraky, přebolestnou smrt a vzkříšení, lhát, mohl by psát to, co neviděl, nebo od očitých svědků neslyšel? Mohl by psát jen legendy? Řekneme všichni, kdož Spasitele svého milujeme z celého srdce, z celé duše, ze vši mysli své a ze vši síly své, že na tuto otázku musí každý odpovéděti kategoricky: nikoli! A takovými láskou plnými byli i oni apoštolé a učedníci Páně z doby Jeho působení. Oni, kteří psali Písmo Svaté, vše, co psali, viděli, anebo slyšeli od Matky Boží, sv. Josefa a jiných hodnověrných svědků nebo většinou sami se Spasitelem zažili. Jsou to tedy pravé skutečnosti, a tedy historické události, o nichž se z těchto knih dovidáme. Písmo Svaté stojí vysoko nade všemi historickými knihami. Je to dílo Boží. Proto, kdo proti němu brojí, jeho význam snižuje, není přítelem Všemohoucího Boha. Jest nástrojem zlého ducha. Jak smutně zní, když takový nástroj zlého ducha, jest si dokonce vědom svého zlého počínání a toho, že za to dostane se mu odměny věčného zavržení, jako jsme se nedávno přesvědčili. Slyšeli jsme totiž krásné a tklivé vzpomínky na vroucné zbožného předka, je muž vzpomínající nakonec volal na věčnou neshledanou. Drazí, milí čtenáři! Kéž tato úvaha vzbudí ve vás statečné a věrné obránce Písma Svatého, kteří budou horlivě Písmo Svaté čísti a podle něho řídit i své skutky.

Křišťan.

Nová doba.

I. Práce laiků v dějinách na šíření víry Kristovy.

Literatura: Epišt. sv. Pavla k Řím. — Ep. k Židům. — Ep. sv. Judy. — 3. ep. sv. Jana. — Will, Die kath. Aktion, Mnichov 1932. — Schlemm, Die kath. Aktion, Kösel-Pustet, Mnichov 1928. — Civardi, Manuale di A. C. II, Pavia, 1933. — Will, Handbuch der K. A. — Herder 1934. —

Starověk: V evangelii a v době apoštolské. — V době pronásledování a počátky sociální činnosti.

Ve středověku: Náboženská propagační činnost laiků, vyrůstající z řeholní společnosti, činnost na poli vědeckém. University. Charitativní zařízení.

Novověk: Bratrstva, dobročinné ústavy. Náboženská činnost laiků v Čechách v době přítomné.

1. »Součinnost laiků s kněžským apoštolátem« (»Ubi Arcano« 23. XII. 1922 a na mnoha jiných místech), jak určuje Katolickou akci Sv. Otec Pius XI., získá si horlivé a nadšené pracovníky již svou posvátnou starobylostí. Právě tak dnes musíme říci, že se bez pomoci věřících laiků víra a učení Ježíše Krista nedostane k uším nekatolíků, jako by se bylo Evangelium nerozšířilo po celém světě bez jejich pomoci hned na počátku. A přihlížíme-li jen k těm, kteří jsou činní v Katolické akci — nevšímáme-li si její soustavy, která jest rovněž jejím podstatným znakem —, můžeme spatřiti její počátky již v samém počátku království Kristova. Jsou-li povoláními hlasatelé evangelia apoštolové (Luk. 6, 13, - Luk. 9, 1, Jud. 17), pak všichni, kteří za života Spasitelova pomáhali nějak šířiti Jeho učení, jsou zárodky apoštolské činnosti laiků. (Civardi 13. Will, Die K. A. 36 a d.). Není divu, že každý, kdo se přiblížil k Ježíši Kristu, byl uchvácen Jeho duchem. A duch Kristův jest duch, toužící po zvěstování slávy a dobroty Boží. Proto se také cítili přemnozí uzdravení puzeni hlásati z vědu božskou moc Kristovu. A Spasitel sám hájil těch, kteří — nejsouce jako apoštolové pověřeni — hlásali evangelium. Tak když ku př. zvěděli, že jakýsi muž, který nebyl z nich, působil ve jménu Ježíšově zázraky, byli tím dotčeni. (Knabenhauer, Commentarius in Luc., str. 262). Sv. Jan pravil Spasiteli, že »mu bránili, neboť nebyl z nás.« (Mar. 9, 38). Ale Kristus Pán je opravil: »Nebráňte mu...« (Mar. 9, 39—40), a projevil tak své stanovisko k dobrovolnému apoštolátu. Ano, při uzdravení posedlého v krajině Gerasenských (Mar. 5, 1 a další), jenž velice prosil, aby směl se přidružit k Ježíši a apoštolům, výslovně pravil: »Jdi domů ke svým a zvěstuj jim, jak veliké věci ti učinil Pán a jak se nad tebou smiloval.« Hle, pravý příklad apoštolátu laika. A praví evangelista: »I počal kázati v Desítiměstí... a všichni se divili.« (Mar. 5, 20).

Jest sice pravda, že Kristus Pán častěji zakázal uzdraveným hlásati Jeho moc. (Ku př. viz Mar. 7, 36 - Mar. 1, 44 Mar. 5, 43 Mar. 8, 26 Mat. 8, 4 - Mat. 9, 30 Mat. 16, 20). Ale tento zákaz nebyl zásadní, nýbrž pro okolnosti. Zdá se nejpravděpodobnější, že Spasitel nechtěl v Židech vzbuditi hnutí politické, neboť podle jejich zpolitizovaného smýšlení by pomýšleli hned na zřízení pozemského státu Davidova. (Knabenhauer, in Marcum, str. 65).

Jistě také náleží k laické pomoci šíření evangelia práce z božných žen, které byly v průvodu Páně (Luk. 8, 2, 3) a sloužily jim svým majetkem, — které následovaly Ho z Galileje a pečovaly o Něho (Mat. 27, 55 - Mar. 15, 41), neboť odnímání hlasatelům evangelia starosti o věci časné jest totéž, jako přidává jim času pro hlásání víry. (Knabenhauer, in Luc.

str. 273). Tato oddaná pomoc evangelii jest již vlastním duchem Katolické akce.

2. Činnost laiků v šíření víry dává také přímo zvláštní povahu apoštolské době církve a vyvolává v srdcích dnešních lidí souhlasné touhy po čistotě prvotního křesťanského života. Ač nemáme úplného obrazu o této apoštolské činnosti laiků, přece nám Skutky apoštolské a některé epištoly vkládají do mysli jiskry zanícení pro toto povolání, které se během věků stalo jakoby jen oblastí kněžské práce a které se dnes otevírá ohnivě věřícím laikům. Všimneme-li si milosti, způsobu, ducha, pole, organisace a příkladů apoštolské práce laiků, můžeme z ní čerpati jako ze samého svatého pramene Písma a mučednické doby nejzákladnější prvky pro dnešní Katolickou akci.

Přihlédneme nejprve k apoštolské milosti v prvotní církvi.

Milost jest působení Boží v člověku. Buď jest to ona tajemná a skutečná »účast na přirozenosti Boží« (2 Petr 1, 4), již se stáváme v Kristu Ježíši syny božími a nositeli Boží přítomnosti i působení v sobě, — milost posvěcující, — nebo jiné přechodné působení. A tato druhá působnost jest nám dána buď k našemu prospěchu (gratia gratum faciens) nebo zvláště ku prospěchu jiných (gratia gratis data). A k těmto milostem náležejí i ony podivuhodné zjevy v prvotní církvi, zvané charismata.

Mezi prvními věřícími působil Duch Svatý podivuhodné úkazy: věřící prorokovali, mluvili cizími jazyky, vymítali zlé duchy a dostávali zvláštní schopnosti pro šíření evangelia ke »stavbě těla Kristova«. Tito mimořádně omilostnění věřící byli často prvními hlasateli evangelia a mnozí z nich pak byli voleni i ku přijetí církevního, řekli bychom úředního poslání, jsouce svěcení na jáhny a biskupy. Sv. Pavel vypočítává na čtyřech místech různé apoštolské milosti (Řím. 12, 6—1, Kor. 12, 8—7 Kor. 12, 28 — Efezs. 4, 11). Z nich padají v úvahu pro vlastní apoštolát: apoštolové, proroci, učitelé, evangelisté. Nutno ovšem rozuměti pod těmito jmény ona poslání, která se jim přikládala v oné době. Ač znenáhla jméno apoštola zůstalo pouze pro člena dvanáctičlenného sboru apoštolů Kristových, přece se nazývali i apoštolové ti věřící, kteří pod vlivem Ducha Svatého vše opustili a šli do pohanských zemí zakládat obce křesťanské. (F. Prat, La Théologie de s. Paul, I. Paris 1923, 1924, — citován u Will, Die K. A., str. 33). Jméno proroků nesli muži, osvětlení zvláště k povzbuzování věřících, řeči, dotýkající se především srdce, — jako opět učitelé mluvili spíše k rozumu. Evangelisté byli asi spíše místní pracovníci, spolupůsobilci k upevnění křesťanské obce, ač se později zvali tímto jménem putovní kazatelé, když jméno »apoštol« zůstalo pouze apoštolům v nejužším slova smyslu. — Ač mnozí z těchto omilostněných byli již církví ustanovenými, posvěcenými a vyslanými hlasateli evangelia, — kněžími neb biskupy, — přece se dostávalo těchto darů i mnohým laikům, mužům i ženám. — Ustanovení jáhnů (Skutky 6 Didaché kap. 15) i epištoly dostatečně ukazují, že hierarchie, čili posvěcení sluhové Kristovi, vykonávali vlastní konečné včlenění do církve a že tedy byli ve stálém spojení s charismatickými pomocníky, což jest právě také skvělá obdoba s úkoly Katolické akce dnešní. (H. Bruders, Die Verfassung der Kirche, Mohuč 1904, citov. u Will, Die K. A., str. 34).

Způsob prvotního apoštolátu laiků vyznačuje se prvky, které dlužno i dnes považovati za podstatné a základní. Již líčení křesťanského způsobu života ve Skut. Apoštol. nás přesvědčuje, že prvním apoštolským činem jest modlitba a příklad, — nikoliv tedy slovo a organisace, — takže křesťanská obec

»byla oblíbena u všeho lidu« (Sk. ap. 2, 47). Další složkou skutečného apoštolátu jest snaha každého prvokřesťana působení na jednotlivce okolní. Jest si nutno pozorně všimnouti, že propagační práce církve nečekala na velké davové přílivy a nepovažovala práci a obrácení jednotlivce za nepatrnou, nýbrž každý snažil se státi rybářem lidí, každý působil jako oheň, jenž vyzařoval svůj žár na každého kolemjdoucího. (Mezzert, Das Urchristentum, München-Gladbach 1920, str. 114, a Will, str. 36). — Tento žár plápolal právě z duší, zanícených mohutnou katolicitou a účastí osobní na věci Páně a apoštolů. Že přijali šíření spásy v prvotní její síle zcela za svou nejvlastnější věc, která přeskakovala nikoli slovem, nýbrž silou vnitřního přesvědčení, vyvolali v tehdejší světě skutečně k a t o l i c k é h n u t í.

O p r a v d o v o s t, s jakou prodávali majetek a kladli výtěžek k nohám apoštolů (Skutky 4, 35) přemáhala srdce k následování tohoto náboženství, vykazovala však i rys j e d n o t y, neboť tím v konání skutků lásky, jimž ony výtěžky sloužily, mizela osobnost dárce a vše konala jen a jen křesťanská obec jako zdroj účinné a láskyplné pomoci. Že se tím projevuje nesporně požadavek dnešní Katolické akce, aby se činnost vřadila a podřídila vedení církve, jest jasno. (Pokračování.)

Msgr. Dr. Antonín Stříž

Náboženství zjevené.

Bůh, neviditelný a skrytý, není lidskému duchu nepoznatelný. Svě bytí i své některé vlastnosti dává každému poznati ze svého tvůrčího díla. Otevřel před zraky každého člověka nádhernou knihu, v níž každý, i neznalý písma, může o Bohu čísti. Knihou tou jest příroda ve své vznešenosti a kráse. Prozrazuje-li nám každé umělecké dílo leccos o svém původci, což teprve veledílo celého vesmíru a země, jež se prostírá se všemi půvaby kolem nás! Čím dokonalejší dílo, tím dokonalejší mistr. Pozoruje-li tedy člověk přírodu jako úchvatný celek a jednotlivé i nejnepatrnější tvory o sobě i ve vzájemné součinnosti a souladu, pozoruje-li život rozvíjející se podle trvalých zákonů a řádů, musí usouditi, že ten, jenž všemu dal vznik a vše udržuje, jest nejvyšší dokonalý, nejvyšší mocný, nejvyšší moudrý. Musí usouditi, že jest svrchovaným Pánem všeho, čemu dal vznik a život. Pozoruje-li, co bohatství a krásy nakupil tento neviditelný Pán kolem nás, a že vše to slouží člověku k udržení a zpříjemnění života, musí z toho dovoditi, že tento neviditelný Pán světa jest nadmíru dobrotivý a plný lásky. Vždyť mohl nám opatřiti jen prostou výživu pozůstávající jen z několika málo plodin, a zatím jak bohatou hostinu nám připravuje každoročně z nejrozmanitějších plodů země! Jak štědrý jest k nám lidem tento tajemný dobrodinec! Z takových úvah se musí zroditi v srdci člověka cit úcty, vděčnosti a lásky k Pánu nebes a země! Bůh však vepsal svědectví o sobě též do srdce lidského. Každý člověk, i nejvzdálenější pohan, je si vědom, že existují mravní zákony. Těchto zákonů si nedal člověk sám ani společnost, národ nebo stát; zákony ty se domáhají své platnosti i proti vůli jednotlivce. Byť i člověk jednal proti nim, nemůže popřiti jejich všeobecnou závaznost. Nad to se ozývá v lidském nitru tajemný hlas, svědomí, neúprosný a neumlčitelný strážce mravního zákona. Nedal-li si člověk tohoto mravního zákona sám a není-li v jeho moci vymaniti se z jeho závaznosti, je to důkaz, že existuje vyšší zákonodárce a vykonavatel spravedlnosti.

Tímto dvojím způsobem projevuje své bytí člověku. To nazýváme přirozeným zjevením Božím.

Je-li toto poznání Boha každému přístupné, tážeme se, jak je možno, že celí národové na dlouhé věky upadly v nevědomost o Bohu a vytvořili si fantastické, nerozumné představy, neslučitelné s pojmem božství? Zde není jiného výkladu, nežli zatemnění lidského rozumu a sklon vůle ke zlu. Boha nepopírá leč ten, kdo si přeje, aby ho nebylo. Tato zatemnělost byla u národů zaviněná. Správně o tom praví Kniha moudrosti: »Blázni všichni lidé, v nichž není známosti Boha, kteří z viditelných dokonalostí nemohli poznati toho, jenž jest, aniž pozorující díla, nalezli umělce... Neboť z velikosti a krásy tvorů lze úsudkem poznati jejich Stvořitele« (Moudr. 5, 1, 5); a apoštol Pavel vytýká pohanům v listě k Římanům jejich nevědomost a mravní úpadek. Praví: »Bůh zjevil jim (poznání o sobě), neboť neviditelné vlastnosti jeho se spatřují, jsouce poznány z věcí stvořených, a to i jeho věčná moc a božství, takže nemají omluvy. Neboť ač poznali Boha, neoslavili ho jako Boha, ani mu neděkovali, nýbrž zmarnili ve svých myšlenkách a zatemnilo se nemoudré srdce jejich; říkajíce, že jsou moudří, stali se pošetilci: zaměnili slávu neporušitelného Boha za podobu obrazu porušitelného a ptactva i čtvernožců a plazů. Zaměnili Boha pravého za bohy nepravé a ctili a zbožňovali tvorstvo místo Tvůrce« (Řím. 1, 19—23; 25).

Povrchní myslitelé, autoři polovědeckých příruček vyslovují jako zjištěnou skutečnost své nedoložené domady, že lidé ve svém počátečním, primitivním stavu vytvořili si náboženství tím, že si nedovedli jistě zjevy přírodní vysvětliti a předstírali v nich působení neviditelných bytostí dobrých i zlých, jež pak svou fantasií zhmotňovali a jim vzdávali pocty z vděčnosti nebo ze strachu. Teprve postupným vývojem kultury přý člověk dospěl k očištění těchto představ a ke zduchovnění pojmu božství, tedy od mnohobožství k jednobožství — až konečně v nejnovější době, kdy už svým rozumem proniká všechny záhady a ovládá celou přírodu, obejde se bez jakéhokoli náboženství, jehož místo plně zaujímá věda.

Oproti těmto hypotézám skutečná historie zjišťuje pravý opak.

U jednotlivých národů v jejich počátcích objevují se celkem čisté pojmy o jediné nejvyšší bytosti, o velikém Duchu, Pánu nebes; v kulturním majetku primitivních národů jsou uloženy jakožto vzácné perly náboženské pravdy o nesmrtelnosti duše, o posmrtné spravedlnosti. Teprve pozdějším vývojem, vlastně úpadkem, tyto pojmy se porušují a znetvořují fantastickým nánosem různorodých představ, a původní čisté náboženství přechází v mythologii.

Tyto mythologie zatěžovaly další generace tou měrou, že již nebyly schopny vymaniti se z nich a přemýšleti nezávisle na nich. Ani největší myslitelé jako Sokrates, Plato, Aristoteles nebyli autonomní ve svém usuzování a jejich závěry byly nedůsledné a nejisté. Tak Plato napsal spis O nesmrtelnosti duše, ale právem o něm praví Paulinus Nolský, že v něm není nic určitého, nic jistého než právě toliko nadpis. Pokud jde o mravnost, není jediné neřesti, aby nebyla stavěna pod záštitu nějakého božstva.

Z onoho tápání a zmatku, z oné nejistoty v nejzávažnějších otázkách lidské duše neviděli vážní myslitelé jako Sokrates, Platon, Pythagoras jiného východiska, než aby Bůh sám lidi poučil a jasnou pravdu jim zjevil.

Jest možno — tážeme se — aby Bůh člověku přímo poskytl nějaké poučení? Nepřipouštětí tuto možnost

by znamenalo neuznávatí Boží všemohoucnost, která přece je nám zřejmá z tolika divů, jimiž naplnil vesmír a přírodu. Dal-li Tvůrce člověku schopnost, aby sděloval své myšlenky jinému člověku, neměl by sám moci a schopnosti, aby působil přímo na mysl člověka, jenž jest jeho dílem? A když zahrnul člověka tolika důkazy své dobroty, neměl by soucitu s jeho duchovní bídou a nechal by ho mučiti se nevyřešitelnými otázkami o smyslu a cíli života? Nechal by lidstvo tápati v bludech a propadat nemravnosti, když sám, jakožto nejvyšší Dokonalost, musí chtít pravdu a dobro?

Může-li tedy Bůh svým přímým poučením lidstvu přispěti a je-li toto poučení tak potřebné, jest další otázka, zda to Bůh učinil.

A tu nám světové dějiny ukazují zvláštní skutečnost. Zatím co ve všech národech idea božství byla porušena a znetvořena a náboženství se zvrhlo v nedůstojné a zavržitelné obyčeje, byl zde národ — jediný mezi všemi — kde se uchovával čistý a ryzí pojem o Bohu a cíli lidského života a kde též mravní zákony byly ve shodě s tímto jasným poznáním o Bohu, nejvyšším zákonodárci. Tento národ nepřičítal svých vědomostí o Bohu vlastnímu badání, nýbrž uchovával je jako přímé zjevení Boží, dané praotcům a vinoucí se dále jeho dějinami.

Svou vlast, na níž svítily jasné paprsky světla božského, zatím co ostatní země byly zahaleny mráкотou, nazýval Svatou zemí. V tomto národě vystupovali mužové, kteří prohlašovali o sobě, že se jim dostalo přímého poučení od Boha, aby je hlásali svým vrstevníkům a potomstvu. Jsou to patriarchové a proroci národa vyvoleného. A netoliko předkládali čisté a vznešené pravdy o Bohu a učili důstojně ho ctíti, ale předpovídali příští Vykupitele od Boha poslaného, který založí království Boží, království pravdy a svatosti, jež se rozšíří na celý svět. A konečně přišel tento zaslíbený Mesiáš, na němž se doslovně splnily předpovědi starozákonních proroků. S chloubou a radostí vyznává o něm jeho hlasatel Pavel: »Mnohokrát a mnoha způsoby mluvil Bůh k otcům našim skrze Syna svého (Žid. 1, 1).« V Ježíši Kristu dostalo se tápajícímu lidstvu jasného, dokonalého, přímého poučení, zjevení Božího. Duch lidský byl vyveden ze spleti zděděných, zakořeněných předsudků a dostalo se mu jasné a určité odpovědi na všechny záhady.

Nad to mu byly odhaleny pravdy a skutečnosti, k jejich poznání by byl nikdy sám nedospěl, a jež nazýváme tajemství. Skrze Ježíše Krista zjevil Bůh lidstvu, jak má utvářiti svůj poměr k Němu, dal nám dokonalé náboženství. Jest tedy křesťanství náboženství od Boha zjevené na rozdíl od ostatních, jež si lidé sami vytvořili.

A jest zřejmo, že jen toto náboženství může být pravé, neboť náboženství jest poměr člověka k Bohu, a tento poměr si nemůže určovati člověk sám, leč by mu to Bůh ponechal na vůli. Ale jakmile Bůh sám stanoví tento poměr, jakmile Bůh vytkne člověku cestu, tu jest povinností člověka přijmouti tyto podmínky a jíti vytčenou cestou. Máme však bezpečné záruky, že toto náboženství je skutečné, pravé zjevení Boží? Bohu díky, máme, a to naprosto bezpečné. Předně důkazy plynoucí z nauky samé. Nenacházíme v ní žádného prvku neslučitelného s čistým pojmem božství, nýbrž oslňující čistotu pravdy a dokonalosti, úplný soulad a důslednost, což nenacházíme v žádné filosofické soustavě. Zárukou je také bezúhonný život těch, kteří vystupovali jako prostředníci zjevení Božího, a to již ve Starém zákoně, zejména však vyzařuje veškerá svatost z Ježíše Krista. Nebylo v ce-

lých dějinách lidstva osobnosti, jež by dosahovala jeho dokonalosti v učení a životě. Ba ani nejgeniálnější spisovatelé nedovedli vybásniti postavu tak ideální. Máme však i důkazy vnější, jimiž Bůh potvrdil věrohodnost svého zjevení. Jsou to zázraky, jejichž vrcholem jest slavné zmrtvýchvstání Ježíše Krista.

Když tedy Bůh nám zjevil pravé náboženství, jest naší povinností přijmouti je, a když je tak jasné, každému přiměřené a tak povznášející, dlužno s chloubou a radostí zvolati se svatým Pavlem: »Vím, komu jsem uvěřil« (II Tim. 1, 12).

Rád o povinnostech katol. mužů.

Podle svých možností zúčastní se apoštolských prací laiků podle pokynů a vůle vedení příslušných výborů a duchovních nadřízených. Úcta k farářům, biskupům a Sv. Otcí bude jim svatou a budou ji slovem i příkladem všude upevňovati.

Stěžejní pobídka pro práci v Katolické akci. Stále se o ní mluví. Málo však je těch, kdo ji pochopili a kdo mají opravdovou vůli pomáhati k jejímu rozkvětu. Již mnohokrát jsme v našem listě psali o podstatě a účelu Katolické akce, nebudeme proto dnes se těmito otázkami podrobně zabývat. Řekněme si jen, jak je dnes práce v Katolické akci na výsost potřebí. Nastala doba nových společenských poměrů. Zcela jinak se utváří tento život zvláště po stránce veřejné. Katolíci ztratili možnost pracovati v politickém hnutí vysloveně katolickém. Jsou tu odkázáni víceméně na činnost nepřímou. Jejich úsilí o obrodu národa má se nyní soustřediti na činnost nábožensko-kulturní. A tu v prvé řadě vyvíjí Katolická akce, nebo jak se praví ve shora uvedeném ustanovení našeho řádu: apoštolská práce laiků. Není to tedy jen práce obyčejného katolíka, ale práce apoštolská, tedy práce vyvíjená ustavičně a neúnavně na poli získání nesmrtelných duší pro království Kristovo. Vzpomeneme-li si jen zběžně na všechny překážky, které se staví uskutečnění tohoto království, na všechny úklady, které se jemu strojí, uznáme, že naše řádové ustanovení nebylo dáno nadarmo. Uvědomíme si, že je velmi časové, či jak v obecné mluvě říkáme: moderní. Apoštolskou prací laiků není také činnost, kterou vyvíjíme jen náhodně bez určitého plánu, bez dozoru zřízené církevní vrchnosti. Proto nám naše ustanovení mluví o pokynech a vůli příslušných výborů a duchovních nadřízených. V tomto směru jsme velmi pozadu a máme i velké slabiny. Často se stává, že jsme horlivými apoštoly jen tenkrát a potud, pokud se činnost řídí podle našeho přání a vůle. Jakmile však přichází do práce usměrnění a opravy s třetí strany, naše horlivost ochabuje a mizí. Ba jsou případy, že horlivost se mění v nechut a pohrdání. V čem spočívá často neúspěch katolické činnosti? Jsme málo pokorní, neumíme poslouchat, nejsme dost snášenliví, příliš domýšliví, pyšní a slávychtiví. Vžíváme se do své práce, jako bychom ji konali jen pro své dobro, ze sportu, nebo pro úspěchy našich spolubližných. Zapomínáme pak, že je určena a že má býti určena k očišťování naší duše i duší našich spoluobčanů, aby se víc a více přibližovaly obrazu a podobě Božímu a šířily větší čest a slávu Jeho. Často jsme to již opakovali a podtrhujeme znovu. Náš řád v tomto svém ustanovení nás musí vésti k tomu, abychom se cvičili býti pokornými a dobrými služebníky svého národa na cestě jeho věčné spásy. Budeme-li všichni ovládáni touto snahou a úsilím, odpadne sám od sebe neblahý zjev přítomné doby, kdy mladí a staří hlava nehlava závodí jen o palmy vůdcovské. Být pokorným a poslušným služebníkem znamená ctít své

duchovní vůdce a těmi jsou, jak praví náš řád, biskupové a kněží v čele s Náměstkem Kristovým na zemi. To jsou oni jedině řádní a rození naši vůdcové. Ustanovení v pravdě z vůle Boží. Jim proto, pokud vykonávají svůj duchovní úřad, patří všechna naše úcta a bezpodmínečná poslušnost. I kdyby lidsky byli slabými, chybujícími, ve výkonu své funkce jsou povýšeni mocí Boží nad tyto své slabosti a chyby. Uvědomněme si dobře tento rozdíl a pak jistě rádi a bez reptání, bez zbytečné kritiky uposlechneme hlasu svých duchovních pastýřů. Tuto úctu k duchovní vrchnosti jsme povinni nejen sami zachovávat, ale i šířit. Jsme povinni k této úctě své spolubratry v Kristu nabádati. Zvláště dnes, kdy nepřítel Božího království z lidských slabostí a chyb osob duchovních těží pro boj proti Bohu. Vzpomeňme si při tom na jednu pravdu. Vykonávali naše duchovní vrchnost své poslání, tedy své úkony nesoucí se k upevnění a rozšíření Boží říše zde na zemi, nevykonávají je nikdy k šíření své vlastní cti a slávy. I kdyby snad na čas se zdálo, že výkon úřadu se děje k upevnění moci a slávy duchovní osoby, přece jen ve svých důsledcích přijdou všechny duchovní úkony této osoby, přijímáme-li je s opravdovou úctou a vážností, též k našemu dobru k spáse naší duše a k větší cti a slávě Boží. Nesuďme své kněze a biskupy, neboť jejich soudcem je a bude vždy ten, který je poslal, t. j. Trojjediný Bůh.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrál. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída Ad.) Filmy vhodné pro mládež:

Zborov. Český — National. Od roku 1914 až do slavné bitvy u Zborova, je to slavná historie českých lidí v práci i v uniformě na dvou frontách. Mimořádné ocenění zasluhuje provedení zborovské bitvy jak v režii tak v obrazech i zvuku. Sympatická je matka v rodině dílovedoucího. Film byl uznán za kulturně výchovný a je přípustný mládeži. I.
Písnička štěstí. Americký — Radio. Románek odvážného hochy, který poctivým přičiněním dopomůže ovdovělé matce k šťastnější budoucnosti. Něha mateřské lásky, ryzost charakteru jsou některé ze světlých vlastností filmu, vyvažující menší nedostatek v provedení. II.

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Lásky Andy Hardyho. Americký — MGM. Obrázek americké rodiny soudce Hardyho, který by málem byl upadl do sítě intrikánů, snažících se využití jeho dobré pověsti pro své nekalé cíle. Jeho syn Andy Hardy je zamilovaný »klacek«, vyvádějící všelijaké hlouposti. II.
Pomsta v roklinách. Americký — Bida Heller. Dramatické boje cowboyů-farmářů s lupiči dobytky i dravou zvěří na pokraji národního parku v Arizoně. Chrání jak svůj majetek, tak utiskované. Dramatické boje a přestřelky. II.
Bílá božstvo. Francouzský — Merkur. Dílo francouzské produkce s Konradem Veidtem o lásce, vášni i krutosti evropského dobyvatele, který chce překazit snahu francouzského lékaře i domorodého prince, kteří svými činy překlenují propast dělič obě rasy. I.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

Soud Boží. Český — půjčovna A-B. Film dle divadelní hry Jiřího Hory o lesníkově Foltýnovi, nespravedlivě odsouzeném, kterému se po dvaceti letech dostane zadostiučinění. Jedinou závadou je sebevražda skutečného vraha. II.
Děve ze Zlatého západu. Americký — MGM. Výpravná, velká filmová opereta s Mac Donaldovou a Nelson Eddy. Sympatická osoba misionářova, dobrá hudba a jasný obraz jsou přednosti filmu. I.
Vzhůru nohama. Český — Terrafil. Velmi volné zpracování »Figurek« z Malostranských povídek Jana Nerudy. Nenáročná veselohra v dobrém obsazení, s pěknými pohledy na starou Prahu. II.
Bílý karneval. Americký — Fox. Studentská veselohra, jejíž děj tvoří pozadí pro krasobruslařské výkony Sonji Henie. II.

Poslední cesta. Americký — Moldavia. Drama podle románu Zane Greie o dvou kamarádech z válečného tažení, kteří si dovedou navzájem pomoci. II.
V bílém ráji. Německý — Ufa. Film o lásce bohaté, avšak energické a pracovitě dívce, majitelky horského hotelu, k chudému herci, který se vydává za hraběte. II.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Líbánky v Paříži. Americký — Paramount. Bohatý cowboy zakoupí v Evropě pro svoji nevěstu, která se v Paříži rozvádí z prvního manželství, zámek. Více se mu však zalíbí prostá venkovská dívka, se kterou potom nečekaně ujede. II.
Bylo to v noci májové. Německý — Ufa. Nenáročná veselohra pro povrchní vkus. Staré, dosti závadné balety. Technická výprava dobrá. III.
Peklo v Šanghaji. Anglický — Fox. Boje mezi podlouníky zbraněmi v čínsko-japonské válce. Děj všední. Filmové válečné zpravodajství a reportáž novinářská líčeny jako honba za sensacemi. III.
Rozvedená. Anglický — United-Artists. Svobodná dívka, pokládaná za rozvedenou, těží z tohoto omylu, aby pro sebe získala za manžela známého rozvodového právníka. II.
Slávko, ne děj se! Český — Meissner. Karikaturou staré výchovy mládeže chce se dosáhnouti obecného přesvědčení diváka, že jen moderní, sportovní výchova je vhodná pro člověka dnešní doby. Závěr je tedy nesprávný, provedení násilné. III.
Nahá pravda. Americký — Moldavia. Veselohra o manželských podmínkách rozvedených pro neodůvodněnou žárlivost manželovu. Děj končí po komických zápletkách usmířením obou. Lehké pojetí života. III.

Velkou cenu francouzské kinematografie, která může nyní býti propůjčena filmům jen stoprocentně francouzským, obdrželo filmové drama ze života námořníků »Alerte en Méditerranée« od Joanona. Pro svoji mezinárodně smířlivou tendenci došel tento film i mimo Francii vřelého přijetí. Doporučujeme našim půjčovnám, aby tento skutečně hodnotný film též dovezly do Česko-Slovenska, abychom je mohli také pochváliti.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrál. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(rno), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílati. P. I. značí stanici Praha-Liblice, P. II. stanici Praha-Mělník.

Podle informací u ředitelství čsl. rozhlasu stanice Praha II.-Mělník obdržela vlnu 269.5, kterou měla dříve Moravská Ostrava. Nechtě tedy majitelé starších přijímačů zkusí zachytiti stanici Praha II. vyladěním stanice Moravská Ostrava.

Ve středu dne 1. února 1939 (P. I.) od 17.40 do 17.55: Ant. Šorm: Jak slavívali naši předkové Hromnice, od 17.55 do 18 hod.: zprávy z katolického světa.

V pátek dne 3. února 1939 (P. I.): od 17.40 do 17.50: zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18 hod.: výchovné rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli dne 5. února 1939 (P. II., B.): od 8.45 do 9: Dr. Josef Miklík C. S. R.: Přednáška z křesťanské nauky na tema: Rozsah knih Písma sv., od 10 do 11. mše sv. z chrámu sv. Vojtěcha v Dejvicích — arc. seminář — od 11 do 11.15 Msgre Josef Bouzek: duchovní promluva na den.

V pondělí dne 6. února 1939: (P. I.) od 20.45 do 21 hod.: Ing. O. Strádal: Remeslná dílna.

Ve středu dne 8. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Dr. Fr. Matouš: Křesťanství a lidové umění výtvarné; od 17.55 do 18 hod.: Zprávy z katolického světa.

V pátek dne 10. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18 hod.: Výchovné rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli dne 12. února 1939: (P. II., M. O.) od 7.55 do 8 hod.: liturgický úvod; od 8 do 9.15 hod. slavná mše sv. z chrámu sv. Jindřicha v Praze a Te Deum k výročí korunovace Sv. Otce; od 9.15 do 9.30 hod.: Msgre Ant. Melka: Přednáška z křesťanské nauky na tema: Tradice; od 11 do 11.15 hod.: P. Alfons Daňha C. S. R.: Duchovní promluva na den.

V pondělí dne 13. února 1939: (P. I.) od 19.45 do 20. hod.: Vilém Opatrný: Několik slov matrikovým katolíkům.
Ve středu dne 15. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Dr. Konstantin Miklík C. Ss. R.: Rodinné svátky;
 od 17.55 do 18. hod.: Zprávy z katolického světa.
V pátek dne 17. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa;
 od 17.50 do 18. hod.: Výchové rozhovory P. Dra Urbana.
V neděli dne 19. února 1939: (P. II., M. O.) od 8.40 do 8.55: P. Dr. Jos. Hlouch: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Spása věčná;
 od 8.55 do 9. hod.: Liturgický úvod;
 od 9 do 10. hod. řeckokatolická mše sv. z kaple sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci;
 od 11 do 11.15: P. Jos. Dolanský: Duchovní promluva na den.

Program vysílání rozhlasové stanice CITTA DEL VATICANO:

Dny:	Hodiny:	jazykem:	*Na vlně:	**Co se vysílá:
Pondělí:	20.00	holandsky	5	b
	20.30	italsky	5	a
	21.00	polsky	5	b
Úterý:	14.30	anglicky	3	a b
	16.30	anglicky	2	a
	20.00	anglicky	5	a
	20.30	německy	5	b c
Středa:	20.00	francouzsky	5	a
	20.30	francouzsky	4	a
	21.00	španělsky	5	a
Čtvrtek:	20.00	anglicky	5	c
	20.30	italsky	5	b
	21.00	polsky	5	a
Pátek:	20.00	anglicky	5	b
	20.30	německy	5	a
Sobota:	20.00	francouzsky	5	b
	20.30	rusky	5	
	21.00	španělsky	5	a
Neděle:	11.00	francouzsky	4	c
	19.00	anglicky	2	a b

Metrů:

Kc/s

*Vlna č.	1	16.82	17840
	2	19.84	15120
	3	25.55	11740
	4	31.06 až 31.41	9660 až 9550
	5	48.47 až 49.75	6190 až 6030

**Co se vysílá:
 a: Zprávy.
 b: Různé rozhovory.
 c: Náboženské přednášky.

Charakteristická znamení:

- 1— Tik-Tak orloje trvá 5 minut před vysíláním.
- 2— Zvony sv. Petra oznamují hodiny.
- 3— Počáteční a konečné heslo: **Laudetur Jesus Christus.**

Opětujeme naši výzvu, aby rozhlásci — posluchači rozhlasu sdělovali nám závady v čl. rozhlase, abychom mohli podniknouti kroky k jejich odstranění.

Naše práce.

Důležité upozornění všem katolickým veřejným pracovníkům a spolkům.

Ve všech obcích a osadách, kde jsou dosud katolické spolky a organizace, trvající podle spolkového zákona, nutno učiniti co nejdříve přípravy k převedení členstva do jednotek Katolické akce. Takovými jsou jednotlivé Svazy Katolické akce: Pro muže Svaz katolických mužů (Svatováclavská Liga). I tam, kde nebylo dosud žádných katolických spolků a organizací, nutno k ustavení takových Svazů přikročiti.

Ustavení obcí katolických mužů nutno ihned hlásiti Svazu katol. mužů (Svatováclavská Liga) v Praze IV., Hradčanské nám. Potřebné tiskopisy (příhlášky) dodá Svaz. Přihlášení členové musí býti všichni zapsáni do ústřední svazové matriky.

Členové Svazu katolických mužů jsou povinni odebírat svazový orgán »Katolik«. Odebíráním časopisu osvobozují se od placení jiných příspěvků. Členové, kteří platí, přispějí k svazovým účelům nejméně částkou 10 Kč ročně, budou časopis dostávat zdarma.

Ustavené již obce katolických mužů mají za povinnost pečovat o kulturně-náboženské uvědomění svého členstva, zvláště konati aspoň jednou v měsíci společně shromáždění, spojené s duchovní četbou a adorací před Nejsvětější Svátostí. Upozorňují se pak zvláště na páteční relace Katolické akce od 17.40 do 18. hodin, kdy jsou hlášeny důležité pokyny, zprávy a kdy mluví duchovní rádce Svazu dp. P. Dr. Urban. Katoličtí mužové mohou se scházeti na přátelské besedy v bytě některého člena, který má rozhlasový přijímač a zde na místo schůzí poslechnouti katolické vysílání.

Nové obce katolických mužů byly ustaveny v Praze IV. (farnost svatovítská a strahovská) VII. (farnost holešovická), XII. (farnost Nejsv. Srdce Páně).

Z domova.

Exercicie v Turnově, v klášteře ctih. Sester sv. Kříže:

Pro paní a starší dívky a členky III. řádu 23.—27. února (exercitátor vsdp. kanovník Málek.)

Pro mladší dívky (z S. K. M., Orla atd.) 2.—6. března (dp. F. Strnad.)

Pro muže a jinochy 6.—10. března (dp. F. Strnad.)

Poplatek 60 Kč. Příhlášky do 15. února 1939 přijímá R. Krámská, Turnov, Jičínská ul.

Letošního roku slaví Vincentinum v Praze-Břevnově padesát let trvání. Tohoto výročí záslužné činnosti na poli obětavé lásky k trpícím bude vzpomenu v neděli dne 5. února slavnostní akademí na Slovanském ostrově o 16. hodině, kterou budou zahájeny jubilejní oslavy ústavu. Na svátek sv. Josefa bude ve v Břevnově v budově ústavu otevřena výstava charitativní práce a péče Vincentina o nezhoditelně nemocné a zmrzačené. Na červen je projektována Garden party a zájezd do Smečna, 3. listopadu bude rekvíem v chrámu sv. Mikuláše za zakladatele, dobrodince a chovance ústavu, 5. listopadu dobročinný bazar a 12. listopadu zakončení oslav slavnými službami Božími.

LITERATURA.

»Hra o duši« je páté, přepracované a doplněné vydání »Vína ze sodomských vinic« od P. Ad. Pelikána T. J. Již 20 tisíc kusů této důležité knihy pro mládež bylo rozebráno, což jest pro knihu nejlepším doporučením. Zasílá: Sekretariát SKM, Praha II., Vyšehradská tř. č. 26. Cena Kč 5.—.

Papicův útržkový kalendář 1939 dokončuje a v novém přehledu podává rozšíření a dějiny katolických řádů a řeholí v CSR. a tak pokračuje v díle, které koná již šest roků. Cena Kč 10.—. Nemá-li jej na skladě Váš knihkupec, objednejte přímo u autora, Praha IV., Keplerova 4.

Kostel sv. Klimenta na Levém Hradci u Prahy. Kolébka křesťanství v Čechách. Sestavil Ant. Zvěřina. Vydáno nákladem Národní Matice na Levém Hradci. Cena neudána. Stručná historie a popis památného chrámu Levohradeckého, sledující propagaci národní svatyně, bohužel tolik opomíjené.

Ročenka českobrodských katolíků. Mimo obvyklý přehled náboženského života farnosti, obsahuje ročenka, ač vzhledem k rozsahu je stručná, přece velmi cenné statě z církevní historie kostela, čímž vyniká nad obvyklé publikace toho druhu. Píle autora těchto statí V. Kremera zasluhuje plného uznání. Cena neudána.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Ve Vatikánském městě byl vysvěcen na biskupa apoštolský vikář pro Dánsko, benediktin P. Suhr, konvertita a Dán rodem. Po 300 let bylo poreformační Dánsko uzavřeno vlivu katolické Církve a teprve v 19. století bylo jí umožněno tam pracovat. Dnes je v Dánsku na 25 tisíc katolíků.

Jihoamerická republika Uruguay bude mít opět zastoupení u Sv. Stolic, které bylo zrušeno v r. 1915.

Nejstarším kardinálem americkým je kardinál arcibiskup Bostonský J. Em. W. O. Conell, který nastoupil po smrti kardinála Lva Skrbenského do skupiny tří kardinálů, kteří po smrti papežově do volby nového papeže řídí církev. Z podnětu tohoto kardinála byla prodloužena lhůta pro volbu nového papeže z desíti na patnáct dnů, případně více, aby se volby mohli zúčastniti kardinálové američtí.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviae. 3. prosince m. r. zemřel v 75 letech velký přítel českého národa a význačný katolický spisovatel chorvatský P. Jan Nepomucký Jemeršič.

V minulých dnech oslavil své šedesátiny význačný chorvatský kněz - básník Milan Pavelič. Katolické chorvatské nakladatelství Društvo sv. Jeronýma v Záhřebu vydalo při této příležitosti jeho poslední práci: Hvězdy Srdce Ježíšova.

Polsko. O nedávno zemřelém polském pracovníku Romanu Dmowskim, jenž byl dobrým katolíkem, píše poslední číslo katolického obrazkového časopisu polského Przewodnik katolický, že to byl obětavý učitel a vychovatel polského národa, který ze svého veřejného působení si odnesl jen úplnou chudobu. Až podepisoval i versailleský mír a byl dříve ministrem, zemřel tak chud, že nezanechal ani peněz na pohřeb.

Úmrtí lvovského arcibiskupa arménsko-katolického obřadu Josefa Theodorowicze obrátilo pozornost na tento úsek církevní provincie. Arménsko-katolické arcibiskupství v Polsku čítá přibližně asi 6000 věřících a několik kněží. Jsou to potomci Arménů, kteří v 16. století přišli z Turecka do Polska. Splnuli úplně se svým okolím a toliko církevní obřad upomíná je dosud na bývalou vlast jejich otců.

Socha Krísta Krále pro Varšavu je již odlita. Výbor pověřený provedením stavby informoval ministra kultu prof. Dr. Światosławskiho o postupu díla a pozval jej ku shlédnutí sochy.

Také polští katolíci mají řadu přání pokud jde o rozhlas. Nedávno konali I. konferenci katolických posluchačů rozhlasu a ustavili zvláštní komisi, která s rozhlasovými odborníky a zástupci všech kulturních odvětví vypracovala nyní nástin požadavků. Domáhají se takového vlivu v rozhlase, který jim podle početnosti po právu patří a žádají, aby polský rozhlas byl ovládnut katolicko-národními zásadami. Úkol polského rozhlasu spočívá v tom, aby též šířil katolickou kulturu. Polský rozhlas musí být veden zásadami katolické víry, mravouky a katolického světového i společenského názoru. Rozhlas, který je ponejvíce pramenem zábavy a osvětlení, musí být pramenem pravého osvícení a radosti, nesmí otupovati a uspávat katolické vědomí. Vše, co rozhlas posluchačům přináší, musí směřovati ku povznesení kulturní úrovně; nesmí být tlumočnickem líbivých a při tom nebezpečných snah, stojících v rozporu s pravou krásou. Rozhlas musí také přinášeti jen takové zprávy a informace, které jsou naprosto pravdivé. Přejeme polským bratřím, aby jejich snahám žehnal Bůh a oni dosáhli plného úspěchu v boji o ně.

Postavení katolických Bělorusů v Polsku není nijak záviděníhodné. Znovu bylo vypovězeno několik běloruských národních pracovníků. Také učitelé jsou překládáni na jiná místa. V některých obcích chtěli uspořádat u příležitosti národní koledy běloruská představení. Byla však zakázána.

Rusko. 137 katolických duchovních je ještě v Rusku, jak nedávno oznámil vatikánský rozhlas. Nejsou ovšem na svobodě, ale kromě dvou v Moskvě a Petrohradě, zastávajících tam místo duchovních správců při zahraničních legacích, všichni buď ve vězení nebo v koncentračních táborech.

O letošním pravoslavných vánocích bylo v Moskvě zatčeno na 1000 osob, většinou žen, návštěvníků vánočních bohoslužeb. Několik dosud nezavřených chrámů bylo o vánocích přeplněno a při tom nedostali dovnitř, zaplnili prostor před chrámy a byli zatčeni pro rušení dopravy. Podle moskevské Pravdy byla na četných místech odkryta protirevoluční střediska, která pod pláštěm náboženství kula pryč protistátní pikle. Podle téhož listu byla již »likvidována«.

Všechny bývalé kostely, synagogy a mešity ruské, které dnes slouží obecně-prospěšným účelům, budou ozdobeny sovětským státním znakem, který podle možnosti bude upevněn na kopuli chrámů. Tyto chrámy nadto budou ještě opatřeny nápadnými nápisy: Proletáři všech zemí, spojte se, Ať žije Stalin a marxismus!

Výroční zpráva svazu bezbožníků chválí vzornou činnost čínských komunistů. Vykonalí loni na příklad 2356 přednášek proti misionářům. Šedesátdvě misijní stanice podařilo se jim rozvrátiti. Čínští bezbožníci budou pryč se také domáhati, aby byla zákonem omezena činnost misionářů v Číně, zejména zahraničních.

Rodiče podporují víru dětí a ničí tím výsledky bezbožnické školní výchovy, tak nafičí sovětský list Bezbožník. Velkou vinu — píše Bezbožník dále — má i učitelstvo, které stále ještě udržuje styky s popy. Tomu nutno učiniti přítrž. Je povinností vlády, praví list dodatkem, aby tomuto vlivu, rovnajícímu se svými účinky nejlepším šeptaným propagandě, učinila rázný konec.

Ve Svazu sovětském je i Povolžská republika, obývaná většinou Němci. Hlavním jejím městem je Engels. V této republice zesílilo v poslední době velice náboženské hnutí. U pravoslavného chrámu hlavního města, kde byl dříve toliko jeden kněz, je dnes šest kněží. Mnoho venkovských kolchozů dožaduje se otevření kostelů. Na mnohých místech si sedláci kostely otevřeli sami, nečekajíc na rozhodnutí úřadů.

Jak z novinářských zpráv známo, zavádějí v Rusku pracovní disciplínu. Moskevští bezbožníci používají této příležitosti a domáhají se úplného zákazu církevních svátků. Dělníci a děl-

nice — praví provolání bezbožníků — kteří se zdráhají o církevních svátcích pracovati, měli by býti nejen propuštěni z bytů a vykázní z práce, ale potrestáni ještě vězením a citelnými pokutami. Tím, že se o církevních svátcích nepracuje, ztrácí sovětský svaz miliony pracovních hodin.

Z EVROPY.

Anglie. Apoštolský delegát anglický Msgr. Godfrey, vysvěcený na biskupa 24. prosince minulého roku, dostal od Sv. Otce darem nádherný, úmlecky provedený biskupský náprsní kříž. Na svoje působení odebere se Msgr. Godfrey koncem ledna, jakmile bude upravena jeho londýnská residence.

Novým překladem Písma svatého na anglický jazyk byl britským episkopátem pověřen Msgr. Knox, dlouholetý duchovní rádc katolických studentů oxfordské university.

Benediktinské opatství v Prínkash v Anglii započne letos v květnu stavěti opatskou budovu, jejíž plány vypracoval prezident královského institutu britských stavitelů. Náklad je rozpočten na 100 tisíc liber šterlinků.

Za svého římského pobytu navštívil lord Halifax také anglickou kolej, kde byl přijat nedávno jmenovaným apoštolským delegátem pro Anglii, Msgr. Godfreyem. Lord Halifax omluvil ministerského předsedu Chamberlaina, který jsa vázán jinými povinnostmi, nemohl se dostavit. Lord Halifax navštívil potom svatopetrský dům.

Belgie. Belgický kardinál-primas Msgr. van Roey, arcibiskup malínský, dožil se v těchto dnech 65. roků. Již v r. 1907 jmenoval jej kardinál Mercier svým generálním vikářem. Když pak kardinál Mercier v r. 1926 zemřel, byl Msgr. van Roey jmenován arcibiskupem malínským a r. 1927 udělil mu Sv. Otec hodnost kardinálskou.

O významu katolické církve a světových problémech mluvil nedávno na shromáždění advokátů v bruselském justičním paláci arcibiskup lyonský a primas francouzský kardinál Gerlier. Čím je lidstvu chléb, tím jsou světu pravdy katolické církve. Pravá vnitřní síla pramení toliko z božského učení a evangelia. Kardinál dotkl se ve své řeči též hospodářských a politických soustav postrádajících duchovního podkladu a ukázal na důsledky těchto, jimiž jsou shrouceni, nezamestnanost a krize. Světu je třeba něčeho, co by lidstvo povznášelo nad vědnost a hmotu. Církevní kníže odsoudil také bludy rasistické nauky a přejatého nacionalismu a doporučoval intenzivní práci v katolické akci. Shromáždění byl přítomen belgický král Leopold, kardinál-primas van Roey a význačné osobnosti církevních i občanských kruhů.

Francie. Od socialismu k Církvi. Známý francouzský novinář Gustav Hervé, kdysi hlava francouzských antimilitaristů, vydal nedávno svoje paměti. Hervé byl před 35 léty oslavován pro svůj antimilitarismus. Když byl profesorem v Sense, potupil hrubým způsobem francouzskou vlajku. Při procesu, který tento případ projednával, byl Hervéovým obhájcem Aristide Briand. Krátce před válkou přešel Hervé do tábora národovců. Jako ředitel listu Victoire hájil neustupně národní stanovisko a snažil se o vyrovnání třídních protív. V té době změnil se i jeho náhledy o Církvi, jejíž zásluhy o mravní a sociální pořádek Hervé vždy uznával. Srdce i rozum, praví Hervé, dovedly i mne k tomu, že jsem Církvi plně pochopil.

Školská otázka ve Francii. Projednávání rozpočtu ministerstva školství osvětlilo ostře skutečnost, že církev a její hodnostáři požívají ve Francii úcty a prokazují se jim zevní pozornost, zatím co úsilí o povinnou jednotnou státní školu nezadržitelně pokračuje. Kanovník Poliman dokazuje, že marxisticky orientované učitelstvo francouzské pod záminkou hájení laického rázu školy odstraňuje ze škol vše náboženské, používají při tom prostředků známých z dob Combesova kulturního boje. Ministrem školství ve Francii je žid Jean Zay. K osvětlení poměrů slouží útok listu Temps, který státní podporu privátních, ponejvíce náboženských škol, označuje za útok na republikánské zřízení.

Zednářství ve Francii. Na posledním sjezdu Ligy pro vyučování v Paříži, bylo konstatováno, že sdružuje nyní 850.000 dětí v laických patronážích, 1,350.000 dorostu v patronážích mládeže dospívající a 850.000 osob dospělých. Sjezdu se účastnil prezident republiky a ministři vyučování a zdravotnictví. Tato liga je pod vlivem zednářským. — Často se dovídáme v katol. časopisech o rozkvětu katolického školství a sdružovací činnosti katolíků ve Francii. Abychom si mohli utvořit poněkud ucelenější názor o složení francouzské společnosti, je nutno pamatovati i na sílu snah protivných.

Důstojníkem čestné legie francouzské byla nedávno jmenována sestra Louisa, představená nemocnice v Nancy, která již za války byla vyznamenána medailí vděčnosti a francouzským válečným křížem. Kříž čestné legie odevzdal jí před léty osobně maršál Foch, doprovodiv slavnostní tento akt slovy: Sestra Luisa plnila od počátku války za nejtěžších mnohdy okolností a nebezpečí svoji povinnost k raněným a nemocným. Dala nám tak nejkrásnější příklad odvahy, chladnokrevnosti a sebe-

záporu. Je nám živým vzorem křesťanské lásky a pravého vlastnictví.

Mezi poklady chrámu Notre Dame v Paříži nachází se svatá rnová koruna. Letos bude tomu 700 let, co se tato vzácná relikvie dostala do Francie. Koncem šestého století nacházela se v Cafihradě. R. 1238 císař Balduin zastavil ji benátským kupcům, od nichž ji ještě téhož roku, složiv požadovanou cenu, získal francouzský král Ludvík IX., vybudovav pro ni v Paříži svatou kapli. Po francouzské revoluci dostala se svatá koruna do chrámového pokladu katedrály notredamské, kde se nalézala dodnes. Trny této koruny byly během staletí odděleny a rozlány různým kostelům a osobám. I v naší svatováclavské koleně je jeden zasazen. — V červenci letošního roku, poprvé opustí svatá koruna katedrálu notredamskou a bude v průvodu dovezena do několika francouzských měst, která ji hostila, když byla převážena do Francie. Ve Villeneuve, kde byla první zastávka její pouti po Francii, budou uspořádány velké slavnosti za přítomnosti pařížského kardinála-arcibiskupa Verdiera.

Proces blahověčení 84 bretoňských mučedníků, usmrčených pro víru ve velké revoluci francouzské byl zahájen ve francouzském městě Rennes. R. 1789, kdy vlny revoluce byly vysoko vzdušny, podstoupilo v tomto městě mučednickou smrt 31 kněží, 46 řeholníků a 7 laiků z různých diecézí bretoňských.

Při volbách do rozhodčích soudů konaných v severní Francii získaly křesťanské odborové organizace 22 nových zastoupení. Toliko v pěti okresech ztratily po 1 mandátu.

Holandsko. Soustavnou školní výuku liturgickému zpěvu mají v Holandsku. Podnět vyšel od Luisy Wardové, která před lesíti léty z vlastních prostředků založila zvláštní ústav sloužící účel, seznámit školní mládež s liturgickým zpěvem a vyvíjet ji v něm tak, aby školáci správným a důstojným přednesem chorálu zvýšili lesk Bohoslužeb. Církevní zpěv je také vyučovacím předmětem katolických škol holandských, jemuž se učí 37 tisíc dětí v 1000 třídách 250 škol. Desíleté výročí ústavu Luisy Wardové bylo oslaveno pontifikální Bohoslužbou v haarlemském dómu, při které zpívalo 800 dětí z města a okolí i chorální mši. Slavnost byla vysílána též katolickým rozhlasem holandským.

Maďarsko. Varhany budapeštské basiliky sv. Štěpána byly oni přestavěny a zmodernisovány. Královský tento nástroj byl nyní po provedené renovaci posvěcen zemským ředitelem Katolické akce prelátem Mihaloviczem.

Hráti svatební pochody v kostelích při oddávkách zakázal biskupský úřad v maďarském Stoličním Bělohradě.

Německo. Spolek katolických akademiků německých byl úřady nedávno rozpuštěn. Vznikl v r. 1913 v Porýní a čítal na 13 tisíc členů sdružených ve 180 skupinách roztroušených po celém Německu. Vedle ostatní činnosti zasloužil se spolek zejména o vydání překladu Summy sv. Tomáše Akvinského a četných jiných děl.

Zprávy o zániku německého katolického listu »Germania« nutno doplnit v tom směru, že Germania změnila toliko název na Märkische Volkszeitung a vychází pod tímto dále jako deník pro Berlín a provincie Brandenburg a Pomořansko.

Podle časopisu Christijanskaja Dumka bylo v poslední době odsouzeno několik osob v čele se spisovatelem Františkem Nikišou pro přípravu atentátu na Hitlera k doživotnímu žaláři. Z anglických listů se dále též časopis dovídá, že na ministra Göbelse byl spáchán atentát jedním členem jeho osobní stráže, při čemž byl ministr těžce raněn do břicha.

Největší varhany světa má dóm sv. Štěpána v Pasově. Mají 206 rejstříků a 16.105 píšťal.

Rumunsko. Novým katolickým biskupem v rumunské Alba Julia byl jmenován Msgre Marten, dosavadní administrátor diecése.

Španělsko. Ve španělské Pampeloně vysvětil nedávno apoštolský nuncius Msgre Cigognani na biskupa misionáře Florentina Esparzu, jehož budoucím působištem bude Guitaacka v Přední Indii.

Teprve nyní potvrdila se zpráva, že bývalý generál řádu Dominikánů, P. Bonaventura García de Paredes byl 14. srpna 1936 v Madridě zastřelen jedině z důvodu, že byl knězem a kdysi představeným řádu. V občanské válce španělské bylo podle věrohodných zpráv usmrčeno 130 příslušníků tohoto řádu.

Stále nové doklady protináboženského běsnění ve Španělsku. Nezastavitelný postup armády Francovy osvobozující stále více a více měst a vesnic od rudého panství, přináší s sebou též nové doklady o strašlivém přímo běsnění protináboženském na území podléhajícím kdysi vládě barcelonské. Není místa, kde by nebyl kostel buď znesvěcen, vypálen či proměněn v bazar nebo stáje. Všude byli kněží, řeholníci, řádové sestry nejsurovějším způsobem pronásledováni a zabíjeni. Čtyřicet až sedmdesát procent kněží bylo všude zavražděno. V provincii santanderské bylo na příklad zavražděno 156 kněží, v provincii Oviedo 190. V obou provinciích bylo zničeno na 200 kostelů. Ještě strašlivější je statistika z provincie Huesca, kde bylo zničeno na 400 kostelů; diecése saragosská pozbyla 376 kostelů. 176 chrámů této diecése sloužilo za vojenská kasárna. V Katalánii a Castelloně není jediného kostela, který by nebyl poškozen. Ještě před ústupem rudé armády byly pak vyhozeny do povětří dynamitem.

Nový hřbitovní zákon vydala v provincii m. r. národní vláda španělská. V úvodu tohoto zákona se praví: Tento zákon, který je v plném souladu s duchem Církve, propůjčuje farním hřbitovům ráz čistě náboženský a nařizuje současně, aby pro ty, kdož zemřeli mimo Církev, bylo zřízeno zvláštní oddělení hřbitovní. Tato neutrální oddělení jsou zcela oddělena od hřbitovů církevních. Zmíněný zákon, který také přiznává Církvi vlastnické právo pokud jde o farní hřbitovy, nařizuje současně vrácení všech odejmutých hřbitovů. Všechny farní hřbitovy podléhají církevní pravomoci. Konečně poslední článek zákona nařizuje, že do dvou měsíců musí býti se všech pomníků a desek náhrobních odstraněny všechny zednářské znaky a nápisy, jakož i nápisy a znaky urážející církev či náboženství.

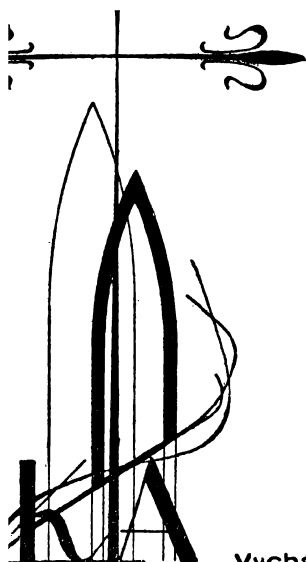
Švédsko má nejméně katolíků ze všech severovýchodních zemí Evropy. Při celkovém počtu 6 milionů 200 tisíc obyvatelů žije tam toliko 4500 katolíků. Jsou rozděleni na deset farností a duchovní správu obstarává 25 kněží. Apoštolským vikářem švédským je biskup Dr. Müller. Na farních katolických školách, v dobročinných ústavech a v nemocnicích je dále činn 100 řeholnic. Klášterů katolických ve Švédsku není v důsledku zákazu z r. 1532, dosud platného. Výjimku tvoří kongregace sester sv. Brigity, které bylo v r. 1936 po osobním zákroku švédského krále Gustava dovoleno usaditi se v klášteře ve Vadstena, založeném ve 14. století švédskou královnou sv. Brigitou, která byla i zakladatelkou této kongregace.

K 2. číslu přiložili jsme složenky a prosíme, aby P. T. odběratelé použili jich ku zaslání předplatného, případně vyrovnání event. nedoplatků. Mnozí z našich odběratelů zaslali nás s předplatným i dobrovolný příspěvek na vydávání našeho listu. Děkujeme jim za jejich porozumění a prosíme i v budoucnu o tuto podporu.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zásičkou 6 Kč. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. s. telefon 617-70. - Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. února 1939.

č. 4

Svatý Otec **PIUS XI.** papež Katolické akce
zesnul v Pánu dne 10. února 1939

»Recessit Pastor noster — Odešel Pastýř náš« — smutně lkají zvony celého světa a s nimi srdce věřících křesťanů. Dotlouklo srdce Pia XI., jehož každý tep byl posvěcen láskou k duším a soucitem k trpícím, horlivostí o čest a slávu Ježíše Krista a Jeho Církve. Máme v živé paměti jeho pláčem přerývaná slova, jež pronesl k celému světu v osudný den sv. Michaela Archanděla minulého roku:

»Z plna srdce obětuji Pánu svůj život za blaho a mír světa, ať již Pán života i smrti ráčí nám odnít tento neocenitelný, již tak dlouhý dar života, nebo ještě prodloužit pracovní den svému zkušnému a unavenému dělníku!«

Denně byl hotov Pius XI. přinést v oběť svůj život a denně očekával přijetí této oběti, přitom však tento zkušný a unavený dělník pracoval neúnavně dále, nedbaje domluv, aby šetřil svých sil. Přál si, jak pravil, aby ho smrt zastihla při práci. I slavný den výročí jeho korunování — dne 12. února — k němuž se konaly ve Vatikánu okázalé přípravy — měl být pro něho »pracovním dnem«, neboť chystal se přijmouti veškerý italský episkopát a promluvit jakožto strážce práva a spravedlnosti do zmatku světa. Tu však se přihlásil Pán o nabízenou oběť a oddaný Jeho Náměstek ihned pochopil a s úplnou ochotou a velkomyslností ji podal: »Ježíši, Maria, Josefe, vám věnuji srdce své i duši svou!« byla jeho poslední slova. Zkušný a unavený dělník dokončil své veliké životní dílo a stanul u brány věčnosti, aby vydal počet ze správy své.

Dvakrát za svého pontifikátu klepal Pius XI. na »zlatou bránu«, symbolisující otevření brány Milosrdenství Božího, při zahájení milostivého léta a milionům věřících zjednával přístup k pokladům milosti. Nyní klepe na bránu nebeského Jerusalema, dožaduje se vstupu pro sebe. Dožaduje se odpočinku ze své úna-

vy, občerstvení ze svých strastí. Jak by se ho nedostalo tak vytrvalému dělníku, tak statečnému bojovníku, tak věrnému služebníku, tak ostražitému pastýři svěřeného stáde! Velkolepé činy, jimiž naplnil léta svého života a zejména svého přeslavného pontifikátu, provázejí Pia XI. na věčnost. Veškeré křesťanstvo děkuje z hloubi srdce všemohoucímu Bohu za nesmírná dobrodíní, jež nám prokázal skrze tohoto velikého papeže.

Bude však Pius XI. nyní na věčnosti odpočívati? To ani není myslitelné u ducha vždy tak intenzivně činného, jako duch Pia XI. V nebi není únavy. Pius XI. bude nepochybně i tam následovati svou oblíbenou světici Terezií Ježíškovou, která před svou smrtí řekla: »Chci prožívat své nebe tím, že budu činiti dobro na zemi.« Jen z části dožil se požehnaného ovoce svých zápasů, jinak křesťanstvo je dále ohrožováno neblahými zjevy, jimiž tolik trpělo jeho otcovské srdce. Zájmy Církve budou nadále jeho zájmy a neustane působiti k tomu, aby nastal »mír Kristův v království Kristově.«

Svatý Otec nezapomene ani na náš národ. Naše vlast mu nebyla »neznámou zemí« s lidem, »o němž se neví, odkud přišel.« Vzpomínal-li v Římě při každé příležitosti na Prahu, jejíž krásné panorama stále měl živě před očima z dob své návštěvy hrobů našich svatých patronů, bude nás pamětliv zvláště nyní, kdy zkušný národ spíná ruce k modlitbě.

Svatý Otče Pie! S hlubokou vděčností se skláníme před Tvým velebným zjevem. Z Tvého podnětu vyrostla i u nás Katolická akce, kterou jsi nazval »zřítelnicí svého oka«. Poroučíme ji nadále Tvé ochraně a slibujeme svou vděčnost projevovati Tobě tím, že podle Tvých směrnic a Tvého příkladu budeme vždy neúnavnými dělníky na tomto krásném údělu, který jsi nám připravil a odkázal! Msgr Dr. A. Stříž.

Prach jsi a v prach se obrátíš!

Ta slova uslyšíš z úst kněze, až tě bude o popeleční středu žehnati na čele svatým křížem, Je nejvyšší čas, česká duše křesťanská, abys si uvědomila tuto pravdu. Čas svrchovaný proto, že blízkou popeleční středou nastává pro tebe doba kajících skutků, doba postu a přípravy na Velikou Noc našeho Pána a Spasitele. I proto, že se dostala i se svým národním životem do doby kající, do doby plné odříkání a trampot. Za těch dvacet roků, kdys volně vydechla ve svém národním žití, vykonala jsi velmi málo bohubilých skutků. Byla jsi třtinou, kterou zmítala jen pýcha a samoláska. Přilíš jsi se spoléhala na sebe a pomoc tohoto světa. Propadla jsi v hříchy sodomské. Všemohoucí a milosrdný Hospodin pro život hrstky spravedlivých neseslal na tebe plnou kázu Sodomy a Gomorrh, ušetřil tě, poněvadž nechce smrti hříšníka, ale jeho návratu a života. Je však nejvyšší spravedlivý, proto na tebe seslal souzení, pokořil tvoji pýchu a ukázal ti, jak ses marně spoléhala na svou sílu i na sílu svých pozemských přátel. Dnes tu stojíš sama, zkrúšena a opuštěna ode všech, abys poznala pravdivost přísloví svých předků: když jest nouze nejvyšší, pomoc Boží nejbližší. Pohled proto vzhůru k nebesům. Tam tvůj hrad a útočiště, tam opora a síla. Vzpamatuj se! Neupadej do nových omylů, nehledej zase světské přátelství. Se vši vroucností a pokorou klesni na kolena a volej: Tys, ó Bože, síla má! Kdo Tebe má za pevný hrad, ten nemusí se smrti bát. Česká duše křesťanská! Vidím a pozoruji na tobě, že nejsi dosud na dobré cestě. Bůh tě vytrhl z tvého dosavadního života. Ukázal ti, jak je marná světská sláva a moc. Od jedné hříšné cesty tě odvrátil a ty zase k jiné, podobné se obrácíš. Uvažuj se mnou. Vyjdi za jasného večera ven, pohled na miliony světů nebeských. Poznáš, že nejen ty, ale všechny duše na tomto světě, jsou vskutku a vpravdě nepatrným práškem všehomíra. Poznáš malicherné snažení a touhu po moci každé nesmrtelné duše na tomto světě. Uvidíš, že taková duše, i kdyby celý svět získala a si jej podmanila, zůstává stejně s tebou jen nepatrným práškem v rukou Božích. Neohlížej se tedy na tuto moc světa, neboj se jí a jen v nekonečně dobrém Hospodinu hledej spásu svou. Využij nastávající postní doby k vykonání skutků kajících. Běž ve vši po-

koře na popeleční středu do chrámu. Dej čelo těla, v němž sídlíš, poznamenati prachem z popele. Volej vroucně o pomoc Boží, o sílu k dokonalému obrácení a pak řiď pevně své tělo tak, aby sloužilo k plnému tvému návratu do náruče Boží. Hleď na rozepjatá ramena svého Spasitele, jež jsou stále hotova tě obejmouti, sevřítí v sladkém náručí lásky a dovésti tě ve věčnou slávu.

Křišťan.

P. Dr. Jan Urban, O. F. M.:

(Pokračování.)

Nová doba.

Polem apoštolské činnosti laiků bylo každé místo a každá příležitost: Rodinný kruh, o němž píše ku př. Aristides (Apologie, XV, 6), že vykazuje »manželky čisté jako panny, které své děti, otroky i otrokyně láskou přesvědčují, aby se stali křesťany . . .«, dílny řemeslníků (ku př. skvostné líčení s nepřátelské strany u Origena, — Proti Celskovi, III, 55), náměstí, obchody, návštěvy a pod.

I takové okolnosti, jako jsou vzrušené a nejisté dny pronásledování, byly horoucím prvokřesťanům vítanou příležitostí pro rozlévání víry, jak nám dosvědčuje líčení Skutků apošt. (v k. 8, 1; 2, 4, —: »A roztroušení chodili a hlásali slovo Boží«. 11, 19—21: — »Ti, kteří se rozprchli před pronásledováním; jež se stalo pro Štěpána, došli až do Fenicie, a na Kypr a do Antiochie a nikomu nehlásali slovo Boží, leč Židům. Byli ovšem mezi nimi i někteří muži z Kypru a z Cyreny, a ti, když přišli do Antiochie, mluvili i k Řekům zvěstující jim Pána Ježíše. A ruka Páně byla s nimi, takže velký počet věřících se obrátil k Pánu.«

A tito hlasatelé evangelia byli laici, jak tomu nasvědčuje další část Skutků apošt., — že totiž nově obrácení hledali spojení s církví skrze Apoštoly. (Will, D. K. A. 45).

A jako v Antiochii, právě tak rostla říše Kristova v Soluni (1 Thess. 1, 7 a další). O Soluňských kreslí výklad Písma sv. (Knabenbauer, in Thess., Paris 1913, str. 33 u Will. str. 46, 47) přímo vzorný obraz K. A. když líčí jejich apoštolské snahy, uplatňující se právě při jejich lodnickém povolání, takže možno říci, že ze svého velikého námořního přístavu rozváželi i poznání živého Boha v Ježíši Kristu.

Královna našich hor.

Buď zdráva, buď zdráva,
zmírní náš bol,
Maria, Matičko,
Královno hor!

(Refrén bozkovské písně Mariánské.)

Asi půldruhé hodiny cesty od Semil, na samém předhoří Krkonoš, v sousedství Železného Brodu a Vysokého, leží osada Bozkov. Ač zapadlá a dosti těžce přístupná, poutá přes to četné zástupy poutníků, kteří zejména v letních měsících přicházejí, aby vzdali hold Královně nebes, která zde na úpatí krkonošských velikánů zvolila si Svůj trůn.

Byli to synové sv. patriarchy Benedikta z kláštera hradíštského na Turnovsku, kteří v dávných dobách jako majitelé zdejší krajiny, dali vznik bozkovské osadě i účtě mariánské. K božskému zázračnému prameni vytrysknuvšímu v původní osadě Bedkovicích, putoval potom zbožný lid do »Božskova« (Boskova, Bozkova), až posléze prvotní název osady přišel skorem v zapomenutí a mariánské poutní místo přijalo jméno

upomínající na pramen osvěžující nejen tělo, ale i duši.¹⁾

Tři jsou období, která vyznačují historii tohoto poutního místa podhorského. Je těsně spjata s dějinami mariánské kostela bozkovského. Prvotní malý a dřevěný kostelík byl vypálen ve válkách husitských. Teprve r. 1555 byl vystavěn nový, opět dřevěný kostel, který v r. 1690 byl nahrazen chrámem kamenným, dodnes stojícím. Magnetem všech těchto tří kostelů byla a je dodnes starobylá milostná soška Panny Marie. Drahocenná tato památka, až dosud dosti zachovalá, je vyřezána z lípového dřeva. Tvář Nebeské Matky je velice dojemného vzezření. Na levé ruce chová Ježíška, který v levici drží jablko. Matka Boží stojí na zeměkouli, majíc pod nohama srpek, z něhož lze spatřiti pouze růžky. Socha Nebeské Matky je umístěna na hlavním oltáři v t. zv. tabernakulu mariánském. Po stranách tohoto tabernakula stojí mistrně řezané sochy příbuzných Panny Marie, totiž sv. Anny, Jáchyma, Alžběty a jejího snoubence sv. Josefa. Znalci kla-

¹⁾ Štajnigr: Pomněnky z Bozkova, str. 9.

Prvotní církev uvádí nám sama přímo vzorné příklady laické apoštolské činnosti. Ačkoliv při vzrůstajícím rozsahu církevních zájmů vyvinul se i stav kleriků podle příslušné potřeby, přece známe z doby apoštolské několik mužů a žen, kteří jistě byli laiky, činnými v šíření evangelia.

Vzorným pracovníkem v evangeliu byl Apollo, jenž jsa rodem Žid z Alexandrie, působil hlavně v Efezu a v Korintě (Skutky ap. 18, 24). Jiného ražení byl nadšený ctitel sv. Pavla, stanář Aquila a jeho manželka Priscilla. Nejen že poskytli sv. Pavlovi své domy v Koryntě a v Efezu k apoštolským potřebám, nýbrž sami přesvědčovali a učili o Kristu a Apollo sám byl skvělým plodem jejich snah. Se sv. Pavlem byli spojeni vroucím přátelstvím v Kristu a připravili sv. Pavlu v Efezu svou činnost vhodně pole. (Cornely, ad Rom., Paříž 1896, str. 773, u Will, str. 51).

Jiným apoštolským pomocníkem byl Onesifor, o jehož pomoci píše vděčně apoštol národů v listě k Timoteovi (1, 16).

Ke konci listu k Římanům (16, 3—12) předvádí nám sv. Pavel přímo seznam svých pomocníků, z nichž mnozí byli jistě laici, a mezi něž bez rozdílu čítá i ženy. Vedle již zmíněných Aquila a Prisky výslovně pozdravuje, — připomínaje jejich spolupráci, — Marii, která velice mezi vámi pracovala (v. 6), pozdravujte Urbana, našeho pomocníka v Kristu Ježíši, (v. 9), pozdravujte Apolla (v. 10), pozdravujte Tryfěnu a Tryfósu, které pracují pro Boha, pozdravujte drahou Persidu, která mnoho pracovala pro Pána (v. 12). Srovnej: Zorell, Novi Test Lexicon Graecum, Paříž, 1911, str. 311). Zvláštní místo však má Fébé, »sestra naše, která jest ve službě církve Kenchrijské . . . , neboť ona pomáhá mnohým i mně samému.« (Řím. 16, 1, 2). — Sv. Otec Pius XI. sám uvádí na mnoha místech jako doklad apoštolské činnosti laiků zmínku sv. Pavla v listě k Filipenským (4, 3): Prosím . . . ujmí se těch, které se mnou pracovaly pro evangelium . . . « (Srovnej Cavagna, Pio XI. e l'Azione cattolica, 1929, obsah věcný u hesla Azione catt. e antiochia.) — Nelze také zapomenouti na vzácný vzor katolické činnosti dobročinné učenice lásky, Tabithy, o níž praví Skutky ap., »že byla plná dobrotých skutků a almužen, které rozdávala.« (9, 36).

(Pokračování.)

Rád o povinnostech katol. mužů.

Nejen v této vlastnosti, jako členové Svatováclavské Ligy, nýbrž i jako členové jiných katolických neb i občanských sdružení, budou podle zásad Svatováclavské Ligy programově, soustavně, promyšleně a plánovitě uplatňovati zásady křesťanské.

Milý čtenáři! Slyšíš stále z našich úst, češ v tomto časopise napomenutí: minula doba pohodlného vlastního duchovního života. Je třeba šířit dary Boží, rozdávat z toho, co jsme z Milosti Ducha Svatého obdrželi. Ty's však asi o toto napomenutí málo dbal. Možná, že jsi si výklady našeho řádu v předěšlých číslech ani nepřečetl. Možná, že's je přelétl jen zběžně. Nečiň tak. Úvahy ty nepíšeme jen proto, aby se něco psalo, ale proto, aby z nich plynul duchovní užitek pro tvou duši. Až prozkoumáš tuto úvahu, zkoumej i předešlé. Vezmi si k ruce náš řád, vracej se častěji k němu i k tomuto jeho výkladu a poznáš, že ti to bude dobrou pomůckou k duchovnímu pokroku. Nejsou to slova z knih naučená, je tu většina slov skutečně prožitých, zkušenosti duše, která byla hodně vlašná a netečná vůči Milosti Boží, a která chce ze vší své síly dostat se v sladkou náruč Boží. Hleď, příteli, i když nejseš formálně členem Svazu katolických mužů (Svatováclavské Ligy), radím Ti důtklivě, obrať pozornost k našemu řádu a k tomuto výkladu. Jaký obsah má úvodní ustanovení dnešní naší úvahy? Je to velmi podstatný příkaz pro údy Katolické akce. Katolická akce musí mítí takové příslušníky, kteří umějí vnášeti křesťanského ducha do veškerého života a dění, do něhož byli nějakým způsobem zapojeni. Tyto údy živého Těla Kristova musí stále a stále pomáhati k prospěchu a růstu věci Boží. Věc Boží nejsou jen podniky, přednášky, akce spolků čistě náboženských, je to život ve všech jednotkách a útvech veřejného života. Není to úvaha politická, když ti pravím, že i jako člen politických jednotek a organizací musíš si býti vědom svého apoštolského poslání. Tvá ústa se nesmí otevírati bezmyšlenkovitě k planým frásím. Musíš mluvit a jednati jako muž, který ví, co chce, tedy podle určitého programu, ne náhodně, ne jen, když tě to napadne, ale vždycky, za každých okolností nesmíš se chovat bezmyšlenkovitě, jako třtina, nachylující se brzy na tu, brzy na onu stranu. A proto je potřebí, abys byl členem společenstva, které tě k programové, soustavné, promy-

dou milostnou sošku mezi dobré památky českého umění 13. století.²⁾

Radostné i žalostné doby prožila svatyně bozkovská. Bouře, které se přes tamní kraj převalily, zanechaly svoje stopy nejen na zdích chrámu, ale i v duších lidu. Bude třeba nejen záchrany sošky a chrámu, ale i návratu lidu k Synu Té, která neoslyšela dosud nikoho, kdo se k ní utíkal. Události minulé podzimu mluví řečí jasnou. Kéž se novému duchovnímu správci tohoto mariánského poutního místa, ležícího nyní takřka na hranicích, podaří obnova nejen svatyně, ale i náboženského života.

Hlavním poutním dnem bozkovským je neděle po svátku Navštívení Panny Marie. Letos o Hromnicích konala se první t. zv. zimní pout. V sobotu 4. února za krásného zimního večera, vyšel z kostela světelný průvod. Mohutně působilo množství rozžatých svíc, nesených poutníky. Za zpěvu Mariánských písní a hlaholu střibrných polnic bozkovských ministrantů ubíral se průvod obcí. Při slově Maria pozvedli poutníci

hořící svíce jakoby ku počtě Nebeské královny. Po průvodu potom zatroubili ministranti s věže chrámu Matičce Boží ještě poslední pozdrav. Hlahol jejich trubek budil potom v neděli 5. února obyvatele Bozkova i okolí a zval je do svatyně, která záhy se naplnila poutníky z blízkého i dalekého okolí, kterých zejména hojně přišlo ze zabraného území. Po krásném kázání jezuity P. Šítala, následovalo slavnostní svěcení hromniček a zpívaná Mše svatá. Po mši svaté, za zvuků polnic a zpěvu písní, byla milostná soška snesena s oltáře a podána poutníkům k uctění. Všichni byli dojatí k slzám. Nadšeně zpíval lid novou píseň k Matce Boží, Královně našich hor, jejíž refrén uvedl jsme v úvodu našeho článku. Toho dne, jak tvrdili poutníci, bylo v bozkovském kostele jako v nebi. Ani chvílky nebyla Matička Boží sama. K Jejím nohám skládali poutníci všechny své strasti, prosíce, aby je ukryla ve Svém srdci. A k čistým hláskům ministrantů-zpěváků připojoval se lid v prosbě: Buď zdráva, zmírní náš bol, Maria, Matičko, Královno hor! Kéž Královna nebes zastře nejen naše hory, ale i nás všechny Svým pláštěm! Ave, ave, ave Marial Kk.

²⁾ Koňář: Poutnická místa, str. 259.

šlené a plánovitě práci nabádá, dává ti cenné pokyny pro ni. A tím je pro katolického muže jeho Svaz. Svaz má být onou půdou, která se kypří a vzdělává, aby mohla nésti bohatou úrodu a být k užítí všem. Neber proto »Řád« jako pouhé stanovy, jako brožuru, kterou dnes čteš a zítra zahodíš. Řád je tvým přítelem a průvodcem, tvým svědomím, které tě vyburcuje z lhostejnosti, nabádá k bdělosti a moudrosti křesťanské. Řád chce z tebe učiniti pevnou katolickou tvrz a nikoli pěnové cukrátko.

Frant. Štědronský:

Budujme druhou republiku podle encyklik.

Svatá Stolica častěji se obírá v t. zv. Okružních listech problémy současné doby a volá k nápravě tam, kde laický živel podrývá morálku a život, dvoutisíciletou křesťanskou tradici vytvořený. Slavnostním a nanejvýše důstojným projevem, hodným náměstka Kristova a hlavy stamilionů věřících křesťanů celého světa, napomíná, varuje, nabádá, ale hlavně ukazuje cesty k obnově křesťanského řádu.

»Stat Crux, dum volvitur orbis«, a je to crux těchto encyklik (okružních listů), kolem něhož se tvoří kroužky pracovníků, volajících po obnově a řádu, zatím co ostatní svět se zmitá. Jest předností těchto encyklik, jejichž praktické uplatnění jest jasně a pevně vyjádřeno, že značnou pozornost věnují otázkám hospodářsko-sociálně-politickým, a to v touze odstranění neblahou nadvládou materiální nad vyššími, kulturními a ethickými oblastmi společenského života, kterou se dnešní společnost, socialismem prosáklá, vyznačuje.

Sociální reformy mnohých států, a to někde i nekatolických, jsou ovlivněny sociální naukou, obsaženou hlavně v Quadagesimo anno, kde je se vši určitostí a s opravdovou logickou jasností vyslovena nutnost společenské organizace na základě přirozeném — to jest stavovském. Avšak na dokonalé vyléčení je možno mysliti jen tehdy, když zmizí ono nepřátelství a když údy společenského tělesa vytvoří dobře zřízený organismus: myslíme tím stavy, do kterých by se lidé dobře včlenili ne podle toho, zda patří na trhu práce k třídě té či oné, nýbrž podle různých úkolů sociálních, jež kdo zastává. Tímto pojítkem jest výroba zboží neb služby, které mají být prokázány, při čemž zaměstnavatelé a zaměstnanci téhož stavu spolupracují na téměř díle společným úsilím; a dále ono obecné blaho, o jehož uskutečnění mají ve shodě usilovat všechny stavy, každý podle své úlohy (Q. anno). Stavovství je jediná forma společenská, která stojí na základě přirozeném. Jeví se nám jako přirozená organizace moderní společnosti, která jediná může překonat současný společenský rozvrat.

Nejde však zhora o nic nového. Příslušníky téhož stavu váže tatáž výroba zboží, nebo stejná společenská služba. Stav je sdružení lidí téhož povolání, neb organizuje ty, kdož mají tutéž společenskou funkci. (Manoilesco: Korporace je kolektivní a veřejná organizace, stavěná ze souhrnu osob (fysických či právnických), vykonávajících dohromady tutéž společenskou funkci a majících za cíl zajištění výkonu této funkce v nejvyšším zájmu národního celku.)

Tyto stavy budou moci samostatně v rámci státu usměrňovat hospodářskou, živnostenskou a kulturní politiku, budou moci převzít sociální politiku a upravovat vzájemné poměry mezi zaměstnanci a zaměstnavateli.

Tím odpadne státu mnoho podřadnějších funkcí, kte-

rými je moderní stát přímo zavalen a kterými ztrácí organisátorský smysl pro celek.

»To, co mohou jednotliví lidé provést na vlastní odpovědnost a svým vlastním přičiněním, nemá se jim bráti z rukou a přenášeti na společnost; a právě tak je nespravedlivé, když se převádí na větší a vyšší společnost to, co mohou vykonati a dobře provésti společnosti menší a nižší; je to současně těžkou škodou a rozvratem právního řádu. Neboť každý společenský zásah svou mocí a svou přirozenou povahou má přinášeti posilu údům sociálního těla, nikdy však jich nemá ničiti a strhovati jejich funkci na sebe. Má tedy nejvyšší státní moc záležitosti a starosti méně důležité — které ji ostatně velmi rozptylují — přenechati k vyřizování nižším sdružením; tak bude moci s větší svobodou, energií a účinností prováděti všechno to, co jest jenom jejím úkolem, poněvadž ona jediná na to stačí, řídící, dohlédající, donucující, trestající podle povahy a potřeby jednotlivých případů. Uskutečnění této podpůrné moci vrátí státu důstojnost instituce, pečující o věci obecné a veřejného blaha.« (Q. anno.) Uskutečněním této zásady, kdy jednotlivec je včleněn na základě své funkce ve společnosti do organického řádu dle encyklik, vrátí se státu opět jeho úloha, to jest být »Výsostí« a ne tím vším, co je dnes.

„Tajnověry“.

Nadpis tohoto článku převzal jsem z bolševického časopisu »Bezbožník« z prosince m. r. Tímto slovem označují bolševici lidi, kteří se nehlásí k víře veřejně, ale doma tajně se modlí a konají různé náboženské úkony.

Je nyní vůbec velmi těžko si představit, jak žije ruský lid pod jhem internacionálního komunismu. Ještě těžší je však získati správný obraz o tom, jak se chovají ruští lidé k víře, kolik je věřících a jak se jim daří udržovati víru při tak ostrém pronásledování, trvajícím již více než 20 let. Zprávy, kterých se o věřících dovidáme ze sovětského tisku, jsou kusé a mají zcela jiný účel, než aby seznamovaly čtenáře s náboženským životem. Lidé, kterým se podařilo ujeti z SSSR anebo cizinci, kteří tuto zemi na krátký čas navštívili, tvrdí obyčejně, že nic nevědí o věřících a že jich ani neviděli. Máme tedy velmi málo pramenů, abychom si mohli utvořiti alespoň přibližně správný úsudek o uvedených otázkách. Víme jen, že víru komunisté zdolati nemohli a že je to strašně zlobí. Zvláště nyní jsou komunisté rozlobeni na »tajnověry«. V sovětském tisku z poslední doby je možno najíti řadu článků a zpráviček, ve kterých bolševičtí pisatelé nařikají nad novou taktikou věřících. A tato taktika prý nabádá, aby věřící dobrovolně rozpustili sovětskou vládou povolené náboženské organizace, které jsou pod stálým dozorem čekistů a vybízí, aby lidé konali náboženské úkony doma anebo v tajných skrýších.

V čele povolené církevní organizace pravoslavné církve stojí moskevský metropolita Sěrgij, který za toto povolení musel se vzdáti možnosti volně rozhodovati v církevních záležitostech. Každý krok metropolitě Sěrgije a podřízených mu církevních úřadů je střežen čekisty. Tato okolnost byla sice popírána sovětskou vládou a samotným metropolitou Sěrgijem, jistě na nátlak sovětské vlády, — ale přes to je samozřejmostí pro každého, kdo aspoň trochu rozumí sovětským poměrům. Když i cizina o tom ví, tím spíše jsou o tom zpraveni věřící v samotném SSSR. Hned po uzavření dohody mezi metropolitou Sěrgijem a sovětskou vládou, odmítla část ruských biskupů uznati tuto dohodu a byla proto buď zatčena anebo odešla do podzemí. Další události potvrdily, že skutečně bylo zbytečné uzavírati se sovětskou vládou jakoukoliv dohodu, jelikož bolševici ve svém pronásledování věřících a víry pokračovali a jen občas měnili svou taktiku. Povolené církevní organizace nemohly pracovati tak, jak by si přály, zvláště když jim to znemožňovaly do jisté míry místní úřady, které velmi často neplnily nařízených úředních bolševických úřadů. Okolnost, že povolené náboženské organizace existovaly, byla dokonce bolševikům velmi vítanou, jelikož byl to pro ně zdroj zvýšených příjmů, neboť náboženské obce musely platiti daně, na sovětské poměry přímo úžasně. Lid z počátku tyto daně ochotně platil, jelikož doufal, že se mu tak podaří zachrániti ten nebo onen milovaný chrám či jiné svatyně. Pak se ale ukázalo, že hmotné oběti lidu byly marné a bolševici postupně ničili všechno, co uznali za vhodné zničiti. Zvláště ostře začali bolševici v tomto směru postupovati

po r. 1936, kdy zcela jasně pochopili, že bezbožské hnutí není schopno víru zničit.

Tak se věřící stále více a více přesvědčovali, že je zcela zbytečné vystavovat svoji víru navenek a vydávat se pronásledování. Hnutí »tajnovců« začalo se proto rychle šířit. Někteří biskupství dokonce prý podle prosincového čísla »Bezbožníka« odpadla od metropolitě Sěrgije, přerušila s ním styky a osamostatnila se. Nyní prý dokonce značná část věřících na otázku, věří-li v Boha, odpovídá záporně.

I kněžstvo v SSSR. stáhlo se nyní do podzemí. Úřady o mnohých kněžích a dokonce ani biskupech nic nevědí, znají je jen věřící, ale nikdy nepovolanému nic neprozradí. Mají je rádi a chrání je, jak mohou. Tak nyní pravoslavná ruská církev žije v katakombách. Je nepochybné, že v podobných katakombách žijí i katolíci věřící v SSSR. E. Kalikin.

Katolická akce.

Vikariátní konference Katolické akce konají vikariáty:

V neděli 19. února: Vikariát bystřický v Benešově v 13.30 hod. na děkanství. Při této konferenci složí slib farní referenti, kteří jej dosud neskládali.

Vikariát podřípský v Roudnici o 14. hod. na proboštsství místo v klášteře.

Vikariát kralupský ve Velvarech v 15.30 hod. na děkanství.

V neděli 5. března I. část vikariátu černokosteleckého o 9. hod. na faře v Kostelci nad Černými Lesy. Zúčastní se farní referenti z farností: Mukařov, Konojedy, Oleška, Horní Kruty, Kostelec nad Černými Lesy.

Farní konference Katolické akce bude se konati 26. února v Nížebobách odpoledne ve faře. Po konferenci přednáška se světelnými obrazy.

Vikariátní konference Katolické akce konaly 12. února vikariáty: **rokcanský** (I. část, 6 farností) a **mnichovický**.

Zprávy arcidiecéšního studijního ústavu »STUDIUM CATHOLICUM«.

Seznam přednášek

ve školním roce 1938—39. — Letní běh.

A Sekce akademická:

Odbor bohovědný. P. PhDr. Jan E. Urban: »Mysteria Boha, Krista a světa«. V pátek dne 24. II. — 10. a 24. III. — 21. IV. — 5. a 19. V.

P. PhDr. Jan Ev. Urban: »Základy a cesty duchovního života«. Ve čtvrtek dne 2., 16. a 30. III. — 27. IV. — 11. a 25. V.

P. A. Kajpr T. J.: »Křesťanská etika«. Ve středu dne 22. II. — 22. III. — 19. IV. — 17. V.

Odbor filosofický. Univ. prof. ThPhDr. Jan K. Vyskočil: »Franciškánská filosofie a teologie v Čechách«. V úterý dne 28. II. — 14. a 28. III. — 25. IV. — 9. a 23. V.

Historie. Univ. prof. ThPhDr. Jan K. Vyskočil: »Vliv franciškánského hnutí v Čechách na vývoj českých dějin«. Ve středu dne 1., 15. a 29. III. — 26. IV. — 10. a 24. V.

Archeologie. Dr. B. Svoboda, archeolog Národního musea: »Počátky křesťanství v českých zemích. Sv. Václav a jeho doba.« V úterý dne 21. II. — 7. a 21. III. — 18. IV. — 2., 16. a 30. V.

Odbor přírodovědecký. Prof. RNDr. A. Pavelka: »Praktický úvod do Aristotelova exaktního myšlení«. (Přednáška vždy spojena se seminárním cvičením.) V pondělí dne 20. II. — 6. a 20. III. — 17. IV. — 15. V.

Odbor lékařský. P. PhDr. Jan Ev. Urban: »Lékařství a zákony boží.« V pátek dne 3., 17. a 31. III. — 28. IV. — 12. a 26. V. Univ. prof. MUDr. J. Babor: »Biologie«. Jen pro lékaře a studující lékařství. V sobotu dne 4. a 18. III. — 1. a 29. IV. — 13. a 27. V.

Odbor právní. Dr. Alfred Fuchs: »Papežská kurie«. Ve čtvrtek dne 23. II. — 9. a 23. III. — 20. IV. — 4. a 25. V.

B. Sekce Katolické akce:

Odbor teoretický. P. PhDr. Jan Ev. Urban: »Katolíci a nová doba«. (Úplný kurs o Katolické akci pro všechny katolíky pracující o vzrůst království Kristova.) Pokračování. V sobotu dne 4. a 18. III. — 1. a 29. IV. — 13. a 27. V.

Odbor pro katechese. P. PhDr. Jan Ev. Urban: »Katechese konvertitů«. (Úplná příprava vyučování nekatolíků k návratu do církve svaté. — Cvičení a zkoušky. — Absolventi obdrží po zkoušce vysvědčení pro vyučování katechumenů, snoubenců a konvertitů. — V tomto semestru se přednáší technická stránka vyučování.) Každou středu počínaje 22. II.

Odbor pedagogický. Prof. O. A. Pavelka: »Výchova dívčího srdce«. V pondělí dne 27. II. — 13. a 27. III. — 24. IV. — 8. a 22. V.

Odbor pro studium dobrovolné charitativní a sociální práce. Polic. rada F. Machula: »Praktická sociální péče dneška«. Doba přednášek bude oznámena dodatečně podle dohody s posluchači zapsanými v tomto odboru.

Odbor pro četbu cizojazyčné katolické literatury. Prof. S. Laurencie čte a probírá v tomto pololetí díla těchto autorů: Henri Ghéon — Georges Goyau — Henri Bordeaux — Omer Englebert — Pierre L'Ermite — Georges Bernanos — Pierre Groidys. Každé pondělí od půl 7. hod. — půl 8. hod. več.

Kurs pro výchovu pracovníků v dětských besídkách. Přednášky a praktická cvičení (32 přednáškových hodin). Podrobnosti ve zvláštních programech jen pro účastníky.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída Ad.) Filmy vhodné i pro mládež:

Falešný lord. Anglický — MGM. Velmi pěkný film o chlapci, který v roli lorda se pohyboval v okruhu zločinných lidí a nápravnou výchovou v ústavě spolu s chlapci námořní školy se dává na cestu dobrého člověka. Film je mládeži přístupný, ale jistě zaujme i dospělé. I.

Boj o Himalaje. Německý — Ufa. Film o výpravě na himalajský vrchol. Látka je čerpána z pozůstatosti výpravy, která byla zasypána lavinou v roce 1937. I.

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Umlčené rty. Český — Dafa. Hra ze života s motivem částečně náboženským. Část děje se odehrává v kostele Panny Marie Vítězné a před oltářem pražského Jezulátka. Herecké obsazení v hlavních úlohách je velmi dobré. Film má některé silné scény, ale též menší nedokonalosti, zvlášť jeden detail se k námětu děje nehodí a jehož sestřihem by se dílu po stránce umělecké prospělo. II.

Polepšení »Vlka samotáře«. Americký — Moldavia. »Vlk samotář« bývalý známý zloděj šperků, žijící nyní řádným životem, překoná pokušení ke krádeži šperků a zamiluje se do krásné Marcie. Jest podezírán z krádeže, obratně se však dostane z této situace. III.

Piková dáma. Francouzský — Koruna. Historické drama podle Puškina v dobrém provedení. Souborová scéna nezní opravdově, proto posouzena jako nezávadná. I.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

Povstalci z hor. Anglický — United Artists. Kolorovaný film o vzpouře mohamedánů v severozápadní Indii, končící vítězstvím Angličanů. V hlavní roli indický hoch Sabu, hravý princ, který je z vděčnosti přítelem angličanů a má rozhodující podíl na jejich vítězství. II.

Sestra ze Sing Singu. Americký — PDC. Drama z americké trestnice Sing-Singu. II.

Holka nebo kluk. Český — Slavia. Veselohra o třikrát rozvedeném nepříteli žen a jeho mladá neteř, která pro strýcovu nenávisť k ženám hraje úlohu hospodářského praktikanta. II.

Pokoušení. Český — La Tricolore. Obraz života mladého inženýra a jeho snoubenky, a utrpení venkovského kněze, který ze soucitu k opuštěné snoubence svého bratra je pomlouván vesničany. II.

Chceme žít. Americký — Fox. Film líčí osud šesti dívek, majících mnoho snů, ideálů a přání, od jedné silvestrovské noci do přístího Silvestra. III.

Utěklo mi srdce. Americký — United Artists. Veselohra o bohaté, ale nespokojené dědičce, která uprchnuvši z domova, stala se prostou prodavačkou a vzala si za muže chudého reportéra. III.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Souborje. Německý — Ufa. Divadelní drama v německém duchu z ovzduší města s menší posádkou z předválečné doby. Dějem se vleče »osudová tragédie«, s níž nelze souhlasit — rovněž se souborem jako východiskem dramatu. II.

Alžír. Americký — United Artists. Americké provedení filmu »Pepé le Moco«. Závady v základě i v provedení. II.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Ve středu dne 15. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Dr. Konstantin Miklík C. Ss. R.: Rodinné svátky; od 17.55 do 18 hod.: Zprávy z katolického světa.

V pátek dne 17. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18 hod.: Výchovné rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli dne 19. února 1939: (P. II., M. O.) od 8.40 do 8.55: P. Dr. Jos. Hlouch: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Spása věčná;
od 8.55 do 9 hod.: Liturgický úvod;
od 9 do 10 hod. řecko-katolická mše sv. z kaple sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci;
od 11 do 11.15: P. Jos. Dolanský: Duchovní promluva na den.

V pondělí dne 20. února 1939: (Praha I.) od 20.45 do 21 hod. Dr. A. Uher: Vývoj křesťanského názoru na smysl českých dějin.

Ve středu dne 22. února 1939: (Praha I.) od 17.40 do 17.55: MUDr. Fr. Dedek: Půst základem duchovního a tělesného zdraví;
od 17.45 do 18: Zprávy z katolického světa.

V pátek dne 24. února 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50 zprávy z katolického světa;
od 17.50 do 18: Výchovné rozhovory P. Dra. Urbana O. F. M.

V neděli dne 26. února 1939: (P. II., M. O.): od 8.45 do 9 hod.: Th. Dr. Jaroslav Beneš: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Existence Boží;
od 10.40 do 10.55 duchovní promluva na den P. Štěp. Trochty;
od 10.55 do 11 liturgický úvod ke mši sv. P. M. Schallera;
od 11 do 11.30: Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu Nejsvětějšího Srdce Páně na Vinohradech.

V pondělí dne 27. února 1939: (P. I.) od 21.15 do 21.30: František Lazecký: Křesťanství v pohádkách.

Ve středu dne 1. března 1939: (P. I.): od 17.40 do 17.55: Běla Dlouhá: Blahoslavená Anežka Česká;
od 17.55 do 18 hod.: Zprávy z katolického světa.

V pátek dne 3. března 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50 zprávy z katolického světa;
od 17.50 do 18: Výchovné rozhovory P. Dra. Urbana O. F. M.

V neděli dne 5. března 1939: (P. II.): od 8.40 do 8.55 přednáška z křesťanské nauky na téma: Věčný a všemohoucí Bůh;
od 8.55 do 9: Liturgický úvod ke mši sv. P. M. Schallera;
od 9 do 10. řecko-katolická mše sv. z chrámu sv. Klimenta v Praze I., Karlova ulice;
od 11 do 11.15 duchovní promluva na den P. Lud. Czermina O. Praem. (Fr. Maria Horák.)

V pondělí dne 6. března 1939: (P. I.) od 20.40 do 20.55: Th. Dr. Jaroslav Beneš: Svatý Tomáš Akvinský.

Ve středu dne 8. března 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Vilém Opatrný: O Salazarovi;
od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.

V pátek dne 10. března 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa;
od 17.50 do 18: Výchovné rozhovory P. Dra. Urbana.

V neděli dne 12. března 1939: (P. II., B.): od 8.40 do 8.55: P. Dominik Vicenec: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Věčný a milosrdný Bůh;
od 8.55 do 9. liturgický úvod P. M. Schallera;
od 9 do 10. hod. slavná mše sv. z proboštského chrámu sv. Mořice v Kroměříži;
od 11 do 11.15: P. Alois Talanda: Duchovní promluva na den.

Opětujeme naši výzvu, aby katolíci — posluchači rozhlasu — sdělovali nám závady v č.-sl. rozhlasu, abychom mohli podniknouti kroky k jejich odstranění.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(rno), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílati. P. I. značí stanici Praha-Liblice, P. II. stanici Praha-Mělník.

Z domova.

Levý Hradec — Český Velehrad. Pustnoucí svatyně zželelo se — jako kdysi Třebízskému — obětavým duším, a založily proto Národní Matici, aby tato historicky i církevně významná památka byla zachována věkům budoucím. Kostelík byl vyčištěn, upraveno prostranství před ním, kde vysázeno stromoví. Pro svatyni získán byl i kněz-pensista, ubytován na Levém Hradci, kostelík vybaven bohoslužebnými potřebami. A tak po více než 200 letech byla o vánocích v roce 1937 na Levém Hradci sloužena zase půlnoční Mše svatá. Požehnání Boží provází nehluchou práci obětavých duší a dá Bůh, že brzy bude možno opravit i kostelík. Matice pomýšlí zřídit i archeologické muzeum, kde by byly soustředěny porůznu dosud roztroušené výkopávky levohradecké. Pracovníkům nejde však jen o obnovu kamenného chrámu, ale hlavně o obnovu chrámu nejdražšího — lidské duše. Kraj byl dosud nábožensky zanedbaný a práce spolku není snadnou. Proto tím více zaslouží jeho snahy podpory co největší.

I letos pořádá se tradiční pouť katolického studentstva a inteligence do Říma ve dnech 1. až 12. dubna t. r. Program pouti je rozvržen tak, že účastníci shlédnou všechna významná města severní Itálie: Věronu — Milán — Torino — Janov — Flo-

rencii — třídní pobyt v Římě — fakultativní zájezd do Neapole — Benátky a Padovu. V Římě je ovšem hlavní náboženské středisko pouti a pobyt v Římě vyvrcholí audiencí u Sv. Otce. Vzhledem k všeobecnému zdražení ve všech státech jest i letošní pouť o něco dražší. A sice 1495.— K pro studenty a 1690.— K pro nestudenty. V této ceně je započítáno: jízdné, noclehy, strava, zpropitné, vstup do výstav atd. Paš musí mít každý svůj. Technické vedení pouti má Wagons-Lits-Cook, Praha II., Pfkopy 26. Podrobné informace podá Ústředí katolického studentstva, Praha III., Strakova Akademie.

LITERATURA.

Křížek na čele. Divadelní hra o 3 dějstvích od Václava M. Vlčka. Vydalo »Katolické jeviště« v Kutné Hoře; Svatojakubská 1.

Vilém Bitnar: Postavy a problémy českého baroka literárního. Stran 230, brož. 28 K, váz. 35 K. Vydal G. Franci, Praha I., Na Perštýně 14.

»Katolické jeviště« jest název soupisu divadelních her; vhodných pro katolická jeviště, který sestavil odp. prof. J. Filip v Kutné Hoře. »Katolické jeviště« bude nyní vycházeti pravidelně s církevní úchvalou a přináseti recenze nově vydaných her, ovšem jen vybraných. V diecési královéhradecké, jak se nám sděluje, smí katolické spolky podle biskupského nařízení hráti divadla pouze podle tohoto rádce. Snahu po očištění jeviště nutno vítati, neboť i ono je důležitým úsekem práce.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Členy papežské akademie věd byli rozhodnutím Svatého Otce jmenováni dva učenci světového jména; a to prof. university turinské Karel Somigliana a profesor Artur Conway irské university v Dublině. Oborem obou je matematická fyzika.

O svátku Hromnic konala se v konsistoriálním sále Vatikánském obvyklá slavnost, při které zástupci římských basilik, kostelů, řádů, kongregací, seminářů a kolegií odezdali dle starého zvyku pro Svatého Otce posvěcené svíce.

Plány nové katedrály v habešské Addis Abeba předložil nedávno jejich tvůrce, italský architekt Bazzani, Svatému Otci.

Vatikánský rozhlas zmínil se nedávno ve své zpravodajské relaci o hnutí v americkém městě Brooklynu, které sbírá podpisy pro adresu, která má být předložena Svatému Otci s prosbou, aby zavedl Svátek Krista dělníka.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Rusko. Získati v tomto roce tři miliony členů vzal si za úkol svaz ruských bezbožníků. Středem snah budou odbrovné organizace, čítající na 20 milionů členů, v jejichž řadách je prý dosud málo bezbožníků. Skupiny, které získají nejvíce nových bezbožníků, budou odměněny čestnými vlajkami. Náklady tohoto náboru odhadují se na 3 miliony 800 tisíc rublů a uhradí je svaz bezbožníků. Také rozhlas bude napomáhat 29 sovětských vyslaček dále se pro tento účel plně k dispozici.

Nová jména měsíců v Rusku. Leden bude se jmenovati Lenin, únor — Karel Marx, Březen — Revoluce, Duben — Sverdlov, Květen zůstává Červen — měsíc sovětské ústavy, Červenec — měsíc žní, Srpen — Mír, Září — Kominternu, Říjen — Engels, Listopad — Velká revoluce, Prosinec — Stalin. K tomuto přejmenování, navrženému svazem bezbožníků, dal prý již Stalin svolení.

Z EVROPY.

Anglie. O spravedlivou mzdu. Svaz katolických tiskáren anglických vyzval nedávno veřejnost, aby mu byly hlášeny ony tiskárny, které pracují pro církevní či světské ústavy katolické a nedodržíjí mzdové a pracovní podmínky. Svaz vydal současně seznam všech tiskáren, zaručujících zákazníkovi nejen vzornou práci, ale i spravedlivou mzdu a pracovní dobu svým zaměstnancům.

Belgie. Nejstarším katolickým časopisem belgickým je Gazette de Liège; jejíž ředitel Demarteau byl nedávno zvolen předsedou svazu belgických novinářů.

Francie. Den katolického rozhlasu a filmu měl poslední lednovou neděli ve Francii. V pastýřském listě, vydaném k tomuto dni pařížským kardinálem-arcibiskupem Verdierem, se praví: Podle statistiky je ve světě na 87 milionů rozhlasových přijímačů, z toho ve Francii 4 a půl milionů. Posluchačů rozhlasu má Francie na 20 milionů, biografů na 4500, které navštěvuje pravidelně 15 milionů osob. Moc rozhlasu a filmu je tudíž mnohem větší, než tisku a kazatelů. Kardinál oceňuje dále zásluhou práci katolické filmové ústředny francouzské. Její práce a snahy byly by ovšem bezvýsledné, kdyby je katolíci důsledně nepodporovali. Aby věřící byli si stále vědomi důležitosti rozhlasu a filmu, bude se den katolického rozhlasu a filmu pořádati ve Francii každoročně.

90letého biskupa má francouzská diecéze Angers, jejíž duchovní pastýř Msgré Rumeau dožil se nedávno tohoto poeznaného věku. Jeho koadjutor Msgré Castes je star 67 roků.

Irsko. Pro studium stavovského řádu ustavila irská vláda 25člennou komisi, jejímž předsedou byl jmenován biskup z Galway, Msgré Browne. V komisi vedle katolických zasedají i anglikánští a protestantští duchovní.

Itálie. Patronem novinářů je sv. František Saleský, o jehož svátku v neděli 29. ledna byla v Římě v kostele Panny Marie na náměstí Colonna sloužena slavná mše svatá, které byli přítomni zástupci katolických i fašistických organizací novinářských a státní ministr propagandy Alfieri se šéfem tiskového oddělení tohoto ministerstva. Mši sv. sloužil Msgré Pucci, vatikánský korespondent katolických časopisů amerických.

Litva. Od r. 1923 se nekonalo v tomto státě sčítání lidu. Ač několikrát připravováno, bylo pro nedostatek finančních prostředků pokaždé odloženo. Nyní se litevská vláda usnesla na žádost vládní strany provést sčítání nejpozději do r. 1940.

Maďarsko. Msgré Tihomér Toth, známý i u nás svými spisy, ujal se nedávno řízení vesprámské diecése, kterým jej pověřil Msgré Rott, biskup této diecése, jehož je Msgré Toth koadjutorem. V pastýřském listě obrací se Msgré Toth na kněžstvo svého církevního úseku slovy: »Na obzoru vyvstávají hrozné mraky, ohrožující lidstvo. Dokud však Církev bude mít svaté, nezištné a obětavé kněžstvo, nebude přemožena ani bezbožectvím východu, ani novopohanstvím západu.«

Španělsko. Ministerská rada vlády Národního Španělska zrušila republikánské proticírkevní zákony z r. 1933. V předmluvě příslušného nařízení se praví, že zákon proti Církvi a fěholním společenstvem byl v řadě republikánských zákonů jedním z nejnespravedlivějších.

Osvobozením Barcelony udeřila hodina svobody i pro tamního biskupa Msgru Almandozu, který od vypuknutí občanské války se v městě skrýval. Za svoji záchranu děkuje Msgru Almandozovi předsedovi katalánského generalitadu Campansovi, je muž v roce 1934 po nezdařeném puči katalánských separatistů prokázal stejnou službu. Zato není zpráv o biskupovi teruel-ském, který byl uvězněn, když rudá armáda dobyla města v zimě r. 1937/38. Byl odvezen do Barcelony, kde prý mohl sloužit, ovšem ve vězení, Mši svatou. Při vyklizování Barcelony byl s ostatními politickými vězni odvezen neznámo kam.

Náboženský život v Barceloně, podvázaný úplně po 30 měsících občanské války, vrací se zvolna do pravidelných kolejí. Prvým veřejným církevním projevem byla děkova Bohoslužba na Velkém náměstí, sloužená u improvizovaného oltáře. Působila mohutným dojmem. Byl jí přítomen i generál Yague, osvoboditel města. Po mši svaté měl generál proslov, v němž tlumočil všem Kataláncům bratrské pozdravy Národního Španělska. To Španělsko, pravil, je velkomyslné a šlechtné, odpouštějící všem, které duch falešné marxistické nauky zavedl na bludné cesty. Následující neděle byla již Mše svatá sloužena na více místech, ovšem zase jen na volných prostranstvích, ježto všechny barcelonské kostely, kromě katedrály a malého kostelíka, jsou zničeny. Potrvá velmi dlouho, než budou vybudovány nové. Zničené kostely skýtají žalostný pohled. Obrazy a sochy, stržené se stěn a podstavců, válí se po zemi rozbité a znečištěné. Kostelní zařízení bylo všude rozbito. Co mělo jen trochu ceny, bylo ukradeno, vše ostatní pak zničeno.

Ze 150 kostelů v Barceloně zůstala neporušenou toliko katedrála a malý kostelík, kterého pro svoje Bohoslužby používali Baskové. Jinak všechny ostatní byly zničeny.

Do počtu mučedníků španělské války nutno zařadit 50 členů řádu přesvatého Srdce Panny Marie, kteří měli svůj klášter v městě Cervera. Byli buď zastřeleni nebo zavražděni. Nebylo ušetřeno ani těžce nemocných, a dva bratři, stížení souchotinami a jeden ochrnutý, byli zavražděni na lůžkách.

Stejně hrůzné jsou zprávy z kláštera trapistů ve Viasoeli u Santanderu, jehož opat nic neví o osudu 17 odvlečených fěholníků. Patnáct příslušníků kláštera bylo zavražděno. Dva fěholníci byli zadrženi násilím do rudé armády a poslání do první linie, kde padli.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍL.

V upomínku na 50té výročí smrti sv. Jana Bosko, postavili salesiánští misionáři v Tezpuru v Indii, nádherný chrám ku počtě svého svatého zakladatele. Opočáti kostela byl současně vztyčen přes 10 metrů vysoký kříž.

Kustodie Svaté Země podniká, jak oznamují zprávy z Jeruzaléma, rozsáhlé archeologické vykopávky v chrámu Návstivení Panny Marie v Ain-Karem. Je to prastará svatyně, stojící podle podání na onom místě, kde stával kdysi dům Zachariášův a v němž poprvé zavznělo z úst Přesvaté Panny velebné Magnificat. Vykopávky a obnovu kostela provádí italský architekt Boluzzi.

Kam se židy? Navrhují se pro ně Palestina, Birobidžan a Madagaskar. Počátek, jak známo, učinila Anglie, která po světové válce začala s usazováním židů v Palestině. Současně s touto anglickou akcí vytvořilo sovětské Rusko na dálném východě pro židy autonomní socialistickou sovětskou republiku Birobidžan. Třetí pokus, nalézající ohlasu zejména v Polsku, sleduje plán usídlit židovské kolonisty na ostrově Madagaskaru. Tento ostrov, patřící Francii, měří 616 tisíc km². Je tedy větší než pyrenejský poloostrov. I kdyby byl osazen všemi z těch, kdož při řešení židovské otázky přicházejí v úvahu, nepřipadlo by více než 30 obyvatelů na 1 km². Již v roce 1937 uzavřela polská vláda s Francií dohodu, zaručující 30 tisícům polských židů usadit se na tomto ostrově. Je ovšem otázkou, zda t. zv. směr sionistický toto polské řešení přijme. Dosud veškeren zájem židovských kolonistů byl obrácen k Palestině.

Katedrála Panny Marie v Kimberley, hlavním městě jihoafrického území diamantového, vyhořela nedávno následkem krátkého spojení, do základů.

Hold Matce Boží quadalupské, patronce Ameriky, konal se v prosinci za obrovské účasti. V průvodu šli se svými vlajkami zástupci všech národností amerického kontinentu. Dvacetpět tisíc členů společnosti Nejsvětějšího Jména Ježíš přistoupilo ke stolu Páně a několik tisíc nových členů, jinochů a mužů, bylo v den slavnosti přijato do této kongregace. Byl to obrovský projev dětinne zbožnosti.

Novým ministrem spravedlnosti jmenoval prezident Roosevelt bývalého vrchního komisaře Filipínských ostrovů Mr. Franka Munphyho. Je to druhý katolík ve vládě Spojených států, kde mimo něho zasedá ještě generální poštovní Farley.

O katolické misie mezi Indiány stará se v Americe zvláštní spolek, nesoucí jméno apoštola Indiánů a objevitele řeky Mississippi P. Marquette. Nedávno věnoval tomuto spolku prezident Roosevelt kámen, vyjmutý ze zdí benediktinského kláštera v Nancy, kde P. Marquette před 300 léty studoval. Kámen dovezlo do Ameriky zvláštní francouzské vládní poselstvo, když v r. 1937 se oslavovalo 300. výročí smrti tohoto misionáře Indiánů.

Každá druhá katolická rodina ve Spojených státech odebírá nějaký katolický časopis, jejichž náklad stoupl oproti roku 1925 o 60 procent.

Bezbožníci ve Spojených státech a Kanadě dostanou od ruských druhů vlajky s ruským a anglickým nápisem: Bezbožníci všech zemí, spojte se!

Letošní kongres Pax Romany, mezinárodního sdružení katolických akademiků, bude se konat ve Spojených Státech. Zvláště silně bude navštíven z Velké Británie. Angličtí akademikové najali pro dopravu účastníků kongresu zvláštní loď, která vypluje z Liverpoolu a učiní zastávku v přístavech dublínském a glasgowském, kde přiběře další účastníky. Jak známo, konal se v roce 1935 kongres Pax Romany v Praze.

Mexičtí katolíci za pomoci japonských spolubratřů budují v Tateyama (Nagasaki) katedrálu na počest mexického misionáře Filipa od Ježíše, ukřižovaného v tomto městě s 25 jinými mučedníky v r. 1597.

Mexický episkopát, je muž byla proticírkevními zákony znemožněna výchova budoucích kněží, zřídil za podpory amerických biskupů seminář v Montezuma, kde nedávno byli již vysvěceni první kněží.

V Brasílii bude v květnu v hlavním městě tohoto jihoamerického státu Rio de Janeiro, uspořádán první plenární koncil. Svatý Otec jmenoval pro tento kongres svým legátem kardinála-arcibiskupa ze San Sebastiano, Msgru Cintra.

Letos je tomu 100 let, co v Australii započaly svoji činnost 3 milosrdné sestry z Londýna. Dnes je těchto fěholnic v Australii 460 a pracují na 28 místech. Stoleté výročí jejich příchodu do Austrálie bylo slaveno v Melbourne.

Potěšitelný vzrůst vykazuje katolická Církev i v tomto světa-dílu. V minulém roce stoupl počet katolíků o šest tisíc. Bylo vybudováno 56 nových kostelů a přibýlo 114 nových kněží a 180 fěholnic. Bylo otevřeno 26 nových škol. V seminářích je 496 bohoslovců.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Katolíci v Britské východní a západní Africe. Zpravodajská kancelář posv. kongregace Propagandy (pro šíření víry) přináší podrobná data o počtu katolíků v jednotlivých zemích britských kolonií v Africe. Hlavní z nich přinášíme též našim čtenářům. A) Britská vých. Afrika: Zanzibar a Kenya má 3.85% katolíků,

Uganda 17.71 % Tanganyika 8 %, Nyassa 8.53 %, Se-
verní Rodesie 9.48 %, Egyptský Sudan 0.54 %, Mauritius 37 %,
ostrovy Seychelly 89 %. Celkový počet katolíků v těchto úze-
mích jest 1,652,515 neboli průměrně 8 % z obyvatelstva.
B) Britská západní Afrika: Nigesia a Kamerun 1.6 %, Zlaté
Pobřeží a Togo 4.2 %, Sierra Leone 0.5 %, Gambia 1.6 %. Celkem
488,545 katolíků, t. j. 2 % ze všech obyvatelů.
V obou dílech je tedy 2,141,060 katolíků, t. j. 4.65 %.

C) Katechumeni (t. j. ti, kteří se připravují na sv. křest). Ve
východní Africe je jich 349,964, v západní 271,879.
Podle zásady, že budoucnost patří tomu, kdo má mládež, mohla
by vyhlídka církve v »temné Africe« býti skvělá, neboť východ-
ní dílo její je velmi vyvinuto.

V Britské východní Africe je 1788 obecných katol. škol, 21 má-
lých a 8 velkých seminářů, v západní Africe 1476 škol, 5 malých
a 3 velké semináře. (Podle Fides.)

Misionář přednáší na japonské universitě. Na pozvání historic-
ké fakulty císařské university v Sapporo přednášel tam ně-
mecký františkán P. Gerhard Huber dne 30. listopadu m. r. o
dějinách křesťanství za 300 let na ostrově Hokkaido.

Na tento severní ostrov japonský přišli první křesťané co u-
prchlíci a odsouzení, tedy oběti pronásledování v 17. století.
Tři misionáři z řádu jezuitského snažili se je vyhledávat i po-
sloužit jim útěchou svatého náboženství. Také na Hokkaido
byli křesťané, kteří dali svůj život za víru. Stopy a vzpomínky
na křesťanství z této dávné doby zachovaly se tam podnes.
(Fides.)

Opat trapistů se vrací do Číny. (Peking.) Opat Ludvík Brun
z trapistického kláštera v Yangkiaping vrátil se z cesty po
Evropě. Doprovodilo ho pět evropských spolubratrů a čínský
kněz, který nedávno požádal o přijetí do řádu. Je to P. Hsu,
potomek rodiny Hsu Hwang-chi, zasloužilý v prvních dobách
křesťanství v Číně. Za svých 18 let opatrování obdržel opat
Brun 70 žádostí z různých míst Číny o zřízení trapistických klá-
šterů. Jakmile se v Číně uklidní poměry, bude zřízeno několik
ženských klášterů trapistek. (Fides.)

Deset tisíc obrácených za 3 roky v 1 apošt. vikariátě. (Peking,
Čína.) Od 1. července 1935 rozmnožil se počet věřících v apošt.
vikariátu Tsaochov o 10,000 duší. Celkový počet k 1. červenci
roku 1938 činil 59,455 věřících.

Také zlo může se obrátiti v dobro, jako se stalo, že povodně
roku 1935 a zemětřesení z minulého roku zřejmě vyústily v do-
bro misie. Neboť mnohé oběti těchto katastrof, které hledaly
útočiště v misii, staly se nejhorlivějšími zastánci katol. nábo-
ženství. V uplynulém roce bylo pokřtěno 1360 dospělých právě
v tom okrese, který byl pod vlivem zmíněných událostí.

Přípravné vyučování se bere velmi vážně. Katechumeni musí
čekati na křest jeden nebo dva roky. Vlastní vyučování trvá
pak celý měsíc před pokřtěním. K tomu přistupuje ještě t. zv.
zimní škola v trvání jednoho nebo dvou měsíců k přípravě na
první sv. zpověď a sv. přijímání.

Povolání kněžská a do ženských řeholí jsou stále četnější. Tak
domorodá kongregace sester sv. Rodiny má 17 sester, 12 novicek
a 31 postulante. Vikariát vydrží 61 obecných škol s 1039
chlapci a 271 dívkami, 292 oratoří s 5,650 dětmi a 34 zimních
škol s 735 posluchači. (Fides.)

Hladovka čínského chlapce pro katechismus. (Tientsin.) Desíti-
letý Chang Maolin, žák děješ. katol. školy zdráhal se jistěho dne
shoditi k jídlu. Jak oznámil učitel, rozhodl se nedotknouti se
žádného jídla, dokud neobdrží od otce povolení k učení se ka-
techismu. Otec v návalu zlosti vyhodil totiž katechismus oknem.
Žitel neměl ani času, aby se k tomu vyjádřil, když tu otec

žákův vstoupil do třídy. Beze všeho dává žádané svolení, ale
chlapec musí chodit jísti domů.

Ještě téhož dne večer dostavil se k p. Chang Sen jeden ze sou-
sedů a přinesl poškozený katechismus, který našel. Zároveň
prohlásil, že se chce státi rovněž křesťanem na základě toho,
čeho se v nalezené knize dočetl. (Fides.)

Oběť svého povolání. P. Choblet přišel r. 1905 na Gilbertovy
ostrovy a byl mu přidělen ostrov Bern jako misijní úsek. R.
1927 cítil, že slábne a byl proto poslán do Sydney na dovo-
lenou. Na lodi, kterou cestoval, zjistil lékař, že je zachvácen
malomocenstvím. Musil se ihned vrátiti a byl umístěn na osa-
mělém ostrově. R. 1932 byl opět lékařsky prohlédnut a shle-
dán zdravým. Vrátil se ihned na dřívější působiště. Bohužel,
radost domorodců z uzdravení duchovního otce netrvala dlou-
ho. Letos propukla nemoc nanovo a P. Choblet byl odvezen
na ostrov Makogai, kde dluží také jeho spolubratr P. Lejeune,
stížený rovněž touto hroznou nemocí. (Fides.)

Sestra z misii našla lék proti malomocenství. Lékařka sestra
Marie Zuzana, ošetřující malomocné v Makogai pozorovala již
delší dobu, že ubožáci stížení touto hroznou nemocí a žádající
v misii ošetření, donesli si v lahvičce jakousi odpor vzbuzující
tekutinu, kterou potírali nemocná místa těla. Dotazem u domo-
rodců zjistila, že je to t. zv. olej kolus. Z vděčnosti za dobré
ošetření donesl sestře jistý domorodec z vnitrozemí celou náši
ořechů, obsahujících zmíněný olej. Po delších pokusech s tímto
olejem se zjistilo, že po vstříknutí oleje do kůže kolem zasa-
ženého místa nastalo veliké zmírnění bolesti, což potvrdily i
ostatní ošetřovací stanice. Sestra Marie Zuzana dluží nyní v Pa-
říži, kde s lékařskými odborníky pracuje na výrobě účinného
léku proti malomocenství ze zmíněných ořechů.

Odštěpené sekty v jižní Africe. (Marianhill, Natal). Podle zprávy
vládního oddělení pro záležitosti domorodců jest ve státech
Jižní Afriky asi 300 křesťanských sekt, které jsou vzdáleny
vlivu bělochů. Štěpení sekt pokračuje stále dále; roku 1906
bylo jich jen 15, roku 1922 již 65. Prvním sektářem byl ka-
zatel Nehemiah Tile, který roku 1884 založil »Církev Tembu«,
která měla býti metodistickou církví kmene Tembu. Za vzor
si vzal anglikánskou státní církev; hlavou své církve ustanovil
náčelníka kmene. Brzy vznikly nákazou další »církve« s podiv-
nými názvy, na př.: Africká domorodá církev Ndebele č. 1.,
Africká křesťanskokatolická církev baptistická, Africká Etiop-
ská církev Kamamzi, Africká Kristova církev Sedmi dnů Zulu
Chaka, atd. Mnoho těchto společností jsou v učení i praxi po-
staveny výhradně na Starém Zákonu, k němuž jeví kmény
Batu zvláštní náklonnost.

Jiné znaky jsou ještě tyto: nemají žádných bohoslužebných
budov a věřící se scházejí na pahorcích; křtí dospělé ponofo-
váním, součástí bohoslužeb jsou tance a bubnování, místo ne-
děle světi sobotu.

Některé, jako Israelité z Bulhoek, pěstují snahy anarchistické,
chtějí svou Afriku vysvoboditi z rukou moderních Kanaan-
ských. Způsobili též povstání, které si vyžádalo 183 obětí na
životech černochů.

Známkou nekázně jest, že mnoho příslušníků se rekrutuje z vy-
loučených členů jiných protest. sekt. Osoby, kterým je obtížné
vzdělávati se v evropských školách kazatelských, snadno jsou
sváděny k zakládání vlastních sekt. Vládní oddělení zjistilo
r. 1920 jednoho »arcibiskupa«, který jako hlava jedné sekty
nevykazoval většího vzdělání než 3 roky obecné školy.

Tak zv. uzavírací politika Jižní Afriky není na této situaci
docela bez viny. Všude slyší a čtou domorodci »Jen pro Evro-
pany«, a tak mnozí přicházejí na myšlenku, že se to nemyslí
vážně s připuštěním domorodců ke společným bohoslužbám.
Od toho pak není daleko ke zřizování vlastních náboženských
společností.

Katolická církev dosavadním štěpením neutrpěla žádných ztrát
a lze doufati, že smoudrým jednáním s domorodci bude se na-
dále rozvíjeti. V semináři v Ixopo - Natal připravují se mladí
Bantuové na kněžství. V Kva St. Joseph u Umzito byl zbudov-
ván velký klášter kongregace pro domorodé kněze. V Assisi
a Himmelbergu se školí domorodé misijní sestry pro řeholní
život. Přes 100 dívek působí již jako pomocnice v misijních
stanicích.

Zatím co nekatolické společnosti projednávají problém domo-
rodých »církví« na velkých kongresech, je katolická církev již
dávno v práci. Přípravuje půdu pro tu dobu v budoucnosti,
kdy domorodé duchovenstvo a řeholní sestry budou moci sami
pečovati o svůj lid a udržuje je v živém spojení se střediskem
církevní jednoty — Římem. (Podle Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

/lastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází
a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal.,
ředplatné na celý rok i s poštovní zásluhou 6 Kč. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, č. 1. telefon 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod
is. 15.206/VII. ze dne 18. srpna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14.

Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. března 1939.

Č.

Pojďte ke mně všichni, kteří obtíženi jste.

Tak zval, zve a bude do skonání světa zvat všechny své věrné, náš milý Spasitel. Je doba svatého postu, doba odříkání a kajcnosti. Avšak i doba přípravy na vrcholné dílo spásy světa. Jak velikou a nezměrnou lásku ukázal nám náš Stvořitel, že Svého jediného Syna dal, aby za naše hříchy dostiučinil, až k smrti, na potupném dřevě kříže. Dovedeme velikost této lásky pochopiti? Asi jí nechápeme; ukazuje se nám denně na oltářích, její obraz visí v našich domácnostech. A my chodíme kolem ní, jako kolem nejlhostejnější věci. Jsme tak otupělí světem, tak připoutáni k svým zájmům sobeckým, že nedovedeme pochopiti, nedovedeme se vžítí do velikosti Nejsvětější Oběti Kříže. Jen tehdy chápeme bolest a utrpení druhého, když jsme podobně utrpení zažili sami! Je třeba modlitby a zbožného usebrání, je třeba ořásajícího hnutí naší mysli nad vším naším počínáním, kterým jsme se dotkli tak velké lásky Boží, jež za nás a pro nás přijala tělo člověka, aby mohla přinést nekonečně cennou oběť smíru. Chápeš, človče k obrazu a podobnosti stvořený, svoji bídu a bezcennost vůči tak velkému projevu lásky? Dovedeš být vděčným za to? Uvažuj ve volných chvílích o této ceně. Až večer poklekneš u svého lůžka, nebo v skrytu své světnice před Umučeným Spasitelem, pokož své tělo co nejlépe umíš, odumři ve svých myšlenkách světa. A tu dej působiti dechu Boží milosti na svou ohroženou duši. Zaleť do posvátných míst Svaté Země a pak pomalu, krok za krokem, prodělej křížovou cestu a všechna zastavení trpící Lásky. Pomysli si, že ona vždy jen žehnala, jen dobro konala, uzdravovala choré a nemocné, těšila zarmoucené, objímala ve své velikosti a vznešenosti celý svět, myslila v této lásce nejen na duše přítomné, ale na všechny, co byly a co budou. Uvaž, že jako Láska Boží, Láska vševedoucí, cítila dobře miliardy vin a hříchů lidských a pod touto tíhou kráčela k potupné smrti kříže. Stojíš pod křížem na Kalvarii a stále z těch zsinálých rtů zmučeného Těla šeptá ti Boží hlas: Pojď ke mně, duše hříchy obtížená, a Já tě občerstvím! Občerstvím tě ne vodou, vínem, ale svým vlastním tělem a svou krví, jež proudí z mých nesčetných ran. Jsem tak milosrdný, že odpustím i největšímu zločinci, jenž v hluboké lítosti volá: Pane rozpomeň se na mne, až budeš v ráji! Jak snadné a lehké

to smíření po tolikerých urážkách a pohrdání. A ty se snad bojíš jíti za příkladem lotra na kříži, chceš snad zůstatí zatvrzelým druhým cynikem, který i v hodině smrti se vysmívá tomuto nekonečnému milosrdenství? Vidíme, že jsme hodně hřešili, hodně lásku a milosrdenství Boží uráželi, jsem však přesvědčen, že tato rozjímavá úvaha a modlitba bude nám dobrou pomůckou k dalšímu kroku na cestě smíru s Boží Láskou. Ty hořce zapláčeš v duši své nade vším, cos zlého byl spáchal, nebudeš se klamatí jalovou výmluvou, žeš spravedlivý proto, žeš nikoho nezabil, nikomu nic neukradl. Ty zjistíš, že každá křivá myšlenka vůči Bohu i bližnímu, v níž dobrovolně setrváš, platí stejně jako čin. Uvidíš, žeš často pohrdal Boží Láskou, často o Ní pochyboval, Jí se rouhal, žeš zabíjel a olupoval o čest svého bližního. A pak přijde to, čeho potřebuješ k smíru s Bohem, pravá a účinná lítost. Vstaneš s marnotratným synem v duchu se slovy: vstanu a půjdu k otci svému, řka: Otče, zhřešil jsem před Tebou. Otec nebeský přijme toto tvoje vyznání prostřednictvím Svého zástupce kněze, uloží ti pokání a ty obdržíš rázem bílé roucho svaatební. V něm pak se budeš připravovati na slíbené Občerstvení svého Pána a Spasitele. Hleď je doba svatého postu, ona doba, ve které se musíš snažiti o to, abys oblékl bílé roucho svaatební, roucho čistoty a svatosti. Aby, až přijde Veliká Noc, i Tobě mohl říci Kristus Pán: Vezmi, toto jest Tělo mé, to jest Krev má! Živého Boha budeš přijímat, jej vítat v srdci svém. Je proto třeba, aby ses dobře připravil. Příprava tvá musí býti taková, aby duše tvoje jásala s nebeskými anděly a svatými, až kněz otevře Svatostánek a ukáže ti Boha pod způsobou bílého chleba. Ty musíš duchovně rozvírati svou náruč, otevřítí srdce tak, jako bys byl na místě apoštolů, kterým podával sám nebeský Mistr. Jen tak se všemi účinky Milosti Jeho spojiš se se svým Spasitelem a staneš se novým člověkem a dědicem království nebeského. Chceš se o to přičiniti? Řekni si v srdci svém: Ano, můj přelaskavý Spasiteli, učiním tak, poslechnu hlasu Tvého. Nebudu se bát, půjdu statečně, neboť tím větší bude má zásluha, čím větší výsměch světa. Letošní Veliká Noc bude vzkříšením i mé lhostejné duše k novému životu v Kristu Ježíši Pánu mém.

Křišťan

B ě l a D l o u h á

Bl. Anežka a svatováclavská tradice.

Když po přemutných státních událostech záříjových nově zvolený česko-slovenský prezident připomenul národu onu legendární výzvu sv. Václava k Podivenovi, výzvu s věkovitou platností: »Pojď v stopách mých«, nebylo českého člověka, který by nepocítil v tu chvíli, co učedníci emauzští vyřkli slovy: »Zda-li srdce naše nehořelo v nás, když otvíral nám písma?« Písmo našich dějin otevřené po sv. Václavu, málokde dovede tak zahrát naše srdce, jako na stránkách svatoanežských. To proto, že Přemyslovna Anežka byla nejvěrnější z těch, kdo šli svatováclavskou stopou.

Její postava jakoby byla zvláště prozřetelnostně pověřena ukázati právě naší době, jak má býti tradice svatováclavská chápána. Může to učiniti přes přehradu věků, neboť, cítíme-li v některých okamžicích života — jednotlivci i celý národ — potřebu spínati ruce za svými tisíciletými láskami, pak je to proto, že ony do našich úzkostí mají co říci, neboť, jak praví básník (P. Bělohlávek z ř. kř.): »Lidské srdce je vždycky lidské, a tak mezi lidmi včerejška a dneška je možné srovnání, srozumění, pochopení.«

Anežka Přemyslovna žila v době, která je až nápadnou obdobou doby naší. I ona prožila slávu sjednocení a osamostatnění českého státu za svého otce Přemysla Otakara I., a pád jeho za svého synovce Přemysla Otakara II. po bitvě na Moravském poli, jakož i braniborskou invasi. Žila v ovzduší mohutného evropského proudění duchovního, v centru a ohnisku sporů, v nichž čeští králové byli po řadu let jazyčkem na váze mezi papežem a císařem, mezi duchovní a světskou mocí. Prožívala sama dnes tak běžnou tragedii rodiny o dvojích dětech jediného otce, hlodaly ji myšlenky na první zapuzenou ženu otcovu a její ušlechtilé, vyhnané děti, z nichž Dagmar nemohla jí býti lhostejna. Cítila za matku Konstancii příhanu po léta neprávoplatného manželství. Na přelomu doby, kdy slavný rod přemyslovský po velikém vypjetí k slávě se blíží k svému pádu, vidíme pouze Anežku neochvějně vztýčenou v její mravní výši. Jen její dílo a příklad přinesly národu požehnání. Kdykoli nedbáno jejích rad a příkladu, znamenalo to katastrofu národní. Tytéž zločiny a neblahé vlastnosti lidu ubily Přemysla Otakara II., jako kdysi sv. Václava. Čas a běh událostí daly Anežce za pravdu, jako podnes dávají za pravdu těm, kdo se tradici svatováclavské nezpronevěřili. Jako Ona, i ti dnešní věrní prožívají nesmírnou bolest trpkého zadostiučinění. Jako v tehdejších národních neštěstích z pudové touhy sebezáchovy vznikl chorál svatováclavský, z téhož zdroje české duše zaznělo i v naší tragedii opět mocné volání po ochraně svatého Dědice české země, národ se navracel kajícím do jeho stop. V tu chvíli národ ve své většině dobře cítil, že je tu nesmrtelná možnost obnovy všech jeho životních sil. Jak tedy rozuměla blahoslavená Anežka tomu, jíti ve stopách svatováclavských?

Dalo by se to vyjádřiti jedinou větou: Žila, jako On, plným, pravdivým, důsledným životem křesťanským. Křesťanství obou bylo z hluboké potřeby pravosti a ryzosti, jakož i v instinktu k národní budoucnosti orientováno k Římu. Oba pod světským rouchem, odpovídajícím jejich mocenskému postavení, skrývali kající šat pokorných srdcem. Oba milovali modlitbu skrytou, noční pouti do chrámů, spojené s tuhým sebezáporem. Blahoslavená Anežka, jako sv. Václav, byla oddána Církvi, byla poslušna papežů, kteří ji vysoce cenili a její pomocí se dovolávali.

Jako sv. Václav toužil po životě mnišském, i Ona, žádoucí snoubenka králů a císařova, dala přednost životu klášternímu. Můžeme v tom viděti u obou nejen výši osobního náboženského zanícení, ale také reakci na kruté zbytky barbarství v tehdejších rodinném životě i u křesťanů. Barbarství, které se v naší době jinou formou vrátilo do zpohanštělých rodin, odstraňuje jejich svátostný ráz a vyliďňuje národ.

Jako sv. Václav, tak i blahoslavená Anežka stojí v popředí péče o kulturu, která v duchu křesťanské hierarchie pojmů má v první řadě sloužiti cti a slávě Boží a tím k povznesení lidu.

Oba osobně stateční až k hrdinnosti, jsou pokojní a smířliví, osvědčení míroví parlamentáři.

Oba vnikají do prapříčiny všech lidských běd, žádostiivosti očí a pýchy života, proto milují chudobu a chudého. U Anežky toto poznání vede k rozletu za obrodným hnutím svatého Františka, chudáčka z Asisi. Stává se chudou klariskou. Jak u sv. Václava, tak u blahoslavené Anežky jest úcta k chudému a utištěnému člověku dalekosáhlým činem sociálním, nejen jako poskytnutí pomoci potřebnému, ale i jako příklad daný shora. Je v tom nejen veliký jemnocit k duši drobného člověka, křesťanské uznání jeho rovnocennosti před Bohem, ale i vzácná psychologická znalost a prozíravost, když ti, kým a také pro koho jsou vymáhány berně, v první řadě sami se jich zříkají ve prospěch slabších.

Blahoslavená Anežka hlavně svou dobrovolnou obětí v životě řeholním, plném tuhé sebekázně a pokory, zjevně usiluje o mravní rehabilitaci rodu a povznesení rodiny, zdůrazňuje hodnotu nerozlučitého manželství a zároveň jeví emancipační snahy o vymanění ženy z barbarského podruží mužova i o její právo vlastního duchovního sebeurčení.

To je tedy i dnešní době srozumitelná řeč cesty svatoanežské ve stopách sv. Václava. Katolíku jest úplně jasná. Snad tedy ale nemůže být směrodatná pro tu část českého národa, která není v církvi katolické?

Nemá a nemůže trvale beztržestně býti přehlížena ani touto národní skupinou právě pro ten zpětný směr, kterým ukazuje ke kořenům všeho našeho bytí národního — to jest k sv. Václavu. Jím jsme byli zapojeni do pozitivního prozřetelnostního plánu spásy, plánu věkovitého, platného až do skončení dnů. Jako platí, že »kdo z Boha je, slovo boží slyší«, tak je pravda, že kdo je Čech, toho krev odezve se ke jménu sv. Václava. Nemůže být beze vztahu k jeho osobě, k je-

PIUS XI. JAKO ČLOVĚK.

Achille Ratti byl předposledním synem sedmičlenné rodiny. Otec byl zprvu ředitelem, posléze spolumatitelem menší přádelny. Tak přišel autor encykliky »Quadragesimo anno« záhy do styku s dělnictvem a poznával světlé i stinné stránky tohoto stavu. Když v roce 1898 vznikly v Miláně dělnické nepokoje, mající ráz povstání, sympatisovali s dělníky i někteří duchovní, mezi nimi i Rattioho přítel Don Albertario. Ratti však již tenkrát prohlásil: »Posláním kněze je smír a pokoj.«

Neobyčejnou byla synovská láska Dona Rattiho k matce. Ji připsal také jedno ze svých vědeckých děl, předslav mu věnování: Blaží mne myšlenka, že kdykoliv bude později některý učenec čísti v této knize tvoje jméno, uvidí v tom důkaz lásky a úcty tvého dítěte.«. Chápeme proto, jak těžké bylo loučení matky se synem, když byl r. 1911 z milánské Ambrosiany povolán do vatikánské bibliotéky. Poukazoval na stáří matčino, ale tehdejší Svatý Otec Pius X. utě-

ho mravnímu vzoru — leč by přestal česky cítit. To je mystický závazek české krve k mučednické krvi sv. Václava, posvátnému skropení českého kvasu, jímž bude se národ množit, růst, mohutnět, žít. Bez tohoto vztahu česká krev odumírá.

I křesťan může mluvit o čistotě krve, může se po její stopě vracet, ale ne až do pohanství, nýbrž k tomu nehlubšímu přelomu dějin, v němž krev Syna Božího vykoupila lidskou, a každý národ pro sebe najde při tom návratu na rozhraní rodnou krev mučednickou.

Je tedy třeba revise národního svědomí, co se týče vztahu k tradici svatováclavské a tím i k svatoanežské. Revise svědomí u jednotlivců, neboť kolektivum jejich tvoří národ, jenž byl po tisíc let a znovu chce být svatováclavský.

Jest v zájmu státu, aby jeho občané nezůstávali vně tisíciletého krevního souručenství národního. Ovšem to je věc milosti, daru poznání, a nedá se naříditi. Ale je nutno o ni usilovati. Na pomoc tu přijde subjektivně poctivost češství, objektivně pak nutno vychovávat českého člověka v úctě k národní tradici od školních let. A tu bude potřebí vedle jiného také zařaditi při revisi učebnic články, seznamující české děti s těmi postavami našich dějin, jež jednak jsou spojeny, jednak jsou výkvětem svatováclavské tradice. Zvláštností českých dějin jest zajisté, že tu plodnou iniciativu, vlastní duchovní mateřství, mají ženy, které stojí u kolébky všech obrodných hnutí a velikých počinů národních. Tak svatá Ludmila, matka národa, stojí u kolébky křesťanství v Čechách a jako prvomučednice předchází sv. Václava v heroismu ctností. Ctihodná Mlada má zásluhy o počátky naší církevní neodvislosti, vymožením prvního biskupství, zároveň stojí u počátků českého monastického života vůbec a dívčího vzdělání zvláště, založením benediktinského kláštera svatého Jiří. Doubravka znamená počátek misijní evangelizační české práce. Blahoslavená Anežka pak, poslední ze svatováclavské plejady světic, zjev složitý a vyspělý, nejen zavádí období gotického umění do Čech, ale i zahajuje tažení sociální obrody křesťanským duchem františkánským do severských zemí. Tyto postavy jistě zaslouží, aby je český dorost poznal a si je zamiloval od dětství. Zvláště pak naše dívky, jež mají se připravovati pro úkol ženy, vrácené rodně ve pořádaném státě svatováclavském, mají si na těchto vzorech uvědomiti, do jaké míry na nepravé cestě

zplaněly, zmalicherněly a poklesly zájmy dnešní české ženy, jak se jeví celá nepatrná vedle těchto hrdinek zájmů a vůle a jak je třeba přiblížiti se k životní praxi těchto velikých žen, mají-li z našich rodin vyjít mužové, kteří by byli s to pozevduouti, očistiti a novou slávou pokrýti svatováclavský štít.

P. Dr. Jan Urban, O. F. M.:

(Pokračování.)

Nová doba.

Ptáme-li se, jakého druhu byla činnost těchto apoštolských pomocníků, dává nám starokřesťanská literatura dostatečnou odpověď: Byla to především katechese od osoby k osobě (»abychom byli pomocníky pravdy« 3, Janova 8), pak i vyučování katechumenů, hlavně žen, které obstarávaly vdovy, o nichž píše některá ustanovení sv. Pavel; právě tyto vdovy také pečovaly o nemocné ženy a ujímaly se sirotků. (Meffert, str. 276, u Will str. 54). — Jak vidno z činnosti vdovy Tabithy, spočívala značná část apoštolské práce v činnosti charitativní, o čemž ostatně svědčí i sbírky ve prospěch křesťanů jeruzalémských, (1 Korint. 16, 1—4), jakož i hmotná péče o potřeby jak osob apoštolů, tak i o technické potřeby apoštolátu. K této laické činnosti náleží dále péče o poutníky, návštěva uvězněných křesťanů, obstarávání zaměstnání nezaměstnaným, péče o otroky a konečně o řádný pohřeb. (Will, D. K. A. 72).

Konečně můžeme v některých slovech Písma sv., hlavně Skutků apošt., spatřovati již jakousi organizaci laické apoštolské práce. Tak již poznámka ve Skutcích apošt. (2, 45) »a rozdělovali výtěžek, jak právě bylo potřebí« ukazuje na určitou záměrnost, jakož i další místo (4, 37), které praví, že »z toho se pak každému udělovalo podle jeho potřeby.« Na dokonalejší organizaci upozorňuje však sv. Pavel, mluvě o předání sbírky pro jeruzalémské bratry. (1 Korint. 16, 1—4), která již sama o sobě ukazuje na účelné zařízení vnitřní křesťanské svépomoci. Konečně stav vdov s jejich úkoly, o nichž jsme se zmínili, a pro které byly již i podmínky stanoveny, ukazuje na určitou soustavu. Celá pak organizace jest sevřena asi slovy Skutků apošt., že »věřící kladli výtěžek k nohám apoštolů«, čímž jest asi naznačena závislost laické činnosti na církevní hierarchii (4, 34), o čemž svědčí napomenutí biskupovi o vdovách (1 Tim. 5, 3).

šoval jej poukazem, že »z Milána do Říma jest jen skok. A jeho matce poslal svoji podobiznu s vlastnoručním věnováním. Poukaz na matčino stáří opakoval Msgr Ratti při svém jmenování papežským vyslancem v Polsku: »Moje matka jest již tak stará a může každé chvíli shasnouti. Rád bych jí zůstal poblíž. A Polsko je tak vzdáleno!« »Kdy odcestujete?« přerušil Benedikt XV. rozhovor. »Zítřka, Svatosti!« zněla odpověď. Ten, kdo umí poslouchati, jest určen k tomu, aby rozkazoval.

Zraky Msgra Rattiho byly v Polsku stále upřeny k Moskvě. Píše odtud Benediktu XV. »Zdá se mi, že k záchraně této nezměrné země nepostačí modlitby, k tomu bude třeba kněžské krve.« Požádal již také sovětskou vládu o cestovní pas, když jej došla zpráva, že je jmenován papežským nunciem pro Polsko.

13. června 1921 byl Msgr Ratti jmenován kardinálem-arcibiskupem milánským. Nepřišel do neznámého prostředí. Již jako mladý kněz založil zde útulek pro dívky a staral se o tyrolské komíníky, přicházející na

zimní do tohoto města za svým povoláním. Konal pro ně německé duchovní promluvy a připravoval je k přijetí svatých svátostí.

Dne 22. ledna 1922 zemřel papež Benedikt XV. Kardinál Ratti chystá se do Říma ke konklave. Jeho milovaná sestra Camilla odvažuje se otázky: »Achille, nemohlo by se státi, že zvolí tebe papežem?« »Hlouposti«, odpovídá bratr suše. Na nádraží čeká na kardinála skupina dívek s kyticí bílých květů. »Jako jsou bílé tyto květy, taková bude brzy barva šatů Vaší Eminence« švitoří dívky. »Položte raději květy na oltář Madonny« odpovídá kardinál, ale skla jeho brýlí jsou nějak zamželená.

Když přijel do Říma bohatý Američan a složil do rukou Pia XI. značný dar na misie. Na otázku Sv. Otce, jak se mu odmění, projevil tento muž ze země »nehroščených nemožností« přání, »aby se mohl zúčastniti příštího konklave«. Usmívaje se, zvedl Sv. Otec v údivu ruce nad hlavu. Neboť toto přání nemohl vyplniti ani papež!

Kk.

Ačkoliv jsou to jen nepatrné náznaky sjednocené nebo záměrné práce, které dostačily pro malý počet křesťanů, jsou přece směrnicemi a zásadami i pro dnešní apoštolskou práci, ne-li po stránce technické, tedy jistě předmětem a duchem, který je vedl a ovládal. A tento duch, tak často vyzkoušený krví, jest silnou vzpruhou i naší lásce ke spáse duší, takže i sv. Otec Pius XI. ve své encyklice »Frustrissimam« (28. března 1937) vyzývá dnešní svět katolický, aby »si uvedl na paměť začátky církve, kdy apoštolové jasně vyhledávali pomocnou činnost laiků.«

V době apoštolské nabývá apoštolská činnost laiků jednak soustavnějších podob, takže se ony různé druhy charitativní pomoci, které tryskaly z křesťanského citění podle náhlých potřeb, staly s rostoucím počtem případů, pravidelně se vracejících, již trvalým sociálním zřízením. O tom asi svědčí jedna z nejstarších písemných památek, — Didaché (Učení dvanácti apoštolů z konce I. století, kap. 11 a 13). Katechetická činnost laiků, — můžeme-li považovati jeden dopis sv. Cypriána za svědka všeobecné praxe (ve vyd. Hartelově 580, list 37, podle Will 68) — byla již tak upevněna, že platila jako předpoklad pro hierarchické svěcení. — Přehled různých druhů náboženské činnosti laiků, jak jsme jej výše uvedli, stává se v mnohých směrech trvalou organizací. — Život a váhu laické apoštolské činnosti nejlépe nám vysloví slavná jména katolického jitra, sv. Polykarpa, jenž byl pravým apoštolem-laikem, než ho biskup Bukolus posvětil na jáhna a jenž se stal potom biskupem ve Smyrně, — sv. Mesropa, Panténa, zakladatelů slavné vysoké školy v Alexandrii, Klementa Alexandrijského a Origena. (Will, Die K. A. 68).

Ve středověku se náboženská činnost laiků ustálila v určitých útvarech, takže snaha o šíření víry v nejširších kruzích uniká našemu postřehu. Ale z celkové povahy doby nutno souditi, že onen živelný pud každého jednotlivce v soukromém životě po rozšíření víry a zvláště jeho záměrnost a soustavnost, se snížil na nejmenší míru, zvláště když jednak bylo dosti kněžstva, a když církev se musila dívat s velkou nedůvěrou na laické evangelizační snahy, z nichž přechasto vznikala bludná hnutí. A tak, jakmile se který laik cítil puzen k práci pro Boha, — a to všeho druhu, — byl obyčejně hned zachycen určitou církevní organizací, — v nichž se tehdy utvářela valnou většinou laická práce pro šíření víry. Tyto útvary však nabývaly brzo povahy církevní, staly se součástí hierarchie, takže vystoupily z pojmu té práce, která má býti dnes pojata do Katolické akce. Katolická akce jest totiž práce laiků, a to jimi zodpovědná jen pod dohledem církve. Ve středověkých podnicích však namnoze, — ač ne všude a vždy, — stává se církev zodpovědnou vlastníci a tak zařazuje je do hierarchie. Sem náleží v prvé řadě mnišství. Pokud se řeholní život rozvíjel v poustích a samotách, byl záležitostí jednotlivcovou a jen skrovně lze při něm mluvit o určité činnosti. Jen oni poustevníci, — ku příkl. t. zv. sloupovníci, — byli nábožensky činní, kteří se své samoty mluvili k lidem, radili a vedli. Až pak nabyl řeholní život podoby cenobitické (společného života, klášterní), vystupuje také jeho evangelizační účinek. Dokud byli řeholníci většinou laici, — a tomu tak bylo v prvopočátcích v mnoha, ne-li většině případů, lze mluvit o laické apoštolské činnosti. A ta byla značná, vzpomeneme-li kolonizační práce benediktinů, učících lid vzdělávati půdu, zakládajících školy, učících víře Kristově obyvatelstvo v okolí klášterů, zřizujících sociální ústavy tehdejší podoby.

(Pokračování.)

Dr. Antonín Salajka

K počátkům křesťanství na Rusi.

V druhé polovici 9. století objevují se v dějinách Rusové, kteří byli usídleni podél řeky Dněpru a měli svá hlavní střediska v Kijevě a Novgorodě. Vznikli vlastně smíšením dvou rozdílných ras, z menšiny normanských, skandinávských Varjagů a většiny slovanské. Řečtí dějepisci je nazývali Rós, Rusové. Můžeme říci, že v 10. a v 11. století se Varjagové poslovanili a splynuli s domácím obyvatelstvem v jediný národ. Varjagové také založili první dynastii. Jejich dva princové, Askold a Dir, usedli v Kijevě, podnikli roku 860 útok na Cařihrad, avšak město se jim ubránilo. Varjagové byli jednak obchodníky na cestě od Baltického moře do Cařihradu, jednak jako podnikaví vojáci sloužili slovanským knížatům i Řekům. A proto měli na severu a na západě styky s křesťanstvím západním, latinským, v Řecku pak s křesťanstvím východním, řeckým.

R. 867 podává nám cařihradský patriarcha Fotios ve svém památném listě k východním patriarchům zprávu, že Rusové, tedy naši Varjagové, přijali víru křesťanskou a že poslouchají biskupa, příslého z Cařihradu. Podle Pokračovatele Theofanova stalo se toto obrácení po poselství, vyslaném Varjagy do Cařihradu, po jejich porážce r. 860. Císař Basil Makedonský uzavřel s nimi smlouvu, přesvědčil je, aby se dali pokřtiti a poslal jim arcibiskupa, který byl vysvěcen od patriarchy Ignáce, byl však později ve spojení s Fotiem. To je tedy první zmínka o zavedení křesťanství u Rusů. Jak se vlastně událo pokřesťanění kijeveských Rusů a v jakém rozsahu, nevíme. Jest pouze jisté, že bylo přechodné. Oleg, bratr Rurikův a první kníže v Novgorodě, zmocnil se Kijeva a usmrtil Askolda, prvního to knížete varjažsko-ruského. S ním zahynul bezpochyby i ruský biskup. Když r. 907 přivedl Oleg své Rusy pod hradby Cařihradu, byli všichni pohané. Za Olegova nástupce Igora byla v Kijevě už zase obec křesťanská. Ať už Tito křesťanství Varjagové-Rusové byli obrádu západního, latinského, což je pravděpodobnější, nebo východního, byzantského, byli to katolíci, neboť církevního rozkolu tehdy nebylo. Křesťanství nebylo v polovici 10. století v Kijevě tak silné, aby se stalo náboženstvím státním. Vdova po Igorovi, Olga, přijala křest okolo r. 954-55, pravděpodobně dle latinského obrádu. Leč pohanství bylo v té době ještě mocné, neboť na př. syn kněžny Olgy, Svjatoslav byl po celý život pohanem. První dva ruští kronikáři, mnich Jakub a Nestor, a dva dějepisci byzantští, Cedrenos a Zonaras vypravují, že Olga přijala křest r. 957 v Cařihradě. Toto vypravování však neobstojí před svědectvím Konstantina Porfyrogeneta, dle něhož kněžna Olga při své návštěvě v Cařihradě byla již křesťankou. Podle velkého dějepisce ruské církve, E. Golubinského, byla Olga katoličkou, pravděpodobně latinského obrádu. Němečtí kronikáři nám sdělují, že Olga vyslala posly k císaři Othonovi I. r. 959 se žádostí, aby jí poslal biskupa a kněze. Mnich Adalbert, který se stal později arcibiskupem v Magdeburku, byl posvěcen na biskupa pro Rusko. Jeho posláním se však nezdařilo, neboť byl od pohanů vyhnán. Kněžna Olga se marně snažila získati svého syna Svjatoslava víře křesťanské. Též její vnuk a nástupce Svjatoslavův, Jaropolk, zůstal až do smrti pohanem. Počet křesťanů v hlavním městě Kijevě byl však již tehdy dosti značný, jak nám o tom podává zprávu český kronikář Kosmas pražský a ruská kronika Nikonova (že papež Benedikt VII. 974—83 poslal vyslanec k Jaropolkovi). Hlavní zásluhu o pokřesťanění Rusi má však ruský kníže sv. Vladimír, druhý syn Svjatoslavův, nejdříve kníže v Novgorodě potom nástupce svého bratra v Kijevě od r. 978.

Ve starých ruských legendách, zachovaných v letopisech Nestorových, je pokřesťanění Ruska a obrácení sv. Vladimíra vyloženo legendárně. Vypravuje se tam, že ke knížeti Vladimírovi přicházeli z různých stran misionáři a nabízeli mu svou víru: mohamedánskou, německo-křesťanskou a řeckou. Než Vladimír se chtěl sám o pravosti víry přesvědčiti a proto vyslal posly k různým národům, aby zkoumali jejich víru: k mohamedánům, k Němcům a do Řecka. Víra mohamedánská se jim nezamlouvala, neboť zakazuje pít víno. U Němců viděli bohoslužbu, ale zdála se jim příliš strohá. Za to je uchvátila bohoslužba v Cařihradě. Proto prý se Vladimír rozhodl pro řecké křesťanství a dal se po zabrání Chersonesu tam pokřtiti r. 989. Novější ruští dějepisci však dokázali, že tato zpráva ruských letopisů obsahuje nezaručené pověsti, pocházející od nějakého Řeka, podle některých z 12.—13. století (Jugie, Grivec), dle jiných ze století 11. (Fedotov), který pokřesťanění Rusi řecky přibarvil a vychválil řeckou víru nad ostatní. Z této legendy čerpali až do polovice 19. století všichni ruští historikové a také báseň Havlíčkova: Křest sv. Vladimíra, je na ní založena. Obšírně rozebírá tyto legendy N. de Baumgarten ve svém spise: Saint Vladimir et la conversion de la Russie. Rome 1932. (Svatý Vladimír a obrácení Ruska).

Kromě zprávy ruských letopisů mluví o Vladimírově křtu ještě jiné prameny ruské: metropolita Hilarion z 11. století, mnich Jakub a Nestor (Život sv. Borise a Glěba), též z 11. st. Tyto tři prameny odporují legendárnímu tvrzení starých ruských letopisů a souhlasí se zprávami dějepisců arabských a skandinávských legend či ság. Poučují nás, že kníže Vladimír přijal křest z vlastního popudu, po zralém uvážení, a sice v Rusku, pravděpodobně od kněze varjažského, latinského obřadu, roku 987, kdy ještě nebyl ve spojení s Řeky. Za tři léta potom, roku 989, zmocnil se Vladimír Chersonesu, uzavřel s Řeky mír a slíbil jim vojenskou pomoc. Za to dostal císařovu sestru Annu za manželku. Z Řecka pak přišlo s princeznou Annou řecké duchovenstvo, aby jí zajistilo bohoslužbu podle byzantského obřadu. Rusové byli pomalu pokřesťaněni. Neobešlo se to ovšem bez vážného odporu, zvláště v Novgorodě. Vladimír dal postavit četné kostely v byzantském slohu. Podle znamenitého orientalisty M. Jugie, byla skoro jistě ustavena první církevní organizace v dohodě s Římem. Vladimír sám a velký počet Varjažů byli obřadu latinského. Řecké prameny mlčí o ruské církvi a kijevské metropoli až do 11. st. Ruské prameny pak jsou silně porušeny. Máme také celou řadu důkazů o tom, že kníže Vladimír měl četné styky s apoštolským Stolicí římskou, odkudž přicházeli pap. vyslanci, na př. 990—91, ba mluví se dokonce v pramenech, na př. v kronice Nikonově, a ruských biskupů v okolí sv. Vladimíra. Můžeme usuzovati, že byli posvěceni papežskými legáty z Říma. Rovněž kníže Vladimír posílal své zástupce na západ a do Říma.

V kijevské Rusi podle názoru profesora Grivce hned na počátku zavedena slovanská bohoslužba. Vždyť Vladimír byl vítězem nad Řeky a mohl si určitě své podmínky. Slovanské kněze a slovanské bohoslužebné knihy dostali Rusové z tehdejšího Bulharska, kde tehdy byla slovanská bohoslužba v rozkvětu. Bulharsko mělo tehdy mnohé styky s Ruskem. Podle zmíněného Jugie vztahy ruské církve k Římu nepřestaly ani za Jaroslava, syna a nástupce Vladimírova. Zdá se však, že teprve tehdy se změnil bohoslužebný jazyk a obřad. Za tohoto vladaře totiž pronikla z Bulharska do Ruska literatura slovanská, bohoslovné slovanské knihy a obřad latinský byl nahrazen obřadem řeckým, východním s jazykem slovanským. Ruská církev byla podřízena ekumenickému patriarchátu cařihradskému teprve po smrti Jaroslava, r. 1064, kdy také nastal rozkol mezi církví východní a západní, který trvá dodnes. Vidíme tedy z tohoto krátkého přehledu, že počátky křesťanství na Rusi jsou úplně katolické. Ba ještě po definitivním rozkolu mezi východem a západem (1054), zůstávali Rusové v přátelských stycích politických a náboženských s katolickými národy. Pozvolna však upadli Rusové do východního rozkolu církevního, neboť skoro všichni metropolité v Kijevě byli Řekové, posláni z Cařihradu. Vpád Mongolů, kteří dobyli r. 1240 Kijeva a celého Ruska, církevní rozkol ještě upevnil. Ruská pravoslavná církev, která oficiálně klade datum pokřesťanění Ruska na r. 988, měla od té doby velmi rušné dějiny a v dnešním svém postavení v Sovětském Svazu ani nemůže náležitě vzpomenouti 950. výročí svého pokřesťanění.

Řád o povinnostech katol. mužů.

»Avšak i ve svém stavovském povolání budou dbáti, aby osobním příkladem a vlivem šířili rovněž plánovitě a umyslně blahodárný vliv Kristovy spravedlnosti, lásky a pokoje. Proto budou ochotni i k obětem vůči spolubližním, aby získali tím sympatie pro věc Kristovu.«

Předešlé ustanovení připínalo se k našim povinnostem jako členů spolků a jiných společenských útvarů, dnešní běže zřetel na apoštolské poslání laiků v jejich denním zaměstnání a povolání. Je mnoho, ba většina katolíků, kteří se domnívají, že myšlenky na Boha patří jen do kostela a že činnost pro Boha mohou vyvíjet až jim zbude čas po denním shonu za chlebem. V tom však tkví zásadní omyl v názoru na poslání, které jim svěřil Bůh na tomto světě. Náš každý krok má být naplněn touhou působiti k větší cti a slávě Boží. Jsme věcmi tohoto světa tak zatíženi, tak obklopováni, že je třeba hrdinské síly k tomu, abychom každý svůj krok střežili pro život v Kristu Ježíši, Pánu našem. Tuto sílu nezískáme sami ze sebe a ne najednou. Musíme proto co nejdříve začít ve cvičení se v duchovním životě, musíme zachovávat první ustanovení našeho řádu o posvěcování své duše, o častém přijímání Těla Kristova. Jen tak budeme moci osobním příkladem a vlivem

působiti na své spoluzaměstnance, podnikatele, zaměstnavatele, představené, podřízené v úřadech, školách, továrnách, dílnách a pod. Katolík podle našeho řádu nesmí být pohodlným ve věcech Božích, musí střežiti své myšlenky, slova i skutky v každém okamžiku. Zde musí přestat dosavadní způsob našeho života. Naše ranní rozmluva se Stvořitelem, Vykupitelem a Posvětitelům nechť je vždy pobídkou k tomu, abychom svůj denní život zahájili, žili a ukončovali vždy dle určitého plánu. Proto hledme si vždy položit otázku: co dnes podniknu pro větší čest a slávu Boží? Jak budu šířiti nejen slovem, ale každým pohybem Kristovu spravedlnost, lásku a pokoj? Jak budu svítiti světlem své živé víry před lidmi? Při tom bude dobře, když si vzpomeneme na Spasitelův příkaz: Tak svěť vaše světlo před lidmi, aby odplata hojná byla vám v nebesích. Světlo křesťanských cností musí ustavičně hořeti nejen v nás, ale jeho plamen musí pronikat i na venek. Musí to býti plamen jasný, klidný, ne plamen blikající nebo zkomírající, plamen, v němž se spálí všechna pokušení, všechny naše hříchy. Kristovu lásku, spravedlnost a pokoj musíme dávat i za cenu osobních obětí a když se stane, že podlehneme svým slabostem, nesetrvávejme v tomto stavu dlouho. Vraťme co nejdříve svému světlu jasný plamen, který svou silou bude přitahovati bludičky, duše zbloudilé k životeli tohoto světa, Bohu Trojjedinému.

Katolická akce.

Arcidiecése pražská:

Vikariální konference Katolické akce konaly vikariáty:

Rokycanský, 12. února. V Rokycanech bude zřízena v brzkou Obec katol. mužů.

26. února konaly konference vikariáty: u Františkánů **II. pražský a černokostelecký** (II. část) v Uhl. Janovicích.

Farní konference byla téhož dne v Nížebohách (vik. podřípský, referent Rezníček).

Farní Katolická akce v Cítově pořádá po konferenci 5. III. přednášku se světelnými obrazy.

Konference vikariátu černokosteleckého (III. část) koná se v neděli 12. března v Ondřejově, v hostinci u Havlá.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Ludvík Šafránek, předseda Filmového sdružení čsl.:

ZLO A DOBRO VE FILMU.

Již od počátku světa jest veden ustavičný zápas, stálý boj mezi **dobrem a zlem.** Zlo a dobro provází člověka po celý jeho život a člověk jest spíše nakloněn ke zlu, které bývá sladké a jeho cesta pohodlná, než k dobru, kde musí míti často hodně sebezáporu. Ten pak člověk, který nemá dobrou výchovu charakteru anebo přišel do špatného prostředí a neměl dosti silné vůle zlu odporovati, tomuto propadá a nenajde-li včas sílu, dává se na lepší cestu, ve zlu zahyne.

Jako není možno v žádném oboru lidského snažení vyhnouti se zlu a pokušení, jako není možno ani v literatuře se vyhnouti problémům zla, nelze ani ve filmu těmto problémům se vyhýbat.

Děj filmu má a musí býti takový, aby co nejvíce odpovídal skutečnému životu, nejedná-li se o film, jehož námět je pouhá fantazie a utopie. Morálka má ve filmu stíhati zlo skutečné, nikoli akademické. A tak nemůže se ani výrobce, ani režisér a všichni ti, kdo film tvoří, vyhnouti zlu a nepojednávat o něm. Zde je však kámen úrazu. Na jedné straně jsou výrobci, kteří se domnívají, že zlo musí býti podáno tak, aby bylo líbivé, čímž se prohřešují proti zásadám mravnosti a způsobují takovýto filmy velké mravní škody. Na druhé straně je mnoho diváků, kteří se pohoršují již nad tím, že ve filmu je o zlu vůbec jednáno a nepřehlížíjí, v jaké formě se tak děje.

Bylo by třeba, aby katolíci dovedli správně ve filmu hodnotiti to, co je dobrého a co zlého a zda film ve svém celku nabádá

k dobru nebo ke zlu, a zda nesvádí diváky příliš rafinovaným podáním k pokušení. Mnoho diváků na př. nedovedlo pochopit, proč ve filmu »Zázračná noc« jest uváděna scéna z noční tanečnické. Neuvědomili si, že bylo nutno ukázat rozdíl života rodiny věřící, která byla večeř doma a věnovala se svému dítěti a rodině nevěřící, toužící po požitcích a toulající se po nočních místnostech a své dítě nechala jen na opatrování nedbalým služebným. Nebo: Proto, že ve filmu »San Francisco« jest prostředí nejhorší městské lůzy, nelze tento film odmítnouti. Naopak celé pojetí jest nejen přirozené, ale správně křesťanské. Zde bylo právě nutno ukázat, jak katolický kněz se nebál jíti pro záchranu nesmrtelné duše ani do takového prostředí. Ve filmu »Muži zítřka« jest na příkl. scéna, jak katolický kněz se neleká ani toho největšího uličníka, se kterým se kdy setkal. Nelituje ani pěstí a ran, ale vše jest jenom prostředek, aby tohoto mladého zlotřilce zachránil a také se mu to podařilo.

Záleží tudíž na tom, jak jest o zlu a dobru ve filmu pojednááno. Je-li hřích líčen jako samozřejmost, jako něco dovoleného, co se smí a může, pak jest to závada. Jsou-li zločinci a lidé špatní líčeni jako hrdinové, pak je to způsob odsouzení hodný. Pakliže zlo a zlé činy a skutky nejsou chváleny, ani lidé zlo páchající oslavováni, a celé podání jest jako odstraňující případ, nelze říci, že je nutno takový film vždy zamítnouti. V jistém filmu bylo jednáno o lásce dvou mladých lidí. On byl pesimista, plný odporu k životu, ona pravý opak. On přes všechno její varování spáchal sebevraždu. Přes všechny trampoty, které musela prodělati, dovedla se dopracovati svého osobního štěstí. Podání bylo takové, že způsob jeho života, který byl nesprávný, přímo otřásl diváky odporem. Na druhé straně její houževnatost, píle, sebezápor, přemáhání svízeli, měla sympatie všeho obecenstva.

Sebevražda ve filmu nebyla schvalována, naopak, celé pojetí děje bylo odsouzením tohoto činu. Takový film nelze zamítnouti, není-li příliš dráždivý.

Mnozí katolíci posuzují závadnost filmu jen pokud se týče mravopoděbnosti a nepřehlíží k jiným problémům, které filmový děj předvádí. Zejména hospodářské a sociální zásady, ať nápadné, či skryté projevované ve filmech, bývají opomíjeny. A přece i v těchto otázkách jest ve filmech hodně nesprávného, nepřirozeného, škodlivého a nemravného. Zde je toto zlo ještě daleko nebezpečnější co do podání, než ono prvé, jelikož jest podáváno nenápadně a v tomto případě svůlněji.

Nutno také připomenouti, že posouzení mravní hodnoty filmů jest velmi odlišné ve Francii a v Americe. Jinak jsou posuzovány na příklad v Orientě, jinak na Dalekém Východě a jest velmi podstatný rozdíl v morálním hodnocení filmů na příklad v USA, a v Mexiku. Zvláště patrný jest rozdíl mezi severní a jižní Amerikou vůbec. Nemůže nám býti proto směrodatné to, co o filmu říkají jinde. Každý film a jeho mravní hodnotu nutno posuzovati, aspoň do jisté míry, s hlediska místního způsobu života, prostředí dobového, krajového a přihlížeti ke společenským a charakterovým vlastnostem toho kterého státu a národa. Ale jest i zde jedno měřítko absolutní.

Filmy posledních premiér:

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

U p o k l a d n y s t á l. Český — Reiter. Známa česká veselohra s Vlastou Burianem, tepající praksi některých úřadů. I. Suez. Americký — Fox. Historický film, který líčí vznik myšlenky prokopati suezskou úžinu a mnohé těžké překážky při jejím provádění. I.

C o w b o y a d á m a. Americký — United Artists. Veselohra z amerického prostředí o dceři významného soudce a kandidáta na presidentský úřad, která se chce provdati za chudého, ale počestného cowboye. II.

K d y b y c h b y l t á t o u. Český — National. Česká veselohra mající porozumění pro mladé i staré lidi. Malý úředník Šmolař vyhraje v loterii, zůstává nadále skromným a podporuje potřebné lidi. II.

U n e s e n. Americký — Fox. Film líčí osudy tří lidí z doby odboje Skotska proti podmaňovacím snahám Anglie. Vůdce odbojných kmenů setká se s mladým hochem, odchovaným již učitelem, který se smířil s panstvím Anglie. Národy těchto dvou mužů se rozcházejí, ale vzájemná statečnost v nebezpečnostech života je sblíží. I.

H r d i n o v é s e v e r u. Americký — Monopol. Přírodní film ze severních krajů Aljašky s menším románkem mladé spisovatelky s lovcem kožešin. Větší úlohu hrají dva »zázrační« psi a párek roztomilých medvídků. I.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

L í z i n o š t ě s t í. Český — Evropa. Podle románu R. Utěšilové jako druhý díl filmu »Lízín let do nebe.« Filmové zpracování nese znaky obvyklých románků pro paní a dívky. Scény z klášterního ovzduší nejsou bez závad. Hodnota filmu je ve zjevu,

hře a zpěvním umění představitelky hlavní úlohy Zd. Sulanové. II.

Č e r n é r ů ž e. Německý — Ufa. Milostné drama o ruské tanečnici a milence guvernéra a vůdci Finů, bojujícího proti ujaření Ruskem. Sebevražda nepřinesla nikomu nějaký klad! II. Mister Moto zasahuje. Americký — Fox. Známy detektiv zachraňuje Evropany před záudností domorodců; pře-padání, vraždy a trýznění zajatých. II.

V o l á n í z l a t a. Americký — Fox. Silácký manžel zpěvačky zaplétá se pro lehkomyšlné spekulace do směšných nesnází, které vyřizuje rvačkou a působí své věrné manželce neustálé trampoty. Ženě se nakonec podaří muže napravit. II.

Z r e a d l o ž i v o t a. Německý — Elekta. Film o sporu lékařů s pokoutními mastičkáři. III.

Z p ě v á k z u l i c e. Anglický — B. Heller. Historie zpěvačky, který s pomocí girls stane se slavným umělcem. II.

M a r i e A t o i n e t t a. Americký — MGM. Historický film o dceři císařovny Marie Terezie, provdané za francouzského následníka trůnu, o jejím utrpení, lásce a smrti. Celkový dojem je radostně lehký, povznášející a ke konci děsivě tísnivý. I. D o v o l e n á n a č e s t n é s l o v o. Německý — Ufa. Vojenské drama ze života německých vojáků z počátku roku 1918, kteří na čestné slovo prožívají několikahodinovou dovolenou. Přes různé svody zvítězí u všech smysl pro čest a dané slovo, které dali svému veliteli. III.

M i k a d o. Anglický — PDC. Opereta o japonském princí, který opustí otcův dvůr, aby si nemusel vzít starou dvorní dámu. Zamílne se do schovanky krejčího, kterou si po překážkách vezme. II.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučiti:

N e v i d i t e l n ý n e p ř í t e l. Americký — PDC. Mezinárodní boj o pohonnou látku armád — naftu — ve kterém anglická tajná služba zvítězí nad dobrodruhem, vlastníkem naftových polí. III.

P a ř í ž s k á m o d e l k a. Americký — Universal. Americký film pro nenáročné obecenstvo bez valných hodnot. III.

J e a n. (Baronka a komorník.) Veselohra — Fox. Americká veselohra o komorníku, který jako politik bojuje proti svému pánu. Když se domůže velkého vlivu, ožení se s dcerou svého zaměstnavatele, která se před tím rozvedla s maďarským šlechticem, jenž rozvodem získá politickou kariéru. Nesprávné pojetí manželství. II.

»SEZNAM FILMŮ, TRÍDĚNÝCH KATOLICKOU AKCÍ V PRAZE V ROCE 1938«

je název knížky, obsahující klasifikaci více než 300 celovečerních filmů po stránce morální a umělecké. Nepostradatelná příručka pro ředitele katolických biografů, Katolické spolky a všechny návštěvníky biografů. Cena K 2.—. Objednávky vyřizuje Katolická akce, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(rno), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílati. P. I. značí stanici Praha-Liblice, P. II. stanici Praha-Mělník.

V neděli 5. března 1939: (P. I.): od 8.40 do 8.55 P. Dr. R. Dacík: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Věčný a všemohoucí Bůh;

od 8.55 do 9: Liturgický úvod ke mši sv. P. M. Schallera;

od 9. do 10. řecko-katolická mše sv. z chrámu sv. Klimenta v Praze I., Karlova ulice;

od 11. do 11.15 duchovní promluva na den P. Lud. Czermina

O. Praem. (Fr. Maria Horák.)

V pondělí 6. března 1939: (P. I.) od 20.40 do 20.55: Th.Dr.

Jaroslav Beneš: Svatý Tomáš Akvinský.

Ve středu 8. března 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Vilém

Opatrný: O Salazarovi;

od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.

V pátek 10. března 1939: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy

z katolického světa;

od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli 12. března 1939: (P. II., B.): od 8.40 do 8.55 hod.:

P. Dominik Vicenec: Přednáška z křesťanské nauky na téma:

Věčný a milosrdný Bůh;

od 8.55 do 9. liturgický úvod P. M. Schallera;
 od 9. do 10. hod. slavná mše sv. z proboštského chrámu sv. Mořice v Kroměříži;
 od 11 do 11.15: P. Alois Talanda: Duchovní promluva na den.
V pondělí 13. března: (Praha I.) od 20.45 do 21.00: Dr. M. Weirich: Proč rodinné příplatky?
Ve středu 15. března: (P. I.) od 17.40 do 17.45: prof. Ant. Novák: Zlaté kněžské jubileum J. E. biskupa Dra Š. Bárty;
 od 17.55 do 18: zprávy z katolického světa.
V pátek 17. března: (Praha I.) od 17.40 do 17.50 zprávy z katolického světa;
 od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.
V neděli 19. března: (Praha II., M. O.): od 9 do 9.15: Msgr. Dr. Roubal: Uvaha Svatojosefská;
 od 10 do 10.15: Msgr. Dr. Melka: Úřad biskupský pokračováním díla Kristova;
 od 10.15 do 11.30: Slavná mše sv. z katedrálního chrámu v Českých Budějovicích.
V pondělí 20. března: (Praha I.): od 20.45 do 21 hod.: P. Dr. Merell: Proč se nezachovaly originály Nového zákona.
Ve středu 22. března: (Praha I.): od 17.40 do 17.55: P. Dr. Pertlíček C. Ss. R.: Hudební program na Velikonoce;
 od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.
V pátek 24. března: (Praha I.): od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa;
 od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.
V neděli 26. března: (P. II., B.): od 8.45 do 9 hod. P. Dr. Schuber: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Bůh jest jeden.
 od 10 do 11 slavná mše svatá z Dobříše;
 od 11 do 11.15: P. prof. F. Soukup: Duchovní promluva na den.

Náš předběžný program velikonočního týdne (od 2. dubna do 10. dubna):

2. dubna, Květná neděle: od 10.30 do 11.30 hod.: České pašije z chrámu Panny Marie Ustavičné Pomoci v Praze III. (od Redemptoristů);
 odpoledne od 15 do 15.30 sborová recitace básně »Vrchové« od Jos. Wenziga, upravil P. Dr. Konst. Miklík. Melodram: »Setkání kající duše s Kristem« od sv. Alfonse z Liguori. Hudebně upravil F. Forst, ředitel kůru.
6. dubna, Zelený čtvrtek: Od 8 do 9.30 hod. Mše svatá z velechrámu sv. Víta v Praze (celebruje J. Em. nejdp. Karel kardinál Kašpar). Na kůru bude provedena »Missa Octavi toni« od Felice Anerio.
7. dubna, Velký Pátek: od 9 do 10.30: Velkopáteční obřady z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II. (u Františkánů) (v tom české pašije).
 Od 20 do 22 hod. oratorium: Dr. A. Dvořák: Stabat Mater (pěčí č.-sl. rozhlasu).
8. dubna, Bílá sobota: Od 9.30 do 11 hod.: Opatský chrám v Emauzích: Čtení posledního 12. prorocství, litanie ke Všem Svátým, Mše svatá a nešpory (vše s liturgickým výkladem P. M. Schallera OSB.).
 Večer od 18 do 19.10 slavnost Vzkříšení z chrámu Křižovníků v Praze I.
9. dubna 1939: Hod Boží Velikonoční: Pontifikální Mše svatá Jeho Eminence nejdp. Karla Kardinála Kašpara od 9.30 do 11 hod. z velechrámu sv. Víta. Na kůru bude provedena Nešperova mše ke cti sv. Lva papeže.
10. dubna 1939: Pondělí Velikonoční: Od 9 do 10 hod. řecko-katolické Bohoslužby od sv. Klimenta v Praze.

Opětujeme naši výzvu, aby katolíci — posluchači rozhlasu — sdělovali nám základy v č.-sl. rozhlase, abychom mohli podniknouti kroky k jejich odstranění.

Proč se pohoršujete nade mnou? tak se ptáme se Spasitelem těch, jimž se nelíbí jasná a důsledná řeč některých našich referentů v rozhlase. Našli se posluchači, kteří o sobě tvrdí, že jsou katolíci a pohoršují se nad tím, že má dnes ještě někdo odvahu mluvit o pekle a hrozit věčným zavržením. Je to smutný zjev dnešního života, který ve své většině právem zaslouhuje věčného zavržení, neboť si z učení církve vybírá jen slova jemu lahodící, a věčné zavržení, věčný pekelný oheň považuje za dětský strašák, kterému přece moderní člověk nemůže věřit a proto o něm nemá nikdo hovořit. Je pravda, že katolík má získávat láskou, musí však také získávat pravdou a výstrahami, a tou největší výstrahou je právě poukazování na věčné zavržení. Oheň věčný kde je pláč a skřípění zubů, není pohádkou, přežitkem starých dob, je to oheň, o němž mluvil Spasitel, Lásky nad láskou, neboť byl a bude nejvyšší spravedlivý. Jako platí Jeho slova lásky, tak platí a jsou nezměnitelná, stále živá a pravdivá i slova spravedlivého soudce: Odejděte ode mne zlořečení do ohně věčného tam, kde pláč a skřípění zubů. To nechť si uvědomí všichni, kdož se pohoršují nad těmi dušemi, které jako věří v lásku Boží, věří i v jeho spravedlnost a odplatu.

Z domova.

Socha Královny našich hor — Matky Boží Bozkovské, byla 27. února převezena ze Svěho horského sídla do Prahy, kde za dozoru odborníků bude restaurována. Je to jistě poprvé, co tato milostná socha opustila kostel bozkovský. Před 1. květnem vrátí se opět na naše hory. Bude to jistě slavný návrat. Ctitelé mariánské jej již nyní připravují. Katoličtí mužové nebudou mezi nimi jistě chybět.

VIII. poutní zájezd katol. studentstva a inteligence do Říma pořádá ve dnech 1.—12. dubna 1939 Ústředí katolického studentstva v Praze, za technického vedení Wagons-Lits/Cook. Cena zájezdu K 1.495.— pro studenty, K 1.690.— pro nestudující (příplatek na fakultativní zájezd do Neapole K 120.— a 140.—). Podrobné prospekty zasílá Poutní odbor Ústředí katolického studentstva v Praze III., Strakova Akademie.

Papežský misijní ústav sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě přijímá do I. třídy gymnasia s právem veřejnosti zbožné a nadané hochy, kteří touží zasvětit se apoštolskému povolání v duchu sv. Cyrila a Metoděje. Blížíší podmínky sdělí ředitelství ústavu, které na požádání zašle prospekt.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

U příležitosti úmrtí Svatého Otce Pia XI. četli jsme ve zprávách denního tisku o jeho návštěvě v Praze, když ještě Achilles Ratti byl knihovníkem Ambrosiany. Bylo to v roce 1891 a učenec-knihovník navštívil tehdy i pražskou Loretu, jejíž pamětní kniha chová i jeho podpis s datem 22. června.

Posledním apoštolským dopisem Svatého Otce Pia XI. je list k episkopátu Filipínských ostrovů, vyzvedající oživení víry v tomto církevním úseku zásluhou Katolické akce. »Je nutno, aby laikové brali podílu na hierarchickém apoštolátu Církve. Laikové musí napomáhati k tomu, aby duším spolubližních dopomohli k nadpřirozenému životu, tento udržovali a chránili.«

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. Také Polsko bude mít pavilon na světové výstavě v Novém Yorku. Bude otevřen o polském národním svátku 3. května. Slavnostnímu otevření budou předcházeti slavné Bohoslužby v katedrále sv. Patrika.

Rusko. Státní peníze na bezbožickou propagandu. Rada lidových komisařů schválila bezúročnou půjčku svazu bezbožníků ve výši 100 milionů rublů. Této částky má být použito na stavbu bezbožeckých muzeí a škol. Až dosud půjčil stát svazu bezbožníků na 400 milionů rublů.

Něco o rozšíření Leninových spisů. V letech 1899—1914 vyšlo asi 30 spisů Leninových v nákladu 70 tisíc exemplářů. Od říjnové revoluce v roce 1917 do prosince roku 1938 prodalo se jich přes 115 milionů exemplářů v 83 řečech. Tak na př. Leninova řeč na III. sjezdu komunistické mládeže vyšla ve 188 vydáních, v 53 řečech a v nákladu přibližně 9 milionů exemplářů.

Z EVROPY.

Anglie. Smuteční Bohoslužby za Svatého Otce slouží ve westminsterské katedrále nově jmenovaný apoštolský delegát pro Anglii, Msgr. Godfrey. Vedle tisícových davů zúčastnil se jich v zastoupení krále vévoda z Norfolk, ministr zahraničí Halifax a diplomatický sbor.

Svědék katastrofy Titanicu, farář Cook, zemřel nedávno v Cornwallu. Byl jedním z několika málo osob, které přežily zkázu tohoto lodního kolosu. Bylo mu necelých 24 let, když se plavil na této lodi do Ameriky. Jak známo, dne 15. dubna r. 1912 narazila loď na obrovský ledovec a potopila se. Utulo tenkrát 1570 osob. Páter Cook byl z několika málo osob, které se podařilo zachránit. Hrůzy zkázy měly však nepříznivý vliv na jeho duševní stav. Od dvou let po katastrofě neopustil více zdi rodného domu, obsluhován toliko věrným sluhou. Srdeční mrtvice zakončila nyní jeho život.

O spravedlivou mzdu. Svaz katolických tiskáren anglických vyzval nedávno veřejnost, aby mu byly hlášeny všechny tiskárny, které pracují pro církevní či světské ústavy katolické a nedodržují mzdové a pracovní podmínky. Svaz vydal současně seznam všech tiskáren, zaručujících zákazníkovi nejen vzornou práci, ale i spravedlivou mzdu a pracovní dobu svým zaměstnancům.

Anglický národ bude mít v basilice sv. Teresie z Lisieux svoji kapli, postavenou z veřejných sbírek anglických katolíků, nákladem tří tisíc liber.

Francie. Smrtelná nenávisť. Šéfredaktor pařížského »La Croix« navštívil tábor španělských uprchlíků v jižní Francii. Na jejich tvářích viděl stopy přestálých útrap. Pro ty, kdož byli raněni, nebo onemocněli, byly zřízeny nouzové nemocnice, jejichž personál tvoří většinou řeholnice. Zášť zaslíbených vojáků nepřestala však ani ve Francii. V mnoha přípa-

dech byly ošetřující sestry zahrnuty nadávkami nemocných. Novinář popisuje případ, kdy rudý milicionář se v nemocnici vychloubal, že ve Španělsku zavraždil pět řeholnic.

Irsko. Situace katolíků v protestantském severním Irsku není nijak záviděníhodná. Dokazuje to postní pastýřský list Msgr Dr. Mageeana, biskupa downského a connorského. Zde několik vět z něho: V šesti hrabstvích prohlásil ministerský předseda: Náš protestantský parlament je pro náš protestantský lid. Tím je otevřeně řečeno, že my katolíci jsme v této části naší vlasti lidmi bez práv. Ruku v ruce s tímto prohlášením jde i výkonná moc: Svoboda slova pro nás neplatí, osobní bezpečnost je hrubě porušována a naše příbytky jsou přepadávány. Tyto zjevy nejsou pro nás ničím novým a situace se v poslední době ještě více zostřila. Lidé jsou zatýkáni, zavírání a dlouho bezdůvodně věznění. Uniformované osoby vnikají v noci do katolických rodin a provádějí prohlídky. Co sleduje tato činnost, proč se tak děje? Dělo se tak již v minulosti a bylo to pochybené. Katolický lid zachová však klid, tak jako jej zachoval vždy a nenechá se strhnouti k nepředložnostem. Trpělivosti a mírnosti učí nás naše svatá víra, které zachováme i nadále věrnost. Náš katolický lid je vzrušen těmito událostmi a používá proto této příležitosti, abych opětně projevil rozhorlení nás, katolíků, nad tímto barbarským jednáním, porušujícím základní občanská práva, která v této naší vlasti musí přece platiti i pro nás!

Itálie. Sloup Matky Boží na náměstí di Spagna, vztýčený v Římě na památku prohlášení článku víry o Neposkvrněném Pojetí Panny Marie papežem Piem IX., bude nyní každodenně osvětlen. Poprvé v září reflektorů zazářil o svátku Zjevení Panny Marie Lurdské dne 11. února a současně o desátém výročí smíru mezi Vatikánem a Itálií.

Pomník slavného vynálezce Marconioho bude zdobiti císařské náměstí římské výstavy, chystané na rok 1942. Bude míti podobu pyramidy a má podle plánu převyšovati i nejvyšší výstavní budovy. Tvůrcem pomníku jest člen akademie Dazzi, jehož dílo bylo již schváleno min. předsedou Mussolinim.

Museum papeže Pia XI. bude zřízeno v rodném městě zesnulého velekněze v Desio. Když jejich rodák byl zvolen papežem, zakoupili desítky papežův rodný dům a Sv. Otec zřídil v něm na svůj náklad útulek pro desítky vdovy po padlých ze světové války. Ve světnici, kde se Sv. Otec narodil, bude nyní nákladem obce zřízeno museum a soustředěny v něm všechny památky z mládí papežova.

Maďarsko. Velikou ztrátu utrpěli maďarští katolíci úmrtím opata cisterciáckého řádu Wernera. Zesnulý 61letý prelát založil nejen četné nové řádové školy a domy, ale zasloužil se i o rozšíření budapeštské theologické fakulty a stavbu nových kostelů. Největších zásluh získal si však o sociální povznesení zemědělského dělnictva, zaměstnaného na řádových statcích, pro něž zavedl rodinnou mzdou a starobní pojištění.

Německo. Smutečník Bohoslužeb za Svatého Otce v mnichovském domě účastnilo se na 4 tisíce věřících, mezi nimiž byl korunní princ Ruprecht, zástupci konsulárních úřadů a šlechty. Posmrtnou vzpomínku proslavil generální vikář.

Náboženské vyučování v bývalém Rakousku bylo nedávno upraveno novým zákonem. Náboženství je nyní na všech školách nepovinným předmětem, rovněž tak účast na Bohoslužbě a kostelních pobožnostech. Vyučovací hodiny náboženství a vyučování samo podléhá státnímu doзору. Učitelé náboženství nejsou státem placeni. Světské učitele nesmí nikdo nutiti, aby převzali vyučování náboženství, anebo dozor při Bohoslužbách či církevních pobožnostech.

Nouze řeholníků, zvláště těch, jichž řády byly odkázány na milodary sbírané po domech, je veliká, ježto v důsledku úředního zákazu nemohou si opatřiti prostředků k obživě. Aby jim alespoň poněkud bylo pomoci, byla v některých diecích provedena o první postní neděli kostelní sbírka, jejíž výnos bude rozdělen mezi Františkány, Karmelitány a Minority, kteří jsou nejvíce úředním zákazem postiženi.

Staričský polní maršálek Mackensen, jehož péčí byl vybudován krásný kostel ve vsi, nesoucí jeho jméno, daroval nyní tomuto kostelu nové zvony, ozdobené oblíbenými výroky maršála i jeho choti z Písma svatého.

Salzburský list »Katholische Kirchenzeitung« přestal vycházeti. Též veliké katolické nakladatelství »Tyrolia« v Innsbrucku zastavilo svoji činnost.

Španělsko. Bohoslužby v barcelonské katedrále byly opět zahájeny v neděli dne 12. února, o svátku sv. Eulalie, jejíž kolébka stála v tomto městě a kde svěřice za pronásledování Diokleciánova zemřela mučednickou smrtí. Katedrála jest jí také zasvěcena.

Po skorem tříměsíčním mlčení zaznělo opět radostné Salve Regina v prostorách benediktinského kláštera na Montserratu. Největší část klášterního pokladu zmizela, mezi jiným i proslulá klášterní knihovna, všechny zlaté a stříbrné kostelní nádoby, jakož i obrazy španělských mistrů.

Raněné a nemocné vojáky rudé armády, uprchlé do Francie, ošetřují milosrdné sestry, ty sestry, jejichž kláštery a kostely rudí vojáci vypálili.

Katalánské hlavní město Barcelona dostane darem od městské rady saragosské kopii proslulého milostného obrazu Matky Boží del Pilar. Obraz před předáním bude posvěcen saragosským arcibiskupem.

Biskup z Teruelu, o kterém jsme v posledním čísle psali, že je nezvestným, byl podle došlých zpráv zavražděn. Když se národní armáda blížila k městu, byl biskup odvezen do Barcelony. Po dobytí tohoto města bylo pátráno po církevním knězi, až došla zpráva, že skorem na samých hranicích francouzských byl nalezen čerstvě zasypaný hrob, ve kterém byly nalezeny mrtvoly 15 zajatců, odvezených z Barcelony a zastřelených na ústupu rudé armády. V mrtvolách byli poznáni biskup teruelský, jeho 4 kanovníci, obhájce Teruelu a několik dalších duchovních.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Vzdor nejistým poměrům ve Svaté Zemi stoupl počet žáků františkánské koleje ze 200 na 400. U koleje je též opatrovna, obecná škola a gymnasium, kteréhožto ústavy se těší, zejména ve vysokých kruzích arabských, mimořádné přízni.

Podivuhodnou je činnost milosrdných sester v Číně, kde spravují 23 mužských a 18 ženských nemocnic, 49 ošetřoven, 49 škol a 3 ústavy učitelek. Prvé milosrdné sestry přišly do Číny v roce 1848. Dnes jest v jejich řadě na 400 sester, z nichž jest 60% Číňanek.

Misionář-hrdina. Malá zdravotní opatření mají za následek, že do území obsazeného Japonci byla zavlečena cholera. Jest jí zamořeno již sedm provincií. Než nastalo období chladna, umíralo denně na 30 osob. V provincii Hingi byl cholerou zachvácen i P. Heyraud, z pařížské kongregace misionářů, který neúnavně ošetřoval, zaopatřoval a pochovával oběti nákazy. Byl pochován za veliké účasti jak křesťanů, tak pohanů.

Kardinál-arcibiskup Copello v Buenos Aires dostal před odjezdem na konklave od věřících své arcidiecése darem nádherný náprsní kříž. Od roku 1928 vzrostl počet farností v jeho sídle ze 30 na 100.

Americký senát zahajoval dosud jen prvou schůzi modlitbou. Nyní senátoři začínají své schůze denně modlitbou, jak činí též americký parlament.

Na světové výstavě v Novém Yorku bude umístěn model svato-petrského domu v Římě. Před 45 lety byl tento model vystaven na světové výstavě kolumbijské.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Japonské vojenské úřady o katol. misionářích. (Nagoya, Japonsko). Časopis Katoriku Shinbun, vycházející v Tokiu, sděluje ve svém čísle z 6. XI. 1938 úsudek japonských vojenských úřadů v severní Číně o katolické Církvi a misionářích. Japonští zpravodajové dotázali se vojenského úřadu severní Číny na příčinu, proč zaujímají vůči katol. misionářům blahovolné stanovisko. Úřad jim odpověděl v pěti bodech:

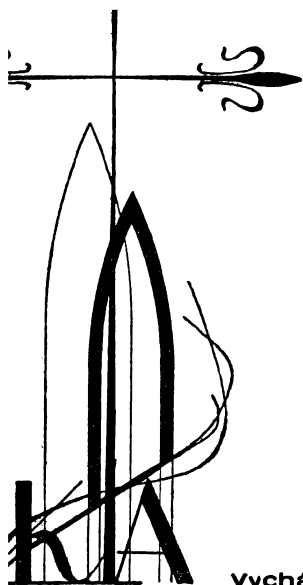
1. Nemůžeme upírat uznání Církvi, která mimořádnou silou uschopňuje své příslušníky i k mučednictví v případě pronásledování.
2. Katoličtí misionáři drží se nad každou politikou a mají na zřeteli pouze blaho země a lidu, s nímž žijí.
3. Katolická církev jest náboženstvím světovým. Budhismus je omezen jen na východ, mohamedánství není u bílých v úctě.
4. Katolická církev s papežem v čele zaujala odmítavé stanovisko ke komunismu.
5. Katoličtí misionáři jsou pro svůj dlouhý pobyt v zemích Dálného Východu obeznáni se záležitostmi těchto zemí. Žijí v bezženství a jsou naplněni duchem obětavosti. Jdou statečně vstříc každému nebezpečí a nenechají své věřící na holičkách. (Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy, v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zášilkou 6 Kč. Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. telefonů 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošta: úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. března 1939.

č. 6

MÁME PAPEŽE - SVATÉHO OTCE PIA XII.

Jako celý svět sdílel žal katolické Církve nad ztrátou jejího nejvyššího pastýře, velikého Pia XI., tak všeobecný živý zájem provázal kardinály do konklave, z něhož měl vyjít 262. nástupce svatého Petra. Za mezivládi na papežském stolci vznikly nejednou i zmatky v křesťanstvu a proto v naší době, v níž žádné překvapení není vyloučeno, vyslovovaly se i obavy, nebude-li papežská volba spojena s obtížemi. A přišlo překvapení, avšak nadmíru radostné! Nový papež byl zvolen za jediný den, — událost nezvyklá v dějinách papežství, skvělý důkaz, jaká jednota úsudku vládne mezi knížaty církevními v době, kdy ve světě jest vše rozhárané. A druhé překvapení: Jen dvakrát neb třikrát se stalo v dějinách Církve, že byl zvolen státní sekretář bývalého papeže, proto, ač kardinál Pacelli byl pokládán za povoláního nástupce Pia XI., nečekalo se, že bude zvolen. A přece se tak stalo! Na vlnách etheru pronikla tato zpráva ihned do celého světa a všude vyvolala živé uspokojení a radost, z čehož lze souditi, že slova a snahy nového náměstka Kristova se budou setkávati s porozuměním.

Pozorujeme-li nyní životní dráhu Svatého Otce Pia XII., ukazuje se nám, jak Prozřetelnost Boží ho připravovala k tomuto vrcholnému úřadu. Byl obdařen velikými vlohami ducha i srdce. Jeho otec Filippo Pacelli, děkan konsistorních advokátů, náležel mezi nejvzdělanější muže římské. Matka Virginia, rozená markýza Graziani, byla velmi ušlechtilá a zbožná paní. Syn Eugen svým nadáním a pílí získával ve školách premie. Po doktorátu bohovědném a právnickém byl brzy povolán za podtajemníka do kongregace pro mimořádné věci církevní, v níž se projednávají výhradně diplomatické záležitosti. Papež Pius X. ho jmenoval r. 1914 tajemníkem téže kongregace a přidělil ho kardinálu Gasparrimu za spolupracovníka v jeho životním díle — kodifikaci církevního práva. R. 1917 byl v hodnosti titulárního arcibiskupa sardského poslán do Mnichova jakožto nuncius. Jeho úkol byl nesnadný vzhledem k poměrům válečným i poválečným. Přesto začal r. 1920 jednání k uzavření konkordátu s Bavorskem a za čtyři léta je dokončil. Od r. 1925 byl nunciem v Berlíně, kdež rozvinul ještě plněji své diplomatické schopnosti a připravil uzavření konkordátu s Německou říší.

Bylo v tom jistě řízení Prozřetelnosti, že Svatý Otec Pius XI. dlel před svým pontifikátem v blízkosti Ruska, takže se mohl zblízka seznámiti s východními poměry a snáz se zaujmouti stanovisko k otázkám, jež mu bude řešiti. Podobně tomu je s jeho nástupcem Piem XII., jenž celých třináct let ztrávil v Německu.

R. 1929 byl povýšen k hodnosti kardinálské a jmenován po vhlášení kardinálu Gasparrim státním sekretářem. Ve vatikánském archivu je uschován list Sixta V., v němž tento papež vypočítává vlastnosti potřebné státnímu sekretáři: »Musí znáti všecko, přečísti všecko, rozuměti všemu, ale neříkati nic.« Těmto požadavkům vyhovoval kard. Pacelli plnou měrou. Jeho vědomosti jsou všestranné a hluboké, jeho pohled úžasně bystrý; mluví stejně plyně francouzsky, anglicky, španělsky, portugalsky, jako italsky a latinsky. Má úžasnou paměť: stačí mu přečísti si dvakrát dvacetistránkový text, aby jej bez chyby opakoval. Při všem společenském půvabu zachovává velkou zdrženlivost v projevech. Jeho vzezření a chování prozrazuje aristokratický původ a askesi. Vždy se jeví stejně usebraný a nepohne téměř brvou, ať koná pontifikální obřady před zástupy lidu, nebo vystoupí z auta na Monte Pincio nebo v Albánských horách k osvěžující procházce.

Kardinál Pacelli však nebyl více diplomatem než knězem. Jeho nejvládnější stránkou je hluboká zbožnost. Jeho horlivost o spásu duší se projevovala už od prvních kněžských let v Římě, kdež zvláště v Chiesa Nuova, kostele sv. Filipa Neri, jehož je dosud zvláštním ctitelem, kázal, učil katechismu a zpovídal, jsa vyhledáván jako horlivý a moudrý vůdce duší. Také v Německu uplatňoval hojně své povolání kněžské. Sbírkou jeho promluv, pronesených za tu dobu při různých příležitostech a vydaná v knize »Gesammelte Reden«, dosvědčuje šíři jeho kněžských zájmů, veliké vlohy rozumové a citové, apoštolskou horlivost a jímavou výmluvnost.

Papežská činnost Pia XII. bude velmi usnadněna tím, že zná všechny význačné osobnosti církevního i diplomatického světa a že může přímo navázati na práce svého velikého předchůdce, s nímž tvořil takřka jednu bytost. »Non omnis moriar! Nezemru úplně!« mohl by říci zvěčnělý papež Pius XI., neboť jeho nezdolná statečnost, hrdinný zápal pro spravedlnost, velkodušnost, věhlas, udivující výkonnost a všeobjímající láska budou žítí dále v jeho oblíbeném spolupracovníku a nyní od Ducha Svatého vyvoleném nástupci. Děd Svatého Otce Pia XII. se dožil věku sta let. Dopřej Pán Bůh i Jeho Svatosti stejně dlouhého věku a provázej jeho snahy a činy nebeskou pomocí a požehnáním.

Dr. Ant. Stříž.

Já vás občerstvím,

pokračuje Spasitel ve Svém pozvání k nebeské hostině. Minule jsme uvažovali o prvé části tohoto pozvání. Dnes zamyslíme se hlouběji nad druhou částí této nebeské pozvánky. Obsahuje ujištění, že, vyhovíme-li pozvání, dostane se nám občerstvení. Spasitelova pozvánka není z tohoto světa. Nevola nás k hostině, kde můžeme snadno upadnouti v nestřídmost a odnésti si z ní zkázu zdraví. Občerstvení, které skýtá stůl Páně, je živý nápoj ze studnice Božího života. Jím ukájíme touhu po životě nadzemském. Čím hlouběji se zadíváme v tuto studnici, čím více pijeme z tohoto živého pramene, tím více ozdravuje naše duše. Požíváme chléb a svlažujeme své rty rosou, které hojí naši duši obtíženou hříchem. Tento největší zázrak Boží, které denně dštil manu a rosu nebeskou musí se dotknouti nás v tuto přípravnou poslední dobu co neúčinněji. Musí býti předmětem každodenního našeho rozjímání, našich modliteb. Není snadné proniknouti plně v hloubku a sílu tohoto divu. Je třeba, k tomu mimořádné pomoci Boží. Proto prosíme v největší pokoře a zkroušenosti ve svých denních rozmluvách s Bohem o milost poznání a pochopení nebeského pozvání. Prosíme o víru, abychom plně a bez jakýchkoli pochyb uvěřili Božskému Hostiteli, když volá: Pojdte ke mně všichni, já vás občerstvím. Abychom si uvědomili, že toto pozvání neplatilo jen v době, kdy Spasitel působil na této zemi, ale že platí v plné síle i dnes i v budoucnosti až do věčnosti. Vždyť je učinil věčný a nezměnitelný Pán Bůh zástupů. Učinil je ten, který nikdy neklamal, který co slíbil, to splnil, Bůh nejvyšší dobrý a milosrdný, Nejlaskavější a lásky plný. Vždyť Jeho láska k nám je tak dokonalá, že na hostině Beránkově nedává nic mimo sebe, nic, co jest mimo Jeho podstatu, ale Sám Sebe. Jaká to štědrost, jak neslýchaná dobrota milujícího Otce, když denně rozdává tělo a krev Syna Svého. Občerstvení, k němuž nás nebeský Otec zve, bude jen tehdy účinkovati, jestliže pozvání k němu přijmeme s plnou důvěrou v jeho učin-

ky. Jako věříme tomu, kdo nás zve na světskou hostinu, že nás dobře pohostí, tím více musíme věřiti nebeskému Hospodáři, když On nás k Sobě volá do Domu Svého, v němž je prostřen bílý stůl a na něm připraven pokrm a nápoj z Poslední Večeře Páně. Je tedy nutno, abychom z hlubin své duše, bez nejmenší pochyby volali vstříc svému Hostiteli: Věřím, věřím, věřím Pane, že Tvé pozvání je pravé, že Svůj slib splníš dokonale a dáš mi v skutku a pravdě Sebe sama. S vírou musíme spojití pevnou nadějí v hojnost milosrdenství Hospodinova, jež obleče nás k této hostině v roucho svatební, a dá, že pokrm a nápoj, který nám na hostině uchystal, bude plně účinkovati na naši duši. Prosme tedy o skálopevnou a neochvějnou nadějí v sílu Boží, jež nám kajícím marnotratným synům plně odpustí naše provinění, učiní z nás hosty hodné zasednouti k stolu obtíženému krví a tělem Beránkovým, odkud nás povede po cestách této pozemské pouti tak, abychom ji šťastně prošli a ukončili, jsouce živi podle svatých Jeho příkazů. A konečně musíme denně úpěnlivě žádati o milost lásky, ne lásky pozemské, ale lásky, jak o ní mluví svatý Pavel. Chceme-li přijmouti Tělo a Krev svého Spasitele se všemi milostmi, které Bůh s přijetím spojuje, musíme láskou hořet, láska musí proniknouti do morku našich kostí, musí být v každé kapce naší krve. Naše duše musí jí být naplněna jako duše mučedníků. Chci dáti Tobě Bože lásku za lásku. To musí býti denním našim předsevzetím. Miluji Tě můj Bože, miluji Tě z celého srdce svého, ze vši síly své, miluji Tě nade vše, co mi drahého jest, láska má však přes to je nedokonalou vůči Tvé nekonečně větší lásce, kterou Ty mně na každém kroku mého života osvědčuješ a kterou mně chceš prokázati tím, že mně ubohému Svému stvoření dáš Sama Sebe za pokrm a za nápoj. Učin prosím pokorně, aby tato moje nedokonalá láska byla Ti milou a příjemnou a abych jí nabyl všech Tvých milostí, celého toho občerstvení svého duchovního života, které slíbil všem, kdo poslechnou Tvého hlasu, a přijdou k Tvému Stolu. Milí čtenáři! Jak často poslechnete svodu tohoto světa. Jak často sednete na vějičku zchytralým svůdcům

Co je to JOC?

Navštívili jsme nedávno v břevnovském benediktinském klášteře P. Paula de Vooghta, mladého mnicha z Belgie. Je na studijním pobytu v Československu a je dopisovatelem několika belgických revu, na př. známé »Revue des idées et des faits«, »Cité chrétienne« atd. Aby mohl lépe vniknout do našich poměrů, učí se česky a procestoval celou republiku od Plzně až k Jasině. Studuje náš kulturní a sociální život. Jinak pracuje v teologii a vydal krásnou studii o filosofii sv. Augustina. Přišli jsme si s ním pohovořit o hnutí belgické katolické mládeže, zvláště o JOCu. Dělnická mládež katolická — Jeunesse ouvrière chrétienne — JOC má jen v Belgii na 100.000 členů a působí pronikavým vlivem na belgický veřejný život. Myšlenka JOCu se rozšířila rychle za hranice a tak se setkáváme s JOCem ve Francii, Švýcarsku, Kanadě, Jižní Americe, Litvě atd. Je to hnutí naprosto nepolitické, neboť je částí Katolické akce.

Důstojný Otče, jak byste charakterizoval hnutí JOC?

»JOC je výchovné hnutí pro křesťanskou dělnickou mládež. Jeho zakladatel kanovník Cardijn kdysi řekl, že JOC je školou svatosti. Být svatým není cíl nedosažitelný ani v naší době. Svatost zůstává posledním cílem křesťanů prvních dob i křesťanů dnešních. Svatost znamená však nejen žít mravním životem přirozeným, nýbrž hlavně životem nadpřirozeným. — Na

rozdíl od jiných sdružení mládeže, politických, sportovních atd., zdůrazňuje JOC výchovu náboženskou. JOC pečuje také o hmotné zabezpečení svých členů, o zdraví i zábavu, pořádají se výlety, divadla, ale to všechno je podružné.

Jaký je poměr JOCu ke Katolické akci?
JOC odpovídá doslova myšlence Katolické akce a je Katolickou akcí. Je cíl belgické dělnické mládeže, že prováděla Katolickou akci už před encyklikou Sv. Otce Pia XI., který tuto soustavnou spolupráci kněží a laiků doporučil všem křesťanům.

Čím se vyznačuje katolická mládež v Belgii?

V Belgii jsou podmínky pro katolickou mládež trochu jiné než na př. v Itálii nebo v Československu. V Belgii 75% všeho žactva navštěvuje školy církevní. Je výhodou zvláště pro městskou mládež středoškolskou, že se jí dostává náboženské výchovy až do doby dospělosti. Těchto předností nemá dělnická mládež, která vychází ze škol většinou už ve 14 letech, tedy v době pro duchovní a mravní život člověka nejdůležitější a nejnebezpečnější. Ale i dělnickou — a zvláště dělnickou mládež — je potřeba mravně a nábožensky vychovávat. To si vzalo za úkol hnutí JOC. Chce dáti mládeži dělnické to, co mládeži studující dává škola.

vašich duší. Jdete slepě jen za bludnými světélky, za sliby chvilkové rozkoše a blaha. A nevidíte jasné světlo z nebeského domu, v němž hoří Boží láska plným plamenem a přitahuje vás Svojí silou a mocí k čistému štěstí a blahu. Otevřete oči, probudte se ze spánku lhostejnosti a o letošních Velikonocích poslechněte volání jediného a pravého vašeho vůdce a dárce štěstí: Pána a Spasitele Ježíše Krista. Přijďte k němu všichni a On vás občerství. Vzhůru srdce! Plni víry, naděje a lásky uposlechněme pozvání nebeského Hostitele.

Křišťan.

P. Dr. Jan Urban, O. F. M.:

(Dokončení.)

Nová doba.

Jiným zjevem mohutné laické činnosti pro zájmy katolické víry byly křížové výpravy, vytrysklé z plného idealismu pro osvobození svatých míst z rukou nevěřících, hlavně však pro ochranu věřících poutníků. Jak dnes volá potřeba po obrovském křížovém hnutí proti bojovnému ateismu! V ideálním hledisku můžeme i rytířské hnutí, pokud mělo za jeden z hlavních cílů ochranu křesťanské víry, ctnosti, slabších, cti, — považovati za laické katolické hnutí. (Civardi, II, 20, 21). —

V plném rozkvětu víry měly všechny velké zjevy a podniky obyčejně podstatné spojení s církví. K nejslavnějším zjevům patří university které vznikly péčí, ochranou i vedením církve. Svůj původ mají v biskupských neb klášterních školách. Ač velká část profesorů byla z řad kněžstva, přece mnozí byli laici a university se staly brzo samostatným útvarům, takže jest dlužno počítati je k laické práci a to k práci katolické, jak svědčí jejich celý duch zřízení, až do té doby, kdy na nich převládal duch té které doby.

Ještě větší apoštolskou činnost však vykazují středověké řeholní řády. Odhlížíme-li od řádů kněžských, jest to především hnutí františkánské, které jest hnutím laiků a jehož zakladatel, sv. František z Assisi (1182—1226) přímo vědomě a úmyslně

Před 50 léty, dne 16. března 1889 byl v Římě vysvěcen na kněze J. E. Msgr. Dr. Šimon Barta, biskup českobudějovický. Zlaté kněžské jubileum svého arcipastýře oslavuje jihočeská diecése v neděli dne 19. března. I my skládáme vznešenému jubilantovi hold synovské úcty a oddanosti, připojujice se k modlitbám jihočeských katolíků, aby Bůh Svou milostí a požehnáním provázel věrného sluhu Svého do dalších mnohých let. K osobnosti vznešeného jubilanta vrátíme se v příštím čísle zvláštním článkem.

slně chtěl vzbuditi laickou činností návrat k prvotnímu křesťanskému způsobu života. Nechtěl sám přijmouti kněžského svěcení, velká většina jeho druhů byla a zůstala laická, způsob hlásání evangelia neměl býti formálně kazatelský, nýbrž právě spíše laická činnost na náměstích, ulicích, cestách . .

Celá jeho osobnost ukazuje spíše na laika, než na apoštola církevního: šat, způsob bydlení, výživy, obsah kázání, zdůraznění dobrého příkladu, úcta ke kněžím. A sledujeme-li dobře život prvních jeho následovníků, shledáváme přímo vzorné příklady pro laickou apoštolskou činnost, ku př. v životě bl. Jiljí, který chodil světem, tu pomohl sbírat nějaký den hrozny, tam pomohl na poli, v hospodářství, živil se tak a při tom kázal o lásce Kristově, — slovem, pokorou, radostí . . . Takové hnutí — laiků — musilo vzbuditi silnou odezvu v celém náboženském životě. A lid stržen příkladem opravdovosti, chápal hlouběji poslání křesťanství. A z ohně tohoto hnutí vyrostla mohutná, apoštolsky nesmírně účinná organizace, Třetí řád sv. Františka. Její laická řehole je epochou v dějinách církve. Zákaz nošení zbraní, příkaz smířovati nepřátele, dávatí dobrý příklad, varovati se luxu, — to vše mělo silné a hluboké so-

Jaké byly začátky tohoto mohutného hnutí?

Hnutí založil Abbé Cardijn před více než 10 lety. Byl kaplanem v malém dělnickém městě blízko Bruselu. Jako syn dělníka viděl dobře při denním styku s pracujícími, že dělnická mládež potřebuje mravního a duchovního vedení. Zakládal nejprve studijní kroužky průkopníků (militants), studoval a tvořil program a organizoval. Upozorňoval katolíky na bídné sociální, mravní a náboženské postavení dělnické mládeže. Burcoval lhostejné katolíky k činnosti a k hmotné podpoře hnutí. Ukazoval na zlořády v továrnách, na nedostatečnou hygienu při práci, nedostatečná opatření bezpečnostní, vyčerpávající práci, zaměstnávání dětí atd. Když dokonale poznal dělnický život a chyby v organizaci práce, začal hlásat křížovou výpravu, jak říkal.

Jaký je poměr JOCu k ostatním složkám katolické mládeže?

V Belgii je hnutí mládeže specialisováno. Dělníci mají JOC, zemědělci JAC, námořníci JMC, živnostníci, řemeslníci a obchodníci JIC, studenti JEC a JUC. Přísně je od sebe odděleno hnutí dívčí a mužské. Každé hnutí má své vlastní ústředí a svůj vlastní tisk. Nejmhutnější je ovšem tisk mládeže dělnické. Roč-

ně se rozletí po Belgii na 4 miliony jocistických tiskovin.

Jaká je činnost JOCu?

Je rozsáhlá a všestranná. Podle toho, jak hnutí roste, jsou zřizovány nové a nové služby a sekretariáty. Je tu služba pro nemocné, zřizují se ošetrovny a sanatoria, je tu služba pro bezpečnost práce, pro volbu povolání, pro prázdninové kolonie, služba tisková, propagační atd. V Bruselu u jižního nádraží byla postavena rozsáhlá jocistická centrála s restaurací, nostařelárnami, koupelnami a kancelářemi. Zvláštní pozornosti si zaslouží služba pro nezaměstnané a zprostředkovatelna práce.

Mohl byste nám něco říci o mezinárodní pouti katolické mládeže do Říma?

Zdá se, že tato pouť bude velkou mezinárodní manifestací. Belgičtí pořadatelé chtějí ve dnech 3.—11. září t. r. shromáždit v Římě na 20.000 mladých katolických dělníků z celého světa. Snad se jim to podaří. Vždyť na kongres JOCu před několika lety v Bruselu se sjelo 100.000 jocistů. Věříme, že i z Česko-Slovenska pojedou hodně katolické mládeže se pomodlit k hrobu velkého dělnického papeže Pia XI. a vyprosit si požehnání od nově zvoleného Sv. Otce.

Dr. Ctibor Maňan.

ciální i náboženské účinky, zvláště když se řád úžasně rozšířil.

V době Karla IV. měl řád františkánský při tehdejším nízkém počtu lidstva vůbec půl milionu členů, z nichž po velkém moru zůstalo 200.000. Kolik asi milionů čítal pak Třetí řád! — Dnes má Třetí řád v celém světě ve všech svých odvětvích na dva a půl milionu členů terciářů!

Podle světového hnutí františkánského, které mělo značný odraz i v našich vlastech, vznikaly jiné laické řády se sociálně apoštolským posláním: tak ku př. řády pro vykupování otroků, (Mercedáři, Trinitáři), pro ošetřování nemocných (řády špitální, Kamiliáni), pro péči o sirotky (kongregace Somaská) a j.

V novověku zrají většinou semena, zasetá středověkem. Nové poměry — hlavně veliký odpad od církve katolické, činností reformátorů — vyvolal v život nové akční útvary. Pokud jsou obsaženy v činnosti hierarchické, — ku př. řád jesuitský, — nezmiňujeme se o nich, tím spíše však o propagační práci laiků, vyvolané neb vedené.

Řád o povinnostech katol. mužů.

Budou se snažiti moudře, taktně a horlivě, jakož i opatrně získávati osobním stykem další a další muže za členy Svatováclavské Ligy, při čemž však budou dbáti jejich křesťanského přesvědčení, pověsti a spolehlivosti. Nikoliv tedy zvětšiti počet, nýbrž hodnotu budiž pravidlem.

V tomto ustanovení jest obsaženo jen další podrobnější rozvedení úkolů stanovených v předchozích pravidlech. Je tu však přes to dán pro katolického muže zvláštní úkol, jak rozmnožovati řady Svazu Katolických mužů (Svatováclavské Ligy). V našem denním životě stýkáme se stále s celou řadou mužů buď stejného povolání, nebo stejného stavu a třídy. Máme mezi nimi nejen příležitost k všeobecnému apoštolskému získávání jejich duší pro království Boží, ale i možnost působiti na ně svým příkladem, svým poučováním k tomu, aby se zajímali o naše hnutí. Jak si máme při tom počínati, je patrné z úvodu tohoto článku. K našemu účinnému získávání nových členů je především nutno, abychom poznali povahu a vlastnosti toho, koho jsme si zvolili za kandidáta členství ve svazu. Při tom si zjistíme jeho přesvědčení a nezačínáme svoji získávací činnost dříve, dokud jsme se nepřesvědčili o tom, že osoba, kterou jsme si vyhlédli pro členství ve Svazu, žije opravdovým křesťanským životem, nemá špatnou pověst a je spolehlivá. Není-li tomu tak, a chceme-li přes to někoho získati pro činnost ve Svazu, musíme nejprve začít se všeobecnou apoštolskou činností. Musíme hledět, aby náš kandidát si osvojil nejprve všechny křesťanské ctnosti, zachovával napřed nepovinně všechna ustanovení našeho řádu, zvláště pokud se týká vnitřního života a snažil se i v životě veřejném chovati se opravdu po katolicku. Takto připravený kandidát může býti pak zcela snadno získán, neboť nebude mu nesehnáno vzít na sebe jako povinnost to, co již dobrovolně ve svém životě uskutečňuje. Je velkou naší chybou, že při organizování činnosti katolíků vidíme úspěch v tom, když tato činnost roste na venek velkým počtem členů. Tento úspěch nás často zaslepuje tak, že zapomínáme na zásadní a nezbytný předpoklad takové činnosti, na hodnotu předmětu naší činnosti. Proto vštěpme si dnes důkladně v paměť zásadu: Ne množství, ale jakost našich členů. Co nám bude platno, když naše řady budou desetitisícové, když však většína vojáků nebude mít pravého zápalu pro věc Boží. Bude pasivní a svou pasivitou, nebo nedůsled-

ným životem spíše škoditi zájmům Božím, než jim prospívati. Proto získávejme nové členy nejen s neúnavnou horlivostí, ale i moudře a opatrně, aby z naší činnosti vzešel pravý užitek pro slávu Boží.

Dr. Čeněk Tomiško

Prakticky a krátce.

V poslední době Katolická akce stala se u nás předmětem zvýšeného zájmu. Díky Bohu za to! Vždyť poznali jsme — snad mezi posledními — že nemýlil se velký strážce na skále Petrově, když Katolickou akci nazval zřítelnicí svého oka. Bez zřítelnice oko i uprostřed slunného dne je pohřbeno do tmy — bez Katolické akce svět raněný duchovní slepotou neprohlédne z temnot k světlu Pravdy Kristovy.

Tedy dnes o Katolické akci se mluví, píše, debatuje, konají se kursy, studují se o ní celé knihy. Dobře tak — buď Bůh za to pochválen! Neboť Katolickou akci musíme dobře znát, abychom si ji zamilovali. Nelze se nadchnout pro něco, co jest neznámou věcí. Tudíž ať se řeční, ať se píše, ať se kursuje! Ale — a to je nejdůležitější — ať se také ze sféry myšlenek, slov, řečí a nadšení přejde k dobré, poctivé, soustavné a nenáročné práci! Jenom tehdy to bude Katolická akce — Katolická činnost. Nikoliv Katolická myšlenka, nikoliv Katolická mluva, nikoliv Katolická snaha, nýbrž Katolická činnost.

Je totiž veliké nebezpečí v tom, že se umluvíme, uschůzujeme, udebátujeme, upíšeme — a k činnosti se nedostaneme. Myslím na onu nehluchou, ale tak nesmírně působivou činnost každého jednotlivce v nejbližším jeho okolí. Nezdá se vám podivné, že není znáti ve výsledcích — jak bychom si přáli — vliv onoho nadšení, které ovládne nějakou naši manifestaci, nebo nějaký pracovní kurs? To prostě tím, že s rozchodem schůze — rozešla se i naše horlivost. Tak jsme totiž do sebe nevědomky vsákli světský způsob činnosti, že i pro Boha bychom nejraději pracovali ve velkém a nikoliv v malém. Rádi uděláme kurs Katolické akce, nasloucháme řečníkům — ale je nám proti myslí na příklad jednou za týden sednout si ke katechismu a zopakovat si základy naší sv. víry, jež jsou přece i základy Katolické akce. Takových rozporů a protikladů je celá řada! Arciť — znova opakuji: jest nutné, užitéčné a záslužné pracovat velkoryse — ale bez provádění velkorysých námětů v drobné skutečnosti bude Katolická akce podobna prázdné betonové kostře budovy, která marně čeká na pilné kladení jednotlivých cihel. —

Když jsem studoval v Římě, stala se tam tato zajímavá událost. Byl uspořádán v kterémsi náboženském týden. Thematem přednášek byl eucharistický život. Střídali se slavní řečníci a řečnice — bylo návrhů a resolucí až až! »Tak zdařilé sjezdování musí mít slavné ukončení« pomysleli si pořadatelé a pozvali si kardinála - vikáře, nyní již zemřelého Basilio Pompili, jež požádali i o slavnostní závěrečnou řeč. Kardinál Pompili byl bodrý, přímý člověk, který co na srdci, to i na jazyku. Poslední den byl přítomen sjezdování a naslouchal parádním výkonům vybraných řečníků, kteří mluví jako andělé s nebe a sklízejí bouřlivé potlesky. Za napjatého ticha čeká se k runa a vyvrcholení všeho — závěrečná řeč kardinála. Majestátní postava vzpřímila se na tribuně, oči pronikavě se zadívaly na posluchače a kardinál začal, jako když kovář do kovadliny buší: »Řeknu vám to krátce: Každý den malou adoraci, co nejčastěji na mši svatou — a k svatému přijímání při nejmenším

aspoň jednou za měsíc — a tím je řečeno vše: prakticky a krátce!»

Kardinál za všeobecného překvapení poroučel se s tribuny po tomto »slavnostním« ukončení.

Učíme si kardinálova slova: Praktický a krátce, pracovním heslem, neboť Katolická akce právě proto, že je katolická, není nedostupným vědeckým systémem toliko pro vyvolené, nýbrž pro všechny, kdo mají lásku ke Kristu a z této lásky chtějí pracovat pro Jeho Království.

Chci na několika praktických a krátkých návrzích dát ukázkou, jak možno provádět drobnou — nejdůležitější Katolickou akci: Byl bych rád, aby zvláště katoličtí mužové se ujali myšlenek a provedli je do důsledku u sebe, i tam, kde mají vliv.

Dnes tedy první časový návrh. Máme postní dobu, dobu kající, dobu odříkání. Postní řád je tak zjednodušen, že kromě popeleční středy a Velkého pátku je újma vlastně dobrovolná. Nechci být přísnější, než sama Církev, která újmu v jídle tolik zmírnila. Avšak, zda není možno navrhnouti mužům pro postní dobu jinou újmu? Újmu v kouření, újmu v pití, omezení návštěvy biografů a divadel.

Hleďte, katoličtí mužové, vezměte tužku, papír a budeme počítati. Řekněme, že některý z Vás za týden průměrně prokouří 10 K, propije 15 K a v biografu utratí 5 K — tedy průměrně 30 K při velmi mírném počítání. Často bude položka větší. Nechtěli a nedovedli byste si říci, že z této položky 10% po dobu postu újmou ušetříte pro místní Katolickou akci? V našem případě by to byly 3 K týdně — za 6 postních týdnů 18 K. Jenom vynechati několik cigaret, několik piv a nějaký ten biograf! Nyní, řekněme, že 100 mužů chopí se tohoto návrhu a provedou jej. To znamená 1800 K — a za to už se dá něco udělat! Za 1800 K možno předplatit 300 »Katolíků« na celý rok pro nemajetné. Za 1800 K je možno objednat 60.000 »Poslů pravdy«, nepočítáme-li porto. A 300 »Katolíků« nebo 60.000 »Poslů pravdy«, to již něco znamená — to již je Katolická akce!

Nuže, najdou se takovíto pracovníci?

NĚCO Z RUSKÝCH POMĚRŮ.

22. února promluvil v Bělehradě v Jugoslavii na veřejné schůzi p. V. Bajdakalov, předseda a zakladatel Národně-Trudového Sojuza nového ruského pokolení, kteréžto hnutí chce obnoviti křesťanské a slovanské Rusko na základě zásady národního solidarismu. Ve svém proslovu V. Bajdakalov podrobně vylíčil soudobé sovětské poměry a mezi jiným řekl toto:

»SSSR má nyní dvě tváře — existují tam dva odlišné životy. Úřední tvář SSSR jest sovětská vláda, komunistický, administrativní a vojenský aparát, sovětské hospodářství a pod. Neúřední tvář jest sovětské podzemí, v němž vlastně žije ohromná většina lidu. Tento život není asi nikomu v cizině znám. Napjaté vnitřní poměry způsobily, že v posledních třech letech byla zpuštěna i sama vládnoucí vrstva komunistů. Podle svědectví bývalého francouzského komunisty B. Suvarina (viz časopis Nové Rusko č. 55—56, Paříž) zmizeli, s výjimkou tří členů Ústředního komitétu komunistické strany a Politbyra, všichni ti, kteří byli jmenováni ještě za života Leninova. Zmizelo také 9 desetin národních komisářů, předsedů a tajemníků Ústředních komitétů komunistické strany v 11 federativních republikách z nichž sestává Sovětský svaz. Z osob, zvolených 10. února r. 1936 do plna Ústředního komitétu komunistické strany v počtu 71 členů a 68 kandidátů, zmizelo 50 členů a 60 kandidátů.

V rudé armádě podle zpráv japonské tiskové kanceláře »Ko-Ku-Tsu« od května r. 1937 do podzimu r. 1938 byli z vyšších armádních velitelů zastřeleni 402 ze 710, t. j. 56,8%. Rudá armáda byla tak zbavena svého vedení a možnosti bojovati. Dosud všichni důstojníci rudé armády jsou považováni za nespolehlivé živly pro vládnoucí režim a je nad nimi plnsný dohled. Svaz komunistické mládeže »Komsomol« byl kdysi nejvěrnější oporou sovětského režimu a pomáhal mu provádět různé »pod-

niky« jako: pětiletky, kolektivisaci venkova, konfiskace obilí u rolníků a pod. Avšak právě v komsomolu se objevili první »nepřátelé lidu« (podle bolševického názvosloví) z vlastních řad komunistů, jelikož mládež nesouhlasila s režimem teroru a násilí. Dlouholetý vůdce komsomolu Kosarev podal v červenci r. 1938 zprávu komisi pro komsomolské záležitosti při Ústředním komitétu komunistické strany, v níž uvedl tyto údaje: Za půl roku od ledna do června r. 1938 se zmenšil počet komsomolců o 96.000 členů; za tutéž dobu bylo zbaveno svého úřadu 9 předsedů krajských komsomolských komitétů, 418 tajemníků obvodních komitétů a 3.935 tajemníků místních komitétů. Mimo to bylo rozpuštěno 5 krajských komitétů, 388 obvodových a 4.710 místních. Tato Kosarevova zpráva jest ovšem zdrcujícím svědectvím poměrů v komsomolu, které vyvrcholily tím, že 23. listopadu 1938 bylo odstraněno celé jeho dosavadní vedení i se samotným soudruhům Kosarevem v čele a současně podle zahraničního tisku bylo zatčeno 6.000 jiných komsomolců. Jak zřejmo, zklamala mládež dokonce naděje komunistických vůdců.

Za oporu sovětské vlády nemohou se však již pokládati ani dělníci. Jejich postavení je nyní v SSSR takové, že i tak rozvážné a nedůvěřivé listy, jako anglický »Times«, sdělily 16. ledna 1939, že nyní v celém SSSR šíří se v továrnách a podnicích taková nespokojenost, že vraždy dělníky nenáviděných osob jsou na denním pořádku.

Asi 70% sovětského obyvatelstva vyrostlo za sovětské vlády. Tito lidé nepamatují staré Rusko a nevědí nic o životě v jiných zemích. Kulturní úroveň soudobé sovětské inteligence je velmi nízká. Zvedlo se však sebevědomí dělnictva a rolnictva. Dělníci a rolníci otevřeně se hlásí o svá práva a nezřídka je sovětská vláda nucena před nimi couvnouti. Mnozí se případy veřejných projevů nespokojenosti s komunistickým režimem. Ruský národ se nevzdal III. internacionále a houževnatě proti ní bojuje. Bývalý tajemník Politbyra jugoslávské komunistické strany A. Ciliga, ve své knize »V zemi velké lži« tvrdí, že v sovětských koncentračních táborech je drženo 10 milionů osob. Podobnou číslu uvádí i dříve již citovaný B. Suvarin. Konečně bývalý šéf GPU, soudruh Ježov, když byl ještě u moci, jednou se poděkl, že za jedenáct prvních měsíců r. 1937 bylo zatčeno a zavřeno 2.609.000 »nepřátel lidu«, a mimo to bylo »zlikvidováno« 813 různých kontrarevolučních, trockistických a jiných organizací...

Všechno to jest výmluvným důkazem neschopnosti komunistů organizovati život podřízeného jim národa. Zvláště to cítí sovětská mládež, vzdor houževnaté propagandě, a jelikož ve většině případů nic nemůže dělati, tak aspoň hledí, aby se vzdálila »veřejného« života, který je prosáknut komunistickým jedem. Mládež hledá útěchu ve studiu a v umění. Miluje letectví, jelikož při tom snáze zapomene na všední život. Ráda se vzdaluje do divokých končin země... Zvláště nepříjemně se dotýká komunistů vzrůst počtu věřící mládeže, ale všechny jejich snahy, aby tomu nějak zabránili, nevedou k ničemu.

Nyní sovětská mládež hledá vůdčí myšlenku, za kterou by mohla jíti v zápas. V samotném SSSR je těžko pro ni pracovati, a tu jí přichází na pomoc ruská zahraniční mládež, která se chce vrátiti do své vlasti s myšlenkou solidarismu, proniknutého křesťanským a ruským národním duchem. Kalikin.

Katolická akce.

Arcidiecése pražská:

Vikariátní konference Katolické akce vikariátu hořovického koná se v neděli 26. března ve 2 hod. odpo. v Hořovicích v klášteře.

23. dubna vikariát bystřický o 13.30 hod. v Benešově.

Na duben připravuje konferenci vikariát kolínský.

Vikariátní konference konaly:

19. února vikariát bystřický v Benešově, referent Dr. Fr. Pulkrábek;

26. února II. pražský vikariát, referent vl. V. Černý.

Farní konference Katolické akce konala se v Nížebohách. Referent K. Rezníček.

Z Pičína u Příbrami. Památku zvěčnělého velekněze Sv. Otce Pia XI. uctila naše farnost slavným rekviem za účasti hasičstva a ostatních míst. korporací a představitelů obce. 25. a 26. únor byly u nás věnovány Kat. akci. Referáty přednesl p. O. Tax z Prahy. Již v sobotu odpoledne sešli se tu všichni pracovníci z přifařených obcí. Po nich měla zase mládež svoje porady. S. K. M. vzkříšeno k novému životu. V neděli 26. února dopoledne byla veřejná přednáška p. Taxe na téma »Katolíci v novém státě«. Patří mu vřelá »Zaplať Pán Bůh!« za vše, co zde vykonal svým přesvědčivým slovem a příkladem.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Zlaté mládí. Americký — Universal. Film s Deannou Durbinovou, která zde hraje poprvé milostnou roli. Dějem jest beznadějná láska mladé dívky k muži středního věku. Dívka jest nakonec z lásky vyléčena. II.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

X. slet všesokolský. Český — Č. obec sokolská. Film předvádí průvod a některá cvičení sokolského sletu r. 1938. Cvičební úbor žen nevhodný a morálně závadný. II.

Jezdci mimo zákon. Americký — Moldavia. Dobrodružství z divokého západu, ve kterém cowboy odvážnými činy vyčistí kraj od zlodějů a získá tím i srdce dcery ochránce banditů, která se však nedozví o špatnostech zastřeleného otce. III.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Kavaládá lásky. Francouzský — Merkur. Děj dle opery »Tři valčíky«. Jde o milostné historie tří generací 1867 1900 — 1939. II.

Největší filmovou zemí není, jak se za to obvykle má, Amerika, nýbrž Japonsko, kde v poslední době bylo vyrobeno více filmů než v Americe. Filmová výroba stoupla tam oproti 470 filmům v roce 1935 na 583 filmů v roce 1937. Dovezeno bylo mimo toho ještě 300 filmů ze zahraničí. Biografů je v Japonsku 1900 a navštívilo je loni 283 milionů osob.

Prezident mezinárodní ústředny katolické kinematografie jednal v Paříži s některými představiteli francouzské filmové výroby. Předmětem jednání byla snaha ovlivnit v dobrém smyslu určité výrobní plány.

Americké filmy napříště bez postav kněží? Daily Mail přináší z Hollywoodu zprávu, podle které vládní cenzor nařídil, že napříště nesmí v amerických filmech vystupovat osoby v roli kněze. Důvodem k tomuto zákazu je podle zpráv film »Andělé se špinavou tvář«, ve kterém roli kněze hrál Pat O'Brien.

Psali jsme již ve 4. čísle »Katolika« o dni katolického rozhlasu a filmu, uspořádaného koncem ledna t. r. ve Francii. Pastýřský list pařížského kardinála Verdiera obsahoval též některé praktické pokyny pro duchovní správce. Tak bylo zejména doporučeno zřizovat farní biografy. Kde jsou již zřízeny, má duchovní správce doporučovat farníkům jich návštěvu a sám předcházeti příkladem. Morální posudky filmů mají se označovat vhodnými vývěskami. Byl doporučen též odběr filmového listu »Choisier«, obsahující posudky filmů, jehož zásluhy o dobrou úroveň filmů jsou nesporné.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Cena K 2.—

Telefon 617-70.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Důležité upozornění: Zkratky v závorkách P.(raha), B.(rno), M.(oravská) O.(strava) značí jména stanic, které budou program vysílají. P. I. značí stanici Praha-Liblice, P. II. stanici Praha-Mělník.

Ve středu 15. března: (P. I.) od 17.40 do 17.55: Prof. Antonín Novák: Zlaté kněžské jubileum J. E. biskupa Dra Š. Bárty; od 17.55 do 18: zprávy z katolického světa.

V pátek 17. března: (Praha I.) od 17.40 do 17.50 zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli 19. března: (Praha II., M. O.): od 9 do 9.15: Msgr. Dr. Roubal: Úvaha Svatojosefská; od 9.55 do 10.10: Msgr. Dr. Melka: Úřad biskupský pokračování díla Kristova;

od 10.10 do 10.15: liturgický úvod Msgr. K. Reba; od 10.15 do 11.30: Slavná mše sv. z katedrálního chrámu v Českých Budějovicích.

V pondělí 20. března: (Praha I.): od 20.45 do 21 hod.: P. Dr. Merell: Proč se nezachovaly originály Nového zákona.

Ve středu 22. března: (Praha I.): od 17.40 do 17.55: P. Dr. Pertlíček C. Ss. R.: Hudební program na Velikonoce; od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.

V pátek 24. března: (Praha I.): od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli 26. března: (P. II., B.): od 8.45 do 9: P. Dr. Schubert: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Bůh jest jeden. od 10 do 11 slavná mše svatá z Dobříše;

od 11 do 11.15: P. prof. F. Soukup: Duchovní promluva na den.

V pondělí 27. března: (P. I.): od 20.15 do 20.30: Em. Frynta: Jak slaví děti Velikonoce.

Ve středu 29. března: (P. I.): od 17.40 do 17.55: Msgr. Bartoš: Dojmy z Křížové cesty ve Svaté Zemi; od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.

V pátek 31. března: (P. I.) od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana.

V neděli 2. dubna: (P. II., B.): od 8.45 do 9: P. Dr. S. Brait: O. P.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Tajemství Nejsvětější Trojice;

od 10.10 do 10.25: P. Schikora C. Ss. R. Duchovní promluva na den;

od 10.25 do 10.30: P. M. Schaller O. S. B.: Liturgický úvod; od 10.30 do 11.30: Mše svatá a Pašije z chrámu P. Marie Ustavě pomoci v Praze III. (u Kajetánů);

od 15 do 15.15: Sborová recitace básně »Vrchové« od Josefa Wenziga, upravil P. Dr. Konst. Miklík. Melodram: »Setkání kajčí duše s Kristem« od sv. Alfonse z Liguori. Hudebně upravil F. Forst, ředitel kůru.

V pondělí 3. dubna: (P. I.): od 21.25 do 21.40: P. Dr. Merell: Nejnovější nálezy biblických rukopisů.

Ve středu 5. dubna: (P. I.): od 17.40 do 17.55: Ing. Fr. Schrogl, Co technika dluží křesťanství; od 17.55 do 18: Zprávy z katolického světa.

Ve čtvrtek 6. dubna: (P. I., B., M. O.): od 8 do 9.30: Mše sv. z velechrámu sv. Víta (celebruje J. Em. nejd. Karel kardinál Kašpar). Provedena bude »Missa Octavi toni« od Felice Anerio.

V pátek 7. dubna: (P. I., B., M. O.): od 9 do 10.30: Velkopáteční obřady — mimo jiné Pašije — z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.;

(P. I.): od 17.40 do 17.50: Zprávy z katolického světa; od 17.50 do 18: Duchovní rozhovory P. Dra Urbana;

(P. I., B., M. O.): od 20 do 22 (péčí čl. rozhlasu): Dr. Ant. Dvořák: Stabat Mater.

V sobotu 8. dubna: (P. I., B., M. O.): od 9.30 do 11: Z opatského chrámu v Emauzích: Čtení posledního 12. proroctví, litanie ke Všem Svatým, mše svatá a nešpory (vše s liturgickým výkladem P. M. Schallera O. S. B.);

(P. I., M. O.): od 18 do 19.10: Slavnost Vzkříšení z kostela Křižovníků v Praze.

V neděli 9. dubna (Hod Boží Velikonoční): (P. I., B., M. O.): od 9.10 do 9.25: P. Dr. S. Brait, O. P.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Stvoření světa;

od 9.25 do 8.30: P. M. Schaller: Liturgický úvod; od 9.30 do 11: Pontifikální mše svatá z velechrámu sv. Víta (celebruje J. Em. nejd. kardinál Karel Kašpar). Provedena bude Nešperova mše svatá ke cti sv. Lva papeže;

od 11. do 11.15: P. Dr. Jarolímek, O. Praem.: Duchovní promluva na den.

V pondělí 10. dubna: (P. I.): od 8.45 do 9: P. Dr. Vondráček: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Stvoření člověka;

od 9 do 10: Řecko-katolická mše svatá z chrámu sv. Klimenta v Praze I.; od 11 do 11.15: P. Lebeda: Duchovní promluva na den; od 21.15 do 21.30 (P. I., B.): Msgr. Dr. Vašek: Vady moderního člověka.

Opětujeme naši výzvu, aby katolíci — posluchači rozhlasu — sdělovali nám závady v čl. rozhlasu, abychom mohli podniknout kroky k jejich odstranění.

Ředitelství národní rozhlasové stanice Spojených států rozhodlo, aby i nadále byl vysílán náboženský program. Vedle velkých skupin náboženských je v Americe velice mnoho různých sekt. Jejich, často se křížícím přáním nemůže ovšem ani americký rozhlas vyhověti. Proto byl rozhlasový náboženský program soustředěn do tří skupin: Protestantské, katolické a židovské a tyto pověřeny výběrem řečníků a vypracováním programu. Útoky na náboženská vyznání nebo národní skupiny jsou z rozhlasu vyloučeny.

Z domova.

Místopředsedu Svatováclavské Ligy, J. M. nejd. Dr. O. Švece, metropol. kanovníka svatováclavského, stihla těžká ztráta úmrtím vjele milovaného, staříčkého tatínka. Všemohoucí Sám nechť potěší zarmouceného syna.

Pro účastníky VIII. poutního zájezdu katol. studentstva a intelligence do Říma, pořádaného ve dnech 1.—12. dubna, jest zaručena audience u Sv. Otce. Mimo 4denní účasti na velikonočních obřadech v Římě shlednou účastníci zájezdu význačná města severní Italie. Cena zájezdu je K 1.495.— pro studenty, K 1.690.— pro nestudenty. Prospekty zasílá Poutní odbor Ústředí katolického studentstva, Praha III., Strakova Akademie, telefon 621-60.

Svět je zralý pro sociální revoluci. Tato slova zesnulého arcibiskupa Dra. Kordače platí ještě dnes. Encyklika Quadragesimo anno podává výzvu Sv. Otce Pia XI. k sociální práci jasně a kategoricky, neboť jde o obrodu společnosti na základě evangelia a křesťanské lásky. Každé další vysvětlující slovo jest zbytečné. **Sociální odbor** Ústředí katol. studentstva vypracoval plán sociální tříletky; cílem jejím je vychovati několikatisícovou studentskou rodinu, organizovanou v Ústředí katolického studentstva k dobré znalosti sociálních otázek, vychovati je k nebojácné a usilovné činnosti praktické a postaviti jako průkopníky do prvních řad boje o křesťanskou obnovu naší vlasti. V měsíci březnu chtějí katoličtí studenti rozšířiti dle programu tříletky, do nejširších vrstev známou a důležitou brožuru o sociální práci katolíků, kterou napsal olomoucký universitní profesor Dr. Vašek: **Cesty k sociální spravedlnosti.** Vyšla právě ve III. vydání. Proto, až uvidíte u kostelů či na ulicích studenty, prodávající brožury, až dostanete pozvánku, či budete čísti v novinách, že vás studenti zvou na přednášku o sociální otázce, podpořte je i skutkem. Upozorněte na jejich činnost své známé, zúčastněte se přednášky, na niž vás zvou, kupte si od nich knížečku »Cesty k sociální spravedlnosti«, jejíž nízká cena (K 1.50) jest každému přístupná.

LITERATURA.

Exerciční dům ve Frýdku vydal tři nové brožurky Životem: C. 313: »Zdvouřlost; č. 314: Ph. Dr. Amalie Svobodová: »Stát pro blaho lidu; č. 315: »Sjednocení Slovanů ve víře«. Tato poslední brožurka je právě pro nás tak důležitá, protože naše republika je opravdu mostem k východu. Každá brožurka stojí 50 haléřů.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Stále ještě docházejí do Vatikánského města soustrastné projevy k úmrtí Svatého Otce Pia XI. Pozoruhodnou je kondolence císařovny annamské.

O vzrůstu katolické církve za pontifikátu Sv. Otce Pia XI. svědčí těchto několik čísel: Bylo zřízeno 128 nových biskupství a arcibiskupství; 28 biskupství bylo povýšeno na arcibiskupství a založeno 24 opatství.

Pohřbu Svatého Otce zúčastnila se též delegace občanů rodového města papežova. Na štítě domu, kde se Svatý Otec narodil, byla umístěna veliká tabule s nápisem: Desio oplakává smrt svého papeže.

Spořitelna lombardské provincie věnovala k uctění památky Svatého Otce Pia XI. obnos sto tisíc lir papežskému ústavu pro zahraniční misie v Miláně.

Z různých časopiseckých vzpomínek na předcházející konklave jest zajímavou jedna, týkající se konklave v r. 1903, v němž krakovský kardinál Puzyna z příkazu tehdejšího císaře Františka Josefa I. podal t. zv. veto proti kardinálu-státnímu sekretáři Rampollovi, jehož zvolení bylo již téměř jisté. Stalo prý se tak proto, že rakouský císař nepřijemně nesl kardinálovu přízeň k slovanským národům Rakouska. To bylo poslední veto rakouského císaře. Nový Svatý Otec Pius X. po svém zvolení toto právo rakouských císařů, ostatně dle některých sporné, ihned zrušil.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. Na posledním shromáždění (kapitole) polského řádu Bílého Orla, obývaném za předsednictví presidenta Moscického ve Varšavě, byl kancléřem řádu zvolen kardinál Hlond, jehož předchůdcem v této hodnosti byl zesnulý kardinál Kakowski. **Ve Varšavě** bude nákladem správy města postaven pomník na paměť polního kaplana Skorupky, který padl před branami města, když komunistická armáda v r. 1920 stála před Varšavou. Skorupka, ohnivý řečník, povzbuzoval vojiny k statečnosti a padl zasažen nepřátelskou kulí. Výjev tento zvětšil obrazem polský malíř Rosen a věnoval jej Svatému Otci Piu XI., jedinému diplomatu, který neopustil Varšavu, když bolševická armáda stála před městskými branami. Obraz byl po přání Svatého Otce umístěn v jeho letním sídle Castel Gandolfo.

Rusko. Nová zatýkání v Rusku. Z »Bezbožníka« se dovídáme, že v městě Kalininu byla zatčena skupina osob, které si daly název Johanité. Mezi zatčenými je několik kněží a řeholnic. Při prohlídce našly se u nich obrazy carské rodiny. Co nejdříve přijdou zatčení před soud pro velezrádné rejdy.

Na protináboženskou propagandu o letošních velikonočních jest určen 1 milion rublů. Na 68 tisíc propagátorů bude prováděti bezbožecké tažení. Také rozhlas zařadí četné přednášky protináboženské. Vše to ale dokazuje, že se nepodařilo vyrvat víru ze srdce ruského lidu.

Moskevská komunistická »Pravda« si stěžuje na nezáměr mladých komsomolců o marxisticko-leninistické nauky. Tento na-prostý nezáměr přiměl vedení komsomolců k ustavení agitáčních kádřů. V důležitých střediscích Ruska budou se konati jednorozční kursy pro školení pracovníků, kteří budou potom pečovat o šíření komunistických nauk mezi mládeží.

Co všechno se v Rusku povídá, o tom se dovídáme z moskevské »Hvězdy«. Mnoho lidí bylo domnění, že Lenin a Stalin přišli s nebe. O Stalinovi kolovala pověst, že jeho narození se stalo v době, když měsíc a slunce se setkaly nad vrcholky Kavkazu. Toto zrození bylo prý světu ohlášeno stříbrným ptákem, který slétl s nebe a oznámil v roce 1879 Stalinovo narození. Pohádky nebo rafinovaná propaganda?

Z EVROPY.

Myšlenka míru jest věnován postní pastýřský list westminsterského kardinála-arcibiskupa Hinsleye. »Mír, jehož základy tkví v nesmírné lásce Boží, je v dnešní době ohrožen. Na trůn, vyhraný Bohu, byl povýšen falešný nacionalismus. Láska k vlasti je jistě občanskou povinností všech; avšak pravé vlastenectví nemá v sobě nenávisť vůči jiným zemím. Všichni lidé, bez rozdílu rasy a plemene, jsou povoláni k jednotě v Kristu Ježíši. Pravé křesťanství napomáhá vzájemnému porozumění a zamezuje rozbrojům. Slova a výzvy Svatého Otce zdůrazňují jasně, že pravý mír lze vybudovati toliko na křesťanském bratřství. Záruky a smlouvy, snažící se zajistiti světový mír, mají jen tenkrát cenu, jestliže jsou provanuty vírou v Boha a bázní před zneuctněním Jeho práv. V tom je také počátek veškeré státnické moudrosti. Státníci, v jejichž rukou je osud národů, musí přijíti k poznání, že mír je darem Božím, nikoliv plodem jejich diplomacie. Diplomatičtá jednání a různé smlouvy uklidní národy teprve tehdy, až státníci všech národů založí svoji politiku na oné spravedlnosti a lásce, které učil Kristus.«

Otázka kolonií zaměstnává stále anglickou veřejnost. Nedávno podepsal londýnský kardinál společně s anglickým arcibiskupem výzvu ligy pro ochranu domorodců a proti obchodu s otroky, adresovanou ministerskému předsedovi Chamberlainovi, ale před odstoupením kolonií některým státům byla vyšetřena přání domorodého obyvatelstva.

Národní pouť do španělských svatých uspořádají angličtí katolíci letos v květnu. Poutníci povevou s sebou drahocenné kourohy a obrazy sv. Tomáše Mora a arcibiskupa Fishera, které budou zaváženy v Compostelle a Montserratu.

Benediktinské opatství v Buckfastu slavilo nedávno dvě výročí. Koncem ledna uplynulo totiž 400 let od zrušení opatství za anglické reformace a 26 let od posvěcení prvního opata obnoveného kláštera. Nynější opat Dom. Fehrenbacher, je třetím v pořadí obnoveného opatství. Rád svatého patriarchy Benedikta vyvíjí v Anglii požehnanou činnost. Stoupá počet řeholníků a obnovují se stará předreformanční opatství. Bratři opatství v Prinknash začali nedávno stavěti novou budovu opatství. Již před reformací měli tam klášter. Jejich příznivci z řad katolické šlechty anglické utvořili výbor, který dary a sbírkami chtěl urychlit dílo řeholníků. Opat kláštera však rozhodl, že stavbu provede vlastními silami a z vlastních prostředků, aby nebyla štedrost věřících příliš vyčerpávána, zvláště když katolíci tak čteně přispěli při sbírkách pro uprchlíky.

Krátce před smrtí přestoupil anglický konservativní poslanec major John Valler, člen tajné anglické rady, ke katolické církvi. Stejně tak učinila známá americká spisovatelka Helena Landrethová, bydlící v irském Dublině.

Francie. Správa obce Issy les Moulineaux, seinského departementu, je v rukou komunistů. Nedávno vyvěsil obecní úřad následující úřední vyhlášku: Rodiče, kteří mní svoje děti svěřiti ochraně kmotra nebo kmotry, avšak beze křtu v kostele, nechť vezmou na vědomí, že obecní úřad provádí civilní křty. Není třeba ničeho jiného, než dostaviti se do úřadovny obecního starosty, číslo dveří 2. Po provedeném obřadu dostanou rodiče úřední osvědčení a vkladní knížku, znějící na jméno dítěte. »Tato vyhláška byla předmětem parlamentní interpelace. Dílo sv. Petra, založené sestrami Stefaníí a Jeannou Bigardovými z Caen, v Normandsku, na podporu domácího kněžstva, slaví letos 50 let trvání.

Mezinárodní eucharistický kongres v Nizze, chystaný na rok 1940, jest v plném proudu příprav. Finanční komise kongresu navrhuje vypsat k úhradě kongresových nákladů zvláštní půjčku, jejíž upisovatelé by získali i značné dopravní slevy. Ježto i vládní kruhy staví se příznivě k tomuto návrhu, bude co nejdříve vydáno vládní nařízení, svolující k vypsání kongresové půjčky.

Rád Oblátů Neposkvrněného Početí, rozšířený hlavně ve Francii, má 5.500 členů. Z jeho řad vyšel jeden kardinál, jeden arcibiskup a 18 biskupů.

Holandsko. V Holandsku byly dosud dvě katolické strany politické. Na shromáždění katolicko-demokratické strany, konaném v Utrechtu dne 19. února, bylo rozhodnuto, aby se strana připojila ke katolické státní straně. Tím bylo docíleno i v politickém ohledu žádoucí jednoty. Katolická státní strana je nejsilnějším politickým útvarem v Holandsku a má v nynější vládě čtyři ministry.

Katolíci a protestanté zpívali na společném shromáždění v Groningenu. Tento neobvyklý projev sledoval krásnou myšlenku ukázati, že v kostelních písních jsou obsaženy společné náboženské pravdy. Vzájemným poznáním nevyčerpatelného pokladu chrámových zpěvů a jejich náboženského obsahu dospěje se také k vzájemné účtě a snášlivosti náboženské. Shromáždění, které se konalo v kostele holandské reformované církve, zúčastnilo se vedle úředních zástupců všechno duchovenstvo města, osobnosti kulturního a veřejného života a sta věřících obou vyznání. Úvodem promluvil protestantský a katolický duchovní o liturgickém zpěvu svých církví. Zatím co protestantský pěvecký sbor zpíval poněkud žalmy, přednesli katolíci zpěváci některé části chorální Mše svaté, Magnificat a Te Deum. Na konec oba sbory zapěly společně žalm 150.: »Chvalte Pána v Jeho svatyni.«

Itálie. Město Milán připravuje výstavu mistra štětce Leonarda da Vinci. Budou vystaveny nejen jeho malby, ale i náčrtky, poznámky a plány velkého umělce. Anglická musea Victoria a Albert zapůjčí tři folianty těchto náčrtů. Jsou mezi nimi i plány pevností a letadel, různých strojů a nástrojů.

Maďarsko. Posní pastýřský list Msgr. Ludvíka Svoje v maďarském Stolickém Bělehradě, obírá se nebezpečím bolševismu a novopohanství. »Zloba« — praví se v něm — »se kterou komunistická internacionála ničí chrám a vraždí kněze a věřící, nezadá v ničem pronásledování Neronovu a Dioklecianovu. Ještě nebezpečnější je však boj, vedený pod hesly národní a sociální obrody, směřující taktéž proti Kristu a Jeho Církvi. Oba myšlenkové směry usilují o zničení náboženství, jako kdysi Nero. Jest mojí povinností upozorniti na lži a nepřátelskou propagandu, kterými je u nás Cíkev zaspávána a které zejména usilují získati naši mládež.«

V poslední době byly v Maďarsku zastaveny tři katolické listy: Uj Socialis rend, Korunk Szava a Uj Fehervar, pro »ohrožování zahraničních zájmů Maďarska«, jak se praví v úředním zákazu.

Malta, Ostrov Malta, patřící Velké Británii, dostal konečně novou ústavu, prohlášenou nedávno guvernérem ostrova. V čele správních úřadů je rada, sestávající z 12 úředníků, z nichž dva jmenuje guvernéř a 10 je voleno. Duchovní jsou z volby vyloučeni, kteréžto ustanovení vzbudilo již při předložení návrhu nové ústavy rozhořčení mezi obyvatelstvem ostrova, převážně katolickým. Ministr kolonií Mac Donald ujistil sice, že návrh ústavy není definitivní, avšak skutečnost dopadla zcela jinak. Proto také duchovenstvo a většina obyvatelstva nezúčastnilo se oslav, uspořádaných při prohlášení ústavy.

Německo. Duchovní pastýř arcidiecési mnichovské a freisingenské, jeho Eminence kardinál Michal von Faulhaber, dožil se dne 5. března sedmdesáti let. Arcibiskupem mnichovským byl jmenován v roce 1917, kardinálem roku 1921. Neohrožený obhájce práv Církve těší se neochvějně lásce a účtě věřícího lidu bavorského a katolíků celého světa. I my, vzpomínající jubilea tohoto biskupa vyznavače a hrdiny, uvádíme ještě, že v řadě kardinálových předků jest též mučedník zpovědního tajemství, duchovní správce kladské pevnosti, Ondřej Faulhaber, oběšený 30. prosince r. 1757 v Kladsku, když odmítl prozraditi zpověď vojenského zběha Nentwiga.

Letos 20. února uplynulo 10 let od smrti Dr. Karla Sonnenscheina, apoštola studentů a Berlína.

Minoritský kostel v Kolíně n. Rýnem, nejstarší typ františkánských kostelů zaalpských, dočká se letos úplné obnovy. O tomto gotickém chrámu je pověst, že byl vybudován ve volných chvílích kameníky kolínského dómu. V pravé lodi kostela jest pochován zakladatel jednot katolických tovaryšů Adolf Kolping.

Španělsko. Z četných španělských diecézí, osvobozených pádem Barcelony, nutno uvést diecézi Seo d'Urgel. Před ústupem z města, podminovala republikánská armáda katedrálu, biskupský palác a seminář i ostatní kostely. Doutnák, položený pod katedrálu však selhal, takže chrám, seminář i sídlo biskupa byly zachráněny. Všechny chrámy jsou však vyloupeny a jejich vnitřní zařízení zničeno. V diecézi zůstalo toliko 10 starých a nemocných kněží; 90 kněží bylo zavražděno a 60 se jich pohřešuje.

Švédsko. Při pontifikálním rekviem ve Stockholmu, celebrowaném apoštolským vikářem švédským, Msgr. Erikem Müllerem, byl přítomen korunní princ Gustav Adolf, dále bratr panujícího krále švédského princ Eugen Švédský, a četní zástupci nejvyšších státních a vojenských úřadů a diplomatického sboru. Před katedrálou ležel nádherný věnec, jehož stuhu měly nápisy: Papeži Piu XI. na důkaz vděčnosti ve vzpomínce věnují evangeličtí Švédové.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Bude chrám Božího Hrobu v Jerusalemě o Velikonocích otevřen? Jak známo, byla tato svatyně loňského roku úřady zavěna. Stalo se tak s ohledem na stav budovy, která hrozila zřícením. Ihned bylo započato s opravnými pracemi, aby byla odvrácena zkáza, svatyni hrozící. Úřady doufaly, že mezitím nastane dohoda mezi právními majiteli svatyně, jimiž jsou náboženské obce: katolická, řecká a arménská, které si snad ani neuvědomily neblahý stav, v němž se svatyně nachází. Opravné práce pokračovaly mezitím jen velmi málo. Nyní zástupci všech tří náboženských obcí zakročili u guvernéra mandátového území palestinského, aby s ohledem na blížící se velikonoční svátky byly opravné práce všemožně urychleny, aby pouťníci, kteří zavítají na Velikonoce do Svaté Země, mohli vzkříšení slavit i ve svatyni Božího Hrobu.

Křesťan ministrem vyučování v Indii. Indický profesor Varkey byl nedávno jmenován ministrem vyučování v Madrasu. Varkey je křesťanem malabarského obřadu. Tito věřící jsou spojeni s Římem. Profesor Varkey vydává též časopis pod názvem »Vůdce katolíků v Indii, Burmě a Ceylonu.«

Biskupem diecése Chilaw na ostrově Ceylonu byl před časem jmenován Msgr. Perera, který krátce před vysvěcením se vzdal pro oťesené zdraví tohoto úřadu, jehož břímě v misijní činnosti není nijak lehké.

Požáry klášterů v Kanadě neustávají. Nedávno vyhořel klášter Viateur v městě Jolietě, poblíže Montrealu. Chovanci klášterního ústavu jen s námahou se zachránili. Budova ústavu a kláštera vyhořely do základů. Je to již sedmý velký požár klášterní v posledních letech. Dosud se nepodařilo zjistiti jejich příčiny.

Komunistická agitace je skutečně vynalézavá. Nedávno zjistil děkan profesorského sboru americké university v Columbi, Russell, že američtí komunisté najali celou řadu agitátorů, kteří se dali zapsati na universitě jako posluchači. Měli platu 3 dolary denně. Tito nepraví studenti sedávali v prvních lavicích, ovládli výbory studentských spolků a byli hlavními pořadateli různých mírových manifestací studentských. Tyto manifestace a shromáždění prodlužovali uměle tak dlouho, až po odchodu skutečných studentů ovládli situaci, načež odhlasovali resoluci, vyhovující jejich snahám.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní záslkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno fideletstvem pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Využila kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. dubna 1939.

č. 7

VÍCE LÁSKY

Veliká noc se blíží. Spasitel jako slavný král vjíždí do Jerusalema. Král nejvyšší lásky, jenž pohrdl marnou světskou korunou, aby přijal korunu trnovou a na místě měkkého královského křesla, položil se na potupné dřevo kříže. Dovedeš se vžít, duše křesťanská, do velikosti této oběti? Byla bys schopna podobné? Jistě nikoli. Chvilí planeš, jseš plna dobrých předsevzetí. Když jde vše podle tvé vůle a přání, jsi snad nakloněna k obětem. Přijde však doba utrpení a křížů. Hned pod nimi klesáš v malomyslné bolesti, neumíš milovat a trpět jako tvůj Spasitel. Chceš-li se však dostat v náruč Boží, láska tvá musí být neomezená, vytrvalá a zcela odevzdaná. Bůh na tobě neřádá věci nemožných, ale chce, abys podle svých poměrů milovala. Její nadě vše, co je ti na tomto světě milé a drahé. Bůh v Ježíši Kristu, přijav na se podobu člověka, dobře ti ukázal cestu lásky. Až budeš čísti tyto řádky, rozvažuj dobře každé slovo, které je tu psáno. Pomysli především na to, že je vnukla oddaná láska k nekonečnému milosrdenství Božímu. Pak rozjíměj slovo za slovem. Nerozptyluj se při tom, jako činíš při denní své četbě. Pojď za mnou k patě kříže. Dosud jsi se naň dívala lhostejně, nyní však vzbud' všechny své schopnosti, sestup do propasti ticha a samoty a dej na sebe působiti světlu, jež září z potupného dřeva kříže. Vidíš rozpjaté, zmučené tělo Boha - člověka. Víš dobře, že je všemohoucí, že by mohl jen pokynouti a rázem by přestalo všechno utrpení, mohl by pokynouti, aby Její rány nebolely a On snášel strašlivá muka bez bolestí. On však zcela dobrovolně celou tu lidskou přirozenost podrobuje ohavnému a nesnesitelnému mučení. Proč? Aby napravil tvoji pokazenou přirozenost, shladil nesčíslné hříchy tvoje i celého světa a učinil tě hodnou věčné slávy! Snad tvé tělo již někdy pocítilo bolest z rány řezné nebo bodné. Byla to však rána jednotlivá, bo-

lest, ze které jsi se vzpamatovala. Co ale vidíš na svatém kříži? Ránu na ráně, tělo sešlehané ranami biče, hlava probodána ostrými trny, čtyři bodné rány, pronikající ruce a nohy a pátá v srdci, v tom srdci, které od svého prvního tlukotu milovalo a jen milovalo až k smrti.

Vy přesvaté nohy Páně, kolik kroků jste učinily, všechny byly posvěceny láskou k lidstvu. Za to nyní jste přibity na kříž, z bodných ran řine se krev. Vy ruce, plné milosti a požehnání, jak štědře jste milost a požehnání Boží rozdávaly! Za to bezcitná ruka katova vás proklála hřebem. Rozpjatá ramena, která vás nesou, aby tím větší muka způsobila ostatnímu tělu. Ty hlavo předrahá, jak často Tvůj milostivý zrak s láskou spočinul na ubohých a nešťastných, kolikrát Tvá ústa hlásala a skutkem osvědčovala nekonečnou láskou, cos vyslyšela proseb a přání, a nyní jsi mukami zbědována k smrti. Jsi ověněna korunou z trní, zalita krvavým potem, oči bolestmi zkalené a žehnající ústa zavřena. V poslední chvíli běžeš s sebou do ráje kajícího zločince, abys ukázal velikost své lásky a prosíš za odpuštění pro své katany. Proč se to vše stalo? Z lásky k tobě, ubohá duše lidská. Bylas k obrazu a podobenství Božímu stvořena, tys však ten obraz zničila. Bylo třeba očisty a tu mohl dáti zase jen Bůh. Chápeš nyní velikost Boží lásky a oběti? Chceš se státi hodnou této milosti? Rozhodni se kladně. Oživ doutnající jiskru lásky v srdci svém. Živ ji modlitbou a svatým životem tak, aby z jiskry té vyšlehl jasný plamen, který spálí všechny nepravosti. Musíš hořet láskou, láskou nepochybující, ale oddanou do vůle Boží. Láska tvá, jak říkáme obrazně, musí hory přenášet, její plamen nesmí uhasínat. Miluj proto víc a více svého Pána a s takovou láskou přistup o Veliké noci k Jeho stolu Kříšťan.

K 50. výročí kněžství J. E. Dra Šimona Bárty.

Před 50 léty, dne 16. března 1889, byl v Římě vysvěcen na kněze J. E. nejdp. biskup českobudějovický Dr. Šimon Bárta.

V životě tohoto katolického hodnostáře odráží se výrazně duchovní život našeho národa za posledních padesát let. Střetávaly se u nás čím dále, tím prudčeji liberalistické pokrokářství s konservativním katolicismem.

Život na školách za takových poměrů nebyl růžový. Ve sborech se katechetům sice na venek prokazovala úcta, ale profesori čím dále, tím více propadali náboženské lhostejnosti, a studenti se to učili od nich. Do té doby spadá výrok, že průměrný kvartán jest s náboženstvím hotov. Dobře řízená propaganda odcižovala církev stav za stavem. Inteligence šla v čele. Na to působila jednak všeobecná moda nevěřit, a u nás speciálně místně zneužívaná historie. Reformace a evangelictví bylo vychvalováno na úkor katolictví byl zesměšňován Řím, bylo operováno slovem klerikalismus a katolíci označováni za pomocníky Vídne. Studenti v těchto věcech vedli už proto, že to bylo zakazováno a že mohli »káťu« zlobit.

Rakouský katolicismus opravdu nedovedl získávat duše. Navenek se patronisovalo náboženstvím, ale byrokracie nedávala dobrý příklad. Úředníci v jádře liberalističtí přetvářovali se jakoby věřící, profesori dozírali při službách božích, chodili na Boží Tělo, ale z jejich chování poznával student, že jsou smýšlení opačného.

Profesor Bárta nebyl z těch, na které studenti ne- vzpomínají po letech s láskou a uznáním. Od roku 1893 působil na gymnasiu v Pelhřimově a od roku 1908 v Čes. Budějovicích, aby profesorskou katedru roku 1920 zaměnil za biskupský stolec. Byl tedy 27 let středoškolským učitelem náboženství. Vidím jej jako dnes: Vysoký, s hlavou posypanou stříbrem, s rukama za zády, dlouhými kroky měřil učebnu pelhřimovského gymnasia. Měli jsme ho rádi, třebaže byl přísný. Věděli jsme, že se dovede zastat studentů a mnohou bouřku zažehnat. I ve sboru se těšil veliké úctě pro svou učenost. Ovládal výborně němčinu, latinu, italštinu a v pozdním věku vrhl se na studium angličtiny a francouzštiny. Do programu pelhřimovského gymnasia napsal studii o Kantově noetice. Vedle filosofie a theologie miloval historii. Té zůstal věren dosud. Postavení Bártovo na gymnasiu bylo opravdu mimořádné. Pro svou inteligenci, charakter a všestrannou ušlechtilost byl ve sboru vážen, a měli jej rádi i studenti.

Zde jsme u jednoho choulostivého zjevu. Kolik lidí omlouvá a odůvodňuje svůj odpad nebo svou nevíru špatným příkladem katechety nebo tím, že to s nimi neuměl. A takových, kteří, nedovedli najít klíč k duši studentů, bylo tenkrát dost. To jest ovšem nemo- houcnost lidská. Lhostejnost rodičů,

četba, atd. ničím nepřispívaly k utvrzení náboženské víry. Nebyl-li katecheta člověk opravdu vynikající, nic se studenty nesvedl. Profesor Bárta měl všechny vlastnosti dobrého katechety. Imponoval nám jeho doktorát, jeho znalost věcí, jeho rozhled (mnoho cestoval), přitahovalo nás jeho dobré, zlaté srdce. Studenti si ho vážili. Strhával hloubkou svých školních exhort i přednášek.

Když po převratu zalomcovala českým klerem odpadová horečka, byl profesor Bárta skálou, o kterou se opírali mnozí jiní, zvláště mladší. 16. prosince 1920

Vilém Opatrný

O Portugalsku a jeho vládci Salazarovi.

Po několik desítek let se střídali v Portugalsku ve vládě lidé, mluvící o svobodě a stvrzující ji pumami a vraždami, s lidmi, kteří i při svých nejlepších snahách byli vězni vlastního liberalismu dříve než se stali skutečnými vězni zvítězivé luzy. Atentát na atentát, krise na krise, bezvládní na bezvládní, rok snahy a pět let anarchie, tak to šlo nepřetržitě. A i nejlepší kteří vládli, jako Franco a Sidonio Paes, byli stiženi umrtvujícím pokrokářstvím.

27. května 1926 vydává maršál Gomez da Costa v městě Braga prohlášení: »Portugalci, politická situace země je pro muže bez hany a se ctí v těle nesnesitelnou.« A den na to pochodují Portugalci na Lisabon. Když převzali vojáci moc, byli postaveni před problém finanční. Jeden generál, který své věci rozuměl zrovna tak dobře, jako druhé neznal, musil převzít ministerstvo financí. Svolal spolupracovníky a úředníky a řekl jim toto: »Financím nerozumím. Vím jen, že jsou v naprostém nepořádku.« Hledalo se východisko. A našel se Salazar. A ten 6. června 1927 přejímá resort ministerstva financí. Přijímá jej s výhradami. A jeho obavy, že nebude moci dostátí svému úkolu, nebude-li mít plnou moc, se splnily. Svůj úřad nastupuje v sobotu a příští čtvrtek je už nazpátek v Coimbre, a za profesorskou katedru se vrací se slovy: »Nepřijali všechny mé podmínky.« Kdo je to Salazar? Hned na začátku je dobře upozornit, že není politikem v našem smyslu. Neprošel

onou cestou politických sekretářů, o níž oni sami by nám namluvili, že je to tvrdá škola života.

Antonio Oliveira Salazar se narodil 28. dubna 1889 v Santa Comba Pao z rolnické rodiny. Je mu tedy letos 50 let, a osudy Portugalska spravuje od svých 39 let. V 27 letech dostal profesuru národního hospodářství a finančních věd v Coimbre.

V roce 1921 byl zvolen poslancem. A byl jím přesně jeden den. Jakmile vešel do sněmovny bylo mu ihned jasno, že »se nemůže od parlamentu ničeho nadíti.« A hned skládá svou funkci a jede zpátky do Coimbry. Za nedlouho na to, kdy Salazar složil úřad ministra, přišel finanční krach. Společnost národů byla ochotna dát půjčku, ale jako podmínku si stanovila kontrolu portugalských financí. To znamenalo dát se zednářům, sužujícím Portugalsko 100 let, znova na milost a nemilost. Na to ovšem vláda nemohla přistoupit a generál Carmona, jenž mezitím převzal vládu, píše Salazarovi dopis, aby znovu převzal ministerstvo financí. Ten odmítá. Carmona znova naléhá. Salazar odpovídá, že přijme, budou-li splněny tyto podmínky:

Každý ministr ať se zaváže, že vybuduje a zařídí svůj resort tak, aby nepřekročil částku povolenou ministerstvem financí.

Položky různých ministerstev, které zasahují do příjmů nebo vydání státu, budou nejdříve projednány a stanoveny s ministrem financí.

Ministr financí může zamítnouti jakékoliv zvyšování běžných a pravidelných výdajů, a oněch výdajů pro veřejné práce, pro něž není pohotového úvěru.

byl od Benedikta XV jmenován biskupem česko-budějovickým po biskupu Jos. Ant. Hůlkovi. Než se rozhodl přijmouti tuto hodnost, rozešel se na Křemešník, známé poutní místo u Pelhřimova, a tam v kostele Nejsvětější Trojice rozvažoval, zda břímě na něj vložené má převzít. Poněvadž vždy sloužil Bohu celým srdcem svým, poslechl výzvy náměstka Kristova a byl arcibiskupem Dr. Fr. Kordačem, se kterým ho pojilo pouto pevného přátelství, vysvěcen 20. února 1921 ve své katedrále na biskupa diecése česko-budějovické. A tu ve chvíli, kdy si katolický lid vedl nového biskupa do katedrály ke svatým obřadům, vtrhli sektáři do seminářského kostela sv. Anny a chtěli ho zabrat pro sebe. Bylo to divné přivítání, ale biskup Barta se nezalekl. Ujal se svěřené diecése a řídí ji dodnes, ač nemoci stárí mu nedovolují návštěvy.

Přibral si ještě řadu prací jiných. Byl po dlouhá léta referentem pro otázky školské při biskupských konferencích a předsedou Ústředního výboru katolického školství. Odtud také jeho láska k jihočeskému odboru katolického učitelstva, tolikrát projevená.

Vykonal několik poutí do Říma, a r. 1931 vedl národní pouť do Lurd. Jeho zásluhou byla v Českých Budějovicích zřízena tiskárna a podporováno vydávání dobrých knih. Jeho prozíravost jej sblížila se zemřelým ministrem Dr. Fr. Noskem a všemi družstevníky. Pochází z chudých rodičů (nar. 27. října 1864 v Žimuticích u Týna n. Vlt.). Jest přes svých 75 let plně svěží, zajímá se o vše, co se děje v diecési i v širém světě.

Přejeme jubilantovi jménem jeho diecesanů a všech žáků jeho, aby jej dobrotný Bůh sílil v dobách tak vážných pro národ i církev a dopřál mu — podobně jako kdysi Simeonovi — spatřiti nad diecí jemu svěřenou východ nového světla, totiž obnovy katolické!

Prof. A. Novák.

Vševědoucí a milosrdný Bůh.

Na prostranství světové výstavy v New Yorku bylo spuštěno loni na podzim kovové, technicky velmi dokonale sestrojené torpedó do hloubky 15 metrů. Obsahuje vrcholné předměty soudobé kultury. Má zůstat v zemi 5000 let. 70tému století má podati obraz naší doby. (Radiojournal, XVI., č. 47., 9).

Bezděky se tážeme: »Nevykope je někdo dříve ze zvědavosti? Nepohltní je trhliny země? Nevyloubí je vody moře? Co bude za 5000 let? Kdož to ví?! — Z nás nikdo!

Jedině v š e v ě d o u c í B ů h. »Neboť Pán má všechny vědomosti a proniká příznaky budoucnosti; zvěstuje věci minulé i příští a odkrývá stopy věcí skrytých« — volá v údivu moudrý Sirach (42, 19. 20).

Vševědoucnost Boží, znázorňovaná trojúhelníkem s okem uprostřed vyvěrá nejen ze samé Boží podstaty, nýbrž i z jiných vlastností Božích. Předně z v š u d y p ř í t o m n o s t i Boží. Bůh je všude přítomen celou svou bytostí. Jí všechno naplňuje. Je v každém atomu, v každé myšlence. Proto Bůh musí všechno dopodrobna vědět, co se všude děje. — Dále plyne vševědoucnost Boží z m o u d r o s t i Boží. Tuto moudrost nám hlásá pevný zákon a řád, který vládne světem a podle něhož je svět mistrně zařízen v celku i v jednotlivostech. Může tedy Bůh o sobě říci slova knihy Přísloví: »Já moudrost!« (8, 12). My pak se svatým Pavlem: »Ó, hlubokosti bohatství a moudrosti a vědomosti Boží!« (Řím. 11, 13).

Písmo sv. mluví velmi často a podivuhodně o vševědoucím Bohu. Jednou se podivuje rozsahu vševědoucnosti jeho, na př. slovy sv. Pavla: »Není žádného tvora neviditelného před ním, ale všechno je holé a otevřeno před očima jeho« (Žid. 4, 13), nebo Estefinými: »Hospodine, který všech věcí vědomost máš!« (14, 14). — Jindy zase žalmista rozjímá v tichých no-

Ministr financí se zavazuje spolupracovati s různými ministry na souhlasných směrnicích o poklesu vydání a o příjmech, aby ministerstva pracovala co možno nejvíce v jednotě.

To znamenalo sice finanční diktaturu, ale také pořádek. A pro vládu to znamenalo, buď přijmout bez výhrady, nebo odmítnout. Písemná vyjednávání mezi vládou a Salazarem trvala takřka týden, a protože bylo jasné, že vláda musí přijmout nechce-li padnout, snažili se různí pánové, vyvéztí svůj majetek za hranice. Dík okamžitému zákroku Salazarovu nevyvezli však tito portugalští »vlastenci« ze svých svršků nic. A 27. dubna 1928 přebírá Oliveira Salazar podruhé, tentokrát definitivně, křeslo ministra financí. Prvním jeho činem byla depeše do Ženevy v níž oznámil, že přerušuje jakékoliv další vyjednávání o půjčku. A hned vydává krátké prohlášení pro lid: »Přísné zákony, které povedou naši společnou práci, ukazují odhodlanou vůli dát jednou pro vždy do pořádku finanční a hospodářský život národa. Potřebuji pro tuto obtížnou úlohu dokonale, klidnou a spolehlivou důvěru země. Vím přesně co chci, a kam jdu. Podám zemi všechny potřebné údaje, aby mohla posoudit situaci, v níž se nachází. Ať si země diskutuje, ať si bádá, ať si bystří obraznost, ale ať také poslouchá, když rozkazují!«

Toto své prohlášení uzavírá Salazar, že naprosto nelpí na moci, která mu byla dána, neboť »z Lisabonu do Coimby jezdí vlak každý den.« Když dal do pořádku finance, byl v roce 1932 povolán za ministerského předsedu a dává do pořádku celou zemi.

To bylo před sedmi roky. A za těchto sedm let upevnil koloniální moc Portugalska, zřídil silnice a železnice, dal své zemi korporativní zřízení, vystavěl celé čtvrti pro chudáky, doplňuje výzbroj armády a navazuje na starou tradici portugalských válečníků, zřizuje nevelké, ale dobře vyzbrojené letectvo. Upevňuje pozici Portugalska ve světě a po málo letech jeho vlády vidíme jak jeho vlast je jednou z prvních států světa.

A když před 2 lety generál Franco začínal svůj boj, první kdo mu morálně přichází na pomoc, kdo vidí oč v tomto boji půjde, je Salazar. A podíváme-li se na mapu postupného dobývání Španělska Francem, vidíme, že nejdříve se staly svobodnými ty kraje, jež jsou při hranicích Portugalska. Myslím, že by Franco stěží a za mnohem horších okolností osvobodil svou vlast, kdyby neměl jistoty, že v Portugalsku panuje muž, který je s ním, Antonio Oliveira Salazar vrátivši své zemi svobodu, dávající ji jistotu života, bezpečnost a poklid dnů, nelpící na svém vládnutí a ochotný kdykoliv odstoupit až ho nebude potřeba. A stačí pohlédnouti na Salazarovu tvář, na tvář čistého, přímého a jasného pohledu, tvář, která nemá nic z podoby řemeslných politiků. Jeho činy odpovídají přísným a sevřeným rtům, a klidné a uzavřené, ale jisté a přesvědčivé mluvě. A jeho činy odpovídají jeho životu. Vychován od mládí Matkou Církví, je Antonio Oliveira Salazar vládce, chodící denně k svatému přijímání, vládce, který dříve než začne svou denní práci, posiluje se Tělem Pána našeho Ježíše Krista.

cích: »Pane, zpytuješ a znáš mne; ty víš, sedám-li či vstávám, rozumíš mým myšlenkám zdáli. Chodím-li či ležím, zkoumáš, — všechny mé cesty jsou ti známy. V knize tvé byly napsány dny mé všechny prve nežli přišly.« (Žalm 138, 1—6, 13—18). A pronikavost vševidoucího oka Božího vyjadřuje Sirach slovy: »Oči Páně jsou tisíckrát jasnější nežli slunce, na všechny cesty lidské patří, i do hlubin propasti i do lidských srdcí, vidí do nejtajnějších záhybů.« (Sir. 23, 27. 31). — Jindy opět zkormoučená duše žalmistova propouští přes chvějící se rty slova vyznání: »Bože, ty víš o mém poblouznění a mé viny nejsou tobě skryty« (Žalm 68, 6).

Názornou představu o síle velké božské myšlenky, již Bůh všechno proniká, nám poskytuje sama příroda. — Kolik tu rodů, druhů, zvířat, ptáků, hmyzu, kovů! A v každém druhu nesčetný počet jedinců a každého jedince na miliony! Přes své velké, staleté úspěchy stojí věda stále před tajemstvími. Nezbyvá jí, než obdivovat úžasnou obrazotvornost Tvůrce, která vymyslela tolik vzorečků, než žasnout nad tisícerymi silami, které tu křížem krážem bez zmatku, chvatu a omylu působí, než obdivovat Tvůrce, který zná všechny rody, druhy i jedince — který při tom na nikoho nezapomíná — ani na vrabce na střeše, který ví o každé kapce vody, z nichž jsou slita moře, o každém vlase, o každém zrnku písečných plání, o každém prášku, který víří prostorem. A což teprve, všimneme-li si jedné bytosti, člověka! Po staletí studuje věda jeho tělo, mozek, krev, oko, svaly, nervy. A přece, kolik tu pro ni tajemství v lidském zrození, vývoji, růstu, stárnutí, smrti! — A hle — původce všeho toho ví o každém úderu srdce, pohybu brvy, vzrušení mozku od narození k smrti, od rána do večera! — A co schopnosti našich smyslů tělesných i duševních?! — Oko lidské — toť živý stroj! Je tak utvořeno, že odpovídá přesně zákonům fyzickým a chemickým. Totéž oko postřehuje písmenu, před sebou položenou a totéž — hvězdu na tisíce kilometrů vzdálenou! — Ucho hudebníkovy dovede v mnohočlenném orchestru poznat chybu a postřehuje prsty virtuosa, řítící se s jistotou, blesku rychle po klávesách! Nedivte se žalmistovi, že se v údivu táže: »Který zasadil ucho, ten že neslyší a kdo utvořil oko, ten že nevidí?« (Žalm 93, 9. 10). — A náš rozum a vůle! — Kolik myšlenek už prošlo naším rozumem a srdcem. Jaká pohyblivost a změna! Zdálo by se, že v nich není ladu a skladu. A přece i ony ve svém rozsahu a svobodě mají koleje, z nichž nesmějí bez trestu vybočiti. Duchovní život jediného člověka — toť svět myšlenek, citů, úkonů, že ho nikdo nevyhlídí! A o tom všem ví dopodrobna Bůh!

Vševidoucímu oku Božímu je také otevřena naše budoucnost. V ní se splní celá řada věcí, splní-li se také podmínka, kterou Bůh určil. A takovou podmínkou jest modlitba! Modlíme-li se, nezasahujeme tím do vůle Boží, neměníme ji. Pouze plníme podmínku, na níž závisí tolik duchovního i hmotného dobra! Nemodlíme-li se, pak se sami dobrovolně o tato slíbená a nám určená dobra připravujeme. Je tedy modlitba slabostí, nedůstojnou pro muže? Je zbytečností, je nečinnou pasivitou, je zahálkou? — Nikoli! Je nutnou součinností na díle vlastní spásy! Zdali i v tom smyslu neplatí slova sv. Augustina: »Bůh tě stvořil bez tebe, ale nespasí tě bez tebe.« A ještě něco: nereptejme proti vševidoucímu Bohu, který musí mnohdy zasáhnouti do našeho života zdánlivě krutými ranami! Uvědomme si, že tak činí Bůh jedině z lásky, která vidí dále, než my!

A na konec se vraťme k myšlence, že Bůh dokonale zná naši minulost. I nejtajnější, dosud nesmytá a

nevyznanou hříšnou myšlenku a hříšný čin. Zde nemůžeme klidně zavřít oči!

Naopak! Při pomýšlení, že nás přece kdosi zcela dobře zná, se musíme zachvát! Vždyť nás zná někdo o tak, jakými jsme ve skutečnosti i když nás zdobí honosné tituly a vysoké společenské postavení, zásluhy a popularita! Tu bychom se měli zachvát při myšlence, že ona »gramofonová deska naší duše«, na níž je nahrán nezkráceně celý život, každá hříšná myšlenka, hříšný čin, že se jednou rozezvučí! Snad již dnes, zítra, za týden, za rok . . . ale jistě v soudný den, až na ni bude přiložena jehla Božího vyúčtování! Jak tedy marné, bláhové, zbytečné a bezúčelné jest skrývat se zde těch několik roků — byť i 80, 90 — se svým nitrem, kdyžž jeho obsah je znám Bohu vševidoucímu! — Tážete se, čeho je třeba? Jen chtít obnovit své přátelství s Bohem, jen chtít získat život v posvěcující milosti!

Této ochotě přichází vstříc sám Bůh se svým milosrdenstvím, které není nic jiného, než velá touha, ochota pomoci z jakékoli bídy a soužení! Ochota smilovati se!

Srdce Ježíšovo nevyjímá nikoho ze svého smilování! Či chcete důkazy o jeho horoucnosti, s níž každému chvátá vstříc, kdo po něm touží?! Projděte oba Zákony svatých Písem a poznáte, že žádná vlastnost Boží není tak často velebena jako Boží milosrdenství. Proč přišel Pán s nebe na zem? Aby se smiloval! O čem mluvila jeho překrásná podobnost o ztracené ovci, o ztraceném penízi, o marnotratném synu, o dobrém pastýři? — O milosrdenství! — Což nestačí vám vědět, jak je sám prokazoval, kde mohl: Maří Magdaleně, Zacheovi, Samaritance, lotru na kříži? Nestačí vám největší důkaz jeho milosrdné lásky: smrt na kříži a jeho pobyt mezi námi ve Svatostánku? Stále bychom měli volati se sv. Pavlem: »Bůh je bohat v milosrdenství pro velikou lásku svou, kterou nás miloval« (Ef. 2, 4). — I k vám vzpíná Spasitel své rozpjaté ruce v této svatopostní době, aby vás objal a vlil pokoje ve svaté zpovědi a aby k vám mohl přijíti ve sv. přijímání — Nuže, nyní je čas příhodný proto si vykonáme co nejdříve dobrou sv. zpověď a dejme do pořádku celý svůj život! — A až budete odcházet od zpovědnice, poznáte, jak pravdivá jsou slova žalmistova: »Chvalte Hospodina neb je dobrý, neboť jest na věky milosrdenství jeho!« (Žalm. 105.) P. D. Vicenec.

P. Dr. Jan Merell

Proč se nezachovaly originály novozákonních knih?

V historii bible třicátá léta tohoto století budou zaujmají místo vždy velmi významné. Nálezy vzácných biblických rukopisů byla nesmírně podepřena vážnost a věrnost Písma sv. O těchto nových radostných objevch chceme říci několik slov. Bude však nutno uvést nejdříve čtenáře do doby vzniku knih Nového Zákona, seznámiti je se způsobem jak v prvním křesťanském století knihy byly psány a říci, proč se nemohly zachovati originály knih.

Tehdy ovšem ještě nebylo tisku jako dnes, ani se neužívalo ku psaní našeho papíru. Látka ku psaní se zhotovovala z rostliny zvané *Cyperus papyrus*. Dařilo se jí nejlépe v Egyptě, hlavně u Nilu. Lodyha této rostliny se rozřezávala v tenké proužky, ty se kladly křížem přes sebe, polévaly lepem, lisovaly a sušily na slunci. Tak vznikala látka ku psaní, nazývaná *papyrus*. Neměla ovšem té trvanlivosti jako pergamen, ba ani jako náš dnešní papír. Podnebím, užíváním a

zvláště vlhkostí nesmírně trpěla. Zpravidla nevydržela déle než dvě století. Pak se papyrus rozpadal.

V té době se také ještě neužívalo ku psaní dnešní formy knižní, nýbrž tak zvaného svitku, delšího proužku papyrusového, na který se psalo pouze po jedné straně a který se stácel na hůlku.

Tak byly pravděpodobně napsány knihy Nového zákona na papyru. V tehdejší době spisovatelé různých knih nepsali, diktovali je písařům a pouze ke konci vlastní rukou připisovali, na př. v listě, pozdrav adresátům. Tak víme na př. o listě sv. Pavla k Římanům, že apoštol národů tento list diktoval Tertiovi. Sledujeme třeba další osudy tohoto tak důležitého novozákonního listu. Sv. Pavel napsal list asi v r. 57—58 v Korintě a do Říma poslal epistolu po jáhence Fébe, která se právě chystala z korintského přístavu na cestu do Říma. S jakou asi radostí byl list přijat v Římě! Byl předčítán při bohoslužbě, každý chtěl apoštolův list vidět, každý byl by se nejraději dotkl listu vlastní rukou. Avšak častým čtením a rozvíňováním začaly se v papyru objevovat trhliny. Představený obce vidí nebezpečí, že při větším poškození listu může být poškozen i smysl Pavlových slov. A přece bylo nutno, aby Pavlova slova byla věrně zachována do poslední písmenky. Nezbyvá nic jiného, než pokud je ještě čas, list sv. Pavla nechat přepsat. A tak je zhotoven první, věrný, revidovaný opis listu sv. Pavla k Římanům. Pravděpodobně zase ještě na papyru. Originál listu byl pečlivě uschován jako vzácná památka a chloubka římské církevní obce. Často se stávalo, že přicházeli do Říma i křesťané z jiných církví, třeba z Korintu nebo Efesu, snad za obchodními zájmy. Když se dověděli, že v Římě, právě tak jako u nich v Korintě anebo v Efesu mají list velkého apoštola, zatoužili přinést opis tohoto listu do svých domovů, do archivů svých církevních obcí a tak se stávalo, že poznenáhlu každá obec měla opisy všech listů sv. Pavla. Vždyť bylo jejich přáním, aby měli pokud možno všechny posvátné knihy a listy. Tak se množily opisy každé z novozákonních knih anebo listů.

Vraťme se zpět k listu, jež poslal sv. Pavel Římanům a sledujme jeho další osud. Byly to hrozné doby krutého pronásledování, kdy nepřátelé křesťanů vyhledávali právě jejich posvátné knihy, aby je pálili a ničili. Proto představený římské obce církevní dobře uložil originál listu sv. Pavla, doufaje, že po pronásledování list bude opět předmětem zvláštní úcty mezi římskými křesťany. Konce pronásledování se však již nedočkal. I on, jako celá řada jiných se stal obětí pohanské ukrutnosti. Když pronásledování ustalo, marne byl originál listu hledán. Ztratil se. Snad byl uložen a nikdo nevěděl kam, snad byl zničen pohany. Na štěstí však existovalo již několik věrných a spolehlivých opisů.

Konečně krutá pronásledování přestala. R. 313 ediktem milánským byla dána křesťanům svoboda. Nyní nastala doba, kdy posvátné knihy mohly být bez bázně a bez trestu opisovány. Dokonce sám císař Konstantin nařídil, aby všechny posvátné knihy a listy byly sepsány v kodexu. To bylo v polovině čtvrtého století. V té době se začalo užívat již jiné látky ku psaní, daleko pevnější a trvanlivější, totiž pergamentu.

A z tohoto století jsme až do nedávné doby měli nejstarší rukopisy knih Nového zákona. Byly to zvláště dva pergamenové kodexy. Kodex Vatikánský a Sinajský, v nichž byl zachován věrný text Písma sv. Kodex Vatikánský, jak jeho jméno nasvědčuje, jest uložen ve Vatikáně v Římě. Kodex Sinajský, který byl nalezen na Sinaji jest dnes uložen v Britském muzeu

v Londýně. Býval kdysi majetkem ruského cara. Byl prodán do Anglie asi za našich 14 mil. korun. Opisy staršího data se nám v Evropě nezachovaly — víme proč, byly psány na papyru. Ten však je tak křehký a podléhá zkáze, že není možno, aby byl za normálních podmínek po několik staletí uchován.

Dělila nás tedy od vzniku originálů novozákonních knih a nejstarších opisů doba asi 250 let. Doba na první pohled snad veliká, jestliže však uvážíme, s jakou pečlivostí knihy Nového zákona byly opisovány, nemůžeme mít pochybnosti o věrnosti a správnosti těchto opisů. Nikdo nepochybuje o správnosti opisů knih antických, starověkých spisovatelů a přece vzdálenost nejstarších opisů od originálů těchto knih jest, zvláště u některých, daleko větší, než u Písma sv. Snad nebude bez zajímavosti uvést několik číslic. Z antických spisovatelů jest tato vzdálenost nejmenší u básníka Vergilia. Nejstarší zachovaný pergamenový rukopis je vzdálen od roku smrti básníkovy 350 let. Tedy vzdálenost mezi originálem a nejstarším rukopisem Vergiliových básní je ještě o celé jedno století větší než u Nového zákona. U jiných antických spisovatelů jsou však tyto vzdálenosti daleko větší. U Livia asi 500 let, Horáce asi 900 let, Platóna již 1300 let a Euripida dokonce 1600 let, a přece nikdo nepochybuje o věrnosti a spolehlivosti těchto opisů.

Ale čas přináší o věrnosti zachovalých rukopisů Písma sv. nová svědectví, jako vůbec již i v mnohých věcech nové výzkumy věd potvrdily pravdivost Písem sv. Zvláště od druhé poloviny min. století se velmi rozvinulo studium starých papyrů objevených ponejvíce ve vykopávkách v Egyptě a toto studium přineslo mnoho zajímavých poznatků i pro text Nového zákona. Byly nalézány zlomky s textem biblickým a v r. 1930 dokonce celé papyrusové kodexy, o celé století starší, než dosud známé rukopisy pergamenové. Jak bylo však možno, aby papyrus, který je tak křehký, přetrval tolik století? Kdyby byl papyrus na př. vložen mezi dvě skla, aby netrpěl vzduchem a vlhkostí, nebo jiným způsobem konservován, vydrží neporušený i celá tisíciletí. A takovým přirozeným konservátorem je i suchý písek. Toho právě ve vlasti papyru, v Egyptě, je dostatek a skutečně, jedině v Egyptě se také staré papyry čistou náhodou zachovaly. Tak jako dnes se z kanceláří nebo domácností odváží nepotřebná makulatura, tak tomu bylo i před staletími v Egyptě. Nepotřebné papyry z domácností, úřadů a škol byly odváženy za město. Tam je zavál suchý písek. Jindy se zase přes městečka přenesly války a sbořeny domy byly zaváty pískem. Tak se stalo, že po celá staletí i tisíciletí papyry odpočívaly v písku, až zvláště ke konci min. století po těchto papyrech začala pravá honba. Lopata učenců je vynesla na denní světlo a kdysi bezcenné odpadky se staly předmětem houbavého studia. Příznivé podmínky pro uchování papyrů byly jen v Egyptě, proto také starověkých papyrů jinde, až na malé výjimky, nalezeno nebylo.

Vykopávky a nálezy egyptských papyrů dávaly naději, že budou nalezeny i papyry a texty Písma sv. Mohlo se předpokládati, že budou nalezeny opisy bible, starší než pergamenové kopie za 4. st., protože křesťanství v Egyptě bylo velmi rané. A skutečně, od konce minulého století při vykopávkách byly nalezeny i papyry s textem biblickým, — byly to však zpravidla, jak jsem již uvedl, malé zlomky s několika verši. Až v r. 1930 byla splněna touha po větším nálezů bible psané na papyru. Je to nález papyrů nazvaných po americkém milionáři, který je zakoupil, papyry Chester Beatty. S tímto vzácným nálezem seznámíme čtenáře v některém z příštích článků.

Dr. Marko Weirich

Proč rodinné příplatky?

Dověděl jsem se, že po mé rozhlasové přednášce o »Ideálu zaměstnavatele« vypukla v jednom kroužku posluchačů bouřka mezi svobodnými a ženatými. Tvrdil jsem totiž, že svobodnému má být poskytnuta stejná mzda jako ženatému a to v takové výši, aby stačila krýt živobytí nejenom otce rodiny, ale také jeho rodiny. Pokládám proto za nutné, vysvětlit tuto otázku blíže.

Jak jsem již posledně řekl, je bez sporu, že mzda má být hodnocena podle výkonu a nikoliv podle spotřeby. Tím, že na příklad zaměstnanec má rodinu, nezvyšuje se ještě jeho pracovní výkon oproti svobodnému. Na druhé straně však nemůžeme přezírat veliký národní, ale národohospodářsky vřeužitečný příspěvek zaměstnance, který zvýšenými rodinnými břemeny udržuje tak důležitou hospodářskou jednotku jakou je rodina, jinými slovy rodinná domácnost. Zdůraznil jsem posledně právě tento tak často v teorii i praxi zanedbávaný národohospodářský význam rodiny, která jest základní a nejdolnější jednotkou národního hospodářství vůbec a nejučinějším činitelem ve snižování průměrných životních nákladů obyvatelstva, nehledě k obyčejné stránce spotřebních statků. Je to tedy nejenom požadavkem sociální spravedlnosti, ale i ve vlastním zájmu celého národního hospodářství, od spotřebitelů k výrobcům, aby výnos práce, to jest mzda anebo plat, stačil nejméně na tolik, aby zaměstnanec uživil nejen sebe, ale i celou rodinu.

Tyto dva požadavky, to jest stejný plat svobodnému ženatému a nutnost krýt životní potřeby rodiny, nelze zládit jinak než tím, že by i svobodný dostal stejný plat, jaký by potřeboval ženatý na krýt obživu vlastní své rodiny, řekněme do čtyř členů domácnosti. Svobodný by mohl uspokojit své přebytky na dobu, kdy se hodlá oženit a založit rodinu.

Právem se proti této zásadě ozvala námitka, že při tak vysokém platu by byl svobodný sveden k životu nad poměry, zkrátka utratil by všechny přebytky místo aby si vytvořil pevné zálohy pro budoucí svou rodinu. Tato námitka je bohužel v dnešní době oprávněna: mnozí myslí jen na okamžik a zábavu a nemají nutné mravní síly něco si odepřít a říci si rozhodně »ne«. To »ne«, které jediné vede nejenom k pravé důstojnosti a vnitřnímu štěstí člověka, ale také k plodné tvorbě a k vládě nad sebou samým a nad vnějším světem.

Vzhledem k účelu práce, která má sloužit k tomu, aby si člověk vydělával živobytí pro sebe, případně i pro budoucí rodinu, anebo alespoň si zajistil budoucnost, není naprosto protisociální, kdyby svobodní byli třeba i nuceným spořením anebo jinými způsoby vedeni k tomu, myslet na budoucnost svých rodin. Jelikož zvláště dnes je nutno podporovat rodinné zřízení nejenom mravně, ale i hmotně, a posílit populačně český národ v novém životním prostoru, bude prostým požadavkem sebezáchovy národa, aby ustrádané přebytky svobodných v případě, že se neožení, nebyly jim vráceny celé, ale aby určité částky bylo použito k podpoře těch rodin, které vykazaly nadprůměrný počet dětí, v českém případě nad 2 děti.

Ovšem za dnešních poměrů je většině podniků těžko, aby se vyplácela svobodným tak vysoká mzda, jakou by potřeboval ženatý pro vlastní rodinu, leda že by se zreformovaly platové systémy tak, že platové rozvržení by ubíralo z vyšších platů ve prospěch nižších tříd. Proto také ve své předcházející přednášce jsem připojil poznámku, která snad mnohým unikla. Rekl jsem: »Není-li možno, vypláceti takovou mzdu, lze otci rodiny vypomáhati rodinnými příplatky systémem vyrovnávacích rodinných pokladen.«

Je to sice průlom do shora vyslovené zásady, je však odůvodněn kromě sociálních a národních hledisek hlavně důležitou národohospodářskou funkcí, kterou splňuje rodina v zájmu ostatního národního hospodářství. Mluvili se tolik o podnikcích a nejrůznějších hospodářských složkách, nesmí se zanedbávat hospodářsky stejně důležitá a za určitých poměrů dnes ještě důležitější jednotka jakou je rodinná domácnost.

Národohospodářský význam rodiny si uvědomíme nejlépe, srovnáním domácnosti svobodného s domácností ženatého.

Jako samostatný hospodář byl by muž nucen k ukojení svých osobních potřeb jako je vaření, prádlo, spravování, bytová péče, a třeba i taková černá káva atd., věnovati část svých pracovních sil sobě samému, anebo by musel objednat cizí osobu pro svou obsluhu. Zvláště pak v době, kdy je nemocen anebo kdy stárne, přišel by k tíži společnosti anebo případně důchodu by se úplně vyčerpal na jeho osobní ošetření, místo aby sloužily ke zvýšení spotřeby kulturně i hospodářsky užitečnejších statků. To ovšem znamená zvýšení životních nákladů a zdražení živobytí.

Jinak je tomu v rodinné domácnosti. Zde zasahuje aktivně hospodyně, která tím zároveň vylučuje zmíněné zdražovací tendence. Přebírá jako samozřejmost obsluhu manžela, čímž se uvolňuje jeho pracovní síly, což vede ke zvýšení pracovního vý-

konu, případně i výroby. Kromě toho obstarává tyto služby jistě nejdokonaleji a nejlaciněji ze všech lidí.

Je samozřejmé, že životní náklady muže a ženy v rodinném svazku jsou nižší než u svobodného muže a u svobodné ženy. Proto žena v domácnosti vykonává významné hospodářské funkce nejenom ve prospěch muže, ale také ve prospěch celého národního hospodářství. Její práce není ztracena a vyčerpána v úzkém okruhu rodinném, ale znamená podstatné snížení průměrných životních nákladů občanů vůbec, nehledě pak ke zvýšenému výkonu manželovu. Význam rodinného hospodaření v dobách normálních i krizových roste však více, čím větší jest počet rodinných příslušníků, jelikož hospodárné využití statků — což je zvláště požadavkem našeho nového hospodářství — stoupá se vzrůstajícím počtem rodinných příslušníků. Hospodářský význam práce manželčiny stoupá ještě více při výchově dětí. Ještě méně než práce pro muže dá se nahraditi práce matky pro dítě.

Vzhledem k vylíčenému národohospodářskému významu rodiny nutno všemožně podporovati rodinu, tak jako se má podporovati podnikání. Opakujeme: není-li možno vypláceti všem tak vysoké mzdy, aby stačily na živobytí rodiny, je třeba si vypomáhati rodinnými příplatky a to systémem vyrovnávacích rodinných pokladen, které nejsou u nás zavedeny a jsou málo známy. Vyrovnávací rodinné pokladny odstraňují totiž největší námitku, která byla vznesena proti rodinným příplatkům v případě dělnického zaměstnání, kde místo není definitivně zajištěno jako u státu a jiných nucených svazků. Bylo jim totiž vytýkáno, že by se tím ztížila pozice dělníka s rodinou, poněvadž zaměstnavatel by dal přednost svobodnému dělníkovi jako lacinější pracovní síle.

V podnikcích náležitých podle úmluvy k vyrovnávací rodinné pokladně vyplácí se dělnictvo bez ohledu na rodinný stav. Současně však každá sdružená pokladna platí podle počtu zaměstnanců. Lhostejno zda svobodných nebo ženatých, příspěvky do společné pokladny. Tam se přihlašují otcové rodin a dostávají ke své mzdě ještě tak zvané rodinné příplatky. Tím se dosáhne toho, že náklad na rodinné příspěvky je rozvržen na různé podniky rovnoměrně a zaměstnavatel nemá již zájmu, aby zaměstnával pouze svobodné dělníky. Samozřejmě vybírání příspěvků se může prováděti nejrůznějšími způsoby, které nejlépe vyhovují hospodářským i platovým poměrům země.

Tak sociální politika může být i produktivní, sleduje-li cíl, jak posílit mravně i hospodářsky základní jednotku veškerého hospodářského dění, kterou je rodina.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Přepychová obsluha. Americký — Universal. Veselohra o lásce vynálezce traktorů k majiteli závodu vyřizující všechny možné i nemožné zákazky svých klientů. III.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

Děvče z předměstí. Český — Meissner. Filmové zpracování Tylových hry »Všechno přijde na jevo«. Pražská veselohra z roku 1845. III.

Hrdina dne. Americký — M. G. M. Film lžící zákulisí profesionálních rohovnických zápasů a rub pochybné slávy přicházejících a odcházejících championů. II.

Za z a. Americký — Paramount. Svobodná dívka se zřídá se sebezapřením muže, do něhož se zamilovala, když sezná, že je ženat s otcem. II.

Šťastný smolař. Německý — La Tricolore. Německé zpracování známé veselohry 13 křesel. III.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučiti:

Napoleon je vším viněn. Německý — Elekta. Satira na společnost lidí, kteří se zabývají napoleonským kultem. III.

Světlo v bouři. Německý — Ufa. Ve filmu jest podána láska dívky z horské chaty k slavnému architektu, který se rozvedl se svojí ženou. II.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Cena K 2.—.

Telefon 617-70.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Program katolického vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

V neděli 2. dubna: (P. I.): od 10.10 do 10.25: P. Dr. S. Braitto O. P.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Tajemství Nejvyšší Trojice;

od 10.25 do 10.30: P. M. Schaller O. S. B.: Liturgický úvod; od 10.30 do 11.30: Mše svatá a Pašije z chrámu P. Marie Ustavičné Pomoci v Praze III. (u Kajetánů);

Ve středu 5. dubna: (P. I.): od 17.40 do 17.55: Liturgie svatého týdne.

Ve čtvrtek 6. dubna: (P. I.): od 8 do 9.30: Mše svatá z velechrámu sv. Víta (celebruje J. Em. nejdp. Karel kardinál Kašpar). Provedena bude »Missa Octavi toni« od Felice Anerio. V pátek 7. dubna: (P. I.): od 9 do 10.30: Velkopáteční obřady — mimo jiné Pašije — z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.;

od 17.40 do 18: Velkopáteční úvaha P. Dra Urbana; (P. I.): od 20 do 22 (péči česk. rozhlasu): Dr. Ant. Dvořák: Stabat Mater.

V sobotu 8. dubna: (P. I.): od 9.30 do 11: Z opatského chrámu v Emauzích: Čtení posledního 12. proroctví, litanie ke Všem svatým, mše svatá a nešpory (vše s liturgickým výkladem P. M. Schallera O. S. B.);

(P. I.): od 18 do 19.10: Slavnost Vzkříšení z kostela Křižovníků v Praze.

V neděli 9. dubna (Hod Boží Velikonoční): (P. I.): od 9.10 do 9.25: P. Dr. S. Braitto, O. P.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Stvoření světa;

od 9.25 do 9.30: P. M. Schaller: Liturgický úvod; od 9.30 do 11: Pontifikální mše svatá z velechrámu sv. Víta (celebruje J. Em. nejdp. kardinál Karel Kašpar). Provedena bude Nešperova mše ke cti sv. Lva papeže;

od 11. do 11.15: P. Dr. Jarolímek, O. Praem.: Duchovní promluva na den.

Vzhledem k mimořádným událostem upouštíme program od oznámení dalšího pořadu katolického vysílání, ježto program bude znovu upraven. Další pořad oznámíme v příštím čísle, které vyjde k 15. dubnu a v denním tisku.

Vatikánská vysílací stanice byla o papežské korunovaci v plné činnosti. Průběh korunovace vysílaly skorem všechny velké stanice. Vysvětlení bylo podáváno v 8mi světových řečích. Otázka mikrofonů byla vyřešena tak, že ředitel vatikánské stanice P. Soccorsi, maje mikrofon nenápadně zavěšený na prsou, vmísil se v řady papežských obřadníků a zachycoval tak papežův hlas nejen při mši svaté, ale i při korunovačních obřadech. Podle »Catholic Herald« slyšelo rozhlasem průběh korunovace na 500 milionů lidí.

Z domova.

Ústředí katolického studentstva oznamuje všem přihlášeným účastníkům i zájemcům VIII. římské pouti, připravované na dny 1.—12. dubna t. r., že z technických důvodů se tato letošní pout nekoná.

LITERATURA.

»Otáčivé schema posvátných obřadů Mše svaté a přehled církevního roku«. Vydalo nakladatelství Kropáč a Kucharský v Praze II., Spálená ulice 23. Cena jednoho výtisku K 3.50. Při odběru 10 kusů je cena po K 3.20, 20 kusů po K 3.—, 30 kusů po K 2.80, 50 kusů po K 2.65, 100 a více kusů po K 2.50.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Několik momentek z papežské korunovace. Když byl Sv. Otec nesen na nosítkách do svatopetrského dómu, sestoupil italský následník trůnu s chotí s čestné tribuny a pokleknuvše, přijali papežovo požehnání. — Na čestné tribuně bylo možno spatřiti: guvernéra města Říma knížete Colonna, bývalého korunovního prince saského Jiřího, belgickou královnu-matku Alžbětu s vnukem korunovním princem Balduinem, diplomatické zástupce u Kvintálu a prince i princezny evropských panovnických rodin. — Na tribuně vyhrazené novinářům bylo na 400 osob. — V papežském korunovačním průvodu šlo na 150 arcibiskupů a biskupů. — Při mši svaté a korunovaci zpíval pěvecký sbor, ří-

zený Msgrm Perosim. — Poprvé od roku 1870 byla v korunovačním průvodu nesena také korouhev svaté římské církve. Nesl ji dědičný papežský korouhevník markýz Patrizi.

Ke korunovací Svatého Otce Pia XII. vyslaly svoje delegace též vlády irská a belgická. Irskou delegaci vedl ministerský předseda de Valera.

K papežské korunovaci byla ve Vatikáně ražena také zvláštní medaile. Na líci medaile je podobizna nového papeže, na rubu tiara a datum korunovace.

Za několik hodin po svém zvolení obdržel Svatý Otec Pius XII. telegram apoštolského delegáta australského Msgr Panico, že biskupové provincie Queenslandu se usnesli na stavbě nového semináře v Brisbane a prosí o svolení, aby ústav mohli pojmenovati seminářem papeže Pia XII.

Rodina nového Svatého Otce sídlí již po sedm generací v Římě, a sice v historické části Rione Ponte, poblíž tiberského mostu Sant'Angelo. Papežův otec byl městským radním. Svatý Otec měl tři sourozence: bratra Františka, který se zasloužil zejména při jednání o lateránskou dohodu v roce 1929, a dvě sestry. Obě jsou provdány. Dva papežovi synovci jsou důstojníky papežské šlechtické gardy.

Nový Svatý Otec má též velký vztah k novinářům. Již o kongresu katolických žurnalistů, uspořádaném v roce 1936 u příležitosti mezinárodní výstavy katolického tisku ve Vatikánském městě, měl pozoruhodný projev v sedmi jazycích. »Musíte«, tak pravil tehdejší státní sekretář, »povznášeti svoje zraky od pozemských věcí vzhůru. V každém jedinci musíte viděti osobnost, chráněnou a vedenou Božskou pravici, nikoliv člověka podrobeného toliko utrpení. Tato pravice chce každého přivést do věčné blaženosti. Vy jste v prvních řadách mnohostranné Katolické akce. Vaším apoštolátem jsou noviny. Každý katolický novinář musí býti apoštolem.«

Nynější Svatý Otec je také prvním z papežů, jehož jméno se objevilo i na poštovních známkách. Kardinál Pacelli byl v roce 1934 legátem Sv. Otce na světovém eucharistickém kongresu v Buenos Aires v Argentině. Na zpáteční cestě z kongresu navštívil i brasílské hlavní město Rio de Janeiro. Brasíle na paměť této návštěvy vydala dvě pamětní známky s nápisem »Visitado Cardenal Pacelli 1934« (t. j. návštěva kardinála Pacelliho 1934). Bude jistě zajímaví filatelisty, že při tehdejší návštěvě obou zemí dostal kardinál-legát darem nádherné sbírky poštovních známek obou států.

Svatý Otec Pius XII. navštívil lateránskou basiliku sv. Jana o svátku Nanebevstoupení Páně 18. května. Tato basilika, matka a hlava všech kostelů, jest biskupským kostelem Sv. Otce, který se jeho držení ujímá po své korunovaci návštěvou basiliky.

V basilice sv. Petra v Římě, nad místem, kde jest pochován Svatý Otec Pius XI., byl vztyčen mosazný kříž, u něhož se stále modlí skupiny poutníků a návštěvníků basiliky.

Státním sekretářem byl Sv. Otcem jmenován kardinál Maglione, kdysi apoštolský nuncius ve Švýcarsku a Francii.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. Misiční biskup František Gnidovec, který duchovně spravoval katolíky jižního Srbska, zemřel v Lublani. Byl pravým apoštolem Páně, putujícím z kraje do kraje a posilujícím duchovně svoje roztroušené stádo.

Denník katolických Slovinců »Slovenec« vychází všedního dne o 10, v neděli o 20 stranách rozsahu.

Hlavním thematem porad kongresu Krista Krále, který se bude konati letos o prázdninách v Lublani, bude spojení všech katolíků v mohutný svaz proti bezbožectví.

Polsko. Polští katolíci a rozhlas. Katolíci v Polsku dosud marně se domáhají vlastního katolického vysílání ve všední dny. Polský rozhlas do svého programu zařazuje toliko vysílání Bohoslužeb v neděli.

Rusko. Zástupce presidenta sovětské akademie věd, profesor Otto Schmidt, byl zbaven úřadu správce severní vodní cesty. Jeho nástupcem stal se známý polární badatel Papanin. Sovětská propaganda po léta oslavovala Schmidta jako největšího vědátora. Byl vyznamenán nejvyššími sovětskými řády. Jako vedoucí správy vodní cesty, strategicky a politicky důležitého spojení sovětského svazu s dálným východem přes Severní ledové moře, měl i veliký politický vliv. Když se však v roce 1937 vrátil z polární výpravy Papanin, začaly proti Schmidtovi intriky, až se posléze Papaninovi podařilo Schmidta odstraniti.

K 18. kongresu komunistické strany přinesla moskevská »Pravda« oslavný úvodník, opěvující Stalina jako »Zářící slunce mezinárodního komunismu«, »Spravedlivého otce národů sovětského svazu«, »Nejgeniálnějšího muže všech dob«, »Šťastí dělnictva celého světa«. Uvádíme bez poznámky.

Na ruském venkově byl obvykle vedle chrámu postaven komunistický klub, jenž měl zatlačit význam kostela. Stalo se však opačně, jak se dovídáme z Bezbožníka. Kluby zejí prázdnotou, zatím co kostely se staly výchovným, střediskem vesnice.

Dosavadní zdanění kostelů a kaplí v Rusku bylo zvýšeno o 30 procent, což znamená novou ránu pro náboženské obce a kostely jimi najaté. Jak známo, jest nepatrný počet kostelů ponechaných bohoslužbě, majetkem státu, který je pronajímá náboženským obcím.

V měsíci srpnu bude se v Moskvě konati kongres bezbožníků, kterého se dle ruských zpráv zúčastní delegace z Francie, Švýcarska, Nizozemska, Belgie, Anglie a Španělska.

V Novosibirsku bylo zastřeleno 18 příslušníků protikomunistické a protibezbožské skupiny »Vzkříšeného křesťanství«; dalších 141 osob bylo potrestáno vězením.

Záslužný prsten dostanou podle rozhodnutí ústřední rady sovětských bezbožníků zvláště zasloužilí činovníci. Prsten bude mít vyryté heslo: Náboženství je opiem národů! Prsten dostanou nejen ruští, ale zahraniční bezbožníci. Prvých tisíc kusů se již hotoví.

Z EVROPY.

Anglie. Jak sdělují katolické listy anglické, vyzvali anglikánský arcibiskup v Yorku a anglikánský biskup v Bradfordu věřící svých církevních obvodů k modlitbám za nově zvoleného papeže, aby jej Bůh silil v jeho těžkém úřadě.

Londýnské »Catholic Times« otiskly návrh, aby o Velkém Pátku ve tři hodiny odpoledne bylo zachováno po tři minuty mlčení. Bylo by tak každému umožněno důstojně vzpomenouti Kristovy oběti na kříži.

Knihu Bernarda Shawa »Sv. Johanna« spálili v Kairu studenti arabské university, ježto podle jejich názoru spisovatel urazil v knize mohamedány a islám.

Francie. Paříž a nový papež. V zasedání městské rady pařížské vzpomněl městský prezident de Launy pařížské návštěvy kardinála-legáta Pacelliho a pronesl hold jak nově zvolenému papeži, tak i jeho zesnulému předchůdci.

Proslulá barevná okna katedrál v Chartres a Bourges byla nedávno fotografována inženýrem Quiévreux-em, který po dlouholetém studiu vynašel zcela nový způsob barevné fotografie. Tak byly získány barevné snímky mistrovských výtvorů malby na skle z 12. a 13. století.

Italie. Mezinárodní kongres katolických ženských svazů jest připravován na dny 11.—18. dubna t. r. v Římě. Thematem kongresu je: »Katolická žena a křesťanská obnova dnešní společnosti.«

Milánská katolická universita Božského Srdce Páně vydala k desátému výročí uzavření lateránské smlouvy slavnostní publikaci, obsahující příspěvky katolických učenců z celého světa.

Německo. Dne 14. března dožil se 80 let arcibiskup vratislavský, kardinál Dr. Adolf Bertram. Jest nejstarším z německých kardinálů a předsedou biskupských konferencí ve Fuldě. Knězem je 58 a biskupem 33 roků. V roce 1929 zúčastnil se v Praze jubilejních oslav svatováclavských.

Recko. Řecké školy měly nedávno národní svátek. V Athénách je též řádová francouzská dívčí škola, kterou navštěvují i řecké děti. Oslavy svátku na této škole pořádaného, zúčastnil se též ministerský předseda Metaxas, který řeholnicím, vedoucím školu, vyslovil plné uznání za vzornou činnost.

Španělsko. Barcelonský biskup Msgr Irurita y Almondoz se stále ještě pohřešuje. Když nedávno meškala v Barceloně delegace francouzských poslanců, ve které byl také chartreský biskup, dostalo se jí od barcelonského kanovníka Torrenta, zatímního správce diecese, zprávy, že biskup byl pravděpodobně zastřelen v noci s 2. na 3. prosince r. 1936. Toto sdělení potvrzuje i stejná zpráva francouzského listu »La Croix«.

Od února do července r. 1936 bylo podle anglického Daily Telegraph and Morning Post zničeno ve Španělsku 160 kostelů, 69 soukromých domů, zavražděno 269 a zraněno 1.827 osob.

Přípravy pro svatý týden v Seville. Různá bratrstva závodí v přípravách, souvisejících s organizací příštího svatého týdne, které slibují býti velmi navštěvovány, neboť se jich zúčastní četní Španělé z jiných území.

Rudá inflace je odhadována na 125 milionů peset ročně. Rudí měli 5 lisů na tisk bankovek. Později jich měli dokonce 10. Tím způsobem mohli denně vydávati 63 miliony. Když byla Barcelona dobyta národním vojskem, počet strojů na tisk bankovek byl ještě zvýšen.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Několik čísel o síle křesťanství ve východní Asii. Korea má 22,9 milionů obyvatel, z toho 170 tisíc křesťanů; připadá tudíž na 135 lidí 1 křesťan. V Korei působí 462 misionářů, tedy na 1 milion lidí 20 misionářů. — Mandžukuo má 34 milionů obyvatel, z nichž je 39 tisíc křesťanů, tedy na 781 obyvatele 1 křesťan. Jsou tam činní 273 misionářů; připadá tudíž 8 misionářů na milion lidí. — Konečně třetí stát, Japonsko, má 69.254.148 obyvatel, z nichž 291 tisíc křesťanů. — V Číně, která má 522.707.868 obyvatel, jsou přibližně 3.300.000 křesťanů.

Arcibiskup návštěvou u Indiánů. Orleánský arcibiskup Msgr Rummel má ve své diecesi farnost Chiche, obývanou Indiány. Nedávno zavítal arcibiskup i k nim a byl jimi nadšeně přivítán. Indiáni vedli jej ke kapli, kterou si sami postavili. Kolem kaple bylo rozloženo zrní, určené pro jarní setbu, které arcibiskup na přání svých oveček požehnal.

Novou basiliku Matky Boží bude míti Los Angeles. Bude to věrná kopie proslulého mariánského chrámu guadalupského.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Katolický ústav pro misijní lékaře ve Würzburgu. Jako zvlášť důležitý prostředek misijní práce ukázala se lékařská péče. Chce poskytnouti nemocným nejen odbornou péči, nýbrž především uzdravit i duši obětavou láskou lékaře. Při přetřetí misionaře pastýřskými povinnostmi, při všem pokroku civilisace, vyšším stupni lékařské vědy, nestačí více obyčejná péče o nemocného domorodce. Ustanovení misijního lékaře stává se nutností. Po mnohých pokusech s katolické strany na vyřešení této nutnosti ukázalo se jako nejlepší východisko zřízení ústavu pro misijní lékaře. To se stalo roku 1922 ve Würzburgu bývalým apoštolem prefektem z Assamu, P. E. Beckerem. Zakladatel stanovil cíl a úkol takto: Nechceme zříditi žádný zaopatřovací ústav nebo výdělečný pramen pro lékaře. Jen takoví lékaři, kteří chtějí spolupracovati na Kristově díle, mohou do jeho řad vstoupiti, a nejlepším zkušebním kamenem bude, když je nebudou žádné pozemské výhody lákati. — Že k výchově takovýchto ideálních lékařů je třeba ústavu, je tak jasné, jako že k výchově kněží je třeba seminářů. Zbývá otázka, zda tak ideální snahy se také uskutečnily.

Každý, kdo ví, kolik námahy a kolik peněz stojí příprava na lékařské povolání, kdo si je vědom, kolik výchovné práce ještě navíc stojí žádaný ideál misijního lékaře, bude se radovati z čísel, které nynější ředitel ústavu nám podává. V 16 letech trvání složilo misijní přísahu 136 studentů a studentek; k tomu patří ještě 67 nepřisejžených členů.

Do misíí odešli 44 osoby; z nich 3 zemřely, několik je jich nemocných, jiní po splnění slibu vrátili se do vlasti. V misijních pracuje t. č. 35 lékařů a lékařek. Jejich práci na čistě lékařském poli lze seznati pročitáním časopisu, který ústav již 15 let vydává. Jako příklad: misijní lékařská stanice v Emeku (Nigerie) obsloužila r. 1936 dvěma lékaři 44.000 nemocných, r. 1937, kdy 1 lékař byl na dovolené, bylo 34.433 nemocných. R. 1933 zemřel v Jižní Africe na skvrnitý tyfus Dr. Pattis. Jistý dobrý znalec ústavu píše, že Dr. Pattis působil i po své smrti. Domorodci ctí jej jako světce a jeho hrob je velmi navštěvován. Jako každý dílo, má i toto své překážky. Není to jen dlouholeté studium, výchova, výběr kandidátů nebo finanční obtíže. Je to hlavně neporozumění, s nímž se dilo setkává i v kruzích misijních. Zráží velký finanční náklad, který vyžaduje zřízení lékařské misijní stanice a spokojuje se s lékařskou pomocí vládních lékařů.

Konkurencí pro pravé misijní lékaře jsou také kolegové, kteří doma nemohou se umístiti a jdou do kolonií s nejnižšími požadavky existenciálními. Ještě dnes v tak těžkých okolnostech snaží se ročně více jak 100 vysoce ideálních mladých katolíků býti přijati do ústavu a z nich musí býti mnoho odmítnuto, protože 40 plně vzdělaných lékařů a lékařek, kteří se slavnostním slibem zavázali dáti všechno své vědění a umění k dispozici misijním účelům, a to bez zvláštních finančních výhod — čekají ve Würzburgu na zavolání do misíí. (Podle Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní záslkou 6 K. Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. dubna 1939.

č. 8

Vstaltě jest!

Žijeme v radostné náladě Veliké noci, která křesťanskému světu přinesla bezpečnou jistotu vzkříšení těla a věčného života. Jsme národem svatováclavským, národem, který tuto jistotu vzkříšení těla a věčného života přenášel z pokolení na pokolení. Ona vydala rudé květy mučednické, naše svaté a světice Boží, jichž smrt stala se živým zdrojem rozkvětu naší vlasti. Na místě smrtelné zsinlosti zaskvěla se těla našich mučedníků odleskem slávy vzkříšeného Spasitele, stala se hvězdami, které našim předkům, nám v přítomné době žijícím i našim budoucím svítily, svítí a budou svítit v temnotách našeho národního života. Tělo, jež prve bylo zsinalé, v slávě se zaskvělo, Bůh ukázal moc a slávu Svou, ukázal všem, kdož v Něho věří a za Ním jdou, co i je čeká. Jako Spasitel k slávě své prošel branou utrpení a smrti, tak i jeho věrní, budou svoje štěstí a slávu vykupovati utrpením a smrtí. Věrné Svě posiluje pak Bůh, duše jejich pozvedá k Sobě z prachu země, aby nehleděli na časné bolesti těla, ale v nich hledali lék pro nemocné cnosti. Neboť Hospodin zástupů jen cnostnému národu vrací jeho spokojený život. Jen cnostnému a v trpkých zkouškách zocelenému národu uděluje slavný a šťastný život, neboť jen takový národ je schopen tímto životem oslavovat a velebit všemohoucího Stvořitele na věky.

Dnes, jako málo kdy jindy, mohli jsme s plnou účastí doprovoditi svého Spasitele na místo popravné. Dnes však také můžeme z toho, co po této dějinné události přišlo, čerpat sílu a naději v lepší budoucnost. Česká duše křesťanská: věř, doufej a miluj! Věř víc než jsi dosud činila, doufej usilovněji, než bylo tvojím zvykem a miluj vroucněji a zcela, jak tvé schopnosti dostačí a pak uvidíš, jak ta víra, naděje a láska, způsobí, že u tebe a u všech, kdož s tebou budou stejně věřit, doufat a milovat, dostaví se obdoba slavného Vzkříšení. Ne nadarmo dopustil Bůh, aby v praporu svatého Václava skvěla se orlice, jež rozpíná svá křídla v nebeském blankytu nad výšinami hor, jakoby svému Tvůrci chtěla býti blíž a tímto svým vzletem chtěla více šířiti slávu a velebnost Boží a tím se povznést nade všechny starosti a trampoty světa. Půjde-li pod tímto praporem ve šlépějích svatého mučedníka, bude ona orlice s tebou, bude tě povznášet, svými křídly chránit, bude ukazovat cestu a cíl, po nichž bezpečně a jistě dojdeš pravého štěstí a blaha. Čechové! Pod prapor svatováclavský! Po příkladu světlého vzoru Dědice české země ve stínu tohoto praporu, čerpejte víru v lepší svou budoucnost z největší světové události: Slavného zmrtvýchvstání Páně.

Křišťan.

Oroduj za nás, svatý Vojtěchu!

Minulý rok slavila pražská arcidiecése 900té výročí přenesení ostatků sv. Vojtěcha. Někteří letopisci kladou toto výročí až na rok letošní. Brzy bude svátek tohoto našeho slavného světce a patrona naší vlasti. Zapomínali jsme naň mnoho. Vlastního svého krajana jsme si nevážili právě tak, jako jeho doba. Dělali jsme tuto chybu a mnoho jiných ku svému neštěstí. Dnes je doba, abychom své chyby dobře poznali a je napravili. Počněme proto se sv. Vojtěchem. Vždyť pro-rocký duch naší Libuše viděl na nebi dvě zlaté Olivy a jedna z nich byla vojem utěšení: Vojtěchem. Tento svatý mučedník, jehož srdce hořelo zápallem misionáře, byl pastýřem našich českých duší, byl i starostlivým otcem o hmotné blaho českého plémě. Staral se o dobré vzdělání lidu sobě svěřeného. Jeho české srdce, oddané zcela Pánu a Spasiteli našemu, neznalo přátel a nepřátel, milovalo nesmrtelné duše s kterými se potkávalo. On, vznešený pastýř církevní, skláněl se právě nejvíce a nejpokorněji k poníženým, ubohým a trpícím. Ze slavného knížecího rodu Slavníkova vzešel květ, který se oděl nejprve v roucho biskupské, Jeho velká láska k Spasiteli oděla tento květ pak v prosté roucho řeholní a konečně v roucho misionářské. Láska vtiskla v jeho svatou ruku místo berly biskupské, hůl poutnickou a on, jako pravý apoštol, prochází krajinami Slovanů i neslovanů, hledá s hladovou touhou nesmrtelné duše pohanů a získává je Kristu. Za lásku klidí nevděk, potupu, rouhání a konečně přijímá z rukou těch, k nimž šel jako posel Božího míru, mučednickou smrt. V poslední smrtelné hodině rozevírá svoji náruč jako by obejmout chtěl všechny své nepřátele a vrahy a vyprošuje pro ně odpuštění. Napravme chyby svých předků, važme si více tohoto svatého velikána našich dějin. Volejme k němu: Oroduj za nás! Buď vpravdě naší útěchou, v o j e m u t ě š e n í : V o j t ě c h e m !

Msgre A. Bartoš:

Dojmy z křížové cesty v Jerusalemě.

Cestou křížovou rozumíme cestu Vykupitele z domu Pilátova — s místa, kde byl pronesen rozsudek — na místo popravné — za hradbami, na Kalvarii. Pravidelně miní se tím cestu, začínající na severní straně náměstí chrámového, kde stávala tvrz Antonia — a vedoucí kus k západu — pak zahýbající k jihu — a po krátkém úseku mířící zase k západu, na konci pak k jihozápadu — na Kalvarii. Tento směr zastávají Františkáni.

Jsou však stoupenci odlišného názoru. Dům Pilátův kladou jinam, mají jiné východisko křížové cesty, uznávají jiný směr. Říkal jsem při výkladech ve Svaté zemi, že poutníkovi je úplně lhostejno, sběhla-li se ta neb ona událost o metr napravo či nalevo — o metr výše či níže. Celá země je Zemí svatou. Zmiňuji se o různosti názorů na směr cesty křížové ze zvláštního důvodu. Požádal jsem před delší dobou lékaře Terezie Neumannové, aby se jí příležitostně otázal, který směr křížové cesty vidí ona ve svých viděních — při své nikde nenaučené a přece důkladné znalosti místopisu Jerusalema. A loni v září dostal jsem zprávu, že Terezie vidí křížovou cestu ve směru zastávaném Františkány.

Směr dnešní cesty křížové nekryje se přesně se směrem původním, je jen přibližný a také základ silnice a ulice není jistě původní. Mnoho bouří přehnalo se

nad Jerusalemem od dob Kristových, v ssutiny obráceno město brzo po smrti Kristově po dobytí města Titem; několikametrové násypy pokryly ulice, náměstí, celé okolí a po létech na násypu budováno město nové. Ale zbožnost věřícího poutníka nijak netrpí, i když si je vědom, že jde na cestě křížové po násypu, nebo stane-li někde u původní podoby.

Dlouhou dobu již — každý pátek — shromažďuje se křesťanská obec jerusalemská, hlavně zástupci všech řeholí a veřejně na ulicích jerusalemských konají pobožnost křížové cesty. Pobožnost řídí františkán a koná modlitby latinsky; velmi často připojují se skupiny poutníků a konají rozjímání a modlitby v jazyku mateřském.

Ale nejen v pátek — ale i v jiné dny — ba, v každou hodinu denní můžeš potkat na křížové cestě skupinu věřících, konajících pobožnost samostatně. Nebylo vzácností — i za turecké správy — viděti v ranních hodinách na křížové cestě celé oddíly katolických vojinů francouzských a italských, kteří pak končili pobožnost společným sv. přijímáním na Kalvarii.

Via Dolorosa, dnešní cesta křížová, je několik úseků několika úzkých ulic Starého města, neuměle vydlážděných. Kamení dlažby je neobyčejně uhlazeno, že třeba opatrností i při mírném stoupání. Není tu nádherných svatých, kaplí, soch ani obrazů, až na několik výklenků. Většinou jen kamenná tabulka s římskou číslicí ve zdi upozorňuje na zastavení. Tak je tomu u zastavení I. až IX.; ostatní jsou v chrámě Božího hrobu.

P. Dr. A. Schubert, OSA:

Bůh jest jeden.

Předmět naší dnešní věroučné stati se snad bude zdát mnohým až příliš samozřejmým. Dokazovati, že jest pouze jeden Bůh, toho snad ani v dnešní Evropě není třeba. Nechci se přitom, zda se i v srdci křesťana, jenž vyznává víru v jednoho Boha, nevyskytne často celá řada jiných bůžků, kterým milý křesťan slouží v praxi mnohem oddaněji, než onomu jedinému Bohu, kterého svými ústy vyznává. —

Otázka, o které chci dnes pojednat, je mnohem zásadnější. Dnes žije mezi námi velmi značný počet lidí, kteří ze svého světového názoru škrtili i toho jednoho Boha a nahradili jej vyznáváním věčné hmoty. Jsou to většinou lidé, kteří se domnívají, že k tomuto poznání přišli cestou vědeckou, lidé kteří četbou různých, populárně psaných knih neb návštěvou t. zv. »osvětových« přednášek se seznámili s vývojovou teorií náboženskou a pro její zdánlivou a lákovou jasnost se k nim připojili.

Jde v podstatě o to, že vývojová teorie Darwinova byla mechanicky přenesena i na pole náboženské a podává následující vysvětlení o vzniku a vývoji náboženství:

Pračlověk byl i rozumově nevyvinutý a nemohl si proto vysvětliti zjevy a působení přírodních sil. Přemýšlel však o nich a učinil si představu, že za působením těchto sil a zjevů, jako slunce, deště, blesku, mořského příboje a pod, stojí osobnosti člověku podobné, jenže mnohem mocnější než člověk sám, protože zkušenost pravila člověku, že tyto síly se nedávají člověkem ovládnouti jak by on si přál. Proto ztotožňoval přírodní síly s mocnějšími osobnostmi, které nazýval bohy a kterým se klaněl a které uctíval, aby je proti sobě nepopudil, nýbrž si je naklonil. To prý je první stupeň náboženského vývoje, mnohobozství, čili pohanství.

Postupujícím vývoje lidského pokolení, nabýval však člověk znalosti zákonů přírodních, poznal vázanost přírodních sil na určité zákony, a tak přírodní zjevy, člověkem napřed zbožštěné, pozbývaly své svrchovanosti pro člověka, který se naučil přírodní síly používat k svému prospěchu. Člověk na tomto stupni poznání, nedovedl si však ještě vysvětliti vznik a původ přírody a jejích zákonů a tak zjednodušoval počet božstev, až dospěl k názoru, že existuje pouze jeden Bůh, původce a zákonodárce. Tento vývojový stupeň náboženství vyvrcholil prý učením Ježíše Krista, který Boha zduchovnil a zušlechtil.

Ale ani Ježíšem Kristem se dle vývojové teorie nezastavil náboženský vývoj lidstva. Stálý pokrok ve vědách přírodních učinil i tohoto jednoho Boha zbytečným, neboť dnešní věda nám podá co nevidět vědecké vysvětlení o vzniku světa, takže moderní člověk se obejde ve svém nazírání na svět bez Boha, který byl pouze člověkem stvořenou pomocnou hodnotou, kterou si vypomáhal tak dlouho, dokud nedospěl k vědeckému vysvětlení světa a jeho vzniku. Lidský pokrok Boha vyřadil a nahradil. Čím byl dřívějším dobám Bůh, tím prý je dnešnímu světu věda a její poznatky. Tolik praví vývojová teorie náboženská.

K tomu nutno ovšem podotknouti, že věda pouze slibuje, že vysvětlí vznik života; dosud je však život i pro vědu nerozřešeným tajemstvím. V populárních knihách a časopisech se vykládají sice různé vědecky přibarvené pohádky o vzniku života, ale žádný učenec se na tomto poli nedostal dále, než k pouhým domněnkám, které záhadu života jen zvětšují, nikoli vysvětlují. To však nevadí přemnohým lidem, aby tuto skutečnost nekriticky přehlédli, spokojili se pouhým slibem vědy a pouhými domněnkami, víru v Boha odložili jako starý přežitek a honosili se svým »vědeckým« světovým názorem.

Církev římsko-katolická podává zcela odlišné učení o vzniku náboženství. Ona praví zcela jasně, že Bůh,

Shromáždíme se a začínáme na nádvoří bývalých tureckých kasáren, dnes nádvoří mohamedánské školy. Tu je zastavení první. Žádná skutečnost nepřipomíná dům neb byt Pilátův, kde zaznělo nespravedlivé »Půjdeš na kříž,« kde několikrát úředně prohlášeno: »Já na něm viny nenalézám,« kde zloba lidská volala: »Krev jeho na nás a naše syny« a kde slabost lidská myslila, že se zbaví zodpovědnosti umytím rukou a slovy: »Nevinen jsem krví tohoto spravedlivého.« »Půjdeš na kříž!« Tato slova Písma svatého vybavují se rychle — a palčivá bolest zavaluje srdce.

Na kolena padáš při slovech modlitby: »Klaníme se Tobě, Pane Ježíši Kriste, a dobrořečíme Tobě« a zbožně připojuješ: »Neboť skrze svatý kříž svůj svět Jsi vykoupil.«

Vyjdeme z nádvoří a kousek přes cestu na zdi značka II. zastavení. Za zdí jest františkánský klášter a v něm dvě pěkné svatyně, připomínající zbičování Páně a chvíli, kdy vzal na sebe kříž, ale tam průvod nevchází.

U další značky III. až VIII. zastavujeme venku, na ulici, naplňujeme úsek ulice, že na chvíli je průchod nemožný, ale nikdo toho zde nevytýká. Do kapliček — vlastně výklenků — u některých zastavení, není skoro ani možno nahlédnouti. Také nejsou vždy otevřeny.

Od VIII. zastavení musíme obcházeti skupinu domů, odbočiti z bazarové ulice, vrátiti se a zase obchůzkou dojiti ke chrámu Božího hrobu, kde jsou poslední

zastavení X. až XIV. V této části vede kus křížové cesty bazarovou ulicí, kde je pobožnost často pokáním!

Pobožnost křížové cesty v Jerusalemě koná se tedy za okolností zcela jiných, než jak mnozí si je představují. U I. zastavení na nádvoří mohamedánské školy skotačí a chvílemi nepříjemně hlučí mohamedánská kluci. Při zahájení pobožnosti umlknou a zvědavě přihlížejí. U III. zastavení na ulici, vedle tebe, klesajícího pokorně do prachu, je na chodníku orientální kavárna. Hlouček mužů lhostejně sedí, pokuřuje, baví se vřískavými zvuky gramofonu a povýšeně si nás nevšímají. Nejhuře je v ulici bazarové. Tu je plno obchodního ruchu, z otevřených krámů zaznívá hovor prodavačů, kupujících, každou chvíli se prodírá davem velbloud, mezek, obtížený nákladem. Nedbáš zbytečných pohledů, nedáš se rušiti bazarovým ruchem a pachem. Myšlenka, že jdeš cestou, kterou šel Kristus, nesoucí kříž, klesající, trpící pro tebe, stačí, že ani okolnosti tak nepříznivé nemohou býti překážkou zbožnosti. Konečně dojdeš náměstí před chrámem Božího hrobu — Kalvarie.

Kalvarie, kdysi mimo hradeb městských, jen mírně vystupovala nad okolím. Dnes leží uvnitř města a celý její vrchol je kryt stavbami. Po obtížných schodech v chrámě vystupuješ na vrchol, do nízké svatyně se 3 oltáři, kde jsou připomínány události: Kristus o šat oloupen, na kříž přibit, na kříži umírá — s kříže sňat. Líčiti dojmy, které prožívá věřící poutník, když padne na kolena na Kalvarii, když rty líbají skálu, na

jenž stvořil člověka, dal tomuto člověku mimo jeho přirozené poznání, cestou nadpřirozenou zprávu o tom, že jest jediná svrchovaná bytost, Bůh, jeho Stvořitel a zákonodárce celého světa, jehož zákonu se i člověk musí podrobiti a že věci stvořených smí používat pouze způsobem, který je určený zákonem Božím, jehož jasné poznání vložil Bůh nadpřirozenou cestou, zjevením, do duše lidské. Podle katolické nauky je tudíž původním náboženstvím lidstva jednobožství, víra zjevená, od počátku čistá a pravdivá. Písmo svaté starého zákona nám pak jasně podává další náboženský vývoj lidstva, které pádem do hříchu dědičného vzalo na sebe mimo jiné následky tohoto hříchu. Pokračující zatemnění lidského rozumu a stále se opakující hříchy zkazily i náboženské představy lidstva, které teprve nábožensko u degenerací sestoupilo k mnohobožství, které by se bylo rozšířilo po celém lidstvu, kdyby Bůh byl zvláštní svou péčí nezachoval alespoň v oné části lidstva čistou víru v jednoho Boha, z které měl vzejít Vykupitel. Teprve Spasitel Ježíš Kristus přinesl světu zase plné světlo víry a obnovil i doplnil z pověření Otcova pravou zjevenou víru.

Nedočkavé proticírkevní smýšlení ovšem z tohoto rozporu mezi církevním učením a zdánlivým výsledkem lidského badání učinilo jeden z tak toužebně hledaných a nikdy ve skutečnosti nenalezených rozporů mezi církevním učením a vědou. Ale mnoho polovzdělaných lidí se této záminky chopilo, aby měli i před svým svědomím jakési oprávnění k opuštění církevní půdy; lidé, kteří se honosili jménem univerzitních profesorů a nazývali se »vědci«, hlásali tuto moudrost z univerzitních stolic, profesori na středních školách doráželi vývojovou teorií náboženskou poslední zbytky víry ve středoškolské mládeži a i v učebnicích pro obecné a měšťanské školy muselo se žactvo s touto teorií seznamovati.

Církev katolická ovšem ze svého učení nemohla slévit ani slabiky, protože svou pravdu nečerpá z vratkého vědeckého badání, nýbrž z Božského zjevení. Církev katolická vyčkávala sebevědomně dalšího vědeckého badání, protože ví, že konečné a skutečné jisté výsledky vědy nikdy nemohou odpo-

rovat víře, ježto pramenem pravdy jak vědecké tak i náboženské je sám Bůh, v němž není možným žádný rozpor. A církev katolická se dočkala skvělého zadostučinění!

Vývojová theorie byla sice s velkou slávou vyhlášena a rozšiřována, ale o tom, že je již dávno úplně odbyta, se mlčelo. Byla to celá řada badatelů jak katolických, tak i protestantských, kteří podnikali podrobný průzkum národů, žijících ještě dnes na velmi primitivním stupni kulturním a právě průzkumem náboženství těchto primitivních národů přišlo se k objevům zcela překvapujícím pro toho, kdo házel církevní učení o vzniku víry do starého haraburdí.

Byl to v jihovýchodní Australii Angličan Howitt, u Adamanesů E. H. Man, potom v neposlední řadě i katoličtí misionáři P. Vilém Schmidt, P. Gusinde, P. Koppers a misionář českého původu P. Schebesta, kteří probádali zvláště trpasličí kmeny v Ohnivé Zemi, u Samangů a Ituri a kteří dokázali překvapující shodu pravé vědy a pravé víry i na poli nábožensko-historického badání. Setkali se tam totiž s kmeny kulturně zaostalými, používajícími dosud náradí jak je známe z doby kamenné, žijícími na nejprimitivnějším známém stupni kultury, s kmeny, před příchodem těchto badatelů neobjevenými a nikým, ani misionáři neovlivněnými.

Kdyby vývojová theorie měla pravdu, pak by náboženství těchto kmenů muselo býti tou nejprimitivnější snůškou mnohobožství a kulturní zaostalosti musela by odpovídati též zaostalost náboženská.

Ale pravý opak je pravdou! Ačkoliv mezi těmito kmeny leží mnohdy i celé oceány a kontinenty, u všech primitivů byla shodně objevena víra v jednu jedinou nejvyšší bytost! Obsah jejich víry se často značí již ve jménech, která dávají Bohu: na př.: Watauinewa — Prastarý; Monauanakin — ten, nad něhož není vyššího; Mungangaua — náš otec a podobně. Jsou-li již jména pro jedinou nejvyšší bytost překvapující, co teprve řekne vývojová pavěda dalšímu obsahu náboženství těchto primitivů! Bůh je pro ně Stvořitel a Původce světa, je dobrotivý a vševědoucí, je Zákonodárce, jenž bdí nad mravností a trestá přestupky, je Pánem nad životem a smrtí. Obrazy a sochy tohoto Boha si primitivové nedělají, ale mají překvapující mravní zásady, kryjící se přesně s obsahem desatera. Rodiče nutno ctít, manželství jednoho muže s jednou ženou bývá celoživotní, lež a krádež se přísně trestá, kanibalismus a otroctví jsou věci neznámé! Zkrátka: objevení nejprimitivnějších kmenů vedlo k objevení poměrně velmi zachovalé původní víry zjevené, i když i tato víra je a musí býti zasažena následkem hříchu dědičného, i když proto její čistota tu a tam již nese znamení náboženské degenerace, přece nepochybně zjištění těchto hojných prvků zjevené víry u kulturních primitivů nemůže pro soudného člověka znamenati nic jiného než triumfální potvrzení pravdy katolického učení o prvotnosti zjevené víry v jednoho Boha a zdrucující porážku vývojové theorie náboženské, která natropila tolik zla v duších lidských vědeckým šatem, kterým přikrývala neprávem svou nedonošenost.

My katolíci ovšem takové potvrzení věroučných pravd se strany vědy sice vítáme, ale je nám pouhou samozřejmostí a nikterak tohoto potvrzení nepotřebujeme, abychom o našich pravdách byli pevně přesvědčeni. Pak-li jsme dnes uvedli takový přímo školní příklad z katolické nauky, učinili jsme to hlavně k vůli těm, kdož dnes ještě se obávají rozporů mezi

níž byl vztyčen kříž, když slzy obmývají půdu, kterou obmývala krev Kristova, tyto dojmy líčiti netřeba.

Křížová cesta končí v Božím hrobě. Od Kalvarie jdeme asi padesát kroků do okrouhlé svatyně, uprostřed níž je kaplička — vlastní hrob. Malá předsíň a ještě menší vlastní hrobní síň, obojí vytesané ve skále, dnes ovšem celý hrob, celá skála, jako domeček ze skály vytesaný, volný, zbavený okolí. Při společné křížové cestě nemůžeš se v hrobě dlouho zastavit. Všichni účastníci vcházejí, líbají hrob a hned činí místo dalším. Ale tam, stejně jako na Kalvarii, zajde si poutník znovu a znovu ve volné chvíli, klekne, neb položí hlavu na kámen a vzpomíná na Toho, který chodil, dobře činil; který nepřišel zákona zrušit, ale naplnit; který kladl na srdce: »Přikázání nové dávám vám, abyste se milovali vespolek.« A který ještě tu na Kalvarii volal: »Otče, odpusť jim, neboť nevědí, co činí!«

Dojmy křížové cesty v Jerusalemě nemůžeme srovnávat s ničím jiným na světě. To nejsou zážitky uměleckých krás, vědeckých pokladů, krás přírodních. To je ovoce pravé pokory, upřímného pokání, hluboké víry. Tam plní se, co i doma částečně se může prožít: »Kdo chce za mnou přijít, vezmi kříž svůj a následuj mne.«

vírou a pravou vědou. Tak se tento zdánlivý a rozumově tak lahodný, jednoduchý a přesvědčující »triumf« bezbožecké vědy, za který byla považována vývojová teorie náboženská, výsledkem přesného badání obrátil v jednu z nejvíce zahanbujících porážek této vědecké pověry. Nechtějí všichni, kdož na ni dosud staví svůj světový názor vypočítají, jak vratké a nejisté jsou základy, na kterých budují a kterým tak bezstarostně svěrují své celoživotní a věčné štěstí.

Dr. Čeněk Tomáško

Prakticky a krátce.

Papež Pius XI., nezapomenutelný v našich srdcích, velmi často v audienčních promluvách k mužům připomínal slávu a velikost jejich příslušnosti ke katolické církvi. Při tom obvykle vzpomínal na výrok mučedníka svatého Paciana, který na pretorovu otázku, jak se jmenuje, pln svatého sebevědomí odpověděl nadšeně: »Mé jméno jest křesťan a mé příjmení jest katolík!«

Jest věru třeba, aby naši katoličtí mužové tuto mužnou větu osvojili si v jejím plném obsahu a smyslu. Být ryzím, stoprocentním, důsledným katolickým křesťanem, jest nejen trvalou naší povinností, počínající na křtu svatém, nýbrž jest i zvláštním příkazem dnešní doby a našich poměrů. Katolíkem tělem i duší, do poslední žilky svého srdce, do nejzazšího výdechu svého života.

Ovšem toto mužné katolictví musí býti vidět. Musíme míti v prsou srdce vyznavačů. Katoličtí mužové, bohužel, stále ještě z největší své převahy jsou tvořivé, které nutno zařaditi mezi »katolíky domácí« a jenom žalostnou menšinu tvoří muži, jimž by se mohlo dáti jméno »katolíci veřejní«. Být »katolíkem domácím« jest vlastně jakási zrůdnost, neboť prakticky se tu chce spojit, co není slučitelné, právě tak jako nemůže existovati zmrzlý oheň nebo vařící led. Katolicita znamená všeobecnost, všesvětovost, znamená neohrožené hlásání pravdy celému lidstvu. Katolík domácí, který je katolíkem mezi čtyřmi stěnami a pod uzamčením na dva západy, kdežto na ulici a ve společnosti mění se v bezbarvé a bezchutně rozředěný a lhostejně plytký zjev, není ani katolíkem ani mužem.

Naše osobní katolictví musí mít na sobě známku veřejné všeobecnosti a neohroženého vyznavačství. »Vy jste světlo světa. Nemůže ukrýti se město na hoře ležící, aniž rozsvěcují svíce a kladou ji pod kbelík, nýbrž na svícen, aby svítila všem, kteří jsou v domě. Tak světlo vaše před lidmi, ať vidí skutky vaše dobré a velebí Otce vašeho, jenž jest v nebesích.« (Mat. 5, 14—16).

Máme mnoho katolických mužů, kteří jsou svícemi pod kbelíkem! Je nutno zaplašiti tmě světa — a proto, muži - svíce, ven z úkrytů a vzhůru na svícny...! Dnes chci ukázati na věc, kterou necháváme si unikati, ač bychom ji mohli plně využiti k veřejnému a širokému vyznání svého katolictví. A nevyžadovalo by od nás žádných zvláštních obětí, jenom trochu mužné vůle, která by se již jednou vypořádala se zaječící bojácností lidských ohledů. Která je to věc? Odpovím krátce: Naše společenská korespondence. Několik otázek:

Dalo by se z vaší soukromé, společenské a zdvořilostní korespondence hned na první pohled usouditi, že pisatel jest věřící katolík? Nemyslím zde na obchodní dopisy, které mají svou ustálenou, stroze ob-

chodní formu. Avšak vaše osobní dopisování — řekněme na příklad blahopřání ku jmeninám, k svátkům vánočním, velikonočním, k radostným rodinným událostem, projevy soustrasti, vaše soukromá vzájemná sdělení — nejsou to vhodné příležitosti k tomu, abyste ukázali, že se vám nejedná jen o pouhou duchaprázdnou společenskou formalitu, nýbrž o projev upřímného náboženského citění?!

Jak nicotné jsou fráze, jichž v gratulacích se používá! Přejeme obvykle zdraví — a ještě dodáváme zcela nekřesťansky: »To je to hlavní a nejcennější!« Je to upřímné a je to pravdivé? Pomodlili jsme se také, aby ten, jemuž přejeme zdraví, byl zdravý? A je zdraví pro křesťana opravdu to hlavní a to nejcennější? Není nad zdraví jiných pokladů — nad přirozených? Není milost Boží daleko cennější, než zdraví? Není hříšník, kypící zdravím, vlastně přeubohý tvor, když nemá to, co opravdu je hlavní a nejcennější — totiž milost posvěcující...? Řekne snad někdo: Zdraví si tedy přát nemáme? Přejme si je, ale křesťanským způsobem! Uvědomujme si, že Bůh, který dává to, co jest více, dá i to, co jest méně — jestliže nám to bude k prospěchu duše. Kristus Pán na kříži zasloužil nám především milost života nadpřirozeného, avšak také i dary přirozené v té míře, pokud jich potřebujeme ke své spáse. Život nadpřirozený totiž není život přirozený, nýbrž jej předpokládá a zdokonluje. To platí tedy i o přirozeném daru zdraví. Přejeme-li p o u h é zdraví a zapomínáme-li přáti milost Boží, je možno, že tím přejeme něco velmi škodlivého. Neboť nemoc leckdy bývá pravým dobrodinem Božím. Bez nemoci neměli bychom řadu svatých. Zdraví, jehož jest zneužíváno k rozmnožení hříchů, jest spíše neštěstím, než pokladem. Naopak, přejeme-li milost Boží, i když o zdraví se nemluvíme, přece je nepřímou do tohoto přání uzavíráme, neboť přejíce někomu život nadpřirozený, přejeme mu i vše, co k němu má vztah — tudíž i přirozený dar zdraví a dobré jeho využití ke spáse.

(Dokončení.)

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řídte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

A. J. Doseděl:

Jak pohlížíme na film.

Svatý Otec Pius XI. napsal ve svém dopise prezidentu mezinárodní katolické filmové ústředny tato slova: »Vědecké možnosti jsou ve své podstatě Božími dary, jichž se má užívat k větší cti Boží a k rozšíření Jeho království«.

Tímto výrokem nejvyšší viditelné hlavy církve chceme přejíti názor některých katolíků, kteří se mylně domnívají, že film je vynálezem zlého ducha a nástrojem jen pro šíření zkažení a nemravnosti a kteří proto zásadně do biografu nevkráčejí.

Jaký je tedy správný názor katolíků na film? Náš základní poměr k filmu je kladný a zakládá se na radostné důvěře v obdivuhodný vynález lidského ducha, který je odleskem a paprskem ducha Božího.

Ve své podstatě je film dobrý, jako je dobré veškeré bytí v metafysickém slova smyslu; film znamená jeden stupeň v nespočetné řadě úkonů člověka, jejichž účelem jest rozumné podmaňování přírody. Objevování, zkoumání a využívání přírodních sil a zákonů jest podle příkazu Stvořitelova, daného prvním prarodičům: »Rostte a množte se, naplňte zemi a podmaňte ji«. My katolíci milujeme tedy film jako věc o sobě dobrou. Milujeme jej též jako jeden z nejskvělejších vynálezů lidského ducha, zrozený v naší moderní době, kterou, ať chceme či nechceme, musíme rovněž v jádru milovati.

Pro nás katolíky, kteří máme pevný a neměnitelný pohled na poslední příčiny věcí, mají veškeré problémy určitý a jasný spád řešení. Není z nich vyňata ani otázka filmová. Pochopiti význam filmu znamená pro katolíka zařaditi jej do rozsáhlé a pestré stupnice kulturních pomůcek, které mají sloužiti člověku se zřetelem na cíl poslední. Z tohoto zařazení dlužno

odvodit též praktické důsledky, což znamená; vložit na film požadavky, vycházející z věcných základů a proto pevné a nevyhnutelné.

My však milujeme někdy film jako ve známém podobenství miluje otec svého marnotratného syna, který svých znamenitých vloh z velké části zneužívá.

Jako vzdělání lidé vytýkáme filmu jeho obsahovou chudobu, myšlenkovou prázdnotu a nedostatek originality. Jako křesťané litujeme, že děj mnohých filmů je vytvářen bez náležitého zřetele k pravdám nábožensko-mravním a k poslednímu cíli člověka. Nechceme tím říci, že bychom žádali od dnešní filmové výroby filmy čistě náboženského obsahu. Ale žádáme, aby zásady křesťanské morálky zaujímaly ve filmu totéž místo, jaké je jim přiznáno v každé pořádané lidské společnosti.

Žádáme dále, aby ve filmech křesťanům předváděných nebyli jako úcty a lásky hodní hrdinové líčeny takové postavy, které nekřesťanský žijí, nebo nekřesťanský myslí a jedná.

A konečně žádáme, aby ve filmové tvorbě nebyly stinné stránky člověka podávány způsobem, který zlo doporučuje, omlouvá, nebo svádí k jeho následování.

Neradi bychom patřili do skupiny lidí, kteří při pohledu na mravní škody, které film někdy způsobí, stále jenom nařikají. My chceme filmu podat ruku k radostné a tvořivé spolupráci. Vždyť filmoví odborníci stále volají po větším zájmu obecnosti o film. Rádi jejich volání uposlechneme a budou-li prozíraví, nebudou naši upřímnou snahu podceňovati. Katolíci mají nevyčerpatelné možnosti a předpoklady, jež jim dovolují vnést do všech odvětví filmové soustavy co nejkladnější hodnoty.

Podkladem filmové katolické akce v celém světě jsou okružní listy Svatého Otce Pia XI.: Okružní list »Divini Illius« ze dne 31. prosince 1929 a Encyklika o filmu »Vigilanti Cura«. Dále oba přípisy Kardinála státního sekretáře Pacelliho arcibiskupa Utrechtskému a prezidentu mezinárodní katolické filmové kanceláře kanovníku Brohému. Tyto dokumenty, jichž obsah je každému veřejně přístupný, udávají jasné směrnice pro práci katolíků ve filmu a otvírají nová pole působnosti Katolické akce. Nemůžeme se však vyhnouti zmínce o důležitém obsahu Encykliky Vigilanti Cura, v níž Svatý Otec chválí práci Americké Ligy slušnosti, uznává její krásné výsledky a ukládá všem biskupům v celém světě zřízení podobných institucí. Dává-li Svatý Otec americké katolíky celému světu za příklad, činí tak proto, že úspěchy jejich činnosti jsou opravdu mimořádné. Zabralo by mnoho času uvádět všechny zprávy a doklady o tom, jak se od roku 1931, kdy americký filmový trh byl přímo zamořen otravnou produkcí, poměry poněkud měnily. Stačí říci, že se počet velmi závadných filmů, jichž bylo v prvním roce činnosti 208, během osmi let snížil na malý zlomek.

Některé výrobci se přirozeně této činnosti bojí, ale jejich obavy jsou neodůvodněné. Američtí filmoví magnáti, kteří přistoupili na t. zv. kodex »Ligy slušnosti«, veřejně přiznávají, že respektování křesťanské morálky ve filmové tvorbě obchodu nikterak neublížilo, nýbrž naopak jej posílilo, ba zachránilo jej před úplným úpadkem. Nová orientace americké výroby způsobila, že pravidelní návštěvníci biografů, hlavně americké rodiny, po čtrnácti letech Ligy počali opět zaplňovati dříve opuštěné sály. Katolická filmová kritika nechce filmovému oboru, který bojuje beztak s mnohými překážkami, ještě více ztížit jeho situaci, ale snaží se film zúšlechťovati jako celek. Tato akce vyvolává u katolíků pozitivní poměr k filmu a přivádí mu nové obecnost, které se do té doby biografům vyhýbalo.

S hlediska národního je naší povinností považovati film za jeden z prostředků k obrodě vlastního národa. Film má tolik krásných úkolů pro budoucnost, že skutečně záleží jenom na tom, aby je včas poznal. Náš národ, dříve ušlechtilý, přijal během let některé zvyky a názory, které i velkým národům přivodily jen rozklad a škodu a které způsobily na konec nejtrpčí zklamání. Český národ, který má za sebou tisíciletou křesťansko-katolickou tradici, tradici krásnou, silnou a zdravou, kterou ctíme, protože v ní tkví hluboko kořeny našeho bytí. Tento národ, který chce být opět svatováclavský, musí být v jediném toho slova smyslu národně křesťanský. A tomuto účelu musí sloužiti i film. Film nám musí pomáhati vytvořiti opět půvab a důstojnost zdravých rodin, musí hájiti posvátnost a nerozlučitelnost manželství, musí vrátit našim ženám lásku k mateřství. Mužům má film vnukati odhodlání a statečnost ve vykonávání tvrdých povinností a všem lidem vštepovati úctu k autoritě. Film musí vychovávat k posvátnosti daného slova, k vzájemné upřímnosti a spolupráci mezi občany, k vážnému a odpovědnému chápání života. Samozřejmě se musí starati též o ušlechtilou zábavu, kterou po namáhavé práci všichni občas potřebujeme.

Obrodu čekáme jen od lidí silných, ukázněných a střídmych. Od bohatých práce platné, poctivé a neúnavné.

Od nynějška nechceme se dívat na filmy dělané od autorů, kteří pohlížejí na složení filmového děje jako na sklenku likérové směsi, kterou jim připravila podle jejich receptu barová dáma. Tvorba takových autorů má všechny znaky neplodného života, kterým žijí sami.

Nechceme také viděti ve filmu ustavičně jen nástroj zla, nýbrž chceme naň pohlížeti jako na služebníka dobra a krásy. Takový film milujeme s opravdovou náklonností, kterou přinášíme v základě všemu, co tvoří náš moderní svět a jest způsobíle oslavovati Boha a těšiti člověka. Neboť my tento náš svět milujeme se stejnou upřímností, se kterou naši rodičové želi starých dobrých časů, poněvadž to byl jejich svět. To je tedy naše základní stanovisko k filmu jako skutečnosti: Je jasné, jednoznačné a katolicky křesťanské. Jediné stanovisko, které nám dovoluje vznášeti naše požadavky a také uplatňovati naše stížnosti proti skutečnému zneužívání filmu. Neboť kdo chce tepati výstřelky některých filmařů, musí napřed sám film poznati, jej opravdu milovati, musí dokonce znáti i jeho omyly a jím co možná porozuměti. Ale především se snažiti, přičiňovati a upřímně se namáhati: »udělati to lépe«.

Filmy posledních premiér:

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Citadela. Americký — MGM. Mladý lékař zklamaný ve svých ideálech oddá se pohodlné praxi, která se však nezamlouvá jeho dobré manželce a příteli, jehož smrt jej přivede na pravou cestu. I.

Navždy s Bohem. Americký — Fox. Román ženy, která stojí před rozhodnutím vzít si muže, kterého miluje anebo se provdati za muže, který je jí lhostejný. Zvolí druhou cestu z mateřské lásky ke svému dítěti. II.

Únos do Argentiny. Americký — Moldavia. Hra z ovzduší uměleckého života o lásce a intrikách, prožitých v prostředí velkých divadel a jižních nocí Argentiny. II.

Bouře. Americký — Universal. Drama z námořního života dvou bratrů radiotelegrafistů, které láska a nenávisť k ženě rozdvojí, aby je zase smířila. II.

Sléčna panská. Americký — Paramount. Místo bohaté nevěsty, která má rodině pomoci z peněžních nesnází, přivede si syn z Evropy chudou manželku. Ta svou prací a ochotou získá si přízeň rodiny. Syn zabezpečuje rodinu finančně a vše šťastně končí. I.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

Venoušek a Stázička. Český — Reiter. Téměř nezávadná veselohra, která nenáročné obecnostu dobře pobaví. II.

Tulák ve fraku. Americký — MGM. Veselohra z amerického rodinného prostředí, do něhož matka se zálibou přivádí zanedbané tuláky, které se marně snaží napravit. III.

Tajemný jezdec. Americký — Elektra. První část filmového serialu o Tajemném jezdcí a hrdinech divokého západu. Film pro diváky, jejichž duševní vývoj ustrnul na výši čtenářů dobrodružství Buffalo Billa a pod. III.

Lov na ženicha. Americký — Fox. Pestrá dobrodružství tří děvčat, která se chtějí výhodně provdat. Jako obvykle vše šťastně končí. II.

Dvojí tvář. Americký — MGM. Boj o záchranu nevinně nařčeného z vraždy. II.

Andalusské noci. Německý — Ufa. Román podle »Carmen« od Prospera Mérimée. II.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučiti:

Modrá liška. Německý — Ufa. Společenská komedie podle divadelní hry Herzegovy. Největší závadou je pojetí manželského svazku. III.

Pokles návštěvníků biografů v Americe. Dle zpráv amerických náboženských časopisů poklesl ve Spojených státech značně počet návštěvníků. Příčinou tohoto zjevu je jednak nezábavnost amerických filmů, jednak pochybená jejich morálka.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Cena K 2.—.

Telefon 617-70.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

Ve středu 12. dubna: Praha I. od 17.45 do 18 hod. Marie Kučerová: Žena na svém místě (přednáška).

V pátek 14. dubna: Praha I. Od 17.50 do 18 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

V neděli 16. dubna: Praha I. a Brno: Od 8.55 do 9 hod.: Litur-

gický úvod, od 9 do 10 hod. slavná Mše svatá z kolegiálního chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

Brno: 10—10.15 hod. Msgr. Ludvík Kašpar: Duchovní promluva na den.

Praha I.: Od 10—10.15 hod. P. prof. Fr. Soukup: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Prvotní hříh.

Ve středu 19. dubna: Praha I.: Od 17.40—17.55 hod.: Docent P. Dr. Jan Merell: Nejnovější nálezy biblických rukopisů.

V pátek 21. dubna: Praha I.: Od 17.50 do 18 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

V neděli 23. dubna: Praha I.: Od 9.40 do 9.55 hod.: P. Václ. Chlumský: Duchovní promluva na den, od 9.55 do 11 hod.: Mše svatá s homilií z opatského chrámu sv. Markéty v Břevnově (chorální).

Od 18—18.35 hod.: Dr. Jan Sajc: Svatovojtěšské rozhlasové pásmo.

V pondělí 24. dubna: Praha I.: Od 17.30—17.45 hod.: Přednáška ing. V. Bitnara: Svátý Jiří v českém národě.

Ve středu 26. dubna: Praha I.: 17.40—17.55 hod.: Přednáška z křesťanské nauky P. Dr. A. Vondráčka: Stvoření světa.

V pátek 28. dubna: Praha I.: 17.50—18 hod.: P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.

V neděli 30. dubna: Praha I., Brno: od 10 do 11 hod.: Mše svatá z chrámu sv. Tomáše v Brně;

od 11 do 11.15 hod.: Duchovní promluva prof. K. Žáka.

Z domova.

Hrob Neznámého vojína v Praze, jak sdělily denní listy, těší se velké pozornosti obyvatelstva od dějinných dnů letošního března. K malým kyticím sněženek přibýly i větší kytice a po Květné neděli i proutky a věnečky kočíček. Nutno s potěšením dodat, že stejné pozornosti těší se i pomník sv. Václava na Václavském náměstí. Denně přibývají větší i menší květinové dárky, vyjadřující výmluvně prosby dárců. Snaha vlády i národního souručenství připomenouti Čechům svatováclavskou tradici, nalézá rychlého a radostného pochopení i v těchto projevech úcty a prosby k sv. Václavu. Doufejme, že důslednost dovede všechny cititele národního svíce od jeho pomníku a hrobu na jediné správnou cestu, vyznačenou šlépějí a příkladem Dědice České země.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

O korunovačních slavnostech nebylo naprosto možno vyhověti všem žádostem o vstupenky do svatopetrského dómu. Vatikánská stavební správa vypracovala nyní plán, který řeší možnost stavby dalších tribun ve svatopetrském velechrámu, takže při velkých slavnostech bylo by možno umožnit 60ti tisícům přístup do této největší křesťanské svatyně, což je o 10 tisíc více než dosud. Počítá se s tím, že již o letošních velikonočních budou tyto nové tribuny postaveny.

První poutní výpravou, kterou nový Svátý Otec přijal, bylo 700 maďarských poutníků. Svátý Otec je oslovil nejprve maďarsky, načež mluvil k poutníkům německy.

Zástupce papežského delegáta v Turecku předal patriarchovi řecké pravoslavné církve, sídlícímu v Phanaru, slavným způsobem dopis, oznamující úmrtí Svatého Otce Pia XI. a současně zvolení nového papeže. Pozval současně patriarchu k Bohoslužbě na oslavu papežské korunovace, které se potom v zastoupení patriarchovy zúčastnil první sekretář Svatého synodu.

Svátý Otec dostal od presidenta francouzské republiky darem nádhernou kasetu pocházející z 13. století. Kaseta má tvar malé kapličky, jejíž kopule je zakončena zlatým křížkem, jako celá kaseta je měď v ohni zláčená a vyzdobená jemnými emailovými vložkami. Kaseta sloužila kdysi za chránku na sváté oleje.

Americký vyslanec v Londýně, Kennedy, zastupoval Spojené státy při papežské korunovaci. Kennedy, který je katolíkem, vzal sebou k slavnosti i svého šestiletého synka, který z rukou Svatého Otce přijal tyto dny poprvé Tělo Páně.

Před 40 léty, dne 2. dubna 1899 o Hodu Božím velikonočním, byl vysvěcen na kněze nynější Svátý Otec Pius XII. Druhého dne, v pondělí velikonoční, sloužil pak v chrámu Santa Maria Maggiore první Mši svatou a sice v kapli Borghesské, před prastarým římským obrazem Panny Marie Sněžné.

Kapitola lateránské basiliky a římské duchovenstvo věnuje Svatému Otci při jeho návštěvě, která, jak jsme již psali, uskuteční se o svátku Nanebevstoupení Páně (18. května), novou, nádhernou tiaru.

Psali jsme již, že i Uruguay, nejmenší jihoamerická republika, bude mít diplomatického zástupce u Svaté Stolic. Uruguay čítá něco přes 2 miliony obyvatel, z nichž skorem všichni jsou katolíci. V hlavním městě republiky, Montevideo, je též sídlo arcibiskupa, jemuž jsou podřízeni biskupové v Salto a Melo. Zákonem z r. 1919 byla provedena rozluka církve od státu. Stát nepodporuje žádné náboženství a všechna vyznání požívají plné

svobody. Náboženského vyučování na školách není. Jen na několika soukromých školách se mu vyučuje. Také světských kněží je nedostatek, za to je poměrně dosti řádového kněžstva, v němž převládají jesuité, františkáni a obláti. O povznesení náboženského života zasloužil se zejména zesnulý arcibiskup Marian Soler.

Se zprávami o svolání všeobecného koncilu, který by byl pokračováním vatikánského koncilu z r. 1870, vynořuje se i vzpomínka na posledního dosud žijícího účastníka vatikánského koncilu. Je jím Msgr. Benghi, titulární arcibiskup z Colosee a prezident papežské akademie dei Nobili Ecclesiastici. Tento církevní hodnostář, narozený r. 1847, byl v r. 1870 vatikánským zpravodajem koncilu.

Církevní řády vydávají celkem 3.334 různých publikací, poněvadž náboženského nebo vědeckého obsahu. Prvé místo zaujímá v této činnosti Tovaryšstvo Ježíšovo, které vydává 685 publikací. Následují salesiáni s 503, františkáni s 349, dominikáni s 171, benediktini se 112 a redemptoristé s 96 publikacemi.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. Smrt slovanského misijního biskupa na hranicích Albanie. (Prizren, Jugoslaviie.) Dne 3. února t. r. zemřel v Prizrenu biskup Dr. Jan Fr. Gnidovec, horlivý o spásu duší a svatého života, jak píše římské Agentia Fides. Totéž možno slyšeti často i od mohamedánů a pravoslavných a hlas lidu je hlas Boží. Ohromná byla také účast lidu na jeho pohřbu v hlavním městě jeho slovinské vlasti Lublani. (Tím doplňujeme, příp. opravujeme svoji zprávu v předešlém čísle »Katolika«.) Jeho činnost na albánských hranicích mezi Albánci, kteří jsou katolíky jen v menšině, většinou mohamedány a kryptokatolíky (Laramani) a kde je velký nedostatek kněží, byla plná námahy, ale jak řekl kníže-biskup lublaňský Dr. Rožman v pohřební řeči: »Jemu byly duše vším. Pro ně se vyčerpával, pro ně se obětoval, až mu v plném slova smyslu nic nezbylo. Nevím zda někdo umírá chudší, nežli on. Celé dny bez jídla chodil několikahodinové vzdálenosti s těžkým kufrem v ruce, to bylo mu něčím obyčejným. Spáti na holé jílové zemi mezi obyčejnými lidmi nebylo mu zvláštností. Ano, stalo se, že na svých cestách o samotě konaly, usedl pro velkou únavu na zem a usnul opřen o svůj kuf. Četník, který ho takto našel, vzbudil ho z obav, aby nebyl oloupen místními lupiči. A přece dokázal ve své skromnosti postaviti seminář a 11 kostelů. Pro jeho svatou pokoru ctili jej všichni bez rozdílu náboženské příslušnosti. Také úřady v něm viděly muže, který vše obětoval pro blaho svých věřících. Každý dosvědčil: Pro sebe nežádal nic...« (Podle Fides.)

Program mezinárodního kongresu Krista Krále, který bude pořádán letošního roku v Lublani, jest tento: 25. července o 20. hod. slavnostní zahájení kongresu a přednáška kanovníka Dra Macka z Lucemburska na thema: Kristus na přelomu doby. 26. července o 7. hod. v biskupském chrámu pontifikální mše svatá s promluvou lublaňského biskupa a předsedy kongresu Dra Rožmana. Od 9 do 12 a od 15 do 18 hodin schůze jednotlivých národností. Thema těchto schůzí je: Práce pro křesťanskou obnovu, její podstata, účel a prostředky. Večer zvláštní schůzky mezinárodních katolických organizací a hnutí. 27. července o 7. hod. ráno bohoslužby v místních chrámech s duchovními promluvami v různých jazycích. Od 9 do 12 a od 15 do 18 hod. schůze na thema: Mravní obnova, Jak vychováti novou Kristovu mládež, Co požaduje evangelium od veřejného života? Večer schůzky katolických organizací jako předešlého dne. 28. července: Dopoledne i odpoledne týž pořádek jako 27. července, jen thema schůzí bude: Laik v církvi a jeho apoštolát. O 18. hodině slavnostní přivítání papežského legáta. Hold odanosti Svatému Otci. Večer o 20. hod. slavnostní začátek veřejné části a práce kongresu s řečí papežského legáta, zástupců úřadů a různých národností. 29. července: od 7. hod. slavné služby Boží pro děti se společným sv. přijímáním. O 9. hodině pontifikální mše sv. pod širým nebem, o 16. hod. veřejné shromáždění se zprávami o usneseních a resolucích pracovní části kongresu. Proslovy v různých jazycích na thema: Kristus a nesnáze doby. O 20. hod. kázání v různých jazycích, na stadionu náboženská hra. 30. července o 9. hod. na stadionu pontifikální mše svatá s promluvami biskupů v různých jazycích, o 15. hodině na stadionu hold národů Kristu Králi míru.

Rusko. Od 22. března má Moskva bezbožnickou školu pro děti od 6 do 11 let. Náklad na ni hradí stát.

Také s mohamedánskými sektami mají ruské úřady potíže. Vojenský tribunál v Taškentu odsoudil nedávno tři příslušníky tajné mohamedánské sekty »Prorokova praporu« k smrti zastřelením, ježto se pokoušeli o obnovu náboženského života mezi Mohamedány ve Střední Asii, což je podle výroku soudu nepřátelským činem oproti státu.

Z EVROPY.

Anglie. Catholic Truth Society věnovala značnou částku na knižní vydání evangelií pro slepce. Práci tu provede národní slepecký ústav anglický.

Postní promluvy ve známém londýnském Hyde Parku uspořádala Catholic Evidence Guild, jež proslovili vybraní angličtí kazatelé.

Anglický král, který letos s chotí navštíví Kanadu, poveze s sebou též anglickou říšskou korunu. Je to ona koruna, kterou král nosí při otevření anglického parlamentu. Do r. 1931 zakazoval zákon přenášeti říšskou korunu mimo zem. Teprve letošního roku použije jí král, schválí-li návrhy kanadského parlamentu. Hmotná cena koruny je odhadována na půl milionu liber. Koruna sama váží 1.1 kg a je ozdobena 2783 diamanty, 277 perlami, 18 safíry, 11 smaragdy a 5 rubíny.

Na Portlandu mají Angličané leteckou základnu. Nedávno byl tam za přispění anglické admirality vybudován pro vojáky katolický kostel a pořízen skvostný oltář s veškerým zařízením. **Francie. Přípravy na 35. světový eucharistický kongres**, připravovaný na prvé zářijové dny v r. 1940 ve francouzské Nizze, jsou v plném proudu. V polovici března sjeli se do Nizy zástupci mezinárodního tisku, jimž přehled o přípravách kongresových podal Msgre Pavel Rémond, tamní biskup, předseda přípravného výboru. Kongresový oltář bude vybudován uprostřed nábreží Andělského zálivu, polokruhovitě rozloženého, takže bude se všech stran dobře viditelný. Zpěvy, modlitby, promluvy budou přenášeny ampliony po celém pobřeží a hlavních třídách města. Předehrou kongresových dnů bude svaté přijímání dětí. V předvečer prvního dne kongresu bude uspořádáno eucharistické procesí na moři. Jakmile nastane soumrak, budou na pobřežích pobřežních Alp zapáleny veliké ohně. Druhého dne bude noční adorace Nejsvětější Svátosti. Pontifikální Bohoslužby o posledním kongresovém dnu bude sloužit papežský legát, načež rozhlasem bude přenášeno poselství Svatého Otce. Eucharistické procesí bude odpoledne a půjde po proslulé promenádě des Anglais. Do vyzvánění zvonů bude se mísiti stěelba děl a letadla budou na průvod sypat květiny.

Před 25 léty šlo 128 posluchačů pařížské polytechniky v době velikonoční společně k svatému přijímání. Jejich příkladu následovali v dalších letech posluchači ostatních vysokých škol pařížských. Jak se tento projev víry ujal, vysvitá z okolností, že letos se k společnému velikonočnímu sv. přijímání přihlásilo 4105 polytechniků, z ostatních vysokých škol 4366 posluchačů. **Itálie. Kostel na paměť sv. Otce Pia XI.** bude postaven v Miláně. Milánský kardinál-arcibiskup Schuster je duší plánu sledujícího vybudovati v milánských předměstích nové kostely, jak to činí pařížský kardinál Verdier. Jeden z těchto nových chrámů bude zasvěcen světcům Nero a Achilovi, křesťnému patronu zesnulého Sv. Otce, který ještě za svého života věnoval na tento chrám částku 1 milionu lir. Nyní ustanovil kardinál Schuster, aby nový kostel byl upomínkou na bývalého milánského kardinála-arcibiskupa Rattiho, jemuž jako potomnímu papeži vděčí Itálie za smíření vlasti s církví. Kostel se již staví a má být vysvěcen 10. února příštího roku, o prvním výročí úmrtí Sv. Otce Pia XI.

Nad městem Gorici pne se hora se slavným mariánským poutním místem stejného jména jako Svatá Hora — »Monte Santor«. Letošního roku bude toto poutní místo slaviti 400 roků svého trvání. 15. dubna budou posvěceny nové varhany v poutním kostele a 11. až 18. června budou pak hlavní poutní slavnosti. **Španělsko. Po třech letech**, v předvečer pádu Madridu, objevil se pojednou na ulici Calle Alcalá kněz, skrývající se v městě po celou dobu občanské války. Obyvatelstvo jej nadšeně zdravilo; muži ženy poklekali na ulicích, prosíce o požehnání.

O Květné neděli bude opět v Madridu sloužena Mše svatá v 21 kostelích. Madrid měl na 300 kostelů; největší část jich je zničena, některé musí se opravit. Do Madridu přijel generální vikář Morcillo s 50 kněžími. Rozhlasem vyzval duchovenstvo, aby

opustilo úkryty. Z rozsáhlého obvodu madridského přihlásilo se již na 500 kněží, kteří po celou válku se skrývali. Na východním hřbitově madridském byly zjištěny také hroby 105 kněží, zavražděných v srpnu r. 1936. Přihlásila se již také řada dobrovolníků, kteří pomáhají čistiti kostely. Našlo se i mnoho ukradených kostelních potřeb, které zvláštní komise rozdílí jednotlivým farnostem madridským.

Novým biskupem v Barceloně byl jmenován Msgre Diaz y Goma, dosavadní biskup kartagenský. Podle posledních zpráv byl jeho předchůdce na barcelonském biskupském stolci zavražděn i s rodinou, která jej skrývala a jeho mrtvola spálena.

36. světový eucharistický kongres ve Španělsku? Hlásí tak alešpoň zpráva z Toleda, že po Nizze, má se v r. 1942 konati světový eucharistický kongres ve Španělsku. Místo není dosud stanoveno.

Slavnosti pořádané ve svatém týdnu ve španělské Seville jsou světoznámé. Pořádají je zvláštní bratrstva, sahající svým původem do 16. a 17. století. Je jich v Seville na 40. Dny a hodiny jejich průvodů stanoví církevní úřady. Průvody doždes podržely původní ráz. Jsou to jednak skutečné kající průvody, jednak průvody, při nichž členové bratrstev nesou sochy i celá sousoší, vztahující se k utrpení Kristovu. Jsou to umělecká díla, ozdobená zlatem a diamanty. Některá kovová sousoší jsou velmi těžká, takže po každých 100 metrech se nosiči mění. Největší procesí je na Zelený čtvrtek a Velký pátek, kdy je celá Sevilla na nohou. Po celé hodiny vyčkávají davy diváků před chrámy, odkud jednotlivá procesí vycházejí. Veškerá doprava je přerušena. Největším dojmem působí procesí v noci ze Zelého čtvrtku na Velký pátek, kráčející za zpěvu písní a svitu voskovic ulicemi města.

Švýcarsko. Ve švýcarském Martigny zemřel ve stáří 84 roků Msgre Teofil Bourgeois, probošt kláštera na Velkém Sv. Bernardu. Do řádu vstoupil r. 1871 a byl r. 1888 zvolen proboštem. Za více než 50letého působení rozvinul velikou a požehnanou činnost. R. 1891 založil hospodářskou školu, v letech 1895—1904 rozšířil svatobernardský hospic a vybavil jej moderním zařízením; telefonem, elektrickým světlem a ústředním topením. Nejdůležitější událostí v jeho životě bylo založení hospice na misiijním území v Tibetu, k němuž došlo v r. 1931 na prosbu Msgre Guébrianta, apoštolského delegáta tibetského. V tomto roce vyslal do Tibetu dva řádové bratry, které v krátkosti následovali další 3. Jen vysoké stáří zdržovalo ctihodného kmeta vydati se do nehostinného Tibetu a převzít úřad představeného. Zesnulý probošt zúčastnil se nedávno v Ženevě otevření mezinárodní misijní výstavy, při čemž se nachladil a po krátké nemoci zesnul v Pánu.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

OVOCEM eucharistického kongresu v indické diecési Mangalore je katolický týdeník pod jménem »The Rakno«.

V misijní čínské stanici Kwohsii byl při sloužení mše svaté zavražděn vojákem misionář — františkán P. Cocchi. Italský vyslanec vznesl u centrální čínské vlády v této záležitosti ostrý protest.

Také Šanghaj má klášter karmelitek, založený již r. 1869. Ani války, ani časté epidemie kláštera nijak neublížily. Dnes je v klášteře 21 sester, z toho 9 Číňanek.

Jediným katolickým denníkem čínským je list »Ischepao«, založený před 26 léty belgickým knězem P. Labbe, přijavším mezi tím státní čínské občanství. P. Labbe je nyní činným ve společnosti čínského Červeného kříže. List jím založený vychází od počátku v městě Tientsinu. Po obsazení tohoto města japonským vojskem v září roku 1937 přestal list vycházeti, ale již v prosinci minulého roku dočkal se obnovy. Nyní vychází v Yunnanfu dvakrát denně, ráno a na večer. Je zajímavé, že mezi jeho odběrateli je ponejvíce pohanská inteligence čínská. Před válkou čínsko—japonskou byl list plně aktivní, nyní vedle předplatného je odkázan na dary a výtěžky z různých publikací, které redakce listu vydává.

V kanadském Quebecu zemřel ve stáří 68 let Dr. Jules Dorion, bývalý lékař a od r. 1907 redaktor časopisu L'Action catholique. Byl také universitním profesorem dějepisu a novinářské akademie.

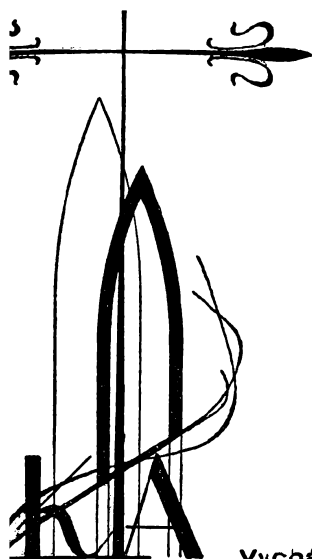
Před 105 léty bylo ve státě Texas v diecési Corpus Christi založeno město St. Patrik, prvé, pojmenované po írském národním světcovi a apoštolu této země. Založili je v r. 1828 dva Irčané, kteří tu usadili 200 rodin. Na oslavu tohoto výročí bude vystaven nový farní kostel a fara.

Svaz katolických žen ostrovů Filipínských konal v březnu již 11té výroční shromáždění s pracovním programem a veřejnými projevy.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatoavclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. 15. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. května 1939.

č. 5

Vítej nám, Královno Máje!

Tak jsme vždy radostně zpívali Královně nebes. Náš národ byl obzvláštním ctitelem Rodičky Boží. Z pokolení do pokolení se nesla úcta mariánská. Posvátné Paladium staroboleslavské je důkazem, že hned v prvých dobách křesťanství našich předků svítila a zářila nám Hvězda jitřní, Maria, naše Matička. Nesčetné chrámy Jí zasvěcené, písně Jí věnované, připomínají nám stále živou úctu k Panně Marii. Co poutních míst v naší zemi dosvědčuje, jak jsme měli a máme rádi naši Záštitu a Orodovnici u Boha! Tataři pod Hostýnem, Švédové na Karlově mostě, prchají před statečnými českými obránci, nesoucími milostný obraz Panny Marie, pod jejíž ochranu se Čechové postavili.

Maria, Tys byla, Jsi a budeš vždy naše Paladium, Štít a Útočiště v tomto slzavém údolí.

Český otče a matko, český jinochu a dívko, letošní máj musíte svojí úctu a lásku k Panně Marii zdvojnásobiti. Před Jejím obrazem ve chrámech i v rodině je třeba denně se shromažďovati, zpívati, prositi a volati: Vzpomeň, ó Královno milá, že nebylo slýcháno, že bys koho opustila, když k Tobě jest voláno; oroduj za nás, Matko, v každý čas, Královno nad-

hvězdná! Je třeba probuditi všechny vlažné křesťany, udeřiti mocně v struny jejich malátného srdce. Ať se rozezvučí andělským chvalozpěvem. Je třeba ohně lásky k mocné Paní a Matce naší. Ten oheň nesmí blikat, ale musí plát jasným plamenem. Jeho jazyky musí se dotýkati nebes, aby český národ došel jisté ochrany u Královny nebes.

Bratři a sestry v Kristu, Pánu našem, nezapomeňte nikdy ve svých písních na mariánský verš chorálu svatováclavského. Buďte toho pamětliví, že jej zpívaly tisíce a tisíce českého lidu v pohnutých dobách svého dějinného života. Ulehčíte svému nitru, načerpáte sílu a vzpruhu z této písně. Je tak dojmavá a krásná, je plna vzrušení a citu, plna neochvějné víry a vždy se osvědčila.

Maria, Matko žádoucí! Tys Královna velmohoucí, prosíš za nás, za křesťany, svého Syna, Hospodina. Kriste eleison!

Vítej nám, vítej, Královno Máje, Ty požehnaná mezi ženami, od Boha určená k potření hlavy satanovy. Oroduj za nás u svého Syna, Hospodina, aby nás zprostil úkladů a nástrah ďáblových a dal nám hojnost a pokoj v naší zemi!

Křesťan.

Jméno Katolické akce.

Jméno čehokoliv vyjadřuje obvykle podstatu věci nebo hlavní vlastnost. V tomto druhém případě se řídíme, dáváme-li něčemu jméno, zásadou, že jméno se řídí tím, co je na věci významnějším.

Jest tedy výraz »Katolická akce« přeložiti a vysvětliti v češtině jednak v překladu slovném, jednak podle skutečného smyslu.

Akce jest počestěné latinské slovo »actio«, které znamená činnost.

A právě proto nutno hned zde zdůrazniti, že se jen v tomto smyslu musí rozuměti slovu »akce« a chápati je jako trvalou práci a trvalé zřízení nebo jako snahu po ní a schopnost k ní, jak asi také v tomto druhém smyslu užíváme slova aktivita. Neznamená tedy zde slovo akce jednotlivý podnik, jak jsme si navykli užívat v češtině tohoto výrazu.

Ač z celého dalšího pojednání vysvitne vlastní obsah slova »akce«, přece již nyní řekneme, že nepojímá v sobě, — jak někdy bývá, — činnost vnitřní, duchovní neb theoretickou, nýbrž jen ve vlastním slova smyslu vnější činnost. Ač příprava, — jak duchovní, tak i praktická, — jest nutným předpokladem, podmínkou a pramenem Katolické akce, náleží do ní jen v širším slova smyslu.

Uvedený význam má ovšem slovo akce jen ve stálém spojení se svým přívlastkem »Katolická«. Svatý Otec Pius XI. zdůraznil obsah pojmu »katolický« v promluvě dne 9. března 1924:

»Co chceme říci slovem »Katolická?« Má jednak smysl slovný a znamená »všeobecný«, »universální« a smysl, jak víte, »církvní«. Co má tedy býti Katolická akce? Prací, mající za předmět vše, co je obsaženo ve slově »Katolictví«. Katolictví znamená plnost úplnost křesťanství s Ježíšem a vším, co chtěl, a s Církví, při které Ježíš stojí... (Cavagua 91). Katolická akce značí činnost dokonalého a plného křesťanství podle vůle Ježíše Krista, jak nám ji vykládají příkazy církve.« (Cavagua). Z tohoto výkladu poznáme, kdy je dovoleno a možno použití názvu »Katolická akce«: Nikoli při jednotlivých a samostatných podnicích, pořádaných soukromými osobami neb sdruženími, byť to byli i katolíci, nýbrž jen tehdy, jde-li o činnost od církevní vrchnosti schválenou a k soustavě Katolické akce přivtělenou. Protože obsah pojmu »katolický« jest výlučně náboženský, nemůže a nesmí se jím označovati ani podniky ani práce světské, hospodářské neb politické.

Z téhož důvodu musíme viděti v Katolické akci vždy práci pro celou církev a jen tehdy se může považovati i jednotlivý podnik za katolicko-akční, je-li organickou součástí celkové práce pro celou církev.

Na př. jest tedy vnitřně nesprávné přikládati vznešený přívlastek »katolický« zřízení, které mají povahu hospodářskou, ku př. katolické družstvo, katolická zábava a pod. Možno jen říci: družstvo katolíků a pod. Právě tak nemůže si přivlastniti jméno Katolická akce — ku př. včelařský, zahradnický a pod. spolek, neboť nemá vlastní povahy náboženské. Nějaké sdružení pro pěstování náboženského umění jen tehdy by se mohlo zařadit do Katol. akce, jestliže vedle jiných odborů a jako součást celkové její činnosti pomáhá ku př. k výzdobě chrámů. Ale nemůže si osobovati jména Katol. akce, sleduje-li výlučně nebo především pouze umělecké cíle, byť i na zásadách křesťanské mravnosti.

Tím jsme si již připravili možnost vysloviti jasné příkaz, že výraz »Katolická akce« jest vlastním jménem pro určitý předmět. Jest tedy jménem chráněným, kterého se nemůže uží-

vati bez svolení, tím méně bez vědomí těch, kteří jsou duchovními správci všeho, co jest katolické. A jest nutno přimoci toto vlastní jméno, zcela určité a vymezené, právě tak jen pro určitý pojem, jako užíváme výlučně jména »milost«, »svátost«, »katolická církev«. — A naopak: neužívati tohoto jména ani libovolně ani pro jiné předměty, jako nemůžeme užívat libovolně uvedených jmen, byť i někdy mohla míti podle slovného znění i jiný význam.

Ku př. slovo »milost« může znamenati lásku, odpuštění, — slovo »svátost« má v sobě i význam čehokoli posvátného, — a přece užíváme-li jich, spatřujeme v nich především to, co obsahují ve smyslu církevního učení neb ustanovení. —

Výraz »Katolická akce« není zcela nový, ale teprve Pius XI. vložil do něho vlastní vyhraněný pojem. (Schlund 16). Ještě za Pia X. nebylo ustáleného jména pro katolickou činnost a tak se objevují výrazy: »činnost katolíků« (Il fermo proposito z 11. června 1905), »činnost sociální« (actio socialis, list na brasil. biskupy z 18. pros. 1910), »eucharistická akce« (actio eucharistica, list z 23. června 1913 na P. Luitelo S. J. citováno podle Schlund 16).

V dnešním slova smyslu znamená výraz »Katolická akce« dvojí věc: Jest jednak jménem pro určitou činnost, jednak jménem pro určitou organizaci neb zřízení, které onu činnost provádí. V prvním smyslu jde o obsah (materia), v druhém vyslovujeme způsob provádění (forma).

Všimněme si těchto výroků: »Katolická akce jest povinností dnešních laiků«. Mluvíme tím o ní v prvním slova smyslu. »Katolická akce byla v naší diecézi založena dne, znamená její organizaci.

Řeknu-li: »Katolická akce jest nutností dnešní doby«, myslím tím její obojí význam. (Civardi I, 15, 16).

Protože jednou z vlastností Katolické akce jest i průzřetnost podle místních poměrů, jest nutno, mluvíme-li o ní, dbáti jednak podstatných jejích znaků a složek, daných Piem XI., jednak nařízení jednotlivých biskupů; neboť aby Katolická akce zůstala vpravdě tím, čím být má, nesmí se zásadní meze překročit, má-li být životná, musí dostati v těchto mezích praktickou místní podobu. A tak vzhledem k tomuto obojímu hledisku smí se užívat jména Katolické akce jen v tom smyslu, jak kde příslušný biskup určí podle základních směrnic Veleknězových. A pak lze teprve mluvití přesně o Katolické akci v nejvlastnějším slova smyslu.

SVATVOJTĚŠSKÁ HOMILIE.

Sotva byl vztyčen kříž vítězství o velikonočních, jehož svatá břevna se rozprostírají nad celým světem, hle, již nová sláva téhož kříže září nad okřem zemským. A vychází tato záře nad zemí Českou v slávě jarního našeho Ochránce, svatého Vojtěcha mučedníka. Neboť není On, přední náš patron, není než milovníkem kříže Pána našeho Ježíše Krista, jak o tom svědčí každý den jeho života, jak o tom svědčí dějiny této země, pokud zaznamenávají jeho přesvaté činy a nejvzácnější smrt.

Učme se, draží, z dnešního evangelia tomu, jakými máme být následovníky Vojtěchovými, když již veškerá naše snaha jest zaměřena k věčnému cíli na nebesích.

Naučení o pastýři, vlku a ovčích nemůže být pro nás příkladnější a povzbudivější než ono, jež jsme právě slyšeli z úst Ježíše Krista, Pána našeho a Spasitele. Podobenství toto o svatém Vojtěchu zůstává navždy pravdivým obrazem jeho života, vždyť on byl pastýřem, chránil ovce před obcházejícím ďáblem.

»Já jsem pastýř dobrý«, praví Ježíš. Tedy o sobě mluví Kristus v podobenství a nepraví to snad o jiných: »Vy jste pastýři dobří.« Praví to však o jiných, když pozorně čteme Písma a když poznáme větu:

Prakticky a krátce.

(Dokončení.)

Jak začínáte a jak končíte dopisy, jaký bývá jejich obsah a tón? Liší se vaše dopisy od dopisů lidí nábožensky vlažných nebo vůbec nepokřtěných? Svatý Bernard pěkně praví: »Píšeš-li mi a nenajdu-li ve tvém psaní slovo Ježíš, nechutná mi tvůj dopis.« (Reč 15. super Cantica.)

Hned první rozevření dopisu by mělo legitimovat pisatele jako věřícího křesťana a katolíka. Hned na začátku měl by být nějaký křesťanský pozdrav (Pochválen buď Ježíš Kristus! — Ave Maria!) nebo nějaký citát z Písma svatého (Přijď, Pane Ježíši!), nebo nějaká stělná modlitba (Srdce Ježíšovo, smiluj se nad námi!), nebo aspoň znamení kříže. Právě tak závěrečná věta by měla vyzníti v křesťanský smysl. Křesťan se pouze »neporoučí v dokonalé účtě«, nýbrž »zůstává spojen v Srdci Ježíšově«, »odporoučí se do modliteb«, nebo aspoň »znamená se s křesťanským pozdravem«.

Všimněme si listů svatého Pavla a najdeme v nich vzory křesťanských dopisů a blahopřání. »Pán Ježíš Kristus buď s duchem tvým! Milost s vámi!« tak končí druhý list k Timotheovi. »Milost Pána našeho Ježíše Krista budiž s duchem vaším!« jest závěr listu sv. Pavla k Filemonovi. Jak daleko od tohoto křesťanského ducha bývá společenská korespondence našich dob!

Uvědomujete si, že lze apoštolovat a vyznávat svou víru — pohlednicemi? A přiznejte se, jakých pohlednic používáte k vánocům, k Novému roku, k velikonočním, k svátku sv. Josefa a k svátkům mariánským? Dostal jsem již několik vánočních pohlednic, které byly vlastně rouháním. Zpitvořené Jezulátko, vylíčené jako dítě strakatě vystrojené na nějakou dětskou komedii! A což ty pohlednice novoroční a velikonoční s prasátky, čtyřlístky, podkovami, zajíčky, vajíčky, srnkami a kdoví jakými duchaplnými »sym-

JEHO EXCELENCE

Msgr. Dr. MOŘIC PÍCHA,

**BISKUP KRÁLOVÉHRADECKÝ,
DOŽIL SE 18. DUBNA T. R. 70 LET.**

**K modlitbám katolíků královéhradecké diecése
připojujeme hold synovské úcty a oddanosti
i my, prosíme Všemohoucího, aby Jeho Exce-
lenci sílil Svou pomocí a provázel Svým po-
žehnáním do dalších mnohých let.**

boly« radosti a štěstí!! Ještě horší je, že se posílají na příklad k svátku sv. Mikuláše nebo sv. Josefa pohlednice, jež možno nazvat hrubými, ano někdy i nestydatými! Uděláme si jednou pro vždy předsevzetí, že ve své pohlednicové korespondenci budeme uplatňovat zásadně výběr a používání jen náboženských motivů? Ovšem důstojně i umělecky provedených! Viděl jsem pohlednici s obrázkem sv. Terezie Ježíškovy, od něhož jsem se musel s hnusem odvrátit, neboť byla to vlastně jakási koketa, přioděná řeholním rouchem. Budeme vyžadovat v obcích důsledně náboženské pohlednice, budeme žádati, aby dobročinné katolické instituce, jež vydávají a rozesílají v určitých obdobích pohlední lístky, věnovaly jim všemožnou péči a nemíchaly motivy náboženské se světskými, budeme důsledně myšlenku náboženských pohlednic propagovat, doporučovat a prakticky provádět.

Myslíte, že jsou to titěrnosti? Mám po ruce důkaz, že pěkná reprodukce Van Dyckova »Snímání s kříže«, již bylo použito jako velikonoční pohlednice, přivedla adresáta ke svaté zpovědi po dvaceti letech. A to už není titěrné!!

Uvažte, kolika rukama projde dopisnice, než je doru-

»Pasiž ovce mé.« Kristus odkazuje ovce jinému pastýři, nepřestává být pastýřem věčným. Ustanovuje pak pastýři ovci všechny, kteří se jimi státi mohou, žijíce v jednotě s Ním, jediným Pastýřem pravým. Spojení právě s Ježíšem jest v Církvi, protože tato dává plnou záruku lásky, o níž praví sv. Pavel, že bez ní není ničím. Pavel byl Pavlem jedině v Církvi, jako jen v Církvi byli a jsou Apoštolové. Všichni milovali, to nezapře nikdo; jestliže však hořela jejich srdce láskou tak, že vydali svou krev pro Krista a Církev, není přece možno, aby všichni nebyli v téže jednotě, v témže společenství.

Dobrý pastýř jest Kristus. Dobrý pastýř jest Vojtěch, protože byl v jednotě s tímto Pastýřem pastýřů, jelikož všichni, kdož s Kristem jedno jsou, jeho údy jsou, účastní téhož života. Jedna Hlava, jedno tělo, jeden Kristus, praví Písmo. Jednoho těla byl pastýřem Vojtěch a pod jedním byl pastýřem, jako kdysi Církev pod pastýřskou holí Petrovou. Na věky zůstává Pastýř věčný, neviditelný našim očím a pastýř viditelný.

Vojtěch, jenž pase ovce. Postačí to vyjádřiti následujícími slovy: Tak byl vtištěn život Ježíše Krista do jeho života, že nebylo možno, aby se vzdálil cesty svého Mistra. Korunou slávy byl korunován, neboť šel v krvavých šlépějích Ježíšových, skutečniv doslova následování Kristovo. Znamení spásy vztyčil

nad Českou zemí v svém úřadu kněžském, tak jako nikdo jiný, neboť potvrdil pravost tohoto jediného znamení křesťanstva svou svatou krví.

Hle, veliký příklad mučedníka ze svatého Evangelia, přenesený do našich časů, jež zůstávají nadále v ochraně sv. Vojtěcha. Trojice evangelická, uvedená v podobenství, zůstává táž, jako že jest táž pravda slov Kristových.

Pastýř, ovce, ďábel.

Připomeňme si slova Pastýřova, jenž vede vyvolený lid, aby mu ukázal bránu ráje, právě tak, jako nám ukazuje skrze svatého mučedníka Vojtěcha. Slova tato jsou vlastně mešním introitem dnešního svátku: »Ochránil's mne od shromáždění nešlechtníků, od množství těch, kteří páší nepravost. Vyslyš, Bože, modlitbu mou, když prosím, před strašlivým nepřitelem ochraň duši moji.«

Nic se nezměnilo od dob Vojtěchových v našem postavení k Pastýři a k satanu. Zůstávají a na nás je volba.

Jest pastýř se znamením kříže Kristova a jsou křesťané žehnající se tímto znamením. Pastýř zůstává. Táž hlava viditelná jako kdysi za časů Vojtěchových. Pastýř a ovce. Nezapomeň, ó křesťane, že Pastýř tě chrání před vlkem, jenž by tě zadával. Nezapomínej, ovce, na Pastýře. Amen.

P. A. Opasek, OSB., převor.

čena! Kolik zbožných a spasitelných myšlenek může na své cestě způsobiti! Pamatujme, že pro Boha nic není příliš malého. Budme věrni nad málem, ať jsme ustanoveni nad mnohým!
Nuže: žádnou gratulační pohlednici než náboženskou!

Docent P. Dr. Jan Merell:

Nejnovější nálezy biblických rukopisů.

Ve svém předcházejícím článku jsem ukázal, proč se zachovaly a nemohly zachovati originály novozákonních knih. Byly napsány na psací látce své doby: na papyru. Ten jest křehký, snadno podléhá zkáze a není-li uměle konservován, zpravidla za dvě století se rozpadá. Není proto divu, že jsme měli až do nedávné doby pouze pergaménové opisy novozákonních knih. Když totiž ve 4. stol. se začalo užívat ke psaní trvanlivějšího pergamenu, i k opisům Nového zákona bylo používáno tohoto psacího materiálu.

Jest však přece jedno místo, kde se zachovaly i po staletích a tisíciletích staré papýry a tím místem jest Egypt. Suchý egyptský písek jest totiž výborným konservátorem a dostane-li se papýrus do tohoto písku, může býti zachráněn budoucnosti. Tak právě v domovině papýru, v Egyptě, bylo zachováno vědě mnoho vzácných textů psaných na papýru. Hlavním zdrojem papýrů jsou tak zvané: koprjai nebo koprones, hromady odpadků, podle moderní terminologie makulatura. Tak jako dnes, i ve starém Egyptě nepotřebné zbytky, odpadky z domácností i kancelář byly vyváženy za město. Tam je zanesl písek a tyto dopisy, účty, kvitance, oznámení nejrozličnějšího druhu nám podávají po staletích věrný obraz antického života. Tím věrnější a bezprostřednější, čím méně byly kdysi určeny širší veřejnosti. Jsou to svědectví malých lidí. Sedláci, řemeslníci, vojín a matky mluví k nám po staletích o svých starostech a pracích. Jiným nalezištěm papýrů jsou zříceniny starých domů. Tyto často primitivní stavby, z nepálených cihel, neměly dlouhého trvání. Na zříceninách starých domů byly budovány přibytky nové a tak dnes nalézáme v těchto zříceninách stopy života i několika generací. I mumie a sarkofágy mumii nám zachovaly nejen cenný papýrus. Staří Egyptané dávali totiž do hrobů zemřelým různé předměty, zvláště papýry s náboženskými texty. Často bylo používáno zbytečných papýrů k vyplnění, místo vnitřností, mumifikovaných posvátných zvířat, na příklad krokodilů. Jindy skupili továrníci mumii starou makulaturu k výrobě kartonážní mumii a sarkofágů. Papýry byly slepeny dohromady a nejvrchnější vrstva byla pokryta šádkou a pomalována. Dnes jsou tyto kartonáže uměle rozlepujány a tak zachráněny nejen vzácný papýrus, jako na př. nedávno publikovaný fragment páté knihy Mojžíšovy ze 2. stol. př. Kr., nejstarší to fragment řecké bible. Dlouhou dobu tyto vzácné památky byly skutečným neznámým, zakopaným pokladem. Teprve koncem 18. stol. byly domorodými fellahy nalézány papýry. Jakmile tyto poznali jejich cenu a zájem Evropanů o papýry, nastala po nich pravá honba. Bohužel, neumělým a spěšným kopáním nejedna vzácná památka vzala za své. Zvláště od druhé poloviny minulého století zájem o papýry neustále vzrůstal a tu již byly pořádány odborné výkopy učenců.

Netřeba podotýkat, že papýry takto nalezené a náhodně zachované budoucnosti jsou téměř vždy ve stavu velmi ubohém. Potrhané, mnohdy slepené v kouli se dostávají do rukou učenců. Ještě hůře se jim daří, jsou-li nalezeny domorodci. Ti je neodborným kopáním ještě více poškodí, prodávají antikvářům, kteří se snaží co nejvíce vydělati, papýry často rozkouskují.

Když se papýry dostanou do knihoven a muzeí, bývá první starostí papyrologů konservovati je, to jest lísteček od lístečku oddělit, očistiti, srovnati a podobně jako diapositivy vložit každý papýrus mezi dvě skla.

Konservování papýrů jest věcí velmi těžkou, opravdovým uměním, k němuž nestačí pouze technická zručnost a znalost materiálu, nýbrž i znalost paleografie, řečí a hlavně velký stupeň trpělivosti a lásky.

Dnes nejlepším konservátorem papýrů jest dr. H. Ibscher z Berlína, který jest pravým umělcem ve svém oboru. Dr. Ibscher původním svým povoláním byl knihář. Když v papyrologickém oddělení berlínského musea byl pověřen konservováním papýrů, setkal se s velkými překážkami, hlavně linguistickými. Začal studovati orientální jazyky a řečtinu, takže dnes jest povoláván k nejtěžším konserváčním pracím do celého světa. Obdržel čestný doktorát a od papeže Pia XI., který ho povolal ke konservování papýrů do sbírek vatikánských, papežský řád. Díky jeho zručnosti, byly brzy po svém nálezu dokonale konservovány též papýry Chester Beatty.

Po konservaci papýru možno přistoupiti k jeho dešifraci, studiu určení stáří a konečně k publikaci. Dnes dovedou papyrologové určití stáří rukopisů se značnou poměrně jistotou. Určují se hlavně podle písma datovaných rukopisů. I papýry s textem Nového zákona byly nalézány, ale až do nedávna to byly pouze zlomky, často jen několik veršů Písma. Ovšem naděje, že budou nalezeny i celé knihy Nového zákona, zde byla stále a ta se splnila v roce 1930 nálezem papýrů známých pod jménem Chester-Beatty. Na jaře r. 1930 nabízel obchodník starožitností v Kahýře německému učenici dr. Karlu Schmidtovi řecké papýry s biblickým textem. Schmidt poznal, že se jedná o papýry velmi staré a vzácné, ale pro požadované fantastické sumy nemohl nic koupit. V téže době byly nabízeny papýry řediteli německého archeologického Institutu v Kahýře prof. H. Junkerovi. Ten pro vídeňskou národní knihovnu několik fragmentů zakoupil. Papýry vzbudily ve Vídni pozornost ředitele H. Geringera pro své stáří i sdělení, že existuje ještě větší počet fragmentů u obchodníka. Bylo pátráno po osudu ostatních papýrů, avšak obchodník sdělil prof. Junkerovi, že již jiný Evropan papýry koupil a odvezl do Anglie.

Za několik měsíců se objevila v Times (19. XI. 1931) sensační zpráva ředitele a prvního knihovníka Britského musea F. Kenyona, že známému soukromému sběrateli A. Chester Beattymu se podařilo zakoupiti vzácné biblické papýry Starého i Nov. zákona, jejichž publikaci byl pověřen F. Kenyon. Když pak zaslal Kenyon do Vídně fotografie z kodexu evangelia sv. Matouše, ukázalo se, že londýnské fragmenty prvního evangelia a vídeňské fragmenty téhož evangelia jsou týmž kodexem a proto stejného původu. Další větší část papýrů se ještě dostala do majetku university michiganské. Možná tedy mluvíme o velkém štěstí, že nález nebyl ještě více rozkouskován. S dychtivostí bylo očekáváno vydání papýrů. Aby vyhověl četným přáním, začal Kenyon nejdříve vydávati Nový zákon zachovaný na papýrech. Krásné vydání s fotografiemi všech novozákonních fragmentů bylo nedávno ukončeno. Starý zákon ještě celý vydán nebyl. Papýry konservoval dr. Ibscher.

Historie nálezů není dosud dosti jasná, protože papýry nalezli domorodí fellahové, kteří podrobnosti nálezů ze zništěných důvodů zpravidla úzkostlivě utajují. Od obchodníků starožitnostmi, k nimž se nález dostal, podařilo se pouze zjistit, že domorodci nalezli papýry v hlíněné nádobě, zakopané v zemi. Je to pravděpodobně, protože křesťané Písmu sv., jehož užívali při bohoslužbě, když častým užíváním bylo opotřebované, aby zabránili zneuctění, zakopali do země. Snad někdy v 5. stol., když představený kláštera anebo kostela pořídil nové liturgické knihy, psané asi již na pergamenu, sebral všechny zbytky starých biblických papýrů a někde v klášterní zahradě je zakopal, aby z vůle Prozfetelnosti po staletích v době bojů proti Písmu sv. byly jeho velkým obhájcem.

Co vše bylo nalezeno? Jaké jest stáří papýrů? Potvrdily věrnost dnešního textu či ukázaly jeho nespolehlivost? S dychtivostí byla očekávána odpověď na tyto otázky. Z Nového zákona byly nalezeny zlomky všech čtyř evangelí, zlomky Skutků apoštolských a Zjevení sv. Jana. Nejbohatší však byl nález z listů sv. Pavla. Byly nalezeny a celkem dobře zachované, téměř všechny epištoly sv. Pavla. Pozoruhodné jest, že list sv. Pavla Židům v tomto novém kodexu jest položen bezprostředně za listem k Římanům. Z které doby pocházejí tyto nové rukopisy? Podle svorného úsudku papyrologů, pocházejí již ze 3. stol., a to většinou již z první polovice tohoto století. Zachoval se nám tedy text Nového zákona, který jest ještě o jedno století starší, než text nejstarších pergaménových rukopisů ze 4. století. Tak ona vzdálenost mezi originálem novozákonních knih a nejstaršími opisy jest již jen pouhých 150 let.

Zbývá zodpovědět nejdůležitější otázku, jaký jest text těchto rukopisů? Je to týž text, jako čteme dnes, či text se odchyluje od textu dnešního? V podstatě text těchto nových rukopisů jest věrným textem dnešním. Nepatrné odchylky jsou nevyhnutelnými běžnými chybami opisovačů. Vystižné proto napasla zemřelý biblicista P. Langarange, že největší sensací těchto rukopisů jest, že nepřinesly žádné sensace.

Ještě jeden nález z poslední doby si zaslouží zvláštní pozornosti. Je to sice pouze nepatrný zlomek z evangelia sv. Jana (18. kap.), ale významný pro své stáří. Tento fragment, který byl nalezen rovněž v Egyptě, se dnes nachází v Manchesteru v Anglii. Podle jakosti papýrusu, tvaru písma a jiných známek nejlepší papyrologové světa určí stáří tohoto rukopisu. Pochází z 2. stol., spíše z první jeho poloviny. Tedy již před r. 150 evangelium sv. Jana, které vzniklo v Malé Asii, bylo známo a opisováno až v Egyptě. Tento zlomek jest zatím nejstarší rukopis novozákonních knih, který jest vůbec znám. Tak vzdálenost mezi originálem evangelia sv. Jana, které vzniklo ke konci prvního století a mezi nejstarším opisem je snad ani ne celých padesát let. Jak podivuhodné jsou cesty Prozfetelnosti! V době, která popírala pravost a apoštolský původ právě evangelia sv. Jana, je nalezen v Egyptě zlomek, kterým je jasně dokázáno stáří tohoto evangelia.

Věříme, že tajemná půda Egypta nám vydá i jiné cenné rukopisy a jsme přesvědčeni, že budou vždy potvrzením věrnosti a spolehlivosti dnešního textu Písma sv.

Jak se v SSSR. prováděla čistka.

V březnu t. r. konal se v Moskvě zase po dlouhé době sjezd komunistické strany, na kterém se projednávalo mnoho velmi zajímavých věcí. Slova »se projednávalo« nutno dáti do uvozovek, jelikož v našem slova smyslu na komunistickém sjezdu žádného projednávání nebylo. Bolševická »demokracie«, jak jest již všeobecně dávno známo, vzdor svému tvrzení, že v SSSR. panuje vláda lidu, o mínění tohoto lidu se nezajímá. Na sjezdu byla bolševickými vůdci prostě přednesena řada projevů, jejichž obsah byl předem ujednán mezi vedoucími činiteli.

Zvláště charakteristickým pro sovětský režim byl projev soudruha Ždanova, jednoho z generálních tajemníků komunistické strany a Stalínova náměstka v Leningradu. Ždanov mluvil o některých změnách stanov komunistické strany a mezi jiným řekl, že nutno přestat s tak zvanými všeobecnými »čistkami« strany, pověstnými po celé zeměkouli, jelikož při jejich provádění zahynulo vždy větší množství lidí. Dříve sovětský tisk oslavoval »čistky« jako nejspolehlivější a nejúčinnější prostředek pro »konsolidaci« komunistické strany, který prý vždy přispěl k tomu, aby ze strany byly odstraněny cizí, komunismu nepřátelské živly. Teď jsme se však z projevu Ždanova dozvěděli, že čistky nebyly tím, co se o nich prohlašovalo, totiž, že byli odstraňováni »nepřátelé lidu«. Naopak Ždanov tvrdil, že pomocí čistek bylo zničeno mnoho poctivých komunistů... V komunistických novinách bylo vždy plno křiku a povídání o »nepřátelích lidu«, o »záškodnících«, o »cizozemských špehounech« a pod., a teď jeden z nejpřednějších hodnostářů komunistické strany přímo říká, že ve skutečnosti byli při tom ničení a odstřelování poctiví komunisté...

Již dávno jsme informovali naše čtenáře o opravdových poměrech v SSSR. a mezi jiným tvrdili, že tam vládne tak surový teror, že postačí někdy pronést jedině nevhodné slovo, aby se člověk dostal do seznamu »nepřátel lidu« se všemi následky, které z této okolnosti vyplývají. Snad někteří z našich čtenářů se někdy domnívali, že přeháníme, ale nyní soudruh Ždanov nejenom potvrdil všechno, co jsme kdysi psali my a někteří jiní zahraniční žurnalisté. Pověděl ale také takové věci, o nichž jsme nevěděli. Tak podle slov Ždanova někteří krajší a obvodní tajemníci komunistické strany nařizovali svým podřízeným stranickým organisacím, aby tyto »vyčistily«, t. j. vyloučily co nejvíce členů a při tom předem slibovali, že za případné »chyby« nebudou činiti výčitek. Po takových nařizeních se staly případy, že byli »vyčistěni« všichni členové komunistických buněk. Osoby, které prováděly »čistku«, soudily při tom takto: Soudruh X. jest »nepřitelem lidu«; všichni ostatní, kteří se s ním znali musí býti proto ze strany vyloučení pro styk s »nepřitelem lidu«. Upozorňujeme, že to není anekdota, nýbrž skutečnost.

Byly ještě jiné »důvody« k vyloučení. Byl-li člen příliš »aktivní«, říkalo se, že se přetvařuje. Když rozuměl politice, tak ho podezírali, že je »trockista«, snad proto, že oddaní stalínovci nemají politice rozuměti... Když byl člen příliš »smělý«, tak se říkalo, že »nepřítel se roztahuje«, a naopak, když byl nervosní a bázlivý, to bylo známkou, že má něco za lubem a bojí se prozrazení... Krátce, člen mohl býti vylou-

čen ze strany vždy, ať již se choval jakkoliv. Jest nutno připomenouti, že vyloučení z komunistické strany znamená vlastně v SSSR. pro člověka katastrofu. Za prvé ve většině případů za vyloučením následuje zatčení a za druhé, i když není zatčen, tak se vyloučenému každý vyhýbá a opovrhuje jím... A konečně Ždanov sdělil, že za tohoto stavu věcí, kdy nikdo nebyl si jist osudem, lidé se snažili zachrániti v nemocnicích a blázincích. V Kyjevě na příklad nějaký soudruh si dal vystaviti takovéto potvrzení od správy nemocnice:

»Soudruh A. podle stavu svého zdraví a rozumu nemůže býti využit žádným třídním nepřítelem ve prospěch jeho cílů.«

Ždanov ve svém proslovu na sjezdu komunistické strany se vysmíval těm, kdož prováděli čistku vyličenými způsoby. Ale tito lidé plnili vlastně jen jeho rozkazy. Sám Ždanov v Leningradu mnohokrát nařizoval, aby z komunistické strany se vylučovaly osoby pro »styk s třídním nepřítelem«. A na sjezdu Ždanov s posměchem vypravoval o krajském tajemníku komunistické strany v městě Tambově, který při vyloučení člena ze strany vždy žádal, aby se jednalo též o všech těch, kteří s vyloučeným byli ve styku. Tak když byl vyloučen a zatčen nějaký soudruh Nazarov, byla hned na to vyloučena jeho žena (za styk s manželem), pak 7 jiných komunistů, 28 komsomolců a z práce bylo propuštěno 10 učitelů, kteří vůbec ani nebyli členy komunistické strany... Komunističtí hodnostáři, provádějící takovéto věci a potom je veřejně s posměchem odsuzující, nejsou si zcela jisti, zda se někdo neodváží připomenouti jim skutečný stav věcí. Oni, jako původci zůstávají prozatím bez trestu, kdežto těm, kdož vykonávají jejich rozkazy dostává se posměchu a trestů. Tak tomu bylo v SSSR vždy. Stačí jen změna osob nebo poměrů, aby to, co bylo dříve zásluhou, stalo se důvodem pro cynický výsměch nebo krutý trest.

E. Kalikin.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída Ad.) Filmy vhodné i pro mládež:

Šťastná Penny. Americký — Fox. Příhody osiřelého děvčete, které veselostí, vtipem a roztomilostí překonává životní strasti, získává otci nové zaměstnání a sobě novou matku. II.

Třída A. Filmy pro dospělé bez závad:

Poplach na moři. Francouzský — Kino. Drama o hrdí ství námořních důstojníků. II.

Hora volá. Německý — Dafa. Film z alpských velehor. Dva horolezci pokoušejí se sléztí horu Matterhorn. Nástrahy druhých lidí majících zájem na slezení hory oba horolezce rozdělí, oni však po překonání všech překážek na vrcholku se sejdou. I.

Žena v tropech. Německý — Lepka. Dobrodružné příhody mladé ženy, prožívající pro lásku k příteli radosti i utrpení tropické Afriky. III.

Teď zas my. Český — Sunfilm. Filmová hra na heslo »Mladí vpřed« s dějem okolo sklářské továrny. II.

Zázračný lékař. Polský — Dafa. Slavný chirurg jest opuštěn svou manželkou, která odchází za svým milencem, jehož se však brzy dotknul prst Boží. Lékař, ztrativší odchodem své ženy paměť, nabývá této na jejím hrobě, kde pozná i svoji dceru. II.

Doly krále Šalamouna. Americký — PDC. Skoro fantastické příběhy Evropanů, hledajících v tajemné Africe doly krále Šalamouna a překonávajících záludnost, nepřítelů a úskoky přírody i jejich obyvatelů. II.

Třída B. Filmy s určitými závadami.

Hvězda z poslední štace. Český — půjčovna A-B. Naivní fraška ze života venkovské herecké společnosti s velmi chudým obsahem. III.

Paní morálka kráčí městem. Český - Zdarfilm. »Paní morálka« jest paní radová, která pokrytecky chce řídit morálku v malém českém městě. Film s historií nemanželského dítěte. II.

Dráteníci. Americký — MGM. Zábavný film pro méně náročné obecnstvo. II.

Až na konec světa. Americký — Fox. Starý anglický plukovník je vlivem podvratných žvlů nespravedlivě odsouzen a zabít. Jeho čtyři synové vypátrají pravé viníky a po překonání mnohých překážek a nebezpečností očistí jméno otcovo. III.

Pomsta tajemného jezdce. Americký — Elekta. Druhá část filmu o tajemném jezdci, cowboji a zálesácích pronásledujících zločince a kazících jejich plány. Film pro druh obecnstva, které hodnotí filmy podle počtu mrtvol. III.

Rudé orchideje. La Tricolore — německý. Napínavý špiónážní film. III.

Bouře nad Bengálskem. Americký — PDC. Málo povedená napodobenina filmu »Ti bengálští jezdci«. III.

Anděl s minulostí. Americký — MGM. Román hvězdy revuálního divadla s prostým texaským vojákem z válečných let 1917. Větší závadou je pojetí manželství. II.

Všechno pro tebe. Americký — Moldavia. Komédie o mladé advokátní úřednici, která se stane neočekávaně dědičkou velkého jmění svého bývalého šéfa. Dívka pak se snaží přivést vyděděného a lehkomyšlného syna svého zesnulého zaměstnavatele na lepší životní dráhu. II.

Čestná legie. Francouzský — Hoko. Válečný soud odsoudí k degradaci důstojníka cizinecké legie nechtějícího se přiznat, že byl postřelen při útoku z tajné schůzky, kterou měl s jeho manželkou. II.

Osmnáctiletá. Český — National. Zfilmovaný román o dívčí lehkověrnosti, křivé přísaze, manželské nevěrnosti, rozvodu a sebevraždě. III.

Andy Hardy na záletech. Americký — MGM. Zamílované příběhy známého nezbedníka Andy Hardyho, plné humoru, vtipu a komických situací. II.

Topper na cestách. Americký — United Artists. Veselohra o rozvádějících se manželech, které usmíří duch mrtvé ženy, zůstávající na zemi a často se zjevující. Názory na posmrtný život nábožensky nesprávné. II.

Třída C. Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Gibraltar. Francouzský — Merkur. Francouzský špiónážní film.

Šejkův syn. Americký — Reiter. Némý film. Hra o divoké arabské vášni opovrhující i smrtí, proplétaná láskou.

Jižní kříž. Americký — United Artists. Lehkomyšlný detektiv pronásleduje domnělou vražednici. Zamílkuje se do ní a pokouší se zachránit ji před spravedlností, což je mu však překaženo. Nakonec se mu podaří zjistit pravého viníka a očistit dívku z obžaloby. II.

Sedm hříšníků. Americký — Terra. Americká detektivka. Americký detektiv při zájezdu na dovolenou do Evropy jest postaven před úkol rozřešit záhadu zavražděného, což se mu a jeho společníci podaří. II.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské
náměstí číslo 8.

Cena K 2.—.

Telefon 617-70.

Olympia. Německý — Vesna. Olympijské světové hry v Berlíně r. 1936. Význam tělesné dokonalosti, jejíž oslava podána způsobem, přičítícím se křesťanské mravnosti, jest v úvodu přeceněn. Část filmu, jež předvádí hry samotné, je morálně bezvadná.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

3. května, středa: P. I. B. 17.45—18 hod. Msgre Dr. B. Vašek: Vady moderního člověka, přednáška.

5. května, pátek: P. I. MO. 17.50—18 hod. P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.

7. května, neděle: P. I. B. 6.45—7 hod. Zvony. Otče, náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

10.15—10.30 hod. P. Štulík, O. Praem.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Ježíš, Bůh a člověk.

10.30—11.25 hod. Mše sv. z děkanského chrámu v Táboře.

11.25—11.40 hod. P. Dr. Frant. Perneger: Duchovní promluva na den.

8. května, pondělí: P. I., MO. 18.15—18.30 hod. Dr. V. Janda: Královně máje.

9. května, úterý: P. I., MO. 18.25—18.30 hod. Z katolického života.

10. května, středa: P. I., B. 18.15—18.30 hod. P. Alberti—Dokoupil: Přednáška o Mariánských družinách.

11. května, čtvrtek: P. I., MO. 18.20—18.30 hod. Z katolického života.

12. května, pátek: P. I., MO. 18.20—18.30 hod. P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.

14. května, neděle: P. I., B. 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod. P. A. Kajpr, TJ.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Zázraky Kristovy.

9—10 hod. Mše sv. s liturgickým úvodem z chrámu Panny Marie před Týnem v Praze ke ct. Panny Marie.

10—10.10 hod. P. V. Fejt, TJ. Duchovní promluva na den.

15. května, pondělí: P. I., MO. 18.15—18.30 hod. Přednáška ing. V. Bitnara: Svatojanské poutě.

16. května, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod. Z katolického života.

17. května, středa: P. I., B. 18.15—18.30 hod. Přednáška Dr. A. Müllerové-Daňkové: Žena posvěcením domácnosti.

18. května, čtvrtek: P. I., B. 9—10 hod. Mše sv. z Kroměříže (chrám sv. Mořice).

10—10.15 hod. P. Dr. L. Matyáš: Duchovní promluva na den. 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

19. května, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod. P. Dr. Urban, Duchovní rozhovory.

21. května, neděle: P. I., B. 6.45—7 hod. Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod. P. Liška: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Hřích a trest.

9—10 hod. Mše sv. ze stolického chrámu Petra a Pavla v Brně.

10—10.10 hod. P. V. Kramoliš: Duchovní promluva na den.

Z domova.

Letošní svatovojtěšské slavnosti v staroslavném Břevnově byly, jak pevně doufáme, počátkem obnovy slavných poutí v tomto svatovojtěšském opatství. Poutní neděli předcházelo triduum, při němž nadšení kazatelé osvětlili postavu našeho opomíjeného národního světce. Důstojně zněl v neděli chorální zpěv klášterní bratřiny při slavných službách Božích. Máme radostnou naději, že brzy budeme mít v Břevnově druhý Emauz. Vyvrcholením byl odpolední poutní průvod k starobylé studánce Vojtěšce, kde vroucími slovy promlouval k zástupům P. M. Klement. Zaplněným chrámem mohutně zněly melodie starobylých chorálů svatovojtěšského a svatováclavského, vyjadřující výmluvně prosby českých srdcí: za ochranu národa a pokoj v zemi sv. Václava a sv. Vojtěcha. Kyrie eleison!

Exercicie na Velehradě ve Stojanově v květnu a červnu 1939. Květen 15.—19. ženy z měst. 22.—26. členky Mariánských družin.

Červen 3.—7. železničáři. 19.—23. členky III. řádů.

Poplatek pro ženy za ubytování a za stravu K 50.— Přihlášky přijímá Papežská kolej na Velehradě.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Kromě lateránské basiliky navštíví Svatý Otec i chrám Panny Marie Sněžné, kde před 40ti lety slavil svou primicii. Papežská svatyně Valli di Pompei, která byla rozšířena, bude dle zpráv vysvěcena Svatým Otcem, který prý tak chce splnit přání zesnulého Svatého Otce, jenž zamýšlel svatyni osobně vysvětit.

Mezinárodní kongres katolických ženských svazů zahájen byl v úterý velikonoční ve velkém sále domu ikánské university Angelicum ve Vatikánském městě. Zahájen bylo přítomno na 700 delegátů, poněkud z evropských států, ač i ze zámoří dojele delegace. Čestné předsednictví měl kardinál Pizzardo. V pátek byly účastnice kongresu přijaty v audienci Svatým Otcem, k níž se dostavily v národních krojích svých zemí. Byl to pestrý obraz národních krojů 39 zemí. Svatý Otec ve svém proslovu vytýčil apoštolát, který ženě přísluší v moderní společnosti. Budou-li ženy, — pravil náměstek Kristův mezi jiným — vystupovati vždy jako hlasatelky křesťanské pravdy, přispějí nemálo k tomu, aby vymizel komunismus.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. Na VI. mezinárodní kongres Krista Krále, který, jak jsme v posledním čísle oznámili, je stanoven na dny 25.—30. července t. r. v Lublani, bylo knížetem-biskupem lublaňským Dr. Rožmanem zasláno pozvání 1500 biskupům celého světa. Řada významných církevních hodnostářů přislíbila již svoji účast. Hlavním tématem kongresu budou porady o tom, jak pracovat, aby byla postavena hráz snahám, směřujícím k odkřesťanění dnešní společnosti.

Polsko. Katolický ukrajinský ústav na podporu unionistických snah byl nedávno ustaven ve Lvově. Bude vydávat knihy, časopisy, konat konference, přednášky a organisovat skupiny unionistů. Ústav byl pojmenován jménem unionistického metropolity Rutského.

Vzácný nález učinili v malém farním kostele u Čenstochové, kde při opravě byl nalezen starý obraz, v němž podle zjištění odborníků bylo odkryto dílo slavného malíře Lukáše Cranacha staršího.

Také v Polsku zakročují proti filmům. Ministerstvo vnitra na zákrok katolických organisací ve Varšavě zakázalo předvádění francouzského filmu »Puritáni«, ježto propaguje nemravnost. Jeho rozkladný ráz odsoudil všechen polský tisk, zejména vojenský orgán »Polska Zbrojna«.

Rusko. O mocném kdysi náčelníku GPU a bývalém komisaři dopravy Ježovovi není již dlouhou dobu zpráv. Zmizel beze stopy, tak jako neslavně skončili jeho tři předchůdci Džeržinský, Menšinský a Jagoda. Džeržinský byl zastřelen stoupencem Trockého, Menšinský byl otráven a Jagoda zastřelen jako zlodějek. Tak revoluce pohlcuje svoje oběti.

Z EVROPY.

Anglie. Nejmladším biskupem anglickým jest Mgr. Dr. Mathew, světicí biskup westminsterského kardinála-arcibiskupa Hinsleye. Je teprve 36 roků star. Za světové války sloužil jako praporek u námořnictva a byl v posledních letech duchovním rádcem katolických studentů londýnské university.

Hrob skotské dělnice, Markéty Sinclairové, zemřelé v r. 1925 jako řeholnice-klariska, jest cílem četných poutí ze všech dílů Skotska. Očekává se, že co nejdříve bude započato přípravné řízení za účelem beatifikace.

Za nejsilnější stranu, hájící zájmy anglického dělnictva, jest stále pokládána Labour Party. Z anglických listů se však dovídáme, že právo mluvit za dělnictvo a hájit jeho zájmy osobuje si mimo Labour Party ještě dalších 10 organisací: Národní Labour Party, nezávislá Labour Party, komunistická strana, britská unie fašistů, socialistická strana Velké Británie, britská unie demokratů, revoluční socialistická liga, strana sociální důvěry, t. zv. distributisté a konečně anarchisté.

Albanie. Tato země, k níž v uplynulých týdnech byla obrácena pozornost celého světa, je osídlena obyvatelstvem tří náboženských vyznání. Jsou to předně pravoslavní, sídlící v jižní Albanii u řeckých hranic. Albánská pravoslavná církev je od r. 1922 samostatným církevním celkem. Tato neodvislost na cařihradském pravoslavném patriarchátu je dílem pravoslavného biskupa Fan Noliho, který řídil osudy země před králem Zogu. Pravoslavný metropolita albánský sídlí v Tiraně a podléhájí mu 4 biskupové. — Ve střední Albanii převládá islam. Mnohoženství je již dávno odstraněno, rovněž i závoje žen. Silný vliv mezi albánskými Mohamedány má sekta t. zv. bektaskisů, kteří na př. neuznávají příkaz koranu nepít opojných nápojů. — Katolíci sídlí ponejvíce na severu kolem Skutari v hornatých krajích. Již v r. 1240 přišli do těchto krajů synové sv. Františka, kteří podnes jsou hlavními duchovními vůdci albánských katolíků, podporováni ostatním světským kněžstvem a italskými jesuity, kteří vypomáhají v duchovní správě. Církevní organisace sestává z arcibiskupství ve Skutari a Durazzo a tří podřízených biskupství v Alesio, Pulati a Sappa. Svatá Stolicе je od r. 1920 v Albanii zastoupena apoštolským delegátem, který sídlí ve Skutari. V horském území obývaném kmenem katolických Miriditů je jediný klášter albánský, benediktinské opatství sv. Alexandra d'Oroschi, jehož členové spravují i vůkolní farnosti. Jiných klášterů v Albanii není.

Belgie. Náboženská hra o Svaté krvi v Bruggách, provozovaná loni na náměstí tohoto belgického města, bude letos opět provedena. Loni přihlíželo jejímu provedení na 100 tisíc osob.

Francie. Postní kázání v katedrále Notre Dame v Paříži, která proslovil kanovník Jiří Chevrot, byla vysílána též koloniální vysílací stanicí Paris-Mondial.

Na slavnostech 700 letě výročí Svaté koruny bude francouzská vláda zastoupena oficiálně ministrem pensí de Ribes.

Také Francie má pašijové hry. Po 500 let provozují je horalé z Burzetu. Letos je vysílal pařížský rozhlas. Není to vlastně divadlo, ale jakýsi druh křížové cesty, která končí vztýčením

kříže na vrcholku hory, kam se celý průvod ubírá. Pařížský rozhlas toliko po opětovných žádostech docílil svolení obyvatelstva vesnice, k rozhlasovému vysílání.

Letos v dubnu bylo tomu 100 let, co slavný francouzský kazatel P. Lacordaire vstoupil v Řím do řádu sv. Otce Dominika a vyvinul úsilí uvést jeho řád opět do Francie, odkud byl vyhnán za francouzské revoluce, což se mu posléze podařilo. Tohoto výročí bude v Paříži vzpomenu to zvláštní slavnosti.

3. května započne v Alžíru národní eucharistický kongres francouzský, k němuž je přihlášeno 45 arcibiskupů a biskupů. Zvláštní lodní výpravy přivezou několik tisíc francouzských účastníků. Hlavní slavnosti budou se konat na stadionu sv. Eugena, který pojme na 40 tisíc osob, dále v basilice Panny Marie, ležící na pobřeží alžírského zálivu.

Vzácné jubileum 500 letého trvání slavila nedávno pařížská farnost sjednocených katolíků fecko-malachitského obřadu v St. Julien le Pauvre. Její tamní kostel je stavba z 11. století.

Francouzský parlament schválil předlohu zákona, zmocňující přípravný výbor mezinárodního eucharistického kongresu v Nizze vydati zvláštní peněžní poukázky do výše 160 milionů franků. Poukázky jsou bezúročné a skytají dopravní výhody pro účastníky kongresu.

V Montpellieru zemřel nedávno prasynovec sv. faráře z Ars, děkan literární fakulty tamní university, M. Josef Vianney.

Holandsko. 22. května bude ve Wittem posvěcen památník vybudovaný na paměť kardinála van Rossuma, rodem Holanďana. Kardinál, zesnulý v r. 1932, byl představeným Kongregace propagandy a zasloužil se nemálo o rozšíření misí. Památník je umístěn v kostele Redemptoristů ve Wittem, kteréhožto řádu byl zesnulý kardinál členem. Svěcení provede kardinál Fumasoni-Biondi, van Rossumův nástupce v předsednictví Kongregace propagandy. V r. 1912 byl kardinál van Rossum papežským legátem na světovém eucharistickém kongresu ve Vídni.

Itálie. Rodina Bresca ze San Remo má starobylé privilegium, pocházející z pontifikátu papeže Sixta V. Dodává totiž do Vatikánu palmy, které se světí o Květné neděli. Nedávno byli členové této rodiny přijati v audienci Svatým Otcem.

Kněz - hudební skladatel. V milánské La Scala a v římské opeře bylo nedávno provedeno druhé operní dílo kněze dona Licinio Refice, nazvané Markéta z Cortony. Dějem hudebního díla je staroitalská legenda o hříšnici činící pokání a dosáhnuvší potom svatozáře svěťce.

Lucembursko. 100leté výročí nezávislosti Lucemburska bylo sloveno 23. dubna. V předvečer slavnosti zazněly zvony všech kostelů země, v neděli pak se konaly ve všech kostelích slavnostní děkovné Bohoslužby s Tedeum.

Maďarsko. Katolická akce v Maďarsku připravuje k svátku sv. apoštolů Petra a Pavla národní pout katolíků do Říma, za vedení kardinála-primase Dr. Sériediho.

Spolek katolických spisovatelů a novinářů maďarských »Kardinál Pazmány« konal i letos pro svoje členy exercicie za vedení P. Blazoviche, převora benediktinského kláštera v Pannonhalma.

Malta. Katolíci ostrova Malty oslavili ve dnech 9.—30. dubna 25t. výročí světového eucharistického kongresu, který se konal v r. 1913 na tomto ostrově. Vlastní slavnosti započaly v neděli 23. dubna a předcházely je týdenní exercicie a studijní týden. Slavnosti vyvrcholily pontifikální Mší svatou a eucharistickým průvodem.

Poutníci se Salzburgu, meškající v únoru ve věčném Římě, donesli s sebou lampu, jejíž světlo rozzáli u konfese sv. Petra ve svatopetrském velechrámu. Opatrovali pak tento »římský oheň« dnem i nocí, jak cestou zpět, tak i doma a když v neděli 5. března bylo v katedrálním chrámu salzburškém oslavováno zvolení nového Svatého Otce, byla lampa donesena do katedrály a od jejího plamene rozžaty svíce na oltářích a svíce kněží doprovázejících kněze-arcibiskupa k oltáři na znamení, že všichni jsou si vědomi, odkud pramení pravá víra a láska.

V r. 1940 budou opět pořádány proslulé pašijové hry v bavorské Horní Amergavě. Úlohu Matky Páně hrála již dvakrát Anna Rutzová. Meškala do nedávna v Americe, kde pořádala přednášky o svém rodišti a pašijových hrách. Rutzová dostala četné nabídky od filmových společností amerických, které však vesměs odmítla. Odjela do svého rodiště, aby nabídla svoje síly komitétu rodné obce. Úlohu Matky Páně hrála již dvakrát, ač pravidelně hraje ji táž osoba toliko jednou.

Spañělsko. Příkladný apoštolát. V pašijovém týdnu o velikonocích svátých bylo v Burgos v každém hotelu, kavárně i na veřejných místech vylepeno toto vyzvání: »Nejsi-li katolíkem, tedy tebe se toto upozornění netýká. Jsi-li však katolíkem

a nesplnil jsi dosud svoji velikonoční povinnost, tedy máš plnou příčinu stydět se sám před sebou. Přemoz proto svoji lenivost, odlož nemístný stud a splň svoji povinnost, aby i tobě zazněly radostně velikonoční zvony.»

V pondělí velikonoční konaly se slavné Bohoslužby v madridských kasárnách Montana za padlé vojiny tohoto vojenského střediska. Když v Madridu vypuklo v r. 1936 povstání, přidali se vojáci umístění v těchto kasárnách k národnímu táboru, byli však po hrdinném odporu přemoženi ozbrojenými stoupenci lidové fronty. Bohoslužbě kromě vojenských a státních úřadů byly přítomny i rodiny padlých vojáků.

Ztráty španělského episkopátu v občanské válce jsou veliké. Bylo zavražděno 12 biskupů: teruelský, barcelonský, z Almeria, Cucency, Gaudixu, Jaenu, Leridy, Sogorbe a Siguenzy, apoštolský administrátor z Barbastry, světitel biskup z Tarragony a biskup-převor z Ciudad Real. Arcibiskup z Valladolidu zemřel po svém útěku z vězení v San Sebastianu, kde byl vězněn 55 dnů. Biskup z ostrova Minorky, 94letý stařec, zemřel následkem útrap ve vězení, kde jej rudí drželi po celou dobu občanské války.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Pašijový týden ve Svaté zemi postrádal letos obvyklého rázu. Opravné práce v basilice Božího hrobu nejsou dosud skončeny, takže nebylo možno obřady svatého týdne konati tak slavně jako jindy. Ježto politická situace v Palestýně je stále napjatá, odpadly všechny noční průvody, jindy velmi četné. Nekonal se ani proslulý průvod na Květnou neděli s Olivetské hory do Jerusalema.

Františkáni - ochránci svatých míst v Palestýně. Již v r. 1219 usadili se z příkazu svého svatého Otce Františka v Akkoně. Blahovůli kteréhosi sultána podařilo se jim získati malý pozemek na hoře Sionu v Jerusalemě. Ač zahnání, vrátili se ve 14. století opět a papež Řehoř IX. ustanovil je strážci svatých míst, což bylo potvrzeno později papežem Klementem VI. Tomuto povolání přinesli bratři sv. Františka nesčetné oběti; na 2000 zemřelo jich mučednickou smrtí a přes 6000 sklátli v běhu století mor. V r. 1558 byli vyhnáni z kláštera poblíž síně Poslední večeře Páně, usadili se však asi 200 metrů severozápadně od Božího hrobu v klášteře Sv. Salvatora. Františkánská Kustodie Svaté země spravuje nyní na 60 svatých a 51 farností v Palestýně a sousedních zemích, kde žijí přes 72 tisíce katolíků. Ve své správě mají dále 70 výchovných ústavů, 496 chudobinců s více než 10 tisíci chudáků a 8 poutnických domů (hospiců).

Čínský spisovatel Cheng Tzuyu, autor celé řady protikřesťanských děl, vstoupil do katolické církve. Po 18 měsících meškal v táboře uprchlíků v Amoy, kde byl svědkem, že katolických misionářů, což učinilo na něho tak mocný dojem, že požádal o přijetí do katolické církve.

Velikonoční Mše svatá v srdci Sahary, byla za přítomnosti 50 osob, vojáků a turistů, sloužena v oase Tamañrasset, na hrobě apoštola Sahary P. de Foucaulda, zavražděného tamtéž v r. 1916.

Kongres studentské katolické organizace Pax Romana, poprvé bude konán na americké půdě ve dnech 27. srpna do 9. září ve Washingtoně a Novém Yorku za předsednictví baltimorského arcibiskupa Msgra Curleyho.

Rada amerického města East St. Louis rozhodla, aby městské úřady a veřejné budovy byly na Velký Pátek od 12 do 3 hodin odpoledne zavřeny, aby každý mohl se věnovati vzpomínkám na Krista, který umřel na kříži za lidstvo a jeho svobodu.

V katedrále v Reno, ve státě Nevada, udílel biskup Msgr German svaté birmování. Mezi birmovanými bylo i 100 státních úředníků, jimž byl kmotrem guvernér státu.

Vláda Spojených států vydává již po čtvrté, spisy bývalého prezidenta Washingtona, podle původních pramenů z let 1745-1799. Právě vyšel 24tý svazek. Je v něm také uveřejněn dopis Jiřího

Washingtona, zasláný dvěma zednářům, z něhož je zřejmo, že první prezident Spojených států byl rovněž zednářem.

Mluvnicki eskymácké řeči sestavil apoštolský vikář v Hudson Bay Msgr Turquetill. Vyšla nedávno již v druhém vydání. Eskymáckou řečí mluví na 40 tisíc osob, žijících kolem Beringova zálivu a Gronska. Řeč má četná nářečí.

Jinou radostnou zprávu týkající se Eskymáků, je třeba ještě zaznamenati. Stoupá u nich počet pokřtěných. Zatím co v letech 1912—1924 dalo se pokřtiti toliko 85 osob, stoupl tento počet v letech 1925—1937 na 685 osob. Z celkového počtu 769 pokřtěných osob toliko 8 odpadlo.

V Aklaviku, 120 mil od polárního kruhu, staví se nová katedrála. Anglická malířka miss Teague věnovala katedrále svůj obraz Narození Páně, který byl nedávno vystaven v Londýně. Matka Boží s Ježíškem, oblečení v eskymáckém kroji, přijímají dary obyvatelů polárního území. Indiáni přináší Ježíškovi bobří kožichy, kupec kožešin kožešiny z polární lišky a Eskymák mroží kly.

Hrozná zemětřesení v Chile, zanechalo strašlivé stopy i v církevním organismu. Dovídáme se o tom ze zpráv Msgra Subercaseaux, biskupa z Linares (v Chile), který před nedávnem navštívil Spojené státy. Čtyry nejlidnatější a nejbohatší diecése jsou zcela zničeny, pokud jde o církevní budovy a majetek. Další dvě diecése byly rovněž velmi krutě poškozeny, že potrvá dlouhé měsíce, než bude možno rozvinouti pravidelnou duchovní správu. V diecési Concepcion byl krátce před katastrofou inthronisován nový biskup Msgr Santiago. Když slavil svůj jезд do biskupského sídla, nalezl svůj katedrálí chrám v troskách a dalších 9 kostelů; nepoškozeno zůstalo toliko 5 kostelů v jeho diecési. I katolické školy byly většinou zničeny, rovněž kláštery. Mnoho řeholních družin opustilo diecési, ježto nemají možnosti obživy.

V konventu Karmelitek v Rochesteru v Americe, zemřela začínkem dubna sestra Beatrix, nejstarší Karmelitka a převorka řádu, jehož členkou byla 70 let. Starala se zejména horlivě o svatořečení sv. Terezie od Ježíše. Zemřela ve stáří 93 let. Již v občanské válce americké jako dítě pomáhala dělati t. zv. cupaninu na obvazy.

13. března byl za velkých slavností pochován bývalý australský ministerský předseda Lyons. Rakev s jeho tělem byla na válečné lodi převezena ze Sydneye do rodného města. V katedrále celebroid pontifikální rekviem apoštolský delegát Msgr Panico. Byly přítomny nejvyšší úřady australského domnia, australské arcibiskupové a biskupové a na 200 duchovních. I zástupci ostatních vyznání dostavili se do katedrály k smuteční bohoslužbě.

Nejstarším biskupem světa je arcibiskup Msgr Kelly v australské Sydney. Nedávno slavil 89. narozeniny. Dosud vykonává svůj pastýřský úřad. K narozeninám dostal oblíbený arcipastýř spoustu blahopřejných telegramů.

Z Nové Kaledonie došla do Vatikánského Města zpráva, že tam zemřel misionář Marista P. Xaver Charboissier ve stáří 93 let. Když v r. 1870 italské vojsko obsadilo Vatikán, sloužil Charboissier u pluku papežských zuavů. Když byl tento pluk rozpuštěn, stal se misionářem a odešel potom do Kaledonie, kde nyní v pozhnaném věku zemřel.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Studenti a náboženství na japonské universitě. (Kyoto, Japonsko). Podle zjištění časopisu Japan Times z 28. XII. 1938 je ze 1043 studentů university v Kyoto 202 budhistů, 143 křesťanů, několik šintoistů, ale převážný díl těchto mladých lidí se označuje za nevěřící. — Pro kino a divadlo horuje jich 285, pro hudbu 270, pro četbu 160. Turistiku pěstuje 135, plavectví 117, tennis 104, bruslení a lyžaření 63. Abstinentů je 419, kuřáků 316. Přes polovinu žáků chce se věnovati bankovníctví a obchodu (385 a 227), úředníky a důstojníky chce být 28, učiteli 15, nerozhodnutých 56. (Fides.)

Odkaz papeže misii Pia XI. koleji Propagandy. (Řím.) J. Em. kardinál Fumasoni-Biondi převzal z rukou tajných komoří zemřelého papeže Pia XI. drahocenný dar, kterým tento papež obdaril kolej Propagandy na znamení své přízně. Jedná se o ol-tátní zařízení jeho soukromé kaple. Kardinál předal celý odkaz představeným a alumnům koleje osobně. Ve své řeči připomněl kardinál přednostní lásku zemřelého papeže ke koleji, památnou audienci v minulém červenci a návštěvu papežovu v koleji, kde společně s alumnem se modlil Anděl Páně.

Celé zařízení je zdobeno čínskými motivy, všechny předměty jsou opatřeny jednotnou čínskou emailovou prací, zatím co paramenty jsou ozdobeny vespod na bílém hedvábí zlatě vyšívanými čínskými písmeny. Práce pochází z doby, kdy Msgr Constantini, dnešní sekretář Posv. kongregace pro šíření víry, byl apošt. delegátem v Peking. (Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

GYCHÁŽÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal., předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 Kč. - Číslo pošt. spojitelnosti Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédáči pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl, Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. května 1939.

č. 10

OBNOVME ÚCTU SVATOJANSKOU!

Naším národem zní dnes výzva k návratu křesťanských zásad. Z velikých postav našich českých velíků vzpomínáme dnes zvláště postav našich svatých a světic Božích. Dovoláváme se stále svatého našeho knížete Václava jako vzoru svého jednání. A tu nemáme zapomenouti na druhého svého hlavního patrona, sv. Jana Nepomuckého. Dnes cítí každý dobrý a poctivý Čech, že je třeba vyvolávat jen takové postavy českých dějin, které byly vzorem kladné práce, práce tvořivé a nikoli bořivé. Proto je nejvyšší nerozumné, jestliže se vyskytují v národě jedinci, kteří bez ohledu na odstrašující příklad dějin vyvolávají duchy a postavy záporu, které nepřinesly našemu národu trvalého prospěchu, naopak byly příčinou úpadku. Jakoby šlo o muže, který našemu národu nejvíce ublížil. A zatím svatý Jan Nepomucký byl vzorem věrnosti, jež neustoupila ani před mocí světa, byl světcem, který došel úcty a uznání v celém křesťanském světě, šířil čest a slávu českého národa a byl jemu středem a hvězdou, svítil v dobách největšího národního úpadku. Jeho jazyk, pro který utrpěl smrt mučedníka, zachoval celému národu rodný jazyk. Vždyť jest nesporné, že k poutím svatojanským sjížděl se do Prahy v nejtěžších dobách všechen český lid, zde se u hrobu světce posiloval a zde čerpal nové síly k svému probuzení. O poutích svatojanských scházeli se v Praze všichni národní buditelé, zde se rodily plány a

myšlenky pro práci na obnovení národa roli dědičné. Nebylo české duše, kterou by sv. Jan byl neposílil a nevzpružil k novému národnímu životu. Úcta svatojanská nebořila kostely, nepálila vesnice a města, neničila umělecké památky a hodnoty, nemučila a nesužovala příslušníky českého národa. Naopak z ní vykvetly nejkrásnější plody umění, pudila všechny ke vzájemné a bratrské lásce a budila jen ušlechtilé myšlenky a úmysly, jejichž vrcholem byl rozkvět národního života. Dovedeme v dnešní době pochopit tento rozdíl, dáme se vésti tímto poučením našich dějin? Je čas velmi příhodný. Náš národ potřebuje dnes pomoci a ochrany Boží v míře zvýšené. Ty mu vymohou jen řádný život podle vůle Boží, dětinná a důvěryplná modlitba a orodování jeho svatých. Ostatky těchto svatých odpočívají v svatyních hradčanských. Jsou tu i ostatky, zvláště neporušený jazyk Mučedníka zpovědního tajemství. On se tolikrát s úspěchem přimlouval u Boha za svůj věrný lid, On jistě odpustí mu chvilkovou jeho nevěrnost, jestliže se kajícím vrátí, uzná své poblouzení a obnoví úctu a lásku svých předků k jeho zásluhám a postavě. Neporušený jazyk svatojanský musí opět líbat i uctívat všichni věrní Čechové, aby i jejich jazyk a národní bytí zůstalo neporušeno. Proto vzhůru, Čechové, na pouť do Prahy! Ať naše Matička stovžatá zahlaholí hymnem svatojanským a sv. Jan nás stmelí v národně uvědomělý a svorný šik! Křišťan.

... to »temno« 18. století... to byla doba, kdy nejen pražská města ožila podivuhodnou krásou baroku, ale kdy celý národ až do poslední vsi, do poslední chatrče, do posledního vzorku krajky a do poslední melodie lidové písně naplnil se životní radostí barokové kultury, pronikající, tvořící, budující novou společnost, nový národ, týž národ, z něhož vyšlo naše obrození, z něhož vyšly naše generace. A kult svatojanský byl více než půldruhého století pravou missa sollemnis náboženského a při tom česky-náboženského citění této doby. Co byla Praha 16. května! O to vše jste nás... ochudili...

Pekař: Tři kapitoly o sv. Janu Nepomuckém.

Stvoření světa.

Znáte, možná, ještě všichni vypravování Biblické dějepřavy o stvoření světa, které vyvrcholilo stvořením člověka z hlíny země a vdechnutím duše. Jest to jen krásná pohádka, anebo jsme opravdu povinni přijmouti jako náboženskou pravdu celý postup vypravování v Bibli, v první kapitole první knihy Mojžíšovy?

Hned na začátku je třeba říci všem, kteří by neradi přišli do rozporu vědy a víry, že mohou být naprosto klidni. Písmo svaté jest knihou především náboženskou, psanou i pro nejprostšího člověka, protože podle krásného výroku Augustinova jest Písmo svaté list psaný Bohem člověku. Psal Bůh, učil Bůh člověka tak, aby i nejprostší člověk mohl přijmouti jeho poselství. Písmo svaté chce především člověku zdůrazniti, že nad námi bdí Bůh, pečlivý a dobrý, že náš život není ztracený v úzkosti a boji.

To jest také smysl vypravování o stvoření světa až posléze člověka. Stará filosofická zásada praví, že se dobro rozlévá. Jestliže ale pro nás je Bůh nejvyšší bytostí, nejlepší bytostí a dobrem samým, je docela přirozené, že se nespokojil se svou vlastní plností, nýbrž že ji sdělil dále. Tomuto rozliti bohatství Božího, tomuto sdělení bohatství říkáme stvoření. Bůh postavil vedle sebe jiné skutečnosti, než je On sám, skutečnosti, které ovšem nemohou již být jím, nemohou být nekonečné, věčné, nýbrž jsou svou podstatou omezené a konečné. V tom je také již kořen jakékoliv nedokonalosti a zániku.

Tedy, toto jest stvoření: Udělení bytí přemnohým skutečností, které nejsou Bohem, ale mají od Boha své bytí. Tomáš Aquinský říká, že každé bytí napodobuje Boha, že jest jeho stopou, odleskem, vyzářováním. Ale ne takovým vyzářováním, že by Bůh sám byl na nás závislý, jako je v každé závislosti se vzájemností. Bůh stvořil skutečnosti, ale je od nich dále naprosto neodvislý. I bez nich byl by naprosto dokonalý a šťastný, protože dokonale postačující sám sobě. Proto, když říkáme, že Bůh něco stvořil, cítíme, že z pouhé dobroty, aby stvořil bytosti schopné blaženosti, schopné štěstí z dobroty a bytí a skutečnosti, stvořil věci i nás.

Z ničeho stvořil Bůh svět, ale tím si nesmíme představovati nějakou snad pralátku. Z ničeho neznamená ani časovou zarážku ani látkový předpoklad.

Jest sice docela možné, že by Bůh zasáhl pouze jednou svým stvořitelským dílem a pak uložil do tohoto účinku síly a schopnosti a zákony a směry, podle kterých by se vyvíjely další skutečnosti, ale nutně to není, protože jest docela možný častější zásah třeba v důležitých obdobích. Ostatně, když je Bůh bytost nejenom přesažná, nýbrž stále ve všem a všemu dávající bytí, stále to bytí udržuje a tak je jaksi stále znovu tvoří. Mimo to stále tvoří a vždy znovutvoří Bůh lidskou duši, protože ta nepovstává z hmotných podmínek, i když je vázána na tyto podmínky ve své činnosti.

Nemusíme věřiti, že stvořil Bůh svět v šesti dnech po 24 hodinách. Možná, že desetitisíce let procházel svět vývojem. To se naprosto netýká náboženství. Naopak, čím větší a tajemnější proměny otáčely světem, tím je tajemnější působení Boha Stvořitele. Ale je třeba připustiti, jak biblická komise žádá, že Bůh stvořil svět, že stvořil člověka.

Kdysi se klonili i katoličtí filosofové k tomu, aby připustili vývoj člověka k takovému stavu ze stavu nedokonalého, až by byl připraven a uschopněn při-

jmouti duši. To vše není zapotřebí. Není zapotřebí klásti tu otázku víry a vědy. Nemusíme se otáčet za každou hypotésou a teorií. Pokud se věda nestává metafysikou anebo nezasahuje do filosofie a náboženství, pokud si všímá jen svých objevů a svých zjišťování, nemůže se stětnouti s náboženstvím, pokud ono opět zůstává ve své sféře poměru člověka k nejvyšší bytosti, totiž poměru celého člověka k celé nejvyšší bytosti. Tak i podstata biblického vypravování s náboženským podkladem a obsahem, podaného v rouše lidového vypravování.

Učení o stvoření světa a člověka jen připomíná, že náš svět a život na něm i život náš není nesmyslným vývojem ani náhodným útvarům, který by se nedovoloval pomoci, ochrany, bez řádu i bez řízení i bez cíle vyrovnávajícího nesrovnalosti, nýbrž, že nad námi bdí dnes, tak jako v okamžiku stvoření, Bytost moudrá, mocná a dobrá, která chtěla své dobro sděliti i jiným a že proto můžeme se opřít celým svým životem i se všemi jeho těžkostmi o tuto Bytost, zdroj dobra a dobro mocné a moudré zároveň.

Zajímavá jest okolnost, že stvoření člověka je líčeno zvláště a že je v něm naznačen jakýsi vývoj, totiž přípravou, že Bůh tvoří člověka ze hmoty a pak že mu vdechuje duši. Povstal člověk naráz anebo, jak to naznačuje tato příprava, ve dvou etapách? Je možné, že Bůh nechal svět se vyvíjet a hmotu na něm tak dlouho, až bylo vše připraveno k přijetí krále tvorstva — člověka. Ale jistě se tu událo stvoření nové, které nebylo jen velitelským slovem v Bibli vyjádřeno, nýbrž jakýmsi úradkem Božím, kterým vyjadřuje Bůh svůj úmysl, aby byl člověk obrazem a napodobením Božím a stopou Boží v míře velmi dokonalé. Abychom si mohli uvědomiti svou vznešenost, podobnost a příbuznost s Bohem, abychom mohli svým rozumem spočinouti nejenom pasivně jako ostatní tvorové v Bohu, svém Tvůrci, nýbrž abychom jej mohli poznávati způsobem hodně dokonalým, způsobem, který by tvořil naši zvláštnost a odlišnost od ostatních tvorů. Abychom mohli v Ném spočinouti schopností, která má za úkol spočinouti v samých podstatách věcí, abychom mohli spočinouti nejenom v podstatách věcí stvořených, nýbrž v podstatě samého Stvořitele. Byli jsme tak stvořeni, abychom se mohli svým rozumem vznášeti nade vším ostatním stvořeným, abychom mohli poznávati odlišení sebe

P. Dr. Jan Urban, OFM., Provinc. Min.:

Nebeský ochránce Katolické akce.

Již papež Benedikt XV prohlásil patronem Katolické akce svatého Františka z Assisi, jak se o tom zmiňuje i Pius XI. v encyklice *Rite expiatis* (30. dubna 1926): »Předchůdce náš označil jako patrona Katolické akce tohoto světce, kterého dala božská Prozřetelnost jako obnovitele nejen rozbourené doby, kdy žil, nýbrž křesťanské společnosti každé doby.«

Proč právě sv. František byl dán Katolické akci za ochránce? Svatí jsou z dvojí pohnutky žádáni za ochranu rozličných potřeb křesťanského života: Sami měli na své pozemské pouti vztah k určité práci nebo stavu a tak se stali jednak přímluvci u trůnu Božího za tytéž zájmy i po svém přechodu na věčnost, jednak i v zory pro své následovníky. Svatý František žil v době velkého poklesu křesťanského života, kdy jeho vlast byla rozvrácena nesmírným počtem sporů a drobných válek jak mezi jednotlivými stavy, tak mezi městy. »Na vysokých horách

samých od hmoty. To proto, abychom ve hmotě neutonuli, abychom se s ní nespokojili, nýbrž abychom naplňovali ducha hodnotami vyššími, duchovními, snažili se spočinouti v těchto vyšších oblastech, které jsou oblastmi Boha v nás. Abychom byli vděční za způsob, kterým jsme byli stvořeni, a abychom se snažili podle tohoto způsobu uskutečňovati, naplňovati svůj život.

Vilém Bitnar

Poutě Svatojanské.

Uplynulo teprve deset let od té slavné doby, kdy český národ vzpomínal dvou výročí velikých událostí, v nichž se živel náboženský prolínal a slučoval s živlem národním. Celé tisíciletí bylo tehdy dovršeno dne 28. září od mučednické smrti zakladatele českého státu, vévody Svatého Václava, nejstaršího z českých mužů, kteří dosáhli koruny světců. Celá dvě staletí odnesly tehdy dne 19. března vlny Vltavy do moře nekonečnosti od chvíle, kdy u věčném Římě vyřknuto bylo slavné slovo svatořečení nejmladšího z českých patronů.

Táhne-li se jako zlatá nit celým nekonečným tisíciletím v podivuhodné souvislosti tradice svatojánská, stále oživující a horoucí, naplňuje obsah kultu svatojánského žhoucím vytržením dvě staletí národního života četných pokolení, dýchajících ovzduší kypícího baroku i sladké vůně idyl obrozenské. V průběhu uplynulých desítek věků znamenala obě jubilea dočasně počátek a konec vývoje našeho duchovního života, dva dějinné mezníky. Prozíravý Čech snadno postřehne i pochopí, že mu nelze vzpomínati pouze památky jednoho z obou světců, ale že se musí logicky pokloniti oběma hraničníkům duchové oblasti, v níž podnes žije. Neboť je-li Svatý Václav kořenem, je důkladně Svatý Jan Nepomucký květem jedné a téže lodyhy naší národní bytosti.

Český lid ctil a oslavoval Jana Nepomuckého již dlouho před svatořečením. Tím více zmohutněla pak úcta jeho osobnosti, když byl v roce 1729 povznesen k výsosti oltáře. A nejen v oblasti národa českého, také cizina přijala postavu mučedníka zpovědního

Dne 7. května t. r. dožil se 60ti let J. M. nejd. **DR. ARNOŠT VYKOUKAL, OSB.**, opat staroslavného kláštera na Slovanech. Opatskou berlu třímá od r. 1926. S jeho jménem jest spojen rozvoj liturgického hnutí u nás, vrcholící zejména v Liturgických týdnech, které shromažďují v Emauzích nejen kněžstvo, ale i laiky. Vzpomínajíc životního jubilea Jeho opatské Milosti nemáme vroucnějšího přání, než aby Všemohoucí zachoval Svého sluhu nejen bratřině emauzské, ale i katolickému lidu a přátelům kláštera na Slovanech na dlouhá ještě léta!

tajemství za svého patrona, a s jeho světovou úctou šířila se také známost o jeho národě. Úcta svatojánská nebyla by se jistě rozšířila po celém světě tak rychle, kdyby její ideový obsah se nezamlouval srdci lidskému, kdyby v ní nebyly rysy tak sympatické, že zvábily nejen mysl lidu, nýbrž i duše umělců a básníků. Všimněme si jen umění sochařského. V ohromném množství soch po celém světě roztroušených, ztělesněna jest postava našeho světce jímavým způsobem. A sama místa, na nichž sochy ty stojí, vábí k sobě člověka kouzlem přírodní poesie. Příroda tu úzce splývá s ideou naznačenou sochařem. Uvažme, že socha světce, držícího prst na ústech v posunu svátostného mlčení, stojívá pravidlem na mostě, pod kterým plyne řeka nebo zurčí potůček. To je hluboký symbol, neboť tok vody, jejíž hladina bývá někdy tichá, jindy bouřlivě šumící, vždy skrývá hluboké tůně, podobné tajemství Janovu. Jindy zříme sochu světceovy postavy na pokraji lesa nebo háje. A zase je to tišina šumící šelestem stromů, uchvacující nás dojmem tajemství, zastřeného velebným tichem. Vmysleme se jen do uplynulých desítek let, kolik zbožného vzrušení vzbudily tyto sochy na svých místech v duších kolemjdoucích!

Nejslavnější ze všech soch svatojánských byla ovšem ona, kterou již v sedmáctém století, dávno před sva-

stály uzavřené monastýry, kde se oddávali mniši výlučně péči o vlastní spásu, nemajíce ani možnosti ani volnosti, aby se nějak věnovali i starosti o spásu lidu. Světské duchovenstvo často nekázalo slovo Boží po celé dlouhé doby a tak lid ztrácel znenáhla živý vztah k evangeliu a na venkově neměli daleko k praktickému pohanství. Z tohoto úpadku vyrůstaly nové a k tomu i násilné proudy, jak v Itálii, tak zvláště i ve Francii a ohrožovaly křesťanskou víru i život. Svatý František snad nepomýšlel na přímý boj proti bludařství ani na záchranu křesťanství, nýbrž pužen žárem lásky ke Spasiteli, toužil se mu zcela a dokonale podobati a hlásati tuto lásku lidem. Protože nebylo slýcháno, aby mnich a tím méně laik, kázal lidu evangelium, vzbudilo jeho vystoupení neslýchaný rozruch, příznivý i odmítavý. Když však papež Innocenc III. roku 1209 schválil ústně jeho nový způsob života i činnosti, šířilo se jeho hnutí jako obrovská vlna Itálií a brzo celou Evropou a stalo se v nejbližší době tak všobecným, že duch Františkův vtiskuje takřka charakter celému 13. století.

A tu jak pro osobu Františkovu, který se z pokory nestal knězem, tak i pro způsob jeho apoštolátu, jakož i pro jeho účinky, zvolil ho Benedikt XV a Pius

XI. za vzor a ochránce novodobého hnutí apoštolského — Katolické akce.

Katolická akce volá laiky k téže službě!

František nejprve sám se rozpaluje láskou Kristovou a hoří duchem modlitby, — apoštolský laik musí se sám nejprve naplniti duchem evangelia, — ne pouze slovem — aby jej mohl u jiných buditi!

František nechtěl se ani na okamžik státi reformátorem, nýbrž prostě žíti a ukazovati lidem prvotní život evangelia — apoštolský laik nesmí přistupovati ke své apoštolské službě v duchu povýšenosti, nýbrž ve vědomí, že slouží svému Pánu!

František kladl největší váhu své apoštolské práce do svatého příkladu, — prvním krokem a stálou povinností pracovníka v Katolické akci jest velká péče o dokonalý příklad plného křesťanského života.

František úzkostně dbal, aby byl stále závislý na Apoštolské Stolicy, což jest i neporušitelnou základnou každé práce v Katolické akci.

Svatý Františku, hlasateli velikého Krále, rozněť srdce věřících ohněm své serafinské lásky k Ukřižovanému Ježíši a uč nás žíti duchem evangelia i pracovati duchem pravých apoštolů církve Pána našeho Ježíše Krista!

tořečením, postavili katolíci na Karlově mostě v Praze. Tato socha, stojící podnes na mostě, stala se brzy cílem nevidaných oslav a nekonečných poutí celého českého národa z Čech, Moravy, Slezska i Slovenska. Zbožní ctitelé světcovi věnčili ji po celý rok květinami, osvětlovali ji barevnými lampičkami. Již v roce 1715 konala se poprvé u Karlova mostu pod touto sochou na Vltavě »muzika na šífích«. A od toho léta vyplulo v každý podvečer dne patnáctého května několik lodí, plných hudebníků, zpěváků, kněží i hostů, aby provozovali oslavný koncert svatojanský. Po svatořečení dostavily se ovšem památné pouti. Praha bývala o každé svatojanské pouti přeplněna venkovany. Ti spěchali společně s Pražany na Karlův most, aby přihlíželi těmto nikde dosud nevidaným oslavám. Lidé po celé délce mostu klečeli na kolenou, někteří ležli po kolenou, aby se dostali ke křížku v mostní obrubě, který zbožně líbali, nebo aby se s tohoto místa podívali dolů do řeky, neboť stará tradice pravila, že odtud byl Světec shozen do vody. Není tedy divu, že se nádherného podnětu těchto podivuhodných poutí zmocnila záhy i česká poesie, která v četných skladbách opěvala zbožnost i barevnou a tvarovou krásu těchto národních náboženských manifestací. Poslyšme aspoň jeden výtvor této svatojanské Musy z pera mladé básnířky, které se podařilo do veršů zachytiti celé kouzlo rozjásaného májového dne na pražském mostě.

Jarním vzduchem hlaholí pražských kostelů zvony, proudy mužů i žen volají jejich vábívé tóny z domů i paláců k starému Karlovu mostu, na němž se pestří již zástupy venkovských hostů. Ti všichni sem přišli dychtivě zblízka i zdálí, neboť již dávno si v zátiších domovů srdečně přáli onomu místu, kde světec JAN zhynul, úctu vzdát, na ten most prastarý alespoň jednou se v žití podívat. A tak jsou tu na té přeslavné pouti a v zanícení na sochu Světcovu zří, pohnutí líce jim zářivě mění, v květů a světél moří oddané sklánějí tvář, aby ji chvílemi zvedli, kde sedmi hvězd svatozář kolem Světcovy hlavy plane. Měkce v to hlaholí zvony jarním vzduchem nad řekou chvějí se jejich tóny, bubny víří, k slavnosti zve břeskňý pozounů hlas, sochu již kráší záplava květů, růže a zimostřáz, fialky a petrklíče, mírný májový větřík jimi kol hlavy šelestí, odstíny barev úsměvy veselými němou svou chválu mu pění. Hle, teď se odpoutává od břehu jedna po druhé řada lodic, šikem se dává směrem k Janovu mostu, na jedné bělavá nebesa nad knězem vlají, zlatem rouch všem zrak až zaplesá, z drahokamů se řinou blesky jasů slunečních, až v zbožném údivu zástupům šepot na rtech ztich. Teď slavnost začíná... A lodě plují tiše k místu, kde Světec zahynul, vše kolkol dýše ve zbožném pohnutí, zář rudá slunce žhavě plane na Prahu Janovu, po tvářích slza kane, když svatojanské písně tklivý nápěv hraný je vánkem zanašen sem z ulic Malé Strany. A pak se zvolna stín na krásu všecku snáší, na mostě ženy halí se v šat, který chladno pláší, zář barev ztemněla, pochodní oheň vzplane, hmoždíře hřímají a písně, lidem milované, se mísí s výstřely, zatím co k břehům města lodí se vracejí a proudem zástupů se každá cesta jak vlnou zaplaví. V barevná světla fanfára jásá májovým večerem a poutníkům všem hlásá, že slavnost skončena... Jen venkovanů proud k Světcově soše lne, chce před ní pokleknout. Na mostě posléze v Janovu bolnou tvář ve vůni květů vzplá hvězd sedmi svatozář!

Slavnosti svatojanské udržely se na Karlově mostě podnes. Pečuje o ně zvláštní »Jednota k pořádání národních slavností Svätého Jana Nepomuckého na Karlově mostě v Praze«, sídlící v klášteře Svätého Tomáše na Malém Městě Pražském. Bohužel, již minuly časy, kdy se jich vedle poutníků zúčastnily všechny vrstvy pražského lidu a kdy měly velký význam buditelský, neboť uvědomovaly národ o bratrství a solidaritě. Bratři Mrštíkové, velcí básníci starší generace, napsali o svatojanských poutích kapitolu tak vystihující pravý jejich význam, že je nutno, aby ji znal každý uvědomělý český člověk dneška.

»Praha zářila jasem májového večera. Věže otřásaly se úderý zvonů stověžatě Prahy a hukot jejich sléval se pod temnou oblohou v jeden nesrozumitelný, ale unášející a ohromující zmatek. Město hučelo nesmírnými davy... A uprostřed ohromného toho shonu k řece, k hořící vodě tlačícího se města, tu na kameném mostě Karlově, tam uprostřed mostu nad Vltavou, šumnou a zapálenou tisícerými hvězdami a plamínky hořících svící, idylka prostá a tichá, jak se lanka snívá, tulící se k zářné, květinami a sepjatýma rukama obklíčené soše Jana Nepomuckého. Lampa krvavou září polévala nahé kameny, schýlené hlavy modlitbou a litaníemi s nevystihlou důvěrou a pevnou nadějí v srdci obracely se k hořícím hvězdám kolem hlavy Světce, jehož rysy nabývati se zdály tajemného života. A životem tím síly a smíření, úsměvy a nadšení zas vlévaly v nescíslná, kolem seskupená po celé délce mostu i po ulicích na obou stranách řeky, po schodech i průchodech, na kamení i studené dlažbě z daleka, z daleka sem shromážděná a ležící tu srdce lidská, aby jako to světlo kolem nich zapálila v sobě dosud živou ještě jiskru ducha na oslavu nejčistší, na uctění milovaného svého Jeníčka. A pak to nebyl jen Svätý Jan, to byla také Praha sama uctěná a zbožněná i se vším, čím honosit před světem se může, a lid znovu zpíval a znovu nebesa bral za svědky své modlitby:

Praha, Čechů město skvostné,
plné krásy, zdoby,
nebudeš-li věrné, ctnostné,
jsi jak bílé hroby

Temná Vltava, vyzlacena odleskem světél a tichou září hvězd, přinášela a odnášela na svých vodách tu též píseň do všech končin Čech a všude tytéž hlaholy, tytéž výkřiky slávy a zývání rostly v jednu prosbu a hrozbu ohromnou. Mocně do výšky vzpínal se královský kolos Hradčan, věže mostecké nepohnuté se tměly v pozadí, jak černá výstraha. Lid trnul v nejposvátnějším duše vzplanutí...»

Ovšem že Praha ožila ve dnech svatojanských národním duchem i mimo Karlova mostu a mimo posvátného Mučedníkovu hrobu na Hradčanech. Kdo také na poutníky toužebně čekal, byli pražští obchodníci, zejména hostinští a kramáři. S krámečky, sbítkami z latí setkávali se venkované už u kostela svato-klimentského v Karlově ulici před mostem a na Křižovnickém náměstíčku. Rovněž na malostranském břehu táhly se krámy a boudy celou Mosteckou ulicí a odtud bez přestávky až nahoru ke katedrále svätého Víta. Kramáři se zmocnili i nádvoří hradních, Nových zámeckých schodů. O celé to prostranství se rozdělily různé obory celkem svorně. Dolejší malostranské náměstí vyhrazeno bylo stělnicím, panoramatům, zvěřincům a divadélkům s Kašpárky a morčaty. Nejhořejší část Nerudovy ulice obsadili písničkáři, zpívající a prodávající písně o mordech a neštěstích. Prostranství před hradem bylo plno polních kuchyní, skládacích stolů a laviček. Vůně z polévek

a čerstvě pečených vdolečků vítala poutníky a oni neodolali.

Ale také pražské hospody a pivovarské traktéry se zaplnily. Do nich lákaly poutníky do běla vydrnuté stoly a lavice, lesknoucí se cínová víčka holeb a džbánů a pak ovšem k neuvěření laciné porce pečeně a výborného piva. Tady záhy nastávalo bratření lidí z nejrůznějších krajů, tady kvetlo české vlastenecké horování, rostlo sebevědomí, které se pak přenášelo do nejvzdálenějších výseků vlasti. A tak náboženské i národní příšlo o svatojanských poutích na své. Škoda těch zmizelých, krásných časů!

Dr. Čeněk Tomáško:

Prakticky a krátce.

III.

Před nedávnem vyšel jsem si k večeru za Hradec Králové, abych ve volné přírodě se pomodlil breviář. Zatím co se modlím, jedou kolem mne dva cyklisté — asi dvacetiletí. Snad dělníci — kdož to ví! Náhle jeden se na mne obrátí a zavolá hrubě: »Ty se ještě modlíš, ty krávo jedna!?« — A pak rychle ujeli. Dalo by se nad těmito slovy konat mnoho vážných úvah. Dalo by se především zkoumat, kolik zušlechťení tomuto člověku dostalo se v rodině, ve škole, ve spolkovém prostředí, když jeho duše takto zhrubla. A přece se říkalo, že si vychováváme národ a . . . !

Dalo by se dále zkoumat, kolik ještě trestů spravedlivý Bůh musí na nás seslat, aby byl český člověk přiveden — nepravím: k pokání, ke zbožnosti, k víře — nýbrž aspoň k zdravému rozumu. Neboť mluvíme dnes takto, kdy nám zbývá jenom již modlitba, je nejen hrubé a rouhavé, nýbrž i nepřítelné! Leč přihlédněme raději k jiné úvaze. Dalo by se totiž uvažovati, zda nenesou katolíci — a zvláště katoličtí mužové — nepřímou spolupinu na takovéhoto zjevch. Odvažují se říci, že ano. »Jak to?« ptá se překvapeně katolický pan XY, který se cítí nespravedlivě dotčen touto výtkou. Hned porozumíte, jak to myslím. Jen je potřeba trochu psychologicky rozebrati dojem, jaký měl onen muž, když viděl, že ještě někdo se veřejně modlí. V jeho slovech není 100% zloby, nýbrž z poloviny je to překvapení nad něčím neobvyklým a nevidaným. A teď mi řekněte, katoličtí mužové, byla by slova tohoto člověka ještě tak prudká a hrubá, kdyby bylo více těch, kteří na veřejnosti plní své náboženské úkony? Bylo by takové rozhořčení u nepřátel katolické víry nad knězem, veřejně se modlícím breviář, kdyby tento obrázek nebyl opravdu »bílou vránou« — téměř výjimečný případ?

Hrál by v očích určitých lidí jízlivý výsměch nebo záblesk nenávisti v tak veliké míře, kdyby byli zvyklí na to, že nejen sem-tam nějaký katolický kněz, nýbrž všichni katoličtí muži veřejně svým jednáním vyznávají víru katolického náboženství?! Nezměnil by se tento úsklebek nad ojedinělým »ubohým velebníčkem« spíše v respekt, plný úcty k celému voji opravdu mužných (a nikoliv zaječích) náboženských charakterů?!

A tu mi řekne někdo z postižených: »Ale, dovolte, snad mám choditi po ulici s rozevřenou modlitební knihou nebo s růžencem kolem svých dlaní?« Nikoliv, nežádám přílišností, ačkoliv podotýkám, že jak modlitební kniha, tak růženec nejsou jen pro dlaně žen nebo venkovanů. Oboje má své místo i v ruce muže-intelidenta, který jde na mši svatou, nebo je na ní přítomen. Je neustále příliš mnoho i katolických

mužů, kteří jdou do kostela a místo zpěvníku nebo modliteb z kapsy jim vyčuhují nedělní noviny. Ať mi nikdo neříká, že tito lidé v kostele zbožně rozjímají, k čemuž nepotřebují modlitební knihy! Kéž by tomu tak bylo! V ruce našich mužů musí opět zdomácněti modlitby — tím spíše, že máme dílo pro muže jako stvořené — »K Bohu« od P. Dr. Urbana O. F. M.*).

(Pokračování.)

Paběrky ze sovětského tisku.

Teror, který stále v SSSR panuje, kde za nejmenší provinění a velmi často i bez jakéhokoliv provinění může býti člověk zatčen a potrestán a to třeba smrtí, má za následek ohromný nedostatek pracovníků ve všech oborech státního a hospodářského života. Na posledním sjezdu komunistické strany v Moskvě, jenž se tam konal v březnu t. r., samotní bolševičtí předáci (viz na příklad proslov soudr. Ždanova) byli nuceni odsouditi systém neustálých »čistek«, vzdor tomu, že dříve sami tyto čistky nařizovali. Jest ovšem nepochybné, že toto »odsouzení« nebylo myšleno upřímně a bylo vynuceno jen nutností uklidnění nějak lidí, jejichž osud je stále nejistý. Vyjímáme několik zpráv ze sovětského tisku o nedostatku pracovních sil.

»V SSSR. je pouze 10 vyšších právnických škol. Navštěvuje je asi 1.800 vysokoškoláků. Úroveň profesorů těchto škol je velmi nízká. V poslední době jest v SSSR. cítiti velký nedostatek vzdělaných právníků. (Čas. »Sovětská justice« č. 4. 1939.)

Po čistce v Moskvě jest velký nedostatek advokátů. Nyní je v Moskvě asi 850 advokátů. Z nich jest 160 komunistů a 14 komsomolců. (Čas. »Sovětská zákonost« č. 2.)

V nár. komisariátu těžkého průmyslu SSSR. není dostatek pracovníků. Je tam pouze 1197 úředníků, ačkoliv jich má býti 1992. Podobný stav jest možno pozorovati i v podnicích podřízených komisariátu. (Čas. »Mašinostrojenije« 2. IV. 1939.)

Na Oděsské železnici je nutno velmi důkladně opravit 285 kilometrů kolejí. Ale opravné práce nemohou býti vykonány, jelikož není dostatek dělníků. Pro tyto práce je nyní zapotřebí 3.200 dělníků, ale jest jich pouze 600. (Čas. »Gudok« 29. III. 1939.)

Podobných zpráv je v sovětském tisku více. V nich se přímo upozorňuje, že není dostatek pracovních sil. Uvedeme však ještě několik jiných zpráv o tom, jak postupuje práce v různých oborech hospodářského života. Z těchto zpráv možno souditi o tom, že není dostatek pracovních sil a že práce není vůbec patřičně organizována.

»Z 12.885 říčních lodí a parníků, které bylo nutno k začátku letošní plavby opravit, bylo ke konci března opraveno pouze 6.572 (tak žaluje čas. »Pravda« 2. IV. 1939.)

V Kujbyevském obvodu je nyní 2.500 neopravených traktorů (»Pravda« 28. III. 1939.)

Ze 152 strojnicko-traktorních stanic (MTS) v Čeljabinském kraji oprava traktorů jest ukončena pouze v 9. Z 10.403 traktorů, které se nacházejí v práci, je způsobilých k práci pouze 3.500. (»Pravda« 29. III.). Stalinská továrna na traktory vyrobila v březnu 813 traktorů místo předepsaných 1361. Charkovská továrna vyrobila 833 místo 1188. Čeljabinská továrna 585 místo 1300. (Čas. »Mašinostrojenije« 26. III.).

Továrny »Glavstankoproma« měly podle plánu vyrobiti v březnu 2329 různých strojů, ale za prvních 20 dní v březnu vyrobily jich pouze 398. (»Mašinostrojenije« 26. III.).

*) V plátně 25 K, v kůži 50 K. Objednávky zprostředkujeme.

V lesních hospodářstvích SSSR. jsou celé stovky motorových strojů, které nemohou být využity, jelikož není pro ně jednak zásobních částí, jednak není potřebných instrukcí a příruček, jak s těmito stroji zacházeti. («Mašinostrojnice» 26. III.).

Sovětská vláda začátkem letošního roku vydala přísná nařízení o pracovní kázní. Dosud se však nepodařilo pracovní kázeň patřičně pozvednouti a v sovětském tisku je stále mnoho následujících zpráv:

»Vynechávání pracovních dnů bez omluvitelných příčin (proguly) v průmyslových podnicích stále trvá. V továrně »Elektrosila« v Leningradu bylo jich v únoru zaznamenáno 250. V továrně »Dinamo« v Moskvě každý měsíc bývá zaznamenáno více než 100 případů progulů a pozdního příchodu do práce. (Čas. »Izvestije« 2. IV.).

Trust »Bokovoantracit« (Donecká pánev) za prvních 10 dní v březnu propustil za proguly 228 dělníků. (Čas. »Industrie« 29. III.).

V podnicích trustu »Čistjakovantracit« (Donecká pánev) za prvních 5 dnů v březnu bylo zaznamenáno 154 progulů, ale ve stejné době v dubnu již 286. V podnicích trustu »Kujbyševugol« ve stejné době 179 a 244. (Čas. »Industrie« 9. IV.). atd.

E. Kalikin.

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída Ad.) Filmy vhodné i pro mládež:

Muži zítřka. Americký — MGM. Film mravně i umělecky velmi hodnotný. Líbí blahodárnou činnost mladého kněze, který z nepatrných počátků a po překonání různých překážek vybudoval nejdříve útulek a později celé město pro opuštěné hochy velkoměsta. Napínavé a komické scény činí film poutavým i zábavným od začátku až do konce. Námět děje je velmi vhodný pro spolková představení. I.

Velký led. Německý — Reiter. Film o vědecké výpravě do Gronsku.

Třída A.) Filmy pro dospělé bez závad:

Zelený císař. Německý — Ufa. Poutavý příběh o nepoctivém bankéři, který pro svou moc je zván Zeleným císařem. Dojde svého konce a spravedlnost zvítězí — i v životě hrdinky filmu. Pěkná fotografie leteckých snímků.

Přepadení v kaňonu. Americký — Reiter. Film z prostředí cowboyů s veselými písničkami a románkem, končícím svatbou.

Pygmalion. Americký — PDC. Komedie podle známé hry Bernarda Shawa, o pokusech profesora jazyků vychovati z obyčejné prodáváčky květin anglickou lady. Pokus se zdaří, avšak mezi profesorem a začoukovanou láskou, končící manželstvím.

Tři kadeti. Americký — United Artists. Příběhy tří kadetů americké vojenské školy. Vojenské kamarádství, přátelská obětavost a soupeření v lásce jsou podány sympaticky a příjemně pobaví.

Povstanci, vzdejte se! Americký — Monopol. Drama z námořního a revolučního prostředí střední Ameriky, které vyřešila odvaha anglického kapitána i šťastný útek jeho snoubenky s mladým důstojníkem povstalecké lodi, potopené torpedy.

Třída B.) Filmy s určitými závadami:

Její hřích. Český — National. Film podle novely O. Hanuš »Pitva« o osudech nezkušené studentky.

Já nejsem vinna. Francouzský — Lloyd. Film podle románu Francise Carca, odehrávající se většinou v pařížském podsvětí. Hrdinou jest žena, vydíraná od pařížské spodiny.

Pekelná loď. Americký — Reiter. Kapitán lodi zachraňuje život mladému muži a dívce, kterou si bere za manželku, aby pak pro její lásku k onomu mladému muži spáchal sebevraždu. Seržant Berry. Německý — Slavia. Dobrodružné příhody amerického detektiva v Mexiku, kde vypátrá nejen pašeráky, ale i krásnou Mexičanku, která se stane jeho manželkou.

Začalo to v Šanghaji. Americký — MGM. Dva kameramani konkurenčních filmových týdeníků, kterým je každý prostředek k obelstění soupeře dobrý, sejdou se po delším soupeření v boji o záchranu ohroženého člověka.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Cena K 2.—.

Telefon 617-70.

Oslava krásy. Německý — Vesna. Sportovně méně dokonale a i morálně méně závadné pokračování I. dílu reportáže z olympijských her roku 1936 v Berlíně.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

15. května, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Přednáška ing. V. Bitnara: Svatojanské poutě.

16. května, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

17. května, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Přednáška Dr. A. Müllerové-Daňkové: Žena posvěcením domácnosti.

18. května, čtvrtek: P. I., B.: 9—10 hod.: Mše sv. z Kroměříže (chrám sv. Mořice).

10—10.15 hod.: P. Dr. L. Matyáš: Duchovní promluva na den. 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

19. května, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: P. Dr. Urban, Duchovní rozhovory.

21. května, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Liška: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Hřích a trest.

9—10 hod.: Mše sv. ze stolice chrámu sv. Petra a Pavla v Brně.

10—10.10 hod.: P. V. Kramoliš: Duchovní promluva na den.

22. května, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: P. E. Žák: Friedrich Nietzsche: Zápas s Bohem.

23. května, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

24. května, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Ladislav Vše- tečka: O činnosti Svazu katolické charity.

25. května, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

26. května, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchov- ních rozhovory.

28. května, Hod Boží Svatočinnosti: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál;

8.45—9 hod.: P. St. Herat: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Duch Svatý;

9—10 hod.: Mše svatá z domu sv. Václava v Olomouci;

10—10.10 hod.: P. Vošahlík, CSsR.: Duchovní promluva na den.

29. května, Pondělí svatočinnosti: P. I., B.: 10.45—11 hod.: P. Dr. A. Schubert, OSA: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Svatí v Církvi.

11—12 hod.: Mše svatá z chrámu sv. Jakuba v Praze;

18—18.15 hod.: P. Dr. K. Miklík, CSsR.: Národní tradice.

30. května, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

31. května, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Jos. Krato- chvil: Světový názor křesťanský.

1. června, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

2. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní roz- hovory.

4. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál;

9.45—10 hod.: P. Dr. S. Brait, Ord. Praed.: Přednáška z kře- stanské nauky na thema: Církev Kristova;

10—11 hod.: Mše svatá z poutního chrámu P. Marie ve Frýdku;

11—11.10 hod.: P. Dr. A. Čala, Ord. Praed.: Duchovní promluva na den.

5. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: M. Kučerová: Kříž, který jsem si dala.

6. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

7. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Blažej Koukl: Vážme si svých slavných lidí a usilujme o jejich blahobyt.

8. června, čtvrtek: Svátek Božího Těla: P. I., B.: 8.45—9 hod.: P. Dr. Suchomel: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Vnitřní život Církve;

9—10 hod.: Mše svatá z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze;
10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklák, CSsR.: Duchovní pro-
mluva na den;

18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

9. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní roz-
hovory.

11. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš,
Zdrávas, evangelium, homilie, chorál;

9.45—10 hod.: P. Dr. Č. Tomiško: Přednáška z křesťanské nau-
ky na téma: Poslání Církve v národě;

10—11 hod.: Mše svatá z katedrálního chrámu Svat. Ducha
v Hradci Králové;

11—11.10 hod.: Msgr. Dr. Jos. Burýšek: Duchovní promluva
na den.

Z domova.

Dne 26. dubna zemřel JUDr. Ludvík Skula, ministerský rada
v ministerstvu financí v. v., jeden z těch, kdož stáli u kolébky
Svatováclavské Ligy. Pohřben byl 29. dubna na hřbitově u sv.
Matěje v Sárce.

Dne 5. května zemřel vdp. P. Dr. Jan Kaucký, profesor nábo-
ženství a význačný pracovník v Katolické charitě. Byl též čle-
nem Svatováclavské Ligy od jejího založení.

Duše obou zesnulých doporučujeme zbožným modlitbám spolu-
bratří. R. i. p!

**Návrat Matky Boží, Královny našich hor, do jejího sídla v Boz-
kově** ve dnech 29. a 30. dubna, byl krásným projevem úcty
k Matce Boží. V pátek 28. a v sobotu 29. dubna hostila milost-
nou sochu kaple Vincentina, odkud byla v sobotu k večeru
převezena do Týna a tam vystavena. S historií Bozkova sezná-
mil v kázání četné shromážděné pražské katolíky Msgr. Dr.
Stříž. Pražská pouť horalů, kteří v počtu na 150 osob přijeli
do Prahy se svým duchovním správcem vdp. P. Hofmanem,
vyvrcholila v neděli 30. dubna pontifikální Mši svatou, po níž
týž vřelými slovy se rozloučil s Pražany. Na to v církevním
průvodě odešli poutníci, doprovázeni pražskými katolíky, na
nádraží a nastoupili zpáteční cestu na naše hory, které Matce
Boží, své Královně, připravily královské uvítání. Kež Rodička
Boží Bozkovská chrání je i všechny nás. S poutníky bozkov-
skými spojujeme se i my v prosbě k jejich i naší Královně: Buď
zdráva, buď zdráva, zmírní náš bol, Maria, Matičko, Královno
hor!

LITERATURA.

Edice Smíru Přerov, Šítava 7, vydala právě II. vydání klasické
knihy Chautardovy **Duše veškerého apoštolátu**. Tato kniha je
dílo světové pověsti, moderní Kempenský pro všechny. Kniha
je tištěna na tenkém biblovém papíře v kapesním formátu.
Vkusně vázaná za 18.—K.

Obraz Jeho Svatosti papeže Pia XII. v uměleckém hlubotisku,
velikosti 36 × 43 cm, s bílým okrajem 54 × 74 cm, vydal a za-
sílá B. J. Rupp, knihkupectví »U sv. Jindřicha«, Praha II.,
Jindřišská 25. Cena obrazu K 22.—, pohlednic 60 hal., a obráz-
ků 30 hal.

Dr. M. Laros Zde jest evangelium pro dnešek. Díl I. Přelo-
žil Dr. Jan Strakoš. Vydal Velehrad, nakladatelství dobré
knihy, Olomouc. Cena K 25.— brož. Překlad Larosových kázání
vyniká jasnou, jadrnou řečí, je skutečným přínosem k naší ka-
zatelské literatuře.

**Tři nové brožurky Exercičního domu ve Frýdku: »Pane Ježíši,
nedej, abys nám sevšedněl.«** (Dr. Jos. Mouřínovský, Životem
č. 316). — **»Bohuslav Balbín, veliký obránce práv českých
v 17. století.«** (Životem č. 317). — **»Bůh je spravedlivý«** (Živo-
tem č. 318). — Každá brožura stojí 50 hal., adresa pro objed-
návky: **Exerciční dům, Frýdek.**

Katolické kázne, r. XV., 1939. Programová příloha »Duchov-
ného pastiera«. Vydal vázané »Spolok sv. Vojtecha« v Trnave.
Cena neudána.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Sekretářem Kongregace svatého Oficia byl jmenován Svatým
Otcem kardinál Selvaggiani.

Dirigent pěveckého sboru sixtinské kaple Msgr. Vavřinec Pe-
rosi, složil novou mši, která bude poprvé provedena o svátku
Nanebevstoupení Páně při návštěvě Svatého Otce v lateránské
basilice.

Před nedávnem přinesly anglické listy zprávy o protileteckých
opatřeních ve Vatikánském městě. Nyní však dochází z Vati-
kánu vyvrácení všech novinářsky zveličených opatření. Vati-
kánské umělecké poklady bylo by pro jejich množství nemožno
ukrýti ve sklepích. Některé — na příklad fresky ze Sixtiny a
Rafaelovy stance — nelze pak vůbec ukrýti. Také nebyla pod-
niknuta žádná bezpečnostní opatření týkající se osoby Svatého

Otce v případě leteckých útoků. Vatikánské město připojilo se
ovšem zcela k opatřením italské vlády, týkajícím se protiletecké
obranu. Při posledním nočním cvičení bylo i Vatikánské město
ponořeno ve tmu. Svatý Otec Pius XII. jest přesvědčen, stejně
jako jeho zesnulý předchůdce, že kopule svatopetrského domu
je tak ctihodným pomníkem křesťanského náboženství, že le-
tecký útok na ni pokládá za nemyslitelný.

Vatikánská bibliotéka dostala v těchto dnech několik vzácných
předmětů z pozůstalosti zesnulého Svatého Otce Pia XI. Vět-
šinou jsou to dary, věnované zesnulému veleknězi z Polska.
Jsou to mimo jiné předměty dva nádherné kalamáře, vyzdo-
bené rytinami symbolů práce, dar polského dělnictva, dále obraz
varšavského sloupu krále Zikmunda, dar polského kněžstva a
nádherný kříž, dar polské šlechty. Konečně dostala bibliotéka
umělecký kříž ze slonoviny, pocházející ze 16. století, věnovaný
kdysi Svatému Oci belgickým králem Albertem a nádherný
stříbrný, drahokamy zdobený miniaturní chrám s obrazem Nej-
světější Panny a posílá obraz Madony v byzantském slohu,
dary to bývalého bulharského cara Ferdinanda.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. 28. dubna byla v Záhřebu otevřena první vý-
stava katolického tisku. Výstava obsahuje i chorvatské oddě-
lení z výstavy katolického tisku v Římě, konané v roce 1936.
Polsko. Ve Varšavě měl se letos konati národní kongres ka-
tolického tisku, na který byli pozváni i zástupci zahraničních
katolických novinářů. Kongres byl nyní odročen na příští rok.

Rusko. Že víra v Rusku nevyhynula, dokazuje nejlépe článek
v Bezbožniku z 11. dubna. Ve vesnici Novo-Gorbovo, v mos-
kevském obvodu, nemají již velmi dlouho kněze. Také kostel
stojí v troskách. Před krátkou dobou onemocněl tam smrtelně
sedlák, člen kolchozu. Rodina poslala ihned pro popa, který
nemocného zaopatřil. Ježto nemocný za několik hodin po za-
opatření zemřel, zdržel se pop v kolchozu a sedlák měl církevní
pohřeb. Ale nejen to. Po pohřbu žádali mnozí z obyvatelů ves-
nice, aby pop pokřtil jejich děti, což týž učinil a udělil křest
všem dosud nepokřtěným dětem do stáří 6 let.

Nová trestní opatření proti rodičům, kteří se zdráhají posílati
svoje děti do bezbožeckých škol, byla zavedena v Rusku. Stalo
se tak na žádost předsedy ruských bezbožníků Jaroslavského,
který v dopise zasláném generálnímu státnímu nadvládnímu
Vyšinskému poukazuje na bojkot celých vesnic, kde rodiče ne-
posílají děti do sovětských škol. Vyšinský sdělil, že příště bu-
dou tací rodiče trestáni peněžitými pokutami, případně věze-
ním. Soudy mají také právo odníti rodičům děti a světit je
státním výchovným ústavům. Rodiče nemají podle nového usta-
novení také práva zbraňovati dětem v účasti na výchovných
bezbožeckých kurzech. Také jakýkoliv nátlak rodičů na děti,
aby plnily náboženské povinnosti, je neslučitelný se sovětským
zákonodárstvím. Jak Vyšinský v dopise dále sděluje, je také
připraven nový zákon proti přehmatům a útisku rodičů oproti
dětem. Má vstoupiti v platnost již 15. května.

Z EVROPY.

Anglie. Protiletecká obrana a její organizace zajímá i an-
glické katolíky. Výstižnou ukázkou je plakát visící u hlavního
vchodu mariánského kostela v Bolton-le-Sands, v hrabství Lan-
cashire, s následujícím textem: V případě leteckých útoků bude
tento kostel otevřen ve dne v noci. Bude stále přítomen kněz,
který vyzpovídá a podá sv. přijímání každému, kdo o to požádá.
Ti kdož budou v kostele přítomni v době leteckých útoků, necht
se modlit za všechny trpící, nejen u nás, ale i v celém světě.
Modlete se i za své nepřátele, kteří usilují o naše bezživotí.
Podle nezvypytatelné vůle Boží přijmeme rádi vše, i smrt. Je-li
to úradkem Božím, přijmeme rádi smrt na odčinění našich hří-
chů. Je-li nám Bohem souzeno, abychom žili dále, chceme se
přičiníti o obnovu světa, rozvráceného našimi hříchy.

Belgie. Benediktinský klášter v Amey-sur-Meuse v Belgii,
středisko unionistických snah, přesídlí do opatství v Ohevetogne
v provincii Namur, kde bude mnichům umožněno věnovati se
ještě více záslužné unionistické práci.

Dánsko. 31. května t. r. odjedou na Island tři holandské Kar-
melitky, aby vykonaly přípravné práce pro usídlení a převzaly
novostavbu kláštera svého řádu na tomto ostrově. První rok bu-
de klášter osídlen 9 sestrami, v r. 1940 přijede dalších 6 řehol-
nic. — Světlo křesťanské víry přinesli na tento ostrov irsko-
skotští misionáři. Za reformace byla Církev katolická na Islandu
zničena. První katolíci kněží pro reformaci přišli na Island
až v r. 1895, po nich působili tam misionáři Společnosti Panny
Marie. V r. 1923 byl Island povýšen na apoštolskou prefekturu,
v r. 1929 na apoštolský vikariát. V červenci r. 1929 vysvětil
holandský kardinál van Rossum novou nádhernou kamennou
katedrálu v hlavním městě Reykjavíku. Nyní je na Islandu 183
místních a 35 zahraničních katolíků. I v naší literatuře známe
jméno islandského spisovatele Jóna Svenssona. Z konvertitů na
Islandu nutno ještě připomenouti Gunnara Einarssona a básní-
ka Stefána frá Hvítadala.

Francie. V požehnaném stáří 79 let zemřel v Paříži proslulý kazatel notredamské katedrály Dominikán P. Janvier.

Finská universita v Helsinkí bude slaviti koncem května příštího roku 300 let svého trvání, pokládajíc se za pokračovatelku akademie založené r. 1640 v Turko-Abo.

Italie. Na mezinárodním kongresu katolických ženských svazů, konaném po velikonocích v Římě, byla jako zástupkyně Číny přítomna slečna Lo-Tseng-Tso, dcera r. 1938 zavražděného presidenta Katolické akce čínské, Lo-Pa-Honga. Tato dáma, jejíž křestní jméno je Kateřina, studovala 4 roky na universitě v Pekingu a nyní dokončuje svoje sociologická studia v Bruselu. Vedle své mateřštiny mluví plyně francouzsky a anglicky.

Maďarsko. Maďarský kardinál-primas Dr. Justinian Serédi dožil se nedávno 55 let. Kardinálem byl jmenován před 12ti lety. On a lisabonský kardinál-patriarcha Cerejeira jsou nejmladšími z členů Svatého kolegia kardinálského.

Z OSTATNÍCH SVĚTADILŮ.

Vdova po bývalém americkém presidentu M. Calvinu Coolidgeovi přestoupila nedávno na katolickou víru. V kruhu svých přátel prohlásila, že co nejdříve vstoupí do kláštera.

Do jednoho z oblouků obrovského mostu, spojující San Francisco s Oakland-Bai, bude zasazen pamětní kámen upomínající na návštěvu kardinála státního-sekretáře Pacelliho ve Spojených státech. Podnět k tomu vyšel od soukromé osoby a byl jednomyslně schválen radou města San Francisca.

Pater Pavel Legris, ředitel milosrdných sester v Číně, udává ve výroční zprávě, že sestry v uplynulém roce pokřtily 23.283 Číňany, z nichž bylo 841 dospělých katechumenů, 4.521 dospělých osob a 13.055 dětí. Kongregace milosrdných sester, která je prvou ženskou řeholí příslou do Číny, čítá 401 sestru, z nichž 60% jsou Číňanky. Sestry spravují 41 nemocnic, v nichž v minulém roce bylo ošetřováno 35.370 nemocných. V ambulatoriích bylo ošetřeno 1.591.517 osob a kromě toho navštívily sestry 34.506 nemocných v jejich příbytcích.

Americký ústav pro vědu a umění uspořádal anketu o nejvíce čtených knihách. Největší počet exemplářů vykazalo Písmo Svaté (22.097.000), pak kniha P. Sheldona »Jeho stopami«, rozuměj Kristovými, jež byla vydána v 8 milionech výtisků. Na každém místě byla kniha Ben Hur se skoro 2.000.000 exemplářů.

Pořad letošních oslav svátku sv. Jana Nepomuckého v Praze.

V PONDĚLÍ DNE 15. KVĚTNA:

O 15. hod. ve velechrámu sv. Víta pontifikální nešpory, kompletář, matutinum a laudy.

O 18. hod. tradiční pobožnost u hrobů svatých českých patronů. Pobožnost počíná u hrobu sv. Ludmily v basilice sv. Jiří, odkud se půjde průvodem ke hrobu sv. Prokopa do chrámu Věch Svatých a poté ke hrobům sv. Václava a sv. Vojtěcha ve velechrámu sv. Víta. Pobožnost bude zakončena svátostným požehnáním u hrobu sv. Jana Nepomuckého.

O 20. hod. obvyklá pobožnost u sochy sv. Jana Nepomuckého na Karlově mostě.

V ÚTERÝ DNE 16. KVĚTNA (o svátku sv. Jana Nepomuckého):

Ve velechrámu sv. Víta jsou u světcova hrobu Mše svaté v 5, 6 a v 7 hod. V 8 hodin pontifikální staroslovanská Mše svatá, o 9. hod. kázání a o 9^{1/2} hod. pontifikální Mše svatá. Odpoledne o 15. hod. pontifikální nešpory, o 17. hod. (jakož i po celý oktáv svátku) svaté požehnání a líbání ostatků.

Večer 16. května o 20. hodině bude slavná pobožnost u sochy sv. Jana na Karlově mostě.

VE ČTVRTEK DNE 18. KVĚTNA:

V 19.30 hod. koncert duchovní hudby českých barokových mistrů v nádvoří Lorety (při vstupném).

V NEDĚLI DNE 21. KVĚTNA:

Ve velechrámu sv. Víta tiché Mše svaté v 5, 6 7 a 8 hod. O 9. hod. kázání, o 9^{1/2} hod. pontifikální Mše svatá Jeho Eminence. Prohlášení plnomocných odpustků. O 11. hod. poslední tichá Mše svatá. Odpoledne o 15. hod. pontifikální nešpory, o 17. hod. požehnání a líbání ostatků sv. Jana Nepomuckého.

KATOLICKÁ AKCE.

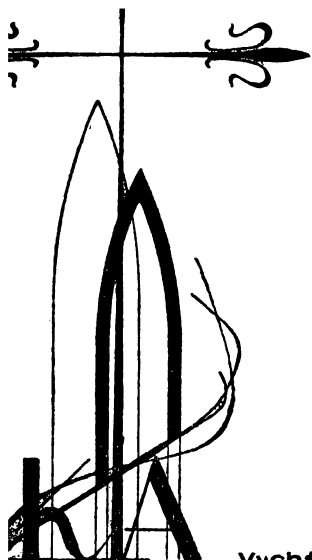
LISTÁRNA REDAKCE: »Kněz odběratel«. Došel nás anonymní dopis psaný na stroji a podepsaný jen strojovým písmem »Kněz odběratel«. Dopis ten vyřídíme teprve tehdy, až pisatel sdělí své plné jméno a adresu.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásiolkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor **Josef Kozák**, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. června 1939.

č. 11

Zasvěťme se Božskému Srdci!

Dějinné události valí se kolem nás. Ani někdy dobře nechápeme, do jakých historických okamžiků jsme se dostali. Hladina života národů podobá se moři před bouří. Je třeba pevného kormidla, které nás provede těmito pohnutými dobami, majáku, který nám bude svítit na cestu, až bychom v bouřích života bloudili. Jsme na prahu měsíce zasvěceného Božskému Srdci našeho Spasitele. Královna máje, Jíž jsme pěli písně v minulém měsíci, chovala toto Srdce pod srdcem Svým pro naše spasení. Ona, schrána nejsvětějšího Srdce Ježíšova, Bohem vyvolená, Svým životem nám ukázala, kde máme hledati oporu a vedení v bouřích vezdejšího života, kde dojdeme svatého uklidnění. My spolu s celým světem přímo toneme ve vlnách hmotářství, dusíme se vzduchem, otráveným mocí zlého ducha. Připjali jsme se zcela k tomuto vezdejšímu životu, ztratili jsme smysl pro království Boží. Honíme se za pozemským štěstím a blahobytem jako hravé dítě za krásným motýlem, zapomínajíce, že to štěstí světské je tak prchavé a krátké. Zapomněli jsme spolu s většinou ostatního světa, že jsme vyšli z rukou Božích a že máme sloužiti k větší cti a slávě Boží. Čím více Božský Spasitel nás k sobě zve, tím více se od Něho vzdalujeme, jsme jako slepci, kteří se ženou za zrádnou vůní květin rostoucích nad propastí. Již tolikrát jsme vás zvali k návratu do Božího domu, tolikrát prosili, abyste se vzpomínali z tohoto hmotářského myšlení a cítění. Než dosud naše volání mělo jen nepatrnou odezvu ve vašich srdcích. Nejen to.

Nepřítel lidského pokolení, a tedy i našeho národa, kníže pekel, vstoupil i v těchto trudných časech do některých srdcí našich spoluobčanů, kteří brojí všemi možnými prostředky proti této cestě návratu, proti této jediné cestě naší národní záchrany. Vy věrné duše křesťanské, odpovězte na tuto akci zlého ducha tím, že zasvětíte sebe a své rodiny Božskému Srdci Ježíšovu. Dáte se do služeb Jeho lásky. Stanete se pravými a neohroženými vojáky Kristovými, křížáky, již vztýčí nad naším národem vysoko kříž, na němž plněla naše Spása, aby všichni poznali cenu jeho pro pokoj a blaho lidstva a tedy i pro české plémě. Jen ve stínu tohoto kříže, v jehož středu září Božské Srdce svou neodolatelnou mocí přitahující všechny lidské duše, najdeme klid pro své rozhárané srdce. Ono nám bude kormidlem a majákem v dočasných bouřích našeho života, ono dá statečnost a sílu, abychom pozemské strasti a svízele šťastně přečkali, ono dá pevnou víru, že po všech nesnázích a útrapách vzejde nám i našemu národu slunce nového a šťastného života.

Proti nenávisti, proti násilí a lži, musíme se utéci do bezpečné ochrany Božského Srdce našeho Spasitele, toho srdce, jež nenávist odzbrojovalo láskou, násilí oplácelo dobřechiněním a lež potíralo pravdou. Budeme-li zcela oddáni Božskému Srdci, máme jistou Jeho lásku, pomoc a ochranu, kterou od nás žádná světská moc neodejme. Jen na Srdci Spasitele budeme dnes bezpečni a s Ním zvítězíme.

Kříšťan.

Stvoření člověka.

Zjevem v naší době běžným je sestavování vlastního rodokmenu. Mnoho spoluobčanů ať z povinnosti nebo ze zájmu pátrá po dokladech o svých předcích. Čím hlouběji do minula sestupuje toto pátrání, tím je obtížnější, — až se konečně octne na hranici, kde určité doklady přestávají.

Avšak badavý lidský duch dívá se za svým rodokmenem ještě dále — jde podle řady předků jak podle řetězu spjatých lidských srdcí, až konečně stane před prvním člověkem, a táže se i po jeho původu.

Nuže: — rodný list prvního člověka napsal sám Bůh na čisté blány zdravého lidského rozumu a opatřil jej pečeti svého zjevení. Neboť zjevení Boží i lidský rozum svědčí, že prvního člověka stvořil Bůh.

Písmo sv. v I. knize Mojžíšově jednoduchou, ale velebnou mluvou biblickou nás poučuje: »Řekl Bůh: Učiňme člověka k obrazu a podobě naší... ať panuje nad celou zemí!« (G. 1, 26). — Hle, Hospodin Tvůrce určil člověka za vládce všeho viditelného tvorstva, a proto i slova Písma sv. dávají tušiti jeho zcela zvláštní postavení. To již není stručný rozkaz jako na př. v 3. verši: »Budiž světlo!« — Slova: »Učiňme člověka k obrazu a podobě naší« zaznívají nám — jak sv. Otcové s oblibou vykládají — jakoby úrdek božských Osob nejen ke stvoření, ale i ke zvláštnímu uzpůsobení lidské bytosti, jež nemá býti pouhou stopou Boží moudrosti a všemohoucnosti — jako ostatní viditelné tvorstvo — nýbrž dokonce »obrazem a podobou Boží«.

Avšak Bůh je věčný a nejdokonalejší duch. Měl-li tedy člověk býti »obrazem a podobou Boží«, nemohla mu postačiti pouze tělesná přirozenost. Proto Stvořitel ve věčných úradcích své Prozřetelnosti určil a v okamžiku stvoření dal člověku tělo, oživené nesmrtelnou duší, jak svědčí Písmo sv. slovy: »Utvořil Hospodin Bůh člověka z hlíny země a vdechl v tvář jeho dech života.« (G. 2, 7.)

Právě tato zpráva Písma sv. bývá často kamenem úrazu pro víru mnohých z našich lidí. Nevědí ovšem, že už sv. Augustin připomínal právě při těchto slovech, že jich nesmíme chápati »příliš dětinským způsobem«. — Výraz »z hlíny země« označuje názorně hmotný původ nebo hmotné složení látky, z níž Bůh první tělo lidské vytvořil. Biblická mluva totiž nechťela vykládati prostému lidu nějakou vysokou vědu, nýbrž přiměřeným lidovým způsobem poučiti o původu i o pomíjejcnosti lidského těla, jak zazní později ve slovech Boží spravedlnosti, trestající první hřích: »V potu tváře jísti budeš chléb, dokud se nevrátíš do země, ze které jsi vzat. Ano, prach jsi a v prach se obrátíš.« (G. 3, 19.)

Slova, že Hospodin »vdechl v tvář (prvního člověka) dech života«, obrazně vyjadřují stvoření duše, která je základem nebo principem lidského života. Za známku života považoval prostý lid dýchání, dech. Proto je lidská duše označena jako »dech života«.

O stvoření první ženy praví Písmo sv.: »Ze žebra, které byl vyňal z Adama, Hospodin Bůh učinil ženu a přivedl ji k Adamovi.« (G. 2, 22.) Tato zpráva, zdůrazňující původ těla první ženy z těla prvního muže, vytvořila základ rodinného nazírání, připomínající stejnou lidskou přirozenost muže i ženy, vůdčí postavení muže v rodině a potřebu vzájemné lásky.

Tak tedy svědčí o stvoření člověka zjevení Boží. A jak soudí sám lidský rozum? — Úsudek lidského rozumu vychází z těchto předpokladů:

Předně uznává, že lidský život jako takový na zemi jednou musil začít, nebyl tu od věčnosti a sám od sebe, protože pak by člověk byl vlastně Bohem.

Dále: lidský život nemohl vzniknouti z látek neživých, protože to by bylo t. zv. samoplození, jehož nemožnost je nyní všeobecně uznávána. Slavný učenec Pasteur nazval dokonce myšlenku samoplození »chimerou«.

Konečně lidský život jako takový nemohl se vyvinouti z nižších forem života živočišného, na př. ze života zvířecího, a to dle jednoduché a všeobecně platné zásady, že nikdo nemůže druhému dáti, co sám nemá. Jestliže tedy lidský život nemohl vzniknouti ani sám ze sebe, ani z látek neživých, ani ze života zvířecího, pak musil býti stvořen bytostí nekonečně dokonalejší, nežli je i ten nejdokonalejší člověk, — bytostí všemohoucí, nejvyšší moudrou, nejvyšší dobrotivou. — Až sem do těchto výšin vystupuje lidský duch na perutích svých úsudků a zde mu přichází v ústřety zjevení Boží, aby svým svědectvím potvrdilo správnost jeho závěrů.

Avšak v těchto úsudcích bývá lidský rozum v posledních 80 letech zneklidňován dvěma teoriemi: vývojovou a transformační.

Theorie vývojová, zvaná také dle svého původce darvinismem, — učí, že všechny druhy a formy života — i život lidský — vyvinuly se z několika málo nebo dokonce jen z jediného původního druhu nejjednoduššího života a to zápasem o své bytí, výběrem neschopnějších jedinců a dědičností až do nynější rozmanitosti druhů a dokonalosti organismů. Pokud se člověka týče, vykládá jeho původ vývojem z nejdokonalejšího druhu opic. Tento výklad je však i po stránce přírodovědecké i po stránce filosofické bludem. Nemůže totiž svá tvrzení o původu člověka opřít ani o jediný bezpečný vědecký důkaz, i když sebe více vyzvedá každou analogii nebo podobnost lidského a zvířecího těla, zatím co podstatných rozdílů viděti nechce. Nemůže vysvětliti, proč se už nyní nevyvíjejí lidé z opic, když přece přírodní zákony, dle nichž se onen vývoj dál, zůstávají stejné. Je bludem po stránce filosofické, protože neuznává existenci lidské duše s jejími mohutnostmi a dokonalostmi. Je ponížením lidské důstojnosti a proto je nyní ve vědeckém světě jako neudržitelný opuštěn.

Domněnka o původu člověka z opice byl příliš hrubý útok na lidskou důstojnost. Proto vystřídaná byla později t. zv. teorií transformační. Ta hlásá, že pouze tělo lidské vyvíjelo se podle darvinismu z těla nejdokonalejší opice a tomuto tělu opičímu že Bůh vdechl duši a tím je přeměnil na tělo lidské. I když se o možnosti vývoje lidského těla Církev dosud autoritativně nevyslovila, přece většina katol. učenců a hlavně exegetů, t. j. vykladačů Písma sv., považuje i teorii transformační za neudržitelnou.

Nejnovější objevy vědecké totiž mluví, spíše proti ní. Přese všechno úsilí nepodařilo se dosud v příslušných vrstvách země naléztí žádných přechodných tvarů, jež by se bezpečně mohly považovati za zbytky předka prvního člověka. Prof. Branko prohlásil: »Paleontologie nezná žádného předka prvního člověka... Člověk objevuje se náhle a bezprostředně v období diluviálním, aniž bychom v terciálním období znali nějakého jeho předchůdce.«

Rovněž nejnovější badání etnologická svědčí, že i nálezy z nejstarší doby dokazují i u primitivního člověka duševní schopnosti a začátky kultury vpravdě lidské.

Kdyby skutečně byl Bůh tělo prvního člověka přetvořil z těla zvířecího, jak těžko bychom chápali slav-

nostní úvod ke zprávě o jeho stvoření: »Učiňme člověka k obrazu a podobě naší!« — Jak bychom si vysvětlili zprávu Písma sv., že když Hospodin Bůh přivedl všechny živočichy k Adamovi, že »Adam nenalezl pomocnice sobě podobné?« — Jestliže tělo Adamovo mělo být přetvořeno z těla zvířecího, proč nebylo stejným způsobem přetvořeno i tělo první ženy? Nebylo přetvořeno z těla opičího, nýbrž stvořeno přímým a bezprostředním zásahem Boží všemohoucnosti a proto totéž věříme i o stvoření těla Adamova. Od prvních lidí Adama a Evy jako od prarodičů rozšířilo se pak celé pokolení lidské. Námitky, opírající se o různost lidských plemen, nepostačí. Rasové rozdíly totiž nedotýkají se podstaty lidské přirozenosti. Ta zůstává táž i při rozmanité barvě pleti nebo velikosti a formě lebky nebo rozličnosti jazyků, neboť tyto rozdíly vytvořily se zevnějšími vlivy, životními podmínkami, podnebím a pod. Trvatí na těchto námitkách proti jednotnosti lidského pokolení by znamenalo buď popřít teorii vývojovou i transformační anebo být nedůsledným. Neboť troufají-li si tyto teorie hlásati nejširší vývoj všech druhů nebo jejich přeměnu, jakým právem má být popírán původ a do jisté míry i vývoj lidského pokolení z jednoho páru prarodičů? Proto křesťanská víra učí: Bůh stvořil člověka s tělem, vytvořeným Boží všemohoucností a s nesmrtelnou duší, — muže a ženu, aby byli prarodiči celého lidského pokolení.

Vraťme se k myšlence vlastního rodokmenu, s níž jsme začali. Každý novorozený člověk je zapisován do rodné knihy, matriky. I prvního člověka zapsal Bůh do rodné knihy a to do knihy věčného života. To je naší slávou, zdrojem lidské důstojnosti a nezczitelným základem naší svobody. Ale to nás také zavazuje, abychom tak žili, jak nám Bůh Stvořitel svým zákonem určuje. Splníme-li věrně tento závazek, nebudeme nikdy vyškrtnuti z knihy věčného života.

Dr. Bedřich Vašek

Vady moderního člověka.

Čím složitějším se stává život, čím rozmanitější jsou prvky, z nichž se život skládá, tím více je potřebí, aby člověk do všeho vnášel řád a jednotu. Ve všech oborech života je rozhodující otázkou, jak dokonalí jsou lidé, kteří tam pracují. Osobnost — to tajemství rozkvětu národa. Byly kraje zapadlé a zastořené a chudičké; vyskytla se osobnost, která bystrým zrakem a nezlomnou vůlí zdolala překážky — kraj kvete. Lidský činitel je rozhodující v politice. Lidský činitel je rozhodující v životě výrobním a obchodním a vůbec hospodářském. Je rozhodující v kultuře. Kde se vyskytne dokonalá osobnost, často do celého okolí vyzařuje svůj požehnaný vliv, a vyzařuje jej mnohdy po celá desetiletí i staletí. Čím dokonalější jsou lidé v národě, tím více znamená národ, jako součet je tím větší, čím vyšší jsou jednotliví sčítanci, jako při násobení je výsledek tím větší, čím větší je násobenec a násobitel. Kdo volá: »Chci dokonalý národ!«, musí napřed volati: »Starejme se, ať máme dokonalé lidi!«

Naopak pohromou pro národ a pro všechny obory života jsou osobnosti vadné. V moderních továrnách mají zvláštní lidi na to, aby hotové výrobky, než ještě odejdou do skladů a do prodejen, prohlédli, zda jsou bezvadné, a kde se najde chyba, napraví se, a až po-

tom jde zboží na trh. Auto nejde do prodejny, dokud nebylo pečlivě vyzkoušeno a dokud dobře neobstálo při jízdě na zkoušku. Neboť ví se, že když při jízdě auto vypoví službu, protože na př. selhala brzda, že dojde ke katastrofám. Ale lidé vstupují do života často s vadami, a těžkými vadami. Dochází ke katastrofám v životě politickém, hospodářském, kulturním, rodinném, osobním, často ke hrozným katastrofám — a příčina? Vady v člověku!

Prvá hlavní vada moderního člověka: nerozlišuje často mezi podstatným a podružným. — Tomu, kdo si zachoval jasný smysl pro hlavní věc, pro to, co je podstatné, snadno se podaří získati si bezpečné základní hledisko, s něhož potom pořádati všechny jednotlivosti, řešiti všechny otázky vyskytující se v životě, dáti každou věc na její místo, do všeho vnášeti řád.

Jak nám imponuje člověk, který je cele ovládnut jedinou velkou ústřední ideou, stojí cele v jejích službách, se zřetelem k ní řeší všechny problémy, zařizuje všechno své jednání a všechny své plány! Jak nám imponuje takový sv. František Xaverský, taková sv. Kateřina Sienská, takový Léon Bloy, jejichž život a smýšlení je takřka vytesán z jediného balvanu žulového a u nichž každá jednotlivost slohově plně zapadá do tohoto celku. Získali pevný bod, vládne u nich hlavní věc, a ve světle hlavní věci vyregulovali všechno!

Moderní člověk ztratil smysl pro podstatné a podružné. Ztratil tak základní orientaci a zabloudil v pralesě podružných věcí. Jest jako motýl, který třeš s květinou na květinu a nikde není doma. Moderní člověk se shání po nových a nových dojmech. Žízni po změně a po novém. Vyčerpává své síly a svůj čas a své peníze na pomíjejícínosti a efemernosti.

Jak by mohly tyto pomíjejícínosti uspokojiti ducha? Kdybych nevěděl jak dlouho sčítal samé nuly, bude výsledek stále nula. Jak by mohl být uspokojen plně moderní člověk, který bezděčně cítí, že to, co získává, není úměrné ceně života, jež na to vynakládá? Pak je v životě stále hledání a stálý nepokoj. Pak člověk jest jako věčný Ahasver, který nemůže nalézt klidu. Když člověk ztratil smysl pro podstatné, pak se snadno stává zajatcem a obětí jednostrannosti. Shaslo mu světlo, a co mu v té tmě přijde do ruky, to prohlašuje za nejvyšší statek. Vždyť žádné jiné hodnoty v té tmě nenalézá. Pak snadno pochopíme, že u moderního člověka, který ztratil smysl pro podstatné, se vyskytuje kult nejednostrannějších a nejnemožnějších a nejprotichůdnějších formulek, politických, hospodářských, kulturních! Jaký chaos nejrozmanitějších názorů a proudů!

Druhá základní vada mnohého moderního člověka: mravní zásady oloupeny o pevnost.

Viděli jste již ve velkoměstě zhroucenou železobetonovou novostavbu, ve které železná konstrukce byla příliš slabá na zatížení a zhroutila se, a celé ohromné nové betonové zdi zřítily se s ní? Stáli jste u této smutné hromady, z níž vyčnívaly ostré kusy železa? Ty kusy čnějí vysoko ven z betonu nebo vystupují pokřivené a znetvořené a obnažené uprostřed zhroucené masy jakoby žalovaly chodcům: »Na to, co se na nás kladlo, byly jsme příliš slabé. Zhroucení, které přišlo, přijít musilo. Na takové zatížení, jaké bylo navaleno na nás, bylo by bývalo potřebí mnohem silnější základní železné konstrukce, než byla zde!«

Tak moderní člověk. Často se mravně hroutí. Jeho mravní zásady jsou příliš slaboučké, aby unesly to zatížení, s jakým přichází moderní život se všemi svými svody a pokušeními a lákadly a příležitostmi.

Pak místo neochvějné mravnosti a nepřemožitelné věrnosti k mravním zásadám jen chabý oportunismus, zbabělé ustupování, kompromisnické přizpůsobování se okamžitým poměrům. Pak mdlá nedůslednost. Pak snadno prorazí démonické sklony tající se v člověku, požitkářství, bezmezná ctižádost, pohodlná povrchnost, elegantní úplatkářství, mravní nihilismus, bezcharakternost, zoufalství, sebevraždy.

Je snadno teoreticky dokazovat relativní cenu mravních zásad. Ale je hroznou tragikou, když lidé začnou brát mravní relativismus doopravdy a do všech důsledků prakticky. Pak člověk snadno se stává mravní zříceninou, protože mravní zásady byly v něm zviklány a v kritické chvíli, když zatížení bylo příliš těžké, selhaly.

Je smutno člověku, když stojí u zřícenin velké železobetonové novostavby, v níž železná konstrukce držíci beton se prolomila a pokřivila. Ještě bolestnější je, když stojíme před zříceninami lidskými, protože se prolomily a pokřivily zásady, které měly držet mravní život.

Vady moderního člověka jsou tím nebezpečnější, protože snadno vyvolávají i nákazu sociální. Člověk dřívější žil více v ústraní. Nebylo publicity. O chybách lidí se nedověděl ve značnější míře ostatní svět. U člověka moderního vlivem tisku, ale poněkud i filmu, rozhlasu, reprodukcí fotografických — i nejskrýtejší vady snadno přicházejí na veřejnost a snadno se stávají i školou zla.

Sociálním nebezpečím stávají se vady člověka tím více, čím význačnější je jeho společné postavení. Každé postavení vynikající nad průměr je výsadou, kterou poskytuje Bůh člověku, aby mohl tím účinněji prospívat jiným. Člověk ve význačném postavení, ať již chce nebo nechce, vede; jiní upírají k němu svůj zrak a podle něho zařizují své jednání. Když tedy vede špatně, pak ať chce nebo nechce, ať si je toho vědom nebo není, stává se sociálním nebezpečím, jeho příklad bude napodobován, v jeho vadách budou jiní vidět omluvu a ospravedlnění svých vad, jeho vady budou udávat jiným životní směr!

Moderní člověk pyšně řekl Bohu: »Nepotřebuji tě. Stačím si sám. Nechej si svou pomoc. Mé síly mi stačí. Nepotřebuji věřit v tebe. Věřím v sebe. Věřím ve své vědění. Věřím ve všemohoucnost své práce. Věřím jen ve své vlastní síly.«

Ale od chvíle, kdy Kristus zemřel v nekonečné lásce za lidstvo, aby mu poskytl svou pomoc, nesmí člověk žít tak, jakoby Kristus nebyl přišel. Kristus mluví: »Slabý člověče, přinesl jsem ti síly, které dovedou zvednouti tvou lidskou slabost a stupňovati tvé mravní energie. Dovedu před tvého ducha předvésti takové mravní normy a v takovém původu, v takové nedotknutelné velebnosti, že se ochotně před nimi skloníš. Dovedu vyléčiti choroby a slabosti tvé povahy. Dovedu tě pozdvihnouti na takové mravní výšiny, že jsi jich ani netušil. Ale, člověče, nepřepínej svého sebevědomí; nečiň sám ze sebe Boha, jenž nikoho a ničeho nepotřebuje. Neodmítej zpupně moji pomoc. Nesmíš beztrestně ignorovat a odmítat Boží síly, jež ti přináším. Nebo jinak zhyneš ve své krátkozrakosti, ve své nemohoucnosti a ve své bídě!«
Kristus — nejspolehlivější vysvoboditel moderního lidstva z jeho slabostí a vad.

Dr. Čeněk Tomáško

Prakticky a krátce.

(Dokončení.)

Avšak to bylo odbočení. Vraťme se ke své věci! Je celá řada drobných úkonů, jež jsou na veřejnosti krásným vyznáním víry a okázalým projevem zbožnosti. A projevit veřejně svou zbožnost jest u laika vyznavačství téhož druhu, jako když kněz se neostýchá veřejně se modlití brevíř. Vypočítejme aspoň několik konkrétních příkladů:

Jde k a t o l i c k ý m u ž kolem kostela — m u ž n ý m vyznáním víry jest, smekne-li aspoň tak slušně a uctivě, jako když potká svého představeného. Neboť tu jest Pán pánů a Král vládců!

Vrací se k a t o l i c k ý m u ž v poledne nebo večer ze svého zaměstnání domů a právě začnou zvonit klekání — m u ž n ý m vyznáním víry jest pomodlit se Anděl Páně při chůzi se smeknutým kloboukem, nedispensuje-li ovšem od smeknutí buď špatné počasí nebo nějaká choulostivost hlavy.

Stravuje se k a t o l i c k ý m u ž v hostinci — m u ž n ý m vyznáním víry jest pomodlit se krátce před jídlem a po jídle, nebo aspoň poznamenati se uctivě a promyšleně křížem. Je opravdu smutné, že máme — v Praze i jinde — k a t o l i c k é restaurace, v jejichž jídelnách i kříž visí — a toho kříže nikdo si nevšímá a nikdo se k němu nemodlí!

Vyjde si k a t o l i c k ý m u ž někam na procházku — na venkov — do polí — nebo je na letním bytě — chodí kolem kříže či snad kolem sochy Panny Marie — m u ž n ý m vyznáním víry jest chvíli u sochy postát a dát tím krásný příklad venkovanům. Mluví výslovně o venkově a volných chvílích oddechu, neboť v tempu a frekvenci velkoměsta nelze to prováděti. Rovněž snad by bylo přílišné žádati, aby na příklad v Praze byla zdravena k a ž d á socha — stačí velmi zbožně pozdraviti k ř í ž.

Potká k a t o l i c k ý m u ž, právě tehdy, když jde s nějakou společností, katolického kněze nebo řeholníka — m u ž n ý m vyznáním víry je uctítí Kristovo kněžství křesťanským nebo aspoň občanským pozdravem.

Sedí k a t o l i c k ý m u ž v tramvaji nebo ve vlaku a vstoupí do vozu řeholnice — m u ž n ý m vyznáním víry a zároveň projevem křesťanského rytířství jest uvolniti a nabídnouti místo ne pouze z důvodu pravidel slušnosti, jež vízí muze vůči ženě, nýbrž právě proto, že se jedná o řeholnici — snoubenku Ježíšovu. Ví k a t o l i c k ý m u ž, že bude na příklad průvod Božího Těla nebo Vzkříšení — m u ž n ý m vyznáním víry jest zařaditi se d o p r ů v o d u mezi muže a nikoliv dělati pouhé nejpapné staty ve špalíru!!

Nuže, katolický pane XY, kdybyste vy a všichni ostatní katolíci mužové, toto všechno veřejně dělali a kdybyste se tak stali uchvacujícím divadlem ryzí mužnosti andělům a lidem — řekněte mi, mohlo by se ještě t a k s n a d n o státi, že by knězi modlicímu se venku brevíř, byla vmetena ve tvář ona perutná slova? Uvažujte a rozhodněte se! Ale pozor! Jako muž — a ne jako zajíc!

Jak by již mnohý nevěřící byl jiný, kdyby měl vedle sebe dobrého a vzorného katolíka, který Krista Pána jen nevyznává, nýbrž ukazuje celou svou osobností, smýšlením a skutky!

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída A.) Filmy pro dospělé bez závad:

O velkou cenu. Americký — MGM. Dramatický úsek života bývalého zvěrolékaře, klesnuvšího až na dno života, odkud povstal po příhodách plných dramatičnosti a po odpykání trestu za zločiny k novému životu a současně dopomohl neznámému sirotku k životnímu štěstí.

Zrádné vody. Americký — Moldavia. Spor o pastviny mezi dvěma osadníky divokého západu řeší spravedlivě živelní pohroma zaviněná z části hlavním původcem svárů.

Tak žije Čína. Švýcarský — Koza-Brychta. Filmová reportáž švýcarské expedice z Číny, pořízená ještě před vypuknutím čínsko-japonské války. Velmi zajímavé snímky trpí špatnou fotografií a nedokonalou synchronizací.

Třída B.) Filmy s určitými závadami:

Ráj jen pro dva. Anglický — Sunfilm. Jeden milionář se dozví, že dle hlasu lidu se zasnoubil s krásnou tanečnicí, již dosud neviděl. Vydává se za novináře, vyhledal dívku a po veselých scénách ze záměn osob poznají oba, že si byli právem souzeni.

Noc rozhodnutí. Německý — La Tricolore. Boj provdané ženy s pokušením, aby opustila manžela a odešla za milencem. Za pomoci manželovy dcery zvítězí vědomí manželského svazku.

Třída C.) Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Dobrodružství pokračuje. Německý — Lepka. Slavný a zhýčkaný tenorista, stále nevěrný své ženě, potřebuje přý tato dobrodružství k svým úspěchům. I když mu žena poslední dobrodružství odpustí, není tu známky polepšení. Nevěra líčena lehce a beztržně.

Zaváté stopy. Německý — Elekta. Tajuplné příběhy opuštěné dívky ve věru první světové výstavy v Paříži, kde záhadně ztratila nejen svou matku, ale i věru v lidskou společnost. Sestřihem závadných částí by film na hodnotě jen získal.

Nesmrtelné srdce. Německý — Slavia. Drama o vynálezcích kapesních hodinek z 16. století. S hlediska katolické věrouky mnoho zjevných i zastřených závad.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské
náměstí číslo 8.

Cena K 2.—

Telefon 617-70.

FILM A RODINA.

Švédská komise pro zájmy obyvatelstva pojednává v delší stati o vlivu filmu na rodinný život a manželství a zjišťuje, že převážná část filmů je skrytou, i když neúmyslnou propagandou proti rodinnému životu. V pojednání se praví dále, že »i když tato propaganda nezanechává vždy trvalého dojmu, může nevědomému mládí zkazit porozumění pro pozitivní hodnoty, které rodinný život chrání.«

Život v zábavách a rozptýlení ovlivňuje povážlivou měrou veřejné mínění falešnou romantikou, která zakrývá jasný pohled na pravou skutečnost. Platí to především o líčení milostných příběhů, jimiž filmy, zábavná literatura a týdenní magaziny oplývají.

Pozornost je věnována obvykle tomu, co se děje před manželstvím. Po rozluštění těchto, většinou uměle konstruovaných problémů je šťastného »Happy end« dosazeno. Šťastným okamžikům v manželství je věnováno velmi málo pozornosti. Okolnost, že mnoho mladých párů vchází do manželství s přehnanými nadějemi, v němž pak se dožívá zklamání, má nemalý původ v netušeném vlivu filmu a zábavné literatury, které přispívají výběrem látky a způsobem jakým je líčena, k vytváření škodlivé mentality.

Následováním příkladů pro rodinný život širokých lidových vrstev je ve filmové tvorbě velmi málo. Docip.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

1. června, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.
2. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
4. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál; 9.45—10 hod.: P. Dr. S. Brait, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Církev Kristova; 10—11 hod.: Mše svatá z poutního chrámu P. Marie ve Frýdku; 11—11.10 hod.: P. Dr. A. Čala, Ord. Praed.: Duchovní promluva na den.
5. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: M. Kučerová: Kříž, který jsem si dala.
6. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.
7. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Blažej Koukl: Vážme si svých slavných lidí a usilujme o jejich blahohodnosti a svatořečení.
8. června, čtvrtek: Svátek Božího Těla: P. I., B.: 8.45—9 hod.: P. Dr. Fr. Suchomel CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Vnitřní život Církve; 9—10 hod.: Mše svatá z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze; 10—10.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklák, CSsR.: Duchovní promluva na den; 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.
9. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
11. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál; 9.45—10 hod.: P. Dr. Č. Tomáško: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Poslání Církve v národě; 10—11 hod.: Mše svatá ze seminářského kostela sv. Jana Nepomuckého v Hradci Králové; 11—11.10 hod.: Msgr. Dr. Jos. Burýšek: Duchovní promluva na den.
12. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Antonín Šorm: Úcta sv. Antonína mezi Čechy.
13. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.
14. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Antonín Kříž: Statky hmotné a duchovní hodnoty.
15. června, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.
16. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
18. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál. Výročí korunovace Panny Marie na Svaté Hoře. 10—10.15 hod.: Reportáž z průvodu svatohorského (P. V. Metelka, CSsR). 10.15—10.30 hod.: P. O. Loula, CSsR, rektor: Slavnostní kázání. 10.30—11.30 hod.: Příchod pontifikanta ke korunovačnímu oltáři na Sv. Hoře a pontifikální Mše svatá. Bude provedena Korunovační mše od prof. F. Forsta s orchestrem Svatohorské proprium. 15.30—15.45 hod.: Duchovní promluva prof. Msgra St. Bambase. 15.45—16.30 hod.: Zpívané litanie, pontifikální sv. požehnání a Svatohorský Zdrávas. 16.30—17 hod.: P. Ant. Jarolímek, děkan z Bělčic: Vzpomínky a dojmy svatohorského poutníka.
19. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: JUC. Josef Sychra: Vzpomínáme Václava Beneše Třebízského.
20. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.
21. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: prof. A. Dittinger: Den v letním táboře kat. studentů.
22. června, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.
23. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
25. června, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál. 8.45—9 hod.: P. Stan. Špůrek CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na téma: Neomylnost římského papeže. 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Dominikánů v Olomouci. 10—10.10 hod.: Msgr. Em. Zák, prof.: Duchovní promluva na den.
26. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Jan Zahradníček: Čeští patronové.

27. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.
 28. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Antonín Salajka: O koncilu florentském.
 29. června, čtvrtek, svátek sv. Petra a Pavla: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.40—8.55 hod.: J. E. dr. Josef Kupka, biskup: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Církev vítězná.
 8.55—9 hod.: Liturgický úvod.
 9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze stoličního chrámu sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově.
 10—10.10 hod.: Msgr. Dr. Karel Skoupý: Duchovní promluva na den.
 30. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
 2. července, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: Kanovník Josef Málek: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Vzkříšení Těla.
 10.15—10.25 hod.: P. Alois Daňha, CSsR: Duchovní promluva na den.
 10.25—10.30 hod.: Význam Staré Boleslavi.
 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu Panny Marie ve Staré Boleslavi.
 15.30—16 hod.: Požehnání a staroboleslavský Zdrávas.
 3. července, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Msgr. Frant. Jemelka: Význam a osoba arcibiskupa Dr. Leop. Prečana.
 5. července, středa, svátek sv. Cyrila a Metoděje: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: Msgr. Dr. Fr. Cinek: Přednáška na thema: Velehrad vzpomíná.
 10—10.30 hod.: reportáž z Velehradu.
 10.30—11.30 hod.: Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu Panny Marie na Velehradě.
 11.30—11.40 hod.: Msgr. Dr. Fr. Cinek: Duchovní promluva na den.
 15.30—15.45 hod.: P. A. Pelikán, TJ.: Tito jsou otcové naši.
 7. července, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.
 9. července, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: P. Jaroslav Šumšal: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Desatero v Novém zákoně.
 9.50—10 hod.: P. prof. Lad. Cibulka: Duchovní promluva na den.
 10—10.30 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu OO. kapucínů v Olomouci.

Naše práce.

Exercicie členů Svatováclavské Ligy a Svazu katolických mužů budou se konati ve dnech 4.—8. července t. r. v Hájku u Prahy. Započnou ve středu dne 4. července večer a skončí v sobotu 8. července ráno. Poplatek 70 K. Přihlášky na Svatováclavskou Ligu.

Katolická akce spolu se Svatováclavskou Ligou — dovolí-li to úřady — připraví autokarový zájezd na VI. mezinárodní kongres Krále v Lublani, který se koná ve dnech 25.—30. července t. r. Předběžné přihlášky možno učiniti na adresu Svatováclavské Ligy, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8.

Z domova.

Stará Boleslav chová v kolegiálním chrámu sv. Václava vzácnou památku. Je to Kristus na Kříži, který před dvěstěpadesáti léty, jak očitými svědky dosvědčeno a církevně ověřeno, zázračně pohyboval očima. Kříž byl tehdy a je od té doby předmětem neobyčejné úcty. I nyní zastavují se u něho zbožní poutníci. Mezi nimi byla i katolická inteligence z řad Svatováclavské Ligy, která ve Staré Boleslavi konala 6. května noční adoraci za vlast. Od pradávna se modlí u zmíněného kříže prastará modlitba tohoto znění: »Pane Ježíši Kriste, Bože náš, prosíme Tě skrze těch pět ran, které jsi z lásky k nám na kříži vytrpěl, přispěj služebníkům svým, které jsi předrahou krví svou vykoupiti ráčil. Ochraňuj naši vlast, chraň nás všech od moru, hladu a války, odpusť hříchy, promiň tresty. Učiň to na oslavu velikého Jména svého, na počest nejblahoslavenější Marie Panny, matky Tvé, pro Její Neposkvrněné Početí, panenství a mateřství, propůjč to na přímluvu sv. Václava a všech svatých

a smiluj se nad námi. Amen.« Kdo z našich čtenářů navštíví Starou Boleslav, nechť neopomene uctít zmíněný svatý kříž touto modlitbou.

Oslavy Svatojanské letošního roku byly poněkud více navštěveny, než tomu bylo v posledních letech. Jest si však přáti, aby byly obnoveny v původní své velikosti. V předvečer svátku sv. Jana konala se pobožnost u hrobů svatých patronů českých, jež skončila u hrobu sv. Jana Nepomuckého. Účastníků bylo asi 600, překvapila zvláště velká účast mužů. Na svátek sv. Jana Nepomuckého, hned od časných hodin ranních, přicházely hloučky věřících poklonit se světcu u jeho hrobu. Zvláště četné byla návštěva staroslovanská mše sv., kterou celebroid generální vikář pražské arcidiecése J. M. kanovník Opatrný. Již v předvečer svátku bylo hojně věřících při pobožnosti u světových sochy na Karlově mostě. Účast na mostě vyvrcholila při pobožnosti v den 16. května.

V neděli 7. května konal se po hlavním náměstí v Českých Budějovicích průvod s milostným obrazem Matky Boží za účasti více než 8.000 lidí. Milostný obraz nesli kněží a bohoslovci. Po ukončení průvodu zazpívali všichni účastníci chorál svatojánský.

V horském městečku Kroupy, v teplickém vikariátu litoměřické diecése, vyhořel nedávno starý hřbitovní kostelík sv. Prokopa, o němž se děje první zmínka v listině českého korunního archivu v r. 1331. Při opravě kostela v r. 1913 byly na stěnách odkryty vápenné malby, připouštějící možnost, že kostel pochází z velmi staré doby. Byl také chráněn památkovým úřadem.

Letošní prázdninový kurs katolického učitelstva bude se konati ve dnech 2. až 15. srpna ve Valašském Meziříčí. Program kursu: Škola národní a křesťanská. Poplatek 455 K.

Exercicie na Velehradě ve Stojanově jsou: od 3. do 7. června pro železničáře a od 19. do 23. června pro členky III. řádu.

28. června koná se na Velehradě pout mužů a jinochů, 5. července všeobecná pout a 15. srpna všeobecná pout mariánská. Juvenát Salvatoriánů, výchovný ústav řádového dorostu pro Společnost Božského Spasitele ve Valašském Meziříčí na Moravě, přijímá do všech tříd reálného gymnasia zbožné, zdravé a nadané hochy, kteří mají úmysl stát se kněžími salvatoriány. Blíží dotazy zodpoví: Ředitelství Juvenátu Salvatoriánů ve Valašském Meziříčí na Moravě, přiložte-li na odpověď 1 K známku.

Dobrý katolický skautský oddíl předpokládá dobrého vůdce. Nejlepší přípravou pro něj jsou kursy, které se nazývají Lesními školami. Kursistům se tam dostane od zkušených skautských pracovníků teoretických i praktických pokynů, jak třeba dobrý junáček (skautský) oddíl vésti. Pro vedoucí katolických junáckých oddílů bude letos o prázdninách zřízena Lesní škola v Dolním Ostrovci u Písku, kterou povede Dr. J. Martinovský, místnáčelník Junáka. Kurs počne 21. července večer a potrvá 14 dní. Může se ho zúčastniti každý, i ten, kdo dosud skautem nebyl a chtěl by se stát vůdcem katolického junáckého oddílu. Věk 18 let, nebo alespoň dokončený 17. rok. V tutéž dobu budou tamtéž paralelní kursy pro bohoslovce a kněze, kde se jim dostane instrukcí, jak řídit náboženský život ve skautském oddíle a v mládeži vůbec. Poplatek za 14 dní činí 150 K (stravné, ubytování atd.). Na drahách bude poloviční sleva. Podrobné informace zašle Dr. J. O. Martinovský, profesor realky, Příbram.

LITERATURA.

Styn Streuvels: *Plavovlasá Alma*. Z vlámského originálu přeložil Dr. Fr. Kopečný. Brož. 20, váz. 30 K. Vydal »Velehrad«, naklad. dobré knihy, Olomouc.

P. F. Hockenmaier O. F. M.: *Zpověď katolického křesťana*. Cena vázané 20 K i s poštovným. Poučujíc, jak uniknouti duševním úzkostem, co jest těžkým, co lehkým hříchem; jest kniha vítanou pomůckou pro ty, kdož chtějí vykonati dobrou sv. zpověď a vésti vnitřní život. Objednávky vyřizuje Kolej Salvatoriánů, Valašské Meziříčí.

Severin Lamping: *Ti, kdož nalezli pravdu*. Konvertité z 21 národů líčí svou cestu k Bohu. Brož. 48, váz. 68. Vydal Lad. Kuncíř, Praha II., Voršílská 3.

Marie Glabazňová: *Země ve stínu*. Brož. 15, váz. 30 K. Nakladatel L. Kuncíř.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Arcibiskupem v Novém Yorku byl Svätým Otcem jmenován bývalý světitel biskup bostonský, Msgr. Spellman, který se ujímá správy této arcidiecése po zesnulém kardinálu-arcibiskupovi Patricku Hayesovi.

Z četných denních audiencí u Svatého Otce uvádíme audienci 1.100 italských dělníků a 300 členů švýcarských zpěvákých spolků, kteří na počest Sv. Otce přednesli několik národních písní.

O svátku Nanebevstoupení Páně, dne 18. května, navštívil Svatý Otec basiliku sv. Jana v Lateráně, která je biskupským chrámem Svatého Otce. V osobě Svatého Otce není spojen toliko úřad náměstka Kristova na zemi, ale též je současně patriarchou západu, metropolitou římské církevní provincie, primasem italským a posléze biskupem římským. Toto úzké spojení papežů s biskupstvím římským datuje se od dob apoštolských, kdy první biskup římský sv. Petr měl tu svoje sídlo a podstoupil zde mučednickou smrt. Dnes k tomuto biskupství patří město Řím s nejbližším okolím; počet věřících činí asi 1 milion duší. Ve vedení římské diecese je Svatý Otec podporován a zastupován generálním vikářem, jímž je nyní kardinál Marchetti-Selvaggi, sídlící nikoliv ve Vatikánském městě, nýbrž v Římě. V posledních letech bylo v této diecesi zřízeno na 20 nových farností a provedena reorganizace duchovní správy v jednotlivých farnostech.

V posledních dnech předal svoje pověřovací listiny nový bralský vyslanec u Svaté Stole, Enrico Ruiz Guinazu. V odpovědi vzpomněl Svatý Otec své návštěvy v Buenos Aires u příležitosti světového eucharistického kongresu v r. 1934. Argentina, čítající přes 10 milionů obyvatel, má také od r. 1910 katolickou universitu.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Slovínští katolíci se důstojně připravují na kongres Krista Krále v Lublani. Konají po celé zemi zvláštní pobožnosti a starají se též o finanční zajištění kongresu zvláštní akcí, nazvanou akce 300 dinárová. Kongres se koná ve dnech 25.—30. července t. r. Jak píšeme na jiném místě, hodláme, bude-li možno, uspořádati též od nás zájezd do Lublaně.

Lublaňské zahradní a sadové družstvo postaví pomník velkému slovinskému misionáři v Americe P. Františku Pircovi. — V Karmelitském lublaňském klášteře oslavila 50. výročí svých řeholních slibů a požehnaného působení na poli lásky sestra Josefa Terezie Pogašniková. — 60. roku se dožil františkánský mnich a chrámový malíř Blažej Farčnik. — V lublaňském biskupství bude letošního roku vysvěceno 7 nových kněží.

Slovínští katolíci budou putovati na Svatou horu v Gorice ve dnech 19. a 20. srpna. Toto místo oslaví letos 400 roků od svého založení.

Polsko. Kardinál Hlond byl vyznamenán zvláštním diplomem a odznakem za zásluhy, kterých si získal o rozmnožení posluchačů polského rozhlasu na vesnicích.

U města Vilna je poutní místo, zvané Kalvarie. Sem putují každoročně katolíci Bělorusové. I letošního roku bude se tu konati pout 4. června.

V arcidieci poznaňské konal se sjezd předsedů farní a děkanátní Katolické akce za účasti 300 osob. Sjezdu byl přítomen i Jeho Eminence kardinál arcibiskup a polský primas Hlond.

Dne 9. května zemřel biskup z polské diecese Podlesí Dr. Jindřich Przedziewski, právě když konal visitační cestu.

Mariánské soddálové z arcidiecese hnězdenské a poznaňské konají ve dnech 23.—27. června pout k Matce Boží Ostrobramské a při tom se zastaví na zpáteční cestě ve Varšavě u hrobu sv. Ondřeje Boboly.

Známy katolický běloruský pracovník na dálném východě, archimandrita P. Abrantovič, odejel z Vladivostoku do Říma a odtud navštíví i svůj rodný kraj, zvláště město Vilno.

Rusko. Katedrála sv. Vladimíra v Kijevě, jedna z nejkrásnějších chrámů nejstaršího města svatě bílé Rusi, byla v noci ze 16. na 17. dubna zákopníky rudé armády vyhozena do povětří. Po vykonaném činu uspořádala kijevská sekce svazu bezbožníků shromáždění, oslavující tento skutek. Katedrála sv. Vladimíra byla vybudována v letech 1862—1896 za vydatné podpory carské rodiny.

Kostel sv. Petra a Pavla v Moskvě, kdysi majetek německé protestantské náboženské obce, byl nyní přeměněn v kino. S věže kostela, ozdobené od nedávna křížem, vlaje teď rudá sovětská vlajka. V kině je nyní 700 sedadel, která byla vytvořena z dubových lavic starého kostela. Z hlavního oltáře zbyl jen stůl, na němž stojí nyní promítací plátno.

Proč musí být komunisté proti velikoncům, vysvětluje »Bezbožník«. Naše strana — praví tento časopis — potírá oslavu velikonců hlavně proto, že jsou to svátky lásky a bratrství. Popové vykládají o velikoncích, že si lidé mají odpouštět vzájemná přikročí, milovatí jeden druhého a odpouštět i nepřítelům. Tyto názory jsou však nepřijatelné pro naši stranu, ježto se jimi šíří v lidu škodlivé náhledy.

I televise má sloužit bezbožecké propagandě. Profesor Sněgírov vypracoval již pro svaz rudých bezbožníků plán na využití televise pro bezbožeckou propagandu. V Moskvě, Petrohradě, Kijevě, Minsku, Tiflisu a Kazani mají být nákladem 12 milionů rublů zřízeny vysílací stanice. Všechny místní kluby

bezbožníků dostanou přijímací stroje. Tímto způsobem má být získána zejména mládež pro bezbožnické hnutí.

Soudní dvůr sovětský v Tule odsoudil sedláky Ivanického, Kallišenka a Guraleva k smrti zastřelením. Byli obviněni, že 24. prosince loňského roku přepadli prý bezbožeckého agitátora Babjeva a usmrtili jej z důvodu, že jeho přičiněním byl zavřen v Tule poslední kostel.

Sovětský list »Bezbožník« přinesl nedávno zajímavý článek o pravoslavných kněžích, putujících po venkově. »Potkáváme je« — píše — »denně na venkovských cestách a najdeme je ve vesnicích. Nejsou to z dřívějších známí kazatelé. Ti zmizeli. Místo nich potkáváme osoby s příruční taškou, kde mají uschováno vše, čeho potřebují k bohoslužbě. Oni také přemlouvají věřící, aby neobnovovali smluv se státními úřady o pronájmu kostelů, dovozující, že v bytích věřících lze také konati bohoslužby. Když přijdou do některé vesnice, naváží ihned styky se sedláky. Je-li někde nemocný, převezmou jeho ošetřování, dohlížejí na děti, vypomáhají v kuchyni a je-li třeba, zakoupí ze svých peněz i něco pro kuchyni. Tito putující kněží pochopili Stalinovo heslo o nutnosti nejrychlejšího uskutečnění komunismu, provádějíce je ovšem samozřejmě podle svých náhledů. Poučují lidi, že je Bohu milé napomáhati při budování nové společnosti, tak aby každému se dostalo toho, čeho potřebuje. Tento stav nebude však vytvořen dříve, dokud se nepřetvoří jednotlivci na mravním základě, což však je darem božím a nutno si jej vymodlit.« Na tomto jistě zajímavém postřehu nemůže ničeho změnit paušální podezření, zda tito cestující kněží nejsou fašističtí špióni, ježto je prý nápadným, že nestvou lid proti sovětské vládě.

Po skončení války ve Španělsku požádal svaz ruských bezbožníků ruskou vládu, aby přijala 600 uprchlíků španělských a dovolila jim usadit se v Rusku. Vláda vyslovila souhlas. Do Ruska budou moci však odjetí toliko ti španělé, kteří prokážou alespoň tříleté členství ve svazu bezbožníků. Svaz ruských bezbožníků zaplatí za ně také dopravní náklady.

Z EVROPY.

Anglie. Katolická společnost »Pravda«, rozšířená mezi katolíky anglickými, zabývá se hlavně šířením dobrých knih, brožurek a letáků. Za minulý rok rozšířila skoro půldruhého milionu letáků, dále 107.800 malých modlitebních knížek, 38.100 exemplářů katechismu, vedle brožurek a letáků o Španělsku, bolševismu, liturgických příruček a krátkých životopisů světců. Jistě záslužná činnost.

Za přítomnosti kardinála-arcibiskupa westminsterského Hinsleye, apoštolského delegáta anglického arcibiskupa Godfreye, starosty města Gloucestru a Cheltenhamu, zástupců duchovních i světských úřadů byl položen základní kámen benediktinského opatství v Prinknash, kde již ve středověku byl slavný klášter. Stavba, na které bude pracovati 6 mnichů, potrvá dle odhadu 50 let.

Vlámský národní básník, P. Cyril Verschaeve, dožil se nedávno 65 let. Je kaplanem venkovské farnosti v Alvenringhen. Zvláště jsou z jeho prací známa dramata »Jidáš« a »Maria Magdalena«.

Francie. Pohřeb proslulého kazatele katedrály Notredamské Dominikána P. Janvier, konal se po přání pařížského arcibiskupa-kardinála Verdiera z katedrály notredamské. Pontifikálnímu rekviem bylo přítomno obrovské množství lidu, vedle významných osobností. Výkrop vykonal papežský nuncius pařížský Msgr Valeri.

Vysoké školy Katolické akce mají již Milán a Liverpool. Vychovávají se na nich ti, kdož mají v budoucnu vésti činnost Katolické akce. Nedávno byla podobná škola zřízena v Paříži. Jako důsledek příslušného usnesení biskupských konferencí. Tato nová škola Katolické akce je přičleněna známému »Institut Catholique« a má název »Škola Katolické akce«. Její program zahrnuje mravouku a Písmo svaté. Mimo toho jsou připraveny zvláštní kursy pro nejružnější odbory Katolické akce. Návštěva školy je rozvržena na dvě léta.

Katolická akce ve Francii jest velmi důležitým činitelem v národním životě francouzském. Svoji činnost vyvíjí v několika výborech, z nichž nejdůležitější je t. zv. národní výbor vyučování. Tento výbor se stará o katolické školy, ve kterých vyučuje 30.000 učitelů na milion žáků. Tato statistika týká se škol obecných a vyššího typu. Vedle těchto mají francouzští katolíci 825 gymnasií s 12.000 učiteli a 180.000 žáky, 5 vyšších ústavů, dále hospodářskou školu, ústav pro studium sociální, a školu východních jazyků. Dalším pracovním a neméně významným výborem Katolické akce francouzské jest národní výbor knihy, jenž propaguje dobrou četbu jednak prostřednictvím zvláštního bibliografického družstva, jednak lidovými knihovnami a katolickým tiskem. Třetím výborem je Katolická centrála kinematografická a radiová s úkoly podobnými našemu centrálnímu poradnímu sboru pro věci katolického filmu a radia. Dále pracuje zábavní a poutní výbor, výbor pro hygienu a zdraví, komise akce sociální a sekretariát ženské Unie, dělnického

a zemědělského Kruhu, ženské Ligy a Národní Federace Katolické.

S úřadem presidenta Francouzské republiky jsou spojeny různé církevní výsady, o nichž se u příležitosti volby nové hlavy Francie široce rozeplal všechny francouzský tisk. Jednou z nejznámějších výsad jest ona, zaručující prezidentovi spoluprádu s biskupem španělské diecése Urgel nad republikou Andorskou. President je však také čestným členem různých kapitol francouzských katedrál, tak na příklad katedrály lyonské, chartreské, orléanské, a chalonské. Přísluší mu dále titul »Ochránce francouzské církve« a jako kdysi »nejkřesťanštější králové Francie« má i on výsadu přenosného oltáře, může se pro něho kdekoliv sloužit mše svatá a má volný přístup do všech francouzských klášterů. Jeho výsady sahají i za hranice Francie. Je také čestným členem kapitoly sv. Jana v římském Lateránu. Francouzská vláda střeží pečlivě tato privilegia. Při presidentově smrti slouží za něho všichni členové katedrálních kapitol, jichž je čestným členem, zádušní bohoslužby. Když nový francouzský vyslanec vykoná ve Vatikánském městě nástupní audienci, neopomene nikdy navštívit ve svatopetrském dóme oltář sv. Petronelly. Tato světička, která podle legendy byla nejstarší dcerou sv. Petra, je symbolem pro Francii, honosící se dosud titulem nejstarší dcery svaté římské církve.

Francouzská pohraniční policie v Cerbère učinila nedávno zajímavý objev. Mezi četnými zavazadly, zapomenutými na tamním nádraží, byl i veliký kufr, označený jako diplomatické zavazadlo Alvareza del Vayo, bývalého zahraničního ministra rudé vlády. Když byl kufr otevřen, tu k největšímu překvapení se zjistilo, že obsahuje nikoliv diplomatická akta, ale výhradně drahokamy, zlaté a stříbrné peníze, zlaté a stříbrné pruty, kalichy, oltářní baldachýny z drahých kovů, zlaté monstrance, koruny, mezi nimi i korunu Panny Marie del Merced, umělecké předměty z tepaného zlata, bankovky a různé cenné věci.

Italie. Ostrov Torcello u Benátek slaví tento měsíc řídké jubileum 1300letého trvání proslulého opatství Santa Sofia. V době stěhování národů hostilo opatství ostatky sv. evangelisty Marka, odkud v 9. století byly přeneseny do Benátek, kde v 10. století byl pro ně vybudován světoznámý benátský dóm sv. Marka.

Maďarsko. Předsedou mezinárodního svazu katolických šéfredaktorů byl zvolen maďarský vrchní vládní rada Josef Hivatal. Svaz katolických šéfredaktorů vznikl nedávno na podnět Maurice Roustanda, presidenta francouzského obchodního syndikátu a jako jednu z hlavních směrnic své činnosti vytýčil si boj proti nepravdivým novinářským zprávám.

Německo. Největší katolické farnosti německé jsou snad v Mnichově, jak ukazuje diecéšní schematismus. Největší jest farnost sv. Bonifáce, která má 26.100 duší, 12 farností je s více než 20 tisíci a 7 farností s více než 15 tisíci věřícími. Celkem má Mnichov 89 farností.

Počátkem měsíce května oslavil mnichovský jezuita P. Rupert Mayer svoje 40leté kněžské jubileum. Ve světové válce byl těžce raněn. Je znám jako znamenitý kazatel.

Portugalsko oslaví letos a příštího roku dvě významná jubilea. Letos je tomu 800 let, kdy se vládce malého hrabství Portucalia, Alfons Jindřich, prohlásil portugalským králem, jehož burgundští předkové 50 let před tím dostali toto hrabství v léno za svoji podporu kastilských vládců. V prvé polovici 17. století bylo Portugalsko personální unií spojeno se Španělskem; r. 1640 prohlásil se však vévoda z Braganzy v Lisaboně králem Portugalska. Na oslavu obou těchto výročí bude v Li-

saboně uspořádána velká výstava, na které návštěvníci spatří i napodobení rodného domku sv. Antonína, lisabonského rodáka, zemřelého r. 1231 v Arcella u Padovy v Italii.

Španělsko. Národní Španělsko obnovuje všechny staré zvyky, posvěcené staletou tradicí. Když před nedávnem vojenský guvernér města Ceuty ujmál se svého úřadu, odebral se, doprovázen vojenskými oddíly a zástupci úřadů před hlavní portál tamní katedrály, kde mu děkan katedrální kapitoly, obklopen ostatními kanovníky, předal velitelskou hůl. Poté složil generál přísahu, že bude hájiti vždy města až do posledního dechu, načež celý průvod odebral se do katedrály k oltáři Panny Marie, k jejímž nohám generál poté položil svoji velitelskou hůl. Oddělení vojska defilovalo poté před sochou Matky Boží. Tento prastarý zvyk sahá až do doby portugalského krále Jana I. Od roku 1437 neopomněl žádný z guvernérů ceutských, ať již to byli Portugalci nebo Španělové, vykonati návštěvu u Matky Boží a položit k jejím nohám odznak své velitelské hodnosti.

Při vítězném vjezdu generála Franco do Madridu tvořili generálův průvod majitelé vavřínového kříže sv. Ferdinanda, nejvyššího španělského vyznamenání. Armáda Francova defilovala také před vítěznými památkami španělské historie, mezi kterými jest i proslulý kříž z Lepanto, pod nímž 7. října r. 1571 Don Juan d'Austria, velící spojenému loďstvu španělskému, benátskému a papežskému, dobyl skvělého vítězství nad Turky. **Jak vyhlížely chrámy madridské**, když do města vtrhly vítězné voje generála Franca, toho malou, ale výmluvnou ukázkou je kostel madridských Salesiánů. Když vypukla válka, zabrala jej španělská čeka. Potom byl chrám přeměněn v kasárna 5. pluku pěchoty. Když vojsko odešlo, byl kostel určen za skladiště odpadků. Celé kopce nepotřebných vodovodních trubek, součástí automobilů, starého železa, topných těles a starých železných postelí kupily se pod jeho klenbami. Potom se vynořil plán přeměnit kostel v divadlo. Na místě hlavního oltáře postavili jeviště, z postranních oltářů udělali divadelní lože. Sotvaže byl kostel »upraven« pro tento účel, přišel rozkaz zříditi v něm noclehárny. Při všech vyličených »upravách« přibývalo nových odpadků a nikdo se nestaral o odvoz těchto. Teprve nyní byl chrám vyčištěn. Ze to byla těžká práce, vidno nejlépe z toho, že jen staré železo ocenili znalci na 300 tisíc peset. A že to byla i nebezpečná práce, dokazuje nálezké celé hromady vojenských granátů.

Proslulé madridské museum obrazů Prado bylo za války také vypleněno a část sbírek vyvezena za hranice. Všechny vyvezené obrazy byly však zajištěny a budou vráceny do Madridu. Obrazárna má být otevřena již v červnu.

Mezi poklady španělského umění, zajištěnými Francovou vládou v Ženevě, jest 45 obrazů Velasquezových, 43 obrazů od Greco, mnoho obrazů od Tiziana, van Dycka, Rubense a Tintoretta, 138 obrazů od Goya a na 2000 gobelinů. Mezi zachráněnými knihami je prvé vydání Dona Quichotte, tři prvotisky bible, deník královny Isabelly katolické a deníky četných historických osobností. Byla nalezena i středověká mapa světa, zhotovená Juanem de la Cosa po třetí cestě Kolumbové kolem světa, mimo četných prací řezbářského umění a miniaturní neobyčejné ceny historické a umělecké.

Nové Španělsko neopomíná ani duchovních věcí. Právě dochází zpráva, že španělská mládež se modlí za brzké blahřešení Antonio Lazose, 21letého mladíka z Argos de la Frontera. Lazos spatřil světlo světa v tomto městečku na Veliký pátek roku 1915. Navštěvoval klášterní školu v Jeres u bratří Panny Marie. Při prvním komunistickém povstání v r. 1931 jako 16letý chlapec a potom o volbách v r. 1936 chránil kněze a řeholnice před násilím svedených lidí. Při tom byl zabit a uvězněn. 21. narozeniny prožil ve vězení. Když Andalusie byla osvobozena národním vojskem, vydal se i vysvobozený Lazos s třiceti jinými mladíky na cestu, chtěje vstoupiti do Francovy armády v Penafleru, což také uskutečnil. Při jednom z útoků byl zabit právě v okamžiku, když pomáhal jedné paní s dítětem při útěku přes zeď. Rudí žádali od zajatého, aby se zřekl víry, což však Lazos odmítl. Poté mu ufezali uši a vyloupili levé oko. Ale Lazos zůstal neochvějným, pročež jej zastřelili. Po dva dny ležela jeho mrtvola nepohřbena, až teprve třetího dne po opětném dobytí města národním vojskem, byl mučedník pochován v prosté dřevěné rakvi. Za patnáct měsíců po jeho pohřbu byla rakev vyzvednuta a hrdina pochován na čestném místě tamního hřbitova. Hrob jeho byl otevřen za přítomnosti dvou kněží vyslaných kardinálem-arcibiskupem sevillským.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní záhlavkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. telefonů 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14.

Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. června 1939.

č. 12

V MĚSÍCI RŮŽÍ

oddáváme se většinou tělesnému pohodlí. Rozbujnělá příroda láká nás svými krásami, rozkvetlé růže omamují svojí vůní. Zapomínáme hodně na svůj duchovní život a přece v tomto měsíci růží dává nám svatá Církev tolik významných duchovních slavností, jež by nás měly pamatovati i na existenci nesmrtelné duše. V červnu letošního roku byl svátek Nejsvětější Trojice, z něhož bychom si měli odnésti aspoň jednotu ducha a smýšlení. Jako je jeden Bůh ve třech Božských osobách, tak měli bychom svoje osobní vlastnosti a různosti podřizovati vůli Boží a Jeho přikázáním. Měli bychom, jako děti Tohoto Trojjediného Boha, zachovávat svatou jednotu v celém svém životě a zvláště v životě našeho národa. Jednotu v lásce, která by potlačila všechnu třídní nenávisť šířenou nepřítelem lidského pokolení, jednotu ve víře, která by odstranila neblahé sektářství a svedla nás pod jeden prapor víry Svatováclavské, a jednotu v naději, která by v nás upevnila neochvějnou důvěru našich předků v nekonečnou dobrotu a milosrdenství Boží. Slavili jsme také svátek jednoho z našich patronů, sv. Norberta, svátek, který předcházela eucharistické slavnosti Božího Těla, aby nám připomněl, že naše největší naděje a záruka šťastné osobní i národní existence tkví v Nejsvětějším Těle a Krvi Spasitele. Většina našeho národa tento nejslavnější eucharisti-

cký svátek dosud přezírala, domnívaje se, že jde jen o zevní pompu náboženskou. Tomu tak není a nebylo. Snad přemrštěnost lidská někdy tento svátek dobře nepochopila. Ale dobrý katolický křesťan ví, že o svátku Božího Těla veřejným vyznáním úcty k Nejsvětější Svátosti Oltární posiluje svoji lásku a vnitřní úctu a že poslouchá jen Spasitele, který pravil: »Kdo mne vyzná před lidmi, toho i já vyznám před Otcem nebeským.«

Svatí Antonín Paduánský a sv. Vít, i našemu národu tolik milí, před branami svátku Nejsvětějšího Srdce Ježíšova varují nás svým svatým a cnostným životem před vlažností k Srdci plnému milosti a lásky. Ukazují, že toto Srdce i pro nás bilo a žilo a že za naši lásku dá nám Svoji lásku, milost a ochranu.

Svátkem sv. Petra a Pavla ukončujeme krásný měsíc růží. Měl by v nás v dnešní době vzbudit více apoštolských cností: horlivost v šíření království Božího a onu lásku, o které mluví jejich listy k věfícím, lásku, která není podezřívavá, odpouští, nehaní, neudává, ale také není lehkověrná a je opatrná vůči vlkům v rouše beránčím. Měli bychom vzývat svaté apoštoly, aby nám vyprosili moudrost a opatrnost křesťanskou, abychom v těžkých životních zkouškách šli jen tou cestou, kterou ukazuje Božský Spasitel a ne lidská pýcha, domýšlivost a zloba. Křesťan.

Trojediný Bůh.

Když se ve shonu denního života jenom na okamžik zastavíme a rozhlédneme se kolem sebe, ihned uslyšíme, jak zřetelně — třebaš beze slov — k nám všechno mluví o jsoucnosti Boží: Jest Bůh! Existuje Bůh! Vždyť, kdo je první příčinou všech věcí, kdo nám dal bytí a život? A kdo by udržoval a řídil celý vesmír, kdyby nebylo Boha?

Slavný hvězdář Atanáš Kircher († 1680) měl přítele nevěřce. Jednoho dne ho tento přítel navštívil a viděl u něho ve světnici nový globus. Tázal se: »Odkud je ten nový nádherný globus?« »Vznikl náhodou«, odpověděl Kircher. »Cože, náhodou? To je nemožné!« pravil nevěrec. A Kircher mu odpověděl: »Prohlašuji, že za nemožné, aby tento malý globus vznikl náhodou. Tím spíše je nemožné, aby celý vesmír vznikl náhodou.«

Pohyb ve světě, zákonitost a účelnost v přírodě, krásné uspořádání celého vesmíru, nahodilost pozemských věcí, to všechno nám mluví o první příčině, o prvním Pořadateli a Zákonodárci celého světa, o Bohu. Z viditelného světa poznáváme neviditelného Boha, jeho jsoucnost i jeho vlastnosti.

Víme však také, že tento Bůh je trojediný, že jest ve třech osobách téže podstaty. Toto však už nepoznáváme z věcí stvořených, přirozeným světlem rozumu, nýbrž toliko z nadpřirozeného zjevení ve světle víry. Ve Starém zákoně byla tato pravda mnohokrát naznačena. V Novém zákoně pak byla zřetelně vyjádřena, jako na př. v evangeliu, kde Kristus praví apoštolům: »Jdouce do celého světa, učte všechny národy, křtíce je ve jménu Otce i Syna i Ducha svatého!«

Než, i když víme, že Bůh je ve třech osobách, i když to víme zcela jistě, takže každá pochybnost o tom by byla pošetilá, přece nikdy nemůžeme pochopiti toto nejhlubší tajemství naší víry. Sv. Augustin nám praví: »Jak bys chtěl pochopiti přirozenost Boží? Chápu snáze, že ji nemůžeš pochopiti. Neboť Bůh by nebyl Bůh, kdyby nebyl větší než tvá chápavost.«

Můžeme leccos o Bohu pochopiti. Ale vždycky toho bude jen mizivě málo oproti nekonečnému moři tajemství vnitřního života Božího. Vypravuje se o sv. Augustinu, že když se snažil proniknouti tajemství Nejsvětější Trojice, uviděl na břehu mořském anděla, přelévajícího mořskou vodu do malého důlku. Světec se ho tázal, co to činí. Anděl mu odpověděl, že chce přelíti moře do toho malého důlku. Sv. Augustin mu pak dokazoval, že je to naprosto nemožné. A anděl mu řekl: »Ještě větší nemožnost konáš ty, když chceš proniknouti tajemství Nejsvětější Trojice.« Sv. Tomáš praví, že náš rozum jest před Bohem jako zrak nočního ptáka, jenž nesnese ostrého světla. Jsme jako oslnění Božským Sluncem. Chápeme jen to, co může proniknouti náš rozum, vycházející ze smyslového světa. Celou velikost Boží, celou plnost vnitřního života Božího nepochopíme nikdy. Nikdy, ani na onom světě, konečný, omezený rozum lidský nepojme nekonečného Boha. I na věčnosti zůstane Stvořitel větší než tvor.

Ačkoli tajemství Nejsvětější Trojice je nepochopitelné, přece nikterak neodporuje lidskému rozumu.

Církevní Otcové a theologové hledali obrazy, jimiž by poněkud objasnili toto nejhlubší tajemství víry. Uvádějí na př., že též podstata může býti ve třech skupenstvích, na př. voda ve skupenství kapalném, pak ve skupenství tuhém jako led, a konečně ve skupenství plynném jako pára. — Nebo jiný obraz: Je-

den a týž paprsek sluneční, prochází-li hranolem, rozkládá se ve tři barvy: žlutou, červenou a modrou. Často bývá Nejsvětější Trojice znázorňována rovnostanným trojúhelníkem; jedinou plochou, společnou všem třem stejným úhlům, jest jaksi viditelně zobrazena jednota podstaty a trojice osob v Bohu.

To všechno jsou však jen slabé obrazy a náznaky.

Jest však ještě něco většího, než pochopiti Boha, a to jest: milovati Boha. Dokonale pochopiti Boha, to by bylo krásné; ale milovati Boha, to je záslužné! Věcnou blaženost si nezasloužíme tím, že pronikneme tajemství Nejsvětější Trojice, nýbrž tím, že trojediného Boha milujeme z celého srdce, z celé duše, ze vši síly a pokorně mu sloužíme. Tomáš Kempenský krásně praví v Následování Krista: »Co by ti prospělo, kdybys uměl učeně vykládati tajemství Nejsvětější Trojice, ale neměl pokory, bez níž se nemůžeš líbiti Nejsvětější Trojici?«

Proto pokorně se skloňme před tímto nevystihlým tajemstvím a milujme Boha trojediného celým srdcem a následujme též jeho vnitřní život. Celý náš život nechť je život poznání a život lásky ve službách Nejsvětější Trojice! Jako věčné Slovo Boží je obrazem Božího myšlení, tak i naše slovo nechť je vždy obrazem našich myšlenek, každé naše slovo nechť je vždy pravdivé! A z naší činnosti rozumové nechť vychází láska, jež prozáří celý náš život. Celým svým životem vyznávejme a oslavujme trojediného Boha. Celý svůj život zasvěťme Nejsvětější Trojici a jděme za tímto svým cílem důsledně, i kdyby to mělo státi sebe větší oběti. Jdeme za tímto svým cílem statečně a velkodušně. Ano, budme ochotni, bylo-li by třeba, obětovati za víru v Boha i svůj život, neboť víme, komu jsme uvěřili.

Msgr. E. m. Ž á k :

Zápas s Bohem.

Jsou nevěřící, kteří se vůbec nezabývají metafysickými otázkami. Upření myslí i srdcem výhradně k zemi, jdou bez zájmu o pravdy náboženské klidně tímto životem. Jejich věrou stala se nevěra, nebo aspoň skepse, pochybovačnost.

Tak nebylo u Friedricha Nietzsche, svým povoláním profesora klasických řečí v Basileji. Tento reprezentant moderní nevěry po celý život znovu a znovu se vracel k otázce víry v Boha. Mluví »o věčných stěnách, o něž svými křídly ustavičně bije.«

Nietzsche, pocházející z rodu, v němž jeho děd i otec byli evangelickými pastory, prožíval své mládí v ovzduší víry. Byl již 20letý, kdy napsal báseň na »Neznámého Boha.« Vyznává v ní toto:

»Chci tě znáti, ty Neznámý, hluboko v moji duši zasahující, jako bouře životem mým krácející.«

»Ty nepochopitelný, mně přfbuzný, chci Tě znáti, sám Tobě sloužiti.«

Nietzsche tuší tajuplnou přítomnost Boží. Volá k Bohu. Ale že mu Bůh neodpovídá, toto mlčení jej pobuřuje; ano, stupňuje se až v hněv a krajní nenávisť Boha.

Jinak bylo u velkého vůdce židovského národa, Mojžíše. Samoten na Sinaji, pozorně naslouchá slovům Jahve. A prosí: »Jestli jsem, Pane, nalezl milost před obličejem tvým, ukaž mi tvář svoji, abych znal Tebe.« A řekl Hospodin: »Ne budeš moci viděti tváře mé, neboť neužří mne člověk a živ bude.« A byla víra v Israeli, že by hned

umřel, kdo by pokoušel se viděti Boha. (11. Mojž. 33, 13 a násl.) Proto žádný Israelita neodvážil se vysloviti touhu, že chce Boha viděti.

Nietzsche toužil pochopiti Boha nepochopitelného. A tato touha jej pronásledovala po celý život. V básni »Nářek Ariadny« volá:

»Nepojmenovatelný, hrozný! Ty lovče za oblaky,
neznámý Bože! co chceš, zahaleči, ode mne?
Dej, ano odevzdej, ukrutný nepříteli, mně sama sebe!
Pryč utekl sám, můj poslední, jediný druh,
můj veliký nepřítel, můj neznámý, můj popravčí —
Nikoli! Bůh!

Vrať se zpět se všemi svými mukami ke mně,
k poslednímu ze všech osamělých!»

Bolestná touha po Bohu byla stále krvácející ranou v jeho duši. A tento vnitřní boj o Boha nabývá u něho paradoxní formy úporného popírání Boha. Nelze čísti bez hlubokého pohnutí vlastní jeho doznání: »Všechny potoky mých slz spěchají k tobě a plameny mého srdce planou k tobě, můj neznámý Bože, má bolesti, mé štěstí poslední!»

Sám trpí krutě pod svojí nevěrou. Ale je si též vědom, jak pod ní bude trpěti i lidstvo. Smělou dynamikou slova vylíčil to ve svém známém fragmentu »O šíleném člověku.« V něm vlastně zosobňuje sebe sama.

Šílený člověk přichází ve dne, se svítící lucernou v ruce, — jak kdys činil athénský podivínský filosof Diogenes — na tržiště k zástupu lidí. Chce jim vysvětliti, co všechno ztratili se ztrátou víry v Boha.

Volá k nim: »Kde je Bůh?« A když oni udivení otázkou, mlčí, praví muž: »Já vám to povím. My jsme jej zabili; já i vy. My všichni jsme jeho vrahy. Ale jak jsme to učinili? Jak jsme mohli vypít moře? Kdo dal nám houby, abychom mohli smazati obzor? Co jsme učinili, když jsme odpoutali tuto zemi od slunce? Kam se ona řítí? Kam se řítíme my? Pryč ode všech slunců? A neřítíme se stále i my? Zpět, ku předu, na všechny strany?

Jest ještě nějaké nahoře a dole? Nebloudíme nekonečnou nicotou? Nedýše na nás prázdny prostor? Nenám větší zima? Nenásleduje ustavičně noc z nocí? Nemusíme rozsvěcovati svítlny za dne? Jestě neslyšíme hluk hrobařů, kteří pochovávají mrtvého Boha.«

Po těch slovech šílený člověk se odmlčel a zase hleděl na své posluchače. Také oni mlčeli a hleděli na něho cize. A člověk na konec mrštil svítlnou na zemi, až se rozbila a zhasla. »Přišel jsem příliš brzo«, řekl; »ještě není pro mne čas. Tato ohromná událost je teprve na cestě a jde dál; ještě nedonikla k lidským uším. Blesk a hřmění potřebují čas; světlo hvězd potřebuje čas. Události potřebují čas, i když se staly, aby byly viděny a slyšeny. Tato událost (všeobecné nevěry) jest stále ještě vzdálenější, nežli nejvzdálenější hvězda. A přece my to učinili!« —

Nietzsche ve svém bystrozraku přece zase doznává, kam by lidstvo ve všeobecné nevěře jedinou dospělo. Prohlašuje, že s posledním křesťanským dogmatem zanikne též všechna humanita. Doznává, že »ono nejlepší v nás pochází z citů dřívějších dob. Slunce již zapadlo. Ale slunce našeho života ještě hřeje a svítí od něho (t. j. od Boha), ač ho již nevidíme.«

Sám vášnivý bojovník proti Bohu »nehněvá se na ty,

kteří o půlnoci plíží se kol hrobu svého Boha.« Chápe tichý stesk těch, kdo Boha ztratili.

Zajímavý je Nietzscheův rozhovor s chotí jeho nejvěrnějšího přítele, bohoslovce Overbecka. Tato dáma chtěla Nietzscheovi v jeho nevěře polichotiti. Proto pravila, že křesťanské náboženství nemá pro ni útěchy; a myšlenka na Boha nemá pro ni reálného základu. Tu Nietzsche, zřejmě rozrušen, jí odpověděl: »To říkáte jenom proto, abyste mne podpořila. Nevzdávejte se této myšlenky, neboť tak, jak vás znám, veliká myšlenka na Boha ovládá váš život.« A při tom Nietzsche hluboce vzdychl, jeho tvář jevila nejprve vzrušení a potom nabyla kamenného klidu. Za chvíli pak doložil: »Já jsem se ho (Boha) zřekl; chci tvořiti nové, nechci a nemohu zpět. Zahynu na své vášně. Zmítají mnou sem a tam; stále, jako bych se rozpadal, ale nezáleží mi na tom.« Při tom Nietzsche nemiloval těch obvyklých nevěrců, kteří se potácejí mezi věrou a nevěrou po celý život. Píše o nich takto: »Byť mně bylo úzko, musil jsem se smáti. Nikdy nevidělo mé oko takovou pestrout strakatinu. Paděsáti barvičkami pomalování ve tváři i na údech, tak seděli jste k mému údivu, vy přítomní. Všechny doby žvaní proti sobě ve vašich duších.«

V bibli (1. Mojž. 32, 31—28) čteme o zápase Jakobově s neznámým. Když se Jakob vracel po 20letém pobytu u Lášana zpět do svého domova, za nočního ticha a osamělosti přišel k němu záhadný muž a zápasil s Jakobem až do rána. Když tento neznámý viděl, že by Jakoba nemohl přemoci, dotkl se, aby ukázal svůj vyšší původ, jeho nohy a ta hned uvadla (zchromla). A Jakob, poznávaje v tajemném muži posla Božho, žádal jej, když dennice zářila, za požehnání. Neznámý mu požehnal a dal mu jméno Izrael, t. j. bojovník Boží, řka: »Poněvadž proti Bohu silný jsi byl, tím více lidí přemůžeš.«

Podobný zápas s Bohem vedl Nietzsche po celý život. Ale nechtěl v něm podlehnouti. Chtěl býti vítězem. Nebyl bojovníkem pro Boha, ale proti Bohu, ač jasně si byl vědom toho, že podlehne v nerovném zápase. A jistě i tento zápas to byl, který vyčerpával velikou jeho duševní energii, až jeho duch, jako zapadající hvězda, ponořil se v temné mraky šílenství.

V listu, psaném svému příteli Brandesovi, psaném na papíře, jako pro dítě tužkou linkovaném, velikými písmeny, na konec napsal, řekl bych, načáral, slovo: »Ukřižovaný«. To bylo poslední napsané Nietzscheovo slovo. Myslil-li při něm na Krista, jež ve své poslední knize nesmiřitelně napadl, nebo sám chtěl jím projevit vlastní duševní utrpení a muka, těžko je dohadovati.

Nietzsche zemřel 25. srpna r. 1900. Nad jeho hrobem v rodišti jeho Röcken u Lützeny pronesl jeho přítel Oehler paradoxní, protismyslná a přece pravdivá slova: »Nietzsche byl nejzbožnější z všech, kteří v Boha nevěřili.« Před 15 sty lety žil jeden z největších myslitelů, pravý genius Augustin, přední učitel církevní. I on daleko bloudil od pravdy, oddán učením manicheismu. Byl i on profesorem, učitelem řečnictví v Římě a potom v Miláně. I on zápasil s Bohem. Ale v 33 letech se stal křesťanem a napsal ona všem pochybujícím a váhajícím věkopamátná slova: »Stvořil jsi nás, Pane, pro sebe a nepokojné je srdce naše, dokavád nespočine v Tobě.«

Kominternu ve Španělsku.

Koncem dubna americký »Saturday Evening Post« uveřejnil článek bývalého šéfa sovětské vojenské výzvědné služby gen. Krivického (toto jméno je ovšem pseudonym). V článku Krivický podrobně popisuje úlohu, kterou hráli komunisté ve Španělsku a prozrazuje řadu zajímavých podrobností. Krivický, podobně jako mnoho jiných bolševických diplomatů a úředníků, odepřel návrat do SSSR., když v roce 1937 se tam konala pověstná »čistka«, jejíž obětí se stala i řada bolševických generálů, s maršálem Tučačevským v čele. Avšak i nyní Krivický prohlašuje, že z přesvědčení zůstal komunistou-lenincem.

Krivický především popisuje, jak se připravovala intervence komunistů ve Španělsku a jak se jim tam podařilo ovládnouti veškerý vládní aparát. Bylo toho dosaženo tím, že pomáhali vojensky jen těm španělským činitelům a skupinám, které se jim úplně podřídily. Nejdéle se tomuto podřízení vzdávala Barcelona, jelikož tam vládli anarchisté a trockistické živly, ale později komunisté úplně ovládli i Barcelonu. Pověstná mezinárodní brigáda, která rudým zachránila Madrid roku 1936, byla utvořena takto: Z SSSR přijelo asi 500—600 spolehlivých komunistů, výhradně neruského původu, kteří tvořili jádro brigády. Dále v celé řadě států tamní komunistické strany organizovaly kanceláře pro verbování dobrovolníků. Brzo čítala mezinárodní brigáda 15 tisíc mužů, z nichž většina opravdu s nadšením věřila komunistickým ideálům. Verbování dobrovolníků místními komunistickými stranami provádělo se vždy za dozoru tajného vojenského přidělence z SSSR, který jediný udržoval styk dotyčné komunistické strany s vojenskou výzvědnou službou SSSR (totiž se samotným Krivickým). Zajímavé je to, že všem dobrovolníkům po příjezdu do Španělska odebrali pasy, které poslali do Moskvy, kde jich upotřebili pro agenty kominterny, posílané do ciziny. Hlavními vedoucími intervence ve Španělsku byli Berzin (Lotyš) a Artur Staševský (Polák). Berzin velel sovětským vojenským oddílům a byl skutečným velitelem celé »republikánské« armády, ale o jeho přítomnosti ve Španělsku vědělo jen několik málo zasvěcenců. Sovětské vojenské oddíly nebyly početné. Prý nejvýš 2.000 osob. Byli to vesměs techničtí odborníci pro letectví, dělostřelectvo a pod. Tyto oddíly byly drženy v přímé izolaci ode všech cizích osob, s nimiž se stýkaly jen v nejnútnejších případech. Staševský měl též dohled nad hospodářskými věcmi a na jeho návrh bylo do SSSR posláno španělské zlato jako výměna za zbraně. Později přijela do Španělska třetí významná osoba z komunistického vedení, a to šoudruh Slucký. Jeho úlohou bylo organizovati španělskou GPU a provést patřičnou čistku. Čtenářům »Katolika« je známo, kolik obětí si vyžádalo řádění GPU mezi španělskými duchovními a věřícími. Ale čistka se prováděla též mezi odpůrci stalinovské politiky v řadách komunistů, anarchistů, socialistů a pod. Krivický dosti podrobně popisuje teror GPU a zdůrazňuje, že GPU pracovalo ve Španělsku samovolně, aniž bralo na někoho ohled. Prostě se prováděly známé instrukce kominterny, které vyžadují, aby při každé příležitosti bylo zničeno co nejvíce odpůrců komunismu. Je zajímavé, že při čistce bylo »odstraněno« i několik osob, které měly velké zásluhy z doby před komunistickým ovládnutím země. Tak »zmizel« na příklad generál Kleber, velitel mezinárodní brigády, která zachránila Madrid, a s ním i několik jeho pomocníků. Později byl v Moskvě zastřelen i sám Slucký. Krivický tvrdí, že jest to u nynějšího komu-

nistického vedení zvykem, odstraňovati všechny, kdož příliš mnoho vědí. Jelikož Krivický toho věděl také mnoho, domníval se, že bude i s ním zle. Proto odepřel vrátiti se do SSSR. V jeho prozrazení je sice mnoho, co nutno bráti s určitou rezervou, ale zřejmě po jeho sděleních nebude si již nikdo troufati tvrditi, že »republikánské« Španělsko nebylo pod rozhodujícím vlivem III. internacionály, která tam dělala všechno podle libosti. Článek Krivického vyvolal nesmírný zájem v celém světě a byl přetisknut a komentován četnými časopisy.

E. Kalikin.

Ladislav V š e t e č k a, ředitel Svazu kat. charity:

Katolická charita.

Maje psáti o katolické Charitě, podjal jsem se úkolu velmi nesnadného. Neboť pole její činnosti jest rozsáhlé jako celý svět, jejích skutků jest jako kapek v dešti, snášejićím se na daleké a široké krajiny a jejího ovoce míra nepřeberná.

Avšak jako pohled s vyvýšeného místa na utěšenou krajinu, byt' mohl postřehnouti jenom omezený úsek obzoru a tím jenom jistou část půvabů a krás, které tam vytvořila všemohoucí ruka Boží a snad i dovedná ruka lidská, působí přece v duši uspokojení a potěchu, tak i krátký článek o katolické Charitě předvede posluchači nepatrný sice, přece však potěšitelný pohled na ušlechtilou činnost, na níž máme míti podíl všichni bez rozdílu.

Co jest rozuměti slovem »Charita«?

Mohli bychom říci krátce: Je to dobročinnost, čili projev lásky ke strádajícímu neb jakkoliv trpícímu, radou i skutkem.

Aneb obšírněji: Charita je blahovlnná láska, křesťanská láska bliženská, souhrn skutků bliženské lásky dobrovolně vykonané, zvláště pak plánovitě organizovaná, dobrovolná, z pohnutek náboženských, křesťanských, plynoucí činnost pomocná k hospodářskému, tělesnému, duševnímu a vědeckému povznesení jednotlivce, stavu, obce, národa nebo společnosti lidské vůbec.

Byli bychom nespravedlivými, kdybychom chtěli tvrditi, že člověčenstvo neznalo před křesťanstvím dobročinnosti vůbec. Vždyť Stvořitel vložil v duši člověka hned při prvním stvoření se svým obrazem také soucit, jenž by, nejsa pokažen zlobou anebo vášněmi, nutkal člověka k pomoci. Nalézáme-li na jednom prastarém náhrobku egyptském nápis: »Byl jsem pln lásky ke svým bratřím, dával jsem chléb hladovým a nápoj žíznivým«, slyšíme-li u Indů příznání knížete Asoka z III. století před Kristem: »Dal jsem vysázeti banány a mandlovníky podél cesty, aby skýtaly lidem a zvířatům stínu, dal jsem každé půl druhé míle vykopati studny a postaviti přístřeší k užitku lidem i zvířatům«, jsme mile překvapeni ušlechtilostí těchto pohanů. Ovšem, to byly oasy na poušti pohanstva ve svém celku lásky blíženecské neznalého a náchylného spíše ke křivdám a ukrutnosti.

Ani Starý Zákon, znalý příkázání: »Milovati budeš bližního svého, jako sebe samého«, nechápal plného rozsahu a obsahu těchto slov, vztahuje povinnost plniti ji jenom vzhledem k příslušníkům jednoho — svého totiž — národa a vylučuje všechny ostatní.

Teprve z úst Ježíše Krista, Syna Božího, vyplynulo podobnoství o milosrdném Samaritánu, hlásající, že každý člověk je náš bližní, přítel i nepřítel. A z úst Jeho miláčka, učedníka Jana, který nejlépe chápal slova svého Mistra, vytryskla slova: »Řekne-li někdo »Miluji Boha« a nenávidí-li bratra svého, jest lhář, neboť kdo nemiluje bratra svého, kterého vidí, která

může milovati Boha, jehož nevidí?» (I. Jan 4, 20). Kristus byl a je tím zdrojem, z něhož se vyřinul proud pravé lásky, horoucí jako láva, ale nikoliv zžírající, spalující, nýbrž rozněcující a oblažující. Samým apoštolům, chtějícím tuto nesmírnou lásku vyjádřit, jako by chyběla slova. Petr mluví o ní, zmohl se na tři slova: »Chodil, dobře čině.« (Sk. ap. 10, 38). Krátká to slova a přece výstižná. Každý krok Kristův — skutek lásky. »Chodil, dobře čině«... bylo heslem apoštolů, když světili a ustanovovali sedm jáhnů, jimž byla svěřena v Jerusalemě péče o chudé. Tímže heslem proniknutí byli i první křesťané, o nichž znamená Písmo svaté zprávu: »Obec věřících však měla jedno srdce a jednu duši... vždyť nebylo mezi nimi ani žádného chudého, neboť ti, kteří byli majiteli polí neb domů, prodávající je, přinášeli peníze za to, co prodávali a kladli je k nohám apoštolů. Rozdávalo se pak každému podle toho, jak bylo komu potřeba« (Sk. ap. 4, 32, násl.).

Přejdeme nyní v duchu staletí a vizme, ovšem jenom letmo, jak vyvstávají v církvi jasné postavy světců. Kdo byli ti, jež církev takto nazývá a jež ozdobila svatozáří? Byli to ti, kteří »chodili, dobře činíce«, byli to hrdinové křesťanské lásky milosrdné, hrdinové Charity. Byli to lidé, kteří dovedli bystrým okem vystihnouti choroby duchovní i tělesné své doby a vynalézti věrou osvěceným rozumem a srdcem, proniknutým láskou Kristovou lék proti nim a podati jej ochotnou rukou jednotlivcům i celku. Byl to na př. takový Cyril a Metoděj s křížem a knihou v rukou a s abecedou, kterou podali našemu národu. Byl to takový Václav, putující Prahou se sluhou Podivenem, nesoucí na knížecích ramenou otep dřeva a v ruce koš s chlebem do chatrčí mrznoucích a hladových. Anežka Přemyslovna, rozdávající na prahu kláštera na Františku almužnu pražské chudíně.

(Dokončení.)

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řídte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

PIUS XII. A FILM.

Když Sv. Otec Pius XI. přijal kdysi ve své audienci vůdčí osobnosti mezinárodní filmové akce, pravil mezi jiným s úsměvem: »Nemyslete, že jsem ve filmových otázkách nevědomým.« Totéž by mohl o sobě říci jeho nástupce, bývalý kardinál státní sekretář Pacelli. Naše čtenáře bude jistě zajímati dopis, který nyní Sv. Otec zaslal prezidentu mezinárodní katolické filmové centrály, kanovníku Brohému. Tento dokument dává nahlédnouti do zákulisí sociálních, kulturních a hospodářských problémů filmových, ve světle mravní odpovědnosti. Můžeme proto doufati, že i Sv. Otec Pius XII. zařadí mezi úkoly svého pontifikátu péči o film, jako o největší a nejpůsobivější prostředek.

Státní sekretariát Jeho Svatosti. Vatikán, 27. dubna 1934.

Pane kanovníku,

Svatý Otec vzal s živým zájmem na vědomí Vaši zprávu o záslužné činnosti Katolické Filmové Kanceláře a o Vašem předsevzetí ke stále pečlivější práci.

Jeho Svatost zdůraznila dobrotivě nutnost tohoto apoštolátu, který by měl všechny lidi dobré vůle sjednotiti a pohnouti k tomu, aby své snahy, svoji energii a svoji činnost řídili tak, aby tento mocný technický prostředek sloužil k rozšíření snah o mravní výchovu lidí.

Nehledě k veřejným ustanovením, zavedeným již správami různých zemí, je Sv. Otec se všech stran stále upozorňován na náboženské a mravní nebezpečí, vycházející z filmových představení, která vykonávají nesmírný vliv na velkou část lidstva, zvláště mládež, skutečnost to, která je pro budoucnost opravdu velmi důležitá.

Chvalitebné snahy zákonodárců, vědeckých pracovníků, rodičů a vychovatelů, kterým byla svěřena úloha vyučiti nové generace počestnému smýšlení a životu, jsou vystaveny nebezpečí, že budou nezadržitelně ořeseny častým předváděním vy-

umělkovaného a nežítelného života, v němž převládající materialismus již sám o sobě jest popřením a odmítnutím hodnot, křesťanstvím chráněných a nepostradatelných pro zachování křesťanské mravnosti ve světě.

Zatím co pozvolna odumírá pocit svědomí a instinktivní odpor ke zlému, jež jsou známkou a měřítkem cnosti, zatemňuje se duch a zaplétá se do názorů na svět a život, zcela neslučitelných s příkazy křesťanské moudrosti, jež po dvě tisíciletí zakládaly čest a velikost národů.

Musí-li tak ožehavá otázka býti předmětem starostí všech lidí dobré vůle, kteří milují svoji otčinu, tím spíše musí prochnouti vřelou horlivostí ty, kteří se jako bojovníci v Katolické akci v různých zemích věnovali tak záslužnému apoštolátu náboženské a sociální obnovy. A je-li nutno čeliti bdělým a pevným odporem všude se vzrůstajícímu zlu tím, že se bráníme představám nepřátelským křesťanskému světovému názoru a dobrým mravům ovlivňovanému uspořádání života, vzniká na jiné straně ještě nutnější povinnost udělati z kina kladnou a spořádanou činnost nástroj zdravé výchovy. I vědecké pokroky jsou božími dary, kterými musíme Bohu sloužiti k větší Jeho slávě a k rozšíření Jeho království.

Touto otázkou, která bude stále palčivější, se musí zabývat katolíci všech zemí světa z povinnosti, kterou jim ukládá jejich svědomí. Kino bude největším a nejpůsobivějším prostředkem, ještě vlivnějším než tisk, neboť určité filmy vidělo několik milionů diváků. Pro tento důvod jest velmi žádoucí, aby organizování katolíci se ve schůzích Katolické akce, ve studijních kroužcích atd. neustále zabývali filmovými otázkami. Je také důležité, aby katolické noviny ve svých všeobecných i zvláštních rubrikách chválily dobré filmy a káraly špatné.

Jeho Svatost chválí práci, kterou vykonala mezinárodní katolická filmová kancelář, jakož i pracovní program, jehož uskutečnění chce tato urychleně dosáhnouti v budoucnosti.

Katolická filmová kancelář, aniž by se vázala odpovědností a starostí hospodářské povahy, usiluje právem o rozmnožení velkých a veškerými moderními vymoženostmi opatřených a stejnou tendencí vedených podniků pro předvádění povznášejících, vzdělávacích a křesťanským duchem naplněných her, a též proto, aby poptávkou po dobrých filmech u výrobců se vzbudil zájem takového dodávati. Tento program sleduje též cíl povzbuditi odhodlanost dobrých, aby pochopili, že po zajištění širokého odbytiště pro dobré filmy budou míti při nutné odborné znalosti a po svědomité přípravě možnost věnovati se výrobě hodnotných filmů, a tím zajistiti podnikání dobrých materiálních výsledků v průmyslové oblasti.

Sv. Otec chová vřelé přání, aby Mezinárodní katolická filmová kancelář našla pro svoji prospěšnou činnost plného porozumění a velkodušnou spolupráci u katolíků různých národností, zvláště pak, jak výše zdůrazněno, v Katolické akci všech zemí, které především přináleží povzbuzovati tyto snahy a správně vřaditi do pracovního celku a určovati směr a cíl.

Jako záruku nejhojnější Boží milosti pro úspěch díla, které tak očividně usiluje o čest Boží a o spásu duší, posílá Sv. Otec z hloubi srdce vyžádané Apoštolské Požehnání Vám i Vaším spolupracovníkům v tomto svatém apoštolátu.

Váš v Kristu oddaný E. Card. Pacelli.

Filmy posledních premiér:

Třída A.) Filmy pro dospělé bez závad:

Tajemství ordinace. Americký — MGM. Film o lékaři, který obětavě plní povinnosti svého stavu ne pro zisk a jméno, nýbrž z lásky k lidstvu. Vhodný pro spolkové představení.

Třída B.) Filmy s určitými závadami:

Veselá bída. Český — půjčovna A-B. Dobrá veselohra s operetním zpěvem, točící se kolem zpěvačky a chudých komponistů.

Případ Derugův. Německý — Ufa. Lékař jest souzen pro vraždu své rozvedené manželky, která, jak se prokázalo, skončila sebevraždou pro nezhoditelnou nemoc.

Zamilované dobrodružství. Německý — Slavia. Film o pařížské dámě, která se zamiluje do muže, o němž myslí, že jest lupičem, který jest však americkým milionářem.

Tango Nokturno. Německý — Lepka. Detektivní drama o ženě, jejíž sebevražda způsobila zatčení jejího muže, který mlčením chtěl alespoň po smrti zachrániti čest ženy jím vypuzené a propadlé kokainu.

Ženy pro Zlaté údolí. Německý — Ufa. Třináct mužů z osamělého zlatokopeckého tábora požádá guvernéra o vyslání žen do tábora, kde se cítí osamělí. Jejich žádosti je vyhověno a třináct přihlásivších se žen je předem oddáno s jménem neznámých mužů. Přesto dojde v táboře ke sporu dvou přátel o jednu ženu, který vyřeší písečná bouře. III.

Vzpouza v Damašku. Německý — La Tricolore. Potyčky německé koloniální posádky s Araby a Angličany v době světové války. Vyzdvížení vojenských cností. Závadný tanec orientálek. Drsné vojenské prostředí vylíčeno věrně. II.

P s a n e c. Americký — Universal. Dramatický příběh nevinně odsouzeného rybáře, kterému vězeňské prostředí trest jen zvyšuje. Nečekaná vzpoura přinese mu podměnečnou svobodu i tvrdé jednání lidské společnosti. Když konečně je pravý vrah chycen, zasvitne i jeho snoubence naděje v lepší budoucnost. III.

Třída C.) Filmy s určitými velkými závadami, pro které je nelze doporučit:

Mládí. Německý — Elekta. Děj dle dramatu M. Halbeho o tragicky skončivší lásce mladých lidí; pro vyspělé občanstvo. Děj je postaven na mylných doktrinárních předpokladech. II.

T a k o v í jsou muži. Německý — La Tricolore. Německý film z cirkusového prostředí, líčící velkou lásku dvou lidí stejného povolání — artistů.

S l a m ě n ý k l o b o u k. Německý — La Tricolore. Veselohra, spíše ale komedie, točící se kolem slaměného klobouku nevěrné manželky, odloženého v lese na místě mlkovaní. Klobouk sežere kolem jedoucí kůň a musí být proto za každou cenu opatřen nový, aby byla nevěra utulána.

Seznam filmů, tříděných Katolickou akcí v roce 1938

zasílá Katolická akce v Praze IV., Hradčanské
náměstí číslo 8.

Cena K 2.—. Telefon 617-70.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

18. června, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

Výročí korunovace Panny Marie na Svaté Hoře.

10—10.15 hod.: Reportáž z průvodu svatohorského (P. V. Metelka, CSsR).

10.15—10.30 hod.: P. O. Loula, CSsR, rektor: Slavnostní kázání.

10.30—11.30 hod.: Příchod pontifikanta ke korunovačnímu oltáři na Sv. Hoře a pontifikální Mše svatá. Bude provedena Korunovační mše od prof. F. Forsta s orchestrem. Svatohorské propium.

15.30—15.45 hod.: Duchovní promluva prof. Msgra St. Bambase.

15.45—16.30 hod.: Zpívané litanie, pontifikální sv. požehnání a Svatohorský Zdrávas.

16.30—17 hod.: P. Ant. Jarolímek, děkan z Bělčic: Vzpomínky a dojmy svatohorského poutníka.

19. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: JUC. Josef Sychra: Vzpomínáme Václava Beneše Třebízského.

20. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

21. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: prof. A. Dittinger: Den v letním táboře kat. studentů.

22. června, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Z katolického života.

23. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

25. června, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Stan. Špůrek CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Neomylnost římského papeže.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Dominikánů v Olomouci.

10—10.10 hod.: Msgr. Em. Žák, prof.: Duchovní promluva na den.

26. června, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Jan Zahradníček: Čeští patronové.

27. června, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

28. června, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Antonín Salajka: O koncilu florentském.

29. června, čtvrtek, svátek sv. Petra a Pavla: P. I., B.: 6.15 až 6.30 h.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.40—8.55 hod.: J. E. dr. Josef Kupka, biskup: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Církev vítězná.

8.55—9 hod.: Liturgický úvod.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze stoličního chrámu sv. Petra a Pavla v Brně na Petrově.

10—10.10 hod.: Msgr. Dr. Karel Skoupý: Duchovní promluva na den.

30. června, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

2. července, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Kanovník Josef Málek: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Vzkříšení Těla.

10.15—10.25 hod.: P. Alois Daňha, CSsR: Duchovní promluva na den.

10.25—10.30 hod.: Význam Staré Boleslavi.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu Panny Marie ve Staré Boleslavi.

15.30—16 hod.: Požehnání a staroboleslavský Zdrávas.

3. července, pondělí: P. I., B., MO.: 18.10—18.25 hod.: Msgr. Fr. Jemelka: Význam a osoba arcibiskupa Dr. Leop. Prečana.

5. července, středa, svátek sv. Cyrila a Metoděje: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Msgr. Dr. Fr. Cinek: Přednáška na thema: Velehrad vzpomíná 50. kněžského jubilea moravského metropolitě.

10—10.30 hod.: reportáž z Velehradu.

10.30—11.30 hod.: Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu Panny Marie na Velehradě.

11.30—11.40 hod.: Msgr. Dr. Fr. Cinek: Duchovní promluva na den.

15.30—15.45 hod.: P. A. Pelikán, TJ.: Tito jsou otcové naši.

7. července: pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

9. července, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Vojtěch Král: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Desatero v Novém zákoně.

9.50—10 hod.: P. prof. Lad. Cibulka: Duchovní promluva na den.

10—10.30 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu OO. kapucínů v Olomouci.

Naše práce.

Exercicie členů Svatováclavské Ligy a Svazu katolických mužů budou se konati ve dnech 4.—8. července t. r. v Hájků u Prahy. Započnou ve středu 4. července večer a skončí v sobotu 8. července ráno. Poplatek 70 K. Přihlášky na Svatováclavskou Ligu.

Katolická akce spolu se Svatováclavskou Ligou — dovolí-li to úřady — připraví autokarový zájezd na VI. mezinárodní kongres Krista Krále v Lublani, který se koná ve dnech 25. až 30. července t. r. Předběžné přihlášky možno již nyní učinit na adresu Svatováclavské Ligy, Praha IV., Hradčanské nám. čís. 8.

Z domova.

Hlavní poutní slavnost v chrámu Matky Boží, Královny našich hor, v Bozkově, je v neděli 2. července. Poutní období potrvá do 28. září t. r. Dne 5. července bude mít v Bozkově primici dp. Karel Červinka. Mistr Piša z Prahy opravuje nyní též hlavní oltář bozkovský. I okolí poutního chrámu získalo nemalou úpravu parku. Nedávno vykonal pout k Matce Boží bozkovské patron kostela kníže Rohan s chotí. Vzdálenější poutníci mohou být ubytováni v bozkovských chaloupkách tamních horalů. Dotazy zodpoví ř. k. farní úřad Bozkov u Semil.

Papežský misijní ústav sv. Cyrila a Metoděje na Velehradě přijímá do I. třídy gymnasia s právem veřejnosti zbožné a nadané hochy, kteří touží zasvětit se apoštolskému povolání v duchu sv. Cyrila a Metoděje. Bližší podmínky sdělí ředitelství ústavu.

Zahájení exercicií ve Frýdku.

Konečně můžeme podati katolické veřejnosti radostnou zprávu: Otevíráme nový exerciční dům ve Frýdku. Na svahu, pod kostelem P. Marie, se leskne kopule novostavby, v září sluneční se třeptý kříž s věžičky pěkné exerciční kaple. Dům je se tří stran obklopen dosti prostrannou zahradou, jejíž svěží zeleň bude zpřijemňovat pobyty exercitantům. 46 útulných pokojíčků, opatřených vodovodem, ústředním topením a elektr. světlem čeká první obyvatele.

První exercicie budou mít čeští kněží od 2.—6. července t. r. Po nich dívky od 6.—10. července.

Další program: v červenci: 14.—18. studenti vyšších tříd, 18. až 22. července ministranti od 13 let, 22.—26. studenti nižších tříd. V srpnu: 31. 7. až 4. 8. ženy, 4.—8. dívky pokročilejší, 8.—12.

ministranti do 13 let, 15.—19. muži a jinoši intelligence, 28. až do 1. září kněží.

Poplatek za byt a stravování K 50.— (ministranti a studenti K 35.—). Přihlaste se zavčas v Exercičním domě ve Frýdku alespoň 3 dny předem. Nedostanete-li odpovědi, jste přijati.

Exercie na Velehradě ve Stojanově.

Cervenec: 10.—14. intelligence, 17.—21. studenti vyšších tříd (ve Stojanově). 17.—21. studenti nižších tříd (v koleji). 24.—28. kněžské triduum.

Srpen: 31. VII. až 4. VIII. studentky, 7.—11. akademičky a profesorky, 16.—20. učitelky, 23.—27. učitelé a profesori, 28. až 1. září kněžské triduum.

Září: 11.—15. úřednice a dívky z měst, 16.—20. železničáři.

Poplatek za ubytování a stravu: pro inteligenci, učitele 60 K, pro akademičky 50 K, pro studenty 40 K. Přihlášky přijímá Papežská kolej na Velehradě. Začátek naznačeného dne večer, zakončení poslední den ráno.

LITERATURA.

Velké bohovědné dílo dokončeno.

Ceští znalci sv. Písem, P. Dr. Pavel Škrábal, Dr. Tomáš Hudec, P. Em. Soukup, Dr. A. Kleveta, Dr. Prokop Švach dokončili po čtyřleté práci velké bibliotické dílo »Příruční slovník bibliotický.« Uplné dílo obsáhne svazek o přibližně 800 str., 1.600 sloupců, celkem přes 90.000 řádků a bude vydáno nakladatelstvím Kropáč a Kucharský v Praze II., Spálená ul. 23, za nízkou subskripční cenu, platnou pouze pro předem přihlášené subskribenty, váz. v plátně za K 182.—, v polokůži za K 195.—, P. Raoul Plus, T. J.: Kristus v našich duších. Přeložila Maria Alfonsa. Nákladem Tiskového družstva v Hradci Králové, Adalbertinum. Cena 12.50 K.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

V červnu bude svatopetrský dóm dějištěm dvou nových kanonizací. 18. června bude do počtu světic katolické Církve povýšena služebnice Boží Emilia de Vialar, zakladatelka kongregace sester sv. Josefa, zesnulá r. 1856, dne 26. června první apoštolský vikář habešský, Msgr Justin de Jacobis.

Letos je tomu 100 let, co byl Svatým Otcem Řehořem XVI. za svatého prohlášen svatý Alfons Maria di Liguori, zakladatel kongregace Nejsvětějšího Vykupitele, misionářů chvalně známých i v naší vlasti, jejichž péči jsou svěčeny i naše nejvýznamnější poutní svatyně mariánské ve Staré Boleslavi a na Svaté Hoře. V roce 1871 byl svatý Alfons zařazen papežem Piem IX. do počtu církevních učitelů.

Františkánský řád má nového generála, jímž o vigilii Svatodušních svátků byl podruhé zvolen Pater Leonardo Maria Bello. Jeho opěté zvolení generálem Serafinské řeholní rodiny jest druhým případem v historii tohoto řádu.

Svatý Otec Pius XII. promluvil poprvé šířeji o Katolické akci při audienci, kterou dělal 14. května účastníkům sjezdu mezinárodní Unie katolických ženských svazů.

Svatý Otec Pius XII. přijal nedávno v audienci melchitského patriarchu z Antiochie, Msgra Cyrila Mogabgada, s nímž byli audienci přítomni ještě čtyři melchitští biskupové. Svatý Otec ve svém proslavu poukázal na význam audiencie a podotkl, že jest již přítomen též jeden z biskupů, v jehož diecési Ježíš Kristus světil svatému Petrovi klíče království nebeského. Nyní přišla chvíle, pokračoval Náměstek Kristův, kdy synové Církve Kristovy musí zdvojnásobiti svoje snahy a přivésti svoje spolu-bratry pod ochranný plášť společné Matky Církve. Když Melchité se o to snaží co nejvíce, neboť tím budou jen následovati příkladu svých velkých učitelů a světců, svatých Athanasia, Cyrila, Chrysostoma a Jana Damascenského. — Katolický patriarcha Melchitů sídlí střídavě v Damašku, Alexandrii a Kairu. Má titul patriarchy antiochijského, alexandrijského, jerusalémského a celého východu. K jeho patriarchátu patří pět arcibiskupství: v Tyru, Aleppo, Bosra-Hauran, Homs-Hama, Bejrut a 7 biskupství: Damašek, Akko, Sidon, Cäsarea, Tripolis, Baal-beek, Zahle, arcibiskupství Zajordánské a patriarchální vikariáty Palestýna, Egypt a Turecko. Celkem má patriarchát 18 biskupů, 170 kněží světských a 340 kněží řádových a 150.000 věřících.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. Počátkem dubna konal se v Čenstochové výroční sjezd delegátů polského svazu katolických mužů. Mluvil na něm biskup Dr. Kubina.

O svátku sv. Vojtěcha konaly se s velkou okázalostí v Hnězdě velké církevní slavnosti na počest tohoto světce. Do Hnězda přijely velké poutní výpravy z Velkopolsky a Pomorí. Mši sva-

tou sloužil a slavnostní řeč měl sám J. E. kardinál-arcibiskup Hlond.

17. května zemřel ve věku 78 let hnězdenský biskup-sufragán Antonín Laubitz, když se byl právě vrátil z 10denní biskupské visitace. Jeho zásluhou byla obnovena v plné kráse hnězdenská katedrála a postaven pomník Boleslavu Chrabrému.

Jeho Eminence kardinál primas polský Hlond vydal 4. května zvláštní list o nových úkolech Katolické akce, ve kterém mimo jiné sděluje, že nový papež Pius XII. si přeje, aby Katolická akce vyvíjela svoji činnost nadále podle zásad a direktiv zemřelého papeže Pia XI.

V 22. čísle polského katolického literárního a uměleckého týdeníku »Kultura« bylo vzpomenu 10. výročí smrti básníka Otakara Březiny, zvláště jeho výroku, který učinil v těžké nemoci k svému příteli Jakubu Demlovi: »Může-li mlti mé slovo kdekoliv vliv, má-li u Vás jakous vážnost, snažně Vás prosím, neopouštějte Církve. Dnešní boj s Církví, který se protiví lidské důstojnosti a je tak živý, odehrává se u nás s takovou urputností a v takových rozměrech, že se musíme báti o náš národ.

Rusko. Moskva a Petrohrad jsou v poslední době přímo zaplaveny řetězovými dopisy obsahující úryvky z Pisma svatého. Kdo je rozesílá, nepodařilo se dosud vypátrati. Kdo dostane podobný dopis, má jej odevzdati podle úředních pokynů úřadům. Bylo sice zatčeno již mnoho osob, musily však býti pro nedostatek důkazů propuštěny. Záplava dopisů, jak sděluji holandské listy, však neustala.

Nenávisť v Rusku proti duchovenstvu všech vyznání trvá dále. Nedávno vojenský soud v Alma-Ata, ve střední Asii odsoudil k smrti zastřelením 3 osoby, mezi nimiž byl i mohamedánský duchovní.

Z EVROPY.

Belgie. Denník katolických Vládmů »De Standaard« vycházející v Bruselu, oslavuje v tomto měsíci čtvrtstoletí svého založení. Přípravy pro jeho vydávání byly skončeny již na podzim r. 1914, ale světová válka oddálila uskutečnění až do r. 1919, kdy vyšlo první číslo.

Francie. Krátce po ukončení velkolepého eucharistického kongresu v Alžíru zemřel v Tunisu arcibiskup kartaginský a primas africký, arcibiskup Msgr Lemaitre ve věku 75 let. Již jako biskup sudanský a hlavně jako arcibiskup kartaginský vykonal veliké misijní dílo. Jeho pomníkem v Africe jsou četné chrámy a kaple, misijní stanice a školy. Ve světové válce povolal jej Clemenceau do Paříže a jmenoval jej brigádním generálem duchovenstva všech domorodých pluků severní Afriky. Msgr Lemaitre byl pochován v kryptě katedrály v Kartagu podle apoštola Afriky kardinála Lavigerie.

Jubileum katolického denníku. Význačný katolický denník Le Neuvelliste v Lyonu oslavil nedávno 60 let vycházení. Je to vedoucí katolicko-národní list francouzský. Oslava novinářského jubilea byla zahájena slavnostním rekviem za zesnulé zakladatele a spolupracovníky v chrámu sv. Františka Saleského, patrona novinářů. Kardinál-arcibiskup lyonský Msgr Gerlier měl slavnostní promluvu.

Čím je věrným Čechům Stará Boleslav, místo mučednické smrti dědice země České svatého Václava, tím je Francouzům lotrinská vesnička Domrémy, rodiště národní jejich hrdinky a světice svatě Panny Orleánské. V neděli o svátku Nejsvětější Trojice prožívala tato veska slavný den. Tamní chrám zasvěcený svatě Janě z Arku, jejich rodačce-světici, byl rozhodnutím Svatého Otce povýšen na papežskou basiliku. Náměstek Kristův vyslal k slavnosti svého legáta, kterýmžto čestným úřadem byl pověřen kanadský kardinál-arcibiskup Msgr Villeneuve z Quebecu. Slavnost započala pontifikální Bohoslužbou, kterou celebroid kardinál-legát na esplanádě basiliky. Po jejím ukončení vyslechli shromáždění rozhlasový projev Svatého Otce. Odpovědně konalo se slavnostní procesí od basiliky ku starému kostelu a rodnému domku světice, kde bylo proneseno několik proslovů. Basilice dostalo se darem ostatků světice. Slavnost byla zakončena večerní pobožností a slavným požehnáním.

Španělsko. Ve všech barcelonských školách byly počátkem května slavně zavěšeny kříže, posvěcené před tím v katedrále. V četných budovách zavěsil kříže osobně barcelonský biskup.

V našem listu přinesli jsme již mnoho zpráv o tom, jakých ztrát utrpěly v občanské válce španělské duchovní řády. Nežůstalo však jen při těchto a vzedmuté vlny vášní zasáhly i katolickou žurnalistiku. Teprve nyní bylo zjištěno, že za bouří ve Španělsku bylo zavražděno i 44 katolických novinářů. Největších ztrát doznal význačný španělský katolický deník »El Debate«, jehož redakce pozbyla 26ti členů, kdežto madridský deník ABC ztratil 18 členů. Dalšími obětmi jsou ředitel tiskové služby Logos a benediktin P. Rafael Alocer, ředitel bibliotéky »Pax«.

Holandský katolický deník Maasbode přinesl zajímavé podrobnosti, týkající se proslulého královského zámku španělského Escorialu a jeho osudů v nedávné občanské válce. V zámku, který je zároveň královskou hrobkou a klášterem, sídlili řeholníci augustiniáni, z nichž 60 bylo za hrůz válečných zavražděno

a 6. odvěčeno. O jejich osudu není ničeho známo. Mezi zavražděnými, kteří všichni zemřeli hrůznou smrtí pro víru, byl i světoznámý orientalista P. Martinez Antuna a historik P. Garcia Fuente. Toliko tři otcové kláštera ušli náhodně smrti. Jeden z nich, P. José Lamas, provedl ihned po osvobození zámku národní armádou zjištění škod. Proslulá bibliotéka kláštera, čítající 4000 rukopisů a 130 tisíc svazků byla odborně vyloupena. Bylo ponecháno jen několik vzácnějších svazků a rukopisů pro oklamání zahraničních návštěvníků. Zmizelo 1400 arabských rukopisů, tvořících jádro knihovny, dále 54 nejceněnějších řeckých a 150 vzácných kastilských rukopisů. Z hebrejských rukopisů schází nejceněnější kusy připravené k vydání tiskem. Z rukopisů zůstaly na místě toliko podružnější kusy. Ostatní knihovna byla odvezena do stoupy. Zmizely také četné cenné malby od Goye, Tiziana, Greco, Velasqueze, Tintoreta a Veronese a všechny cenné gobelíny.

Švýcarský. Národní poutní svatyně katolických Švýcarů je klášter Panny Marie v Einsiedelnu. Byl založen v r. 937 blah. Benno z Mohuče a bl. Eberhardem. Svatý Wolfgang, jehož naši zbožní předkové pojali do počtu svatých českých patronů, byl tam děkanem a proslulým učitelem tamní školy. Císař Otto I. propůjčil opatům kláštera titul říšských knížat. Dodnes má klášter vlastní školu a velikou knihovnu, obsahující 1200 vzácných rukopisů, 600 prvotisků a 70 tisíc svazků knih. Klášterní chrám v dnešní podobě je dílo bratra-laika téhož kláštera Kašpara Moosbruggera. Byl postaven v letech 1719—1735 a pojme na 5000 osob. Je to nejnádhernější barokní stavba severně a jižně Alp. Ročně přichází tam na 200 tisíc poutníků uctít milostný obraz Panny Marie.

Z OSTATNÍCH SVĚTADILŮ.

Nejstarší vysokou katolickou školou ve Spojených státech je universita georgetownská, založená r. 1789 arcibiskupem Johnem Carrollem. Bude tudíž letos slaviti 150. výročí svého vzniku.

K jubilejním slavnostem, které potrvají týden, ohlásilo svoje deputace 1500 vysokých škol a kolegii a 500 vědeckých společností, vedle několika tisíc bývalých žáků.

Významné vědecké dílo z oboru církevní historie, vyšlo nedávno v Kanadě. Je to kniha »Znaky biskupů kanadských«, historicko-heraldické album portrétů, znaků a životopisů všech kanadských biskupů, počínaje Msgre de Lavalem z r. 1658 až po dnešní dobu. Dílo má 325 stran, 230 obrazů papežů, kardinálů, arcibiskupů, biskupů a opatů a 245 barevných znakových příloh.

Náboženská situace v Mexiku zdá se býti poněkud utěšenější než v letech předcházejících. V některých státech konají se již i veřejné náboženské projevy. Jsou to jmenovitě poutě do národní svatyně Mariánské v Quadaloupe, které jsou stále čtenější. Také biskup v Tabasco, meškající po několik roků ve vyhnanství, vrátil se před nedávnem do svého sídla a vykonává nerušeně svůj pastýřský úřad. Guvernér tohoto státu prohlásil dokonce veřejně, že náboženská svoboda bude každému zaručena. Jsou ovšem ještě v Mexiku některé spolkové státy, kde napětí mezi úřady a věřícími nepovolilo, tak zejména ve státě Vera Cruz. I Bohoslužby jsou tam dosud zakázány, stejně jako ve státě Tancoyuko.

Socha Kristova, vévodící ve výši 800 m nad přístavem brasílského města Rio de Janeiro je největší z podobných soch. Socha je skorem 40 metrů vysoká a je zhotovena z cementu. Proslulou sochu Kristovu v horách andských v jižní Americe převyšuje její výškou.

Misionář v Číně zemřel podle svého přání. (Šanghaj.) — Staříček P. Jindřich Boucher S. J. byl stejně starý jako zemřelý papež Pius XI. Jediným přáním misionářovým bylo: zemřít ve stejném roce, jako Pius XI., kterého hluboce si vážil a ctil. Jeho přání se krásně splnilo, neboť po dlouhé nemoci zemřel dne 18. února, t. j. 9 dní po smrti papeže Pia XI.

Dvaosmdesátiletý misionář byl jedním z nejstarších v Číně, jeden z těch hrdinů vytrvalých, kteří zakládali velkou misií Kiang-Nan. Byl vědcem světové pověsti a prožil zde častá a těžká nebezpečí života. Když boxerští pronásledovatelé po něm pátrali, skryl se u zbožné rodiny. Když povstalci byli v blízkosti, schovali ho Číňané za velkou hromadu roští. Při prohledávání vytáhl jeden z banditů šavli a propíchoval každý jednotlivý keříček. Jedno píchnutí šlo jen o vlas vedle těla misionářova. »Vzbudil jsem dokonalou lítost a rychle se připravil na smrt«, vypravoval později P. Boucher.

Bůh měl s ním však ještě velké úmysly. V létě 1899 dostal se šťastně zpět do Zikawei a stal se rektorem ústředního ústavu jesuitů. R. 1908 byl poslán do Tokia, kde s dvěma německými řádovými spolubratři zakládal katol. universitu. V Japonsku pobýval 13 let a vrátiv se zas do Zikawei v Číně prokázal misijním ještě další velké služby. (Podle Fides.)

Zájezd na kongres Krista Krále do Lublaně

buďte se konati, přihlásí-li se aspoň 30 účastníků, ve dnech 27. července až 1. srpna 1939. Odjezd z Prahy autokarem 27. července 1939 o 6. hod. ranní, příjezd do Lublaně o 23. hodině. 28., 29. a 30. července účast na kongresu a pobyt v Lublani. Odjezd z Lublaně 31. července o 7. hod. ráno na Bled, projížďka po jezeře, oběd; odpoledne odjezd do Lubna — Leoben —, kde přenocování. 1. srpna pokračování v cestě přes Semmering, Vídeň do Prahy. Příjezd do Prahy 1. srpna o 21. hod. Cena zájezdu ca 1.000 K. V ceně jest zahrnuta jízda autokarem tam i zpět, stravování a ubytování. Stravování začíná obědem 27. července a končí obědem 1. srpna. Pas musí mít každý účastník svůj vlastní a zaslati jej nejdéle 14 dnů před odjezdem, ovšem až bude vyzván. Visum a valuty — nejvýše 300 K — obstará technické vedení. Lhůta pro přihlášky končí 10. července 1939. Přihlášky přijímá Svatováclavské Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čís. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno fideletstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍI

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. července 1939.

Č.

VZPOMEŇME VE ZBOŽNÉ A VROUCÍ MODLITBĚ

Jeho Excelence nejdůstojnějšího pana Msgra ThDra LEOPOLDA PREČANA, arcibiskupa olomouckého a metropolity moravského, který oslaví 5. července 1939 padesáté výročí Svého kněžství.

Kěž Všemohoucí posiluje zvláště v dnešní vážné době Jeho arcipastýřské a otcovské srdce v starostlivé péči o nesmrtelné duše českého lidu celé Jeho arcidiecése, svěšené ochraně sv. Václava a sv. Cyrila a Metoděje!

Svatý Prokope, Svati Cyrile a Metode! Orodujte za nás!

Hlásali Jste nám světlo víry pravé rodným jazykem. Jej pozvedli Jste zároveň na jeden z jazyků vzdělaného evropského světa. Byli Jste záštitou naší před zlobou světa. Hájili Jste statečně zaseté símě Pravdy Boží, chránili je proti úhoně. Byli Jste vskutku a pravdě našimi apoštoly ve věcech víry i ve všech našich potřebách. K Vám se v dnešní době utíkáme, Vás o přispění vzýváme. Vzbudte v nás Svoji přímluvou pravověrnost duchovní, aby naše víra opírala se jen o Skálu Petrovu, Stolicí apoštolskou, aby obstála v dnešních proudech a zápasech Antikrista o duši lidskou, obdařte nás Svoji horlivostí, abychom všude a za každých okolností viděli Váš světlý příklad apoštolského šíření pravd Kristových a jím se zcela řídili. Vyproste nám bdělost a statečnost prvních křesťanů, kteří by chránili víru Vámi přinesenou, víru Svato-václavskou před všelikými bludy dnešního moderního světa, abychom s vírou zděděnou chránili i neporušený rodný jazyk k větší cti a slávě Boží. Ať naše rodná zem i národ náš za pomoci Rodičky Boží, pod Ježíš ochranu Jste nás postavili, stane se tvrzí křesťanskou, o kterou se rozbije nápor nepřátel Božích. Ať

oběti, které přinesl, nebo přinese, přispějí k zavedení pravého pokoje Páně mezi ostatními národy. Zapalte v srdcích našich duchovních neutuchající plamen neohrožené a obětavé lásky, aby jako vždy vedli lid svůj k větší cti a slávě Boží a tím i k slávě a spase našeho národa.

Svatý Prokope, jenž's símě sv. Cyrilem a Metodem zaseté tak požehnaně dále pěstoval! Vypros nám na Pánu nebes a země, aby nás ozdobil cnostmi, pro které Jsi došel svatosti. Vypros zvláště, abychom statečně, jako Ty, tělo, svět a ďábla přemáhali, třebaš kolem nás chodí jako ochránce pravdy a práva, jako úlisný lichotník, svědce k požitkům tělesným, nebo holubice míru. Učiň z nás Svě mnichy, kteří v čistotě a svatosti vrátí národ k pravé křesťanské mravnosti, aby zanechal nezřízeného života, vraždění nenarozených dětí, požitkaření, opilství a všeho, co přispívá k jeho vymření. Dej, abychom uctívající Tebe a všechny svaté a svěťce Boží, zvláště naše svaté patrony, šli v bázi Boží a čistém životě za našimi předky k rozkvětu přítomného i budoucího pokolení českého národa. Svati Prokope, Cyrile a Metode! Orodujte za nás!

Křesťan.

Dr. Čeněk Tomáško:

Poslání Církve v národě.

Před soudci v Rouenu roku 1431 stojí devatenáctiletá dívka — hrdinka a osvoboditelka vlasti — Panna Orleánská, svatá Johanna z Arku. Od svých nepřátel lživě jest obviněna, jako by odpadla od pravé víry. »Co soudíš o Církvi?«, ptá se soudce. A Johanna pronáší nadšenou odpověď: »Podle mne Kristus a Církev jest totéž!« — Je to věru výrok světice, která takto vyjadřuje jednu z nejkrásnějších pravd křesťanství: Církev je tajemné tělo, jehož údy jsou věřící a hlavou je Kristus.

Z tohoto spojení vyplývá, že Církev má totéž poslání jako její Božský zakladatel Ježíš Kristus. A jaké bylo Jeho poslání? Přišel spasit celý svět, to jest smířit lidské pokolení s Bohem a v Bohu sjednotit lidstvo mezi sebou, jak to vyjadřuje ve své velekněžské modlitbě několik hodin před smrtí: ... aby všichni jedno byli, jako Ty, Otče, ve mně a já v Tobě, aby i oni v nás jedno byli, by svět uvěřil, že jsi mne poslal.« (Jan XVII. 21.)

Tuto poslední vůli svého Velekněze přijala v neztenčené míře Církev svatá. Neboť je-li mystickým tělem Kristovým, musí býti naplněna Jeho duchem. A po devatenácti století Církev, věrně plníc odkaz Kristův, jest jakoby velikým mohutným duchovním velechrámem, jenž objímá celý svět. Kristus zemřel za všechny lidi všech dob, všech zemí a všech národů. S hlediska nadpřirozeného není rozdíl mezi plemeny a národy, nýbrž — jak praví svatý Pavel — »vším a ve všech jest Kristus«. (Kol. 3, 11). Ti, kdo věří a jsou pokřtěni a žijí podle víry, tvoří jediný lid Boží, jedinou světovou rodinu, v níž, podle téhož svatého Pavla, nejsou »cizinci a přistěhovanci, nýbrž jsou spoluobčané věřících a domácí Boží«. (Efes. 2, 19.)

Od severního pólu právě jako z tropických pralesů, z venkovských chatrčí nebo z moderních paláců velkoměsta, z úst neznámé stařenky stejně jako se rtů věhlasného učenice v pestré směsici národů a nářečí zaznívá v Církvi úchvatná modlitba jednoty dítek Božích: »Otče náš, jenž jsi na nebesích, posvěť se jméno Tvé . . .!« Pravá Církev Kristova nemůže býti církví národní, státní nebo územní, která by ve svém vnějším pojmenování a ve své vnitřní ústavě se měnila podle politických vnějších událostí. Proto Církev vždy tak bedlivě si střežila a hájila svoji katolicitu čili všeobecnost.

Avšak tato světová rodina, v níž spojeni jsou všichni národové, není něčím, co existuje mimo skutečný běh a přirozený řád tohoto světa. Z toho vyplývá, že Církev, ač je všeobecná a nemůže býti národní, — přece jest v jednotlivých národech, jejichž přirozený národní život neruší, nýbrž naopak zdokonaluje, posvěcuje a povyšuje v řád nadpřirozený. Církev je jako matka, jež má mnoho dětí a každé z nich má zvláštní ráz povahy. Ptejte se této dobré matky, komu patří její srdce a ona vám řekne: »Dětem — celé všem a celé každému z nich!« Tudíž všeobecnost církve není na újmu v jejím poměru k určitému národu, právě tak jako mateřská láska k určitému dítěti netrpí tím, že srdce matčino současně objímá celou rodinu. I v tom následuje Církev věrně svého Božského Mistra, který přišel spasiti všechny lidi, všechny národy a přece při tom ukazuje jako člověk své národní a vlastenecké citění, když roní slzy nad Jerusálemem, slepě se řítícím do záhuby, anebo když pronáší slova, nad něž vlastenečtější pronesena nebudou: »Jerusaléme, Jerusaléme kolikráte jsem chtěl shromážditi syny tvé

jako slepice shromažďují kuřátka pod křídla svá a nechtěl jsi . . .!« (Mat. 23, 37.)

A jakým způsobem plní Církev své poslání v národním životě? Týmž, jaký přijala od svého Zakladatele, který ustanovil Církev jako učitelku a posvěcovatelku lidských duší.

Církev skrze své učení víry a mravů, jest opěrným pilířem zdárného národního života. Autorita zákona Božího, jehož nesmlouvavou hlasatelkou jest Církev, jest jediným pevným základem, na němž lze vybudovati ušlechtilý, poctivý a zdravý život národní.

Nedávno ve veřejných sadech spatřil jsem nejohavnější kresby a vtipy sesměšňující posvátné tajemství původu života a mateřství a vedle těchto nestydatostí byl nápis se zkratkami jmen dvou studentů: »Zde jsme se ulejšvali ze školy«. Ptám se, může národ očekávat, že z těchto dvou studentů vyroste lidé, kteří budou spolehliví v povinnostech, jež jim národ jednou svěří, když nyní považují za hrdinství hodné veřejného záznamu, že se od svých povinností ulíli?! Může národ očekávat, že z nich vyrostou řádní otcové rodin, kteří svou ušlechtilou láskou k ženě a k potomstvu přispějí k udržení národa, když nyní tyto věci pokládají za hodné nejsurovějších vtipů?! A ptám se dále: Nejsou tyto úkazy, jichž je tak katastrofálně mnoho v naší mladé generaci, důsledkem oné osudné chyby, že po tolik let byla umlčována Církev-učitelka, která nabádá k čistotě hlásáním Božího přikázání: »Nesemilníš!« a k poctivosti v řeči i v jednání: »Nepromluvíš křivého svědectví proti bližnímu svému!« Selže a padne každá laická morálka a zraní život národa, který by si nechtěl do posledního důsledku uvědomiti, že mravouka se musí stavěti na základě víry v Boha, jenž jest spravedlivým soudcem, který dobré odměňuje a zlé trestá!!

Avšak kdyby Církev plnila své poslání v národě toliko tím, že by poučovala, byla by snad přísnou mravokárkyní, nikoliv však svatou a dobrou matkou. Kristus v učitelském úřadě svěřil Církvi určovati cestu ctnostného a nadpřirozeného života, ale zároveň dal jí i prostředky, jimiž jednotlivce a celé národy může posvěcovati, to jest dávatí schopnost a sílu, aby po oné cestě vskutku kráčeli. A to jest druhé poslání Církve v národě. Kdo dá národu, kdo dá mládeži, jež je nadějí národa, kdo dá křídla ke vzletu z hničících močálů mravní nízkosti k výšinám čistého života?! Musí to býti síla vyšší — síla Boží — musí to býti život Boží sdělený našim duším a to nazýváme — milost posvěcující. Svaté svátosti, oběť mše svaté a modlitba — to jsou odkazy, jež Církev přijala od Krista a z nich jako ze zdrojů rozlévá duchovní posvěcení.

Snad některým z čtenářů zdají se tyto duchovní hodnoty příliš malichernými, ale prosím je, aby uvážili toto: Jak by to musilo vypadati v celém národě, kdyby na příklad svátost svatého křtu nebyla pokládána jen za pouhou úřední formalitu, nýbrž za to, čím ve skutečnosti jest: začátek života Krista Ježíše v našich duších! Jaká svědomitost, jaká poctivost, jaká pracovitost, jaká vzájemná láska, jaké nerozborné sjednocení musilo by zavládnouti v národě, kdyby každý křesťan tohoto národa v kanceláři, v továrně, ve škole, na poli při svých povinnostech si plně uvědomoval: »Být křesťanem znamená být druhým Kristem! Žije ve mně Bůh! Žije ve mně Kristus!« Všichni — celý národ — jak praví sv. Cyril Alexandrijský — žili bychom Duchem Kristovým — a Kristus přece ve svém lidství jest a zůstane ideálem nejlepšího člověka a nejlepšího občana.

Jak by to musilo vypadati se štěstím a spokojeností národa, kdyby neděle — den Páně — měla opět onu

posvátnost, jakou žádá Církev! Kdyby každý člověk našeho národa aspoň jednou za týden odpoutal svou duši od prachu země a pozvedl ji v náruč Boží! Není věru třeba pracně sháněti důkazy, že znesvěcování dne Páně ochuzuje národy — neboť sami jsme toho dokladem. Co asi znamenala pro prvokřesťanské obce nedělní oběť mše svaté! Pod zemí v katakombách urozený Říman vedle chudého otroka, vznešené dámy vedle svých služek klečí a přijímají v tajemných způsobách chleba svého Boha. Ejhle, rozřešena otázka sociální! Všichni jsou bratřími a sestrami! — tuto myšlenku odnášejí si od společné eucharistické hostiny do veřejného života a podle ní také jednají. Kolik národních bolestí by nebolelo, kdyby hlas Církve-posvěcovatelky nezněl naprázdno!

Anebo vezměme si v úvahu ještě manželství, tedy věc, která je základem a tvořivou buňkou národa. V očích Církve manželství jest něčím svatým a nadpřirozeně vznešeným. S jakou posvátností vstupuje křesťanský muž a křesťanská žena do tohoto stavu, když si uvědomují slova sv. Pavla: »Nevíte, že tělo vaše jest chrámem Ducha svatého, který ve vás přebývá?« (I Kor. 6, 19). S jakou vážností křesťanské svědomí manželů chápe účel vzájemného spojení! Mají ploditi nové obrazy Boží, děti, které mají rozmnožiti zde na zemi slávu Boží a v nebi doplňovati počet vyvolených! Je to spolupráce se samým Bohem! — vzpomínám na onoho dělníka, hluboce věřícího, který při šestém dítěti pravil své ženě: »Maminko, jak to u nás bude krásné, až osm párů rukou se bude spínat k nebi při prosbě: Chléb náš vezdejší dejž nám dnes! Nic se neboj, všechny vás užívím, vždyť se říká: Když dá Pán Bůh zajička, dá mu též i trávníček!« — tak smýšlejí věřící lidé, odchovaní Církví — a nikdo přece nepopře, že takovéto smýšlení má nesmírný význam pro národ, vždyť přece se razilo heslo, že v dětech je národ věčný.

Ano, Církev je učitelkou a posvěcovatelkou národa. A toto nadpřirozené poslání Církve neruší, nýbrž zdokonaluje a podporuje přirozený kulturní život národů. Proto Církev ve všech národech vytvořila a tvoří hmotné i duchovní pomníky vzdělanosti, věd a umění, jichž používá jako prostředků k dosažení nadpřirozeného cíle. Zadávejme se někdy dolů s Hradčan a ptejme se, zda bez Církve naše metropole byla by zlatou stověžatou matičkou Prahou?!

A nejhlavnější jest, že ve svém nadpřirozeném poslání Církev je věkovitě pevná a neochvějná. Je jako nepřemožitelná lodička, která po rozbouraném moři jede k bezpečnému přístavu:

Celému lidstvu ta lodička kyne!
Kdo se jí nechytí — ve vlnách zhyne !!!
Kyne i Tobě, můj národe český!
Bouře se přihnala a vzňaly se blesky!
Kyne i Tobě teď v rozhodné chvíli,
národe předrahy, národe milý:
Zachyť se lodičky rukama svýma:
Záchrana kyne Ti — z věčného Říma !!!

Dr. Konstantin Miklík

NÁRODNÍ TRADICE.

Mluvíme-li o národní tradici, nezapomínejme na dvě podstatné věci, na národ a na tradici. Jest potřebí věděti, co jest národ, a jest potřebí věděti, co jest tradice, abychom mohli mluvití pevně a rozumně o věci třetí a nové: o národní tradici.

Národ nemůže mít tradice, dokud není národem. A býti národem, to předpokládá státi se dříve národem pomocí mocné myšlenky civilizační, pomocí činů

mravní povahy a uplatněním jisté přirozené stránky ducha. Dokud nic z toho nenacházíme na příklad v temných končinách Afriky, můžeme tam mluvití o všelijakých kmenech a podivných čeledích, ale o národech nikoli. K tomu, abychom se stali národem, je jednak třeba kázně, vycházející z mravních pokladů lidské přirozenosti a předpokládající jistý stupeň mravní síly vůle, to jest vůle sledující pevný stupeň rozumového mravního poznání, jednak jest třeba, aby se naše mravní úroveň přiblížila mravní úrovni sousedů, po případě aby ji převýšila nebo aby naše civilisace vznikla tam, kde ještě žádné civilisace nebylo.

Podmínkou povstání národa z kmene nebo z kmenů jest tedy myšlenka vlastní, dozrávající v přítmi naší prehistorie, nebo myšlenka cizí (a vždycky zúrodňuje myšlenka cizí!), jejíž účinek podmaňuje nikoli rasu, nýbrž lidskou mysl, protože to musí býti právě myšlenka lidská. Jen taková myšlenka civilizační dovede zpodobňovati různé rasy, nebo různé kmeny téže rasy. Čím úrodnější, silnější a vznešenější jest taková myšlenka, tím více vyniká rozdíl mezi národy, kteří jí jsou již proniknutí, a těmi, kteří teprve usilují o titul národa. Mezi pohany jest mnohem snáze a za pomoci prostředků mnohem hrubších dosíci tohoto titulu než mezi křesťany. Největší množství lidí, drtících brutální silou národy, kteří se stavějí na odpor, nezískává ještě titul národa, ba ztratilo by jej, kdyby jej mělo, protože nevychází z neujasněné nálady rasy k pojmu lidské myšlenky. Starým Mongolům, Finům, Tatarům, Maďarům, Polovcům nebo Pečeněhům sotva přiznáme titul národa v plném smyslu.

Víme-li, kdy národ povstal, snadno najdeme myšlenku, která jej stvořila. Náš národ, o tom není pochyby, stvořilo křesťanství, jako většinu evropských národů. Je-li někde národ po narození Kristově, a nebyl-li stvořen teprve křesťanskou myšlenkou, byl stvořen buď ideami, které jsou přece součástí křesťanství, nebo ideami, které jsou odrazem křesťanství v půdě a prostředí přirozené zdravoti kmene (Japonsko). Jsou totiž stupně národů podle jejich přístupu k pravdě, podle jejich věrnosti, nebo podle poslání, jež odpovídá předzvěděné věrnosti. Národy nepovstávají nazdařbůh, tak jako člověk nepovstal náhodně a bez cíle. Co tvořilo náš národ, nebylo křesťanství ledajaké, nýbrž obecné. Obecné křesťanství jest jedno, jako byl pouze jeden Kristus, který je založil. Kdokoli připoustí mnohá křesťanství, jež si odporují — a že si odporují, víme! — ten připouští lidský rozvoj božské myšlenky, což jest opovážlivost; nebo připouští, že myšlenka Kristova byla čistě lidská, a zpronevěruje se křesťanství v kořeni, neboť podstata křesťanství jest božská víra v božství Kristovo. Ne každý kmen a ne každá čeleď přijali křesťanství v této čisté a neporušené formě, nýbrž každý přijal tak, jak sám chtěl a jak měl vůli k pravdě. Nesmírné množství kmenů přijalo křesťanství v podobě ariánské, tedy právě v oné podobě, která křesťanskou myšlenku porušila v základě a umožnila jí ovšem rozvoj lidský, ale i lidský zánik. Náš národ měl naproti tomu štěstí, že přijal křesťanství ihned v podobě neporušené. Nebyl tenkrát ještě národem, měl pouze jedince, kteří byli schopni a chtěli vytvořiti národ. Naše knížata a naši vévodové musili býti křesťany nebo musili slyšeti o křesťanství dříve než jim přišel nápad, aby z kmenů, jichž byli náčelníky, učinili národ. Možná že viděli osudy jiných kmenů a že myšlenka na zachování rasy předcházela u nich myšlenku na přijetí myšlenky božské, která zachovává i to, co vyšlo z její ruky v řádu přirozeném. Naše kmeny přijaly tedy křesťanství obecné, protože se o to starali jejich náčelníci a protože Prozřetelnost zařídila věci tak, aby je přijaly v době, kdy západ i východ

kulturní Evropy byl katolický. Přijaly je pokorně a radostně, protože se o to starali náčelníci a nezištní misionáři a protože lidská přirozenost touží po křesťanství. Sobectví náčelníků bylo zdravé a chvályhodné, ziskuchtivost misionářů byla nebeská a nikoli pozemská. Teprve tím, že naše kmeny přijaly katolictví, a právě tím, že je přijaly, staly se národem. Nezáleží na tom, kolik let to trvalo, než jsme se stali národem, přijavše katolický křest. Stali jsme se jím hned, jakmile jsme všichni přijali se křtem opravdovou snahu žít podle křesťanského řádu. Alespoň od smrti knížete Václava a od uznání jeho za mučedníka a dědice české země byli jsme, pokud se týče českých kmenů, národem v tomtéž smyslu, v jakém byli národem kterékoli evropské kmeny, přijavši právě křesťanství a potvrdivši toto přijetí i jeho upřímnost nějakým velikým činem.

Ty naše kmeny, které přijaly křesťanství dříve, vssály je do sebe tak hluboko, že nejlepší jádro těchto kmenů zachovalo podnes neporušené křesťanství katolické nebo skrytou touhu po něm. Tímto jádrem jest lid, žijící zdravým životem ve zdravé půdě a zdravé družnosti. Táž myšlenka křesťanská totiž, která národy tvoří a ustavuje, je s to i národy zachovati, s tím jediným předpokladem, že národy jsou věrny tomu, co jim dalo vznik a to věrny nejenom teoreticky, nýbrž i prakticky. Jest pouze třeba, pokud to záleží na lidské spolupráci, aby tato myšlenka byla podávána od pokolení k pokolení, aby jí byl napájen již s mateřským mlékem dětský rozum a aby byla již s tímto mateřským mlékem sdílena i hluboko dětskému srdci a dětskému charakteru. Toto podávání národotvorné myšlenky katolické jednoty generací generaci druhé nazýváme národní tradicí a o té chceme říci ještě několik dalších slov.

První a nejdůležitější z nich jest toto: Národní tradice jest jedna. Ta totiž, která národ stvořila a která jej uchovává takovým, jakým jej stvořila. To jest podstatné a nezměnitelné, vše ostatní se může měnit a musí se měnit podle potřeby. Je-li toto jedno zachováno, národ může činiti, co chce, a nebude nikdy ohrožen; překážky trvání národa jsou vždycky menší než překážky jeho vzniku. To nové a vedlejší, co národ činí, nemusí býti sdíleno a vštěpováno generacím; má to cenu přítomné chvíle a může to s ní zajíti beze škody. Má-li to cenu větší a trvalejší, snad hodnou toho, aby to bylo sdělováno dále, je to jen proto, že je to v živé shodě s životní a podstatnou národní tradicí. Je-li to sdělováno dále, propůjčuje to této tradici novou a zvláštní barvu. Jádro národní tradice musí býti totiž vždy totéž, jenom její povrch se může měnit. Látka je stejná; forma, podoba, tvar mohou býti jiné. Proto jest podmínkou tradic, jež nazýváme soudními, aby měly jedno stejné jádro. Aby spolu souvisely vnitřně a aby spolu souvisely nějak dějinně. Aby každá z těchto tradic sama o sobě zaručovala bytí národa jako národa v tom smyslu a v té míře, jako to učinila ona první myšlenka, která národ stvořila. Toto jsou sudidla při zkoumání otázky, zda to neb ono jest národní tradicí, zda to neb ono patří k pokladu národní tradice.

Podle toho by v našem národě bylo možno mluvit o následujících národních tradicích: tradici mučednické, průkopnické a vyznavačské, které se neustále střídají, po případě i prolínají. Ani apoštolská tradice velkého slohu nám nechyběla úplně (svatý Vojtěch!). Česká tradice mučednická, průkopnická a vyznavačská znamená tolik: Od vzniku českého národa vstupem do obecné duchovní společnosti nepřestala nikdy působiti v českém národě katolická víra, ať skrze mučednic-

kou statečnost některých, ať skrze průkopnickou či dobytelskou působnost věrných jednotlivců nebo skupin, ať skrze krásný a spořádaný život víry u většiny národa v dobách pokojných před bouřemi všeho druhu nebo po nich. Podle dob a osob má tato jediná národní tradice česká, jejíž jádro jest katolické učení a jejíž postup jest naznačen právě vytčenou trojí stránkou, tato různá jména: tradice cyrilometodějská a svatoprokopská; tradice svatováclavská, svatovojtěšská a svatojanská; tradice románsko-gotická, katolicko-reformační a barokně-romantická. Naši nejpřednější národní světcí jsou mučedníci. Jejich zásluhou byl národ vždycky zachráněn a úsilím jejich ctitelů bylo vždy znovu dosahováno svobody, míru i duší, které vydávaly květ i ovoce pokojných křesťanských cností a podivuhodné svatosti.

V této souvislosti třeba upozorniti, že slovo národ neznamená určitý počet lidí určitého kmene. Ani neznamená nějakou většinu matematickou, hlásící se k nějaké ideologii, proti nějaké matematické menšině, hlásící se k jiným myšlenkovým stvůrám a heslům. Národ jest trest kmenové dobroty přirozené a zušlechtěné. Kde se nenachází tato trest, tam nelze mluvit o národě; kde této tresti není, nepomůže nic jakéholi množství lidí. Mluvíme-li tudíž o české národní tradici, nezáleží na tom, kolik lidí tuto národní tradici přijímalo a kolik lidí tuto tradici pěstovalo. Ti, kdo ji přijímali, přijímali ji přičiněním svých dobrých i vynikajících předků, nebo ji nalézali svým úsilovným přičiněním vlastním. Kdo ji měli a jí věřili, žili podle ní a šířili ji ve svých dětech i ve svém okolí. Hlavní věc jest, že ji dochovali až na naše časy, totiž že dochovali až k nám onu velkou myšlenku, jež stvořila náš národ a že nedali zahynouti této božské myšlence v boji proti myšlenkám vadným a kacířským, jimž věřili třebas mnozí soukmenovci!

Ladislav V š e t e č k a, ředitel Svazu kat. charity:

Katolická charita.

(Dokončení.)

František z Assisi, jehož srdce se rozplývalo něžnou láskou k nejnepatrnějšímu broučku, tím více pak k trpícímu spolubratru a který nedovedl u fortny svého kláštera odmítnouti ani hladovějícího lupiče: Byl to takový Vincenc z Pauly, do jehož rozervené náruče se vešly osířelé děti, opuštění starcové a stařeny, mravně zpuštěl a ohrožení jinochové, galejníci, nemocní a pomatení...

Don Bosko, přímo láskou okouzlující, jenž dovedl vyvésti bez policejního dozoru vězně celé trestnice na celodenní výlet a k večeri všechny zase dovésti v plném počtu nazpět!

A co říci o zakladatelích a členech řádů, rovněž světcích, řádů tak často, — i dosud, — tupených, vypuzovaných a štvaných ze státu do státu, z jednoho dílu světa do druhého? Jedni musili opustiti mládež, která na nich láskou visela a s pláčem je doprovázela, jiní lůžka nemocných, umírajících, jiní útulny a sanatoria a pro nákazy nejhoršího druhu, nevyjímaje malomocenství, jiní university a hvězdárny, jichž byli chloubou.

Co zavinili? Jedině to, že »Chodíce, činili dobře«, že jdouce po stopách Kristových, konali jeho Charitu. To bylo jejich jedinou vinou...

Avšak obraťme pozornost nyní k jiné stránce Charity. Již doba apoštolská hleděla zaváděti do charitativní činnosti jistý řád, organizaci. Neboť kde je pořádek, tam je také větší zdar, lepší výsledek. Již volba jáhnů

byla toho dokladem. I v dobách pozdějších byly v Římě části města co do péče o chudé přehlíženy jednotlivým jáhnům.

Církev má svoji přirozenou organizaci, která se dá uplatňovat ve všech oborech její činnosti. A tou je: Papež, biskupové, kněží (zvláště faráři), věřící. Do této řady se dají umístiti také podniky a díla charitativní. Některá se mohla dít v celé církvi, jiná měla zvláštní důležitost pro diecési, jiná opět pro farnost a konečně některá mohla být ponechána k vykonání jednotlivým věřícím.

Bylo-li vždy, i v dávné minulosti, je tím více v dobách moderních potřeba organizace ve veškeré činnosti, tudíž i v charitativní. Budiž mi dovoleno poukázat na způsob, jak je upravena v době přítomné činnost katolické Charity v naší vlasti a státě.

Hned z počátku, při výměru pojmu Charity, jak ji máme rozumět, bylo řečeno, že je to činnost plánovitě organizovaná.

Je proto potřeba krátce říci, kdo organizaci tu vytvořil, jak ji vytvořil a jaké jsou její výsledky. Charita je tak stará, jako církev katolická. V naší vlasti první kroky ke skutečnému organizování Charity učinil křižovník P. Antonín Všetečka, který počal zakládati spolky sv. Vincence, které se záhy rozšířily po celých Čechách a Moravě. Činnost těchto konferencí vztahovala se však pouze na jednotlivé farnosti a nebyly tudíž sjednoceny jednotlivé úseky sociálně charitativní činnosti. Proto byl založen Svaz Charity a sice nejprve v Olomouci, který soustředil všechny katolické ústavy a charitativní spolky. Potom bylo přikročeno k provedení organizace v Brně, Čechách a později na Slovensku.

Koncem minulého roku sdružoval Svaz v našich zemích celkem 430 charitativně zdravotních ústavů s 85.164 chovanci. Roční vydržovací náklad na tyto ústavy činil 39,657.000.— K. Svaz Charity provádí však také ve všech zemích obsáhlou akci chudinskou, která si vyžaduje nákladu ročních 10,000.000.— K, takže dohromady vydává Charita ze svých prostředků částku okrouhle 50 milionů korun ročně. K usnadnění práce byly pak jednotlivé Svazy diecéšní sdruženy ve Svazech zemských a tyto opět ve Svaz Ústřední. V téměř všech farnostech jsou již zřízeny farní odbory, které vyvíjí intenzivní činnost. A výsledek? Řádná výchova dětí opuštěných, zanedbaných, slepých, zmrzačených a vrácení jich jako platných členů lidské společnosti a národu!

Na počátku »Zlaté knihy o následování Krista« od Tomáše Kempenského, která byla přeložena snad do všech jazyků, čteme slova: »Co je ti platno, dovedeš-li na př. vzletně řečnicku o Nejsvětější Trojici, při tom však nemáš pokory a proto Nejsvětější Trojici se nelíbíš?« Táž slova bychom mohli říci s malou obměnou: »Co je ti platno o Charitě pěkně mluvíti, pakli té milosrdné lásky nevykonáváš?« »Nechodíš-li dobře činně?« Proto: Všimněte si výročních zpráv charity, abyste o jejich pracích byli zpraveni.

Zakládejte odbory její ve farnostech, kde jich snad dosud není. Podporujte její snahy kdekoli se nám naskytne příležitost.

Končím slovy básníka Jaroslava Tichého (prof. Fr. Rypáčka):

»Nemá pravé myslí k lidem,
na bolest kdo hledí s klidem,
sám pomoci moha.
Kdo však činí dobrodiní,
ten je člověk z Boha.«

Film.

(Hlídka katolické kinematografické centrály. — Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Filmy posledních premiér:

Třída A.) Filmy pro dospělé bez závad:

Milenci na zkoušku. Americký — MGM. Veselé příhody upřímného venkovského děvčete ve velkoměstě, kde poplete hlavu jak mladému spisovateli, tak jeho přáteli a vyléčí oba z různých předsudků. III.

13 mužů a dělo. Německý — Lepka. Film o kamarádství německých vojáků za světové války.

Pod vlajčími prapory. Německý — Merkur. Historický film z napoleonských válek o povaze a činech pruského maršála Blüchera. III.

Třída B.) Filmy s určitými závadami:

Osudný dopis. Americký — Universal. Osudným dopisem najde slavný herec - světák své nemanželské dítě a chce mu dopomoci k slávě na prknech. Celkem vážný rámec děje zpestřuje loutka bříhohlavcov.

Brána sedmi moří. Americký — MGM. Mladé děvče očekávající narození dítěte a opuštěné snoubencem, kterého zlákal moře, provdává se za bohatého vdovce. Ten vítá v dítěti splnění všech životních tužeb a uchrání si toto štěstí i při návratu námořníka, který pak se vrací k staré lásce — k moři. II.

Divoká krev. Americký — Fox. Divoká krev — cikán se svými melodiemi a veselými výstupy chtějí se zalíbit s novou třináctiletou hvězdou — J. Withersovou. Románek dvou civilisovaných lidí doplňuje tento lehký film s operetním dějem. II.

Seznam filmů, tříděných Katol. akcí v roce 1938

zasílá

Katolická akce v Praze IV., Hradčanské nám. 8.
Cena K 2.—. Telefon 617-70.

Katolická svépomoc v Belgii. Antverpy, přístavní město Belgie, bylo v poslední době přímo zaplaveno závadnými filmy. Katolické organizace však nelenily a protestovaly důrazně při předvádění těchto filmů. V mnohých biografech došlo k hlučným scénám, takže někde musila zakročiti i policie. Ač se nepodařilo dosíci přímého zákazu podobné filmy dále předváděti, musily býti na rozkaz antverpského starosty odstraněny všechny závadné plakáty a reklamy.

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

Pořad katol. vysílání pořádaného péčí Katolické akce.

10. července, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod. Dr. Bedřich Fučík: O Jakubu Demlovi.

12. července, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod. M. Kučerová: Cíl našich tužeb.

14. července, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

16. července, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. Josef Poul, profesor: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Povinnost vyznání víry.

10—11 hod.: slavná Mše svatá z opatského chrámu Benediktinů v Rajhradě u Brna.

11—11.10 hod.: P. František Vítek: Duchovní promluva na den.

17. července, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: prof. Vladimír Němec: Lidové poutní písně.

19. července, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. František Kosatík: Stavovská myšlenka podle encyklik.

21. července, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

23. července, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Rudolf Schikora CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Úcta k jménu Božímu.

9—9.30 hod.: tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Jiljí (u Dominikánů) v Praze.

9.30—9.40 hod.: P. Petr Kurz: Duchovní promluva na den.

24. července, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Jaroboj Srch: Pražské semináře od počátku až do republiky.

26. července, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod. Dr. A. Müllerová-Daňková: Casti conubii.

28. července, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

30. července, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Jan Lebeda: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Nedělní klid.
9—9.30 hod.: tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu Panny Marie Sněžné v Praze II.
9.30—9.40 hod.: P. Adolf Kajpr, T. J.: Duchovní promluva na den.

31. července, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: P. Anastaz Opasek, OSB, převor kláštera v Břevnově: O Římu.

2. srpna, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Josef Kratochvíl: Náboženství a křesťanská filosofie.

4. srpna, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

6. srpna, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Dr. Josef Šídlo: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Autorita ve světle IV. přikázání.
9—9.45 hod.: tichá Mše svatá z děkanského chrámu Páně v Pelhřimově.
9.45—9.55 hod.: P. Dr. Frant. Perneger: Duchovní promluva na den.

7. srpna, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Blažej Koukl: Zásluhy sv. Jana Boska o školství.

9. srpna, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: prof. Oldřich Svoboda: 25 let Družiny literární a umělecké.

11. srpna, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

13. srpna, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: prof. Dr. Josef Jančík: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Sebevražda.
10—10.30 hod.: tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z chrámu sv. Tomáše v Brně.
10.30—10.40 hod.: P. prof. Jos. Buš: Duchovní promluva na den.

14. srpna, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Václav Renč: Julius Zeyer a úcta Mariánská.

15. srpna, úterý: Svátek Nanebevzetí Panny Marie: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: Msgre Karel Reban: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Populační zákony.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z proboštského chrámu Nanebevzetí Panny Marie v Jindřichově Hradci.
11—11.10 hod.: P. Augustin Malý: Duchovní promluva na den.

16. srpna, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Ant. Salajka: Náboženská výchova dítěte před školou.

18. srpna, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

20. srpna, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
Poutní den Orelstva na Sv. Hostýně od 11—12 hod. Úvodní slovo Jos. Juráka, tajemníka Orla za zvuků svatohostýnských zvonů. Tichá Mše svatá s přednesem sv. evangelia a podstatných modliteb mše svaté v českém jazyku s lidovým zpěvem. Celebrazuje P. Karel Fanfrdl, OSA, Brno, přednes modliteb P. Dom. Vicenec, vikář z Kroměříže. Dále poselství nejđ. episkopátu k pouti Orelstva. Vlastní adorace s přednesem modliteb kněží, lidovým a sborovým zpěvem. Přednes adorace Dr. Jos. Hlouch, univ. docent CM fakulty v Olomouci. Ukončení sv. požehnáním, chorálem svatováclavským a poledními zvony svatohostýnskými.
Odpoledne od 14 do 14.30 hod.: Jedna sloka písně: Chválu vzdejme s doprovodem varhan, promluva k Orelstvu (P. Dr. A. Schubert, OSA, převor, Praha), svaté požehnání s lidovým zpěvem, rozloučení se Sv. Hostýnem podle tradičního zvyku písní: S Bohem má radosti a lidovým zpěvem s dechovou hudbou z poutního kostela. Svatohostýnské zvony na rozloučenou.

21. srpna, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Bořivoj Benetka: O počátcích křesťanské kultury v Čechách.

23. srpna, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Jaroslav Durych: O svatém Vojtěchu.

25. srpna, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

27. srpna, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Klement, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Krádež v zrcadle boží spravedlnosti.
10.50—11 hod.: P. Ant. Stehlík: Duchovní promluva na den.
11—11.30 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z klášterního chrámu sv. Markéty v Břevnově.

28. srpna, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Jan Beránek: Jan z Jenštejna.

30. srpna, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Rudolf Wierer, univers. profesor: Školské požadavky Církve.

1. září, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

3. září, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
7.45—8 hod.: P. Dr. František Soukup: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Pomluva a nactiutrhání.
8—9 hod.: Školní Mše svatá a Veni Sancte z kaple arcibiskupského gymnasia v Bubenči.
9—9.10 hod.: P. Ant. Brandt: Duchovní promluva ke školní mládeži.

4. září, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Emanuel Frynta: S chutí do práce.

5. září, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Z katolického života.

6. září, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Ant. Kříž: Cíl vzdělání a výchovy.

7. září, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30: Zprávy z katolického života.

8. září, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

10. září, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
7.45—8 hod.: P. Vojtěch Král: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Mše svatá středem života.
8—8.30 hod.: Tichá Mše svatá s lidovým zpěvem z kostela Dominikánů v Olomouci.
8.30—8.40 hod.: P. Josef Konvička: Duchovní promluva na den.

11. září, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Dr. Antonín Salajka: Vladimír Solovjev, ruský národní myslitel.

12. září, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

13. září, středa: P. I., B.: 18.15—18.30 hod.: Běla Dlouhá: Svatá Ludmila, matka českého národa.

14. září, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

15. září, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

17. září, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Josef Hynek CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Mše svatá zdrojem požehnání.
9—10 hod.: Slavná Mše svatá z arciděkanského chrámu sv. Ludmily na Král. Vinohradech.
10—10.10 hod.: P. Květoslav Bukovský, CSsR.: Duchovní promluva na den.

18. září, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Karel Hroch: Spolupráce katolických rodičů se školou.

19. září, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

20. září, středa: P. I., B., MO.: P. Štěpán Herat: Z dějin farního chrámu v Moravské Ostravě.

21. září, čtvrtek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

22. září, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

24. září, neděle: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. J. Liška: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Ovoce hříchu.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z kostela v Místku.
11—11.10 hod.: P. B. Chytil, CSsR.: Duchovní promluva na den.

25. září, pondělí: P. I., MO.: 18.15—18.30 hod.: Friedrich Nietzsche: Zápas s nadělověkem.

26. září, úterý: P. I., MO.: 18.25—18.30 hod.: Zprávy z katolického života.

27. září, středa: P. I., B.: 17.45—19 hod.: Pobožnost u hrobů svatých českých patronů v basilice sv. Jiří, v chrámu Všech Svatých a ve velechrámu sv. Víta.

28. září, čtvrtek: Svátek sv. Václava: P. I., B.: 6.15—6.30 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.15—9.30 hod.: Msgre Dr. Ant. Stříž: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Pýcha základem hříchu.
9.30—11 hod.: Pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta.
11—11.10 hod.: Msgre Dr. J. Beran: Duchovní promluva na den.
15.30—16.30 hod. reportáž ze svatovácl. průvodu.
20—20.30 hod.: Dr. Václav Janda: Hold svatému Václavu.

29. září, pátek: P. I., MO.: 18.20—18.30 hod.: Duchovní rozhovory.

Naše práce.

Exercicie členů Svatováclavské Ligy a Svazu katolických mužů konají se ve dnech 4.—8. července v Hájků u Prahy. Začátek 4. července večer, ukončení 8. července ráno. Poplatek 70 K. Přihlášky na kancelář spolku, Praha IV., Hradčanské náměstí č. 8.

Upozorňujeme opět na zájezd ke kongresu Krísta Krále v Lublani ve dnech 27. července až 1. srpna t. r. Podrobný program na poslední straně tohoto čísla. Lhůta pro přihlášky končí 10. července.

Z domova.

Ve dnech 15. a 16. července vykoná pouť k Matce Boží Královně našich hor J. E. nejdř. Dr. Antonín Alois Weber, biskup litoměřický, do jehož diecése Bozkov patří. Přijede do Bozkova v sobotu 15. července a druhého dne bude o 10. hodině sloužit v poutním kostele pontifikální Mši svatou. Odpoledne o půl třetí bude mít pontifikální požehnání. Následuje zasvěcení Panně Marii a velký Bozkovský Zdrávas. — Dotazy zodpoví a ubytování poutníků obstará ř. k. farní úřad v Bozkově u Semil, telefon č. 6.

Duchovní cvičení na Svaté Hoře. Ve dnech 3. až 7. července pro muže a jinochy, 2.—5. srpna pro ministranty. Kursy počínají prvního udaného dne v 7 hodin večer a končí posledního dne v 7 hodin ráno. Poplatek 60 K, ministranti 30 K. Nemajetným sleva. Přihlášky na Exerciční dům, Svatá Hora, pp. Příbram.

LITERATURA.

František Svoboda: Jak zajistiti hospodářský rozkvět českého národa. Nákladem Edice »Mír v národě« v Uh. Brodě, str. 31, 1 K. Brožura, v níž autor lidově mluví o nutnosti soběstačného budování našeho hospodářského a sociálního života bez zlaté a rudé internacionály na základě stavovského zřízení. P. Dr. Fr. Suchomel a P. Ondřej M. Korvas, CSsR.: **Duchovní zátiší.** Kniha o exerciciích doma i v cizině. Krásná publikace obsahující historii, rozvoj a organizaci exercičního hnutí, jehož podrobný vývoj v našich zemích, doplněný velkým počtem hlubotiskových obrázků, je tu přehledně vylíčen. Tato, v našich poměrech bez nadsázky vzorná a při tom obsažná publikace, bude vítanou příručkou všem, kdož v exercičním hnutí B. Klumpel, Plzeň, Škrétova 3.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

950tého výročí křtu sv. Vladimíra a pokřesťanění Rusi bylo vzpomenu v římském kostele jesuitů slavným triduem. Sekretář východní kongregace, kardinál Tisserant, obdržel dopis Svatého Otce, vzpomínající tohoto jubilea a vyslovující přání náměstka Kristova, aby ve velechrámu sv. Petra byla na oslavu výročí sloužena pontifikální liturgie podle slovanského - byzantského obřadu. Toto přání Svatého Otce došlo splnění v neděli 21. května, kdy poprvé se sloužila u hlavního oltáře Nejsvětější Oběť východním obřadem. Ve svém dopise vyzval Svatý Otec k modlitbám, aby Bůh na přímělu Matky Boží dopřál náboženství a Církvi v Rusku opět svobody a rozkvětu. Při zakončení oslav tohoto výročí přijal Svatý Otec ve zvláštní audienci ruské a ruské kněze, usedlé v Římě.

Dne 2. června slavil Svatý Otec svoje jmeniny. Jeho patronem je svatý papež Eugen I., který řídil kormidlo lodičky Petrovy v letech 654—657. I křestní patron Svatého Otce Pia XII. byl římským rodákem a než byl zvolen nástupcem sv. Petra, zastupoval v cizině papežský dvůr, na kteroužto zajímavou okolnost upozornil vatikánský list Osservatore Romano.

Fredu Snitovi, muži se železnými plícemi, jehož cesta z Ameriky k Matce Boží do Lurd byla živě přetřásána světovým tiskem, dostalo se i požehnání Svatého Otce. Děkuje za tuto milost, prohlásil Snit v telegramu, zaslaném státnímu sekretáři kardinálu Maglione: Svoje utrpení a modlitby obětují za světový mír. Jsem přesvědčen, že nebylo by sporů a válečných nebezpečí, kdyby svět byl naplněn ovzduším bliženské lásky, kterou Lurdy tolik dýší.

Nynější Svatý Otec je velkým znalcem a přítelem hudby. Vypráví o tom zajímavě francouzský pianista Borchard. Když tento virtuos uspořádal v r. 1929 v Římě koncert, zúčastnilo se jej na 20 kardinálů, mezi nimi i nyní již zesnulý kardinál Merry del Val a tehdejší státní sekretář Eugenio Pacelli, jejichž hudební znalosti pianistu velmi udivily. »Kardinál Pacelli mi také řekl«, pokračuje Borchard ve své vzpomínce, »uvěřeně v »La Croix«, jak velice miluje hudbu, která je mu zdrojem duševního osvěžení. Pozval jsem proto kardinála Pacelliho ještě jednou k soukromému koncertu na francouzské vyslanectví. Kardinál s radostí vyhověl a přišel druhého dne bez jakéhokoliv doprovodu. Tři hodiny hrál jsem Chopina, Liszta a Beethovenovu Měsíční sonatu, kterou kardinál zvláště miluje. Usednuv poblíž klavíru, poslouchal kardinál tak pozorně, jak jen dovede naslouchati ten, kdo hudbu miluje a jí rozumí. Bylo pozdě večer, když jsme se rozloučili.«

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Polsko. V neděli dne 4. června zemřel v Tarnově tamní biskup Dr. František Lisowski ve věku 63 let. Biskupský úřad v Tarnově zastával od r. 1933. Pět let před tím byl biskupem sufragánem ve Lvově. Byl činným hlavně na poli charity. V Krakově slavilo 300leté trvání krakovské sdružení filosofické.

Podle katolického časopisu polského »Kultura« je dnes v Evropě slovanského obyvatelstva 45.6%, germánského 30% a románského 24.4%. Před 100 léty bylo slovanského obyvatelstva 34.7 procenta, románského 33.7% a germánského 31.6%.

Rusko. Po delší nemoci zemřel ve vyhnanství pravoslavný arcibiskup kazaňský Pavel. V létě loňského roku byl pro domnělou velezradu odsouzen k smrti, později ale dostal milost a odsouzen na 10 let do vyhnanství, kde po necelém roce dokončil svůj život. Arcibiskup, velmi milovaný lidem, byl v nenávisť u ruských bezbožníků, jejichž činnosti kladl neumdleně odpor.

Sovětský komisariát vnitra zakázal v několika málo dosud používaných chrámech hru na varhany. Aby byla zdůrazněna trvalost zákazu, bylo současně nařízeno odvésti všechny varhanní píšťaly svazu bezbožníků.

Z EVROPY.

Anglie. Katolická mládež anglická, která má svoje skupiny též ve Skotsku a Walesu, sdružuje podle posledních zpráv skorem 27 tisíc členů ve 424 skupinách.

Belgie. Provincie **Luxemburg** tohoto státu honosí se proslulým opatstvím nejpřísnějšího řádu Trapistů v Orval. Jeho vznik sahá až k roku 1131. V 17. století klášter vyhořel a ve francouzské revoluci byl opět zničen. V roce 1926 získali jeho zříceninu znovu trapisté, kteří opatství obnovili. 5. června byla za přítomnosti papežského nuncia bruselského, kardinálů, arcibiskupů, biskupů a několika ministrů belgické vlády vysvěcena v obnoveném opatství nová kaple.

Francie. Eiffelova věž v Paříži slavila letos jubileum; před 50 lety byla totiž vztýčena nad tímto Babylonem nad Sekvanou. Tohoto výročí bylo ve Francii vzpomenu četnými vzpomínkovými slavnostmi. Nás nejvíce zaujala slavnost, kterou uspořádala odborová organizace katolických kovodělníků francouzských, kteří na paměť svých druhů, pracujících před 50ti léty na stavbě věže, dali sloužit na věži Mši svatou. Celebroval ji abbé Goinard, duchovní řádce jejich organizace, na prostranství prvního patra věže. Bohoslužbu byl přítomen světitel biskup pařížský Msgr Chaptal a zpívali při ní žáci pařížské konservatoře.

Biskupské město Rouen slaví každoročně okázale slavnost obilí. Po pontifikální Bohoslužbě děkuje diecézní biskup veřejně rolníkům své diecése za jejich péči o výživu chovanců chlepekého i kněžského semináře, pro něž dovážejí darem pytle obilí na chléb. Sedláci pečují však nejen o budoucí a nastávající kněze, ale i o chléb eucharistický, darující nejlepší pšenici pro svaté hostie. V minulém roce staraly se o nebeský i tělesný chléb 10.422 rodiny, z jejichž darů se upeklo 83 tisíc kg chleba a bylo připraveno na 3 miliony svatých hostií.

Holandsko. V kryptě klášterního kostela **Redemptoristů** ve Wittemu jest pochován řádový spolubratr a nositel kardinálského purpuru, kdysi prefekt Posvátné kongregace Propagandy, kardinál van Rossum. Jeho jméno je dobře známo účastníkům světového eucharistického kongresu vídeňského v roce 1912, na němž dlel jako legát Sv. Otce Pia X. Kardinál von Rossum dlel asi před 7 léty na léčení v Karlových Varech, kde na 1. května vykonal každoroční obřad svěcení lázeňských pramenů a později i posvěcení nových zvonů pro tamní kolejní kostel Redemptoristů. — Dne 22. května byl ve Wittemu posvěcen náhrobek, vybudovaný nad kardinálovým hrobem, dílo italského sochaře, profesora Enrico. Svěcení vykonal nástupce v úřadě zesnulého církevního knížete, kardinál Fumasoni-Biondi, prefekt Posvátné kongregace Propagandy.

Italie. Římský list **La Civiltà Cattolica**, řízený členy Tovaryšstva Ježíšova, oslavuje letos 90. výročí založení. V blahopřejném dopise vzpomíná Svatý Otec tiskového apoštolátu tohoto časopisu a svoje blahopřání končí díkem Bohu, který, jak praví náměstek Kristův, »dal Nám ve Vás schopné a nadšené bojovníky, pohotové stále a v každé době k Naší službě.«

Lucembursko. Velkovévodství **Lucemburské**, při jehož jméně vybaví se nám ihned vzpomínka na slepého hrdinu od Kreščaku a jeho velkého syna, našeho Otce vlasti Karla IV., honosí se jediným hrobem světe sv. Willibroda v opatství téhož jména v Echternachu. Nyní rozhodnutím Svatého Otce z 1. května byl opatský chrám, uchovávací světcův hrob, povýšen na papežskou basiliku.

Německo. Již déle jak půl století je město Mnichov v předvečer svátku Nejsvětější Trojice svědkem zvláštní slavnosti. Ve večerních hodinách jde z kostela sv. Michala k mnichovskému domu průvod mužských mariánských družin, k nimž se připojují i jiní mužští účastníci. Všichni nesou rozžaté svíce.

Průvod končí pokaždé kázáním některého vynikajícího kazatele, jichž má Bavorsko velmi mnoho. Nynějším duchovním vůdcem Mariánských družin mnichovských jest známý kazatel Pater Rupert Mayer, jesuita. Letošní průvod sledovaly v obdivu a posvátném mlčení tisíce věřících.

Památník bavorských kněží a studujících theologie, padlých ve světové válce, byl posvěcen ve svatodušním týdnu kardinálem Faulhaberem v mnichovském dómu.

V některých vídeňských kostelích byly se schválením arcibiskupského ordinariátu obnoveny pašijové hry, v nichž účinkují výhradně laikové.

Lipský kostel sv. Mikuláše, nejstarší, skorem 1000letá stavitelská památka a chrám města, bude opraven. Proslulý hudební skladatel Jan Šebestián Bach hrával tu na varhany. Jeho kantáty ještě dnes zpívají se každé neděle v tomto chrámu a v kostele sv. Tomáše.

Španělsko. Vjezd generalissima Franco do metropole Španělska Madridu, nebyl jen slavností vojenskou. Anglický The Tablet líčí podrobně děkovnou slavnost v madridské katedrále sv. Barbory, kam generál Franco nejprve zavítal. Dva pěvecké sbory Benediktinů a Dominikánů zpívaly při vstupu generálově do katedrály slavnostní středověkou antifonu, kterou bývali vítáni kastilští vítězové při návratu z bitev. Před hlavním oltářem očekával generalissima španělský kardinál-primas Goma y Tomas, obklopen 20 biskupy. Na oltáři trůnil proslulý kříž z Lepanta, pod nímž 7. října r. 1571 Don Juan d'Austria dobyl námořního vítězství nad Turky. Když sbory mnichů dozpívaly Te Deum, odepjal generalissimus svůj meč a položil jej na oltář k patě kříže z Lepanta. Při tom zpěváci zpívali: O, Bože, jemuž všichni lidé jsou poddáni a jemuž všechny věci slouží, uděl milostivě, aby vláda Tvého věrného služebníka Caudillo Francisco Franca, byla vládou míru. Vzdal od nás milostivě vražedné války, aby pod Tvoji ochranou a záštitou zavládl mír mezi národy. Poté předstoupil generalissimus před kardinála, sedícího na trůně a pronesl tuto modlitbu: »Bože a Pane můj, v jehož rukou je všechno právo a veškerá moc, stůj při mně svou pomocí, abych vedl tento národ k svobodě a ku cti Tvé a Tvé církve.« Nato poklekl generalissimus před kardinálem, který mu požehnal slovy: »Kéž je Bůh vždy s Tebou. Kéž On, od něhož pochází všechno právo a jemuž vše je podrobno, sám Ti požehná a Tebe miluje. Nechť Svou Prozřetelností chrání i národ, nad nímž Ti světil vládu. Kéž s Tebou zůstává

stále Jeho požehnání, které Ti nyní udílím ve jménu Otce i Syna i Ducha Svatého. Amen.« Po požehnání objal kardinál generalissima. Dojem byl tak mocný, že všichni okolostojící slyšeli. Slavnosti byl přítomen celý diplomatický sbor, zástupci vojenských a správních úřadů.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Eucharistický týden mládeže v Manile. (Filipínské ostrovy). — Poslední světový euchar. kongres v Manile měl zde krásnou dohru ve dnech od 29. ledna do 5. února t. r. Ve všech kostelích byla kázání, pobožnosti a mimoř. slavnosti. Poslední tři dny byla vždy v jiném chrámu noční adorace mužů a vše ukončeno velkým euchar. průvodem, ve kterém kráčelo více jak 15.000 účastníků s rozžatými svícemi. Stejně tolik zbožných účastníků tvořilo špalír. Průvod šel do katedrály, kde arcibiskup O'Doherty udělil požehnání. Čestnou stráž v průvodu konali záložní důstojníci ze státní university a též jinak byla účast učitelského státních škol velmi četná po celý týden. Náčelník gener. štábu předčítal v katedrále zásvětnou modlitbu a na předních místech bylo možno spatřit nejvyšší vládní úředníky a členy Národního shromáždění. (Podle Fides.)

Apologetické přednášky v táboře uprchlíků. (Šanghaj.) Tábor, který byl zřízen hned na počátku japonsko-čínského konfliktu na sportovním hřišti katol. university Aurory, dává přístřeší ještě dnes 1.350 osobám. Nemocní jsou ošetřováni třemi profesory lékařské fakulty, duchovní péči obstarávají rovněž profesori za pomoci Vincenciánek a studentů z Katolické akce. Bylo pokřtěno 230 uprchlíků v nebezpečí smrti a katechumenát připravil 78 osob dospělých ku přijetí svátosti znovuzrození. Apologetické přednášky sledovalo během jednoho týdne 500 osob. Advokát Ku-Cheu-li, předseda Katolické akce a Dr. Lieu-Yong-choen z Pasteurova ústavu podávali zprávu co novokřesťané o svém obrácení. (Fides.)

Misionář ukončil dělnickou stávkou. (Kalkuta, Indie.) Narazil-li rudý prapor s kladivem a srpem na odpor katol. dělníků, jsou rudí agitátoři v Indii hotovi i něco sleviti a to tak, že předvedou rudý prapor s křížem a srpem. Nejedná se prý o náboženství, nýbrž jen o sociální otázku.

Tak se stalo v Cannanore, kde je velká přádelna a kde nepokoje a stávky jsou na denním pořádku.

Na štěstí má obec dobrého duchovního správce v osobě P. Norberta Fernandese, T. J., který pečuje o nutné vyjasnění a jemuž se již vícekrát podařilo přimět křesťanské i pohanské dělníky, aby se nedali zneužívat ke stávkám.

Letošního 15. března vyhlásili komunisti pro maličkost generální stávku. Zaměstnavatelé nechtěli ustoupiti a proto se musela ujmouti vláda v Madrasu. Prefekt provincie a polic. ředitel byli pověřeni vyřešením záležitosti. Tito nevěděli nic lepšího, než povolati k tomu P. Fernandese. Skutečně se tomuto opět podařilo spor urovnati oboustrannými ústupky. (Fides.)

Obrácení čínského spisovatele. (Amoy, Čína.) Velmi známý spisovatel Cheng-Tzu-ty, který napsal celou řadu knih protikřesťanských, stal se katol. křesťanem po 1 1/2 ročním pobytu v táboře uprchlíků. Obětavá odevzdánost misionářů, jejich nezištná pomoc každému uprchlíku způsobily zázrak obrácení, které způsobilo velký dojem ve veřejnosti. Nově obrácený chce nyní své síly věnovati víře, proti které dříve bojoval.. (Fides.)

Zájezd na kongres Krista Krále do Lublaně

bude se konati, přihlásí-li se aspoň 30 účastníků, ve dnech 27. července až 1. srpna 1939. Odjezd z Prahy autokarem 27. července 1939 o 6. hod. ranní, příjezd do Lublaně o 23. hodině. 28., 29. a 30. července účast na kongresu a pobyt v Lublani. Odjezd z Lublaně 31. července o 7. hod. ráno na Bled, projížďka po jezeře, oběd; odpoledne odjezd do Lubna — Leoben —, kde přenocování. 1. srpna pokračování v cestě přes Semmering, Vídeň do Prahy. Příjezd do Prahy 1. srpna o 21. hod. Cena zájezdu ca 1.000 K. V ceně jest zahrnuta jízda autokarem tam i zpět, stravování a ubytování. Stravování začíná obědem 27. července a končí obědem 1. srpna. Pas musí mít každý účastník svůj vlastní a zaslati jej nejdéle 14 dnů před odjezdem, ovšem až bude vyzván. Visum a valuty — nejvýše 300 K — obstará technické vedení. Lhůta pro přihlášky končí 10. července 1939. Přihlášky přijímá Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské náměstí číslo 8.

Příští číslo „Katolíka“ vyjde dne 15. září.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čís. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovním zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, čís. telefonů 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. září 1939.

č. 14

Sv. Ludmila a sv. Václav, hvězdy naše.

Jako stříbrný svit nebeských hvězd v temné zářijové noci zářily nám a září hvězdy českého nebe, naše matka sv. Ludmila a Dědic české země sv. Václav. Tito svatí Boží uvedli nás mezi vzdělané národy tehdejší Evropy, oni udržovali naši existenci mezi těmito národy, a proto i dnes jsou k nim obráceny naše naděje a tužby. K nim spínáme své ruce v pokorné prosbě, volající: Orodujte za nás!

Svatou Ludmilu nazýváme matkou, a to právem, neboť její život byl prodchnut neúnavnou péčí o duchovní a tělesné blaho národa. Ona vedla svého vnuka Václava po této cestě; záříc svatým životem, navedla i jej k svatosti. Hleďme tuto naši světici prosit, aby za nás u trůnu Otce nebeského orodovala spolu se svatým kněžicem a dědicem české země, svatým Václavem.

Již zase desetiletí uplynulo od tisícilho výročí jeho mučednické smrti. Dějinné události odehrávají se v této době ve světě. Je bouře nejen hmotná, ale i duchovní, a v ní potřebujeme opěrného bodu, hvězdy, která by nám svítila a ukazovala cestu, jak ze všeho toho zmatku a úskalí dostat se do přístavu spokojeného a klidného života a zasloužit si i život věčný.

Nedívejme se na události, jež se kolem nás ve světě rozvíjejí, s hlediska dnešního světského shonu, ale s hlediska nezměnitelného a věčně platného Božího řádu, pod jehož vládou hodiny a dny se ani nečítají.

Kéž tato pohnutá doba obrátí náš duchovní zrak k vlastnímu našemu cíli, k posmrtnému životu. Uvědomme si to na svatém Václavu. Bohumilý a svatý jeho život byl se světského stanoviska kratičkou epizodou na této zemi. Zato jeho zásluhy o čest a slávu Boží byly tak veliké, že Všemohoucí Bůh dal mu nejen slávu a věčný život v nebesích, ale i milost žítí po smrti v srdcích věrného lidu, sdíletí s ním jeho strasti a pomáhati mu, když je nouze nejvyšší. Jen svatí a světice Boží jsou věčně mladí mezi národy, jsou to třpytné hvězdy stálice, jež svítily našim předkům, svítí nám a budou svítit až do skonání světa.

Proto vzpomínejme zvláště dnes na dějinný význam naší české svaté hvězdy, sv. Václava, zadívejme se na ni bez předsudků a bez jakéhokoli ovlivňování a uvidíme, že ona vrátí našim srdcím klid a důvěru v Boží ochranu. Oddejme se pokorně do Boží vůle, bez níž žádnému ani vlas s hlavy nespadne.

Připojíme-li pak k této pevné důvěře po příkladu svých předků upřímné a vroucí prosby za pomoc svatého našeho knížete, nemusíme mít obav o svou budoucnost. Málokterý národ měl a má takového přímluvce u Boha, jako my svatého Václava. On je dědicem na věky a nedá zahynouti svému dědictví. Jen je třeba všech sepjatých našich rukou, dokonalého návratu do šlépějí Svatováclavských, aby požehnání Všemohoucího opět spočinulo na naší zemi.

Křesťan.

List Jeho Eminence nejdůst. pana kardinála Dra Karla Kašpara účastníkům XVIII. sjezdu »Pax Romana« ve Washingtonu.

Výbor pro pořádání XVIII. kongresu »Pax Romana« obrátil se na Jeho Eminenci nejdůstojnějšího pana kardinála Dr. Karla Kašpara s prosbou o povzbuzení pro účastníky kongresu, jenž se koná letos ve Washingtonu. Jeho Eminence poslal výboru dopis tohoto znění:

Výboru XVIII. kongresu „Pax Romana“!

Vzpomínám živě na dny svého pobytu na americké půdě u příležitosti Světového eucharistického kongresu v Chicagu. Tehdy při návštěvách odlehklých osad dostávalo se mi všude projevů velmi srdečné přichylnosti všeho obyvatelstva, jež ukazovalo, jak si dovede vážit katolického biskupa. Proto budu aspoň v duchu sledovat a modlitbami provázeti průběh kongresu Pax Romana, konaného ponejprv v ušlechtilé metropoli Nového světa. S četnými účastníky sjezdu víže mne pouto osobních vzpomínek, neboť měl jsem příležitost pozdravit je při jejich návštěvě našeho krásného města Prahy.

Myšlenka letošního kongresu je opravdu velmi významná: získati intelektuály a universitní mládež k intensivní spolupráci na Katolické akci. Tážeme-li se, odkud přišel ideový rozvrat, jenž v minulém a nynějším století pronikl až do nejširších vrstev, snadno zjistíme, že byly to právě vysoké školy, katedry universitní a jejich posluchači, kteří se dali do služeb falešných ideí, jež zdůvodňovali a propagovali ve veřejném životě, v literatuře a v denním tisku. Odkud vzešlo zlo, odtud také musí přijíti náprava.

Vy všichni, mladí intelektuálové, jste zavázáni velikou vděčností Bohu. Oproti milionům ostatních lidí, kteří musí trávit svůj život v denních starostech o potřeby hmotné existence a nemají možnost rozvinouti vlohy ducha, Vám je umožněno pronikati hlouběji do oblastí metafysických a kochati se objevy a poznatky věd, jež poskytují lidskému duchu tolik vnitřních radostí.

V naší době jsme svědky zvláštního neblahého protikladu u těch, kteří se oddávají vyšším studiím. Zatím

co každý se hledí zdokonaliti ve vědomostech svého oboru a seznamovati se s novými vymoženostmi, aby byl stále na výši, zanedbává se, ba vůbec opomíjí, další vzdělávání v oboru pro všechny společném a základním — v oboru náboženství. V této kultuře ducha zůstávají přemnozí intelektuálové na stupni velmi nízkém a to, co v dětských letech získali, bývá v jejich duších zavaleno ssutí pseudovědeckých předsudků. Proto není divu, že nejeví nadšení pro víru, jejíž ceny a krásy neznají a že také nejsou s to něco pro ni vykonati.

Máme zkušenosti u nás, že před lety, když se utvořila Česká Liga akademická, jež si vzala za úkol prohlubovati náboženské vzdělání vysokoškolské mládeže a připravovati ji k praktické činnosti pro věc Boží, vycházela každoročně z jejího středu řada horlivých pracovníků a její seniorové jsou podnes hlavními sloupy Katolické akce u nás.

Dobrotivý Bůh, Scientium Dominus, žehnej snaze pořadatelů Kongresu Pax Romana, aby její akce vzbudila v řadách universitní mládeže mnoho takových Bedřichů Ozanamů, kteří, sami přesvědčení o tom, jak nádherný úkol Bůh jim svěřil, byli by si vědomi své veliké moci a odpovědnosti a přispěli k vytvoření nové ušlechtilé generace ve všech národech a k pravému usmíření a sbratření.

Na tyto úmysly XVIII. sjezdu Pax Romana chci se modliti a vyprošuji všem účastníkům požehnání Kněze pokoje, Milostného Pražského Jezulátka.

KAREL KARDINÁL KAŠPAR.

Jan Lebeda:

NEDĚLNÍ KLID.

Zvěčnělý Jindřich Šimon Baar vydal se kdysi o svátku svatého Václava na památný Říp a od jeho bílé rotundy se díval na úrodnou pláň české země. Vše, co viděl, zdálo se mu býti naplněno tajemným vzrušením. Krajina jako by zduchověla; ptáci, zdálo se, že zpívají mnohem krásněji, jaksi nezemsky voněly květy, šuměl les. A duše říkala: To svatý vévoda Václav dnes sestoupil s nebeských výšin k svému pozemskému Dědictví. Projíždí na bílém koni našimi městy, vesnicemi, samotami; věrný lid ho vítá vroucí vzpomínkou, přednáší mu své stesky a žaloby a touhy. On pak v podvečer vrací se zpět do nebeského dvorstva, aby přednesl před Božím trůnem všechno co mu bylo na zemi sděleno. Baaroví při této myšlence jasněji zářilo nebe; takřka prožíval, jak Boží světlo zroduje zemi a zjasňuje především lidskou tvář. Ale náhle se zachvěl. Jeho zrak s přírody — dnes jakoby odhmotněné — spočinul právě na lidech. Jakže to slaví svátek svého vévody a vůdce? Na poli skloněni k hroudě vybírali brambory. Tak minul sváteč-

ní den. Svatý Václav, pro jehož poslání na zemi neměli času, vrátil se před Boží trůn, ale bez vzkazů lidských srdcí. Modlí se tam sám za ty, kdo pro zemi na nebe zapomněli.

Je to osudná ztráta paměti, neboť věčné ustupuje před časným, dar věcí stvořených je více ceněn než milost samotného Tvůrce. Už pohanský básník spatřoval náznak lidské důstojnosti v tom, že člověkova tvář není skloněna k zemi. Výšiny, hvězdy toť doména, kde člověk má spočinouti svým zrakem. Chvíli takového spočinutí v chvatu a shonu všedních dnů — jest neděle, ovšem pokud neztratila vyššího posvěcení, tedy lépe řečeno: den Páně . . . Při tomto slově není možno nevpomenout svátečního rázu české vesnice, jak se jej snažilo zachytiti tolik štětců a per. Není to bez důvodu, že často tehdy, kdy je člověk nejkrutěji sražen k zemi, dovede jej pozdvihnouti vzpomínkou — sváteční obraz domova. Bílá kostelní věž ukazující vzhůru nad bohatství polí a stodol, nad malost přízemních cílů, nad zlobu lidskou a bezútěšnost duchovní

prázdnoty Už podvečer dne Páně celá vesnice měnila své všední roucho; čištěno bývalo před domem, na dvoře i v bytech, na těle ano i ve svědomí. Když pak ráno zazněly zvony volající člověka k obcování s Bohem — tu nebývalo stavení, které by nebylo spojeno s rodinou věřících na společné bohoslužbě. Po ními cestami — často zdaleka — kráčeli do chrámu staří i mladí. I země odpočívala, jakoby svým mlčením vzdávala hold věčnému Tvůrci. Celý týden se naši lopotili, jak to bude vždy údělem vyhnaných synů Evy: dnes svátečně oděni zamýšlejí se nad tajemstvím svého bytí u vědomí, že ne samým chlebem živ jest člověk. Slovo Boží je nasycuje, modlitba, rozhovor s Bohem je povznáší, účastenství na přesvaté Oběti je posvěcuje. K jejich sluchu line se jiný hlas než jakým promlouvá zhmotaný svět volající k radostem a úspěchům nedůstojným Božího dítěte. V chrámě zaznívá ustavičnou ozvěnou hlas Božského Učitele, věta tak známá a přece často na prázdno znějící: Co platno člověku, kdyby celý svět získal, ale na duši škodu utrpěl?

Vše, co je kolem nás — bohatství, moc, sláva, krása — je dočasné, ale na věky trvá to, co je v nás věčné: naše duše a jak my ji pro věčnost připravíme. Těmito myšlenkami člověk, jenž po celý týden se díval k zemi, byl v chrámě poučován výhledem do věčnosti. Jeho duše obcujíc s Bohem bývala tam naplněna nebeským darem: živou vírou, jež jediná dovede našemu životu dáti pravý obsah a význam, smysl i cíl. Této víře není možno naučiti se z knih, víru si sami nemůžeme poručiti, za ni nutno jen v touze se modlit: ona přichází shůry od Otce světél. A právě u oltáře tryská zdroj živé víry, bez níž by se svět stal smutnou vyprahlou pouští. Věděli tedy dobře naši předkové, kde je místo duchovního odpočinku a nadzemské síly. Odcházejíce z chrámu do životních zápasů, znovu si připomínali pravdy už od kolébky slychané, že jsou vyšší statky než jaké dává živočišné pachtění, že jsou vyšší rozkoše než jaké dává hříšné ukájení smyslů. Z chrámu přinášivali domů ozvěnu této věčné moudrosti, záblesk vyššího posvěcení, klid a mír v duši, vědomí lidské důstojnosti a lidského bratrství. Zař tohoto všeho naplňovala jejich rodinu, sousedy, celou ves, jež vítávala ty, kdo v chrámě hovořili s Bohem, významným pozdravem: Vítám vás se slovem Božím!

Slovo Boží mělo býti dále předmětem nedělního rozjímání, mělo naplniti myšlení a nazírání člověka a po celý týden dávat vyššího posvěcení každé i nejnepatrnější a nejprostší práci. Krásný obraz tohoto výsledku plynoucího z náboženského prožívání dne Páně naznačuje Otakar Březina v básni: Moje matka. Na křížové cestě života jest jejím nejvyšším štěstím a nej-mocnější útěchou svatyně, kde hovoří s Bohem, oltář, odkud má výhledy do věčnosti. Ale dnes mnozí se snad soucitně usmějí nad touto nenáročností básnickovy matky. Mnoho se časem měnilo. I neděle ztratily ve veřejnosti svého náboženského významu: byly zne-svěceny. Ale nelze říci, že by od té doby lidé stáli mravně výše a kříž života nesli snadněji.

Písmo svaté vypravuje, že počátkem osobního i národního neštěstí bývá neplnění příkazu věčného Zákondárce: Pomni, abys den sváteční světil! Podle stvořitelského plánu má neděle spojovati lidstvo s Bohem. Domyslete, je-li toto spojení zrušeno. Křesťan se stává bludným vyhnanecem, přestane-li býti chrám domovem jeho duše. Nezná-li cesty k svatostánku, neokoušili tajemství oltáře — ztrácí duchovní obsah svého žití. Ale tomu dovede rozuměti toliko člověk živé víry — a měřítkem této víry jest právě svěcení svátečního dne. Nadpřirozený význam neděle jež církev ochraňuje nesmlouvavými zákony, ničím nemůže býti nahrazen. Poklesem víry v lidstvu stalo se sice zvykem i některých křesťanů odpoutávati se v neděli od všedních starostí a kolem otevřených chrámových bran bez povšimnutí spěchati jen k vodám, na hřebeny hor, do bludišť lesů. Jiní opět trávívají neděli v naprosté duchovní nečinnosti a lhostejnosti, nebo znají jen cestu na sportovní hřiště a do zábavních místností. Stejně tak kdysi i pohané spěchávali o svých svátcích do hlučných arén, smysly lákajících círků. Ale to bylo bloudění těch, kdo nevěděli, jak sloužiti pravému Bohu. Církev přeje svým dětem bezhříšné pozemské radosti, ale nikdy nepřestane vymáhati daň, kterou má tvor platiti svému Tvůrci, jenž sobě vyhradil a posvětil sváteční den. Nikdy nepřestane pozdvihovat člověka skloněného k zemi, ukazovat mu výšiny a připomínat povinnosti k Bohu, který jest počátek i konec jeho života.

Když bylo pracujícím odpíráno právo na nedělní

Za paní ředitelkou E. Schmutzerovou.

Dne 9. srpna t. r. rozléta se Prahou a naši vlastní zpráva: »Zemřela paní ředitelka Schmutzerová!« Cím byla tato drahá zesnulá? Byla učitelkou, která své krásné, vznešené povolání opravdu milovala. S láskou formovala dětské dušičky a vkládala do jejich srdéček zbožnost, lásku k Bohu-Stvořiteli a úctu k Církvi svaté. Byla ženou nábožensky hluboce založenou a věřící. Byla učitelkou katolickou a uvědomělou Češkou. Sušilovo heslo bylo jejím heslem. Byla si plně vědoma, že nejdražší statek a poklad národa, jeho děti, světil jí všemohoucí Bůh. Učila je znáti a milovati vlast, národ, jeho slavnou minulost a sladký rod-ný jazyk.

Jak ty děti milovala! Byla jim výtečnou učitelkou, vzornou vychovatelkou, rádkyní, pomocnicí, ba i mamíčkou. Věděla dobře, jak tomu či onomu děvčátku pomoci; bylo-li třeba, nelenila, vyhledala rodinu, poradila a podle potřeby i hmotně pomohla. Nesčíslně-kráté jsem byla svědkem, jaké lásce a úctě se těšila naše drahá paní ředitelka u svých žaček. Přicházely již šedovlasé ženy, často doprovázeny svými dětmi, aby velmi uctivě pozdravily svoji bývalou učitelku. Na tisíce dívek zachovala za těch 46 let svého blaho-

dárného působení na školách Církvi a národu. Byla též literárně činnou a první průkopnicí kultu naší svaté kněžny Anežky.

Ona jediná to byla z pražských učitelek, která po převratě se neohroženě postavila proti dravému proudu valící se nevěry a proti odstranění kříže ze školy. Její mravně-výchovné brožurky a letáčky vykonaly velký kus práce pastorační.

Pracovala ve »Svatováclavském výboru«, v »Sdružení rodičovském« a ve »Svazu katolických žen.« Na sta opravdu cenných a krásných přednášek absolvovala po celých Čechách, na Moravě, ba i do Vídně zajela na přání našich krajanů. To vše vyžadovalo velkých obětí fyzických i finančních, které v zájmu věci tak ochotně přinášela. Pro sebe tak skromná, šetrná, štědře a ráda rozdávala potřebným a zvláště, jednalo-li se o děti.

Své přebytky neukládala do spořitelny, ale Pánu Bohu na úrok, a Bůh všemohoucí jistě již odměnil to ušlechtilé, láskou k bližnímu plně srdce její. Jsem přesvědčena, že i tam v tom nebeském ráji oroduje za naši drahou vlast, za náš národ, za nás za všechny a úpěnlivě, vroucně prosí: Bože můj! Nedej, nedej zahynouti!

M. Freyová.

klid, volalo se: Vraťte neděli duším! Nutno však dodat: Vraťte samotné neděli náboženský význam, její křesťanskou tvář! Neboť neděle bez náboženského posvěcení může sice dobře sloužiti rozptýlení mysli, osvěžení nervů a očistě plic, duši však nemá co dáti, není-li vpravdě — dnem Páně.

Univ. doc. Dr. Jos. Kratochvíl

Náboženství a křesťanská filosofie.

Bude tomu bezmála dva tisíce let, co v nádherných síních římského správce Palestiny zazněla ironická otázka: Co jest pravda?! Otázku tuto položil Pilát pontský tomu, kterýž řekl o sobě: »Já jsem Cesta, Pravda a Život!« — Ježíši Kristu. Ale Pilát nečekal na odpověď, pokrčil pochybovačně rameny a odešel. Nechtěl slyšeti pravdy! Cítil, že pravda by jej přinutila, aby přemýšlel, zda je vším ten hmotný blahobyť, v němž žil, zda je vším ta moc a sláva, které se těšil jako římský guvernér. Cítil, že by se musel ptáti sama sebe, není-li cílů vyšších, zda život se končí tím světáckým pohodlím a blahobytem, tou slávou a mocí, není-li života po smrti, není-li odplaty za skutky dobré a trestu za činy zlé. Nechce raději zvědět pravdy, raději chce užívat; proto krčí rameny a odchází s ironickým úsměvem ve tváři.

Tento obraz Piláta pontského vždy mi napadá, když přemýšlím o duchovní situaci dnešního člověka, celého soudobého lidstva. Nikdo nechce slyšeti pravdu celou, úplnou.

Stejně jako ten Pilát bojí se i dnešní člověk pravdy a utíká před ní, neboť cítí zrovna instinktivně, podvědomě, že pravda by jej donutila, aby uvažoval o cíli a smyslu života zde na zemi, že pravda by jej přinutila, změnit z kořene, radikálně nynější způsob života.

Není pochyby, že jsme učinili v posledním století ohromné pokroky v ohledu hmotném a technickém. Před 60 až 100 lety jistě nikomu nenapadlo, že budeme jezdit šílenou rychlostí po silnicích bez koní, že budeme létat ve vzduchu jako ptáci, plavit se pod mořem, že budeme moci se téměř okamžitě spojit s nejvzdálenějšími díly světa pomocí telefonů, telegrafů, radiového vysílání atd.

Zevnější technická civilizace učinila opravdu pokrok úžasný! Ale přibýlo tím snad radosti života? Jest člověk dnes šťastnější nežli byl?

Snad ještě nikdy nebylo lidstvo méně šťastné. Přibýlo smutku a bolesti života! Celý svět dnes vypadá jako ohromná nemocnice, kde bolestný nářek a úzkostlivé vzdechy plní vzduch, kde na ložích se v bolestech svíjející trpící a churaví. K čemu nám tedy všechny ty velkolepé objevy a vynálezy, k čemu nám všechny ty triumfy a pokroky technických věd? Co nám prospělo zlepšení a zpořádnění tělesných podmínek životních, když duše lidská zmírá, když upadá život duchový, mravní!

Hmotný blahobyť, shon po mamonu, honba za požitky, slávou a mocí staly se vyššími ideály dnešního člověka. Těmto modlám se jediné klaní, ty uctívá a těm vše podřizuje! Můžeme se tedy diviti, že ze slovníku dnešního lidstva byla téměř vymazána slova: nezištnost, poctivost, láska k Bohu, milosrdná láska k bližnímu, odříkání, oběť, sebezapření...?

Kdykoliv však poklesnou hodnoty mravní a duchovní, které jsou jediné záštitou rodiny, státu a vůbec celého veřejného života, tu vždy nutně nastává a musí nastati i úpadek hospodářský, zhoršení poměrů

sociálních. Proto právě vidíme dnes na jedné straně bídu, hlad a strádání ohromných mas lidových a na druhé straně nesmírný nadbytek, luxus a hýření hrstky boháčů, kteří dovedli bezohledně nahromaditi téměř všechn kapitál do svých rukou. Proto dnes vidíme, že na jedné straně vytápějí se lokomotivy pšenice a házejí se balíky bavlny a pytle kávy do moře, aby se udržely vysoké ceny, kdežto na straně druhé lidé trpí úbytkem a nedostatkem těchto produktů.

Vidíme z toho zcela jasně, že dnešní člověk, zavrhnuv učení Kristovo, padá do propasti, řeší úplně falešně záhadu životní, t. j. falešně si zodpovídá otázky: Odkud? Kam? Proč? Odkud jsme? Kam spějeme? Nač žijeme? Kdo však má nám rozřešiti záhadu života, odhaliti pravdu života?

Zdálo by se, že v prvé řadě jsou k tomu povolány moderní vědy přírodní a technické, jež přece učinily takové pokroky! Ale marně se jich ptáme. Moderní věda zkušební pracuje jenom se zjevy smyslovými, zná jenom to, co se dá ohmatati, co se dá změřiti, zvážiti, s čím možno experimentovati, konati pokusy. Na otázky: Co je člověk, jaký je jeho poslední cíl, je-li duše lidská nesmrtelná, je-li člověk odpovědný za svůj život, je-li cílem života věčná blaženost — na to nikdy vědy zkušební nedají odpovědi a nemohou ji ani dáti. Ignoramus et ignorabimus, nevíme a nebudeme vědět, odpovídají sami moderní přírodovědci. Kdyby ses nás tázal jaké jsou zákony šíření světla, jaké jsou zákony chemických sloučenin, jaké jsou zákony vývoje organismů, zákony pohybu, nebo pádu těles, kdybys chtěl vědět, co vidíme pod mikroskopem, tisíckrát zvětšujícím tělesa nebo dalekohledem, tisíckrát nám přibližujícím tělesa nebeská, atd. atd., na to dovedeme ti odpovědět, to ti řekneme. Ale nač žiješ a proč žiješ, jaký je cíl tvého života, to nevíme a ani se o to nestaráme. Smysl života nedá se změřiti ani zvážiti, není naším oborem.

Záhadu života osvětluje jednak náboženství cestou nadpřirozenou, zjevením, jednak filosofie cestou lidského rozumu. Co je to filosofie?

Filosofie je láska k moudrosti, touha po vědění a pravdě. Jest to »věda prvních příčin« a »nejvyšších důvodů«, má nám sestrojiti obecný názor světa a života, který by odpovídal jak požadavkům rozumu, tak potřebám citu.

Filosofie je rodopis idejí, z nichž vyvěrají fakta, jimiž řídí se život, z nichž rodí se dění, konání. Ideje filosofické, jež v té či oné době převládají, pronikají nejen vědy odborné, ale i literaturu, umění, krátce celý život. Filosofické ideje či myšlenky připravují zjevy sociální, hospodářské i politické, jež zdají se na první pohled zjevy čirě náhodnými, úkazy okamžitými, ale které byly vždy dávno připraveny dlouhou myšlenkovou prací předchozí. Mravní, politické, hospodářské i sociální názory společnosti lidské vždy se řídí a spravují podle vládnoucí v té době filosofie. Dokladem toho jsou všechny význačné události dějinné (francouzská revoluce, ruský bolševismus). Největší spisovatelé, umělci, státníci a reformátoři společnosti lidské byli vždy buď sami filosofové nebo žáky filosofů. Slavní spisovatelé, umělci a státníci ve starém Řecku a Římě byli žáci Sokratovi, Platonovi, Aristotelovi, Ciceronovi, Senekovi. Velký básník středověký Dante Alighieri byl žákem sv. Tomáše Akvinského a vůbec t. zv. scholastiků. Francouzští spisovatelé 17. století (Corneille, Racine, Molière atd.) byli žáci Descartovi. Osvícenská literatura 18. stol. byla výrazem tehdejší ploché filosofie a literatura i umění 19. této doby

Vidíme-li tento nesmírný vliv filosofie na kulturu, umění i veškeren život lidstva, tu je nám hned jasno, že kořen a poslední příčina dnešních zmatků a veliké krise naší doby je ve falešné, nesprávné filosofii, nesprávném názoru na život.

Nuže, která tedy filosofie je pravá a správná, která dovede správně rozřešit záhadu života? Je to ona filosofie, kterou tušili již ve svých výzkumech veleduchové starověku: Sokrates, Platon, Aristoteles, Cicero, Seneka, Epiktet, ale kterou doplnil a plně potvrdil teprve božský učitel pravdy, Kristus — Logos, Slovo — po kterém tolik toužili Platon a novoplatonikové — Bůh-vůdce, který nás zbavil pochybností a po-učil nás o světě, čase i věčnosti, o Bohu, duši i životě posmrtném, krátce o všech pravdách, bez nichž život není skutečným životem.

Tato filosofie pak, jež uznává pravdy Kristem zjevené a při svých výzkumech má k nim stálý zřetel, jmenuje se filosofií věčnou, perennis; je to filosofie obecná, křesťanská, katolická. Ona dovede sloučiti v jednotu vše, co nejlepšího vytvořili v oboru myšlenkovém veleduchové všech dob, ona jediná (ve spojení s náboženstvím křesťanským) dovede odstranění soudobé nesnáze a nedostatky a ukázati cestu k zlepšení, neboť hlásá proti hmotafství dnešní doby i proti fantastickým naukám okultistickým právě zduchovnění života, onen pravý idealismus, kde vládne jednotu vědy a víry, kultury i náboženství, soulad filosofie i theologie, prvku přirozeného i nadpřirozeného, ona buduje jediné správné názor světový a životní.

Kristus přinesl člověčenstvu plnost pravdy i plnost života. Lidstvo si uvědomilo svůj božský původ a božský cíl, a toto evangelium pravdy musí opět obnoviti tvářnost země. Buď víra v Krista nebo zkáza; buď bezedná propast bídy nebo sladká náruč Kristova — jiného východiska není. Co jest pravda? tážal se též sv. Augustin a odpověděl: »Co značí poznati pravdu? Předně poznati sama sebe a hleděti se polepšiti a pak milovati Boha. Záliba v Pravdě je záliba v Tobě, ó Bože, který jsi pravda sama!«

E. Kalikin:

Poměry na sovětském venkově.

Celý sovětský venkov byl, jak známo, v posledních letech zkollektivizován. V SSSR zmizela selská hospodářství, patřící jednotlivcům a místo nich byla vytvořena velká hospodářství, v nichž se pracovalo kolektivně pod vedením zvláštního výboru. Tato hospodářství dostala název — kolchozy.

Kollektivisace venkova a celý systém kolchozního hospodářství se setkal s velkým odporem se strany rolníků. Přes to kolektivisace se důsledně prováděla, ačkoliv sovětská vláda byla přece nucena učiniti rolníkům jisté ústupky a mezi jiným přivolit, aby jednotliví kolchozníci směli mít tak zvané »priusaděbné účastky« výměrou do 1 ha. Na těchto »účastkách« kolchozník mohl hospodářiti podle svého přání, ale hlavní jeho práce, která měla mu zabezpečiti nutnou výživu, musela se přece konati v kolchozu. Skutečnost však byla jiná než předpoklady. Systém dodávek potravin státu a celková organizace práce v kolchozu měly za následek, že po celoroční lopotě zbylo pro jednotlivého kolchozníka ze společné práce velmi málo a rozhodně nestačilo pro výživu jeho rodiny. Proto kolchozník hlavní pozornost věnoval svému »priusaděbnému účastku«, který byl pro něho zdrojem výživy.

Okolnost, že při komunistické organizaci života mohou v SSSR ještě lidé existovati, tkví právě v tom, že

obyčejně ani jedno vládní nařízení nebylo všude splněno. Tak i v kolchozním životě brzy se vytvořil stav, při kterém nařízení ústředí se plnila jen do jisté míry. Mnohý kolchozník přestal pracovati v kolchozu a dělal něco jiného a tak si vydělával na živobytí, při tom však stále byl pokládán za kolchozníka a požíval výhod s tím spojených. V sovětském tisku nacházíme často zprávy, že v tom nebo onom místě kolchozník za rok odpracoval v kolchozu pouze 2—3 dny. Ovšem že to nebyla žádná kolchozní práce. Nejčastěji takoví kolchozníci se věnovali práci na svém »priusaděbném účastku« a při tom často tento účastek býval o hodně větší, než to bylo povoleno. A pracovalo se na něm s takovou důkladností a láskou, že to bývalo, jak o tom psal sovětský tisk, opravdu »čínské hospodářství«. Zamezení tyto »nesprávnosti« se dosud komunistům nepodařilo. Mítí radost z toho, že některý rolník dovedl na svém malém účastku vytvořiti vzorné hospodářství, o to komunisté také nestáli, jelikož to vychovávalo »vlastnické instinkty« a mimo to prospěch z toho měl především sám rolník, který tímto způsobem se oprostil od vlivů úřadů a mohl poměrně slušně žíti.

Všechno to přimělo nyní sovětskou vládu, aby učinila těmto zjevům přítrž. Plenum Ústředního komitétu komunistické strany (VKPb) a Sovnarkomu SSSR vydal nařízení pod názvem: Opatření pro ochranu veřejné půdy před zpronevěřením. V nařízení čteme, že je míněno rozdělení kolchozní půdy na »priusaděbné účastky«, které ve mnohých případech byly příliš velké a nesprávně se přidělovaly. Při tom majitel takového účastku se pokládal za vlastníka a podle toho s účastkem nakládal, co jest naprosto nepřipustné. Současně se nařizuje přiděliti tyto účastky znovu a přísně dbáti, aby nebyly větší než čtvrt až půl ha a jen ve výjimečných případech 1 ha; »priusaděbné účastky« není dovoleno prodávati, propachtovati a pod. Kolchozní výbory nesmějí připustiti užívání kolchozní půdy osobami, které nejsou členy kolchozu atd. Porušení těchto ustanovení bude se pokládati za trestný čin a bude patřičně trestáno.

Nařízení určilo také kolik dní musí každý kolchozník odpracovati pro kolhoz. Je to nejméně 60 až 100 podle kraje, v němž kolhoz jest. Nedodržení pracovní doby trestá se vyloučením z kolchozu se všemi z toho vyplývajícími důsledky.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

17. září, neděle: P. I. B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Josef Hynek, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Mše svatá zdrojem požehnání.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z arciděkanského chrámu sv. Ludmily na Král. Vinohradech.

10—10.10 hod.: P. Květoslav Bukovský, CSsR.: Duchovní promluva na den.

20. září, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: P. Štěpán Herat: Z dějin farního chrámu Páně v Moravské Ostravě.

22. září, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.

24. září, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. Jindřich Liška, přednáška z křesťanské nauky na thema: Ovoce hříchu.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z opatského chrámu Páně v Praze - Emauzích.

11—11.10 hod.: P. B. Chytil, CSsR.: Duchovní promluva na den.

27. září, středa: P. I., B.: 17.30—18.45 hod.: Pobožnost u hrobů svatých českých patronů v basilice sv. Jiří, v chrámu Všech Svatých a ve velechrámu sv. Víta.

28. září, čtvrtek: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

9.15—9.30 hod.: Msgre Dr. A. Stříž: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Pýcha kořenem všech hříchů.

9.30—11 hod.: Pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta.

11—11.10 hod.: Msgre Dr. J. Beran: Duchovní promluva na den. 15.30—16.30 hod.: Reportáž ze svatováclavského průvodu.

19.15—19.45 h.: Svatováclavská adorace v kryptě sv. Kosmy a Damiana ve Staré Boleslavi.

29. září, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Msgre E. Žák: Nietzscheův zápas s nadělověkem.

1. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8—8.50 hod.: Školní mše svatá z opatského chrámu na Strahově s promluvou P. Bernarda Mokrého, Ord. Praem. na thema: Půst.

8.50—9 hod.: Dr. Ant. Vondráček, spirituál arc. semináře: Duchovní promluva na den.

4. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. A. Müllerová-Daňková: Žena a dítě.

6. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Dr. Jan Sajíc: Před slavným výročím Strahovského kláštera.

8. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Dr. Bohumír Kasan, O. Praem.: Svatosti Církve.

9—10 hod.: Slavná Mše sv. ze stoličního chrámu na Petrově v Brně.

10—10.10 hod.: P. Jos. Gabriel, OSA: Duchovní promluva na den.

12. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Oldřich Králík: Jindřich Marie Rilka, mystický básník.

13. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Duchovní rozhovory.

15. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

9.15—9.30 hod.: P. Dr. S. Brailo, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Křest sv.

9.30—10 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Řepčíně.

10—10.10 hod.: Alois Vašica, kaplan u sv. Mořice v Olomouci: Duchovní promluva na den.

18. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Heger: Jazykový vliv bible na kulturní jazyky světa.

20. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: MUDr. František Dedek: Jak zabránit depopulaci.

22. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Hypolit Segefa, O. Cap.: Přednáška z křesťanské nauky: Svatost břimování.

9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela Křižovníků v Praze.

10—10.10 hod.: P. Klemens Minařík, OFM.: Duchovní promluva na den.

25. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Marie Baušová: Obrozené Španělsko.

27. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Duchovní rozhovory.

29. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, OSB., opat emauzský: Přednáška z křesťanské nauky: Kristus ve svatostánku.

10.30—11.30 hod.: Slavná mše svatá z kostela Redemptoristů v Plzni.

11.30—11.40 hod.: P. Dr. Konstantin Miklák, CSsR.: Duchovní promluva na den.

Naše práce.

Důtklivá výzva ke katolickým mužům!

Dnešní události nás vybízejí, abychom ve zvýšené míře pečovali o duchovní život svůj i svých bližních. Za tím účelem ukládá Svaz katolických mužů všemu svému členstvu, aby chodilo co nejčastěji k sv. přijímání a konalo aspoň jednou za měsíc smírné a prosebné adorační pobožnosti. Adorační pobožnosti mohou být konány též v soukromých domácnostech, ovšem v místnosti, jež bude způsobem adoraci důstojným upravena. Nemusí se omezovat jen na účastníky z řad mužů. Příručky k takovýmto pobožnostem zasílá Svaz katolických mužů (Svatováclavská Liga) v Praze IV., Hradčanské náměstí 8.

Z domova.

LITERATURA.

Antonín Šorm-Antonín Krajča **Mariánské sloupy v Čechách a na Moravě**. Přepracovaná kniha, dokumentující mariánskou úctu našich zbožných předků. Vedle podrobné historie strženého mariánského sloupu pražského, jsou v třetím díle knihy popsány myslím, všechny morové sloupy, postavené u nás po r. 1650 až do naší doby. Zvláště tento třetí díl zůstane jistě na dlouhou dobu jediným soustředěným pramenem pro všechny, kdož se obírají kulturní historií svého kraje. Při četbě tohoto dílu si teprve uvědomujeme všechnu tu krásu, rozsetou po našich městech a vsích a hořce želíme všech oněch památníků zbožnosti a uměleckého citění, jež zášť a zaslepenost zničily. Krásný úvodní článek zesnulého biskupa-vědce Dr. Podlahy, prosa, poesie a pověsti o některých sloupech, harmonicky doplňují knihu, v níž neschází ani životopis tvůrců kamenných pomníků vroucí mariánské úcty našich předků. Veliké množství reprodukcí doplňuje a oživuje obrazem to, co popis jen nedokonalé může učinit. — Nelze než knihu co nejvíceji doporučit a oběma pořadatelům poděkovat za dlo tak zdařilé a krásné, s jehož stránek mluví láska a oddanost k předmětu, jehož oslavou kniha tato jest. Cena brož. 35 K, v plátně 55 K.

František Štědranský: **Zbraslav, pohřebiště českých králů ve středověku**. Milá knížka, vkusně vypořádaná tiskárnou Propagandou, vyčerpávající, byť stručně, přece plně historii zbraslavského kláštera, prožitého slunné dny i období úpadku. Dnes, kdy ožívají všechna poutní místa, vykoná tato knížka jistě plně svůj úkol: Oživit i slávu tohoto kdysi tak slavného a v našich dějinách význačného, náboženského národního střediska.

Knihu **»Duchovní zátíši«** od P. Dr. F. Suchomela, CSsR., o které jsme referovali již ve 13. čísle **»Katolika«**, převzal do svého nákladu Exerciční dům ve Frýdku, kde ji možno též objednat. Cena 60 K.

Dominik Pecka: **Tvář člověka**. Vydala edice Akard, Brno, Klácelova 2. Cena 12 K, váz. 23 K.

Jiří Sahula: **Význam Balbínova díla**. — Ing. Jan Dostál: **Katolická akce a její význam v našem národě a praktické provádění**. Vyšlo v Časových Úvahách v Hradci Králové, Adalbertinum.

Dům milosrdenství **»Vincentinum«**, ústav pro nevládně chodící, vydal právě svůj **»Kalendář Vincentina«** na rok 1940. Je to už známý a oblíbený kalendář, který jest každoročně pečlivě upraven. Každý v něm najde něco blízkého jeho zájmu. — Na požádání obratem zasílá **»Vincentinum«** v Praze-Břevnově, Boleslavova ulice 32.

M. Česka Maczynska: **Kristův rytíř**. Historický román ze života sv. Vojtěcha. Přeložil Karel Otýpka. Vydal: Velehrad, nakladatelství dobré knihy, Olomouc. Stran 224, cena K 20.—.

Dr. M. Laros: **Zde je evangelium pro dnešek**. II. díl, přeložil Dr. František Kopečný. Stran 216, cena brož. výtisku K 25.—. Vydal Velehrad, nakladatelství dobré knihy, Olomouc. Druhý díl úspěšných a hlubokých promluv Larosových, obsahující kázání od letnic až do 24. neděle po sv. Duchu.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Prozatímní náhrobek zesnulého Svatého Otce Pia XI. bude co nejdříve nahrazen důstojným pomníkem, o jehož vybudování starají se občané z Desio, rodné obce zvěčnělého velekněze a arcibiskupství římského kostela sv. Karla al Sorso.

4. března r. 1876 byl nynější Svatý Otec pokřtěn v římském kostele sv. Celsa a Juliana, farním to kostele rodičů Svatého Otce. Tento kostel byl později uzavřen a křtitelnice z něho byla přenesena do kostela sv. Pankracia, kde počátkem července letošního roku byla nad ní zasazena kovová deska, upomínající na papežův křest.

Dekretem apoštolské poenitentiarie, uveřejněným 15. července v Acta Apostolicae Sedis, mohou věřící, naslouchající rozhlasem udělení papežského požehnání Urbi et Orbi získati plnomocné odpustky stejně jako věřící, již jsou papežskému požehnání osobně přítomni.

Národopisné a misijní museum v Lateráně, založené Svatým Otcem Piem XI. v r. 1925, dostalo novou správu. Vědeckým ředitelem jeho byl jmenován P. Schulte a asistentem Holandán P. Maarschalkerwerd.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Počátkem července letošního roku slavil 40leté biskupské jubileum Fecko-katolický arcibiskup Lvovský, metropolita Ondřej Szeptyckij. Svatý Otec poslal zaslužilému církevnímu hodnostáři vlastnoruční blahopřejný dopis a jmenoval jej papežským trůnním asistentem. Msgr. Szeptyckij pochází ze staré ukrajinské šlechtické rodiny. Jeho předek Atanasij Szeptyckij byl v letech 1728—1746 metropolitou v Mohylevě; provedl mnohé církevní reformy, vybudoval katedrálu sv. Jiří ve Lvově a zorganizoval řád Basiliánů, jehož příslušníkem jest i jubilant. Biskupem byl jmenován r. 1899 a již za rok stal se arcibiskupem a metropolitou Lvovským. Ve Lvově založil ukrajinské národní museum a theologickou akademii. Pro svoji věrnost k unii byl v r. 1914 carskou vládou vězněn v Rusku, odkud se vrátil roku 1917 opět do Lvova.

Kongresy Krista Krále, jichž řadu ukončil letos v pořadí VI. kongres v Lublani, budou konány každého druhého roku. O příští kongres, který se má konati v r. 1941, uchází se Španělsko a Itálie, jejíž zástupce P. Gemelli, rektor katolické university milánské, úsilovně se dožaduje, aby příští kongres se konal v Itálii. Stálý výbor kongresů rozhodne o místě příštího kongresu v dohledné době.

Z EVROPY.

Holandsko. Úkoly duchovní správy a Katolické akce zaměstňávají i holandský episkopát. Nedávno byl v Utrechtu zřízen zvláštní ústav, jenž má poskytovat veškeré informace, týkající se duchovní správy a Katolické akce. Kromě toho jest úkolem ústavu studium problému duchovní správy a nejlepších způsobů moderní pastorace, příprava kněžských studijních týdnů a vydávání příslušných knih a příruček.

15. sociální týden konal se v Limburgu ve dnech 6. až 8. srpna s heslem »Nová obec«. Referenty byli dr. Cornelissen, bibliotékař katolické university v Nijmegen, profesoři Dr. Kors, Dr. Veraart, žurnalista Dr. Kasteel a poslanec Hermans.

Itálie. Generálním ředitelem Katolické akce italské byl jmenován biskup parmský Msgr. Colli, jeho zástupcem Msgr. Borghino. Jmenování tato souvisí se změnami v organizaci Katolické akce v Itálii.

Sv. František z Assisi byl nedávno prohlášen Sv. Otcem Piem XII. patronem Itálie. Proto bude letošní 4. říjen v celé Itálii oslaven zvláštními slavnostmi jako národní svátek.

P. Augustin Gemelli, zakladatel a rektor university Božského Srdce Páně v Miláně, složil nedávno s úspěchem pilotskou zkoušku. Nový pilot je 62 roky star.

V Itálii i v jiných zemích rozmohl se zvyk půjčovat i chrámů do muzeí a na výstavy různé předměty církevního umění. Posvátná kongregace koncilů stanovila nyní přísné podmínky, za kterých bude napříště v Itálii možno věci z kostelů k podobným účelům zapůjčiti.

Německo. Letos je tomu 775 roků, co kolínský dóm chová ostatky svatých Tří králů, kam byly 23. července r. 1164 z Milána přeneseny arcibiskupem Rainaldem z Dasselu, jemuž je daroval císař Bedřich Barbarossa. Nástupce Rainaldův nechal pro ostatky zhotoviti nádhernou skříň, a císař Otto IV. ozdobil hlavy svatých Tří králů zlatými korunami. Koncem července konaly se v kolínském dómu po celý týden církevní slavnosti, při nichž byly ostatky vystaveny k veřejnému uctění.

Portugalsko. Proslulý portugalský kazatel P. Cruz slavil počátkem srpna 80. narozeniny. Po slavnostních službách Božích požádal přítomný lisabonský patriarcha, kardinál-arcibiskup Cerejeira, staříkého jubilanta o požehnání, což též se slzami v očích učinil.

Španělsko. V nové španělské vládě zasedají též dva ministři, vyšší z katolických kruhů. Je to ministr financí Larraz a ministr národní výchovy Ibáněz. Prvý je teprve 36 roků star a býval kdysi vedoucím členem národního svazu katolických studentů. Později se věnoval novinářství a byl hospodářským redaktorem známého katolického listu »El Debate«. Ministr Ibáněz je povoláním vysokoškolský profesor a byl za republiky poslancem. Je členem národního svazu Propagandisti. — Nejmladším ministrem nové vlády je Camero del Castillo. Je star necelých 30 roků a byl před tím předsedou svazu katolických studentů. Je výtečným znalcem ústavního práva.

Uloupené poklady španělských katedrál vracejí se domů. Kapitola katedrály v Geronu obdržela nedávno zlatý procesionální kříž z 12. století, bibli Karla V., jež je majetkem katedrály od r. 1378, vzácný rukopis Apokalypsy z r. 975 a evangeliář z 12. století, vesměs věci z katedrálního pokladu. Katedrále v Tortose bylo nedávno vráceno 63 beden, obsahujících předměty v katedrále uloupené.

Mezi oběťmi náboženského pronásledování ve Španělsku jsou i biskupové v Almeria a Cuadixu. Byli zatčeni brzy po vypuknutí občanské války a 4. září r. 1936 společně s ostatními vězni zavražděni poblíž Malagy. Před smrtí obrátil se biskup almerijský ku svým strážcům a pravil: Kdo z vás jest určen mne

usmrtiti? Na tuto otázku ozval se jeden ze skupiny milicionářů, zůstal však ukryt za svými druhy. »Proč se skrýváte«, ptal se biskup, »bojíte se mne snad?« Nato vystoupil milicionář ze skupiny a biskup k němu pravil: »Co jsem vám učinil, že se mnou takto jednáte? Pakliže je to vůle Boží, klidně chci zemřít, jen když mojí smrtí bude vykopen konec všech hrůz občanské války. Vy však, milý synu, zpytujte své svědomí a vzbudte lítost, aby tento zločin byl posledním ve vašem životě. Kéž vám Bůh odpustí, jako i já vám odpouštím. Milý synu, doufám, že z vás bude opět dobrý člověk. Litujte všeho, co jste dosud spáchal.« Nato požehnal biskup svému vrahu a zemřel, maje ruce složeny křížem na prsou. Všechny pokusy milicionářů spáliti biskupovu mrtvolu, zůstaly marné. Po několika dnech věřící z Casablancy našli ožehnutou mrtvolu a pohřbili ji. — Také biskup z Cuadixu modlil se před smrtí za svoje vrahy a odpustil jim. Jeho mrtvolu milicionáři spálili.

Švédsko. Švédský učenec Dr. Oskar Loeffgren, docent upsalské university, našel nedávno mezi východními rukopisy milánské Ambrosiany arabské evangelium sv. Jana. Rukopis má 270 stran a byl přeložen podle starosyrské předlohy. Rukopis pochází z r. 1342 a jest prvním objevem svého druhu v této řadě.

Z OSTATNÍCH SVĚTADILŮ.

Františkánský řád, který již po 700 roků je strážcem svatých míst v Palestině, převezme v dohledné době i správu svatyně na Olivetské hoře. Dnes spravuje Františkánská kustodie ve Svaté Zemi na 70 posvátných míst.

Misiemi mezi Mohamedány byl pověřen řád Jesuitů. Střediskem misí je Bejrut, kde řád zřídil nakladatelství, vydávající spisy, určené ponejvíce pro mohamedánskou inteligenci. V Římě byla též zřízena stolice pro studium islamu.

Vysokou školu v Boys Town převzali do své správy po schválení diecézního biskupa, Školští bratři. Tento řád, založený sv. Janem de la Salle a zabývající se výhradně vyučováním, je ve Spojených státech velmi vážen pro vynikající činnost.

Nejvzácnějším klenotem světa je jistě koruna Panny Marie z katedrály v Popayan v jižní Americe, vystavená na světové výstavě v Novém Yorku. Do katedrály v Popayan byla věnována po velkém moru, který v r. 1590 zuřil v tehdejších španělských provinciích jižní Ameriky. Devět roků bylo na tomto klenotu pracováno. Byla zhotovena z jednoho kusu zlata, vážícího 100 liber. Je ozdobena 453 smaragdy. Vrchol její jest pokryt 10 drahokamy, mezi nimiž jest i pověstný smaragd posledního Inků. Drahokamy jsou takové krásy a čisoty, že svoji cenou převyšují pětinašobně diamanty stejné velikosti. Znalci je oceňují po 3000 dolarů a celou korunu na 5 milionů dolarů.

V roce 1937 vyšla po prvé kniha »Otec Damján« od Johna Farrowa, líčící hrdinný život a působení vlámského misionáře Damiana de Veuster mezi malomocnými na ostrově Molokai. Kniha dosáhla již 11. vydání a americká filmová společnost R. K. O. - Radio zakoupila filmové libreto pro celovečerní film, sepsaný podle zmíněné knihy. Natáčení filmu bylo svěřeno nejlepšímu režiséru zmíněné filmové společnosti, Robertu Siskovi.

Nejstarším ženským výchovným ústavem v americkém Harlemu jest Akademie Věch svatých. Na podzim bude při ní otevřena první katolická vysoká škola pro černošky.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Český misionář v Kanadě. Letos v květnu vyslala pražská provincie redemptoristů svého kněze P. Josefa Čelůstku do Kanady, aby tam apoštolsky pracoval mezi přistěhoválými Čechy a Slováky, kteří se do Kanady v poslední době nahnuli.

Po velmi zajímavé cestě přes Antverpy a Londýn vstoupil P. Josef Čelůstka v Liverpoolu na transatlantický parník a připlul šťastně dne 8. června do Kanady. Bydlí v klášteře redemptoristů kanadských v Manitobě, odkud zahájil neprodleně apoštolskou činnost mezi opuštěnými Čechy a Slováky. Hned na poprvé navštívil 7 slovenských rodin a jednu školu. Cestuje zatím na bytčce, ale nedozírné vzdálenosti farem vyžadují si nutně osobního auta. Doufáme, že je bude P. Čelůstka brzy mít, aby na něm roznášel duchovní útěchu a posilu našim těžce zkoušeným krajanům. Modleme se za tohoto mladého, nadšeného misionáře, který z lásky k duším opustil svou vlast i své staré rodiče. Jeho bratr, rovněž kněz-redemptorista, P. Bohumil Čelůstka přijal obřad byzantsko-slovanský a připravuje se v Michalovicích na apoštolát unionistický.

A další český misionář. Naším čtenářům jistě je z předcházejících článků známo, že i v jižní Americe, v Equadoru, působí český misionář salesián br. Janda. Jest činným v diecési Mendez, kde, jak známo, bude misijní kostel i celá diecése zasvěceny sv. Václavu. Duchovním pastýřem této diecése, osídlené domorodými Kivary, je Msgr. Comin. Náš krajan v posledních dopisech píše o stavbě kostela tota: »Msgr. Comin je velmi nadšen pro ten kostel (t. j. sv. Václava) a nemůže se ani dočkat jeho ukončení. Po čas svého pobytu v Mendez osobně dohlížel na stavbu.«

»Od té doby, co se obraz sv. Václava nachází v Mendezu (byl tam darován a zaslán z naší vlasti), neustále sem putují hloučky Kivarů a kolonistů, aby si vyprosili světcovy ochrany a pomoci v různých záležitostech. Mendez stal se pravým poutním místem. Buďte ujištěni, že se zde všichni modlíme za svatováclavskou otčinu. Naši chovanci Kivaři pilně shromažďují duchovní milodary, které v den sv. Václava chtějí složit k nohám světcovým, aby on sám je odevzdal Všemohoucímu, aby hojně žehnal české zemi. Tak mi posledně psal představený misie. Ty duchovní milodary jsou: nábožné obcování mši svaté, sv. přijímání, sv. růženec a jiné modlitby a sebezapření. A to začali sami od sebe, aniž by je misionáři k tomu vybídli. Sam nejdp. biskup se tomu velice divil, neboť něco podobného se ještě u našich Kivarů nepřišlo. Je to zajisté výsledek přímlyvy sv. Václava. Všichni misionáři doufají, že prostřednictvím účty k sv. Václavu, který se stává mezi Kivary velice oblíbeným, zamilují si Kivaři katolické náboženství a podle něho že se budou též řídit.«

Kostel sv. Václava v této misijní oblasti bude prvním kostelem v jižní Americe, zasvěceným tomuto našemu milovanému světcu. A mendežská diecése bude — mimo arcidiecése olomoucké — jistě jedinou diecési, která za svého patrona si zvolila našeho českého Dědice. Šlechtným dobrodincům naskytá se příležitost podpořit dostavbu kostelíka v Mendezu milodary, které možno poslati na adresu P. M. Jahody, CSsR., Svatá Hora u Příbrami.

Padesát let hvězdárny v Tananarivě. (Madagaskar.) Aby získali duše a aby zvýšili ocenění náboženství u domorodců, aby se přiblížili k nedůvěřivým a nepřístupným, postavili misionáři do služeb víry i lékařství, umění a vědu. Jesuitská hvězdárna v Pekingu byla již proslavena v 17. a 18. století. Umělecká díla

a vědecké přístroje razily P. Riccimu cestu ke dvoru císaře Středu; dnes řídí jesuité hvězdárny v Zikawei (Čína), Ksara (Syrie), Ambodihempona (Madagaskar), Salisbury (Rhodesie) a Manilla (Filipiny).

Již r. 1884 pomýšlel franc. resident na Madagaskaru na zřízení hvězdárny a misionáři přijali tento podnět radostně. V lednu 1889 obdržel P. Colin po dlouhém jednání příkaz ke zřízení hvězdárny; když přišel do Tananarivy, činil mu ministr velké obtíže se získáním vhodného místa pro hvězdárnu, neboť nejlepší místa byla mu vždy odepřena. Konečně obdržel těžko přístupný vrch Ambodihempona, který u domorodců nepožíval dobré pověsti. Tam počal P. Colin s meteorologickými, magnetickými a astronomickými pozorováními.

Ale již v roce 1894 vypukla válka mezi Francií a Hovou a misionáři musili opustit Tananarivu; Msgr. Gazet dal sice hvězdárnu v ochranu ministrovi, ale přesto přišel r. 1895 rozkaz k jejímu zničení; dvěma z věrných zaměstnanců se podařilo zachránit některé přístroje před drancováním. Práce se zničením hvězdárny trvaly 5 dní a skončily kajícím procesím k fetišskému kameni, kam byli dopraveni bůžkové.

Když se misionáři mohli zase vrátit, museli se spokojit s několika málo nepoškozenými přístroji. Hvězdárna byla však přece postavena znovu.

Od r. 1902 řídí P. Colin, později P. Poisson vědecká pozorování. Dvakrát se zúčastnil ústav mezinárodních porad o opravě zeměpisných délek. To, co umí Zikawei, dělá také Tananariva: pozorování bouří a jiskrové zprávy lodím a přístavům o těchto bouřích. Zkoumání slunečního záření slibují důležité výsledky pro lékařství a zemědělství a oddělení zemního magnetismu získává stále větší důležitosti pro zjištění nerostného bohatství země.

P. Colin, člen vědeckých společností, vyznamenaný mezinárodními cenami, zemřel r. 1923. Po něm ujal se vedení P. Poisson, bývalý námořní důstojník. Má k ruce dva domorodé pracovníky, vychované v koleji Sv. Michala. Jeho dva vědecké spisy získaly mu I. cenu koloniální akademie v Paříži. Nejvíce však těší tohoto důstojníka, vědce a kněze, že domorodci stále více si váží misii. »Nejdříve nás považovali za čaroděje a nevím, zda mnozí nás ještě dnes za ně nepovažují. To však nevadí, hlavní věc, že si nás váží více než svých vlastních čarodějů.«

Madagaskarská akademie oslavila 50 let trvání hvězdárny. Dne 4. května t. r. přednášel P. Poisson v městském divadle v Tananarivě před více jak 700 osobami o dějinách hvězdárny. Pro přílišnou skromnost přednášejícího nebyla přednáška úplná; historie byla vylicena jen do smrti P. Colina. Avšak posluchači věděli dobře, že bohaté dědictví je v dobrých rukou.

(Podle Fides.)

Pražské svatováclavské slavnosti

pořádané Katolickou akcí, budou uskutečněny takto:

Ve středu dne 27. září 1939 koná se pobožnost u hrobů svatých českých patronů na Hradě pražském. Začátek pobožnosti o 17^{1/2} hod. (o půl šesté večer) v basilice sv. Jiří. Odtud se půjde do chrámu Všem Svatých a pak do velechrámu sv. Víta. Poněvadž lze předpokládati, že pobožnost bude probíhat a ukončí se již za soumraku, vybízejí se věřící, aby vzhledem k nařízenému zatemnění vzali s sebou elektrické svítidlo, opatřené modrou clonou.

Ve čtvrtek dne 28. září 1939 bude v kapli sv. Václava o 7. hod. ranní sloužena mše sv., při které přistoupí členstvo Svatováclavské Ligy ke společnému sv. přijímání.

O 9. hodině ranní bude vystavena lebka sv. Václava.

O 9^{1/2} hod. bude sloužiti u hlavního oltáře pontifikální mši sv. J. E. ndp. kardinál Dr. Karel Kašpar. V 11. hodin pontifikální staroslovanská mše svatá.

O 15^{1/2} hod. (půl čtvrté) bude uspořádán svatováclavský průvod. Dovolí-li to poměry, bude průvod s ostatky sv. Václava po Hradčanském náměstí, při čemž v průvodu půjde jen kněžstvo, světské i řeholní, a řeholní sestry — jež se shromáždí o 15. hod. ve velechrámu sv. Víta v pořádku jako při Božím Těle. Ostatní věřící budou průvodu toliko přihlížeti. Jinak odbude se průvod v tutéž hodinu přímo ve velechrámu. O 20^{1/2} hod. bude ve Staré Boleslavi v kryptě sv. Kosmy a Damiana adorace ku cti svatého Václava.

Slavnosti, mimo ranní mše svaté, budou vysílány rozhlasem.

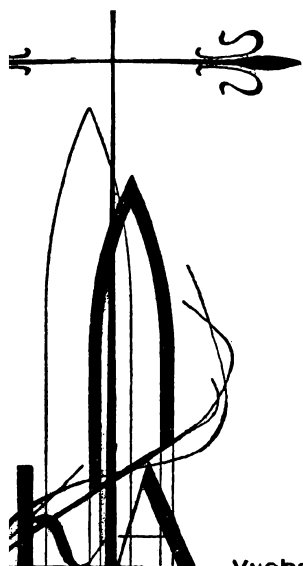
Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, č. 15. telefon 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohládací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14.

Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. října 1939.

č. 1!

Andělé Boží, strážcové naši,

chraňte nás na cestách našeho žití, odvracejte od nás hrozící nám nebezpečí a pomáhajte k rozkvětu cností, v nichž se Bohu Otci nebeskému zalíbilo!« Tak bychom měli volati na prahu tohoto měsíce, kdy slavíme památku Andělů Strážných. Odvykli jsme si pamatovat na tuto mimořádnou Boží pomoc k cnostnému životu. Ještě svým dětem dopřejeme toho andělíčka strážníčka, sami však tyto Boží bytosti neznáme, je za ochranu a pomoc neprosíme, ač více a častěji potřebujeme ochrany, než naše malá drobotina. Dějinami lidstva a také i dějinami našeho národa vine se jakoby zlatá nit důkazů o existenci strážných andělů. Oni to byli, kteří vedli spravedlivé ve Starém zákoně, oni nepřestali působiti i za platnosti Nového Zákona. Kéž dnešní pohnuté časy a vážné chvíle nebezpečí vzbudí v nás upřímnou touhu po bližším svatém obcování s těmito Božími duchy, kéž se s plnou důvěrou obrácíme k nim o přispění, neboť oni obdrželi od všemohoucího Boha zvláštní milost řídit i napravovati běh lidského života. Dnes, kdy často selže víra v lidskou pomoc a spravedlnost, kdy tápeme ze tmy do tmy, máme tím spíše volati ke Strážným Andělům, aby nás ve všem dobrém vyučovali a k svatým cnostem povzbu-

zovali. Bývá-li neproniknutelná tma, tím více vynikají jasná světla. Staňme se my takovými světly v dnešní bídě a temnotě světa. Čím větší nadchází na zemi soumrak cností, tím více musí se v ně odívati věřící křesťan, tím více musí zářiti podobenstvím k obrazu Božímu, aby všichni bloudící a tonoucí poznávali, že v Kristu Ježíši a Jeho učení, v plnění Jeho přikázání je jediná záchrana z pozemských zmatků. Pekař v předmluvě ke Křišťanově Legendě dotkl se otázky existence zlého ducha mezi lidstvem a jen pro naše předky připustil, že více cítili tuto existenci. Dnešní lidstvo v moc zlého ducha nevěří, anebo ji nechce znáti. Je to velická tragika právě v době, kdy na každém kroku se s touto mocí setkáváme, ba co více jí propadáme. Proto je třeba si tuto moc uvědomiti, její působení sledovati a pak poznáme, že proti ní velikou pomoc dal nám Stvořitel právě ve Strážných Andělech. Modleme se k nim, prosme je denně za ochranu a uvidíme, jak moc Satanova bude slábnout a blednout, neboť v čelo všech Andělů a tedy v čelo Andělů Strážných postavil Bůh archanděla Michaela, vítěze nad duchem zlým.

Křišťan.

Dr. Jan Ev. Urban:

PŘEHRADY.

Proč katolická myšlenka a slovo jest našim spoluobratřím řeči a krve po tisíciletí tak vzdálena, že jí stále mnozí neznají a že jsou někteří i jejími nepřáteli? Ptám se: jak může někdo nemilovati učení, které žádá jen právo, spravedlnost, lásku a dobrotu všem?

Musíme si dnes říci několik věcí otevřeně a upřímně! Ale především hned pravím: Přijmouti slovo o Bohu a Kristu jest něco jiného, než je pouze slyšeti a snad mu i porozuměti! K víře je třeba milosti a lásky!

Písmo svaté praví, že »spravedlivý nejprve žaluje na sebe.« A když se tedy ptáme, proč jest tolik lidí nepřístupno nebo zcela odcizeno příznivému pohledu na katolickou pravdu, hledáme nejdříve příčiny v nás, katolicích.

Vytýká se nám, že nemáme zbožnosti, nýbrž že naše celá církev jest jen ústav pro pozemské cíle, že se nám jedná o nadvládu a vliv, o oblibu u lidí a o majetek, že celá naše víra jest jen politickou činností, zcela cizí svatosti a prostotě evangelia. Že učíme o důvěře v pomoc Boží, ale sami hledáme pozemských statků. A mluví se o lakotě kněží, o jejich tvrdosti, o malé zbožnosti...

Dejme tomu, že skutečně tomu tak jest ve všech případech, které kdo uvádí, ač sám soudný člověk, znalý lidské unáhlenosti ví, kolik se v proudu řeči přidá, — dejme tomu, že tomu tak jest... Hájíme to? Ne, přiznáváme, že jsme slabými vyznavači evangelia! Ale prosíme, aby všichni, kteří se dívají na katolictví tímto pohledem, přičítali tyto nedostatky nám a nikoli naší svaté víře. Ta tomu neučí, tedy není vinna. A my sami hořce litujeme, že zapomínáme, jak každý věřící muž a žena a mladík i dívka jsou nositeli celé zodpovědnosti za Krista a jeho církev!

Ale sami přiznáte, že nás nesmí přece od pravdy dělit jen to, že někteří vyznavači její ji nedokonale ukazují! A jsou jistě i šlechetní lidé, kteří si nepřipouštějí této překážky, ale mají jiné.

Jest jim často největší obtíží nadpřirozený ráz a nepovolenost katolických zásad a pravd. Jen ty skutečnosti se jim zdají pravdivé, které nepřesahují lidské zkušenosti. Ostatní jest jim příliš zvláštní, podivné, nepravděpodobné.

Co jim říci? Nic jiného, než že jestli kdo, tedy katolík na prvním místě, musí z vlastní povahy katolického myšlení býti nejpodezíravějším proti všemu podivnému, mimořádnému... A jestliže tedy katolická nauka obsahuje pravdy nadpřirozené, pak se na ně nemůžeme dívat podle toho, jak se nám zdají mimořádné, nýbrž podle toho, že jsou skutečné a tedy není možno jinak, než je přijmouti. Je-li něco pravdou, nezbyvá, než tomu věřit, i když jest to pro zkušenost nezvyklé.

Než tato obtíž obyčejně koření v jiné: Právem tvrdíme, že největším nepřítelem katolictví jest neznalost. Nepřijatelnost mnohé katolické pravdy tkví spíše v nepochopení, jak si ji kdo představuje, než v tom, jak opravdu jest. Kdyby odpůrci katolictví znali právě ony předměty, které mají za nepřijatelné, dobře a podle katolického pojetí, ubyla by většina, snad všichni nepřítelové, a jistě by ubylo mnoho bolestných poruch křesťanské lásky a jednoty srdcí.

Cítím však ještě pochybnost našich spolubratří o tomto posledním tvrzení.

Je jisté, že někteří nekatolíci dobře znají katolické myšlení, ale schází jim něco, co právě může míti jen katolík. Tohoto tvrzení bych sám ani nevyslovil, kdybych je jasně nenašel u německého teologa, Karla

Adama, který píše vynikající promluvy pro vysokoškolské studující, většinou nekatolického vyznání. Velmi pravdivě praví, že »vnitřní podstatě katolictví může porozuměti jen živě věřící katolík. Poznání podstaty se podaří jen potud, pokud jest při něm srdce. Plnou, celou skutečnost pozná jen ten, kdo se sám ponoří do proudění katolického života.« (Das Wesen des Katholizismus, 1927, str. 13). Neříkejte tomu zaujatost! Jest to jen láskyplný postoj a vnitřní vychutnávání dobra a pravdy, které se právě jen tímto vychutnáváním poznají.

Podobný недостаток se projevuje i v tom, že se soudí mnohdy katolictví podle něčeho, co vůbec není jeho vlastní povahou ani jádrem. Ku př. kolik lidí přijímá náboženství podle toho, jak se někdy v minulosti projevovало nebo jak se jim líbí. Neříkáme, že se nemá osvědčiti, jak jest dobré a tím i pravé, ale chci upozorniti, že se při náboženství ptáme, jaké jest, a ne, jak se někdy jevílo. Proto zůstane buď pravdou nebo klamem, že Kristus jest vtěleným Bohem, ať už někdy v dějinách někdo ho špatně představoval nebo ne. Musíme míti stále na paměti, že v křesťanství jest spojen lidský i božský prvek a že se tedy bude vždy projevovati dobro jako působení božského vlivu a zlo jako lidský příměsek. Ostatně to řekl krásně slavný Ludvík Pastor, největší dějepisec dějin papežství, když byl tázan, jak může přijímati víru, kterou také představovali papežové velmi, velmi nedokonalí: »Právě proto ji přijímám. Protože, kdyby tato společnost nebyla božská, dávno by již musila při takových zjevech zahynouti!«

Při opravdové upřímnosti možno konec konců říci, že pravé příčiny, proč má katolictví odpůrce, jsou tři: Především jest to neznalost jeho skutečného obsahu a života, která schází i velmi vzdělaným mužům, protože je poznávali z toho, jak kdo o něm píše nebo mluví a ne z toho, co ono samo učí a žije. Dále jest to náklonnost k životu, nevázanému žádnou přísnou a mnohdy tvrdou mezí, a konečně, a to nejvíce, jest to dnešní lhostejnost ke Kristu, ke všemu Božímu, lhostejnost k poznání neviditelných skutečností.

Kdybychom dovedli přemoci lhostejnost ke Kristu, k živému a pravému Bohu, jak by se náš život, — každého i mnohých nebo všech — stal tak jiným, zcela jiným, že o tom nemá ani potuchy ten, kdo toho nezkusil.

Běla Dlouhá:

Matka národa.

Česká kněžna Ludmila je z těch světců, které si národ sám kanonisoval; Církev pak dala k tomu mlčelivý souhlas. Jestliže ji lid český uctíval a uctívá jako světici, musila si toho atributu u něho zasloužit svými mimořádnými ctnostmi. Všechny titulů je možno snáze dobýt, než světeckého.

Čím si zasloužila svého nimbu svatá Ludmila? Čím vykouplila ono čestné a zároveň sladce důvěrné pojmenování, kterým ji označovali již staří historikové a letopisci: matka národa?

Matka rodí po vůli Boží v bolestech ze své krve nového člověka. Kněžna česká Ludmila v plánu Prozřetelnosti dala světu ve své krvi mučednické nového českého člověka, křesťana-prvomučedníka. Dala světu nejen sebe, ale v této krvi mučednické zrodila světu nový křesťanský národ. Neboť národ, který ve své pohanské mentalitě počal oceňovati křesťanské ctnosti na kněžně Ludmile, proti síle pokoru, proti násilí tichost, proti hrubosti dobrotivost, proti hrabi-

vosti dobročinnost, národ, který počal obmýšlet ním-bem, co dosud považoval za slabost, ten národ už doznával vnitřní přerodu, ten už oblékal nového člověka dle slov Písma.

Proces přerodu nebyl Ludmilou dokonán, vyžádal si nového skropení mučednickou smrtí sv. Václava; ale i tento fakt má svůj počátek ve svatosti kněžny Ludmily, báby a vychovatelky jeho. A ještě do třetice, jakoby se česká země žehnala tím trojnásobným krvavým křížem, vyžádalo si pokřesťanění Čech mučednictvím sv. Vojtěcha, ale pak už nezadržitelně roste a zkvétá křesťanský národ český až k tomu výstřednímu květu, kterým je blahoslavená Anežka Přemyslovna; tu nám dalo století, v němž dle slov Palackého »národ náš jen vyššími, duchovnějšími věcmi se obíral.«

Ale vraťme se k matce národa sv. Ludmile. Proč právě ona se zove matkou národa a proč se nezve otcem národa kníže Bořivoj, její muž, který snad dokonce byl dříve pokřtěn než ona? To beže sporu tkví v tom, že to byla právě Ludmila, jež svoje křesťanství žila poctivě do té míry a hloubky, až se jím úplně přetvo-

Prof. Lad. Cibulka:

Lítost nad zástupem.

V každém úryvku Evangelia, čteného při mši svaté, znova mluví a jedná Kristus, pronáší slova a koná činy spásy, aby pak jeho milost se znovu reálně, skutečně rozlila s oslavenou vykupitelskou krví s tajemného obětiště oltářního. Od tisíců oltářů denně zaznívá jeho hlas týmiž slovy jako za onoho času údivného rozmnožení chlebů, když byl s ním zástup veliký: Lito je mi zástupu — neboť, hle, již tři dni trvají se mnou a nemají, co by jedli. (Mar. 8, 2).

Lito jest mi zástupu. Lítost Boží jest něco nesmírného. Lítost lidská je výraz bezmocnosti. Lítost, jež rozechvěla něžné srdce Kristovo, rozvlnila zároveň nekonečnou hlubinu jeho božství, z níž vyšlehl úkon všemohoucí tvůrčí lásky: Kristus rozmnožuje chleby. Bůh, tvůrce a vládce hmoty, jenž jediný zná a má v moci dokonale její podstatu, jenž dává »klasům zrátí« v přírodě, a určil čas i podmínky růstu a úrody v tom každoročním zázraku Božím, opakujícím se před našima očima, zkracuje a zhušťuje takřka tento přirodní proces v podivuhodném nasycení tisíců. Bůh Stvořitel — Bůh Láska, toť projev téže Boží podstaty. Lito jest mi zástupu — a rozpustím-li je lačné domů, zemdlí na cestě, neboť někteří z nich přišli zdaleka. (Mar. 8, 3). Po pravdě hladověly ty zástupy, které přišly za Kristem, mnozí zdaleka a nedbali utmácení, žízně a hladu tělesného. Taková dětinná oddanost dojíhá srdce Kristovo. On sám, jenž se nám stal podoben tím, že cítil ve vlastním těle hlad chudých, jejich žízeň i jejich zbědovanost, rozumí nám, kteří snášíme břímě dne i horko.

A tak jsme před ním pokaždé jako ony davy věřícího lidu, kdykoliv se objevíme před ním s hladem a žízní své duše a vším, co nás tíží, kdykoliv se shromáždíme k jeho přesvaté oběti nedělní a sváteční, zanechavše pohodlí a proměnného odpočinku zlaicizovaného, odsvěceného svátku. Tak pokaždé se sklání k nám ve své božské lítosti a nepropouští nás nenasycené. Ano, jest třeba, abychom k Němu přišli s hladem své duše a nehledali jeho ukojení v tom, co nám poskytnou jen lidé, jejich radosti, umění a slova, co nám poskytne krása stvoření, nebo snad, co potěšuje jen nižší stránky naší bytosti a požívačnost smyslů.

Kéž by chápalo více našich katolíků ten požehnaný

svatý hlad, který přivádí duše prosté i hluboce inteligentní ke stolu Páně, kde on láme a podává neubývajícím tajemný chléb eucharistický. Že by pak jich nezemdlelo tolik v mnohé bezútěšné poušti života.

Kéž by tento duchovní hlad přivedl k žehnajícímu Kristu naše rodiny, mnohé naše české rodiny z toho daleka, v němž žijí, vzdalující se způsobem svého soužití od Krista, dárce života i dárce a rozmnožovatele podmínek k životu národa.

Kéž by národ náš našel svou cestu k Bohu nejen v citech, nýbrž i v celkovém uspořádání svých věcí a byl omilostněn štědrá lítostí Boží. Vždyť »blessedness, kteří lačnější a žízní po spravedlivosti, neboť oni nasyceni budou.« Avšak musí to být spravedlnost, která je měřena jinými měřítky než hmotnými, pouze lidskými, relativními.

Ano, opakuji, my musíme mít hlad, opravdový hlad po Bohu, po jeho pravdě a po jeho lásce, hlad po království Božím, které je nejprve v nás. Jako se nás ptá lékař při ordinaci: Máte chuť k jídlu? či jinými slovy: máte zdravý hlad? Jako nám lékař doporučuje stravu bohatou na vitaminy, tak je nutno, abychom toužili po duchovním nasycení vitálním, podněcujícím zdravý život duše a ducha, abychom byli hodni lítosti toho, jenž slibuje: Já jsem chléb živý, který s nebe sestoupil.

Duše lidská ve své přirozenosti touží po Bohu, hledá jej, jak praví krásně žalm 41.: Jako prahne jelen po bystřinách, tak žízní duše má po Bohu silném, živém. (Žalm 41, 1). Nesmí to však být jen pása oněch věčných hledačů Boha a pravdy, jejichž lessingovské hledání jest jen pýchou, hledající sama sebe.

Člověk minulého století nebyl náboženský, poněvadž měl ubohé pojetí náboženství. Bylo mu přežitkem. Avšak velmi mnoho lidí dneška není beznáboženskými, nýbrž ve skutečnosti touží po náboženství. Ba, nejednou i když se stavějí protinábožensky. Přejí si však v hlubinách srdce náboženství, které by mělo větší sílu a životnost, než ji nacházejí u mnoha dnešních křesťanů. Potkávají toto náboženství jaksi v příliš malém rozměru. Neboť život obejímá život, a čím je život skutečnější, tím více vykoná. A tam, kde svatý život je opravdu skutečný, nepřemůže jej žádná vnější moc.

Když před několika lety se slavilo jubileum 700stého výročí smrti sv. Františka, bylo zajímavé pozorovat, jak silnou odezvu má jeho život i do našich dob.

řila v nového, mravně krásného, ryzího, čistého člověka, tak, jak tomu chtěl Kristus Pán. Tento nový člověk vzbuzoval úžas, úctu a lásku, ten člověk musil být následován. Nejednomu z Čechů bylo jasno, že duše vlastností Ludmiliných může chtít jen dobro svému lidu a když to dobro vidí v křesťanském náboženství, že je třeba se nad tím zamyslet, jako ona se zamýšlela. Je možno, ba velmi pravděpodobno, že byla Ludmila již před přijetím křesťanství od přirozenosti uslechtilá. Právě proto ji křesťanství tak mocně zaujalo, proto ji tak oslnilo svou nadpřirozenou krásou, proto jí zjevilo takové propasti mravní bídy v pohanství a takové hloubky možnosti jak pro jedince, tak pro celý národ v nauce Kristově, že přímo zahořela pro evangelium lásky. A přijavši křest, stala se všem vším: matkou chudých, nohama chromého atd., jak ji líčí legenda.

Musilo to být jedinečné zanícení pro mravní ideál, jak jej viděla uskutečněný v křesťanství, když dovedla svému vnuku sdělit svůj oheň, který pak milost Boží stupňovala až k tomu věkovitému, živoucímu plaměni, jak dosud z postavy sv. Dědice sálá k jeho

národu přes přehradu staletí. Svědectví legendy vostokovské o sv. Václavu, že »Boha celým srdcem ctil a všechno dobré konal v životě svém«, jest zároveň svědectvím pro kvalitu Ludmiliny; k takovým výchovatelským výsledkům je třeba toho hlavního pedagogického činu, a to jest, předcházeti chovance svým příkladem. A to činila sv. Ludmila až k nejvyšším hranicím lidských možností, neboť předešla svého vnuka příkladem mučednictví.

Fysicky byla sv. Ludmila sv. Václavu babičkou, ale duchovně mu byla matkou. Sv. Dědic české země vyšel z lůna jejích snů o křesťanském člověku. V něm milovala příštího českého člověka křesťanstvím obrozeného, v něm milovala nás všechny. Tak si nás představovala, svůj lid, své budoucí, dobré a šťastné.

Právem tedy ji zveme Matkou národa, právem ji uctíváme. A nemělo by být českého člověka, který by si nebyl svého synovství k veliké kněžně a světici plně vědom.

Jsou ovšem lidé, kteří nedovedou pocítovati tohoto příbuzenství, protože přerušili duchovní kontakt s našimi věřícími předky a uložili je ve své mysli, jen jako

Nebylo novin kteréhokoliv směru, které by ho nevzpomněly s úctou, i nekatolický tisk, i mimokřesťanský. Ale nikdo nevzpomněl téhož výročí smrti papeže velké politické moci a slávy ve 13. století, jenž potvrdil sv. Františku jeho reguli »menších bratří«. Nevzpomněl proto, že papežové mají moc zavazovat.

Kristus rozmnožil pokrm chleba a ryb. Svět chce bráti z rukou katolíků chléb duchovní, jež si nesou životem velké víry, chce viděti v jejich počínání znamení ryby, znamení, jímž se poznávali křesťané starověku, neboť v řeckém slově IΧΘΥΣ — ryba jednotlivá písmena jsou začátečními písmeny slov: Ježíš Kristus, Syn Boží, Spasitel — toť zkratka celého vyznání víry. Církev nám podává chléb Kristův, chléb pravdy i chléb eucharistický, abychom z jeho síly budili hlad i u svých bratří, hlad spasitelný, jež může ukojit pravda a láska Ježíše Krista. Kdysi jsem se zachoval před svým přítelem laikem, dobrým křesťanem, v jakési tísní všedních dnů sklíčeně a slabošsky a později mi trpce vyčetl: »Chtěl jsem tě viděti statečného, silného, doufajícího, vždyť jsi křesťan, jsi kněz...«

Hledejme tedy sami především u Ježíše svou sílu, oporu, naději a žijme z jeho pravdy a milosti, majíce na zřeteli hlavně dva velké příkazy: lásky k Bohu a lásky k bližnímu; prožijeme-li tak toto křesťanství každý v úseku svého života, nejen v kostele, nýbrž zejména všedního dne, podáme z chleba Kristova i svým hledajícím bratřím.

Karel Hroch:

Spolupráce katolických rodičů se školou.

Rodiče mají nezczizitelné právo vésti své děti výchovou k cíli života, kterým je pro každého člověka naplnění jeho vlastní dokonalosti. V tom se shodují všichni rodiče. Rozcházejí se jen v otázce, v čem záleží toto naplnění vlastní dokonalosti.

Katoličtí rodičové, pamětlivi slov Kristových: »Kdo mne následuje, nechodí ve tmě« a jiných: »Buďte dokonalí, jako Otec váš nebeský dokonalý jest!« uznávají za jedinou celoživotní náplň dokonalosti své i

svých dětí cestu za nejúplnějším dobrem, za Bohem. Cestu za Otcem a za jeho Synem, Ježíšem Kristem. Poněvadž je nutné, aby vše, co člověk žádá, žádal pro poslední cíl, mají katoličtí rodičové nezrušitelné právo vésti své děti výchovou tak, aby poznaly Boha, milovaly Ho a plnily Jeho vůli. Je to právo, které se stává nejtěžší povinností rodičovského života. Je to právo, o kterém je rozhodně lépe uvažovati v soustředěnosti a v klidu, na př. exerciciích, než je vykřikovati jako laciné heslo. Výkřikem se nezabavíme povinností.

Od šestého roku je dítě v našich krajinách podle státních ustanovení povinno školní docházkou. Stát tím přebírá část rodičovských práv a tím tedy i část rodičovských povinností. Stát má svými školskými institucemi pokračovati ve výchově tak, jak s ní bylo ve spořádané rodině započato. Tak, aby i školní výchova dětí katolických rodičů směřovala k naplnění jejich dokonalosti v nejúplnějším dobru — v Bohu.

Jen svorností velké věci rostou a výchova opravdu není nejmenší úkol ani rodiny, ani školy. Proto jest potřebí svorného spolupůsobení jak těch, kteří podle vůle Stvořitelovy dali dítěti zrozením přirozený život a kteří mu bezprostředně předali velké a těžko zvažitelné dědictví krve minulých generací, tak těch, kteří podle vůle státu mají ve škole rozvíjeti dětské vlohy a schopnosti předáváním kulturních hodnot minula a uschopňovati k samostatnému, aktivnímu vytváření podobných hodnot.

Je nutná spolupráce rodičů se školou, tedy také katolických rodičů se školou.

Tato spolupráce musí začínati dříve, než začnou děti choditi do školy. Na výchově předškolních let mnoho záleží. Dítě v šesti letech je v hrubých obrysech povahově hotové. Tiché, klidné, výbušné, vzdorovité, rychlé, těžkopádné, nesmělé, ostýchavé a p. — to jsou charakteristiky předškolního působení rodiny na vrozené dětské pudy. Netvrdíme, že dítě se rodí s povahou, na které nelze nic měnit čili že vrozené pudy jsou všemohoucí. Ale také výchova není všemohoucí. Výchova může na dítě nejvíce zapůsobiti od probouzení dětského rozumu ve 3. roce. Tehdy je stromček mladý, tehdy se dá ohýbati bez obav, že se zlomí. Tehdy lze nejlépe a nejvydatněji využití skutečnosti, že pudy jsou modifikovatelné, přizpůsobitelné, vychovatelné.

se pro zajímavost ukládá v museu předmět z užívání vyřazený. Ale to je omyl, ba nevěrnost. Nemůžeme se zřítci předka, jehož krev koluje v našich žilách s celým dědictvím přirozenosti. Nesmíme se bez mravní úhony zřítci pramatky, z jejíž mučednické krve jsme se duchovně zrodili k životu nadpřirozenému, jenž v nás zanechal své vyšší dědictví. Milovala nás dříve, než jsme byli, a my jí máme lásku splácet do věků.

Matka má dětem právem svého mateřství vždycky co říci. I sv. Ludmila má pro nás slovo v každé době. V té dnešní zvlášť. Není v té době méně pohanství, než bylo v její. Není méně mravní bíd, není méně násilí. A po tisíce let není jiné pravdy, jiného učení, které by dalo lidstvu více štěstí, dokonalejší morálku, více pokoje, než to, které ona uvítala jako spásu svého národa.

Jen jedno je tu jiné: Je tu spěch, jakoby zrychlené tempo světa spějícího v pádu ke svému cíli. Události se řítí. Není času se zamýšlet. Není času na hledání Pravdy, není k tomu klidu pro zevní hluk. Tisíce, snad miliony duší pro ten hluk a spěch si za 60 až 70 let života nepoloží tu otázku, co bude po smrti, jak se zaříditi pro věčnost?

Nad to u nás události posledního roku vyžadují, aby každý český člověk byl celým charakterem na svém místě, jinak se neudržíme už ani jako národ. Dnes by bylo luxusem, hledati Boha do sedmdesátí let lidského věku. Je třeba míti světový názor hotový, spolehlivý, tisíciletou zkušeností podepřený, aby formoval naše české charaktery k odolnosti mravní, k vědomí cti národní, k lásce bratrské, k jednotě vnitřní. Jakou »radostnou zvěstí«, jakým dobrodiním nebes je dnes, jako za dob sv. Ludmily, evangelium lásky, jež je s to dáti nám dnes jako tehdy hrdiny křesťanského charakteru, jako byl sv. Václav, Záruky naší národní nesmrtnosti! Tempo událostí varuje nás před hazardérstvím filosofii a ideologií, jimiž se český člověk jen zdržuje na různých oklikách ve svém mravním vývoji. Ten křesťanský světový názor, který nám dal Ludmily, Václavy, Vojtěchy, Anežky, Prokopy, Jany a j., má dosud moc obroditi všechny dobré síly našeho národa a tak nám zajistiti trvání. Neboť kříž stojí, když zmítá se svět.

Toho at jsou pamětlivy hlavně naše ženy. Ne nadarmo dala Prozřetelnost do základů našeho kulturního bytí jako kámen úhelný ženu-vychovatelku. Matku, která předcházejíc svým příkladem, je s to vychovati

Že je lze pozměňovati a zušlechťovati — ovšem jen na vrozené základně. Dítě s vrozenou prudkostí se nestane tichošlápkem, ale může se jeho prudkost zušlechtiti v ochotu, učinnivost, horlivost — a to je velmi cenné pro další rozvoj dítěte.

V této předškolní době si také dítě osvojuje nápodobou svého okolí více než planým moralisováním celou řadu zvyků, ctností nebo nectností, se kterými později přichází do školy. Katoličtí rodičové si zejména uvědomují, že láska dítěte k modlitbě, návyk přesného vykonávání modlitby, správného žehnání znamením kříže a svěcenou vodou, láska ke kostelu jako k domu Božímu, láska k Pánu Ježíši, k chudším, ke zvířátkům atd., má své kořeny v tomto předškolním období od 4 do 6 let. Je tedy pozdě naříkati nad dítětem ve škole, že se nechce modlit, že má nechut ke kostelu a je také nesprávné svalovat všechnu vinu za toto odcizení dítěte náboženství na školu. Zpytujeme raději svědomí, co jsme vykonali pro křesťanskou výchovu svých dětí v době předškolní a lečacos se nám vysvětlí.

Aby dítě ovšem mohlo napodobovati, potřebuje vzory k napodobení. Dospělí lidé — rodiče — nejsou nejlepším vzorem, ač jejich vliv a působivost na dítě nepopíráme. Ale nejpříměřenějším vzorem pro dítě jsou děti. Dítě z rodiny s více dětmi je jinak sociálně připraveno pro začlenění do školního společenství než dítě jedináček. Porušování školní kázně potřebné k práci — tedy pracovní kázně — nadbytečnou roztažlivostí některých dětí v řeči i v činech mává často svůj původ opět již v době předškolní. Dítě bylo doma rozmazleno. Nikdy nemusilo míti na nikoho ohled, nikdy nemuselo nikomu ustupovat, ale také nemělo příležitost nikomu poradit. Ve škole jedná podobně. Nemá ohled na spolužáky, ani na učitele. Kolik dětí v našich školách neumí mlčet ani tu chvíli, kdy učitel něco vykládá nebo radí, dává pracovní návod. Kolik dětí neuposlechne po jednom rozkazu a kolik ani po opětovném rozkazu, protože si nepřinesly potřebné návyky z domova. Učitel ve škole velmi snadno vyrozumuje, jak byly děti vychovávány v době předškolní. Poznává, na které dítě působí pohled, komu stačí slovo a na koho nepůsobí ani trest.

Více dětí v rodinách by také uzpůsobilo lépe rodiče k chápání práce a výchovy v kolektivu 40 dětí. Mnozí

světce. Paní tichou, dobrotivou, plnou lásky ke všem, prozíravou, statečnou. Ženu osvícenou, vzdělanou a zbožnou, která »vztáhla ruku svou k silným věcem«, nezmalicheměla u denních, jeptičích zájmů. Ženu, která v osudových chvílích svého národa dovedla vyjít z pohanského kultu těla a zevnějšku, a jinou, vyšší krásou uměla uchvátit i ten pohanský svět.

Závoj kněžny Ludmily, nástroj její mučednické smrti, buď nám symbolickou připomínkou, že není hodno české ženy ani v době všeobecné nahoty, aby odhazovala jemnou clonu studu a cudnosti, neboť na této cestě se nevychovávají čistí synové.

A my po všem, co jsme prožili, čekáme, probůh,

»čekáme ne na řečníka,
ne na vědce či politika,
ba ani ne na básníka;
čekáme na čistého živého,
silného, spravedlivého!«

Neboť ne ve všech dětech, ale ve svatých dětech je národ věčný.

A to je zajisté mateřské slovo sv. Ludmily k jejímu národu v těchto dnech.

rodičové si dnes nedovedou dobře ani školní práci představit. Proto se zavádějí hospitace rodičů při vyučování a po nich se teprve rodiče dívají. Toho údivu by bylo méně, kdyby dětí v rodinách bylo více.

Od počátku školní docházky měla by se spolupráce rodičů se školou vyvíjeti programově, plánovitě a hlavně vytrvale až k bráně sebevýchovy, ke které má národní škola ukázati cestu.

Především je potřeba důvěry rodičů a upřímnosti vůči učitelu. Tato důvěra se týká na př. pravdivého zodpovězení všech otázek ať už písemně (v dotaznících) nebo ústně položených rodičům o dítěti zejména při vstupu do školy. Není na místě zatajovati chorobu dítěte lékaři, ale stejně nemístné je zatajovati tělesnou či duševní vadu učitelu, který má býti dítěti více než lékař. Důvěry a upřímnosti rodičů nebude jistě nikdy zneužito. Naopak: čím lépe učitel dítě zná, tím lépe může na ně působiti, tím snadněji se dostane do uniformity školní práce k individuálnímu zacházení s dítětem. A odkud si může učitel opatřiti první znalosti a vědomosti o dítěti vstupujícím do školy než od rodičů?

I v průběhu další školní docházky je potřeba, aby rodiče zachovali škole tuto důvěru a poctivě, otevřeně a včas informovali učitele jak o tělesném zdraví (o nemocích, o úrazech) tak o duševním vývoji (náhlá vzdorovitost, neposlušnost, jednostranné záliby a p.). Stejně důvěry si ovšem zaslouží rodiče od učitele. Pohled Petráv musí býti doplňován pohledem Pavlovým.

Rodiče znají dítě jen s jedné stránky, učitel s druhé. Oba pohledy navzájem doplněné tvoří teprve plastický profil dítěte.

Kromě této důvěry a upřímnosti rodičů k učitelům je třeba i ochotné dopomoci. Je mylná domněnka, že škola zbavuje rodiče povinnosti starati se jak o výchovu, tak o výuku dětí. Národní škola se sice snaží, aby děti — pokud lze — odnášely si z ní hlavní vědomosti bez přílišné nebo mimořádné práce doma, ale přece nelze určitou dopomoc rodičů vyloučiti.

Nejde o takovou pomoc a odpomoc, kdy rodiče pracují doma úkoly za dítě a hledí mu tak dopomoci k lepší známce. To je nepoctivé. Taková práce nese pečeť podvodu a takové jednání vzbuzuje v dětech mínění, že se bude podobně dít i v dalším jejich životě a že stále bude za nimi někdo, kdo by je popostrkoval kupředu.

Dopomoc rodičů má záležeti spíše v dohledu, v dozoru, aby dítě vykonalo včas a svědomitě uložené písemné úkoly, aby se dobře naučilo nebo doučilo uložené básničky, či jinému úkolu, aby si včas a pečlivě připravilo potřeby k vyučování a aby ponenáhlu zvyklo vykonávati tuto domácí přípravu bez výslovného upozorňování.

U malých dětí jsou ovšem nutné jedinečné impulsy, podněty a častá kontrola. nejlépe pravidelná. Teprve když se vytvoří potřebný návyk, lze kontrolu omeziti na občasnou prohlídku nebo na občasný dohled, jehož síly bude ubývati, čím více se můžeme spolehnouti na dítě.

To je hlavní cíl domácí dopomoci po stránce naukové i výchovné: aby bylo na dítě spolehnutí. Takové dítě ví, kdy má přijíti do školy, má své potřeby k vyučování i uložené úkoly v pořádku a tím značně usnadňuje průběh vlastní školní práce. Rodiče by si měli dát vypravovat od učitelů, co času se promarní třeba jen k vůli jednomu dítěti, které přijde pozdě, nemá úkoly, nepřipraví si včas potřeby k vyučování — zkrátka na které není spolehnutí. Nepřipravenost několika takových dětí a jejich špatnými pracovními návyky

trpí pak celé třídní společenství a pravidelně se vinou těchto jedinců vytváří nepříjemný počátek školní práce. A přec ke správným pracovním návykům musí vésti nejen škola — ale i rodina.

Tato otázka souvisí se zaměstnáváním dětí školou povinných větší měrou než školní prací doma. Jsou různá prostředí. Někde nemusí dítě — kromě přípravy do školy — dělat doma vůbec nic, jinde jsou od dítěte požadovány drobné domácí práce a konečně v některých — myslím již řidčích případech — je požadována i větší a těžší práce.

Není dobře, má-li dítě nadbytek volného času, který neumí zužitkovat. Je pravda, sport snad zaměstná chlapce celé odpoledne, ale musí-li mu večer vyčistit botky maminka (Klimeš: Vzdělání jako základní pojem výchovy), pak je to špatná výchova k gentlemanství. Je dobře přidržet dítě k drobným domácím pracem při úklidu, udržování čistoty, při ošetřování zahrádky, květin za okny a p. Takové návyky odrážejí se pak blahodárně i ve škole: děti mají zájem o čistotu a o pořádek ve třídě, starají se o květiny, o vyzdobu třídy, o uspořádání šatny, přezouvárny atd. Čím více přísnosti je nutno vynaložiti na udržování pořádku ve třídě, tím méně jsou asi děti přidržovány důsledně k drobným domácím pracem, které čistotu a pořádek udržují. Týdny (kampaně) čistoty a pořádku by měly probíhat souběžně ve školách i v rodinách. Domácí dopomoc má být také výrazem zájmu rodičů o školu. »Čemu jste se učili?« je hodně běžná otázka stejně jako »Ale nic, maminko«, je hodně běžná odpověď. Méně časté jsou však otázky: Cos dělal o přestávce? Co sis vypravoval se sousedem? V jakém pořádku jsi zanechal lavici? Jak máte vyzdobenou třídu? a u katolických rodičů: Podíval ses na kříž? Neprohřešil ses na povinné účtě k učiteli? A když ano, co uděláš zítra?

Pro velkou důležitost dobrého poměru mezi rodiči a školou byla zavedena Rodičovská sdružení povinně na všech školách. Je nutně třeba, aby katoličtí rodičové zaujali zcela kladný postoj k těmto sdružením, aby se jejich schůzím nikterak nevyhýbali, protože nikomu neimponuje fňukání a kritizování zpovzdálí, nýbrž mužná spolupráce a otevřená kritika.

Vím, že poměr katolických rodičů ke škole má svá mnohá bolestivá místa, ba mnohé povážlivé trhliny ještě z nedávné minulosti. Ve vážných dobách nutno však zapomínati na bolest a podle slov papeže Pia XII. nutno osvědčovat lásku ke všem lidem bez rozdílu, tedy i těm, kteří nám ublížili.

Jděte proto do Rodičovských sdružení a pracujte v nich. Získáte nejen sami informace o školním prospěchu svých dětí, ale poskytnete též cenné informace učitelům. Dohovořte se s ním o povaze svého dítěte a již toto vzájemné dohodování se o dítěti, jehož blaho tane na mysli jak vám, tak i škole, bude cenným přínosem kladné spolupráce. Milovati se — toť dohodovati se. Nenáviděti — toť neviděti. (A. Hello: Misky váhy.)

Nechť jste být slepí k práci školy a nesuďte ani učitele ani jeho práci podle výjimek! Výjimky jsou všude — i mezi rodiči. Nevěřte, že učitelé jsou nepřátelé vašich dětí, nežijte v nenávisti k učiteli, ani když je jiného náboženského přesvědčení! Přijďte k němu přímo a upřímně, řekněte mu bez skrývaček, že vychováváte doma dítě po katolicku a uvidíte, že ani učitel jiného náboženského přesvědčení vám neodepře svou úctu!

Nebuďte lacinými kritiky, kteří kritizují vše, i to, čemu nerozumějí! Učitel musí být odpovědný za svou školní práci a většina učitelů jistě tuto odpovědnost

zná a cítí ji. Dejte se místo unáhleného odsudku poučit o způsobu školní práce, dejte si tu práci ukázat a uvidíte na vlastní oči a uslyšíte na vlastní uši, že leďdacos z toho, co se haní a odsuzuje, je křesťanským dobrodiním pro vaše děti.

Začnete-li svou spolupráci se školou sporem, všechno bude jalové.

Začněte láskou a všechno bude plodné. (A. Hello.)

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

1. Října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 7.45—8 hod.: P. Bernard Mokřý, Ord. Praem.: Přednáška z křesťanské nauky na thema: Půst.
- 8—8.45 hod.: Mše sv. s lid. zpěvem z opat. chr. na Strahově.
- 8.45—8.55 hod.: Dr. Ant. Vondráček, vicerektor arc. semináře: Duchovní promluva na den.
4. Října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. A. Müllerová-Daňková: Žena a dítě.
6. Října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Dr. Jan Sajjc: Před slavným výročím Strahovského kláštera.
8. Října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Přednáška z křesťanské nauky: Dr. Bohumír Kasan, O. Praem.: Svátosti Církve.
- 9—10 hod.: Slavná Mše sv. ze stoličného chrámu na Petrově v Brně.
- 10—10.10 hod.: P. Jos. Gabriel, OSA: Duchovní promluva na den.
11. Října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Oldřich Králík: Jindřich Marie Rilke, mystický básník.
13. Října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.
15. Října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 9.15—9.30 hod.: P. Dr. S. Braitto, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Křest sv.
- 9.30—10 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Řepčíně.
- 10—10.10 hod.: Alois Vašica, kaplan u sv. Mořice v Olomouci: Duchovní promluva na den.
18. Října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Jan Heger: Jazykový vliv bible na kulturní jazyky světa.
20. Října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: MUDr. František Dedek: Jak zabránit depopulaci.
22. Října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: P. Hypolit Segeř, O. Cap.: Přednáška z křesťanské nauky: Svátost biřmování.
- 9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela Křižovníků v Praze.
- 10—10.10 hod.: P. Klemens Minařík, OFM.: Duchovní promluva na den.
25. Října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Marie Baušová: Obrozené Španělsko.
27. Října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Duchovní rozhovory.
29. Října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, OSB., opat emauzský: Přednáška z křesťanské nauky: Kristus ve svatostánku.
- 10.30—11.30 hod.: Slavná mše svatá z kostela Redemptoristů v Plzni.
- 11.30—11.40 hod.: P. Dr. Konstantin Miklík, CSsR.: Duchovní promluva na den.
1. listopadu, středa, svátek Věch svatých: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: Dr. Alois Kudrnovský, universitní profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Pokání v Církvi.
- 10.50—11 hod.: V. Vajs. katecheta: Duchovní promluva na den.
- 11—12 hod.: Slavná mše svatá z kolegiálního chrámu Věch svatých na pražském Hradě.
- 17.15—17.30 hod.: Dr. Rudolf Wierer, universitní profesor: Manželství a rodina podle encyklik a zákonodárství Církve.
3. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Jan Dokulil: Panna Maria v české poesii.
5. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.
- 8.45—9 hod.: František Drábek, farář, Vrbice: Přednáška z křesťanské nauky: Poslední pomazání.
- 9—9.35 hod.: tichá mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu Páně v Brně-Židenicích.

9.35—9.45 hod.: Stanislav Burian, regens semináře v Brně: Duchovní promluva na den.

8. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. R. Hynek: Golgota lékařsky objasněna.

10. listopadu, pátek P. I., B.: 17—17.15 hod.: Duchovní rozhovory.

12. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. R. Dacík, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Kněžské posvěcení.

9—10 hod.: slavná mše sv. z proboštského chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

10—10.10 hod.: Dr. Kavalír, prof. náboženství, Kroměříž: Duchovní promluva na den.

13. listopadu, pondělí: P. I., M. O.: 17.15—17.30 hod.: Antonín Šorm: Svatý Martin a jeho účta u nás.

15. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. L. Peřich: Stanislav ze Znojma.

17. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Urban: Duchovní rozhovory.

19. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Dr. Alex. Tittl, vyšehradský kanovník: Přednáška z křesťanské nauky: Svatost manželství (I. část).

10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Alžbětinek v Praze Na Slupi (chorální).

11—11.10 hod.: Jan Chaloupecký, děkan, Beroun: Duchovní promluva na den.

22. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Msgre Em. Žák, profesor: O stvoření světa.

24. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá: Svatá Alžběta a český konvent Alžbětinek.

26. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Dr. St. Špůrek, CSsR, přednáška z křesťanské nauky: Svatost manželství (II. část).

10—11 hod.: Slavná mše sv. z Dobříše.

11—11.10 hod.: P. Dr. Ondřej Korvas, CSsR, duchovní promluva na den.

29. listopadu, středa: P. I., B.: 7.15—17.30 hod.: Dr. A. Uher: Středověký kajník na královském trůně (Karel IV.).

1. prosince, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Prof. ing. Hynek Schneider: Vidění a stigmata Teresie Neumannové z Konnersreutu.

Naše práce.

Důtklivá výzva ke katolickým mužům!

Dnešní události nás vybízejí, abychom ve zvýšené míře pečovali o duchovní život svůj i svých bližních. Za tím účelem ukládá Svaz katolických mužů všemu svému členstvu, aby chodilo co nejčastěji k sv. přijímání a konalo aspoň jednou za měsíc smírné a prosebné adorační pobožnosti. Adorační pobožnosti mohou být konány též v soukromých domácnostech, ovšem v místnosti, jež bude způsobem adoraci důstojným upravena. Nemusí se omezovati jen na účastníky z řad mužů. Příručky k takovýmto pobožnostem zasílá Svaz katolických mužů (Svatováclavská Liga) v Praze IV., Hradčanské náměstí 8.

Z domova.

Sedesátka zasloužilé katolické ženy. Nebýti předčasných časopiseckých vzpomínek, nikdo, ani z blízkých přátel by nevěřil, že 18. září dožila se 60ti let před i poválečné generaci dobře známá katolická pracovnice a spisovatelka paní Běla Pečínková-Dlouhá. Svoje pero postavila jubilentka plně do služeb propagace úcty našich světců. Vedle čtvrtletníku »Děšť růží«, věnovaného šíření úcty k sv. Terezií z Lisieux a naší bl. Anežce, jsou to cenné monografie o bl. Mladě Přemyslovně a bl. Anežce. Sbírká básní Žen v bouři, kniha »Vůdkyně«, »Anna Půhonná, maminka z kovářny« vedle překladu »Jak jsem zabila své dítě«, toť stručný výčet literární činnosti naší jubilentky, při čemž nutno ovšem oceniti i žurnalistickou práci pí. Dlouhé. Její hradecká »Žena« a nesčetné články obranných a kulturních v »Lidu« a »Lidových listech« doplňují obraz jejího životního díla. Za svoji práci o Mamince z kovářny byla vyznamenána druhou cenou v mezinárodní literární soutěži. Zasloužilé pracovníci a naši spolupracovníci, žijící ve stínu Strahova v rodinném kruhu provanutém láskou, přejem od Pána Boha všech milostí do dalších let.

Kk.

Exercicie ve Frýdku.

Ríjen: 3.—7. české dívky III. řád, 8.—12. české ženy III. řád, 13.—17. české vdovy, 18.—22. čeští jinoši, 22.—26. české ženy začátečnice, 26.—30. čeští muži.

Listopad: 2.—6. české dívky začátečnice, 6.—10. čeští horlitelé tisku všech stavů, 11.—15. volno, 20.—24. české ženy ctitelky B. S. Páně, 25.—29. ctit. B. S. Páně, české dívky, 29.—3. 12. čeští muži ctit. B. S. Páně a činitelé v Katolické akci.

Prosinec: 4.—8. liturg. kurs český pro všechny, 9.—13. čeští jinoši Katolické akce, 13.—17. české dívky Katolické akce, 18.—22. české ženy Katolické akce.

Hlase se aspoň 3 dny předem. Poplatek K 50.—, studenti a ministranti K 35.—. Začátek první den večer, konec poslední den ráno.

Ústředí katolického studentstva, Česká liga akademická,

redakce a administrace »JITRA«

přesídlily z Prahy II., Václavská ulice č. 12 do nových místností v Praze I., Husova ul. 8, Dominikánský klášter, telefon 352-15.

Poslední dvojčíslo 3.—4. Věstníku Svazů katolické charity, dokumentuje činností opravdové živé víry, jejímž plodem katolická charita je. Stačí jen pozastaviti se u celkového přehledu sociálně-zdravotních charitativních institucí, jsoucích ve správě svazu, abychom poznali, že slova shora uvedená nejsou nijak přeháněna. Celkový počet 172 ústavů, pod jejichž střechami je umístěno na 40 tisíc chovanců, představuje náklad skorem 23 milionů korun na ně vynaložených. Připočteme-li náklad svazů a charitativních spolků se širší působností a obnosy, které vynakládají farní odbory charity v jednotlivých farnostech na charitativní péči, docházíme k obnosu skorem 28 milionů, částece to loni vynaložené. To je jistě úctyhodná číselice, nutící zamyslet se nad velikou a záslužnou prací katolické charity. Že zaslouhuje nejúčinnější naší podpory, jest příkazem nejen lásky křesťanské, ale i vlastenecké. Neboť národní spojení bude jen tehdy nerozborné, bude-li smelno a naplněno duchem učení Kristova.

Kk.

LITERATURA.

Tři nové brožury z Frýdku. Dvě jednájí o hvězdném nebi. První »Nebesa vypravují slávu Boží«, Životem č. 322, nás poučuje o nekonečných rozměrech vesmíru. Zásneme při pohledu na hvězdnou baň nad velikostí Boží. Psána je velmi zajímavě a několik obrázků doplňuje text. — Druhá »A dílo rukou Jeho zvěstuje obloha«, Životem č. 323, doplňuje první brožuru. Je sestavena velmi prakticky; i studentům poslouží při studiu astronomie. — Třetí »Zázračná medaile Neposkvrněného Početí«, Životem č. 324. Poučení o původu a milostech. — Objednejte v Exercičním domě ve Frýdku.

Dr. R. M. Dacík O. P.: Bůh v Ježíši Kristu. Věrouka pro laiky, díl III., str. 144, cena K 12.—. Vydala Dominikánská Edice Krystal, Olomouc. — Povinným smyslem života křesťanského jest: Aby Bůh žil v člověku a člověk aby žil v Bohu. Ten život jest jenom tehdy možný ve svém celém požehnaném bohatství, pochopil-li člověk, co jest Bůh v Ježíši Kristu. Neboť není po nebem dáno lidem jiného jména, ve kterém by se nalezla spása.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Mezinárodní pouť katolické mládeže dělnické do Říma, chystaná na počátek září, byla pro mezinárodní poměry odložena.

Manželka sekretáře japonského vyslanectví v Římě přestoupila nedávno na katolickou víru. Byla pokřtěna krajanem-františkánem.

Nový belgický vyslanec u Svaté Stolice stal se A. Nieuwehuys. Se Sv. Otcem je znám ze společného působení v Berlíně.

Archiv řádu Tovaryšstva Ježíšova, který po zabrání Říma v roce 1870 byl z Italie odvezen, byl v posledních desítkách přechováván v Holandsku. Nyní byl přes Rotterdam a Brindisi převezen opět do Říma a umístěn v nové budově kurie tohoto řádu na Borgo S. Spiritu.

Když nedávno Sv. Otec jmenoval biskupy v Ugandě na Madagaskaru a v Senegalii domorodé kněze, mělo se zato, že jsou to první černoši, povýšení k této hodnosti. Avšak Afrika měla domorodého černého biskupa již v první polovici 16. století.

Koncem 15. století přijal náčelník černochů v Kongu křesťanskou víru a jeho syn Jindřich poslán r. 1508 do Portugalska na studii. V r. 1513 meškal Jindřich jako vůdce poselstva svého otce k tehdejšímu papeži Lvu X. v Římě. Vlivem portugalského krále Manuela stal se princ r. 1520 biskupem a vrátil se do své domoviny, působil po 15 roků mezi černochy. Křesťanství se však v Kongu neudrželo a misijní práce v 19. století musila začítí od základu.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslaviie. Resoluce lublaňského kongresu Krista Krále obsahuje deset bodů:

1. Vyznání víry v Boha.

2. Protest proti bezbožeckému hnutí, jakož i proti pokusům nahrazovati víru ve věčného Boha pozemskými božstvy. Sjezd

vyslovuje sympatie těm, kdož jakkoli trpí pronásledováním pro Krista a jeho království.

3. Vyznání víry v Ježíše Krista a ve spasitelnost Evangelia.

4. Prohlášení lítosti nad tím, že ani křesťané nerespektují vždy práv Božích a protest proti křivdám, jež se staly snad i jménem Kristovým. Je třeba vzkřísiti opět křesťanství v každodenním životě.

5. Plnění příkazů sociálních encyklik papežských.

6. Rovnoprávnost národů velkých jako malých. V mezinárodním životě buďtež vyloučeny podvod, klam a násilí. Nemá vládnouti právo silnějšího, nýbrž organisovaná vláda práva a spravedlnosti.

7. Apel na vlády, aby uplatňovaly zásady Kristovy.

8. Apel na všechny, kdož věří v Boha, aby jménem své víry seskupovali lidi dobré vůle.

9. Kdož věří v Boha, mecht' svoji víru hájí a hlásají.

10. Apel ke katolíkům všech zemí, aby si podali bratrsky ruce a vstoupili do aktivity pro pokoj Kristův v království Kristově.

Jak vyhlíží chorvatská samospráva v Jugoslavii. V čele Chorvatska stojí bán, kterého jmenuje král. Bán odpovídá jen králi a sněmu. Bánu přísluší moc výkonná, sněmu moc zákonodávná. Zákonodárství a výkonná moc se vztahují na vnitřní věci, soudnictví, osvětu, hospodářství, obchod, průmysl a živnost, lesy a doly, veřejné práce, sociální politiku a národní zdraví, tělesnou výchovu a finance. Chorvatská banovina měří 66.000 km² a má asi 4 1/2 milionů obyvatel. Bánem byl jmenován Dr. Ivan Šubašić.

Rusko. Nástupcem pravoslavného arcibiskupa kazaňského Pavla, zemřelého ve vyhnanství, stal se biskup bajkalského území Serafim. Pochází z dělnické rodiny. Byl již několikrát zatčen, ale pokaždé s ohledem na svůj proletářský původ propuštěn. Až je 52 letá star, je přece nejmladším členem biskupského pravoslavného sboru.

Z EVROPY.

Anglie. Farář kostela Nejsvětějšího Srdce v anglickém městě Amble, P. Leo Hart, slavil nedávno stříbrné kněžské jubileum. Slavnostním kazatelem při kostelní oslavě byl jeho otec P. Charles Hart, kdysi feditel školy. Po předčasném smrti své manželky vzdal se učitelské dráhy, vstoupil do semináře a byl vysvěcen na kněze. V tomto povolání následoval jej později i jeho syn.

Belgie. Belgický svaz katolických rolníků měl v červenci výroční shromáždění. Svaz má přes 110 tisíc členů, soustředěných v 1254 místních spolcích. Pro členstvo je vydáváno 11 časopisů a za r. 1938 bylo rozšířeno na 50 tisíc brožur, uspořádáno 6391 přednášek, studijní týden a pout do Říma. Z prostředků svazu bylo podpořeno 468 kursů hospodářských, rodinných a zahrádkářských. Rolnická mládež, organisovaná podle pohlaví, má 536 mužských a 971 ženských skupin.

Bratrstvo sv. Kryštofa, založené před léty belgickým farářem Beuzem v Celles, čítá již na 5000 členů. Bratrstvo pořídilo nedávno do tamního kostela nádherné okno s obrazem sv. Kryštofa, doplněné vyobrazením přechodu Izraelitů Rudým mořem a příjezdem sv. Tří králů. 30. července bylo okno posvěceno a po celý týden putovaly dlouhé kolony automobilistů do Celles k obrazu svého svatého patrona. Farář vydal též církevní schválenou modlitbu, kterou členové bratrstva denně jsou zavázáni se modlití a rozšiřovati mezi příslušníky svého povolání.

Francie. Řídkou slavnost měla farnost sv. Martina v Roubaixu ve Francii. Ve farním chrámu sloužilo jeden den 8 novosvětců z této farnosti mši sv. a v prvních lavicích sedělo 36 bohoslovců z téže farnosti.

Holandsko. Holandští katolíci jsou ve své zemi menšinou, představující 38% všeho obyvatelstva. V roce 1937/38 studovalo na katolických gymnasiích 6 a půl tisíce studentů, takže na 500 duší připadá 1 student. V téže době bylo v tamních seminářích přes 3 tisíce bohoslovců, neboli vyjádřeno statisticky 1 bohoslovec na 1040 katolíků. Holandské noviny, uvádějící tuto statistiku, poznamenávají k vyskytnuvším se zprávám o hrozícím nedostatku kněží, že pověsti ty nutno označiti za nepravdivé.

10 novosvětců-Redemptoristů sloužilo nedávno v jeden den primiční Mši svatou v holandském Valkenburgu. Řídká tato slavnost přivábila veliké množství věřících.

10. května r. 1640 zemřel v Antverpách mistr štětců Petr Pavel Rubens. Pro příští rok jsou v Holandsku připravovány veliké oslavy tohoto slavného vlámského malíře, jejichž středem bude otevření opraveného rodného mistrova domu, v němž bude uspořádána výstava nejlepších jeho děl, na kterou veliká musea celého světa slíbila zapůjčiti výtvoř Rubensova umění.

Neděle 27. srpna byla letos v Holandsku dnem veřejného pokání a modliteb. Ve všech kostelích a kaplích byla vystavena Nejsvětější Svátost a konány modlitby za mír.

Irsko. Třicet mil od irského pobřeží, omýván vlnami atlantického oceánu, leží ostrov Aran, obývaný rybáři, jejichž život je nepřetržitý boj s mořem. Nedávno navštívil ostrov příslušný biskup, jsa pozván posvětit kostel, který si tamní rybáři samí vystavěli, snesše ve volných chvílích stavivo na zádech. Třicet ozdobených rybařských člunů doprovázelo biskupa při jeho příjezdu. V posvěceném kostele udílel potom biskup břimování, poprvé zase od roku 1880.

Itálie. Katolická akce italská pořádá pravidelné kursy pro ty kněze a laiky, kteří v budoucnu mají říditi její činnost. Skupinu 47 kněží jednoho z posledních kursů přijal nedávno v audienci Svatý Otec. Byli zastoupeni kněží 14ti národností. V proslovu označil náměstek Kristův práci v Katolické akci za velmi důležitou a maléhavou. Tím jsou dostatečně vyvráceny pověsti o tom, jakoby nový papež nepřikládal práci v Katolické akci té důležitosti, jako jeho zesnulý předchůdce.

V rodišti slavného italského malíře Leonarda da Vinci byla v kostele svatého Kříže, kde Leonardo byl r. 1452 pokřtěn, zasazena pamětní deska.

121 poutních výprav navštívilo letos italskou Loretu. Mezi poutníky byli čtyři kardinálové, 10 biskupů a na 600 kněží. Nejstarším mariánským obrazem světa je freska v římských katakombách sv. Priscilly, známá pode jménem »Naše milá paní z katakomb«. Přes to, že barvy obrazu vybledly a část jeho byla zničena, uchvacuje ještě dnes jeho krásu. Učenci kládou vznik obrazu do r. 125—150 po Kristu. Je to jistě nejstarší známý a dochovaný obraz Panny Marie. Jeho autor není znám. Katakomy, kde se obraz nachází, byly hrobkou význačné římské rodiny Marca Acilia Glabrio.

Španělsko. Stále ještě jsou odkrývány stopy krvavého teroru občanské války španělské. Nedávno se přišlo v Madridě na velikou šachtu s více než 100 mrtvolami, z nichž větší část byla zjištěna. Mnoho mrtvol bylo nevyličitelně zohaveno.

Přes velikou obětavost nelze najednou obnoviti všechny zničené kostely ve Španělsku. Proto jsou přechodně upravovány na kostely soukromé domy, aby bylo možno vyhověti náboženským potřebám obyvatelstva. V Barceloně byl nedávno vysvěcen takovýto provisorní kostel jako náhrada za velmi poškozený farní chrám.

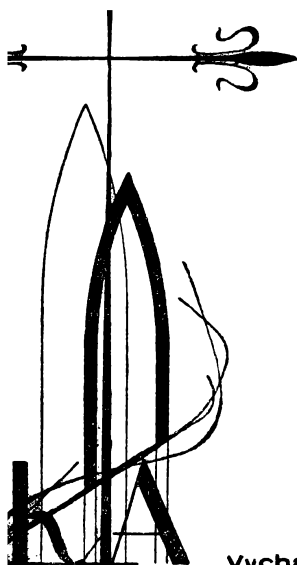
Katedrála sv. Jakuba v Kompostele jest nejstarším chrámem španělským. V ranném středověku byla vedle Jerusalema a Říma nejznámějším poutním místem křesťanského světa. Milostivé léto, povolené na prosby španělského episkopátu pro tuto svatyni již v roce 1937, bylo Svatým Otcem prodlouženo do konce letošního roku, aby mohli pout do Kompostely vykonati i ti, jimž to bylo občanskou válkou znemožněno.

Starobylé španělské město Saragosa připravuje veliké slavnosti 1900tého výročí Naší Paní del Pilar, jejíž milostný obraz přechovává se v tamní katedrále. Podle prastaré pověsti přinesl do Saragosy světlo křesťanské víry svatý apoštol Jakub starší. Plán oslav byl nedávno předložen generálu Francovi, který jej jich pořad plně schválil.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

BYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní záslkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno feditelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. - Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korumovačn. 14, Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. října 1939.

č. 16

Královno posvátného Růžence! Oroduj za nás!

Měsíc říjen, měsíc posvátného Růžence, zve nás k tichému rozjímání o pravdách naší svaté víry při nejkrásnější mariánské modlitbě. Většina našeho národa chovala se k této modlitbě chladně, podceňuje ji i dnes, pohrdlivě tvrdíc, že se hodí jen pro stářím sešlé osoby. Díky Bohu, že v tomto moři náboženské lhostejnosti a vlažnosti plují již celé řady světél, která nesou mladí příslušníci našeho národa, již se nestydí nositi a modlití Růženec. Jest mnoho těch, kterým modlitba svatého Růžence se stala téměř denní potřebou. V ní nalézají útěchu a uklidnění ve svých denních trampotách a starostech v pevném přesvědčení, že Maria vyprošuje jim za toto krásné duchovní rozjímání i hojnost milostí a Božího požehnání.

Růženec není, jak se mnozí jeho odpůrci domnívají, pouhým mechanickým odříkáváním naučených modliteb. Je to naopak studnice a nepřeborný poklad zbožných úvah a myšlenek o životě, utrpení a slávě Pána a Spasitele našeho Ježíše Krista a jeho přesvaté Matky. Vždyť v modlitbě posvátného Růžence sledujeme neposkvrněné početí Královny nebes z Ducha Svatého, památnou návštěvu u matky svatého Jana Křtitele sv. Alžběty, radostné narození Božského Dítěte, Jeho obětování ve chrámě a Jeho prvé veřejné vystoupení jako dvanáctiletého jinocha ve chrámě. Naše rozjímání v prvé části nese se jen k samým radostným událostem ze života Pána Ježíše a Panny Marie a proto je nazýváme Růžencem radostným. V Růženci bolestném prožíváme pak utrpení Spasitele od Jeho bičování až k potupné smrti kříže. Modlitba naše musí býti taková, abychom duchovně žili události, které si v jednotlivých desátkách připomínáme. Má-li míti růžencová modlitba pravý účinek a užitek pro naši duši, musíme se cele soustřediti na příběhy, které si v Růženci připomínáme. Nezačínejme proto modlitbu posvátného Růžence bez přípravy a bez potřebného duchovního soustředění, nedejme se ze svého rozjímání vytrhovati a konejme je pokud možno na místě, které svým klidem a prostředím k dobrým účinkům modlitby napomáhá. Jak jinak bude na př.

Růženec bolestný vypadati, když před naším duchovním zrakem vystoupí jako živá křížová cesta Páně, když u vědomí, že jsme i my svými hříchy způsobili část utrpení našeho Spasitele, vzpomeneme živě a pokorně Jeho muk, která podstoupil, když v zahradě Getsemanské krví se potil, ukrutně a nemilosrdně byl bičován, trním korunován, když si představíme bolesti vysíleného a týraného těla pod těžkým křížem, nesnesitelná muka probitých rukou a nohou na potupném dřevě kříže a pak smrtelný zápas Božského Srdce, jež ani po smrti nebylo ušetřeno zhanození. Takováto modlitba stane se nám pravou duchovní lázní, z níž naší duši může vzejít toužené očištění.

Po potupné smrti na dřevě kříže přišla radost a sláva z Kristova vzkříšení. Tu sledujeme duchovním svým zrakem v modlitbě Růžence vítězného. Vidíme slavné z mrtvých vstalého Spasitele v záři oslnivého světla, Jeho Nanebevstoupení, prožíváme seslání Ducha Svatého, Nanebevzetí Rodičky Boží a Její korunovaci za Královnu nebes. Ona, Královna nebes, je tím také Královnou všeho stvoření a proto Ji vzýváme i jako Královnu modlitby, která byla složena k Její počtě: Královnu posvátného Růžence. K nesmírné ceně modlitby svatého Růžence přispívá, že na jejím počátku vzbuzujeme tři Božské ctnosti: víru, naději a lásku, a na konci vzpomínáme všech věrných zemřelých, a mezi nimi zvláště těch, kdož byly a jsou nám nejbližší. Svatý Růženec jest jednou z nejmocnějších zbraní proti úkladům a zlosti ďábelské, proto on, odsouzenec pekla, brojí v lidské duši proti ní všemožnými prostředky. Je to zbraň P. Marie, o které pravil Hospodin v ráji k satanovi: Ona potře hlavu tvou... Chopme se jí proto zvláště dnes se vším úsilím, čerpejme z její neobyčejné moci a uvidíme brzy blahodárné účinky. Kéž všecken náš lid v posvátném Růženci najde zalíbení a volá k Potěšení zarmoucených a Utočišti hříšníků — P. Marii: Královno posvátného Růžence! Oroduj za nás!

Kříštan.

Desatero v Novém zákoně.

Na desatero se obvykle díváme jako na mírové podmínky bezohledně nadiktované a zatím je dobrovolnou úmluvou mezi Bohem a Izraelem. Podle Ex. 19. kap. řekl Bůh Mojžíšovi: »Toto řekneš synům Izraellovým: Sami jste viděli, co jsem učinil Egypťanům, kterak jsem vás nesl na křídlech orličních... Budete-li tedy poslušni mého hlasu a budete-li zachovávat úmluvu moji, budete mi zvláštním majetkem mezi všemi národy. Vy budete mi kněžským královstvím a národem svatým.« Lid odpověděl jednomyslně: »Všecho, co Hospodin mluvil, budeme činiti.« Po tomto rozhodnutí přišlo k slavnému prohlášení úmluvy na hoře Sinaj, doprovázenému zjevy, které naplňovaly Izraele hrůzou a bázní.

Text úmluvy zněl: »Nebudeš mítí bohů kromě mne. Neučiníš si sochy ani jakéhokoliv obrazu něčeho, co jest shora na nebi nebo dole na zemi, nebo těch věcí, které jsou ve vodách pod zemí. Nebudeš se jim klanět, aniž jich ctíš. Jáť jsem Hospodin, Bůh tvůj silný a řevnivý, jenž do třetího a čtvrtého kolena stíhá syny za nepravosti těch otců, kteří mne nenávidí, avšak milosrdenství prokazuje do tisíců kolen těch, kteří mě milují a zachovávají přikázání má. Nevezmeš jména Hospodina, Boha svého nadarmo, neboť nenechá bez trestu Hospodin toho, kdo bude brátí jméno Hospodina, Boha svého, nadarmo. Pomni, abys den sobotní světil: šest dní budeš pracovat i konati všechny práce své, sedmého dne však jest sobota Hospodina, Boha tvého. Nebudeš toho dne konati žádné práce ty, syn tvůj, dcera tvá, služebník tvůj, služebná tvá, zvířata tvá, ani cizinec, který jest ve branách tvých. Neboť šest dnů Hospodin činil nebe, zemi, moře a všechno, což jest na nich, sedmého však dne odpočinul: proto požehnal Hospodin den sobotní a posvětil jej. Cti otce svého i matku svou, abys dlouho živ byl na půdě, kterou ti dá Hospodin, Bůh tvůj. Nezabiješ. Nezcizoložíš. Nepokradeš. Nevydáš proti bližnímu svému křivého svědectví. Nepožádáš domu

blízního svého. Aniž požádáš jeho manželky, služebníka, služebné, býka, osla, ničeho, cožkoliv jest jeho.« Tato úmluva, desatero zvaná, obsahuje většinou přirozené zákony, napsané ve svědomí lidstva a zavazující každého člověka, avšak jako pozitivní úmluva zavazovala jedině národ izraelský, který se za to stal národem Božím, národem vyvoleným a Bohem chráněným.

Nový zákon, čili Nová úmluva, byla s lidstvem uzavřena na Velký pátek. Zase se země chvěla, zase zněl hlas Boží, ale hlas lásky a milosrdenství. V tu chvíli roztrhla se opona v chrámu jerusalemském na znamení, že končí se privilegované postavení národa izraelského, a že veškeré lidstvo, krví Kristovou vykoupené, stává se lidem božím, národem vyvoleným. »Dokonáno jest«, zaznělo s kříže jako neodvolatelný rozsudek nad národem dříve vyvoleným a jako radostná zvěst všem lidem, toužícím po svobodě dítek božích, po přátelství s Nejvyšším.

Byly však tím slovem »Dokonáno jest« rozbity též desky zákona, obsahující desatero? Jinými slovy: bude dále platit desatero i v Novém zákoně? Odpověď jasnou dává Budovatel Nového zákona.

Ke Kristu Pánu přichází mladík a na kolenou prosí: »Mistře dobrý, co mám činiti, abych obdržel život věčný?« On pak praví jemu: »Chceš-li vejít do života, zachovávej přikázání.« Mladík se táže: »Která?« A Ježíš odpovídá: »Nezabiješ, nezcizoložíš, nepokradeš, nepromluvíš křivého svědectví, cti otce svého i matku svou a milovati budeš bližního svého jako sebe samého.«

Pět přikázání uvádí Kristus Pán téměř ve stejném znění, jak jsou zaznamenána v knihách Mojžíšových. Proč neuvedl ještě pět dalších? Jinochovi, který od dětství desatero zachovával, nebylo třeba celé desatero připomínati. Vždyť je znal i plnil, ale chce uslyšet něco nového, a proto se vůbec nepozastavuje nad tím, že Kristus Pán neuvádí desatero celé. Ti, kteří jsou jiného mínění, kteří si snad myslí, že ostatní přikázání Kristus Pán zrušil, ať si přečtou u sv. Matouše kap. 5., verš 17. a následující, a budou vyléčení. Tam Kristus prohlašuje: »Nedomnívejte se, že jsem přišel

Sedesát let české básničky.

Český podzim je doba, která štědrostí svého velkého dozrání jest sestersky blízká všem srdcím, v nichž nad jiné hoří touha po rozdávání z plnosti své úrody. Doba, v níž se žije nejniterněji a tvoří nejvyrovnaněji, vzácný čas těch, kdo chválí Boha nejkrásnějším ze sedmi darů Ducha svatého — čistým uměním.

V září, v měsíci, který je nejúžeji spjat s vroucími chorálky českých proseb k nejdrazším patronům této země, v měsíci svatého vojvody Václava a svaté kněžny Ludmily, dožila se šedesátí let česká básnička, jejíž verše vroucně lnou k duchu českého, svatováclavského podzimu. Jedna z těch, které zasvětily své lidské slovo Slovu Nejsvětějšímu a Věčně Živému. Rozdavačka ze světa niterného — Běla Dlouhá, autorka řady slovesných prací, z nichž každá se snaží na prvním místě hledati království Boží a které proto bylo mnohé přidáno.

Paní Běla Dlouhá se dožívá svého životního jubilea v prostředí vzácné malebnosti, v jedné z nejkrásnějších ulic hradčanských, v sousedství zelené krásy strahovské zahrady, v domě, jenž pokojně tyčí svůj štít pod ochranou posvátného pražského Sionu.

A žeň, kterou tato služebnice Slova přehlíží v počá-

tečních dnech štědrého českého podzimu, je žní poetickou a ryzí.

Literární dílo Běly Dlouhé vyšlo z žurnalistiky. A byla to hlavně ženská otázka, která zajímala tuto žurnalistku-učitelku s živým voláním ženského apoštolátu v duši. Zušlechtění ženské otázky v jejím jádru, její podřízení vyššímu hledisku křesťanského řádu, to bylo úhelným kamenem žurnalistického a organizačního poslání Běly Dlouhé. A hybnou pákou její činnosti, v níž stála jako věrná pomocnice a začka po boku geniální osobnosti Augusty Rozsypalové, bylo pro duchovní život v jednotlivci i celku.

Její vroucí duchovní zaměření přivedlo Bělu Dlouhou velmi brzy do řad katolické moderny básnické — jejímu výrazovému prostředku zůstala ve svých verších věrna podnes — ať je to již kniha stříbrného měsíčního záření, odevzdanosti podzimních smutků a hlubokého soucitu ke všem opuštěným »Žeň v bouři« nebo četné básně obsahu rozjímavého a lyricky náboženského.

Z pozorné úcty k českým světicím vznikají díla »Blahoslavená Anežka Česká« a »Ctihodná Mlada Přemyslovna«, dobré knihy, určené svou přístupnou formou hlavně pro duchovní a národní uvědomení širších vrstev. Zanícení pro mnišský ideál zbožného

zrušit zákon nebo proroky; nepřišel jsem zrušit, nýbrž naplnit.« A dále: »Kdo by tedy zrušil jeden z příkazů těchto nejmenších a vyučil tak lidi, nejmenším slouti bude v království nebeském.«

Konečně celý život Kristův jest nejvýmluvnějším prohlášením, že desatero platí i v Novém zákoně. Vyznává nebeského Otce, horlí pro čest jeho jména, světlí příkladně den sváteční, jest poddán své Matce a sv. Josefu, učí svým příkladem láске k bližnímu, vede v mravním ohledu život vrcholně dokonalý. Nuže, které přikázání Kristus Pán nezachovával, kterým pohrdal, které zrušil?

Kterak si Kristus Pán plnění desatera představoval, jest obsaženo u sv. Matouše v 5. kap., kde se ostře Spasitel obrací proti plnění litery zákona, kde je na příkladech rozvedena zásada, vyslovená později sv. Pavlem: »Litera zabíjí, duch pak oživuje«. Zasluhuje proto výtky a kaceřování církev svatá, že se touto zásadou řídila? Četli jste doslovné znění desatera, znáte ustálené znění dnešní, tak jak ho hlásá církev. Neupíráme, je zde rozdíl, ale pozměněny byly jen litery, duch byl zachován. Dotkněme se aspoň některých jednotlivostí.

První přikázání ve znění starozákonním přímo naznačuje, jak lid israelský byl nakloněn k mnohobožství a modloslužbě, jak těžko dovedl rozeznati věc stvořenou od Tvůrce samotného. Plným právem církev svatá úpravou tohoto přikázání oceňuje a uznává vyšší náboženskou a kulturní úroveň lidstva, tím že nelpí na litě, která časem pozbyla významu. V třetím přikázání jest nařizeno světit den sobotní. Bylo zajisté nutno přesně určit jeden den, v podstatě však se jednalo jen o to, aby svěcen byl sedmý den. Proto zase jen litera ustoupila duchu zákona, litera ustoupila památce největšího důkazu božství Ježíše Krista a památce seslání Ducha svatého. I když se tedy dnes modlíme desatero poněkud pozměněné, je jisto, že platí stejnou měrou v Novém zákoně, jako platilo ve Starém, ba dodáváme: platí pro každého, ať věří v Krista či nevěří, poněvadž v podstatě jest zákonem přirozeným.

Mluvíme o Novém zákoně. Nezapomínejme však, že Nový zákon není něco dávného, něco mrtvého. Nový zákon žije a platí i v dnešní době a s ním žije a platí i desatero. I když bude dále šlapáno, když nevěra bude Boha popřati, když zloba lidská se bude Bohu rouhati, když hmotářský člověk neustane ani v den sváteční od své práce a nechce ani pozvednouti hlavy k Bohu, když místo kostelů se budou lidmi nábožensky vlašnými plniti hory a lesy, když neláska a nenávisť bude slavit triumfy, když užívání rozkoší bude pokládáno za samozřejmé, když krádež, lež a všeliká podlost bude velebena, to vše nerozbiže desky zákona a neosvobodí nás od povinnosti desatera zachovávat.

Jestliže desatero bylo dáno lidu vyvolenému, pak budme si vědomi toho, že lidem vyvoleným jsme všichni. Budme si vědomi této důstojnosti, ale také povinnosti z ní plynoucí. Za přestupování desatera pykal národ israelský, ale i na nás bude se Bůh domáhati svého práva.

Kterak se nám umožňuje zachovávání desatera? Říká se, že Starý zákon byl zákonem bázně, Nový zákon je zákonem lásky. Když lásky, pak oboustranné, lásky boží, ale také lásky naší, která je právě tajemstvím úspěchu. Jen láska nám osladí to, co je naší přirozenosti nepříjemné, jen láska dá nám poznati, že i o desateru platí: »Jho mé jest sladké a břímě mé jest lehké.« Nebude nám těžké desatero milovati, uvážíme-li, že jeho plnění by mělo přímo závažné účinky, neboť by proměnilo celý svět v ráj. Desatero zbavuje svět tápání v náboženské temnotě a nejistotě, poskytuje duším nejlepší osvěžení řádným svěcením dne svátečního, zabezpečuje rodičům vděčnost a lásku dětí, chrání před mravní zkázkou, upevňuje pouto manželského života, dopomáhá k právu a spravedlnosti, odstraňuje podlost, prolhanost a všelikou špatnost.

Dobře Bůh věděl, co potřebujeme, a proto dal nám ve své lásce jasné směrnice, které směřují jen k našemu dobru. Mějme odvahu se jimi vždy a všude řídit a pak jistě za ně řekneme: »Bohu díky!«

sředověku vede Bělu Dlouhou k sepsání pozoruhodné monografie o veliké visionářce dvanáctého století, svaté abatyši Hildegardě z Bingen, a z dobré znalosti francouzských proudů duchovních a francouzského života vůbec, vzniká i zajímavý životopis francouzské konvertitky, herečky Evy Lavalierové. Roku 1937 objevuje se »Anna Půhonná, maminka z kovárny«, knížečka nevelkého rozsahu stránek, ale za to tím hlubšího vnitřního obsahu, dojmavá oslava prosté a zbožné maminky z českého venkova. Této knížce dostává se v soutěži mezinárodního pařížského kongresu »La mère au foyer« druhé ceny právě pro její typicky českou vroucnost, a krátce na to vychází »Vůdkyně«, neobyčejně pečlivě vypracovaný životopis geniální organizátorky Augusty Rozsypalové. Kniha, která znamená skutečně pronikavé obohacení české životopisné literatury.

I v činnosti redaktorské projevila básnířka českého podzimu šťastnou ruku. »Děšť růží«, časopis věnovaný účtě svaté Terezičky a blahoslavené Anežky České, který Běla Dlouhá již po řadu let řídí, vyniká vybraným obsahem kulturně historických příspěvků původních i přeložených.

Tím však není intelektuální působení paní Běly Dlouhé nikterak vyčerpáno. Jest zde ještě dlouholetá činnost přednášková a charitativní a významná činnost překladatelská, hlavně z francouzštiny a němčiny.

Připomeňme si jen Ermitovo »Jak jsem zabila své dítě«, Ghéonovo »Jednání Nikolazikovo« a zvláště plasticky podaný překlad staré flanderské legendy o zapomenuté karmelitce z Čech, ctihodné Anděle Přemyslovně.

V posledních letech spolupracuje paní Běla Dlouhá činně se Svazem katolických žen a dívek a získala si značných zásluh o jedinečně krásnou a hodnotnou výstavu »Církevní výšivka v Čechách«, která byla roku 1938 uspořádána péčí Svazu v Umělecko-průmyslovém museu v Praze.

Všichni, kdo si váží díla paní Běly Dlouhé, jistě zaznamenali s potěšením skutečnost, že se této básnířce klidného a zralého vyrovnání, dostalo v minulém roce uznání jejího životního díla udělením papežského řádu »Pro Ecclesia« a že se paní Běla Dlouhá může v plné svěžesti ducha radovati z tak čestného uznání svého díla.

Uprostřed českého podzimu přejeme básnířce z tichého hradčanského domu v sousedství krásného vlnění strahovské zahrady, paní Běle Dlouhé, oddané služebnici slova a štědré rozdáváče z duchovní náplně, aby z milosti Ducha Svatého ještě dlouho vytvářela své vyrovnané a pokojně zralé dílo ve službě a k oslavě Nejsvětějšího Slova.

NINA SVOBODOVÁ.

Dr. Jan Sajíc:

Před slavným výročím strahovského kláštera.

Mezi lety 1139 až 1143 dalo se v pražském paláci biskupském a v hradě knížecím i v petřinském lesním úvalu mnoho skutků ducha i rukou, ze kterých vzniklo opus regale — dílo královské, jemuž podobné sotva by se našlo v premonstrátském řádu tehdejší doby, jak poznamenává blahoslavený milevský opat, kronikář Jarloch.

Je to strahovský klášter řádu svatého Norberta.

»Z touhy, abych byl čítán k synům Božím a uvažuje o vhodnějším způsobu života, jal jsem se starostlivě zkoumati, jak bych mohl přilnouti k stopám blažených kněží, v jejichž řád mne povolal Bůh, jakkoli jsem hříšník. A v této ustavičné úvaze z Božího řízení — jak doufám — vzešla ve mně myšlenka, abych pospíšil pomodliti se do Jerusalema, abych navštívil slavný hrob Páně a ostatní svatá místa a abych vzýval Pána svého Ježíše Krista na místě, kde stanuly Jeho nohy. Když pak jsem tam vnuknutím Boží milosti došel a na svatých místech nějakou dobu prodlel, Božím vnuknutím jsem se rozhodl, že budu Bohu sloužiti v řeholním rouše pod řeholí svatého otce Augustina. A tak svěřiv se s touhou své mysli jak pánu patriarchovi, tak i všem bratřím, kteří u hrobu našeho Vykupitele slouží Pánu v téměř řeholním rouše, došel jsem splnění své touhy a na místě našeho vykoupění přijav roucho svatého života spěchal jsem domů. Byl tehdy v čele pražského kostela ctihodný biskup Jan, vynikající svatým životem a proslulý vzácné počestnými mravy. Vyzvěděv touhu mé vůle, ježto byl muž nábožný, vzdal díky Bohu a z oddanosti Bohu první daroval zboží a statky, jichž bylo třeba k stavbě obydlí bratřím toho řádu. Než předčasná smrt přerвала hojnější plod jeho dobré vůle. A když za krátko odešli s tohoto světa i blažené paměti kníže český Soběslav i svrchu řečený ctihodný biskup pražský, právem byvše povolání na jejich místo, ujali stolec otcovského knížetství slavný kníže Vladislav a stolec pražského biskupství pán Otto, muž ctihodný v Kristu. A ti z touhy hojnějšího pěstování Božího díla a přejíce si, aby se za jejich života jak počtem, tak i zásluhou rozmnožili služebníci Boží, žádali si založiti toto místo s knížecí štedrostí. A jak pán kníže a ctihodná i Bohu oddaná paní kněžna, tak i svrchu řečený pán biskup přispěli k tomu štedrým darováním přemnohých potřeb.«

Zakládací listinu tohoto úvodu odevzdal strahovskému klášteru v Praze olomoucký biskup Jindřich Zdík, podle nejstarších pramenů »květ biskupů oné doby, muž nejpříjemnější Bohu i nejznamenitější u obou dvorů, papežského i císařského, sloup a svítlna Čech a Moravy.« Od té chvíle dochází dnes osmé století. Na prahu slavného výročí si znovu připomínáme Strahov jako krásné místo, jehož budova s kostelem a věžemi podstatně rozmnožuje půvab hlavního města Čech. Nezapomínáme však, že je to místo vyvolené a posvěcené i velebné v dějinách vlasti, v dějinách duchovních i pozemských. Posvěcení jest již v samém jménu. Strahov — strážné místo. Kronikář Dalimil vykládá: »že na tomto místě strážili měli, proto tomu lesu Strahov zděli.« A když se založením kláštera k původnímu jménu přibýlo nové jméno biblické — Sion, připomíná blažený premonstrát Jarloch: »Z pelechu lotrů — proti kterým se tu strahovalo — učiněn dům modlitby.« Novým znakem, již duchovním, stává se Strahovu tehdy církevní verš: »Se Sionu ostříhej nás!«

První český premonstrát Jindřich Zdík dal klášteru do základu svou touhu Božího synovství, Kníže a biskup svou touhu Božího díla. Po zákonu pravdy, dobra a krásy v ontologickém řádu nejlepší touhy, jakých je schopna lidská duše. Jak čteme v řeholi svatého Augustina, které se poddal kanonický řád premonstrátský: »Především, nejmilejší bratři, milujte Boha, pak bližního.« Tato dvojí a zároveň jedna láska od základu tvoří tradici řeholního života, ba sám řeholní život. Strahovský klášter má v nejvyšší míře tuto tradici, má tento život. Hned od samého vzniku. Ve vlnách osmi století měnila se tvář země, ale ve změnách povrchu se neměnil duch strahovského založení. Se jménem prvního opata Gezona začíná se velká linie Božího synovství a Božího díla, jak ji viděli ve svých touhách vznešení a zbožní zakladatelé. Bůh a lidská blaženost v Bohu. Práce, veliká a neúnavná práce ve zlých dobách pro dobro, v šťastných dobách pro dobro ještě větší. Sobě a všem. Či lépe: všem a sobě. V řadě šedesátišesti opatů snad mnoho jich náleží jen dějinám řádu a kláštera. Ale jsou jména, která znějí dále a širě. Albert, Budišín, Petr Vojslavův, Jan Štědra, Petr z Čachrova, Lev z Bukšice, Jan Starustka z Hranic, Jan Lohel, Kašpar Questenberg, Kryšpin Fuk z Hradiště, Vincenc Frank, Jeroným Hirnhaim, Marian Herrmann, Václav Mayer, Milo Grün, Jeroným Zeidler, Zikmund Starý, Method Zavoral. V nesčíslném a nepřehledném zástupu bílých bratří kněží-kanovníků i konvršů bylo by pověděti tolik jmen, jež vyzvedla dílo a slávu Strahova v našich vlastech. Za všechny a památkou na všechny: Evermod Košetický, Milo Hubáč z Kotnova, Siard Nosecký, Marian Mika, Karel Rafael Ungar, Jiljí Chládek, Ladislav Jandera, Antonín Liška, Michael Martinovský, Eugen Tupý-Boleslav Jablonský, Lohel Oelschlegel, Jarloch Strniště, Emerik Peřík, Šimon Šulc, Šimon Trnka, Ervín Weyrauch, Dominik Čermák, Cyril Straka, Bruno Sauer-František Kyselý.

Z duchovního kořene Eucharistie, kultu mariánského, charity, pastorače, liturgie, z kořene, který ustavuje kněžskou důstojnost bílého řádu norbertinského, vystoupili v osmi stoletích Strahova biskupové, mučedníci a kajčníci, misionáři a učitelé, duchovní správcové a kazatelé. Z lásky k Bohu a člověku vynikli ze Strahova královští legáti a almužníci, filosofové a učenci, hospodářové, vlastenci a buditelé, umělci a básníci i stavebníci. Známe je, víme dobře o nich. Ale to není všechno. Protestantský historik praví o klášterích: »Máme dosti pramenů o tom, co získaly ve světě. Prameny k tomu, co získaly duším, leží tam nahoře. To jsou pochvalné listy živé. A to jsou vlastně pravé skutky klášterů. Nejlepší díl jejich významu spočívá v tom, co o nich nevíme.« Z těchto historických slov vyznačuje nám před slavným strahovským výročím obzvláštní smysl pro skutečnou a pravou jubilaci. Převyšuje-li skrytost zásluh viditelný význam Strahova, je osmistyleté jubileum strahovské příčinou největší duchovní a kulturní radosti národa.

Od roku 1627 je Strahov dokonce prvním klášterem svého řádu. Neboť tehdy k tělům jeho zakladatelů a Otců opatů, kteří odpočívají v klášterní půdě, přeneseno bylo a na chrámový oltář položeno tělo prvního premonstráta vůbec, Arciotce, Zakladatele zakladatelů. Od té doby jenom Strahovu přísluší vznešená antifona:

»Zde jest vyvolená nádoba, plná Ducha Svatého, zde jest Norbert, veliký přítel Boží, zde jest bojovník statečný, který zápasil s dávným hadem, zde jest anděl míru, hlasatel pokání, slovem mocný i skutkem, znamením i záznaky. K tomuto Otci, my synové, k to-

muto ochránci, my svěřenci, oddaně přistupme, pokorným hlasem jej prosíme, volajíce: Svätý Boží, příteli Zenichův, Norberte! Otče a strážce, naši hory slávo, svou prosbou nakloň nám Pána! Vyslyš nás, vyslyš nás, Norberte; těm, jež těla svého svatým pokladem pociťáš, účinnou milost své přimluvy dej cítiti na věky.»

A protože již tři sta let je svatý Norbert v počtu českých patronů, kteří jsou vzýváni ve svatováclavském chorálu, náleží Strahov také z této skutečnosti k prvním místům země.

Bylo strahovské opatství vždycky sídlem soustředěné náboženské a kulturní práce v klášteře samém i na českém venkově. Bylo pramenem velikosti, jež spojena se starešinstvím mezi českými a moravskými kláštery premonstrátského řádu, tvořila hodnoty mezi zemí a nebem nejmocnější. Věky tuto velikost ozlačovaly, věky ji stíraly a nejednou také okrvavily. Bylo zřít Boží hrad strahovský v rozvalinách a požáříšcích za smutného ticha, do kterého jen žalmový nápis na úlomcích stěn a sloupů němě volal: »Z hlubokosti volám k Tobě, Hospodine, Pane, vyslyš hlas můj!« Hmotné památky starých i nejstarších strahovských věků zašly ve staletích. Ale tradice je zachovala mocí ducha a jeho slávy. To, co zůstalo uchováno z novějších dob a co vytvořili strahovští premonstráti doby nové, postačí — a více než postačí — k potvrzení osmistyletého požehnání, kterým byl požehnan český Sion a s ním český národ.

Jméno Strahov má zvuk kovové struny, napiaté staletími, od historické předtuchy až do nejpřítomnější skutečnosti. Od Zdikovy touhy až do poslední adorační hodiny, od příchodu prvních premonstrátů až do slavných řeholních slibů této neděle. Strahov — stráž! O strahovské strážci mluví Dalimil kronikář, o ní mluví i norbertinská antifona. Mluví o ní osmisté výročí založení Strahova, na jehož prahu stojíme a kterému právě pro význam Strahova v bouřích i krásách dob můžeme zásahem dějin sloužiti plně tři roky, na památku let 1139 až 1143.

Chtěli jsme dnešním slovem jenom připomenouti toto slavné jubileum, jehož obsah je tak bohatý a plodný. Je to vigile slavnosti ducha, ve které se bude oslavovati Boží synovství a Boží dílo. A vigillii i slavnosti buďte předznamenáním slova denní strahovské modlitby:

»Bože, jenž jsi slavný ve svých svatých a jejich přimlouvou k nám laskavý, prosíme, abys toto místo, které jsi ctihodnými ostatky blaženého Norberta, po Tobě Otce našeho, ozdobiti ráčil, a všechny, kdož zde přebývají, ode všech škodlivců a protivníků pod jeho ochranou opatroval, pro Pána našeho Ježíše Krista. Amen.«

P. Dr. S. Braito, Ord. Praed.:

Křestní bohatství.

U mnohých křesťanů vymizel hluboký smysl svátosti Křtu. Mnozí považují Křest pouze za nějaký dnes nesrozumitelný obřad, snad jakési první ukázkou mladého prince či princezny, a dále nevědí si rady se Křtem ani s jeho obřady ani se smyslem těchto obřadů.

Otevřme si proto bohatství tohoto tajemného obřadu. Křest nazýváme vstupní branou ostatních svátostí, prostě vstupní branou celého křesťanského života. Již sám obřad ukazuje na velké pochopení člověka celého, člověka s jeho přirozeností, s jeho člověčenstvím, které si žádá své, které přichází i k věcem nejlubším

a nejtajemnějším svými smysly. Jako jsou smysly branou, které vnímají a předávají i věci duchovní, podobně Křest je svými vnějšími obřady uznáním této vlastnosti lidské. Kristus znal dobře člověka po této stránce a proto chtěl i této stránce vyhovět. Člověk potřebuje totiž i jakýsi, řekl bych, hmatatelný poměr k tajemstvím. Proto Kristus připjal své nejduchovnější dary na smyslová znamení, která nejenom že něco znamenají, představují, nýbrž to také zároveň působí. Co působí především svátost Křtu, k čemu je především určena? Není to snad jen prázdná bezduchá symbolika?

Křtus použil tu staré symboliky všelidské. Použil vody, která má svůj prvotný smysl očištění tělesného k naznačení a uskutečnění očišťování duchovního. To byla vlastní příčina Křtova příchodu. Zbaviti nás prastaré skvrny odvěkého odboje proti Bohu, který tkvěl hluboce v porušené lidské přirozenosti. Toto porušení pozorujeme zřetelně u sebe samých, když vidíme, jakou přitažlivost na nás vykonává zlé, nebo jen povrchní, jak vábí zábava, to, co je příjemné, lehké a snadné a jak boj, zápas, prodírání se k vyšším cílům stojící práci, není dvakrát příjemné. I to je známkou porušenosti lidské přirozenosti, se kterou musíme počítati a kterou popíráti by bylo dětinstvím a nerozumem.

Křtus nás přišel očistiti, zaplatiti za lidský odboj proti Bohu, který vrostl do lidské přirozenosti. A ještě více. Křtus tím, že za nás zaplatil svou svrchovanou poslušností, svou dokonalou láskou nesmírné ceny pro svou božskou osobu, nám vrátil poklad nejceněnější, vrátil nám dětství Boží ve vlastním smyslu, vrátil nám účast na nadpřirozeném synovství Božím, na Boží přirozenosti a na Božím životě. Tak nás Křtus vynesl svou výkupnou smrtí tak vysoko, že by nikdo se nemohl sám ze sebe odvážit ani tušiti takovou výšku, takový vzrůst. Jeho smrtí byla z nás smyta skvrna odboje proti Bohu, která poznamenala celou lidskou přirozenost, obsaženou v Adamovi jako v jádře, jako ve zdroji. On ji měl celou ve své moci a celou ji postavil proti Bohu, do vzpoury proti Bohu. Teď jsme v Křtu očištěni. Křtus chtěl proto toto vnitřní očištění naznačiti vnějším způsobem, chtěl k tomu ale ještě toto vnější očištění připnouti na viditelné znamení, které o sobě znamená očišťování jako takové, totiž na vylití očištěné vody, spojené s tajemnými slovy. Co znamená tato tajemná slova: Já tě křtím .? Já tě očišťuji jménem Otce i Syna i Ducha svatého. Ale ještě něco více. Já tě přivtěluji k Bohu. Spojuji tebe, tvou celou bytost v její podstatě s Bohem, zdrojem veškeré čistoty, s Bohem nejdokonalejším, s Bohem nejsvětějším, se Svátostí samou.

To pak je znamení základní a vrcholné: Křtem svatým jsi spojen s Bohem, stal jsi se jeho dítětem, stal jsi se totiž účastným jeho života a jeho tajuplné přirozenosti. Tak přestává být člověk jen člověkem, jen dítětem lidským. Z dítěte lidského stává se dítě Boží. Proč ale onen obřad? Proč ale vnější formalita? Jestliže chceš mít o všem lidském jistotu, jistotu, kterou bys mohl skoro zkusiti, není vlastně dobrodiním, že připjal Bůh toto nesmírné tajemství, tajemství proměny dítěte lidského v dítě Boží, že je připjal na lidsky postižitelné úkony, na vnímatelné slovo, na vodu, zrozenou již svou přirozeností k naznačení svého účinku vlastního, totiž očištění?

Křtem byla dána člověku největší důstojnost, o které jen může snít. Člověk se stal dítětem Božím ve vlastním slova smyslu. Není jen Božím tvorem, nýbrž dítětem Božím, které má účast iak na Boží přirozenosti, tak na jeho životě. Proto má člověk růsti, a toto je

jeho vlastní úloha, má dorůsti k podobnosti se samým Bohem, má dorůsti k dokonalé podobnosti s jeho dokonalostí. Tento život podobnosti s dokonalostí Boží, která mu byla dána na Křtu jako v zárodku, jenž se může rozvíjet, rozrůstat, je největším obohacením člověka. V tomto smyslu není člověka malého a nepatrného. Všem je otevřena tato nesmírná vznešenost dítěte Božího. Na schodech boháčů nesedí žebračka, nýbrž to jdeš kolem dcery královské, jdeš kolem královny, ba více, jdeš kolem dítěte Božího. A to jest nesmírně mnoho, nesmírně více než vše, čím se člověk může ověřit a obohatit.

Ale zároveň z toho plyne krásný závazek. Závazek, jenž může neobyčejně obohatit tvůj život. Tvůj život nemusí být něco nepatrného, něco malého, ztraceného v prachu všednosti. Proč bys měl být a zůstat malým, když se ti zde dala možnost naplnit se životem Božím? Naopak, máš celý svůj život tak zvaný všední chápat jako možnost proměnit, přetvořit jej, naplnit jej tímto novým pokladem, novým životem, životem dítěte Božího, abys se snažil stále o to v sobě rozmnožit život Boží, stále více, abych tak řekl, obožovat (mystickové mluví o deificatio), svůj lidský, všední život. Máš stále jednat podobně jako tvůj Bůh jedná, máš stále se připodobňovat jeho dokonalostem.

Poznej dobře Boha, tak jak ti jej Ježíš ukázal, jako Otce, jako Otce lásky plného, jako Otce, který všechny objímá milosrdenstvím a láskou, spravedlností a tichostí, dobrotou i pevností, u něhož i jeho spravedlnost je láskyplná. Křtem bylo ti dáno ještě více. Můžeš vnikat do tajemství Božích svým životem. To je ono povolání k nejintimnějšímu spojení s Bohem, jemuž se říká někdy mystika, toto okoušení Boha v sobě, protože milostí, Křtem, byl ti tento Bůh dán nejenom jako tvůj Stvořitel. Tak je i v kameni. Ale na Křtu ti byl dán ještě důvěrněji, nejenom, abys ho mohl poznávat jako Stvořitele, protože jsi člověk, schopný jej jaksi rozumem poznati, ale na Křtu milostí je v tobě doma, je ti dán tak, abys ho mohl objímat, rozumem se do něho nořiti, vůlí jej takřka okoušeti. Tato nesmírná tajemná blízkost byla ti dána na Křtu.

A to vše ti bylo umožněno skrze Krista, jehož osobní svatost a synovství Boží se ti zde předává. Byl jsi totiž na Křtu svatém naroubován na Krista, štípen na něho, přivtělen k němu. K němu, k jeho celé síle a lásce. Abys mohl takto z něho žít jako dítě Boží, abys mohl se takto přibližovat k Bohu. Proto se nemusíš bát jeho cesty. A protože jsi štípen na Krista, máš právo na všechnu jeho sílu, které potřebuješ na to, abys mohl přijmouti ostatní svatosti a sílu v nich.

Posléze jsi Křtem sazen do Krista mystického, do jeho tajemného těla, jemuž říkáme Církev, neboť toto jest především jeho Církev: Společnost těch, kteří mají společenství s Ním jakýmkoliv způsobem. I takový matrikový člen, pokud nepřetrhl styk s Kristem, věrou anebo aspoň vnějším příslušenstvím má něco z něho, protože nějak k němu patří. Tvoříme tajemné tělo Kristovo, jsme spolu vzájemně spojeni. Osudově spojeni, abychom k sobě lnuli jako údy jednoho těla, sobě pomáhali, ze sebe žili, vzájemně se obohacovali, protože jeden život na Křtu nám byl dán a námi probíhá. Toto tedy vše jest Křest!

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

15. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.15—9.30 hod.: P. Dr. S. Braito, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Křest sv.

9.30—10 hod.: Tichá Mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu sv. Cyrila a Metoděje v Olomouci-Hejčíně.

10—10.10 hod.: Alois Vašica, kaplan u sv. Mořice v Olomouci: Duchovní promluva na den.

18. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Docent Dr. J. Merell: Krása Písma svatého.

20. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: MUDr. František Delek: Jak zabránit depopulaci.

22. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Hypolit Segefa, O. Cap.: Přednáška z křesťanské nauky: Svátost bířmování.

9—10 hod.: Slavná mše svatá z kostela Křižovníků v Praze.

10—10.10 hod.: P. Klemens Minařík, OFM.: Duchovní promluva na den.

25. října, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Marie Baušová: Obrozené Španělsko.

27. října, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

29. října, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: J. M. Dr. Arnošt Vykoukal, OSB., opat emauzský: Přednáška z křesťanské nauky: Kristus ve svatostánku.

10.30—11.30 hod.: Slavná mše svatá z kostela Redemptoristů v Plzni.

11.30—11.40 hod.: P. Dr. Konstantin Miklák, CSsR.: Duchovní promluva na den.

30. října, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Dr. V. Janda: Z katolického života — duchovní četba.

1. listopadu, středa, svátek Všechny svatých: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Msgr. Dr. Al. Kudrnovský, universitní profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Pokání v Církvi.

10.50—11 hod.: V. Vajs, katecheta: Duchovní promluva na den.

11—12 hod.: Slavná mše svatá z kollegiálního chrámu Všechny svatých na pražském Hradě.

18.05—18.20 hod.: Dr. Rudolf Wierer, universitní profesor: Manželství a rodina podle encyklik a zákonodárství Církve.

3. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Jan Dokulil: Panna Maria v české poesii.

5. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: František Drábek, farář, Vrbice: Přednáška z křesťanské nauky: Poslední pomazání.

9—9.35 hod.: tichá mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu Páně v Brně-Zidenicích.

9.35—9.45 hod.: Stanislav Burian, regens semináře v Brně: Duchovní promluva na den.

6. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Marie Kučerová: Umění mlčení.

8. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. R. Hynek: Golgota lékařsky objasněna.

10. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

12. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. R. Dacík, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Kněžské posvěcení.

9—10 hod.: slavná mše sv. z proboštského chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

10—10.10 hod.: Dr. Kavalír, prof. náboženství, Kroměříž: Duchovní promluva na den.

13. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Antonín Šorm: Svatý Martin a jeho úcta u nás.

15. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. L. Peřich: Stanislav ze Znojma.

17. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

19. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: Dr. Alex. Titl, vyšehradský kanovník: Přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (I. část).

10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Alžbětinek v Praze - Na Slupi (chorální).

11—11.10 hod.: Jan Chaloupecký, děkan, Beroun: Duchovní promluva na den.

20. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Dr. V. Janda: Z katolického života — duchovní četba.

22. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Msgr. Em. Žák, profesor: Stvoření světa v náboženské tradici.

24. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá: Svatá Alžběta a český konvent Alžbětinek.

26. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: Dr. St. Špůrek, CSsR, přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (II. část).

10—11 hod.: Slavná mše sv. z Dobříše.

11—11.10 hod.: P. Dr. Ondřej Korvas, CSsR., duchovní promluva na den.

27. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Prof. ing. Hynek Schneider: Vidění a stigmata Terezie Neumannové z Konnersreutu.

29. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. A. Uher: Středověký kajicník na královském trůně (Karel IV.)

1. prosince, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

Naše práce.

Důtklivá výzva ke katolickým mužům!

Dnešní události nás vybízejí, abychom ve zvýšené míře pečovali o duchovní život svůj i svých bližních. Za tím účelem ukládá Svaz katolických mužů všemu svému členstvu, aby chodilo co nejčastěji k sv. přijímání a konalo aspoň jednou za měsíc smírné a prosebné adorační pobožnosti. Adorační pobožnosti mohou být konány též v soukromých domácnostech, ovšem v místnosti, jež bude způsobem adoraci důstojným upravena. Nemusí se omezovat jen na účastníky z řad mužů. Příručky k takovému pobožnostem zasílá Svaz katolických mužů (Svatováclavská Liga) v Praze IV., Hradčanské náměstí 8.

Z domova.

K letošnímu svátku sv. Václava vypravilo ředitelství městského divadla na Král. Vinohradech »Svatováclavskou legendu«. Jest to chvála našeho národního světce, sestavená ze starých letopisů, písní a novodobých básní. Doporučujeme vřele našim čtenářům toto představení k návštěvě a prosíme, aby na ně upozornili i v kruhu svých známých, zvláště když jest možno shlédnouti »Svatováclavskou legendu« při snížených cenách.

Odborné knihkupectví a nakladatelství »U sv. Jindřicha« v Praze II., Jindřišská 25, má zastoupení největších katolických nakladatelství, jako Mario e Marietti v Itálii, Desclée de Brouwer v Belgii, dále nakladatele Herdera, Pusteta a všech ostatních významných firem. Toto knihkupectví zahájilo svoji činnost vydáním obrazu Jeho Svatosti papeže Pia XII. v uměleckém hlubotisku, velikosti 36×43, s bílým okrajem 54×74 cm. Cena 22.— K. Pohlednice s obrazem Jeho Svatosti po 60 hal., malé obrázky po 30 hal. Majitel knihkupectví p. Bohuslav Rupp pracoval jako vedoucí knihkupectví »U zlatého klasu«. Programem jeho knihkupectví je: Šířiti knihu, která nejen rozptyluje, nýbrž i poučuje a mravně povznáší.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Papežský biblický ústav v Římě pořádal koncem září biblický týden, v pořadí již VIII., pro profesory biblických dějin z italských seminářů.

Konkordát Svaté Stolice s Litvou bude uzavřen v nejbližší době. Předběžné porady skončily příznivě.

Vatikánské zahrady byly obohaceny novou sochou Panny Marie z poutního místa v Guadalupe, darovanou mexickými katolíky. Byla ve Vatikáně posvěcena za přítomnosti účastníků poutní mexické výpravy. Guadalupe je největším poutním místem mexickým. Tamní basilika byla vybudována v 17. století. Panna Maria guadalupská je patronkou Mexika.

Z EVROPY.

Estonsko. Tato země, nejmenší z t. zv. okrajových států, přijala křesťanství z Německa a Dánska. Pokřesťanění dokončil říšský biskup Adalbert. R. 1346 prodali Dánové zemi řádu německých rytířů, kteří z ní vytvořili jakýsi druh řádového státu. Do země však vnikal protestantismus a r. 1525 byli vyhnáni všichni kněží i řeholníci. Po 200 let patřilo potom Estonsko k Rusku a r. 1918 stalo se republikou. 20. listopadu 1925 byla v Estonsku provedena rozluka církve od státu. Protestantství, povýšené hned v začátcích samostatnosti na národní církev, představuje 78.6% veškerého obyvatelstva, zbytek jsou pravoslavní. Katolíků jsou necelé 2000 a mají svoje fary v Revalu, Narvě, Dorpatu a Valiku.

Od r. 1925 je církevní obvod estonský podřízen přímo Svaté Stoli.

Finsko. Finskému parlamentu (Riksdag) byl předložen návrh na zákaz zednářských loží v zemi.

Holandsko. Na paměť 1200letého výročí smrti sv. Willibrorda bylo v Utrechtu založeno museum nesoucí světcovu jméno. Museum hned při svém založení získalo do svých sbírek vzácný byzantský kříž z 10. století, chovaný před tím v Římě. Kříž byl od 12. stol. majetkem kapituly kostela Panny Marie v Maastrichtu, kam jej za křižáckých válek z Cařihradu donesl holandský kněz, účastník 4. křižácké výpravy. V majetku kapituly zůstal kříž do r. 1806, kdy se nevysvětlitelným dosud způsobem ztratil. R. 1837 získal kříž jistý katolík a daroval ho papeži Řehoři XVI., který kříž uložil do chrámového pokladu svatopetrské basiliky. Teprve r. 1913 vyžádala si holandská akademie dějin a umění z Vatikánu popis kříže a kardinál van Rossum pořídil jeho fotografii. Nyní se kříž vrátil opět do Holandska. Je z čistého arabského zlata a je v něm zasazeno 5 částeček Sv. Kříže. Z řeckého nápisu na kříži vychází na jevo, že byl zhotoven v r. 924 na popud byzantského císaře Romanose. Kromě řeckého nápisu jsou na kříži ještě obrazy Krista Pána, Panny Marie a sv. archandělů Gabriela a Michaela. Na noze kříže je připevněn Demetriův medailion.

Itálie. Na milánské výstavě, uspořádané na paměť velikého mistra Leonardo da Vinci, povšiml si jistý návštěvník některých charakteristických znaků vystavených obrazů, nápadně se podobajících obrazu, jehož je majitelem. Jeho obraz představuje Matku Páně držící na klíně Ježíška, který si hraje s kočkou. Po návratu z milánské výstavy předložil svůj obraz k posouzení nejlepšímu znalci Leonardiho děl, profesorovi Nicodemimu, který zjistil, že je to skutečně dílo da Vinciho, malované v r. 1478, jak se zjistilo z mistrových záznamů. Tak byl objeven »nový« Leonardo.

Kaple na nádraží. V Římě se staví ústřední nádraží. Bude to obrovská budova a podle propočtů má být dohotovena v r. 1942. Bude tam i zvláštní kaple, zasvěcená sv. Kateřině Sienské. Cestující, aniž by musili chodit do města, budou mít možnost jít na Mši svatou přímo v nádraží. Duchovní správu povedou Salesiáni, s jejichž kostelem a kolejí na Via Marsala bude nádražní kaple spojena podzemní chodbou.

Maďarsko. Košická diecése dostala nového arcipastýře, kterým se stal Msgre Dr. Madarász. Ve svůj úřad byl uveden dne 17. září. Dosavadní administrátor tohoto církevního obvodu, Msgre Dr. Josef Cárský podržel svoji hodnost pro slovenskou část košické diecése.

Německo. V Schliersee, v Bavorsku, je kaple, zvaná vinařská. Otvírá se toliko při procesních průvodech, které tam zřizovaly. Nyní s povolením arcibiskupského ordinariátu v Mnichově byla kaple propůjčena evangelické náboženské obci pro její bohoslužby, když evangelíci pozbyli dosavadní místnosti v radničním sále.

Schönere Zukunft, týdeník pro náboženství a kulturu, vycházející ve Vídni, omezila svůj rozsah a bude nyní vycházet 14ti denně.

Španělsko. Madridský list ABC otiskl návrh španělské akademie, aby švýcarskému tisku dostalo se Nobelovy ceny míru za jeho stanovisko a činnost v době občanské války. Švýcarské listy, praví se v návrhu, zachovávajíce stále vysokou literární a stylistickou úroveň, vybavily svoji zpravodajskou službu tak, že všechny jejich zprávy a komentáře možno označiti za vzor, jak má zpravodajství v takovýchto obdobích vyhlížeti. Příslušnou žádost na senát švédské akademie, pověřené udělením cen ze zmíněné nadace, podepsali jménem španělské akademie její sekretář a Eugenio d'Ors, sekretář španělského ústavu.

Svátek Povýšení sv. Kříže slavil se letos ve Španělsku jako národní svátek. Navazuje se tak na starou tradici, přerušenou občanskou válkou. Již od maurských válek byl tento svátek ve Španělsku okázale svěřen. Nyní bude 14. září vzpomínáno též obětí občanské války.

Z OSTATNÍCH SVĚTADILŮ.

Nejstarší katolickou misijní tiskárnou v Číně jest pekinská tiskárna Otců Lazaristů. Svoji činnost zahájila před 75 lety. Za dobu své činnosti vydala na 600 knih v nákladu skorem 5 milionů exemplářů, tištěných v 21 řečích a nářečích. V roce 1900, za povstání t. zv. boxerů, byla tiskárna úplně zničena, ale již za rok byla opět zřízena a r. 1911 značně rozšířena. Dnes tiskne i knihy v japonské, mongolské, indické a tibetské řeči.

Uznání katolické víry v Japonsku. Japonský parlament schválil návrh zákona o náboženských vyznáních, podle kterého náboženství římskokatolické bylo zrovnoprávněno se šintoismem a buddhismem. Zákon zní: Katolická víra je zákonitou právní jednotkou jako šintoismus a buddhismus. Vláda chrání jeho náboženská sdružení. Zákon poskytuje ochranu církevnímu majetku.

Pozemky a budovy, potřebné pro bohoslužbu, jsou osvobozeny od každého poplatku. Kdyby církev pro nedostatek finančních prostředků musila rozpustit svoji obec, nepřestává před zákonem existovat, ani neztrácí svoje právo na místní majetek. Zákon zaručuje, že vláda bude chránit víru v každém směru.

Americký film »Muži zítřka«, promítaný u nás nedávno s neobyčejným úspěchem, povzbudil P. Dunlea, duchovního správce nejchudší farnosti v Sydney k napodobení. Z milodarů zakoupil již pozemek a stavivo pro domov opuštěných chlapců, kterých má jako každé velkoměsto, i australská metropole Sydney hodně. **Mýšlenka,** vynořivší se před rokem v Americe a sledující plán postaviti ve Washingtoně sochu Ježíše Krista, blíží se uskutečnění. Veřejné sbírky, k jejichž zdatu přispěla všechna vyznání, vynesly přes 100 tisíc dolarů. Socha bude postavena před frontou nové správní budovy Katolického národního charitativního svazu. Bude tak vysoká, že hlava a ramena sochy budou převyšovat budovu. Za noci bude socha osvětlena. — Katolický národní charitativní svaz trvá od r. 1920. V jeho kancelářích je zaměstnáno na 100 osob.

Jihoamerický katolický týdeník »Dios y Patria« (Bůh a Vlast), vycházející v Quito, hlavním městě republiky Ecuador, přinesl zprávu o dvou případech podivuhodného vyslyšení modliteb, při nichž byl vyzván o přispění Gabriel Garcia Moreno. Moreno žil v letech 1821—1875. Byl ve své vlasti nejprve soudním radou, potom předsedou státní rady a rektorem university. V roce 1861 byl zvolen po prvé prezidentem republiky, ku kterémužto úřadu byl ještě povolán dvakrát: v roce 1869 a 1875. Garcia Moreno byl jediný státník, který protestoval r. 1870 proti zabrání církevního státu Itálii a poskytl papeži peněžní podporu ze státních prostředků. Byl hluboce věřícím mužem a státníkem, snažícím se o vytvoření křesťanského státu. R. 1863 uzavřel se Svatou Stolicí konkordát, povolal do země církevní řády, jimž světil výchovu mládeže, umožnil založení tří nových biskupství a zasvětil svoji vlast Nejsvětějšímu Srdci. Staral se též o reformu kněžského vzdělání a horlivě podporoval misie mezi Indiány. Z popudu zednářských loží byl 6. srpna r. 1875, když vycházel z kostela, zavražděn. — Snahy o jeho svatořečení jsou stále větší. Celá latinská Amerika modlí se o jejich uskutečnění, podporována jsouc církevními úřady. Doufáme, že tomuto předbojovníku království Kristova ve veřejném životě dostane se jednou pocty oltáře, na nichž Církev uctívá již tolik svatých císařů a králů.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Voršilky v misiích. Vychovávací ústavy Voršilek jsou všude známy, ale málokdo ví, že tyto velmi zaslužené sestry pracují také v misiích, kde řídí významná díla. Celkem mají 32 úplných ústavů a mnoho míst ve 12 různých zemích: Brazílii, Řecku, Mandžusku, Nizozemské Indii, Siamu, Jižní Africe, Guajaně a u Indiánů v USA (Severní Amerika).

Misiijní apoštolát náleží také k poslání Voršilek; je třeba si jen připomenouti podivuhodnou práci ctih. Marie del. Incarnation v Kanadě. Ji k počtu konaly se minulý měsíc v Québecu velké slavnosti při příležitosti tisícého výročí jejího návratu do této země. Aby misiijní práce řádu byla známa širšímu okruhu, vydává římské ústředí uršulinek časopis, který vychází ve Francii. (Fides.)

Katolické misie v Mezopotamii, kdysi kolébce křesťanství. Tisková kancelář katol. misii »Fides« měla nedávno tu čest přijmouti ve svých úředních návštěvách J. E. Mons. de Jonghe d' Ardoye, arcibiskupa z Mistie a apošt. delegáta v Iraku, kterému let. společnost Alla Littoria umožnila cestu za Bagdadu do Říma.

Apošt. delegát iracký je člen Společnosti zahraničních misii v Paříži a jeho jmenování do Bagdadu v říjnu r. 1938 navázalo jen staré vztahy této společnosti, které již r. 1863 započali misijní též společnosti, kdy Irak byl sjednocen s Persií a blízkým Východem. Seminář zahraničních misii se tehdy přimlouval za jmenování Mons. Piqueta apošt. vikářem. Mladá říše iracká vyšla ze světové války, ale je známější pod jménem Mesopotamie, ačkoliv zaujímá též Kurdistan a část Armenie.

Více jak dvě století pracují dominikáni a karmelitáni neúnavně za pokračujících těžkostí a připravují náboženské znovuzrození země, která kdysi byla kolébkou křesťanství. Tehdejší východní Církev měla miliony věřících a více jak 230 diecézí. Dnes je v Iraku sotva 100.000 křesťanů, kteří náleží k chaldejskému, syrskému, arménskému, latinskému a řeckému obřadu. Výchovu kněžstva převzali dominikáni v Mosulu; syrsko-chaldejský seminář dal církvi již jednoho kardinála, patriarchu, více biskupů a i dnes jest výchovným ústavem mladých horlivých kněží.

Domorodé řeholní kongregace ženské vyvíjejí se dobře a lze s uspokojením zjistiti, že mnišství dobývá si opět významného vlivu na náboženský život. Sestry de Presentation z Tours (Francie), mezi nimiž je také několik Iračanek, zabývají se výchovou dívek a vzdělávají dobré hospodyně, které budou zbaveny předsudků, jimiž trpí nekatolické obyvatelstvo.

Apošt. delegát sdělil, že navštívil všechny diecése své delegatury a všude viděl stavby nových kostelů. Příspěvky misijních spolků a amerických dobrodinců umožňují znovu postaviti to, co za celá staletí bylo zničeno.

V Bagdadu založili Američané velkou kolej, která rok od roku roste. Ústav je určen k tomu, aby byl střediskem, které by osvětlovalo mládež, z níž by vyšla vybraná generace budoucnosti. V nynější době musí býti zaměřeny všechny síly k mládeži. Po vzdělání kněžstva musí se pamatovati na stále ohrožené školství.

Tato země, jež byla kdysi rájem a obilní komorou Evropy, mohla by uživiti 40—45 milionů lidí, ale dnes tam žije sotva 4—5 milionů. Vláda podniká chvalyhodné snahy, dáti opět do pořádku zavlažovací zařízení, jichž zničením stala se ze země poušť. Tak jako zkvete jednou tato poušť, tak zaskví se jednou i katol. církev svým starým leskem, neboť Bůh chce spásu všech lidí. (Fides.)

Rozkvět katolických misii osvětluji tato čísla: V roce 1800 bylo nejvýše asi 1000 misionářů, dnes je jich na 13 tisíc, z toho na 5500 domorodých. Misionáři vedou duchovní správu mezi 25 miliony lidí. V Číně je dnes 1734 domorodých kněží, v Indii 2503. V Indii je domorodých kněží více než misionářů, kterých je 2142. V Africe, kde byla zvlášť tvrdá půda pro křesťanství, je dnes již 281 domorodých kněží. Tento počet v nejbližší době ještě stoupne, neboť v seminářích připravuje se na kněžské povolání 3900 osob.

VE ŠLĚPĚJÍCH SV. VÁCLAVA.

Svatováclavská smírná adorace. Sestavil P. Alf. Daňha, CSsR. Cena 50 hal.

SVATOVÁCLAVSKÉ POHLEDNICE.

Máme na skladě tyto serie: Škréta (barokní), Aleš, moderní mistři. Cena 1 serie (10 kusů) K 2.50, pošt. zvlášť. Margold: Svatovítský velechrám. Serie 10 kusů K 5.— a poštovné.

Blážíček: Stará Boleslav a basilika sv. Jiří. Serie 9 kusů K 6.— a poštovné.

Zasílá Svatováclavská Liga v Praze IV., Hradčanské n. 8.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelné Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh.

Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno feditelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovačn 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

List Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. listopadu 1939.

č. 1

Na dušičky vzpomínejme, z očiště jim pomáhejme.

Pohané uctívali své mrtvé předky často tím, že z nich tvořili domácí bůžky, stavěli jim u svých krbů oltáře a prostřednictvím jejich dovolávali se pomoci u vymyšleného božstva. Tak zbyly lidstvu, které se uchýlilo od víry v pravého a živého Boha, ubohé trosky toho, co zjevil světu ve Starém a Novém Zákoně. Svět tonoucí ve tmách pohanství zachoval si aspoň podvědomí nesmrtnosti lidské duše, nedocenitelného to daru lidského stvoření a vtěloval žijící duše svých příbuzných a přátel do mrtvého dřeva nebo kamene. Z této nesprávné cesty vytrhl lidstvo náš Spasitel Ježíš Kristus, který nesmrtnost duše dokázal svými zázraky a dotvrdil Svým slavným vzkříšením. Božský učitel zjevil nám skutečnost obcování svatých, obcování nesmrtných duší v Boží Velebnosti zde i na nebesích. Naznačil nám blaženost duší spravedlivých a utrpení hříšníků po skončení pozemské pouti, jež přesně rozdělil na utrpení časné — očišťující, a na utrpení věčné. Církev, kterou Kristus ustanovil, aby zachovávala a šířila Jeho učení, nazvala toto časné a očišťující utrpení Očištěm a nabádala a vedla své údy k tomu, aby zachovávaly co nejužší spojení s těmi dušemi, které procházejí ohněm očišcovým. Křesťané hned od prvních dob také co nejdříve pěstovali spojení s dušičkami v očištcí. Nazývali je dědičkami království Božího a to právem, neboť ony mají jistotu, že po skončení očišcových muk budou požívat věčné blaženosti. Toto spojení nesmrtných duší žijících na zemi, v nebi a očištcí nazvala církev obcování svatých. Vždyť ve »Vyznání víry« se modlíme: Věřím v Svatých obcování. Křesťan žijící dobrým duchovním životem má ustavičně býti spojen se Svatými v nebi, s Dědičkami království Božího v Očištcí. Jeho duše má se co nejčastěji pozvednouti z pozemského prachu, pamatovati na život za hrobem. Svatí a světice Boží, — nesmrtné duše, požívající již věčné blaženosti — jsou v tom obcování hlavně prostředníky našich proseb a přání u trůnu Otce nebeského

Duše v očištcí pak od našeho obcování očekávají modlitby za ulehčení a zkrácení svých muk. I ony však mohou již ve stavu očišcového utrpení na nás svou přímlovou u Boha vzpomínat. Pozoruješ duše křesťanská tuto krásu a hloubku Božího zjevení v učení o obcování Svatých? Hleď je ve svém životě stále naplňovati. Varuj se však toto Svatých obcování zaměňovati v kult pohanských bůžků domácích. Nečiň tak zvláště ve dnech, jež Církev tomuto obcování Svatých zasvětila. Neozdobuj hrobů jen proto, aby byly ozdobeny a aby byl dán výraz síle tvých vzpomínek a vděčnosti k zemřelým Tvým přátelům a známým. Neosvětluj hrobů, v nichž odpočívají jen pomíjející těla proto, abys ukázala, jak velká je tvoje bolest, anebo, aby světla za tebe snad vykonávala smíření duše těla, jež v hlíně tlí, se Spravedlností Boží. Jestliže tvoje obcování s dušemi v očištcí je jen takovéhoho zevního rázu, věz, že jim nijak nepomůžeš. Věz, že Nejsvětější Oběť Mše svaté za spásu Duší v očištcí obětovaná, je nejen nade všechna světla a nejkrásnější věnce, ale i nade všechny tvoje modlitby, kterými snad na duše v očištcí někdy vzpomeneš. Tím ovšem není řečeno, abys místo, kde tvojí draží spí svůj věčný spánek, neosvětlovala, je květinou neozdobila; jen tyto projevy vděčnosti a vzpomínek nepřeháněj a nečiň z nich pohanský kult. Modli se také a hodně často za ulehčení a zkrácení muk všech duší v očištcí. Tyto modlitby budou ti jednou vráceny s bohatými úroky. Vždyť naše krásná dušičková píseň sama to naznačuje, když praví: »Na dušičky vzpomínejme, z očiště jim pomáhejme, budou na nás vzpomínat, až budeme umírat.« Když takové bude tvoje obcování s nesmrtnými dušemi v nebi a v očištcí, jinak budeš nazírat na život v tomto »slzavém údolí«; nebudeš si zoufat a truchlit v hodině skončení pozemské pouti, neboť v učení o obcování svatých si uvědomíš, že jen tělu nastalo přechodné rozloučení, duše však budou žítí dále nerozlučně spojeny v Kristu Ježíši Pánu našem. Křesťan.

P. Vojtěch Král, farář:

Mše svatá.

Kdysi před lety postihla četné kraje naší vlasti hrozná pohroma. Krupobití v několika chvilích zničilo celoroční námahu zemědělců. Byl to bolestný pohled na zničené lány a ještě bolestnější na zdrcené hospodáře, kteří mlčky stáli u zbytků nadějně úrody. Zde bylo možno přímo hmatati, jak člověk je bezmocný proti rozbouraným živlům a závislý na bytosti nejvyšší — na Bohu.

Je samozřejmé, že věřící člověk dává najevo tuto závislost na Bohu dobrovolně a pokud možno nejdokonalším způsobem. Spíná ruce na znamení své bezmocnosti, v prachu se koří na znamení své ubohosti. Avšak již v dobách nejstarších zná také nejdokonalší způsob bohopocty — oběť. Běře z darů od Boha přijatých, Bohu je zasvěcuje, aby vyznal, že vše na Bohu záleží, a proměnou, obyčejně zničením, vyřazuje obětní dary z obyčejného užívání. Smrt obětního zvířete mluvila jasně, že člověk uznává Boha za naprostého pána nad životem a smrtí, popel z obětního zvířete přímo volal, že člověk proti Bohu jest jako prach a popel. Od nejstarších dob patří oběť k bohoslužebným úkonům celé společnosti a nebývá soukromým projevem zbožnosti. Přináší ji jen ten, kdo je oprávněn před Bohem společnost zastupovati. V nejstarších dobách byli to otcové rodin, patriarchové, později kněží. Člověk si byl vědom nejen své závislosti na Bohu, nýbrž i svého hříchu a proto dalším účelem oběti bylo Boha usmířiti a odstraniti překážky důvěrného spojení.

Oběť je tedy viditelný dar, jež řádný obětník přináší Bohu, aby jej změnou daru za nejvyššího pána uznal

a usmířil. Bez oběti není náboženství. I pohané obětovali věcem a bytostem, kterým božskou moc připisovali. Srdce lidské, od Boha stvořené, i když v mnohém pobloudilo, dovedlo oběť správně oceňovati.

Ve Starém zákoně Bůh přímo oběti nařídil a do podrobností určil obětní dary, kněze i způsob obětování. Ústy proroka Malachiasše prohlásil však více než 400 let před Kristem: »Nemám zalíbení ve vás, a oběti nepřijmu z ruky vaší. Neboť od východu slunce až na západ, veliké jest jméno mé mezi národy. Na každém místě bude obětováno a podávána bude jménu mému oběť čistá.« Mal. 1, 10, 11.

Touto obětí, která není již výsadou národa vyvoleného, nýbrž celého vykoupeného lidstva, je oběť novozákonní — mše svatá. V Novém zákoně, v náboženství Kristově, nemůže chyběti nejdokonalší způsob bohopocty, totiž oběť, nemohou chyběti ani oltáře, ani kněží.

Mši svatou velmi pečlivě se zabýval sněm tridentský a prohlásil, že mše sv. je pravou a vlastní obětí. Toto prohlášení, jímž odsouzeno bylo učení reformátorů, opírá se o výroky Písma sv. a učení sv. Otců. Není proto pro katolíka otázkou, nýbrž článkem víry.

V odůvodnění navazuje sněm na předobraz ze Starého zákona — oběť Melchisedechovu. »Melchisedech, král Salemu, podal v oběť chléb a víno — byl totiž knězem nejvyššího Boha.« Jestliže prorok David i sv. Pavel nazývají Krista knězem podle řádu Melchisedechova, pak zajisté proto, že za oběť uznávali mši sv., při níž Kristus denně přináší v oběť své tělo a krev pod způsoby chleba a vína.

Sněm tridentský odvolává se též na předpověď Malachiasovu, již citovanou, v níž prorok ohlašuje odstranění obětí starozákonních a zavedení nové oběti v údobí mesiášském. Po podrobném prozkoumání před-

Dr. Marie Baušová:

Obrozené Španělsko.

Dnešní Španělsko je dílem velké duchovní revoluce, jaká nutně musí přijíti v každé zemi, když dospěla na poslední stupeň úpadku a ponižení, jestliže se při tom zasloužila svými minulými skutky, aby ji neopustil Bůh. Španělsko, jež v dobách své síly uskutečňovalo nejvznešenější pojetí světovlády, jaké se kdy vyskytlo v dějinách imperialismu, upadlo během posledních dvou staletí, kdy jeho vlády a vedoucí třídy se stále více zpronevěřovaly domácí tradici, postupně v bezvýznamnost na poli mezinárodní politiky i kulturního dění. Ztratilo, až na nepatrné zbytky, svou celou koloniální říši, a vlastní stát se stal rejdištěm řemeslných politiků a byl otláčen neklidem způsobeným namnoze nedostatkem konstruktivního řešení ožehavých sociálních problémů. Mezitím vzdělané kruhy ztrácely schopnost duchovního vedení svého národa, odcizující se přirozeným zdrojům národní síly.

Španělsko desorientované a oslabené vybraly si pochopitelně mezinárodní podvratné proudy za vhodné místo k nasazení páky, aby byl zvrácen řád Evropy. A protože hlavní silou, která mohla čeliti ve Španělsku tomuto dílu, byl katolicismus, obrátilo se veškeré úsilí oněch živlů proti katolické tradici země: vydalo zprvu heslo, že Španělsko se musí odkatolčit a vyvrcholilo posléze ve známé ničení kostelů a vraždění kleru i laiků. Avšak tehdy se ukázalo, kolik zdravé síly uzrálo zatím v této zemi a kolik jejích synů bylo ochotno položit život za Boha a vlast. Tak vznikla válka, kterou svorný hlas španělských biskupů uznal za křížové tažení na záchranu křesťanského Španělska, a již má také na mysli Pius XI., když v alokuci

k duchovním, zachráněným z rudého Španělska, přenesl slova: »Bez ohledu na politickou a světskou stránku věci obrací se naše obzvláštní požehnání na všechny ty, kdož se podjali obtížného a nebezpečného úkolu brániti a obnoviti práva a čest Boha a náboženství, to jest totéž jako práva a důstojnost svědomí, první to podmínku a nejpevnější základ všeho lidského a občanského blaha.«

Nyní je boj vítězně skončen a Španělsko může v míru dokončiti novou výstavbu svého státního i národního života. Již během zápasu združžovaly jeho vedoucí osobnosti, že nejde o pouhé zdolání protivníka válkou, nýbrž o velkou národní revoluci, která má od základů ozdraviti španělský národ a navrátiti jej sama sobě. Vedoucí hnutí Franco prohlásil: »Obecně se myslí, že vedeme prostě válku; podnikáme též hlubokou revoluci ve smyslu sociálním, která se inspiruje učením katolické Církve«. A jindy opět: »Velikost a jednota Španělska nebyly ukovány v bezuzdnosti a nečinnosti; pohodlný, nevázaný, prázdňý život předešlých let není již možný a nesmí se již vyskytovat v našem Španělsku«. Stejným duchem nesou se nesčetné projevy Francových spolupracovníků a úvahy tisku. Španělsko se vrací v celé síle ke své katolické tradici.

Za patrony země jsou znovu slavnostně prohlášeni sv. Jakub a zaragozská P. Maria na Sloupu. Na svátek sv. Jakuba přináší opět každoročně zástupce hlavy státu do Compostely jménem Španělska tradiční obětní dar, při jež odevzdávání pronáší vždy v modlitbě slavnostní vyznání víry. Svůj poměr k duchovním hodnotám projevil Franco, když při svěcení pomníku generála Moly pravil, že »jest nutno postaviti chrámy, kde by byl uctíván Bůh, kde by se nesly vzhůru modlitby za padlé a kde by se pozdvihovala srdce příkla-

povědi i se stanoviska historického, je jedině možný závěr: Nesplnila-li se předpověď Malachiášova v oběti mše svaté, pak se vůbec nesplnila.

Nejpádňější důkaz, že mše sv. je obětí vyplývá ze slov, jimiž Kristus Pán svátost oltářní ustanovil. Při slavnosti velikonočního beránka, tedy při obětní hostině, Kristus P. ustanovuje novou oběť a novou obětní hostinu. Proměňuje chléb ve své tělo slovy: »Vezměte a jezte, toto je tělo mé, které se za vás vydává«, proměňuje víno ve svou krev: »Pijte z toho všichni, neboť toto je krev má Nového zákona, která se vylévá za mnohé«. Starý zákon byl zpečetěn krví obětních zvířat, Nový zákon je zpečetěn krví Beránka božího, kterou sám nazývá krví Nového zákona. Obětní ráz vyjadřují jasně též obvyklá slova obětní, »která se za vás vydává«, která se vylévá za mnohé«.

Kdo věří v oběť mše svaté, má víru opěnu o slovo Kristovo a může se sv. Pavlem radostně volati: »Vím, komu jsem uvěřil«. Upouštím od citování dalších výroků Písma svatého. Ohledně tradice uvádím úsudek dra. Richarda Špačka: »Není snad ani jiného článku víry, který byl od dob apoštolských tak jednomyslně, stále a všeobecně v církvi uznáván a vyznáván jako ten, že eucharistie jest oběť. Odtud si lze vysvětliti veliký odpor Lutherův proti sv. Otcům«.

Nauku, v Písmě sv. i Tradici tak jasně vyslovenou, nemohla církev nechat na pospas reformátorům a náboženským blouznivcům, a proto právem prohlásila na sněmu tridentském za článek víry, že mše sv. je pravou obětí.

Mše sv. je však obětí závislou na krvavé oběti Ježíše Krista na Kalvarii. Třetí hodina velkopáteční jest nejvýznamnější hodinou všech staletí. Kristus přijímá nevděk národa židovského, podřizuje se nespravedlivému rozsudku, dovoluje katanům, aby na něho vlo-

žili ruce, povýšili ho na kříž a tak mu připravili oltář, na němž dobrovolně svůj život Otci v oběť přináší na záchranu lidstva. Z této oběti nejvznešenější vytrysklo tolik milostí, že i rouhavý lid pod křížem bil se v prsa a prosil za odpuštění. I pro nás na Kalvarii vytryskly všechny potřebné milosti a my si je přisvojujeme účastí na mši svaté, která krvavou obětí Syna Božího znázorňuje, připomíná, ba přímo zpřítomňuje a její ovoce věřícím přivlastňuje.

Mezi obětí na kříži a mši svatou není podstatného rozdílu. Obětní dar je týž, týž je i hlavní obětník. Na kříži je tělo Kristovo, na oltáři také. Na kříži krev s vodou vytryskuje z otevřeného boku jako neklamné znamení smrti Kristovy, na oltáři oddělené způsobem chleba a vína znázorňují Krista pro nás obětovného. Židé ani katané neobětovali Krista na kříži, on jen použil jimi dané příležitosti, aby se za nás dobrovolně obětoval. Sám byl obětním darem i obětníkem. Ani kněží nemají moci Krista Pána obětovati. On se obětuje sám, on je hlavním obětníkem. Není jedné mše svaté, ať ji obětuje kaplan nebo biskup, které by neobětoval Kristus. Kdykoliv jsme na mši svaté, jsme účastní oběti podávané Synem Božím. Vedle tohoto neviditelného kněze je u oltáře jeho viditelný zástupce. Při první mši svaté Ježíš Kristus vysvětil apoštoly na kněze slovy: »To čiňte na mou památku«. Moc apoštolům udělená přenáší se svěcením na jiné. Jako není mše svaté bez Krista, tak není mše sv. bez kněze, posvěceného od nástupců apoštolů.

Mezi obětí na kříži a mši svatou jest jen rozdíl ve způsobu obětování. Na kříži bylo obětování krvavé, na oltáři je nekrvavé. Vlastní obětní úkon se uskutečňuje při proměňování, kdy Kristus se stává přítomným na oltáři v oddělených způsobách, aby smrt svou připomínal a byl pohotově jako prostředník a ja-

dem mučedníků». Při slavnostním Tedeu na poděkování za vítězství odevzdal pak Franco svůj meč na oltář, nad nímž se týčil památný Kristus, z bitvy u Lepanta, modle se při tom: »Přijmi milostivě, Pane, oběť tohoto, vždy Tvého národa, který se mnou, pro Tvé Jméno, hrdinsky přemohl nepřitele pravdy v tomto století. — Pane Bože, v Jehož rukou je veškeré právo a veškerá moc, uděl mi svou pomoc, abych vedl tento národ k plně svobodné říši pro slávu Tvou a Tvé Církve. — Pane, dejž, ať všichni lidé poznají, že Ježíš jest Kristus, Syn Boha živého«.

Organisace Španělského státu, spočívající na státní straně Španělské Tradičionalistické Falangy, ačkoliv jest v jistém ohledu obdobná s jinými autoritativními systémy, je svou duchovní náplní ryze tradičně španělská. Svědčí o tom duchovní profil vedoucích mužů Falangy, jak se nám níže objeví v dnešním španělském zákonodárství. Organisace mládeže kladou hlavní důraz na náboženskou výchovu, takže na příklad v letních táborech je zavedeno vyučování katechismu a denní společné pobožnosti. Ženská sekce Falangy, mohutná to organisace, která má v rukou rozsáhlé dílo »Sociální pomoci« spolupůsobící tak účinně na budování nového Španělska a na odstranění stop války, má za svou patronku sv. Terezií Ježíšovu. Od hlavy státu obdržela příkazy: znovu dobýt život rodinného krbu, vychovávat děti na náboženském a vlasteneckém základě a vytvářeti ženy statečné, charakteru velké královny Isabely Kastilské, která »dovedla za všech okolností zachovati čistotu své víry a svých ctností«. Každá složka »Sociální pomoci« má svého duchovního a ženy i dívky v ní činné zahajují denní práce mší sv. a sv. přijímáním, končí je pak večer společným růžencem.

*Proniká-li takovýto duch všechny vrstvy národa, není divu, že jeho dílo je oživeno zásadami katolické víry a morálky ve shodě s Francovým prohlášením: »Náš stát musí býti katolickým státem v řádu sociálním i kulturním, poněvadž pravé Španělsko bylo, jest a bude katolickým.« Nuže, stěžejním zájmem Franca a jeho spolupracovníků je sociální politika, jejíž zásadou je sociální spravedlnost, tak aby podle hesla Francova »nebylo ani jedné rodiny bez světla, ani jednoho Španěla bez chleba«. Sociální reformu chce španělský stát provést s láskou a bez třídních bojů, ochranou a postupným zlepšením již dosažených sociálních vy-
možností a důsledným požadováním rozumných obětí na vrstvách zámožných, tak, aby se dospělo k postupnému rozdělení bohatství bez újmy národního jmění. Skvělým souhrnem tohoto programu je Statut práce vydaný v dubnu r. 1938. K pochopení jeho základního postoje k otázkám, jež řeší v oboru práce moderní doba, je velmi zajímavý výklad generálního tajemníka Cuesty na kongresu technických odborů Falangy, v němž mezi jiným pravil: »Nejryzejší průmyslová techničnost, ta, která je považována za nejpříznivější pro dělníky, jest založena na racionalisaci práce. Technika tím ovšem získává, a chcete-li i pokrok, ve skutečnosti však mechanisujeme život a proměňujeme člověka v pouhé kolo ve stroji. Tím se mění práce v cosi ohavného, studeného, nelidského. Právě proto pravím vám, španělským technikům, že je třeba uvést techniku do jejích správných mezí, že je třeba zlidštit život, zduchovnit jej, učinit méně mechanickým, dát mu pravý lidský smysl a uznati svrchovanost hodnot mravních nad hmotnými«. — Nuže, celý Statut práce je inspirován tímto křesťanským pojetím. Práci definuje takto: »1.) Práce je úča-*

ko obětí dar. Nelze si ani mysliti vznešenějšího úkonu nad svátostnou obětí těla a krve Páně, kterou se Bohu vzdává nejdokonalejší způsob bohopocty, díkyčinění, prosby a smíru.

To je v hlavních rysech nauka katolické církve o mši svaté, věřícím jistě známá, ale málo využitá. Víra, že mše svatá jest obnovou krvavé oběti kalvarské, je nejlepším důvodem a pobídkou zároveň, aby mše sv. byla středem našeho života. Jestliže Katolická akce chce co nejvíce pro Boha vykonati, ať šíří pochopení pro mši svatou, ať přivádí věřící k oltáři. U oltáře se bude lid učit nejen modlitbě, ale i oběti. Čím kdo těžší kříž ponese, tím více ze mše sv. získá. Do každé rodiny, do celého světa bychom měli nésti volání afrického misionáře: »Záchrana lidstva spočívá ve mši svaté«.

Kněz je zástupcem nejen Boha, ale i lidí. Lid křesťanský je lidem kněžským, má povinnost spoluobětovati. Aby aktivní účast věřících na mši svaté byla zřejmější, přinášeli věřící v dřívějších dobách na oltář své dary. Dodnes kněz u oltáře užívá při modlitbách a úkonech většinou množného čísla. Lid se však dopustil zrady, od oltáře se vzdálil, kněz u oltářů osaměl. Lide křesťanský, vrah se ke mši svaté. Opustí své stroje, opustí své pohodlí, opustí výletní místo a zajdli si aspoň každou neděli a svátek pro nejvzácnější oběť: čerstvení na horu Kalvarii tím, že zbožně budeš účasten mše svaté, při níž Kristus sám sebe v oběť přináší a poklady svého srdce otvírá. Nechoď však k oběti s prázdnými rukama. Knězi na patenu vlož aspoň upřímnou vůli a odhodlanost s Kristem a pro Krista žít, pracovat a trpět.

Jako vzdálenější látku k oběti přináší kněz obětí chléb čili hostii. Z nespočetných částeczek rozemletých zrněk v žáru ohně byla hostie upravena k oběti. Bude-

li mše sv. středem našeho života, spojíme se snadno všichni žářem lásky v jednu živou a Bohu milou hostii.

Msgr. E. Ž á k :

Lev Nikolajevič Tolstoj jako křesťan.

Velký ruský romanopisec Tolstoj, právě tak jako velký romanopisec Dostojevský, jen dlouhou oklikou dospěl ke křesťanství, ovšem že nikoli obecnému. Ale Tolstoj ve svém životě byl ušetřen oněch těžkých ran, pod nimiž na Sibiři odsouzený Dostojevský krutě trpěl. Tolstoj sám doznává, že byl v mladých letech svého bouřlivého života »pohanskou duší«.

Ale právě v této duši byla jeho tvůrčí velikost. Tolstoj umělec a Tolstoj křesťan značně se liší. Göthův výrok o dvou duších, které bydlí v člověku, má v Tolstoji velmi typický doklad. Až do 50ti let života vede volný život, trpí při tom mnohými výčitkami a pochybnostmi; ba myšlenka sebevraždy napadá jej ve chvíli ticha a slabosti. Ale překonává je.

Jeho romány, které založily světovou jeho slávu, náležejí mezi nejbarvitější, nejživotnější díla, jaká kdy byla napsána. O jeho mistrovském románu »Vojna a mír« praví Turgeněv, že je to největší dílo ve světové literatuře, ale zároveň nejsmutnější příklad pravé svobody. Tolstoj líčí nejvčetněji slabosti, sklony a živočišné pudy svých lidí. Jejich zločiny. Vláda tmy ulehla na ruské lidi.

Ale co je na nich nejdojmavějšího, že mnozí z nich neuzavrou se ve vzdornost a pýchu. Jejich svědomí, v pravdě křesťanské, se ozývá a nemá klidu, dokavad si veřejnou zpověď neulehčí. Dokazují velmi jasně, jak v psychologii člověka je založena katolická zpověď. Jež zprvu veřejná, uchýlila se v šero zpovědnice

stenství člověka na výrobě prostřednictvím dobrovolně smlouveného uplatňování duchovních a manuálních schopností podle osobních sklonů a v souhlase s důstojností a prospěchem stavu a s rozvojem národního hospodářství. 2.) Poněvadž je věcí výlučně osobní a lidskou, nemůže býti pojetí práce zúženo v materialistický pojem zboží a nemůže také býti předmětem transakcí neslučitelných s osobní důstojností toho, kdo ji koná. 3.) Právo na práci je důsledkem povinnosti vložené na člověka Bohem pro splnění osobního poslání a k prospěchu a velikosti vlasti«. Zákon prohlašuje pak práci za vznešený přívlastek cti, za sociální povinnost všech bez rozdílu a ukládá s druhé strany státu, aby zajistil právo všech Španělů na práci. Další ustanovení nařizují svěcení neděle a církevních svátků bez újmy mzdy, přiznávají dělníku nárok na každoroční placenou dovolenou a vyslovují zásadu rodinné mzdy postačitelne na důstojný a mravný život. Zákon klade základy k úpravě poměru mezi pracujícím a podnikem, vymezuje funkci kapitálu, stanoví všestranné sociální pojištění, vyslovuje se pro soukromé podnikání jako »plodný zdroj národního hospodářského života a nastiňuje organizaci syndikátů. »Remeslnický stav, živě to dědictví slavné cechovní minulosti«, praví též Statut, »bude podporován a chráněn, poněvadž je dokonalejším promítnutím lidské osobnosti do její práce a předpokládá výrobní formu stejně tak vzdálenou kapitalistické koncentrace, jako marxistické stádovosti.«

Přirozeným důsledkem přijetí křesťanských zásad v sociální politice je obzvláštní pozornost věnovaná rodině. Statut práce o ní praví: »Stát uznává rodinu za přirozenou první buňku i základ společnosti, a zároveň za mravní instituci, vybavenou nezcižitelným

právem převyšujícím každý pozitivní zákon«. Zásada rodinné mzdy byla uvedena ve skutek pomocí »Vyrovnávacích pokladen rodinné mzdy«. Stejně tak při velkorysém řešení otázky přiměřeného bydlení pro pracující vrstvy byla sledována především podpora rodinného života, jak to vyjadřuje ustavující listina Národního podniku pro stavbu domů dělníkům: »Hospodářské zlepšení by nic neprospělo a nic by se nezískalo zvýšením mezd, nebude-li mít dělník příjemného domova . . . V domácnosti, sídle to rodiny utvořené posvátným svazkem dvou bytostí, který Pán povýšil na svátost, jsou oddanost a rady manželčiny a láska k dětem nejlepší potěchou v boji o život . . . Katolický domov, kde se modlí vznešená modlitba »Otče náš . . .«, je chrámem rodiny a je třeba, aby měl opravdu všechny znaky chrámu, takže by se tam mohlo důstojně modlit. I učitelům se ukládá vštěpovat mládeži velkou úctu k rodině, která se musí stát společlivým základem národního života.

Naprostý obrat provedlo nové Španělsko také v kulturní politice. Jestliže španělské vlády od zřízení republiky usilovaly vymýtit ze školství vše, co bylo tradičně španělské a křesťanské, a nahradit to duchem mezinárodním, protikatolickým a materialistickým, bylo snahou vedoucích národní revoluce navrátit španělskou kulturu a veřejné vyučování křesťanským a národním základům, jak po tom volal veliký španělský vědec Menéndez y Palayo. Proto pod jeho jménem byly uspořádány kursy pro učitele, jimž Franco vytkl za úkol vychovávat novou generaci v duchu katolických a národních ideálů. Ve školách byl nejprve umístěn ve všech třídách obraz P. Marie Neposkrvněného Početí, letos pak na svátek Povýšení sv. Kříže byl všude v učebnách zavěšen slavnostně kříž. — Naléha-

a s jakou radostnou touhou slyší slova kněze: Ego te absolvo . Já tě rozhřešuji od hříchů tvých. O Tolstojově obsáhlé tvorbě, jež vystihla ruskou duši v její vášni, v jejím pokání i v jejím pozdvižení z kalu hříchů, mnoho bylo psáno. To nespadá v úzký rámec tohoto článku. Chci se zmínit o jeho křesťanských názorech.

Vykládaje si po svém duševním převratu slova Písma zcela individuálně, dospěl Tolstoj ke krajnímu rigorismu a k naprosté pasivitě člověka proti učiněné křivdě. Slova z horského kázání: »Já však pravím vám, abyste neodpírali zlému, nýbrž udeřili tě někdo v pravé líci tvé, nastav mu i druhé« Tolstoj chápal doslovně. Cíní je jádrem své křesťanské ethiky, má je za vrchol křesťanského chování.

Křesťan v našem názoru tak jim nerozumí. Křesťan má právo, ano obyčejně i povinnost proti každé křivdě se hájit. Sám Kristus políčkovan surovým vojínem v domě Annášově se hájil. Odpověděl: »Mluvil-li jsem špatně, tak mi to dokaž; mluvil-li jsem dobře, proč mne tepeš?«

Křesťan se hájí. Ale nikoli tím, že zlé oplácí zlým, políček políčkem, ale cestou rozvahy a domluvy. Jinak by vzájemné políčkování nebralo konce. Zásadu: Neodpíratí zlému Tolstoj domyslíl do krajnosti. Svatý synod roku 1901 vyloučil jej proto z církve.

Čím více rostl věkem u víře, tím více stával se přísným asketickým křesťanem. O víře člověka soudil takto: Napadá-li tě myšlenka, že vše, co o Bohu víš, je nesprávné, zvrácené, a že není žádného Boha, nečeš se toho. U mnohých tak se děje. Tvá nevěra pochází z toho, že v tvé víře bylo něco nesprávného a musíš se snažit, lépe chápat, co nazýváš Bohem. Jestli divoch přestal věřit ve svého dřevěného boha, to neznamená, že není Bůh, ale pouze to, že Bůh není dřevěný.

vá byla ve Španělsku také reforma vyššího vzdělání, neboť nový stát nemohl trpět další výrobu polovzdělanců, již dovolovaly dosavadní poměry na vyšších školách. Ministr školství Sainz Rodriguez provedl pronikavou nápravu zákonem o reformě střední školy. Úvod vyslovuje tyto zásady: »Klasické a humanistické vzdělání má být doprovázeno obzvláště katolickou a vlasteneckou náplní. Katolicism je páteří španělských dějin. Proto jest nezbytné důkladné náboženské vzdělání .« Zákon zavádí tedy především důkladné studium náboženství a zároveň zdůrazňuje latinu jakožto předpoklad k náležitému zhodnocení »klasických, řecko-latinských a křesťansko-římských základů naší evropské civilizace«. — Bohatství nesmí být napříště žádnou výhodou při studiu, které je umožňováno i nejchudším, tak aby žádný z vynikajících talentů nepřišel na zmar.

Takové jest tedy obrozené Španělsko, jež znovu sahá po cti svého dávného poslání velké katolické říše, bránící a šířící nejvyšší duchovní hodnoty. A tak mohl prohlásit Franco v lednu letošního roku: »Jako hlava Španělského státu zavolal bych Španěly do zbraně v prvé řadě na obranu křesťanské víry, kdyby byla Církev ohrožena jako v minulosti .« — Není divu, že Svatý Otec Pius XII. vydal svědectví tomuto Španělsku ve své řeči k němu, kterou pronesl v radiu na uvítanou obnovy míru: »Úradky Prozřetelnosti zjeví se opět jednou, nejmilejší synové, nad hrůzným Španělskem. Národ vyvolený Bohem za hlavní nástroj evangelisace Nového světa a za nedobytnou baštu katolické víry, podal právě stoupencům materialistického ateismu v našem století nejznamenitější důkaz, že nade všemi věcmi stojí věčné hodnoty náboženství a ducha«.

»Hledání Boha«, jemuž dnešní moderní člověk rád se oddává, také Tolstoj podlehl. Práví: Vždy znovu dospíval jsem k poznání, že jsem nemohl přijít na svět bez důvodu a bez smyslu života. Že nejsem pouze jako malý pták, jenž z hnízda vypadl, který na křídlech leží a cvrliká ve vysoké trávě. Já volám proto, že má matka nosila mne pod srdcem, mně porodila, hřála, živila, mne milovala. Kdo je touto matkou? A s teskností doznává: Vzpomínám, že jenom tenkrát jsem žil, když věřil jsem v Boha. Boha znáti a žítí je totéž, neboť Bůh jest život.

O Kristu vyznává toto: Kristus učí lidi, že v nich něco jest, co je povznáší nad tento život se vším jeho chvatem, jeho úzkostmi a radostmi. Kdo chápe učení Kristovo, má týž pocit jako pták, který dosud nevěděl, že má křídla, ale náhle poznává, že může létat, býti svobodným a nemusí se ničeho báti.

Ve své živé víře v Boha dokazuje Tolstoj, že pevnou morálku, která má své jasné a nerozborné zásady, lze založiti jedině na náboženství. Laická morálka, zakládající své poučky na biologii a sociologii, a jejíž snahy ani my zásadně nepřehlížíme, není bezpečným základem mravnosti. Tolstoj o laické morálce praví: Předpisy laické morálky, které nekotví v náboženském učení, podobny jsou jednání člověka, který neučil se hudbě, ale chtěl by zastávati místo kapelníka. Pokusy založiti mravnost mimo náboženství, podobají se chování dětí, které květinu, jenž se jim líbí, chtějí přesaditi. Kořeny, které se jim nelíbí a jež považují za zbytečné, utrhnou a bez kořenů zastrčí do země.

Tolstoj usiloval o čisté a prosté křesťanství, jehož základem je víra v Boha a láska k bližnímu. Nikoli čemu učil, ale jak žil, jest na něm veliké. Svoji lásku k bližnímu nejkrásněji vyslovil ve své povídce »Pán a jeho služebník«. A drobné jeho povídky pro lid, které sám více miloval než všechna velká románová díla, vanou svěžím křesťanským duchem a zemitou vůní. Tolstoj byl morální silou, na niž se ruská šlechta neodvážila útočiti, před níž se styděla a jí se bála. Byl přímo vášnivým bojovníkem proti neřestem a nepravostem doby. A jestli byl kdysi nazván třináctým apoštolem Kristovým, patří toto veliké slovo jeho veliké odvaze, vytrvalosti, důslednosti s jakými chtěl stěžejní zásady křesťanské uskutečňovati.

Život těch, kteří žili z výnosu svých velikých statků, vytvořeného z potu a mozolů mužů, a mamlí jimi daleko od své vlasti, jmenoval »velikým sociálním hříchem«.

Když ve svém krajně asketickém nazírání chtěl po vzoru prvních křesťanů rozdati chudým své statky, na nichž sám též oral, hrozila mu jeho manželka, hraběnka, starostlivá o své děti, že dá jej soudem prohlásiti za nezodpovědného za své skutky. A Tolstoj nenalezl jiné cesty, nežli útěk ze svého domova Jasnaja Poljana, do ciziny. Ve vší tichosti a bez určitého cíle odešel, a po 10 dnech roku 1910 na nepatrné železniční stanici zemřel.

V jeho pozůstalosti zachoval se fragment dramatu: Světlo v temnotách. Křesťanství, jím jednostranně, krajně chápané, bylo mu světlem, které má prosvítiti a prohráti lidstvo, do mravní propasti se řítící. Bez křesťanství hrozí tma, v níž lidé budou se vzájemně vražditi.

P. H y p o l i t S e g e t a, kapucín:

Svaté biřmování.

Žádný ze sedmi pramenů, které zavlažují vyprahlou duši lidskou, není v dnešní době tak nedoceněn, nevyužit, jako sv. biřmování. Kdybychom znali tento dar Boží — mohla by nevěra slavit tak okázalé triumfy?

Křesťanství znamená boj Krista Pána se světem, boj Krista celého, hlavy i údů. Rozdíl je ten: Pán Ježíš svět přemohl, my jsme na pochodu. Katolická akce sluje moderní tažení církevní, o kterém se — bohudíky — mluví stále více. Ale nemylme se: i když napneme všechny síly, nezvítězíme, zůstane-li vypjata síla hybná, síla Boží, duch sv. biřmování.

Bouře protináboženské, které stále hrozivěji hučí, jsou upozorněním, jsou naléhavým voláním Božím, abychom se opět naučili vidět jádro věci, abychom nepokládali za podstatu sv. biřmování stříbrné hodinky na ruku, nýbrž dar nadpřirozený, milost Ducha sv.

Každá svátost jest zdrojem neobyčejných milostí. Těchto zdrojů otevřela věčná Láska sedm. Jaká milost prýští ze svátosti biřmování? Má tato svátost význam pro náš moderní věk? Jestli ano, v čem spočívá tento význam?

Podstatná a rozhodující známka svátosti biřmování je tato: svátost biřmování je svátost duchovního vzrůstu, duchovní vyspělosti, duchovní zralosti, sv. biřmování je svátost — osobnost. Osobnost znamená dokonalost v rozumné přirozenosti, dokonalost, která se projevuje samostatností úsudku, vlastní silou jednání. Osobnost předpokládá zralost. Jen člověk zralý je osobností. Moderní doba se chlubí nemálo svou vyspělostí, pokrokem, ale jedno jí schází, osobnost. Jak by také mohla uzrát osobnost v půdě mělké, otrávené bludy, rozhodané vášněmi? Kořeny osobnosti se napájejí v hlubinách, u pramenů čistých, neporušených. Nuže ve sv. biřmování pronikají kořeny osobnosti do nejhlubších hlubin, k pramenům nejčistějším, božským. Je to milost Ducha sv., která ve sv. biřmování posvěcuje osobnost, tento základ lidské důstojnosti. Na křtu sv. jsme se zrodili k životu nadpřirozenému, ve sv. biřmování stali jsme se osobností v životě nadpřirozeném. Jestliže sv. křest život dává, sv. biřmování jej upevňuje.

Skutečnost ta vyplývá jasně z Písma sv. Jakmile apoštolové, kteří dleli v Jerusalemě, uslyšeli, že Samařsko přijalo slovo Boží, poslali tam Petra a Jana. Přišli a modlili se za ně, aby přijali Ducha sv. Neboť, jak výslovně poznamenalavají Skutky ap., dosud nesestoupil na nikoho, nýbrž byli jenom pokřtěni ve jménu Ježíšově. Tu vzkládali na ně ruce, a oni přijímali Ducha sv. (Sk. ap. 8, 14—17.) Stejně si počínal sv. Pavel v Efesu. Když vložil ruce na pokřtěné, sestoupil na ně Duch sv. (Sk. ap. 19, 1—6.)

Proto praví pravdivě církevní učitel sv. Ambrož: »Po křtu sv. následuje svátost dovršení« a míní tím sv. biřmování.

Sv. Tomáš objasňuje podstatu sv. biřmování následujícími přirovnáními: V oživené přírodě spatřujeme všeobecně jistou dokonalost v tom, jestliže po vzniku života následuje upevnění, rozvoj tohoto života. Dokonalost je, když seménko, jakmile vzklíčilo, uroste v plodinu, v keř, ve strom. Něco obdobného nacházíme v životě duchovním. Křtem sv. člověk se stává účastným života nadpřirozeného, stává se dítětem Božím. Ve sv. biřmování »takřka přijímá jakýsi zralý věk duchovního života.« (S. th. p. 3 q. 79 a. 1.)

Podle této myšlenky andělského učitele není pak divu, že i dítě, které přijalo svátost biřmování, může býti za daných okolností příkladem, vzorem člověku dospělému. Sedm synů svaté Felicity zůstalo pevnými i v mukách rozžhavených kotlů. Třináctiletý hoch Tarsicius umřel, tiskna sv. Hostii na srdce. Důkaz, že duchovní zralost, duchovní dospělost, duchovní osobnost, která se nejkrásněji projevuje v mučednictví, a která je účinkem sv. biřmování, nezávisí na přirozeném věku.

Chápeme rovněž, proč se sv. biřmování uděluje jednou v životě. Jako se člověk pouze jednou narodí, což se děje sv. křtem, tak může jen jednou dospět, což se děje ve sv. biřmování. A kdo jednou dospěl, zůstane dospělým. Nezrušitelné znamení, které sv. biřmování vtiskuje duši, je pečetí Ducha sv., pečetí duchovní zralosti, pečetí duchovní osobnosti.

Není bez důsledků, uděluje-li sv. biřmování křesťanu duchovní samostatnost, duchovní zralost a vyspělost, že jej činí osobností v životě duchovním. Je to dílo milosti a milosti jsou povinnosti.

Soudili bychom na duševní omezenost, kdyby člověk dospělý podržel způsoby dítěte. Sv. Pavel smýšlel podobně: »Když jsem byl dítětem, mluvil jsem, smýšlel jsem, soudil jsem jako dítě. Když jsem však dospěl v muže, odložil jsem, co bylo dětinského.« (I Cor. 13, 11.)

Dospělost, osobnost se projevuje slovy, skutky; je proto samozřejmou povinností pro všechny, kdož se stali duchovně dospělými ve svátosti biřmování, aby udělenou duchovní vyspělost ukázali slovy, skutky, životem. Nestali se totiž dospělými jen v zájmu vlastním.

Osobní, samostatné jednání imponuje; dojmu osobnosti se nikdo neubrání. V životě duchovním, náboženském dojem osobnosti se ztotožňuje s apoštolátem. Není apoštolem, kdo není osobností. Ano. Ale také každá osobnost je apoštolem svého okolí. A nyní stojíme u jádra věci: proto Kristus Pán otevřel tento mohutný pramen milostí, proto uzrává křesťan ve sv. biřmování v duchovní osobnost, aby se stal apoštolem; sv. biřmování je svátostí apoštolátu.

Při poslední večeři těšil Pán Ježíš zarmoucené apoštoly: »Když přijde onen Duch pravdy, naučí vás vše-liké pravdě.« (Jo 16, 12.) Slovy těmi slíbil Kristus Pán apoštolům Ducha sv. jakožto zdroj světla. Před svým nanebevstoupením zjevil apoštolům jiný účinek Ducha sv.: »Když na vás sestoupí Duch sv., obdržíte sílu.« (Sk. ap. 1, 8.) (Dokončení.)

Katolická akce.

Zprávy arcidiecésního studijního ústavu

»STUDIUM CATHOLICUM«.

Studium Catholicum koná v zimním období 1939—40 přednášky: Provinciál PhDr. Jan Ev. Urban »Tajemství Kristova.« (Základy katolické bohovědy.) V pátek dne 20., 27. X., 3., 10., 17., 24. XI. — 1., 15. XII. — 12., 19., 26. I.

J. M. opat Arnošt Vykoval OSB.: »Původ a dějiny mešních obřadů v římské liturgii.« Ve středu dne 25. X. — 8., 12. XI. — 6., 20. XII. — 17., 31. I.

Praktické rozhovory ostatních docentů k oběma přednáškám podle úmluvy.

Začátek přednášek o 19. hod.

»Veni Sancte« a mše svatá za přispění Ducha svatého bylo v neděli dne 29. října 1939 o 7. hodině ranní v kapli svatého Michala u Františkánů.

Počet přednášek je v zimním období snížen pro úsporu topiva. Rozsah studia se nahradí soukromou četbou podle osobního a jednotlivého návodu docentů.

Rozhlas.

(Hlídky katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

1. listopadu, středa, svátek Všech svatých: 6.45—7 hod.: Zvony. Otče náš, Zdravas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: Msgre Dr. Al. Kudrnovský, universitní profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Pokání v Církvi.

10.50—11 hod.: V. Vajs, katecheta: Duchovní promluva na den. 11—12 hod.: Slavná mše svatá z kollegiálního chrámu Všech svatých na pražském Hradě.

18.05—18.20 hod.: Dr. Rudolf Wierer, universitní profesor: Manželství a rodina podle encyklik a zákonodárství Církve.

3. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: Jan Dokulil: Panna Maria v české poesii.

5. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: František Drábek, farář, Vrbice: Přednáška z křesťanské nauky: Poslední pomazání.

9—9.35 hod.: tichá mše sv. s lidovým zpěvem z chrámu Páně v Brně-Židenicích.

9.35—9.45 hod.: Stanislav Burian, regens semináře v Brně: Duchovní promluva na den.

6. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Marie Kučerová: Umění mlčeti.

8. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. R. Hynek: Golgota lékařsky objasněna.

10. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

12. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. R. Dacík, Ord. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Kněžské posvěcení.

9—10 hod.: Slavná mše sv. z proboštského chrámu sv. Mořice v Kroměříži.

10—10.10 hod.: Dr. Kavalier, prof. náboženství, Kroměříž: Duchovní promluva na den.

13. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Antonín Šorm: Svatý Martin a jeho úcta u nás.

15. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. L. Peřich: Stanislav ze Znojma.

17. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

19. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: Dr. Alex. Titl, vyšehradský kanovník: Přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (I. část).

10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Alžbětinek v Praze - Na Slupi (chorální).

11—11.10 hod.: Jan Chalupský, děkan, Beroun: Duchovní promluva na den.

20. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Dr. V. Janda: Z katolického života — duchovní četba.

22. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Msgre Em. Žák, profesor: Stvoření světa v náboženské tradici.

24. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá: Svatá Alžběta a český konvent Alžbětinek.

26. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: Dr. St. Špůrek, CSsR, přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (II. část).

10—11 hod.: Slavná mše sv. z Dobříše.

11—11.10 hod.: P. Dr. Ondřej Korvas, CSsR., duchovní promluva na den.

27. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Prof. ing. Hynek Schneider: Vidění a stigmata Terezie Neumannové z Konnersreutu.

29. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. A. Uher: Středověký kajcník na královském trůně (Karel IV.).

1. prosince, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

Z domova.

50ti let dožil se dne 23. října t. r. J. M. nejdp. Msgre Dr. Antonín Bořek hrabě Dohalský, kancléř. Rodák z Přívoze na Domažlicku, konal studia bohoslovecká v Římě a byl dne 24. února 1912 sametěz vysvěcen na kněze. V duchovní správě horlivě věnoval se mládeži. Kancléřem arcidiecése pražské je od r. 1931. Do dalších let přejeme J. M. hojně Božího požehnání, aby s pomocí Boží mohl nadále vykonávat svůj zodpovědný úřad.

Dne 15. října 1939 byl slavnostně instalován nový probošt ve staroslavné Litomyšli. Jest jím dlouholetý kaplan a později administrátor litomyšlský vdp. Dr. Josef Durek. V celém kraji oblíbený český kněz, budovatel Lidového domu, Domova sv. Kláry pro opuštěné staré ženy, spolupracovník min. Dra Noska a přítel mládeže, zapsal se svou více než dvacetiletou horlivou činností hluboko do srdcí všech lidí dobré vůle. Starostí jeho srdce jest především hlásat a neohroženě hájit svatou víru, rozehrávat lidská srdce, často tak ledově tvrdá, láskou Kristovou a vzbuzovat v duších mu svěřených křesťanskou naději, posilovat je a utvrzovat, ukazovat cestu k Bohu, jedinému tu pevnému bodu, o nějž se jednotlivci i společnost v bouřích života může bezpečně opřít. K slavnostní instalaci přišli novému panu proboštovi blahopřát zástupci všech vrstev občanstva v čele s p. okr. hejtmánem, purkmistrem města a starostou osady města Litomyšle,

též delegace města Poličky a Chocně a mnoho jiných hostů. K nesčetným gratulacím připojujeme se i my a přejeme vdp. proboštovi hojnost Božího požehnání pro další jeho práci na stolci litomyšlských proboštů.

Dr. P.

Stavba salesiánského chlapeckého semináře v Brně. Ordinariátní list brněnské diecése má v 13. čísle zprávu, že ještě letos začne se stavěti salesiánský chlapecký domov a kaple v Brně-Žabovřeskách, jež má býti základem budoucího kostela.

EXERCICE.

Svatá Hora u Příbrami:

Listopad 4.—8. ženatí muži,
11.—15. jinoši,
18.—22. dívky,
27. listopadu - 1. prosince varhaníci a kostelníci.

Prosinec 13.—17. dívky.

Začátek prvního udaného dne večer, konec posledního dne ráno.

Frýdek, Morava:

Listopad 2.—6. české dívky začátečnice.
6.—10. čeští horlitelé tisku všech stavů.
20.—24. české ženy ctit. B. S. Páně.
25.—29. ctit. B. S. Páně české dívky.
29.—3./12. čeští muži ctit. B. S. P. a činitelé v Katol. akci.

Prosinec 4.—8. liturg. kurs. český pro všechny.
9.—13. čeští jinoši Katolické akce.
13.—17. české dívky Katolické akce.
18.—22. české ženy Katolické akce.

Hlase se aspoň 3 dny předem. Poplatek K 50.—. Začátek první den večer, konec poslední den ráno.

Na Velehradě ve Stojanově:

Listopad 13.—17. ženy (Svaz),
22.—26. jinoši — pracovníci v Omladině,
27.—1./XII. dívky.

Prosinec 11.—15. muži.

Poplatek za ubytování, stravu, otop atd. celkem 65 K. Začátek naznačeného dne večer, zakončení ráno. Přihlášky přijímá Papežská kolej na Velehradě.

Svatý Kopeček u Olomouce (Norbertinum):

Zahájení: v pátek 29. prosince večer, ukončení v úterý 2. ledna ráno. Poplatek K 60.—, nemajetným sleva. Přihlášky: »Norbertinum«, Svatý Kopeček u Olomouce, nebo Bedřich Machačka, Ústí nad Orlicí.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

V předvečer misijní neděle, v sobotu 21. října, vysílal vatikánský rozhlas projev prefekta Posvátné kongregace šíření víry, kardinála Fumasoni-Biondiho v anglickém jazyce, který přenášely americké stanice. Do rozhlasu mluvil téhož dne i sekretář Posvátné kongregace Propagandy a předseda Papežského díla šíření víry Msgre Constantini. Také jeho projev přenášely mnohé evropské vysílací stanice.

O misijní neděli 22. října posvětil Svatý Otec dvanáct misijních biskupů, kteří jsou pověřeni apoštolskou prací ve všech dílech světa.

První encyklika Svatého Otce Pia XII. bude, jak se dovídají holandské listy, vydána pravděpodobně o svátku Krista Krále, 29. října.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslavie. Milá pozornost slovinských katolíků českým malířům a Praze. Říjnové číslo slovinské katolické revue »Mladika«, vycházející v Celji, přineslo několik obrazů od našich malířů: Jaroslava Čermáka, T. F. Šimona, Jana C. Vondrouše, Adolfa Kašpara a Josefa Mánesa, a krásný obraz velechrámu sv. Víta: Pohled na »Zlatou bránu«, se známou překrásnou mozaikou od vchodu do úřadoven státního prezidenta. Jaroslav Čermák má tu obraz: Šimon Lomnický žebřá na Karlově mostě v Praze, Adolf Kašpar: Pasačka a Pastýř, Josef Mánes: Jitřní píseň, Svatbní, Církevní a Pohřební píseň a bronzový reliéf na chrámových dveřích v Karlíně: Zavraždění sv. Václava, T. F. Šimon: Z cyklu Praha: Ulice na Malé Straně, a J. C. Vondrouš: Karlův most a Mostecká věž.

O svatočecení bl. Nikoly Paveliče. Chorvatský metropolita, záhřebský arcibiskup Dr. Alois Stepinac, pojede se zvláštní delegací chorvatských katolíků do Říma, aby Sv. Otec poprosil o svatočecení bl. Nikoly Paveliče. Bude to první chorvatský světec.

Družstvo sv. Jeronýma, chorvatská obdoba našeho Svatojanského Dědictví, vydalo na r. 1940 pro svoje členy 3 skupiny

knih. Prvá obsahuje 3 knihy za 15 din., druhá 5 knih za 25 din. a třetí 9 knih za 50 dinarů.

Výstava chorvatského výtvarného umění byla 3. září otevřena v Záhřebu. Trvala do 8. října. Byla umístěna v novém domě chorvatských výtvarných umělců a obeslalo ji 25 malířů a 1 sochař.

Rusko: Výsledky sčítání lidu v Rusku. Letos se konalo v Rusku sčítání lidu. Trvalo 14 dnů. Bylo zjištěno, že Rusko má 170,467.186 lidí, z toho 81,664.981 mužů a 88,802.205 žen. V městech žije 32,8%, na venkově 67,96% obyvatelstva. Velkorusů je 109,278.624, Ukrajinců 30,960.000, Bělorusů 5,567.976. Moskva má 4,137.018* obyvatel, Petrohrad 3,191.304. Následují Kijev, Charkov, Baku, Gorkij, Oděsa, Taškent, Rostov a Dněpropetrovsk, jež mají každé přes 500 tisíc obyvatel. 82 měst je s obyvatelstvem nad 100 tisíc osob. Náboženské vyznání obyvatelstva není udáno.

Z EVROPY.

Itálie. O letošním svátku sv. Františka z Assisi, slaveném po prvé jako národní svátek, byla o půlnoci sloužena na světové hrobě Mše svatá. Dopoledne sloužil tamtéž duchovní správce papežské habešské koleje v Římě, Abba Uolde Micael slavné Bohoslužby podle alexandrijsko-ethiopského obřadu. Všechny slavnosti svátečního dne byly přenášeny italským rozhlasem.

Oslavy svatofrantiškánské byly zakončeny dne 15. října zavěšením votivních lamp ve svatyni v Assisi. Věnovaly je italské obce.

Milánský kardinál Schuster položil nedávno základní kámen nového kostela Panny Marie Královny míru. Kostel bude vybudován na náměstí Leonardo da Vinci.

Mussoliniho švakr, P. Petr Chrysolog, kněz řádu kapucínského, byl vysvěcen na kněze. Novosvěcencova matka a manželka Mussoliniho jsou totiž sestry.

Německo. Konference německých biskupů ve Fuldě, konané koncem srpna t. r., zúčastnili se již všichni biskupové z bývalého Rakouska a litoměřický biskup Dr. Weber.

Portugalsko. Letošní národní pout do Fatimy, portugalských Lurd, koná se s úmyslem vyprositi světový mír. K pouti jest již přihlášen lisabonský patriarcha, kardinál Cerejeira a několik biskupů. Poutním místem je Fatima od r. 1917, kdy se tam třem dětem - pastevcům zjevila Matka Boží. Pravost zjevení byla církevními úřady uznána v roce 1930 a příštího roku dne 13. května bylo Portugalsko zasvěceno Panně Marii Fatimské.

K modlitbám za mír a za obrácení pohanů vyzval zvláštním pastýřským listem duchovenstvo a věřící své diecése arcibiskup v Braga, jenž je zároveň primasem portugalským.

Španělsko. V katedrále madridské byl před nedávnem postaven portugalskými katolíky oltář zasvěcený sv. Isabelle. Při svěcení oltáře poděkoval biskup šlechtetným dárcům za jejich dar, symbolisující duchovní jednotu obou národů. Svěťce, jíž jest nový oltář zasvěcen, byla Španělkou a provdala se za portugalského krále Don Dinise.

Všechny španělské semináře byly opět otevřeny. Jest jich celkem 40. Studuje v nich na 4000 seminaristů, největší počet od počátku tohoto století. Seminárii arcidiecése sevillské došlo se velkých darů.

Rozvodový zákon, zavedený ve Španělsku v r. 1932, byl nyní vládním dekretem zrušen. V odůvodnění se praví, že tímto zákonem byly těžce zneváženy náboženské cesty španělského národa.

Švýcarsko. Také Švýcarsko mělo den veřejného pokání a modliteb. Byla jím neděle 17. září. Švýcaři biskupové vydali při této příležitosti společný pastýřský list.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Nejstarší čínský misionář zemřel. Jak sděluje Osservatore Romano, zemřel v Hongkongu ve stáří 85 let Pater Monnier, jeden z nejstarších čínských misionářů. Byl též zakladatelem misijní tiskárny v Číně; za jeho řízení bylo vydáno různých děl v nákladu přes 3 miliony výtisků v 28 řečech a nářečích.

Něco z františkánských misíí. Italští františkáni jsou činní v apoštolském vikariátu čínské provincie Honan. V době od 1. července 1938 do 30. června letošního roku ošetřili 108 tisíc nemocných, což, statisticky vyjádřeno, značí 9000 případů měsíčně, nebo 300 ošetření denně. Byli to ponejvíce ranění vojáci. Před smrtí nechalo se z nemocných v téže době pokřtiti 13.421 osob, většinou těžce raněných.

Misijní kolej jesuitů v Kursoong slaví letos zlaté jubileum. Je zasvěcena Panně Marii a vychovala za 50 let trvání 650 kněží pro misijní činnost. Sedm z jejích chovanců dosáhlo hodnosti biskupa.

Požehnaná činnost katolických ženských řádů v Japonsku. Vydávají 41 středních a odborných škol s 11.170 žákyněmi, 15 nemocnic a 50 jiných charitativních ústavů. Reholnic jest 1161, z toho 672 Japonky.

Vděčnost misionářů. (Řím). »Když se mi dostane podpory od Díla šíření víry, nemohu skrýti jisté pohnutí. Myslím na nyníjší časy, kdy život se stal všem a zvláště přátelům misíí tak těžký. A přece dávají tito drazí přátelé, nikoliv z přebytků, nýbrž ze své nouze. Kéž Pán Bůh nastokrát požehná těmto dobrodincům! Kéž požehná i těm, kteří řídí velké Dílo šíření víry!«

Tak začíná dopis Msgr Rossillon, biskupa z Vizagapatam na Msgr Constantiniho, sekretáře Propagandy a předsedu Díla. Přátelům misíí není Msgr Rossillon neznámým, neboť je spisovatelem četných spisů, které živě líčí Drama indického života a Pod palmami koromandelského pobřeží. Jsa od 46 let misionářem, prožil Msgr Rossillon za 20 let polovinu dějin misie. R. 1845 světila Propaganda misionářům sv. Františka Saleského rozlehlé území Vizagapatam. Tenkrát tam nebylo žádného křesťana. Později bylo toto území rozděleno na pět církevních obvodů, ve kterých dnes žije 75.000 křesťanů.

Když Msgr Rossillon diecési převzal, měla 6.000 křesťanů; dnes jich má 21.750 a při tom byly od ní odděleny od r. 1932 postupně 3 díly a zřízeny v nich prefektury, které mají dnes již 25.000 křesťanů. Pozoruhodné jest, že od zřízení misie ve Vizagapatam, tedy za 80 let, bylo pokřtěno půl milionu umírajících dětí.

Dopis pokračuje: »Každoročně požaduje asi 10 obcí přijetí do církve. Přijímáme vždy dvě neb tři, poněvadž nemáme peněz na vydržování více katechistů...« Nedostatek katechistů pro nedostatek peněz...

Roku 1924 neměl Msgr Rossillon ještě domorodého kněze; dnes jich má 19. Neměl žádnou domorodou řeholnici; dnes jich má přes 60. Jeho diecése je v rozvoji. Starý a poloslepý biskup chtěl by nalézt prostředků k vydržování školy pro katechisty. Jeho horlivost nezná mezí právě tak, jako jeho důvěra v dobročinnost přátel, kteří ho nenechají na holičkách a dopřejí mu na sklonku života dověsti slibné dílo ke konci.

(Fides.)

Po dvou letech války v Číně. (Sanghai). Výsledek dvouleté války mezi Japonskem a Čínou je smutný. V Číně stoupají ceny životních potřeb měsíc od měsíce. Chunking zůstává střediskem Číny přes zřízení místních zdánlivých vlád v Pekingu a Nankingu. Dá se tedy očekávat, že válečné akce budou pokračovat. Nelze dosti vyzdvihnouti hrůznost misionářů, kteří uprostřed těchto poměrů při nebezpečí a za stálého šikanování vykonávají své těžké povolání.

(Fides.)

Velký přírůstek posluchačů katol. university v Pekingu. Při přijímacích zkouškách, které se konaly v Pekingu a dvou jiných městech, bylo přijato 840 nových posluchačů z 1.672 přihlášených. Nejvíce přihlášených vykazuje sociologie, národohospodářství a přírodní vědy. Na uměleckou akademii bylo přijato 20 kandidátů.

(Fides.)

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakážou, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spojitelný Praha 208.401, č. s. telefon 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. listopadu 1939.

č. 18

Pozdvihni se, duše, z prachu!

Voláme k své duši v Božím stánku na počátku Největější Oběti, když zpíváme jednu z velmi oblíbených písní mešních. Náš zpěv bývá často jen mechanické opakování slov a nápěvu. Nepronikáme do hloubky písně, která má býti naší lepší modlitbou. Dáváme jen pozor, aby vnější účinek našeho zpěvu byl co možno bezvadný a zapomínáme na vlastní poslání mešní písně, jež nás má přiblížiti k Bohu, který se obětuje na oltáři. Opakujme si proto vždy, když vstupujeme do chrámu a před počátkem mše svaté výše uvedené napomenutí, vymaňme svou duši z pozemského prachu, vstupme v duchu k trůnu nebes Boha všemocného a připojme se ke kůrům andělským a k zástupům svatých a světic Božích. Jak jinak bude vyhlížeti naše přítomnost v domě Božím a při posvátných úkonech, jakých milostí se nám dostane z naší účasti!

Tento naléhavý příkaz naší české mešní písně musí však proniknouti zcela i do našeho denního života, a zvláště tehdy, když kolem nás víří prach tohoto slzavého údolí. Je to prach, který omamuje naše smysly, odvádí nás od duchovního života, a z něhož zní hlas svůdce z ráje: pij z číše světských rozkoší až do omámení, nemysli na posmrtný život. Dnešní doba je prachem tímto zcela zahalena. Radost a štěstí, smutek a bolest bližního jest většinou dnešního lidstva

cizí. Dáme se i my strhnouti tímto zkázonosným vírem? Nesmíme tomu dopustiti za žádnou cenu. Musíme ustavičně, na každém kroku napomínati svoji duši: Pozdvihni se, duše má, z prachu! Musíme svým příkladem strhovati i ostatní nerozhodné a zbloudilé duše. Jinak přijde zkáza Sodomy a Gomorrhy.

Bliží se konec církevního roku, kdy nám Církev staví před oči konec světa a hodinu Posledního soudu. Kéž aspoň tato hodina probudí naši duši z mrákot temnoty, kéž způsobí, že procitneme k novému a lepšímu životu spravedlivých. Jděme za příkladem přirozených dětí, prosme však a ne slibujme jen, ale v skutku a pravdě ozdobme svou duši ctnostmi, v nichž náš Tvůrce najde zalíbení.

Nikdo neříkej: Na mne neplatí tato slova. Jsem živ spravedlivě, šlechetně a střizlivě v naději Božské. Jen zpytuj dobře a důkladně své svědomí a brzy seznáš, že téměř denně padá tobě světský rmut do očí, polevuješ ze svých zásad, mluvíš a jednáš jako Boží nepřítel. Dnes je třeba v skutku a vpravdě stříci každého svého kroku, svolávat Boží přispění ke svým skutkům, živiti se denně Andělským Chlebem a stále napomínati svoji duši: Zaleť z prachu k nebes končinám, vzleť, kde Bůh tvůj věčný sídlí, blaží svaté světice a vše kryje lásky křídly, jako plod svůj orlice.

Křišťan.

Základní zákon náboženství Kristova.

Tolstoj vypravuje v jedné ze svých povídek o poutníkovi, jenž přišel do hospody, kde viděl ženu, myjící stůl, avšak čím více jej myla, tím byl špinavější. I zadíval se poutník na jalovou práci a pravil ženě: »Nejdříve musíš hadr vyprati a pak teprve stůl umyješ.« Abych mohl upřímněji povědět o základním zákonu království Kristova, chci nejprve předeslati několik slov. Pravda v království Božím vyžaduje, abychom ji milovali ve všem. A proto také vyžaduje naprosté upřímnosti a prostoty. Netušíte asi, proč takto začínám. Vím totiž, že jakmile se zmíním o nejkrásnějším a nejsvětějším slově zákona Kristova, že se někteří hned obrátí proti mně s výtkou, že my katolíci tento zákon nejvíce porušujeme. A proto hned říkám, že my katolíci podle pravdy nechceme tvrdit, že všechno děláme dobře. Podle plné pravdy Boží vyznáváme, že »spravedlivý nejprve žaluje sám na sebe« (Přís. 18, 17). Ale vyznáváme také, že se takové poruchy zákona Božího dějí z lidské slabosti a že chceme zachovávat ducha Kristova na rozdíl od těch, kteří ch t ě j í zaváděti jeho opak. — Ale ještě jedno slovo jako úvod k dalšímu: Až řeknu, co jest tímto základním zákonem království Kristova v lidstvu, vím, že podle ducha dnešní doby mnozí tvrdě ono slovo odmítnou jako nepotřebné pro dnešní dobu. A přece chci do posledního dechu tvrdit s celou Kristovou církví, že právě potom, až se toto slovo přijme a provede, teprve nastoupí pravý lidský život a řád. Ale proto jsem v úvodu připomněl ono Tolstojovo podobenství, abychom my všichni, kteří toužíme

po pravém řádu lidského života, nejdříve vyprali své srdce od všeho, co by život znečišťovalo. A právě od toho, co jest nejh o r š í neč i s t o t o u lidského stolu. Jest to nenávisť.

Neboť proti všemu a proti celému světu a proti celému peklu musíme volati do světa, že zákonem Kristova království, ale zároveň i zákonem lidstva jest láska. Ne nějaká láska erotická nebo podobného rázu. L á s k a K r i s t o v a. Je to nějaká zvláštní láska? Ano, a v celém rozsahu. To není jen láska k tomu, kdo je mi prospěšný nebo příjemný. Taková jest láska citu nebo sobectví. Láska Kristova tkví v přesvědčení, že jsme všichni synové jednoho Otce a všichni bratři, spojení ke chvále Boží a posláni vlastně k tomu, abychom vzájemnou účinnou láskou naplnili tento život a tím prokázali, že jsme schopni a hodni žítí ve věčném bratrství v Bohu. A nadto, po vykoupení Kristovu jsme ještě spojeni v jedno tělo, jehož hlavou jest Kristus a jehož životem jest jeho milost v nás. V této lásce nemůže rozhodovati libost a nelibost nebo vlastní prospěch, protože tyto city jsou malicherností proti té skutečnosti, která nás pojí. A taková láska musí překlenouti nejen malicherné, ale i veliké, ano všechny rozpory a musí zvítězit nad každým rozdělujícím důvodem.

Ale řeknete mi, pak má tedy křesťan z lásky mlčet ke každé křivdě a nesprávnosti, a ten, kdo nemá křesťanské lásky, může volně pravého učedníka Kristova zneužívat. Tím by vedla Kristova láska ke stále nespravedlnosti. Skutečně by se tak zdálo člověku, který se nevyzná v plném křesťanském myšlení. Avšak nutno pamatovati, že v království Kristově jest soulad a nikoliv jednostrannost: tedy láska nemůže urážeti spravedlnost. Když mi ku př. kolega v úřadě ukřivdí pomluvou nebo hrubostí, neporuším křesťan-

Docent dr. Jan Merell:

Krása Písma svatého.

Nejvyšší krása Písma sv. jest v jeho božském charakteru. Vždyť Písmo sv. jest napsaným slovem Božím, knihou inspirovanou Duchem sv. a proto knihou nejdražší.

Písmo sv. můžeme však posuzovati i s hlediska čistě přirozeného jako nepozoruhodnější knihu světové literatury. Kniha posvěcená staletími! Vždyť doba vzniku knih Písma sv. od Mojžíše až do konce prvního století křesťanského letopočtu, kdy Písmo sv. bylo dopřáno, obsahuje téměř půl druhého tisíce let. I když cílem Písma sv. není uspokojiti umělecký a estetický cit, nýbrž podati lidstvu zjevení božských pravd a lidstvo duchovně i mravně povznést, jest přece možno posuzovati Písmo sv. i s hlediska formálního krásna. Neboť i toto zahledění se do Knihy knih nemůže než rozmnožiti naši lásku k Písmu sv.

Právem se obdivujeme kráse spisů pohanských klasiků. Vždyť krásna zde objevená jest odleskem krásy Boží, odleskem věčné Moudrosti, pronikající svět. A přece mnohdy krásná forma jest pouze pláštíkem vnitřní prázdnoty, nedostatku hloubky a prázdných ideí, takže nemožno vždy mluviti o pravém krásnu. Pravá krásna spočívá v harmonii mezi formou a obsahem. Je-li tomu tak, pak knihy Písma sv. patří k nejkrásnějším uměleckým dílům. Neboť obsahem bible jsou pravdy božské, středem sám Bůh, původ a cíl všeho, Bůh zjevující se a sklánějící se k svému lidu. I forma jest hodna hlubokého obsahu. Spíše jednoduchá a prostá, ale právě proto krásná, důstojná a zvláštním kouzlem působící na duši. Chvilí plyne tiše jako po-

tůček v rovině a chvíli opět burácí jako vlny moře tříštící se o skalnaté břehy. Jest prostá, ale je-li třeba, dovede použiti i vnějších řečnických i slohových prostředků: otázek, rytmu, strofy, paralelismu, aliterace a asonace. Stylistické formy, zdůrazňované od estetiků v uměleckých dílech světové literatury, jako hymnus, parabola, alegorie, lidová píseň z veliké části se nalézají i v bibli.

Starý zákon.

Nejenom v poetických knihách Starého zákona, nýbrž i v knihách historických nalézáme kouzlo poesie. Tak v historiích patriarchů jest orientální pastýřský život pod stany, na pastvinách, u studní tak živě vylíčen, že se nám zdá, jako bychom vlastním zrakem vše viděli. Jak krásně a živě, skoro dramaticky jest vylíčen venkovský život rolníků v době žni v knize Rut.

Žádný výjev z Homera, žádné vypravování Herodotovo nevyrovná se estetickou krásou a hlubokým mravním obsahem knize Tobíáš. Nejjemnějším strunám rodného života dává rozezvučení svatopisec, takže nemožno si představit krásnější knihy pro lid nad tuto. Též pokusy lyrické poesie nalezneme v historických knihách. V knize Soudců (5, 1—32) vítězná píseň Debořina jest pokládána kritikou za prastarý květ hebrejského básnictví. V první knize Královské (2, 1—10) zpěv Anny, manželky levity Elkany, jest krásným prelúdiem k novozákonnímu Magnifikat. Opravdu elegicky dojmův žalozpěv Davidův nad smrtí Saulovou a Jonathanovou. Vítězná píseň Mojžíšova (Ex. 15, 1—18) patří k nejkrásnějším tohoto druhu ve světové literatuře.

Jestliže staří nazývali poesii řečí bohů a domnívali se, že básníci jsou pod vyšším, božským vlivem, pak tato

skou lásku, jestliže mu klidně vytknu jeho chybu a neživím v sobě proti němu nenávisť, jestliže mu neopládám podobným způsobem. Ale ovšem urážím těžce křesťanskou lásku a porušuji zákon království Kristova, když odpládám stejnou měrou, když mluvím zlostně a nenávisťně, když nezapomínám na učiněnou křivdu. Vytýká se katolíkům, že Církev svatá ku př. schvaluje tresty. Nesmí se zapomínat, že trest není něčím zlým, nýbrž jednak již ušetří viníkovi pokuty Boží spravedlnosti, jímž by neušel, jednak ho varuje před dalšími zlými činy a tím vlastně mu prokazuje dobro. Či chce někdo tvrdit, že operace, která jest bolestná, ale zbavuje nás další nemoci, jest něčím zlým?

Nuže, láska nade všechno v souladu s pravým dobrem jest nehlubším základem života v království Kristově. Ale nutno se při tom podívat i hluboce do lidského života, ať už jednotlivcova, nebo celého lidstva. Chce-li někdo opravdu, pozná, že jest také život jedině možný na základě lásky, která spojuje. Není tragičtějšího omylu v lidských společenských názorech, — a jest to omyl dáblský, — že by se mohl postavit ráj na zemi na základě nenávisť. Ráj se nestvoří z jídla a hmotných podmínek s nenávisť, nýbrž daleko spíše s menšími hmotnými podmínkami, ale na základě lásky. Žádný blahobyt nestvoří nenávisť, nýbrž jen láska. A kde ta láska musí být? Myslíte, že jako nějaký zákon jen v programech a resolucích? Opět omyl: nadevše musí být v lidském srdci: v jednom, v tisících, v milionech, co možná v každém. To znamená, aby co možná každé lidské srdce toužilo a snažilo se po spojení s druhými, po dorozumění a vyhovění a aby chtělo dobré druhému, každému druhému, a rádo zapomínalo zlé, každé zlé. Jedním slovem, láska jest jediná možnost života lid-

stva i člověka. Jen se podívej, příteli, do svého nitra, proč vlastně nejsi šťastný ve své rodině. Neklam se, neříkej, že nám schází láska a že musíš hledat lásku jinde. Schází tam láska, ale láska Kristova, která jest nerozlučně spjata, ano totožná s obětí sebe. Kdo nic nedá za lásku, ten jí nemá. Kdo miluje jen toho, kdo je mu příjemný, ten miluje sebe a ne druhého. Jen si nemysleme, že toto jsou platonická rčení. Jsme-li ještě schopni mysliti věčně a nezaújatě, a umíme-li se dívat do hlubin života, pak odkryjeme, snad po trpkých zkušenostech, že láska jest největší ztrátou hned po víře v živou lásku Ježíše Krista. A proto jest láska Kristova tou láskou, která vše spojuje a hojí, protože to jest láska ukřižovaná. A nepřijmeme-li Kříž lásky, poneseme kříž nenávisť, kříž rodinných rozvrátů, vzájemné nepoctivosti a všeho, co vyrůstá z rozpoltěných srdcí. Vraťme se proto k lásce, neboť jen ta nám zachrání blaho a rozhodně vypudíme ze sebe každou nenávisť, ať třídní, ať sousedskou, ať rodinnou. Teprve tehdy poznáme, jak je láska přitažlivá a jak její měkký zákon jest silnější než tvrdý zákon nutnosti.

P. H y p o l i t S e g e t a, kapucín:

Svaté birmování.

[Dokončení.] Duch sv., jeho světlo a síla, tyto dva prvky každého plodného apoštolátu, byly jedinou nadějí apoštolského sboru. A skutečně: světlo a síla přišly s nebe, zároveň s ohnivými jazyky, a v okamžiku byla proměněna hrstka bojácných mužů ve statečné apoštoly. Zmizel strach. Neohroženě odpovídají velebnějším slovo, které platí pro všechny časy: »Sluší poslouchat Boha více než lidi.« (Sk. ap. 5, 29.)

myšlenka stává se skutkem v poesii biblické. Duchem sv. jsou vedeni, inspirováni, oděli svatopisci hluboké pravdy v roucho umělé poetické řeči. Celá skupina knih St. zákona má charakter poetický. Ještě dnes, téměř po třech tisíciletích, jsou krásným svěžím květem nejčistší náboženské poesie. Plného významu a obsahu se dostalo této starozákonní poesii teprve v liturgii Církve u tabernaklu vtěleného Boha. Kolik obdivovatelů mezi básníky, umělci a zvláště hudebníky našly žalmy!

Svět krásna pro sebe jest kniha Job. Uměle jest v básni spojena hloubka myšlenek s obraznou, bohatou dikcí. Ačkoli je kniha setkává ze živlů výpravných, poučných, lyrických a dramatických, je to přece dílo dokonale jednotlé, souměrně založené, uchvatnou mluvou obraznou protkané, mohutnou vášní lidskou prohráté. Božím klidem a velebností tlumené, oduševnělé a zakonrouhlené: je to podivná orientální disputace na kraji pouště, pod širým nebem, ozářená nejvznešenějšími zjevy tvorstva, rozprava o nejpálčivější otázce, která kdy srdcem lidským hýbala. (Dr. Jan Hejčl.)

Za nejkrásnější květ starohebrejské poesie jest považována Velepíseň s hlubokým alegorickým, jinotajným smyslem.

Kolik poesie a hluboké moudrosti jest ukryto v ostatních didaktických knihách Starého zákona. Krátká přísloví — prostý obraz nebo přirovnání — střídají se s bohatě rozčleněnými příslovími, jako v kap. 31 knih Přísloví chválá ženy.

Zbývají knihy prorocké. Čtyři velcí proroci stejně jako Možíš, David a Šalamoun patří k velikánům světové literatury.

Literárními kritiky po stránce umělecké, slohové nejvíce jest ceněn Isaáš. Isaáš, evangelista Starého zá-

kona jest řečník, mající mnoho společného se sv. Pavlem. Jeho řeč plyne místy skoro v rytmu. Dovede promluvit do duše, když neúprosně připomíná Boží tresty a hrozby a hned opět dodává tiché důvěry a naděje.

V Jeremiášově proroctví jsou stopy těžkého života a poměrů v nichž žil a s nimiž musel zápasiti. Jeho rytmus jest pomalý, těžký, výrazy se nestřídají tak rychle a živě jako u Isaáše. Ale mluví řečí srdce, jeho slova jsou ozvěnou vlastního života a utrpení a proto mají takovou působivost, že sv. Jeronym výstižně o jeho slohu mohl napsati, že při jednoduchosti a prostotě výrazu jest majestátní pro hloubku myšlenek.

Umělcem v ličení a drobnomalbě jest Ezechiel. Syta poetickou krásou a ličením jest na příklad jeho vize o zkáze pyšného Tyru. Ostrovní Tyrus, metropole obchodu, starověké Benátky, jest přirovnán k mohutné lodi, k jejíž výstavbě přispěli všichni národové.

Pak uchvatně líčí mnohotvárný a pestrý obchodní život města, vyvedení lodí na širé moře a hroznou její zkázu. Jak elegicky zní žalozpěv, kterým budou oplakávati pád této vládkyně moří:

*»Které město jest jako Tyrus,
jenž oněměl prostřed moře? (32).
Kupci národů sípějí nad tebou,
po tobě jest veta,
nevstaneš na věky! (36).*

Prorokem ne jenom pro Judy a Israel, nýbrž i pro pohany jest Daniel. Stylistický význam Danielův jest spíše v mohutnosti látky jeho visí než ve stylistické kráse řeči a podání. I velký Byron, skeptický Heine byli uchváteni jeho mohutností, když uznali »Baltazarovy hody« za opravdový kus poesie a pokoušeli se je napodobiti.

Tentýž účinek působí sv. biřmování v duši každého křesťana všech dob. I když nespočítáme nad hlavou biřmovance ohnivý jazyk, přece sestoupí Duch sv. jako pramen světla a síly do jeho nitra. Křtem sv. stali jsme se dítkami Božími, sv. biřmováním apoštoly Páně, praví kard. Faulhaber.

Že sv. biřmování činí z křesťana osobnost, za účelem apoštolátu, není bez významu, hlavně pro náš moderní věk.

V pevné organizaci církve sv. hrozí velké nebezpečí, že se apoštolská práce považuje za věc kněží, na které se laici účastní nepatrnou almužnou nebo troškou modlitby. Velký papež XI. blahé paměti opravil chybné mínění. Probudil utlumené vědomí apoštolátu, vyzval k apoštolátu všechny křesťany právě na základě sv. biřmování. Častěji zdůrazňoval, že sv. biřmování je řádným svěcením všech věřících k apoštolátu, ke katolické akci.

Skutečně již od prvních dob bylo označováno sv. biřmování jakožto svátost bojovníků, vojínů Kristových. A myšlenku boje vyjadřuje názorně i svátost sama. Co jsou svátosti? Viditelná znamení neviditelné milosti. Svátosti působí v duši takovou milost, jakou značí zevnější obřad. Ve sv. biřmování dělá biskup biřmovanci sv. křížem na čele kříž a říká: Znamenám tě znamením kříže a posílují tě křížem spásy ve jménu Otce i Syna i Ducha sv. Svaté křížmo je posvěcený olej a balsám. Olej, který propůjčuje údům a svalům ohebnost, sílu, obratnost, značí vnitřní milost Ducha sv., milost síly, horlivosti, odvahy a vytrvalosti v boji s nepřáteli. Balsám šíří vzácnou vůni a znamená milost: křesťan má šířit ve svém okolí vůni ctností a dobrých skutků, vůni dobrého příkladu, tak nesmírně důležitého v katolické akci. Ve znamení kříže je biřmo-

vanec pomazán sv. křížem na čele, »kde je, jak praví církevní sněm florentský (Decr. pro Arm.), sídlo studu, aby se biřmovanec nečervenal, když má vyznat jméno Kristovo a zvláště kříž jeho, který je židům pohoršením a pohanům bláznovstvím (I Cor. 1, 23).« Políček na tvář znamená výstrahu: biřmovanec musí býti připraven na všechno, jako statečný, nesmlouvavý vyznavač sv. víry. Ani výsměch, ani opovržení, ani utrpení, ani smrt ho nesmí odradit, aby statečně bojoval proti nepřítelům Krista Pána.

Když Kristus Pán hodlal opustit svět, pravil učedníkům: »Obdržíte sílu Ducha sv., a budete mi svědky... až do nejzazších končin země.« (Sk. ap. 1, 8.) A stali se svědky tito prostí rybáři. Nic je nezastrašilo, nic je nezviklalo, ani souše, ani moře, ani cesty, ani zkažený svět pohanský. Jdou na trh mezi lid, mezi otroky, mezi chudáky, vydědence, pouštějí se v hádky s učenci a filosofy, snášejí pronásledování, strádání, pomluvy, hlad, žalář, jsou svědky Kristu Pánu slovem, skutkem, životem, smrtí. Všechno v síle prvního a zářného sv. biřmování.

Svědky Syna Božího jsme se stali všichni, na všechny nás sestoupil ve sv. biřmování slíbený Duch sv. A věru nemusíme závidět apoštolům, že jim Pán Bůh poskytl více příležitostí, svědčit Kristu Pánu, než skýtá nám ve dvacátém století. Býti svědky Kristu Pánu, toť jediný a celý problém dnešního křesťana. Býti svědkem Kristu Pánu v universitní posluchárně i v tovarně, v divadelním sále i v kostele, v tisku a rozhlasu, doma i na ulici. A díky Bohu, na všech místech se zvedají prapory nadšených, nebojácných synů církve svaté, kteří s hrdým čelem, i za cenu, že se stanou divadlem světu (Cf. I Cor. 4, 9), se hlásí ke znamení kříže, jímž byli ve sv. biřmování označeni za bojovníky Kristovy. Díky Bohu, rostou řady, které cítí v sobě pečeť Ducha božího, Ducha osobnosti, Ducha apoštolů, Ducha bojovníků Kristových.

Dr. Alois Kudrnovský

Pokání v Církvi.

Slavili jsme počátkem listopadu památné dny, jež odhalují roušku nad naším životem posmrtným. Svátek Všech Svatých dal nám nahlédnouti do království božího na nebi, kde ani oko nevidálo, ani ucho neslychalo, ani na srdce lidské nevstoupilo co připravil Bůh těm, kteří ho milují, jak ujišťuje apoštol národům. A v den všech věrných Dušiček vzpomínali jsme těch, kteří v milosti boží zemřeli, avšak za své různé hříšné chyby ještě časné tresty odpykávají, a my jako jejich přátelé snažíme se modlitbou, sebezáporem, almužnou, skutky milosrdenství spolubližním prokázanými, jim z očiště pomoci k věčné blaženosti.

Oba dny ukazují lidstvu splnění snah a tužeb po dalším životě za hrobem, jak je líčí sv. Augustin: »Nepokojné je srdce naše, dokud nespočítáme v tobě, Bože«, a žalmista Páně: »Nasyčen budu, až se objeví sláva tvá«. Oba dny však též hlásají lidstvu na zemi cestu a podmínku k tomuto cíli: »Nic nečistého do nebe nevejde. Šťasten jsi, když jsi zachoval svoji nevinnost. A jestliže jsi chybil, přemýšlej a uvažuj: jen cesta pokání, kajícínosti vede k vyššímu blaženosti«. — Namnoze klesáme všichni, přiznává se sv. apoštol Jakub. Namnoze tedy pro všechny má význam cesta pokání.

Co jest pokání? Lítost nad pochybenou minulostí a snaha po lepší budoucnosti, ošklivost a bolest nad spáchanými hříchy, přestupky to zákona božího, vepsa-

Jest třeba znovu připomenouti, že nejvyšší triumf proroků nebyl charakteru uměleckého, nýbrž náboženského.

Nový zákon.

Knihy St. zákona i literární kritika uznala za umělecká díla vysoké ceny. Sloh, řeč knih novozákonních jest jednodušší, skoro se zdá, jakoby božská pravda chtěla cele zářiti ve své vlastní kráse a odmítala lidské okrasy. A právě v této novozákonní prostotě jest největší krása a půvab. Než i v Novém zákoně nalezneme krásné, překrásné partie: hymny, obrazy, paraboly, líčení i umělou prosu. Každý ze svatopisců má svoji individualitu a zvláštní krásu.

Pozorujeme-li obsah a komposici evangelií, přicházíme k závěru, že každé evangelium sleduje určitou pravdu, kterou se snaží vyzdvihnouti a dokázati. Výběr látky i podání jest tímto cílem podmíněno. Ne čistě historický cíl — podati životopis Kristův — určuje obsah i formu evangelií, nýbrž jako kázání evangelia, tak i knihy evangelií mají hlavně účel praktický: poučení, mravní výchovu a upevnění křesťanské víry. Vyličení života Kristova není svatopiscům hlavním cílem, nýbrž prostředkem k cíli.

Krásu evangelického líčení je v prostotě a věrnosti. Nenalezneme zde nikde mytologických aneb fantastických prvků jako v podvržených spisech, tak zvaných apokryfech. Evangelisté píší s pietou, s úzkostlivou snahou po věrnosti, zachovávajíce si ve výběru slov a v podání svou vlastní individualitu. Podávají obraz jednoho a téhož Krista různým způsobem podle okolností, které daly vznik knize, a podle čtenářů, jimž je evangelium určeno.

K vnitřní i vnější kráse novozákonních knih, hlavně evangelií se vrátíme ještě v některé z příštích statí.

ného již přirozeným řádem v srdce lidstva, osvětleného a doplněného přímým zjevením božím.

Ideálem je žít s čistým svědomím, t. j. vědomím, že plníme vůli boží. Avšak lodička života našeho nepluje vždy po tiché hladině vodní, objeví se mraky, zaburácí bouře, člun je zmítán brzy vzhůru, brzy dolů, až konečně je vržen na skalisko a rozbit ponechává své trosky hrozné hře vodní hladiny. A trosečník hledá záchranu, kde by se zachytil prkna a zachránil holý život. — Trosečníkem jest kdo hřešil. Rozbil si člun milosti boží, přátelství s Bohem. Kde najde záchranu? — »Čiňte pokání«, dí sv. Petr. Nemožno ovšem odstraniti to, co se stalo. Uznej tedy alespoň, že jsi chybil, jednal proti vůli boží, pros za odpuštění, naprav co můžeš, polepš se. Toť pokání.

Toho si bylo lidstvo vždy vědomo. Již u kmenů primitivních, u nichž se zachovaly stopy nejstarší lidské činnosti, nalézáme projevy pokání. U Semangů na poloostrově Malajském přinášejí oběť smíření za osobní hříchy tím, že za bouře něco své krve smíšené s vodou stříkají k nebi. Kulturně pokročilí národové vidí v hříchu provinění, jež vyvolává hněv a trest božstva a proto se snaží božstvo usmířiti pokáním spojeným s nějakým náboženským obřadem. Tak u Aztéků v starém Mexiku, v Babylonii, Egyptě, Indii, Číně, Japonsku. — Ano, vznikly docela družiny, řády, kde kajícíci, buď za svůj dřívější špatný život, nebo za hříchy jiných činí pokání a pečují o nápravu padlých, nebo o záchranu v nebezpečí hříchu jsoucích.

Písmo sv. Starého Zákona líčí nejen nutnost pokání, ale v hlavní své myšlence připravuje odpuštění v Bohem zaslíbeném Vykupiteli. Kolik tu vyznání a proseb, kolik tu výkřiků lítosti! Starý král v ž. 37 doznal: »Nemají pokoje kosti mé od tváří hříchů mých celý den chodím zarmoucený Ztrýzněn jsem a ponížěn příliš: řval jsem od lkání srdce mého.« — Poznám svou nepravost, uznal a vyznal veřejně svůj hřích. A na věčnou památku svého veřejného pokání napsal žalm 50.: »Smiluj se nade mnou, Bože, podle velikého milosrdenství svého!«

Smiloval se Bůh. Syn boží se stává člověkem, aby splnil tužby lidstva, aby hledal a spasil, co bylo zahynulo. Neposlušností hřeší lidstvo a proto poslušností svojí až k oběti vlastního života na dřevě kříže napravuje neposlušnosti lidské. A tak na kříži, až do nebes volající to kazatelně boží svatosti a spravedlnosti, získává světu svou obětí odpuštění, smír. opět boží přátelství a lásku. A když slavně z mrtvých vstal, hlásá světu: »Pokoj vám!«

A jakým způsobem se ho má světu dostat? Stojí mezi apoštoly a dí k nim: »Jako mně poslal Otec, i já posílám vás!« A to povědv vdechl na ně a řekl: »Přijměte Ducha svatého. Kterýmž odpustíte hříchy, odpouští jim se jim, kterýmž zadržíte, zadržány jsou.« — Hříchem jest Bůh uražen a proto zase může jen Bůh hříchy odpustiti. Odpuštění jest dílo boží všemohoucnosti, dílo opravdu nadlidské, božské. Proto také Kristus Pán jen jako Syn boží hříchy odpouštěl a apoštoly zpřinomocnil, aby z moci jeho, s iménem jeho, nad vinami lidstva rozhodovali a, činí-li pokání, hříchy mu odpouštěli. A kněz, zpovědník jest si vědom, že tuto moc obdržel od biskupa, nástupce apoštolů při svěcení na kněze a ustanovením za zpovědníka dostal právo ji vykonávati.

Pokání tedy v Církvi katolické získává kajícímu z rukou kněze odpuštění. Pokání tedy tu není pouhou cností, jak až posud bylo, nýbrž stává se svátostí; není jako cnost jen touhou, prosbou, snahou po odpuštění, iak až posud bylo, nýbrž jako svátost skutečně skrze kněze zpovědníka udílí odpuštění, ospravedlňuje člo-

věka, jest svátostí, viditelným znamením neviditelné milosti, Kristem Pánem ustanovenou.

A co žádá od kajícího? — Aby knězi - zpovědníku své nitro odhalil, aby vyznal, co učinil, projevil svou lítost a úmysl se polepšiti a za hříchy své zadosti-učiniti. Jen tak zpovědník může jako soudce rozhodnouti, co si kající zasluhuje, zda odpuštění či nikoliv.

Toť zpověď vyznání! Ovšem není příjemno vyvážeti rumiště, odstraňovati staré bahno, a přece je to nutno, má-li tam býti postaven dům. Tím více není příjemno vyznávati poruchy cnosti, maření milosti, vynáseti na světlo věci, které bychom nejraději pohroužili do temné hloubky. Ale i to je nutno, má-li srdce býti čisto a budova čistého života nově budována. Žádá od nás Pán tuto oběť; jeho láska ji však činí nesitelnou. Komu se vlastně zpovídáme? Ne andělům, ale lidem. Člověku, který zná mravní bídu lidstva, který sám často kajícně přikleká ke zpovědníci. Lidem, kterým Pán zavázal ústa pečeti tajemství zpovědního, dle něhož jsou povinni podstoupiti raději smrt mučednickou, než aby věc sebemenší ze zpovědi vyjeví. Člověku, který se raduje, když vidí, že má před sebou duši upřímnou, která jeho rozhřešením bude svatou. Není to moje myšlenka, nýbrž sv. Pavla, jenž píše: Každý kněz je brán z lidu a to takový, který by lítost mohl míti nad nevědomými a bloudícími, jsa též sám obklíčen slabostí a proto má obětovati za hříchy jak lidu tak i své.

Veliký úkol přejala Církev: prokvasiti lidstvo duchem evangelia pravdy a lásky, očistiti život lidstva a postaviti je opět do služby boží. Křtem přijímají lidé veliké požadavky mravovědy evangelní lásky k Bohu a k bližnímu. V boji života mají je plniti, osvědčiti svoji statečnost, jež přemáhá vše, svoji velkomyslnost. — A zase jsou to jen lidé slabí, křehcí. »Nic nebudiž měněno, co nám jest předáno«, jest jejím hlasem. Jest povolána hlásati, ukazovati cestu života, vésti po ní, ne aby slevovala ze svého idealismu, ale aby k němu povznášela, k ideálu svatosti nebešťanů. A tak jen znovu povzbuzuje klesající, ukazuje jim vzory velikých kajících, dnes světců, nabízí jim záchranu slovy sv. apoštola: »Jestliže vyznáme hříchy své, Bůh jest věrný a spravedlivý, aby odpustil nám hříchy naše a očistil nás od všeliké nepravosti.«

Jest něco velkolepého a vznešeného v upřímném vyznání a zkroušeném doznání. To dobře cítili první křesťané, kteří z pohanstva se obraceli ke Kristu a vyznávali hříchy své, více než my, kteří sv. zpověď pokládáme dnes za trvalý zvyk. Útěcha a radost jejich z tohoto obnovení v Kristu byla tak živá, že se i veřejně káli. Křesťané prvních století se podrobovali i veřejnému pokání, zvláště tehdy, když je Církev požadovala za veřejné hříchy, zločiny, jež daly světu pohoršení a provinilci veřejný ráz hanby. A od těch dob kolik tu dokladů! Zvláště v době velikonoční přiklekají v širém katol. světě zástupy lidí, učených, mladých i starých, bohatých i chudých, těch, kteří veřejně chybili i těch, kteří žijí v nejlepší pověsti. Poklekají a vyznávají, co by nikomu za žádnou cenu nebyli světili. co mělo zůstat skryto před celým světem, poslední záhyby srdce svého a kněz na místě božím nahlíží v ně a autoritou boží léčí, poučuje a těší.

Vpravdě obrovské divadlo na podiv nebi i zemi. Z lásky k Bohu a čistému svědomí splňují výzvu sv. apoštola: Přistupme tedy s důvěrou ke trůnu milosti, abychom dosáhli milosrdenství. — Přistupuj s důvěrou, bez úzkosti, přistupuj často si opakující slova marnotratného syna: Vstanu a půjdu k otci svému a vyznám jemu: Otče, zhřešil jsem proti nebi a před tebou. — Nalézají cestu k výšinám nebes za těmi, na něž vzpo-

mínáme; šťastní v oné radosti, již líčí Pán: »Pravím vám, že větší bude radost v nebesích nad jedním hříšníkem pokání činícím, než nad devadesáti devíti spravedlivými, kteří pokání nepotřebují.«

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

19. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: Dr. Alex. Titl, vyšehradský kanovník: Přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (I. část).

10—11 hod.: Slavná mše svatá z kostela Alžbětinek v Praze - Na Slupi (chorální).

11—11.10 hod.: Jan Chalupský, děkan, Beroun: Duchovní promluva na den.

20. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Dr. V. Janda: Z katolického života — duchovní četba.

22. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod. Msgr. Em. Žák, profesor: Stvoření světa v náboženské tradici.

24. listopadu, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: pí. Běla Dlouhá: Svatá Alžběta a český konvent Alžbětinek.

26. listopadu, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. Dr. K. Miklík, CSsR, přednáška z křesťanské nauky: Svátost manželství (II. část).

10—11 hod.: Slavná mše sv. z Dobříše.

11—11.10 hod.: P. Dr. Ondřej Korvas, CSsR., duchovní promluva na den.

27. listopadu, pondělí: P. I., B.: 15.30—15.45 hod.: Prof. ing. Hynek Schneider: Vidění a stigmata Terezie Neumannové z Konnersreuthu.

29. listopadu, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. A. Uher: Středověký kajčín na královském trůně (Karel IV.).

1. prosince, pátek: P. I., B.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban: Duchovní rozhovory.

3. prosince, neděle: P. I., B.: 5.45—6 hod. Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie.

6—7 hod.: Roráty ze svatováclavské kaple ve velechrámu sv. Víta v Praze.

7—7.10 hod.: Dr. Josef Hájek, bisk. sekretář: Duchovní promluva na den.

9.05—9.20 hod.: Dr. Čeněk Tomáško, profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Smrt.

4. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: Z katolického života — duchovní četba.

6. prosince, středa: P. I., B.: Dr. Bohuslav Roztočil, profesor: Vznik prvního slovanského písma.

8. prosince, pátek, svátek NP. Panny Marie: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, O. Cruc.: Přednáška z křesťanské nauky: Úcta Mariánská, úcta všech století Církve.

9—10.15 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ústí nad Orlicí.

10.15—10.25 hod.: P. Josef Merell, O. Cruc.: Duchovní promluva na den.

10. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Všeobecný soud.

9—9.45 hod.: Tichá Mše svatá (Missa dialogata) z kaple gymnasia v Praze XII., Londýnská ul. s liturgickým úvodem a duchovní promluvou prof. Františka Soukupa.

11. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: P. Jan Lebeda: Naše Betlémy.

13. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: prof. Karel Mirvald: První dobyvatelé Tibetu.

15. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.

17. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8—8.55 hod.: Tichá Mše svatá s rorátními zpěvy ze seminářského kostela Sv. Anny v Českých Budějovicích a promluvou Msgr. Dr. Antonína Melky.

8.55—9.10 hod.: Msgr. Karel Reban: Přednáška z křesťanské nauky: Peklo.

18. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: Z katolického života — duchovní četba.

20. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Marie Kučerová: Příprava rodiny k narození Páně.

22. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.

24. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

P. I., MO.: 8.45—9 hod.: P. Emanuel Mysliveček, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Nebe.

9—9.50 hod.: Tichá Mše svatá z farního chrámu v Moravské Ostravě s lidovým zpěvem a promluvou prof. Štěpána Herata.

24—1.30 hod.: Půlnoční pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta v Praze.

25. prosince, pondělí, Hod Boží vánoční: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

10.15—10.30 hod.: prof. František Falkenauer: Přednáška z křesťanské nauky: Povolání k Synovství Božímu.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z farního kostela sv. Martina v Třebíči.

11.30—11.40 hod.: profesor Karel Žák: Duchovní promluva na den.

16—16.45 hod.: Koledy z arciděkanského chrámu sv. Václava v Praze na Smíchově.

26. prosince, úterý, svátek sv. Štěpána: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

10.15—10.30 hod.: Msgr. Jaroslav Hlobil, děkan: Přednáška z křesťanské nauky: Milost pomáhající.

10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Uherském Brodě.

11.30—11.40 hod.: Prof. Rudolf Drábek: Duchovní promluva na den.

P. I., B.: Odpoledne v 16 hod.: Moravské písně a zvyky o sv. Štěpánu. Zpívá akadem. zpěvácký spolek »Moravan« v Brně.

27. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.45 hod.: Ing. Vilém Bitnar: Česká vánoční poesie (pásmo).

29. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.

31. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.15—8.30 hod.: P. Dr. František Suchomel, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Modlitba.

8.30—9 hod.: Tichá Mše svatá z chrámu sv. Tomáše v Praze III. se zpěvem koled.

9—9.10 hod.: P. Dr. Konst. Miklík, CSsR.: Duchovní promluva na den.

P. I., B.: 16—17 hod.: Děkovná pobožnost na ukončení občanského roku z chrámu sv. Jakuba v Praze.

1. ledna 1940, Nový rok: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. B. Spáčil, provinciál Jesuitů: Ideál duchovního rytíře.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.

10—10.10 hod.: prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den

Z domova.

Spolek sv. Rafaela, pečující u nás za vedení obětavého předsedy J. M. kanovníka Dr. O. Svece o naše vystěhovalce, má za sebou letos 11 roků obnovené záslužné činnosti. Spolková výroční zpráva, zasláná nám koncem října podává o tom výstižný obraz.

Svůj počátek má Spolek sv. Rafaela ve francouzském přístavu Le Havre, kde roku 1853 začal dp. P. Rethmann svou práci mezi vystěhovalci. V roce 1865 seznamuje mladého německého obchodníka Petra Cahensly s bídou vystěhovalců a vybízí jej, aby mu pomáhal vybudovati společnost pro ochranu a pomoc těmto nešťastníkům. Cahensly se toho nadšeně ujímá a již na katolickém sjezdu, který se v téže roce konal v Trevíru, líčí útrapy a bídu vystěhovalců tak přesvědčivě, že jeho návrhy, jak tomu odpomoci, byly jednomyslně přijaty. Na katolickém sjezdu v Mainz roku 1871 přistoupilo se k definitivnímu založení Spolku sv. Rafaela na ochranu katolických vystěhovalců. Roku 1878 obdržel Spolek sv. Rafaela doporučení Sv. Otce Lva XIII. a spolku byly uděleny plnomocné odpustky. 1882 zakládá se spolek v Itálii, a to na výslovné přání Sv. Otce. O rok později vznikl ve Spojených státech, 1887 v Belgii, 1890 v Rakousku a 1913 ve Španělsku. Český národ měl svého ochránce v Brehmen. Byl to vldp. František Prachař z Moravy, který od roku 1891 zastával úřad katolického faráře pro vystěhovalce. Plných 36 let svého požehnaného života věnoval vystěhovalcům. Jak velikou práci vykonal tento horlivý kněz-krajan od roku 1891 do 1914, naznačují tyto číslice: Měl 11.578 bohoslužeb pro vystěhovalce s dvojnásobným počtem kázání v různých slovanských jazycích, 1.980.923 vystěhovalců se s ním modlilo a 670.562 z nich přijalo sv. svátosti před odjezdem do zámoff. 150.353 dopisů napsal dp. Fr. Prachař a více než 16.461.388 RM prošlo

jeho rukou při výměně cizích peněz. Tento velký apoštol Spolku sv. Rafaela zemřel po krátké nemoci dne 12. května 1927. R. 1938 bylo tomu právě 10 let, co začal Spolek sv. Rafaela pracovat i v Praze mezi vystěhovalci. Byl založen roku 1926 vsdp. Msgr. Dr. Josefem Hanušem, metrop. kanovníkem u sv. Víta, a vldp. Dr. Janem Kaucským, profesorem náboženství v Praze. Tak započal, lépe řečeno pokračoval, spolek ve své činnosti, neboť existoval již za staré monarchie rakouské od r. 1890. Vlastní intensivní práce spolku začala však v říjnu 1928, když ministerstvo sociální péče dalo mu k dispozici místnost ve Státní vystěhovalecké stanici, která byla tehdy v nouzových barácích v Libni.

Co dělá Spolek sv. Rafaela? Informuje každého, kdo se chce vystěhovat, pečuje o vystěhovalce při odjezdu a po cestě, řeší sociální případy vystěhovačské, pátá po nezvěstných krajanech, obstarává listy z ciziny, vypravuje misionáře mezi krajany do zámoří, posílá četbu do zahraničí a udržuje národnost a náboženství mezi krajinami v cizině. Činnost jistě rozsáhlá a záslužná. Je proto katolickou a národní povinností podporovat Spolek v jeho snáhách, rozšiřovat vědomost o něm a zájem o jeho činnost, spolupracovat s ním a podporovat jej morálně hmotně. Adresa spolku: Praha II., Skolská 26. Kk.

PROSBA K ŠLECHETNÝM SRDCÍM.

Svoji pozemskou vlast Kristus Pán miloval. Nad budoucí zkázu Jerusálema zaplakal. Nikde však nečtete v Písmě sv., že by byl Spasitel navštívil své rodiště Betlém. Neposkytli obyvatelé betlémské sv. rodině a Jemu při narození potřebného přístřeší. Chceme mu postavit nové přístřeší, nový chrám v Kařeze. Tolik ho tam potřebujeme. Máme do kostela v Mýtě z obce Cekova 4 1/2 km, z Kařeze 5 1/2 km, z Kařízka 6 km a jsme v horách. Sbíráme již šest roků na náš kostelík.

Prosíme Vás, pomozte nám. Použijte přiložené složenký Okresní hospodářské záložny ve Zbiroze, kde máme účet. Není-li přiložena, za 5 hal. dostanete na poštovním úřadě složenký, na niž napište číslo 97938 »Spolek pro postavení kostela v Kařeze« Spasitel Vám odplatí stonásobně!

LITERATURA.

Karel Procházka: **Pohledy do dějin svatých obrázků.** Nákladem autorovým, expeduje knihkupectví »U sv. Jindřicha« B. Rupp, Praha II., Jindřišská 25. Cena 30 K. Po Sormově a Krajčově krásné knize o Mariánských sloupech objevuje se na knihkupeckém trhu další hodnotná kniha horlivého sběratele a vzácného znalce drobné náboženské ikonografie vdp. vikáře a čestn. kanovníka staroboleslavského K. Procházky, který tak ku svým cenným (bohužel že již rozebraným) dřívějším knihám o Betlémech a Lidu českém, připojuje další dílo zpracovávající u nás myslím po prvé, tento obor náboženské ikonografie. Kniha i při nutném zření k odbornému zpracování, je psána lidově a přehledně a bude velevítanou pomůckou všem, kdož jsou sběrateli v tomto oboru. Ze jich není málo, vím z vlastních poznatků. Ti všichni budou vdp. kanovníkovi vděční za jeho průkopnické dílo, doplněné řadou křídových příloh se šťastně volenými ukázkami obrázkových typů. Snaživému knihkupectví p. B. Rupp, které převzalo expedici, přejeme, aby tuto tiskařsky vzorně vypravenou knihu mohlo co nejvíce rozšířit. Kk.

Rozeumem ke zdrojů pravdy. Napsal Dr. Jaroslav Beneš. Nakladatelství Kropáč a Kucharský, Praha II., Spálená 23. Stran 148. Cena K 15.—. Autor zabývá se v tomto spise nejdůležitějšími otázkami, týkajícími se duše, pravdy a Boha. Odpovídá na tyto otázky s hlediska čistě rozumového, podle zásad zdravé filosofie.

Novinky z Frýdku. Exerciční dům ve Frýdku vydal tři nové brožurky: Věk sociální spravedlnosti a lásky, napsala Dr. A. Svobodová (Životem č. 325), pojednává o tupeném středověku a jeho sociálních institucích. Dokonalá lito (Životem čis. 326) poučuje o nejdůležitějším prostředku spásy. Milosrdný samaritán (Životem č. 327) dává návod, jak máme zacházeti s nemocným. Cena každé brožurky 50 hal.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Z Vatikánu. Kristus a Cesar v misích. Pod tímto heslem proslovil Mons. Constantini, sekretář posv. kongr. pro šíření víry, dne 19. X. přednášky v Gregoriánské universitě v Římě. Slovnitý řečník opíraje se o Písmo sv., sv. Pavla a první mučedníky, zdůraznil božský charakter katol. misí a podrobil zkoumání politické vlivy, které se neodvratně uvádějí do pohybu koles velkého misijního stroje. Pojem a praxe církve dá se shrnouti do této věty: »Misiologicko-politická norma je dána

jasně Kristem samým: Císaři co jest císařovo, Bohu co jest božího«.

Křesťanství se nepředstavilo světu jako náboženství jednoho národa, ale jako náboženství lidstva. Tak vzniká zásada o dělení duchovní a světské moci přes nevyhnutelné vzájemné zasahování již v prvních letech církevní misijní činnosti.

Pak citoval řečník jako doklad jasné ctihodné dokumenty posledních dvou papežů Benedikta XV. a Pia XI., kteří růstu misí věnovali velkou část své činnosti.

Mons. Constantini potom přešel od principů k praksi a mluvil o dnešním stavu misí, aby se konečně vypořádal s těžkým a rozšířeným omylem, totiž chybnou představou, jakoby misionáři byli cenní šířitelé národního myšlení a vlivu svých vlastních tým, že v dalekých zemích by mohli připravit cestu politickému vlivu a obchodu vlastních států. Těžký omyl, který musí být konečně odstraněn, pravil řečník. A učinil to sám se stálým poukazem na pokyny Svaté Stole, které v této věci byly vydány. Řečník však mluvil také na základě vlastních zkušeností a praxe jiných a uvedl jasná a otevřená doznání státníků, kteří uznali, že misionář nesmí být zakukleným konsulařním agentem a že jest jen tehdy dobrým misionářem, když se drží stranou každé politiky, neboť i jinak, aniž by chtěl, získává své vlastní přátele.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Slovensko. Tělo Andreje Hlinky bylo 30. srpna přeneseno z krypty kostela jesuitů do zvláštního mausolea zřízeného při farním chrámu v Růžomberoku.

Jugoslavia. Jugoslávský statistický ústřední úřad sdělil nedávno, že za dobu od 1. prosince 1918 do ledna letošního roku vzrostl počet obyvatelstva v Jugoslavii z 11.6 milionů na 15.6 milionů, tudíž o 35%. Město Bělehrad má nyní přes 400 tisíc obyvatel.

Záhřebská katedrála se opravuje. Je to jedna ze starobylých památek církevního umění, která v r. 1880 byla poškozena zemětřesením. Nyní se opravují věže. O mohutnosti stavby svědčí, že jen na lešení kolem jedné věže bylo třeba 40 vagonů dřeva v ceně 200 tisíc dinarů. Tesařům za postavení lešení bylo vyplaceno 330 tisíc dinarů.

Zlaté kněžské jubileum slavil letos o prázdninách P. Anđelko Orlandini, Ord. Praed., narozený r. 1866, který svým apoštolským působením stal se zakladatelem moderního apoštolátu mezi bratry Chorvaty. V r. 1918 byl jmenován provinciálem dominikánské provincie v Jugoslavii. Období svého provinciátu zvětšil postavením překrásného dominikánského gymnasia v Bolu na ostrově Braču (gymnasium je postaveno přímo na mořském pobřeží) a kláštera s chlapeckým konviktem na periferii Záhřebu.

Velkou výstavu ovoce chorvatské banoviny měli v Zagrebu ve dnech 7.—18. září. Bylo tu 75 stánků, v nichž 1632 pěstitelé vystavovali 4876 různých druhů ovoce. Hlavním ovocnářským produktem v Chorvatsku jsou jablka a švestky, známé u nás pod jménem bosenské, jichž se letos urodilo 19 tisíc vagonů. Z nich bylo 10 tisíc vagonů určeno k výrobě rakije, zbývajících 9 tisíc vagonů bylo vyvezeno nebo jinak spotřebováno. Poslední ovocnická výstava v podobném rozsahu konala se v Chorvatsku před 33 roky.

Vinobraní ve Slavonii je lidovým svátkem a dnem zpěvu. Poslední 39./40. dvojčíslo katolického chorvatského časopisu »Obitelj« popisuje slavnost vinobraní na farní vinici. Sejdou se k ní všichni farníci z místa i z přifařených obcí, hlavně mládež, jež při práci závodí ve zpěvu národních písní. Při obědě, který začíná společnou modlitbou, děd Ilja, (75letý stařec), vypráví staré pověsti a zkazky hlavně z dob tureckých nájezdů a zpívá. Vypravování a zpěv jej tak rozechvějí, že vezme do rukou národní hudební nástroj — gusle — a hraje směsici smutných i veselých písní, které přítomní zpívají ssebou. Večer dostupuje veselí vrcholu. Zpívají se opět národní písně a tančí národní tanec kolo.

Z EVROPY.

Belgie. Letošní svátek Krista Krále byl též v Belgii dnem modlitby. V bruselské katedrále sv. Guduly celebroid pontifikální Mši svatou belgický primas kardinál van Roey. Při bohoslužbách zpíval prosíuý sbor katedrály malínského Palestřinovu mši »Iste Confessor«. Po evangeliu měl kardinál kázání v řeči francouzské a holandské. Bohoslužbě byl přítomen král Leopold a zástupci úřadů.

23. října letošního roku uplynulo 40 let od jmenování Msgra Tomáše Heylena biskupem namurským. Biskupské svěcení přijal 30. listopadu r. 1899 a je 26. biskupem této církevní provincie. Vzdor svému vysokému stáří (83 roků) je stále zářivým příkladem neúnavného pracovníka a duchovního pastýře. Zvlášť horlivou činnost vyvinul jako mnohaletý předseda Stálého výboru mezinárodních eucharistických kongresů. Msgr. Heylen je nositelem hodnosti doktora theologie a filosofie a příslušníkem řádové rodiny sv. Norberta.

Podle posledního zjištění slouží v belgické armádě 1392 kněží a 208 seminaristů, dále 284 řeholníci a 299 řeholních bratří-laiků.

Holandsko. Stav katolického školství v Holandsku nejlépe osvětluje těchto několik dat: Počet katolických obecných škol zvýšil se oproti r. 1937 o 20, počet žactva o více než 8 tisíc. Všeho žactva na obecných školách bylo v Holandsku k 1. lednu letošního roku přes 1 a čtvrt milionu, z čehož přes 40% navštěvuje katolické školy. Jsou tudíž katolické školy v Holandsku co do počtu žactva na prvním místě.

Irsko. Mírové triduum konalo se z nařízení irského episkopátu před svátkem Krista Krále ve všech irských kostelích za neobyčejné účasti věřících.

Itálie. Vnitřek kostela sv. Františka v Assisi bude odborně opraven. Zejména je třeba vyčistiti proslulé Giottovy fresky, které velmi utrpěly vlhkostí, prachem a rozpadáním zdí. Zdi budou proto vyspraveny a fresky zbaveny prachového nánosu. Podle lateránských smluv z r. 1929 stala se basilika sv. Františka papežským majetkem. Opravné práce řídí zvláštní papežská komise.

Turinské archeologické museum uchovává vzácný »papyrus králů«. Je to seznam 285 králů nejstarší doby sahající k r. 1211 před Kristem. Papyrus obsahuje též některé údaje dějepisné a hospodářské. Je sepsán dolnoegyptským znakovým písmem a má velikou historickou cenu. Papyrus byl nyní odborně konservován profesorem turinského musea Farinou.

Náhlé uzdravení v Loretu. Dovídáme se o něm z vatikánského listu »Osservatore Romano«, který přinesl podrobnou zprávu lékařské komise vyšetřující tento případ. Jde o Brunona Baldiniho, bývalého vojáka světové války. Při dopravním neštěstí v r. 1934 byl těžce zraněn. Po převozu do nemocnice byl po 10 dnů v bezvědomí. Lékaři zjistili těžkou zlomeninu lebeční kosti a ztrátu řeči. Za dva měsíce byl Baldini z nemocnice propuštěn. Nemohl mluvit, a jen s velkou námahou vypravil ze sebe několik nesrozumitelných zvuků a trpěl častou závratí. Zdravotní stav nijak se nelepšil. V r. 1935 byl opět delší dobu v bezvědomí a když se probíral, zůstal němým. V červnu r. 1938 zúčastnil se Baldini pouti nemocných do Lorety. Druhého dne pobytu v tomto poutním místě cítil, že je zdrav. 12. června vyšetřovala jeho případ lékařská komise. Po návratu z pouti lepšil se jeho celkový stav vřichledě a brzy byl opět schopen pracovat a dostal místo v jistém obchodě. Letos 25. září vyšetřovala jeho případ opět zvláštní lékařská komise 4 lékařů, kteří zjistili, že kdysi němý pacient mluví nyní zcela plyně. Jen na lebec zůstala jako památka prohloubenina po zlomenině. Komise lékařů prohlásila, že Baldiniho náhlé a trvalé uzdravení nedovede vysvětliti přirozenou cestou.

Švédsko. Dominikáni přišli do Švédska brzy po zřízení svého řádu a založili tam proslulé opatství v Sigtuně. Ještě dnes je budova opatství a chrám nejkrásnější stavitelskou památkou ve Švédsku. Jeden z prvních Dominikánů působících ve Švédsku, jménem Bohumír, setkal se r. 1219 v Bologni se svatým zakladatelem řádu Dominikem, který Bohumírovi přidělil několik řádových spolubratřích, s nimiž se též odebral do Švédska, kde zakrátko vznikly další kláštery v Lundu, Kalmaru, Halmstadě. Skenninge, Wisby a později i ve Štokholmu. Arcibiskup Olaf z Upsaly vyhnal sice na čas Dominikány ze země, ale tito se zanedlouho vrátili zpět a jeden z nich, Jarler, stal se r. 1237 dokonce Olafovým nástupcem na arcibiskupském stolci v Upsale. Na upsalském stolci vystřídal se potom celá řada biskupů z tohoto řádu. Na počátku reformace měli Dominikáni ve Švédsku

43 mužské a 4 ženské kláštery. Mateřským klášterem a střediskem celého řádu v severských zemích byl řádový dům v Sigtuně. Žilo v něm stále na 40 mnichů. Zánikem katolické církve v době reformace byl zpečetěn i osud řádu, jehož majetek zabavil král Gustav Wasa. Dnes je ve Švédsku toliko jediný dominikánský klášter ve Štokholmu s několika mnichy.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Japonský učenec, profesor císařské university v Tokiu, Masaha, vrátil se nedávno ze studijní cesty Evropou. Na veřejné přednášce vylíčil svoje dojmy ze zájezdu do Evropy a prohlásil: Katolická církev je nejmocnější, nejdokonalejší a nejvznešenější zřízení, které znají dějiny lidstva. Střediskem pravého křesťanství je Řím.

Společnost katolických nemocnic ve Spojených státech měla nedávno svoje výroční shromáždění (již 24.) v místnostech university sv. Markéty v Milwaukee. Společnost sdružuje přes 700 ústavů ze Spojených států a Kanady. Shromáždění bylo přítomno na 2000 lékařů, ošetřovatelek a duchovních správců nemocnic. Na 50 biskupů vyslalo svoje zástupce. Svaz naváže nyní ještě těsnější spolupráci s církevními úřady. Současné konaly se porady zvláštního výboru pro výcvik ošetřovatelek, jichž se zúčastnilo na 500 osob. Při závěrečné schůzi složili přítomní slib: Zavazujeme se žiti s Kristem. Vidíme Krista v každém nemocném a sloužíme mu v osobě našich pacientů. Budeme se snažiti, abychom sblížili s Kristem všechny, kdož jsou světení naší péči.

Zájem o Písmo svaté šíří se potěšitelně ve všech zemích, nejvíce v Americe. Napomáhají tomu zejména biblické společnosti (též katolické). Nyní podle amerického vzoru byla založena takováto katolická společnost i v Brasílii. Vydává též čtvrtletní list věnovaný biblickým snahám. Společnost vytkla si za cíl rozšířiti Písmo svaté nejen v rodinách, ale chce je dáti do rukou každého věřícího jednotlivce.

Pravda vítězí — také v misích. (Funing, Čína). — Klidná trpělivost, hrdinná horlivost v duchu lásky s napětím všech sil přivádějí každé dílo k úspěchu. Tak zrají také apoštolské práce ve vikariátu Funing, kde španělští dominikáni stavějí pěkné kostely, sirotčince, apoštolskou školu pro příští učedníky sv. Dominika a skvostný seminář pro vzdělání domorodého kněžstva. Sestry sv. Pavla ze Chartres, misijní dominikánky z Pamplony a »Minimas« od Nejsv. Srdce věnují se opuštěným dětem.

Tu přišel nepřítel a zasel koukol mezi pšenici. Počátkem roku 1937 ohřivali již lidé dávno vyvrácenou pomluvu, že cizí řeholnice zločinně obchodují svěcenými dětmi. Na štěstí se věci ujaly úřady a prohlásily veřejně, že obvinění je pustou lží.

Ale nepřítel nedal se odbýti. Byl učiněn pokus získati si víru lidu tím, že se tvrdilo, že jsou fotografie dětí, které byly dopraveny do sirotčince rozkoukávány a spáleny. Policejní ředitel se chopil věci nešikovně tím, že dal vyzdvihnouti z hrobu tři děti, které byly přineseny do města a tam zemřely. To způsobilo divoké bouře rozčileného lidu, který žádal, aby sirotčinec byl zapálen a řeholnice aby byly předem popraveny. Zákrokem šlechetného lékaře bylo tomu nejhoršímu zabráněno. Vydal svědectví pravdě a prohlásil, že ohledání mrtvol prokázalo úplné přirozenou smrt dětí a že orgány a údy dětí jsou neporušeny. Mandarin potvrdil úřední vyhlášku tento nále z tak se slzy řeholnic a věřících proměnily v radost.

Následovalo vysvěcení lurdské jeskyně v ústavu, které se stalo projevem velké důvěry a přichylnosti obyvatelstva k řeholnicím. Súčastnili se i pohané. (Fides.)

Vzrůstající zájem čínských protestantů o pravdy katolické víry. (Peking.) — Jistý počet studentů známé mezináboženské university Yenching pozval nedávno profesora katol. university v Pekingu, aby proslavil přednášku o katol. stanovisku k manželské rozluce. To byla přirozeně příležitost poukázati na klasickou encykliku Pia XI. o křesťanském manželství.

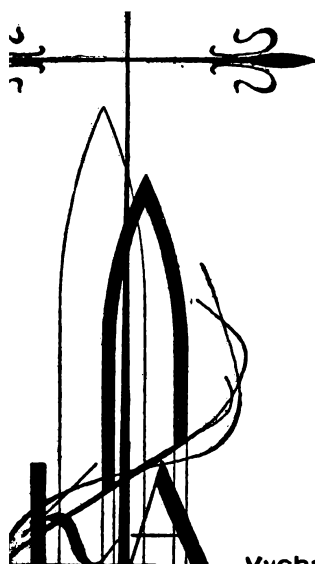
Zájem a oceňování katolické věrouky a mravouky náboženskými společnostmi v Číně působícími je stále větší. Tak před několika měsíci musili hong-kongští jesuité uspořádati přednášky dokonce na tamním ústředním protestantském semináři.

Na podobné přednášky obdržel zvláštní pozvání P. Rodríguez z anglikánského semináře v Pekingu. Počátkem r. 1939 byl přizván jeden jesuita v Pengpu k přednáškám na tamní městské střední škole.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatozáclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí čis. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čis. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čis. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 1. prosince 1939.

č. 19

Chválu vzdejme svrchovaně Nejsvětější Matce Páně!

8. prosince vede nás Církev svatá do tiché světničky svaté Matky Anny, kde byla počata první a jediná žena bez poskvrny prvotního hříchu: **M a r i a !** Zajásalo všechno stvoření a zvláště spravedliví na věčnosti, jimž prvotní hřích našich prarodičů zabránil vstup do radosti věčné. Zajásali kající hříšníci, neboť přišla záruka odpuštění a smytí jejich vin. Chválili Pannu vyvolenou nebesa i země a od té doby blahoslavili ji všichni národové. Proto i my dnes na prahu Neposkvrněného Jejího početí zapějme v srdcích svých chvalozpěvy radosti a díkyčinění Boží Rodičce a všemohoucímu svému Stvořiteli za nekonečné a nevýslovné milosrdenství a lásku k lidskému pokolení: **Svatá Maria!** Jak sladce zní Tvé jméno, vyzýváme je dnes ve vši své pokoře, v radosti i v trpkém soužení, v ruce Tvé přesvaté skládáme veškeru naději svou. **Svatá Boží Rodičko!** Blahoslaví Tebe i český národ, neb i jemu Jsi přinesla světlo věčné slávy, i jemu Jsi se stala pramenem radosti. **Svatá Panno panen!** Překrásná ve Svě čistotě, přelibezná ve Svě svatosti, že Bůh vyvolil Tě za stánek Svůj! **Matko Kristova!** Na kolenou s neomezenou oddaností vzdáváme hold Tvému mateřství. **Matko Božské milosti!** Prameni a zdroji všech cností, jež uštědřil nám náš Pán a Otec nebeský. Otevři přelaskavě štědrou ruku Svou a rozdávej hojně z milostí, jež Tobě světil Pán! **Matko nejčistší!** Duše své hříchy obtěžené klademe v náruč Tvou, kajeme se zkroutěně ze svých vin a voláme k Tobě: **Matko dobrotivá!** při nás stůj a vypros nám odpuštění! **Matko nejčistotnější!** Jaká z Tebe vane libá vůně rajských květů věčné blaženosti. Tisíckrát Tě pozdravujeme! **Matko neporušená!** **Matko neposkvrněná!** Velebí duše naše Hospodina, že On ve Svě dobrotě oděl Tě stkvoucím rouchem čistoty a svatosti, jíž rozšiřuješ i v naší duši. **Matko přemilá a předivná!**

Kdo by Tě nemiloval a kdo by neoslavoval pro Tvé láskyplné a milosrdné srdce, jež každému otvíráš. **Matko dobré rady!** Za všechny ušlechtilé myšlenky a pocity, za svá dobrá předsevzetí, jež nám vnuká naše duše, když Tebou se obírá, buď nastokrát uctěna! **Matko Stvořitele a Spasitele!** Velebíme nekonečnou moudrost Boží, jež tak divuplně spojila Tvé mateřství. Naše srdce jásá Tobě vstříc **Matičko Boží!** **Panno** nejmoudřejší, ctihodná, slavná, mocná, dobrotivá a věrná! S anděly nebeskými oslavujeme Tvoji ušlechtilou mysl, Tvoje důstojnost u nebeského Otce nás z prachu pozdvihuje, Tvá moc, dobrota a věrnost ujišťuje, že prosím našim duším můžeš, ráda a jistě vyprosíš hojnost Boží milosti. Ty Zrcadlo spravedlnosti a Stolica moudrosti! Jako v čisté studánce vidíme mocnou Tvoji přímluvu, jež moudře k duchovnímu našemu prospěchu dává průchod Božské spravedlnosti jak na zemi tak na nebi. Proto z vděčnosti srdce Tebe vyzýváme, tys v pravdě Příčina naší radosti, tys Nádobou, z níž čerpáme duchovní svůj život, svoje spojení se Spasitelem, tys pravá Růže naší duše, Věže Davidova a ze slonové kosti, Dome zlatý a Bráno nebeská! Jakou sladkou důvěrou naplňuješ naše srdce, kdo by Tě nevýval, když nás v nouzi podpíráš, záříš na Svém trůně jako zlaté slunce a otvíráš Svými zásluhami bránu nebes všem, kdož se k Tobě utíkají. Ty Hvězdo jitřní, Jitřenkou Jsi nového života, svítíš ve tmách života, Uzdravení nemocných! **Chvála Tobě** za to, že hojíš muka tělesná i duševní! **Útočiště** hříšníků a **Potěšení** zarmoucených! Nemáme slov, abychom Ti dostatečně poděkovali, že tolik za shlázení našich provinění oroduješ a že naplňuješ důvěrou a klidem bolem schvácené naše nitro. **Chvála Tobě,** **chvála neskonálá,** **Pomocnice** křesťanů, vždyť nebylo slycháno, že bys koho opustila, když k Tobě bylo vo-

láno. Ty, Královno všeho tvorstva na zemi, Královno kůrů nebeských, po Bohu naše největší naděje. Přijmi tento skromný chvalozpěv. Na konec pak vyslyš prosbu vroucí. Panno svatá, Boží Máti, přej mi dítětem Tvým se zvátí. Po dny žití, v smrti chvíli, v dobách štěstí, i když kříž bedra tlačí, duše kvílí, k Tobě chci se stulit blíž! Jen přej, Panno Boží Máti, ať smím dítětem Tvým se zvátí! Matko, v Tobě naději zakládám, Matko, k Tobě volám, k Tobě lkám. Matko dobrotvá při mně stůj, Matko mocná, Ty mne ochraňuj. Matko přijď a modlit se mne uč, Matko přijď a zápasit mne uč, Matko přijď a jen se neodluč! Můžeš přispět, vždyť Jsi nejmocnější, chceš mi přispět, vždyť Jsi nejlaskavější, jistě přispěješ, vždyť Jsi nejmilosrdnější! Milosti Matko, slyš naše hlasy, jež záříš hříšným na cestě spásy! Jsi naděj země a nebes zdobou, záštitou smutným před světa zlobou! Kdo marně vzýval mocnou pomoc Tvou, kdy oslyšelás prosbu dětinou? Proto v bolu, těžkém kříži, v Marii skládám naději svou a to věřím, až se smrt přiblíží, že Maria bude ochranou, a že nebes zář mi svitne, neb Maria proseb mých nezamítne. Tisíckrát buď pozdravena a na věky uctěna neposkvrněná Matko Boží i Matko našeho národa!

Křesťan.

Dr. Josef Hájek

Jaký má být náš advent.

Advent! Kolik krásy skrývá v sobě toto slovo! Kdo by tu nevzpomínal na krásné mládí, kdy jsme v tyto dny spěchali na roráty. Všude kolem bývala ještě tma, jen cestou k osvětlenému kostelíčku se kmitala světélka a v nich se mihaly zachuchlené postavy; a ve chrámu znělo velebné: Ejhle, Hospodin přijde, a všichni svatí jeho s ním. Rosu dejte nebesa shůry a oblakové dštěte Spravedlivého. Ale jak krásný je teprve advent očima

víry! Tu nám uvádí na mysl trojí příchod Páně, trojí velké očekávání lidstva: Nejprve jeho narození před 2000 lety. Pak jeho příchod na konci světa, jak o něm mluví evangelium a konečně příchod Páně do srdcí lidských. První se již stal, druhý nás čeká se vši svou určitostí a hrůzou, ale obojí má být pobídkou k příchodu třetímu, aby totiž Kristus sestoupil do naší duše, v ní kraloval a ji pozvedl k bohumilému životu. Stane-li se tak, nebude marné jeho narození, nebude hrozný jeho soud.

Tomuto nejhlavnějšímu adventu, příchodu Kristovu do duše člověka, jest také věnována krásná epištola s v. Pavla: »Bratří, víte, že jest čas, abychom již ze sna povstali; neboť nyní jest blíž naše spása. Noc pokročila, den pak se přiblížil. Odložme tedy skutky temnosti a oblecme se v odění světla. Jako ve dne počestně choďme: ne v hodování a opilství, ne v smilstvu a nestydatostech, ne ve sváru a závisti, nýbrž oblecete se v Pána Ježíše Krista«.

Vzácná to slova: projděme proto krátce jejich smysl.

Jest čas, abychom ze sna povstali. Je tomu již více než 1900 let, co tato slova se rozléta světem, ale jsou stále stejně účinná v tom, jak drtí naši pychu a všechn sebeklam. Zakládáme si tak často na vlastním životě a co jsme dokázali, a necítíme, že tomu ve skutečnosti tak není. Jak mnohý si namlouvá, že je docela hodným člověkem, — jak se s oblibou říká »dobrým katolíkem«, — a zatím se velice mylí a druzí si to o něm vypravují, neboť je nesnášenlivý, podvádí, šidí druhé (v obchodě a pod.), své děti vychovává nesprávně, do kostela jde jen podle svého volného uvážení a zapomíná docela na sv. svátosti, žije tak bez Boha a bez jeho milosti. Hle těm všem, — ať jsou vážení či prostí, ať bohatí či chudí, nechť stojí v čele či poslouchají, — platí stejně bezohledná, ale upřímná slova Pavlova na počátku adventu: Je čas, abychom ze sna povstali, t. j. učiniti konec tomu, co není životem, ale jakýmsi matným snem.

P. Dr. J. Urban:

Vraťme se!

Dokud mluvíme o příjemných podmínkách křesťanského života, to se každému líbí a náramně schvaluje požadavky evangelia. Jakby také ne? Kdopak by nesouhlasil s požadavkem vzájemné lásky nebo pravdomluvnosti a upřímnosti. Ovšem, kdo by nesouhlasil! Ale když na to dojde, aby byl člověk upřímný, kde ho upřímnost zahanbí, aby byl laskavý, kde ho popadl hněv, tu bývá náhle po všech sympatiích k zákonu lásky. . . My lidé jsme totiž stvoření, která velmi věle a věrně milují — sebe samy. A pokud jakýkoliv příkaz Boží nám hovoří, potud velkomyslně příznáváme Pánu Bohu jeho dobrotu. Ale je-li náhodou dobrý k někomu jinému a uzná-li, že také potřebujeme ve své libovůli výchovy, tu je hned na jazyku velmi hbitá otázka: »Kdyby byl Pán Bůh, tak by . . .« Již to řekl, — ne sice správně, ale podle skutečnosti, — sofista Protagoras: Anthropolos metron panton, že totiž každý soudí podle sebe. Jenže zákon Kristův je zákon Boha nejvyššího svatého a spravedlivého. Zákon nejsvětější jest dán podle Boží svatosti a ne aby hověl lidským žádostem. V tom je také jeden z velikých rozdílů mezi náboženstvími svobodnými a nesvobodnými. Taková svobodná náboženství, — ať už výslovně nebo mimoděk, ale přece v skutku, — mají za střed člověka a snaží se člověku vyhověti. Kdežto náboženství, chcete-li je nazvat nesvobodným, ať takovým není, — vše

soustřeďuje a posuzuje kolem nejsvětější vůle Boha, na kolik ji můžeme nejvíce a jistě poznati. A tak také obsahuje zákon Kristův mnohé požadavky, které jsou proti lidským tužbám a choutkám. A jsme-li Kristovi, nesmíme jich otupiti ani zamlčeti.

A tak také náleží k základním vlastnostem Kristovy vlády v lidstvu slovo pokání. My totiž, jak se všeobecně uznává, pokání nepotřebujeme. My totiž máme zlé doby, plno práce, tedy nemůžeme na takové věci myslet, které jsou ostatně pro nějaké středověké mnichy. Ale což kdybych se s Vámi spojil, když tak přísně domlouváte svému chlapci, aby už jednou přestal stále kopat míč i učení a kopal obojí méně. Řeknu-li Vám, že na něm chcete, aby začal dělat pokání, pak myslím, že řeknete: »To tedy ano«. Nuže, vidíte: pokání ve smyslu evangelia není snad popel a posty a bdění a nevím co ještě si pod tím představujete. Pokání jest obrát život.

A to potřebujeme. To rozhodně potřebujeme. Ano, otevřené slovo. To je nejspodnější příčinou, proč Bůh dopouští různé přírodní i lidské katastrofy, ač my dětinsky posuzujeme pouze jejich nejbližší povrch a jejich bolestivost. Nejvlastnějším pochopením všech hromadných strastí i jednotlivých bolestí jest obrát. Abychom se vzpamatovali. Dokud budeme říkat pouhými slovy, že se děly a ději chyby, že se musí stát náprava, ale dokud nepřestanou řemeslníci odbývat práci, jiní opět přepínat s malou poctivostí propočty, a jiní dělat škodu zaměstnavatelé, ať už soukromému

A apoštol Páně dodává: J i ž ! Již je čas! T. j. teď právě jest čas, teď v adventě, kdy jsou skončeny polní práce, příroda odpočívá; teď, kdy »n o c p o k r o č i l a a d e n s e p ř i b l í ž i l«, den svátků lásky, vánoc, kdy vše má býti nové, lepší. — Nebo s n a d z n a m e n á t o »j i ž« n ě c o v í c e ? Že již tolik je promarněno, že je již tak pozdě?! Snad už tu je dospělý věk, snad již stáří a zbývá jen několik roků, ano několik jen dní života, takže opravdu »noc pokročila a den se přiblížil«, den smrti, den Božího soudu! Tím více tedy platí: Je čas ze sna povstati. — Dr. Oberhammerlíčí ve své knize »Beispiele aus dem Leben« poslední okamžiky jednoho umírajícího: leží skleslý a bez zájmu hledí do prázdna. Najednou se vzchopil a volal: Zavolejte jej, zavolejte jej! — Koho, ptají se známi kolem lůžka. — Čas, ach čas, můj ztracený čas! Šeptá umírající a klesá do podušek. — Ó kéž bychom pochopili, co znamená pro náš život toto slovo Pavlovo: Je čas, abychom ze sna povstali! Co tedy činiti? I na to odpovídá epištola: O d l o ž m e t e d y s k u t k y t e m n o s t i a o b l e c m e s e v o d ě n í s v ě t l a . Co to znamená? To, co učinila Magdalena, když se jí dotkla slova Spasitelova a ona poznala svůj hříšný život. Tu neměla již pokoje, až padla k nohám svého Mistra, a nic se nestýchajíc lidí kolem, s pláčem mu líbala nohy a vyznávala tak svou velkou vinu, až uslyšela: Odpouštějí se jí hříchy mnozí, neboť milovala mnoho... Víra tvá tě spasila, jdi v pokoji. (Luk. 7.) — Nebo sv. Pavel sám může nejlépe říci, co znamená odložiti skutky temnosti a obléci se v odění světla, když u Damasku, soptě hněvem proti Kristu, je sražen k zemi, se které povstává jako jeho největší apoštol. — Nebo sv. Augustin, který tak dlouho zápasil mezi neřestí a polepšením, až právě čtením této epištoly se obrátil. V 7. a 8. hl. svých Vyznání popisuje podrobně tento dlouhý boj s vášněmi, které jej chtěly znovu a znovu strhnouti do bývalého života. »Tahaly mě«, praví obrazně, »za šat mého těla a šeptaly mi: Ty nás opouštíš? Od nynějška již nemáme býti s tebou, již

nikdy?« Tu pojednou slyší tajuplný hlas: Vezmi a čti! Otvírá Písmo sv., které nechal ležeti malomyslně vedle sebe na lavici, a náhodou — či spíše řízením Božím, padá jeho zrak právě na slova epištoly sv. Pavla: »Ne v h o d o v á n í a o p i l s t v í , n e v e s m i l s t v u a n e s t y d a t o s t e c h . . . , n ý b ř ž o b l e c m e s e v P á n a J e ž í š e K r i s t a.« A tato slova rozhodla o celém jeho životě, tak mocně, že za krátko jej vidíme v rodném Karthagu, odkud kdysi utekl, jako biskupa-světce, vzor sebezapírání a spisovatele knih, nad něž snad člověk krásnějších nenapsal.

T o t e d y v o l á i k n á m a d v e n t O d l o ž s k u t k y t e m n o s t i a o b l e c s e v o d ě n í s v ě t l a ! Advent není jen idyla, jen milá vzpomínka; to je doba nejvyšší vážná, důležitá a nutná pro srdce člověka! Po celoročním shonu nalézá tu duše chvilku klidu od světských marností, aby se opět zocelila a posílila. A to zvláště platí pro duši mládeže. Proto odedávna byly v adventě přísně zakázány všechny tance a rušné radovánky, a to platí i podnes. Proto se těžce prohřešují proti Bohu a sobě jinoši a dívky, jež si jich neumějí odepřít, tím více však hřeší rodiče, když jim to dovolují, a ti, kdo v adventě zábavy taneční konají. Advent byl vždy a má býti právě dnes dobou Boží, dobou sblížení s Bohem, věčnou Pravdou, Dobrem a Krásnem, ať už častou návštěvou chrámu Páně, i všedního dne, ať posloucháním kázání, četbou vzdělávacích knih, zvláště však zbožnou sv. zповědí a sv. přijímáním. Jen tak jest možno slaviti potom opravdu šťastné vánoc, kdy nebeský klid Betlema jest odrazem míru a klidu naší duše.

»Probud se, jenž spíš a povstaň z mrtvých a zasvitne ti Kristus!« volá na jiném místě týž apoštol národů (Efes. 5, 14). Ano, zasvitne ti Kristus a s ním Jeho pravda, Jeho zákon, Jeho milost a mír, jako Magdaleně, Pavlovi, Augustinovi a tolika jiným. Jak krásný to pak bude advent! Kolik dobrých plodů z něho vyprýští a kolik blaha pro duši, pro rodinu, pro okolí, pro celou naši drahou vlast!

nebo veřejnému, a opět jiní přepínat zaměstnance neplacením prací přes čas, dotud se dopouštějí hříchů, někdy i do nebe volajících o pomstu. A nepravím, že svolávají Boží tresty, ale důrazně volám, že takto zamezujete možnost pokoje v lidech a slitování Božího. Bůh nás totiž skoro nikdy netrestá. — Ale nechává dojít lidská jednání k jejich koncům, a tyto konce jsou našim neštěstím. A Boží slitování spočívá v tom, že dobrotný Bůh zamezuje to, co lidé způsobují.

A tak slovo pokání stojí na počátku i na vrcholu evangelia Kristova. Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království Boží. To znamená, nemluvte moudře a rozšafně o tom, jak by co mělo být a neodsuzujte slavnostně různé slabosti a omyly, nýbrž se podívejme každý do svého života a vytáhněme břevno nepoctivosti a neupřímnosti a hříchů ze svého oka, než budeme tahati brvu z oka bližního. Či myslíte, že může nastati pokoj a blaho tam, kde by se lidé ještě dále rouhali Bohu? Kde žijí v srdci nenávisť, kde neumějí dobrotně myslit?

A co byste tedy řekli, když slyšíte: »A k čemu se modlíte? Vy katolíci se stále modlíte za mír, — jak jsme četli v novinách, že se v Italii konají pouti a modlitby za světový mír, a přece je válka«. Rekl bych jim: »My se modlíme, ale vy, kteří se nemodlíte, to právě kazíte. Bůh ještě čeká na vás.«

Ano, jest vpravdě třeba obratu, aby nám vše pomáhalo k dobrému. Stále bychom měli pamatovat, že ne

vnější zařízení, nýbrž lidé se musejí změnit. A pokání jest právě podmínkou evangelia: Zanechat zla a konat dobré. Ještě více: Přestat být zlým v srdci a stát se dobrým.

Varujeme se však rozumně toho nešťastného obyčeje, že sice podobné výzvy uznáváme, ale vždy pro jiné. Víme, že vás mezi četbou napadlo hned plno případů, jak Vám Váš krejčí nesolidně dodal oblek, jak Váš stavitel nedrží slovo a kazí materiál, jak . . . atd. Prosím Vás, jen to ne. Kdyby tak myslil každý, nic se nezmění, jen že bychom všichni o něco více odsuzovali druhé. Království Kristovo je království pravdy, ale i lásky. Pro tuto obojí vlastnost musíme se podívat pravdivě do svého života a nerozrývat život druhého. Království nebeské je totiž podobno slunci, které svítí štědře a plně na všechny strany a věci. A jest vinou slunce, že jeho světlo a teplo nevniknou do přibytku, kde jsou okna zabedněna? Nebo kde jsou tak znečištěna, že sotva prosvítají? Není to vinou obyvatel takových bytů? Pokáním právě čistíme vstup do svého života pro Boží lásku. A jest to vinou slunce, když jest nějaká krajina zatažena hustými mraky nelásky, tvrdosti, sobectví, nespravedlnosti, rouhání, hříchů smyslnosti a jiných zločinů? Není nutno takové mraky odstranit? A každý otec nebo matka, kteří nedbají, aby jejich dítě poznalo zákon Kristův, pomáhají tvořit do budoucnosti takové mraky. Divím se často, a jistě i mnozí z Vás, co z toho mají lidé, kteří urážejí Boha. Proč aspoň nemlčí? Či jest něčím správným

O pomazání nemocných.

Když ctihodný Tomáš z Kempy, muž pravého života, vytkl novostavbě svého bratra vadu, totiž, že má v průčelí dveře, zdála se jeho výtku pošestilostí nebo nesrozumitelným žertem. Vysvětlení však bylo úžasné pravdivé: těmito dveřmi tě vynesou z tvého domu mrtvého.

Veliký následovník Krista chtěl tím připomenouti pravdu, že veškeré lidské štěstí, sebe pevněji a krásněji vybudované, má veliký nedostatek a chybu: konec ve smrti. Lidé před tou pravdou si zastírají oči, asi tak jako mnozí posluchači rozhlasu, kteří vypjali svůj aparát, když jim hlasatel oznámil, že bude přednáška o pomazání nemocných.

Křesťan dívá se na cestu života očima otevřenými. Ať je dlouhá nebo krátká, je nebezpečná a plná úkladů; i tehdy, je-li prozářena světlem pohody, vykazuje místo a přechod plný hrůzy a děsu.

Útlčitý svět, jenž vykazuje smrt za hranice svých vzpomínek, nechává člověka v umírání bez pomoci. Nečinně přihlíží k jeho utrpení, snad se těší na blízké dědictví a v nakažlivé nemoci prchá od jeho lůžka. Ne tak Církev svatá. Ví, že na této zatáčce lidského života čekají nepřátelé naší spásy. Zlý duch zdvojnásobuje své útoky, aby se umírající buď hříšně spolehal na milosrdenství Boží, anebo jej naplňuje beznadějí zoufalství. Snaží se otřásti jeho věrou, podlomiti dobrou předsevzetí a zbaviti potřebné milosti. Nemoc, slabost těla a bolesti mu v tom pomáhají. Duše pozbývá své síly, rozum svého světla, srdce svého nadšení.

Proto Církev je při nás ve chvíli nejtěžší. Slyšte slova sv. apoštola Jakuba: »Stůň-li kdo z vás, zavolej kněze Církve, a ti ať se modlí nad ním, mažíce jej olejem ve jménu Páně, a modlitba víry uzdraví nemocného a ulehčí mu Pán a jestliže v hříších jest, budou mu odpuštěny.«

vylévati zbytečně zlá slova proti Bohu, který chce jen dobré?

Ovšem mnozí nevědí, že k takovému obratu nestačí slova, nýbrž že Bůh musí svou milostí pohnout a posílit lidskou slabost. Protože lidé jednají obvykle těmito nesprávnými způsoby, jsouce sváděni, ano nuceni různými vášněmi a náklonnostmi. A vašeň nebo zvyk se nepřemůže slovem. Kdo by na př. pro pouhé slovo se zřekl možného vyššího zisku, třeba se škodou druhého? K tomu je třeba více než pouhého slova, k tomu je potřeba dnes, kdy se říká, že tak jedná každý, pomoci Boží, aby člověk takový zvyk přemohl. A to platí o mnohých nebo o všech našich slabostech a hříších. A tu Vás prosím, abyste konali dnes co nejvíce důvěrných modliteb, aby dobrotivý Bůh zalil tak silným proudem své milosti lidská srdce, aby se zatusila obrátit k plnému království Kristovu.

Pamatujme, že pod všemi událostmi našeho života se dějí věci Boží a že všechny má v ruce konečně Bůh. A osmělujeme se pokorně říci, že kdo se důvěrně modlí, má v ruce samého Boha, protože prosící dítě má vždy v ruce srdce milujícího otce. Ale protože neprosíme, nedostáváme. Ovšem, modlitba, aniž bychom opustili zlé, není modlitbou schopnou vyslyšení. Podobá se člověku, který volá po světle, ale nevyčistí nebo neotevře oken. Teprve srdce čisté Bůh vyslyší. To je také odpověď, proč tolik modliteb se zdá býti nadarmo. Jen se spolehněme na slovo Spasitelovo: Čiňte pokání a přijde království Boží.

V proslulých těch slovech je obsaženo vše, čeho je k svátosti pomazání nemocných potřeba. Jmenuje se tam rozdatel této svátosti a tím je kněz. Přesněji řečeno v každé farnosti, vyjma případ svrchované nutnosti, pouze duchovní správce. Není-li ho po ruce a hrozí-li nebezpečí, že by nemocný zemřel bez zaopatření, smí svátost pomazání udělit každý kněz, i kněz církevními tresty stížený.

Udává se tam hmotnost čili látka svátosti a tou je olej a mazání. Olej olivový od biskupa na Zelený čtvrtek posvěcený spolu s mazáním nemocného je viditelným znamením, jež Spasitel volil, aby se duším dostalo svátostné milosti. Olej vždy hojil, mírnil a občerstvoval. Byl znakem jemnosti a síly. Staří pohané olejem natírali svá těla, když se chtěli pustiti v zápas. Jak se hodí dobře to přirovnání na umírajícího křesťana, který podstupuje zápas největší a nejtěžší.

Forma s látkou spojená je naznačena slovy: »Ti ať se modlí nad ním, mažíce jej olejem ve jménu Páně.« Hned na začátku podává kněz nemocnému kříž k políbení, aby v něm vzbudil vděčnost a důvěru ke Spasiteli. Potom pokropí nemocného, světnici i přítomné svícenou vodou. Toto pokropení se obvykle již koná před sv. zpovědí a sv. přijímáním, neboť nemocný pravidelně přijímá dříve svátost pokání a pak oltářní. Proto zbožní a dobří katolíci připraví ve světnici stůl na způsob oltáře; přikryjí jej čistým, bílým prostěradlem, postaví naň kříž a rozžehnou vedle něho voskové svíce a někdy jej vyzdobí i květinami. Na stůl postaví dvě sklenice, jednu s vodou svícenou ku pokropení, druhou s vodou obyčejnou k omýtí prstů kněze; kladou naň i talířek se solí a kůrkou chleba k vytření sv. oleje s palce, jímž kněz, omočiv jej v oleji, mazal nemocného. Po úvodních modlitbách, obecném vyznání hříchů a slavnostním požehnání, jímž má býti zlomena moc ďáblova vzkládáním rukou knězových a přímluvou Církve vítězné, kněz natírá nástroje všech lidských smyslů (oči, uši, chřipě, ústa, ruce i nohy), je-li velké nebezpečí smrti, jen čelo: a říká modlitbu, jež je formou této svátosti. »Tímto svatým pomazáním a pro láskyplné milosrdenství své odpusti tobě Bůh vše, čeho jsi se dopustil zrakem, sluchem, čichem, chutí, řečí, hmatem a chůzí.« Pak následuje několik modliteb, v nichž kněz prosí Všemohoucího, aby posílil duši nemocného a uzná-li za dobré, aby uzdravil i tělo.

Všechny obřady a modlitby důtklivě a úchvatně poukazují na účinky pomazání. Pomazání nemocných je doplňkem svátosti pokání. Toto ničí hříchy, ono (totiž pomazání), zbytky hříchu osobního i dědičného, očišťuje duši ode vši zbylé skvrny, usmíruje ho plně se spravedlností Boží a disponuje duši, aby mohla vejíti do nebe. Pomazání posiluje duši tím, že s rozmnožením milosti posvěcující dostává se jí více milosti pomáhající, aby překonal obtíže hroící při smrti. Jsou to slabost duše následkem hříchů dřívějších, strach, smutek a nedůvěra, zda Bůh vše již odpustil, a pokoušení ďábla, jenž podle Tridentina, v poslední hodině největší zápas svádí o naši duši.

Odpouští všechny hříchy lehké, jestli jich alespoň nemocný nedokonale lituje, odpouští část časných trestů a současně rozmnožuje milost pomáhající, aby lítostí, trpělivým snášením utrpení, modlitbou, získáním odpuštěk atd. získal odpuštění všech časných trestů.

Odpouští i hřích smrtelný, když nemůže býti odpuštěn ve svátosti pokání ani dokonalou lítostí, jen když ho nemocný aspoň nedokonale lituje, když je člověk na př. v bezvědomí nebo bona fide v těžkém hříchu.

Ale i tělu prospívá milost svátostní, protože ulevuje jeho utrpení, dává sílu, bolest trpělivě snášeti a nezřídká, je-li to pro spásu duše, pozdravuje.

Svátost pomazání nemocných může přijmouti člověk

pokřtěný a živý, hříchů už jednou schopný, je-li v nebezpečné nemoci a v nebezpečném stáří. Toto už samo k tomu opravňuje, protože stáří je také nemocí. Jinak však těžce nemocní mohou volati po této nadlidské pomoci. A tu je velmi důležité správné posouzení nebezpečného rázu nemoci; jednak se nemá odkládati až na poslední chvíli, jednak by byla svátost bez nebezpečné nemoci neplatnou.

Pomazání se může udělit, jakmile v nemoci nebezpečí smrti je pravděpodobno, třeba by bylo ještě vzdáleno na více měsíců a má se udělit, jakmile s morální jistotou hrozí. Pomazání se může udělit v téže nemoci a v téže nebezpečí smrti jen jednou, poněvadž účinnost této svátosti tak dlouho trvá, dokud trvá smrtelné nebezpečí, pro něž byla udělena.

Znova se může udělit v nové nemoci nebo v novém nebezpečí smrti v téže nemoci, když totiž nemoc je dlouho trvající na př. souchotiny a nebezpečí smrti jistě nebo pravděpodobně pominulo, ale po delší době, aspoň po měsíci přišlo nové nebezpečí smrti. Neuděluje se znova, jestli za trvání první nemoci přidruží se nová nemoc, takže totéž nebezpečí smrti se tím zvětší. Svátosti nemohou přijmouti pokřtěné dítky, nedospěly-li dosud užívání rozumu, třeba těžce onemocněly. Má jim býti udělena, jakmile jsou schopny hříchu, i když nebyly u první zpovědi a přijímání.

Blázni od narození, lidé duševně zcela zakrnělí a rozumu nemající. Blázni jen tehdy, mají-li lucida intervala, t. j. občasné užívání rozumu.

Zjevní hříšníci, kteří v nic nevěří, kteří popírají Boha a jeho prozřetelnost, kteří se posmívali až na konec života svaté víře a jejím svátostem, je-li smýšlení jejich známo a budí-li pohoršení. A přece se stává často, že v poslední chvíli, kdy už pozbyli vědomí, když jejich duše se téměř řítí do propasti zavržení, volává jejich rodina kněze, aby jim udělil svátost pomazání. V srdci Církve svaté je tolik lásky k hříšníkovi, že dovoluje svým kněžím, aby zkusili, duši takových lidí zachrániti. Pravím: zkusili, abyste ze slova vycítili, jak málo je jistoty, že v tomto případě svátost bude činnou.

Nemohou přijmouti svátosti pomazání, kdo jsou v nebezpečí smrti ne následkem nemoci, na př. vojín před bitvou, odsouzenec před popravou, zdravá žena před porodem, člověk před operací, není-li už před operací těžce nemocen, je-li už před operací nebezpečně nemocen, nebo který je v nebezpečí smrti následkem operace nebo rány při pokusu sebevraždy, žena během nebezpečného porodu.

Svátost pomazání není nutnou, poněvadž jsou jiné prostředky spásy a ani Kristus Pán ani Církev sv. nedali přísného příkazu, ji přijmouti. Kdo by však z nedbalosti nepřijal, hřeší lehce, a kdo s pohrdáním nebo s velkým pohoršením odmítl, hřeší těžce.

Prosme pokorně o svátost pomazání, abychom neztratili statek cennější celého světa, duši svou.

»Nebeské je dvorstvo krásné, blaze tomu, kdo tam dojde, v život věčný, oheň jasný svatého Ducha. — Kriste eleison.«

Dr. Augustin Uher

Středověký kajícík na královském trůně.

Zahledíme-li se do tváře nějaké středověké sochy, máme dojem, jako by na ní byly potlačeny všechny osobité rysy zobrazeného člověka: nedovedeme často ani říci, zda výraz sochy je usměvavý nebo smutný, zda představuje bytost krásnou či nehezkou, mladou

či starou. Socha není portrétem osoby, je spíš jejím symbolem. Dnešnímu člověku brání jakýsi kamenný chlad, aby pochopil nitro osob, jež zobrazil středověký umělec.

Podobný chlad a neosobnost ovane napoprvé čtenáře středověké literatury. Jako by v těch starých, dávno zemřelých lidech byl naprostý nedostatek teplého lidského citu, jako by skutečné obličejové mizely pod přísnou kamennou maskou, z níž nelze vyčíst nic o proudění krve a tlukotu srdce živoucího člověka.

To je však velký omyl. Středověký život i středověké umění se podřizují sice přísné zákonitosti, která přináší jisté závazné formy projevům lidského ducha, ale citlivé oko postřehne záhy ve vši hieratické vázanosti a zdánlivé strnulosti vnitřní napětí i duchovní obsah tak subtilní, že právě naše smysly jsou na jejich postižení hrubé, otupělé a nedostatečné.

Tak mluvíme často o velikosti a křesťanské moudrosti císaře svatého říše římské Karla IV., nejslavnějšího krále českého. V dějinách české literatury se pak dovídáme, že nad Karlův vlastní životopis nebylo v jeho době napsáno nic závažnějšího a půvabnějšího. Nuže, přečteme si ten Karlův vlastní životopis a přesvědčme se v něm jako v zrcadle, které si náš panovník položil před vlastní duchovní tvář, zda jsou v něm stopy duchovní a mravní velikosti!

Nepochybuji, že při prvním čtení bude čtenář zklaman. Zase bude mít dojem jako při pohledu na chladný kámen staré sochy, že o duši a povaze Karlově se toho dověděl pramálo. Bude se mu zdát, že knížka je suché mravokárnickví a několik dějepisných údajů, které najdeme mnohem lépe pohromadě v každém školním dějepise.

Ale už jsme si řekli, že se nedáme oklamat prvním zdáním. Prolistujeme si dílko ještě jedenkrát. Po dvou kapitolách úvodních vypráví Karel několika slovy o svém mládí v Čechách a o své výchově na dvoře pařížském. A hned se tu mihne v jaderném překladu starší češtinou zajímavý detail:

»I milovavše mě ten jistý král (myslí Karla IV., přijímám Krásného) velmi, i přikázal kaplanovi svému, aby mě něco v písmě učil, kterakžkolivěk ten jistý král sám písma neumějíeše. A od toho času naučích sie čísti hodinám svatě Maříe, panny slavné, a jim něco rozuměje, na každý den času mého dětinstvie rád jsem je četl.«

Ve Fracii XIV. věku byl rytířský kult mariánský velmi živý. Přinášel s sebou zjemnění mravů a úctu k ženě, obrazu to neposkvrněnosti Madoniny. V hrubých mravech časného věku středního znamenala tato forma zbožnosti pravou revoluci. Karlovi byla tedy úcta mariánská vštěpována od mládí, hned se základy učení, již zřejmě český princ předčil samého krále francouzského. Byla pro Karla něžná úcta mariánská jen dobovou módou, nebo zasáhla hloub do jeho duše, aby se projevila nějakým způsobem v jeho životě? Najdeme o tom poučení opět v jeho vlastním životopise. Karel nepřekypuje výmluvnými slovy o stavech své duše jako nějaký moderní romanopisec, jenom několika skoupými slovy, doplněnými pro větší výraznost kapitolou Písma svatého naznačí katastrofu hříchu ve svém mládí a vytrvalou cestu za opravdovou a hlubokou očistou.

V patnáctém roce věku svého odchází Karel z milé pohody francouzského dvora a z okruhu pečlivých vychovatelů hned do životního vichru. Jeho otec Jan Lucemburský získal svou neohroženou statečností a uměním diplomatickým v krátkém čase udivující panství nad mnoha městy a kraji v severní Itálii. Tam potřeboval pomoci svého syna. Na Veliký pátek r. 1331 přijížděl Karel do Papie. Zlověstná událost pro-

vází jeho vstup na půdu otcových výbojů. V neděli velikonoční zasedají ke skvělé hostině. Všichni hodu-
jí, jen Karel se zdrží pokrmů i nápojů, neboť chce jít
o velké mši ke svatému přijímání. To ho zachránilo od
smrti. Krmě byly otráveny a páni z královské družiny
v bolestech umírají. (Dokončení.)

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

- 3. prosince**, neděle: P. I., B.: 5.45—6 hod. Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie.
6—7 hod.: Roráty ze svatováclavské kaple ve velechrámu sv. Víta v Praze.
7—7.10 hod.: Dr. Josef Hájek, bisk. sekretář: Duchovní promluva na den.
9.05—9.20 hod.: Dr. Čeněk Tomiško, profesor: Přednáška z křesťanské nauky: Smrt.
4. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: Z katolického života — duchovní četba.
6. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Dr. Bohuslav Roztočil, profesor: Vznik prvního slovanského písma.
8. prosince, pátek, svátek Nep. Poč. Panny Marie: P. I., B.: 6.45-7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. Dr. Vojtěch Sádlo, O. Cruc.: Přednáška z křesťanské nauky: Úcta Mariánská, úcta všech století Církve.
9—10.15 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Ústí nad Orlicí.
10.15—10.25 hod.: P. Josef Merell, O. Cruc.: Duchovní promluva na den.
10. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8.45—9 hod.: P. M. Schaller, OSB.: Přednáška z křesťanské nauky: Všeobecný soud.
9—9.45 hod.: Tichá Mše svatá (Missa dialogata) z kaple gymnasia v Praze XII., Londýnská ul. s liturgickým úvodem a duchovní promluvou prof. Františka Soukupa.
11. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: P. Jan Lebeda: Naše Betlémy.
13. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: prof. Karel Mirvald: Tibet, země objevená misionáři.
15. prosince, pátek: P. I., M. O.: 6—6.45 hod.: Roráty z Brna.
17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.
17. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8—8.55 hod.: Tichá Mše svatá s rorátními zpěvy ze seminářského kostela Sv. Anny v Českých Budějovicích a promluvou Msgr. Dr. Antonína Melky.
8.55—9.10 hod.: Msgr. Karel Reban: Přednáška z křesťanské nauky: Peklo.
18. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: Z katolického života — duchovní četba.
20. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Marie Kučerová: Příprava rodiny k narození Páně.
22. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní příprava na vánoce.
24. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
P. I., MO.: 8.45—9 hod.: P. Emanuel Myslivoček, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Nebe.
9—9.40 hod.: Tichá mše svatá z farního chrámu v Moravské Ostravě s lidovým zpěvem.
9.40—9.50 hod.: Prof. Štěpán Herat: Duchovní promluva na den.
24—1.30 hod.: Půlnoční pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta v Praze.
25. prosince, pondělí, Hod Boží vánoční: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
8—8.15 hod.: prof. František Falkenauer: Přednáška z křesťanské nauky: Povolání k Synovství Božímu.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z Třebíče.
11—11.10 hod.: profesor Karel Žák: Duchovní promluva na den.
16—16.45 hod.: Koledy z basiliky sv. Václava v Praze na Smíchově.
26. prosince, úterý, svátek sv. Štěpána: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
9.45—10 hod.: P. A. Hutař, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Milost pomáhající.
10—11 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Uherském Brodě.

11—11.10 hod.: Prof. Rudolf Drábek: Duchovní promluva na den.
P. I., B.: Odpoledne v 16 hod.: Dr. Štědroň: Moravské písně a zvyky o sv. Štěpánu.

27. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.45 hod.: Ing. Vilém Bitnar: Česká vánoční poesie (pásmo).

29. prosince, pátek: P. I. MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.

31. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.15—8.30 hod.: P. Dr. František Suchoň, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Modlitba.

8.30—9 hod.: Tichá Mše svatá z chrámu sv. Tomáše v Praze III. se zpěvem koled.

9—9.10 hod.: P. Dr. Konst. Mikláš, CSsR.: Duchovní promluva na den.

P. I., B.: 16—17 hod.: Děkovná pobožnost na ukončení občanského roku z chrámu sv. Jakuba v Praze.

1. ledna 1940, Nový rok: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. B. Spáčil, provinciál Jesuitů: Ideál duchovního rytíře.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.

10—10.10 hod.: prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den

Papežské požehnání vysílané rozhlasem a spojené s odpustky může být platně uděleno jen tehdy, když Svatý Otec udělí toto urbi et orbi a když osobně vyhlásí, že jeho vyslechnutí je spojeno s plnomocnými odpustky pro celý svět. Každé jiné papežské požehnání, i když je spojeno s plnomocnými odpustky a když je jeho zprostředkovatelem kardinál nebo papežský legát, nemůže být rozhlasem platně uděleno. K platnému přijetí osobního papežského požehnání vedle obvyklých podmínek se vyžaduje, aby věřící posluchači požehnání přijali zbožně, zejména nesmí při požehnání sedět.

Z domova.

50tín dožil se 27. listopadu P. Method Klement, OSB., bývalý generální duchovní rádce SKM, zakladatel Legio Angelicae, nyní spirituál kněžského semináře českobudějovického. Není snad v Čechách většího města, kam by P. Klement na svých cestách jako duchovní rádce SKM a budovatel Legie ministrantů nebyl zavítal a neuchvátil svými kázáními srdce posluchačů. Hoši z jeho Legie jistě nám dovoří připojit se i s naším přáním všeho nejlepšího od Pána Boha do dalších let pro jejich milovaného Pátera I.

Nová kaple sv. Vojtěcha na pražské periferii. Již v prvním roce činnosti kostelního spolku pro oblast horního Žižkova, Hrdlořez a Nových Vysočan, bylo možno uskutečnit konání pravidelných Bohoslužeb, pro něž zajištěna bývalá orlovna na rozhraní Žižkova a Nových Vysočan. Každou neděli a zasvěcený svátek konají se tu dvě mše svaté. Pastorační činnost převzali Otcové Dominikáni. Účast na Bohoslužbách je velmi značná, a zavedení těchto bylo nejvýše nutné. Kaple je zasvěcena sv. Vojtěchu, na paměť 900. výročí přenesení ostatků tohoto slovanského mučedníka a prvního českého biskupa z Hnězda do Prahy. Později hodláme zde vybudovat nový kostel a klášter sv. Vojtěcha. Kostelní spolek podporovaný ve svém snažení orlovskou jednotou Žižkov I. má před sebou široké pole působnosti. Kdo by chtěl přispět na kapli neb na stavbu příštího kostela, může tak učinit složenkou pošt. spoř. č. 13.341 (Spolek pro postavení a udržování římsko-katol. kostela v Praze XI. - Nových Vysočanech).

LITERATURA.

Dr. Jan Bartoš-Bělčický Všeude zem Páně. Edice ušlechtilé četby Naděje, svazek I., stran 184, s obálkou a obrázky Al. Moravce. Vydalo nakladatelství u sv. Jindřicha Bohuslav Rupp, Praha II., Jindřišská 25. Autor Bělčického kluka, Mizejícího Slováčka a jiných úspěšných knih představuje s další prací: Všeude zem Páně. Jsou to místo- a cestopisné črty z našich i zahraničních měst. Ovšem nikoliv snad suché popisy, spíše zajímavé a studeným výhledem historických a turistických zajímavostí, ale svižně nahozené statě propletené zajímavými místními vzpomínkami a událostmi. Obrázky A. Moravce dobře doplňují vyprávění. Cena knihy, vhodné za vánoční dar, je 24 K brož., 34 K váz. v plátně.

Serii pohlednic (10 kusů) s motivy vánočními, náboženskými a národními, reprodukcemi děl M. Aleše a J. Mánesa vydalo SKM. Praha II., Vyšehradská tř. 26. Cena 1 serie 4 K.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

Důvody, které vedly Sv. Otce Pia XII. k tomu, »abychom ozdobili hodností biskupskou u hrobu knížete apoštolského dvanáct zástupců nejrozličnějších národů a kmenů«, uvádí vznešený Velekněz ve Svě první, k svátku Ježíše Krista Krále vydané encyklice, z níž výňatek přinesl časopis katol. mládeže »Dorost«: »Mezi protivami, které roztrhují národy a sejí rozkol v rodině lidstva, může tento slavnostní úkon připomenouti všem Naším synům rozptýleným ve světě, že duch, učení a dílo Církve nikdy se nebude moci lišiti od toho, co hlásal apoštol národů: »Oblecte se v nového člověka, jenž se obnovuje a ukazuje svou shodu s obrazem toho, jenž jej stvořil, v němž neexistuje již ani Rek, ani Žid, obřezaný a neobřezaný, barbar a Skyt, otrok a svobodný, nýbrž všechno a ve všem Kristus. (Kolos. 3, 10.).

Novým generálním superiorem Kongregace Nejsvětějšího Srdce Ježíšova a Mariina stal se P. John d'Eibe, bývalý důstojník cizinecké legie v Maroku. Po světové válce se oženil. Později se však manželé rozhodli vstoupiti do kláštera. Manželka d'Eibeova stala se Karmelitkou a on vstoupil do dříve vzpomnutého kláštera. Byl spolužákem mexického mučedníka P. Proo.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Jugoslavie. Chorvatská prosebná pouť o svatořečení prvního chorvatského světce blahosl. Nikoly Taveliče odjela 10. listopadu do Říma a 14. listopadu, kdy připadá památka blahoslaveného, odevzdala Svatému Otci prosbu za jeho kanonisaci. Pouť čítala 150 účastníků za vedení záhřebského arcibiskupa Dra. Stepinace a 6ti dalších chorvatských biskupů.

Slovensko. Na katolické misie bylo v minulém roce na Slovensku sebráno 873.416 K 35 h. Slovenská římsko-katolická Bohoslovecká fakulta v Bratislavě měla v učebním roce 1938-1939 v I. semestru 140 a v II. semestru 134 posluchačů. Proti minulému roku značí to úbytek 70 posluchačů.

Z EVROPY.

Belgie. Prosebná mírová pobožnost konala se tyto dny v Bruselu v přeplněné katedrále sv. Guduly. Kazatel Msgre Picard vybízel k vytrvalým modlitbám za zachování míru a ochranu Boží.

Finsko oslavuje svého básníka. Mohutný pomník, dílo finského sochaře Aaltonena, vyjadřující úctu a vděčnost národa, byl nedávno odhalen v metropoli státu v Helsinkách, národnímu pěvci a spisovateli Alexovi Kivi-mu, jehož sté narozeniny oslavovalo Finsko v říjnu r. 1934. Jeho největším dílem je román »Sedm bratří«. Kivi-ho literární společnost a nadace měla o 105. výročí básnických narozenin slavnostní schůzi, na které byla udělena »Kivi-ho cena« v částce 50 tisíc finských marek profesorovi Koskeniemu.

Holandsko. Sjezd katolíků holandských konal se 7. listopadu v Utrechtu. Zahajovací proslov měl baron von Wijnbergen, stálý předseda sjezdového výboru. Letošní sjezd byl v pořadí osmým shromážděním holandských katolíků.

Irsko. Irské biskupství Armagh bude v roce 1944 slaviti 1500 výročí svého založení. Zřídil je apoštol Irska, sv. Patrik a je jednou z nejstarších církevních provincií severní Evropy. Město Armagh čítá dnes na 17 tisíc obyvatelů a má kromě katolické katedrály též anglikánský biskupský chrám, stojící v místě, kde před reformací stávala katolická katedrála.

Italie. Při posledních vykopávkách v Miláně přišlo se na zbytky velkého cirkusu z doby římských císařů. Bylo zjištěno, že byla objevena jedna z největších arén v délce 450 a šířce 82 metrů.

Příštího roku dovrší se 1600 let od narození velikého biskupa a učitele Církve sv. Ambrože. Milánská diecése chystá se vzpomenouti důstojným způsobem tohoto výročí a milánský kardinál-arcibiskup Schuster schválil již program svatoambrožského roku, který započne letos 6. prosince a skončí 7. prosince příštího roku. Večer 6. prosince budou slavné nešpory v milánské katedrále, 7. prosince, o svátku světce, bude kardinál Schuster sloužit slavné Bohoslužby a prosloví kázání. 27. dubna příštího roku bude posvěcen nový náhrobek světce. Pro dny 1.—3. května 1940 je připravován v Miláně liturgický kongres. Svatoambrožský rok bude zakončen 7. prosince 1940 liturgickými slavnostmi v milánském domě. Pomýšlí se též otevřítí hrobky nalézající se v kryptě pod hlavním oltářem milánského domu, kde jsou pochováni 3 milánští arcibiskupové-světi: Mona, Dionigi a Galdinus. Jejich pozůstatky budou vyzvednuty a uloženy do nových náhrobků v postranní kapli domu. Sv. Ambrož narodil se kolem r. 340 v Treviru a zemřel jako milánský biskup na Bílou sobotu 4. dubna r. 397. Je jedním ze čtyř velikých učitelů církevních.

Litva. Z katolického života v této zemi nutno zaznamenati radostnou zprávu o uskutečnění lidového vydání Nového zákona v litevštině. Prvních 20 tisíc exemplářů bylo neobyčejně brzy

rozebráno a připravuje se vydání druhé v počtu 25 tisíc výtisků. — V Kaunasu byla nedávno otevřena katolická sociální škola, která má litevským katolíkům vychováti katechisty, ošetřovatelky a opatrovnice. Do prvního kursu se přihlásilo 40 dívek. — V Kaunasu dokončují se též opravné práce na starém benediktinském kostele. Potom bude kostel vyhrazen stálému výstavu Nejsvětější Svátosti. Největší zásluhu o obnovu kostela získal si biskup Matulionis.

Portugalsko. Národní pouť portugalských katolíků k Matce Boží fatimské, o které jsme naše čtenáře stručně informovali v 18. čísle »Katolika«, skvěle se vydařila. Zúčastnily se jí desettisíce věřících, 11 arcibiskupů a biskupů a 200 kněží. Pontifikální Bohoslužby celebroidl lisabonský kardinál-patriarcha Msgre Cerejeira. Od časného rána do 12. hodin 30 kněží nepřetržitě podávalo sv. přijímání. Kardinál-patriarcha proslovil potom kázání, ve kterém, mimo jiné pravil: Přišli jsme všichni do Fatiny, abychom k nohám Marie, Naší Prostřednice, složili prosby celého Portugalska. Jsme si vědomi naší nemohoucnosti a proto v těchto dobách úzkosti pozvedáme svoje srdce v plné důvěře ke všemohoucímu Pánu. Přišli jsme sem, abychom prosili Boha za ukájení těchto dnů a navrácení pokoje celému světu. Přišli jsme sem také, abychom si vyprosili ochranu Boží pro naše milované Portugalsko. Milé děti, vzhůru srdce! Zaútočte svými modlitbami na srdce nebeského Otce! Využijte práv božích dětí, udělených vám na křtu sv. Ono vás opravňuje přiblížit se kdykoliv nebeskému Otci. Proste je o odpuštění a milosrdenství jménem všech trpících!« Pontifikální Bohoslužby a promluvu kardinála-patriarchy přenášely všechny rozhlasové stanice v Portugalsku.

Portugalský kardinál-patriarcha Msgre Cerejeira požehnal na své apoštolské cestě v Trafaria a Caparica 57 šňatkům.

Španělsko. Pro obnovu zničených kostelů a jejich zařízení bude nutná třeba pomoci katolíků ze zahraničí, jak prohlásil španělský kardinál-primas Msgre Goma y Tomas. Bylo zničeno nejméně 22 tisíc kostelů a chybí i bohoslužebné předměty a roucha. Všechno přijmeme s díky. Kardinál však prosí, aby zatím ještě bylo se sbírkami posečkáno do doby, kterou určí v dohodě se španělským episkopátem. Španělská vláda přislíbila též podporu. Všechny příspěvky bude použito toliko na obnovu kostelů a jejich vybavení.

Rozkvět španělských misí byl i obdobím rozkvětu Španělska, tak prohlásil šéf ministerstva národní výchovy señor Gaibris v madridském divadle Fontalba u příležitosti misijní neděle. Španělsko, dodal, je obýváno národem vědomým si svého misijního poslání, jak dokazují postavy Baska sv. Ignáce z Loyoly, Navaresa sv. Františka Xaverského a Kastilců sv. Teresie a sv. Jan z Kříže.

V době občanské války ve Španělsku zahynulo násilnou smrtí 12 biskupů, dva zahynuli v důsledku útrap ve vězení. Z nich jeden byl 94letý biskup z Minorky. V Madridě bylo způsobeno takové duchovní zpuštění, že potrvá 3 až 4 roky, než přijde duchovní správa do normálních kolejí. V květnu 1936 bylo tam strojními puškami postřeleno 105 kněží najednou, když si před tím museli sami vykopati hrob. Jinak bylo v Madridě zabito 400.000 lidí, v Barceloně 56.000 lidí a Malaze 8.000 lidí. Kněží a řeholníci zahynulo 12.000.

Z OSTATNÍCH SVĚTADÍLŮ.

Habeš bude mít největší africký vodovod. Staví jej Italové a je při jeho budování zaměstnáno na 3000 dělníků. Vodovod je projektován v délce 1200 kilometrů.

Zvláštní náboženskou slavnost zažilo letošního roku mexické město Santiago de Cnautia. Konal se tu eucharistický kongres dětí do 14 roků. Nejen že účastníky kongresu byly samé děti, ale i řečníci na něm děti mezi 9. až 13. rokem. Nejkrásnějším dojmem působila sekce dětí mladších 6ti let, které byly oblečeny v bílé šaty a krásnou modlitbou se obětovaly malému Ježíškovi. Kongres učinil i mezi dospělými tak hluboký dojem, že hned po jeho skončení následovala řada křtů dospělých.

Katolická universita ve Washingtonu obdržela od Rockefellerovy nadace podporu v částce 2 milionů lir na vědecké studium problému mládeže.

Americký časopis »The American« vypsal nedávno soutěž na nejlepší knihu s námětem »Nové úkoly americké mládeže«. Do určené lhůty došlo na 500 tisíc příspěvků, z nichž druhou cenou byla počtina práce bohoslovce semináře sv. Eduarda v Seattle.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Tragická smrt jezuitského misionáře v Sanghaji. P. Lebreton T. J., který se zdržoval v Číně od r. 1912, byl nalezen 30. srpna 1939 zavražděn. Po několikaleté činnosti jako profesor na universitě Aurora byl P. Lebreton určen r. 1929 do sirotčince Tu-Se-We. Z celého světa docházely objednávky na práce jeho mladých světců — zlatníků; z Indie, Již. Afriky, Ameriky a Evropy. Ještě nedávno provedli velkou objednávku kalichů pro zpuštěné chrámy Španělska.

Místo pro adresu:

Japonsko-čínská válka nemohla nijak omezit činnost jeho sírotčince. P. Lebreton založil další dílo pro děti, oběti války. Také toto dílo prospívalo díky práci, kterou mladí pracovníci vykonávali při výrobě cementových cihel. Lze se domnívat, že pohnutkou zločinu byla touha po penězích, jichž značnou částku měl P. Lebreton připravenou pro výplatu mzdy svým mladým dělníkům. (Fides.)

Všecky cesty vedou do Říma. Staré přísloví dochází nového potvrzení při příležitosti více či méně komplikovaných cest dvanácti misijních biskupů, kteří měli být posvěceni Sv. Otcem 29. října t. r. u sv. Petra v Římě. Všichni dorazili šťastně do Říma.

Dva z nich zdržovali se již před tím v Evropě. Mons. Larregain, starý čínský misionář, který byl 10 let asistentem gen. superiora Zahraněních misí v Paříži, nyní apošt. vikář z Yunnanfu a Mons. Morlion, představený scholastikátu Bílých Otců v Héverlé u Lovaně (Belgie) a nyní koadjutor Mons. Roelense, apošt. vikáře v Baudouville (Belg. Kongo). První přijel do Říma Orient-Expressem přes Simplon, druhý rychlíkem z Koln a. R. Ještě další dva biskupové a sice z Indie měli poměrně normální cestování. Mons. Cialeo O. P., apošt. vikář z Multanu a Mons. Agmiswami S. J., apošt. vikář z Kotturu. Vlakem došli do Bombye, kde vstoupili na italskou loď Giulio Cesare, jedoucí do Neapole. Ostatních osm prodělalo skoro dobrodružnou cestu.

Dva biskupové, cestující z Číny a Koreje měli ještě obtížnější cestu. Mons. O'Shea ze zahraničních misí maryknollských, apošt. vikář z Heijo zvolil si cestu přes Japonsko, místo obvyklého směru přes Čínu a suezský kanál. Projev půl Koreje dráhou, přestoupil ve Fuzanu na Kobe, odkud dosáhl plavbou přes Tichý Oceán Spojených států severoamerických. Projel pevninou americkou a vstoupil v Novém Yorku na italskou loď Rex, která ho dopravila do Evropy.

Mons. Tien ze Společnosti Božího Slova, apošt. vikář z Yangku, jel nejprve 200 km dráhou z Poli do Yenchovfu. Projel čínské a japonské vojenské fronty. Z Yenchovfu cestoval dále železnicí do Nankingu a Sanghaje. Zde vstoupil 21. srpna na palubu německé lodi, aby cestoval přes Manilu, Hongkong, Indii a Suez. Avšak dva dny po odjezdu z Manily vypukla válka a loď zamířila do Kobe v Japonsku. Tam našel biskup japonskou loď, která ho dopravila zpět do Sanghaje. Zde konečně mohl vstoupit na italskou loď Giulio Cesare.

Mons. Kiwanuka z řádu Bílých Otců, apošt. vikář z Masaky (Afrika), odcestoval 24. srpna společně s býv. apošt. vikářem Ugandy Mons. Streicherem železnicí z Rubagy do Mombasy. Z Mombasy do Mogadisco mohli použít italské lodi, která tam pro právě vypuknuvší válku přerušila cestu. Mons. Kiwanuka použil proto létadla, zatím co Mons. Streicher na radu lékaře očekával loď, která ho přece dopravila do Neapole 4 dny před svěcením.

Mons. Mekkelholt ze Společnosti kněží Božského Srdce, apošt. vikář z Palembangu, musel celou cestu vykonat létadlem, poněvadž lodní doprava z Holandské vých. Indie byla přerušena. Let z Palembangu do Neapole trval šest dní, ve kterých byla uražena trať 12.500 km dlouhá. Z Neapole jel do Říma vlakem,

poněvadž holandské létadlo nemohlo letět dále přes Německo nebo Francii.

Mons. Romarosandratana, apošt. vikář z Miarinarivo měl již opatřeno místo na francouzské lodi z Tananarivy do Marseille, která měla odjetí právě v den vypuknutí války. Loď však neodjela. Laskavostí úřadů obdržel biskup místo na poštovním létadle, které letělo do Mozambiku. Odtud letěl anglickým létadlem přes Kisumu-Kenya, Karthum, Egyptský Sudan, Alexandrii a Korfu do Říma. (Fides.)

Domorodé kněžstvo v misích. Posvěcení dvanácti misijních biskupů o svátku Krista Krále 1939 v Římě Sv. Otcem uvádí pozornost světa znovu na pokračující vývoj domorodého kněžstva a hierarchie v misijních zemích, které jsou pod pravomocí Posv. kongregace Propagandy. Mezi nově posvěcenými biskupy jsou čtyři domorodí. Z církevních ratolestí, které t. č. jsou svěřeny domorodému kněžstvu, jsou:

1 arcidiecése a 7 diecézí v Indii a na Ceyloně,

3 apošt. vikariáty v Indočíně,

1 arcidiecése, 1 diecése a 1 apošt. prefektura v Japonsku,

1 apošt. prefektura v Koreji,

14 apošt. vikariátů a 10 prefektur v Číně. V Číně jsou ještě 2 apošt. vikariáty, v jichž čele stojí Číňan, avšak kněžstvo není čínské.

Apošt. vikariát dánský má od r. 1938 v čele dánského biskupa. V Africe jsou v rukou domorodých představených tři misie: apošt. vikariát Masaka v Ugandě, apošt. vikariát Miarinarivo na Madagaskaru a apošt. prefektura Zinguinchor v Senegalu.

V Indii a na Ceyloně odevzdali bosí karmelitáni, jesuité, kněží zahran. misí pařížských a obláti Neposkvrněného početí P. Marie domorodému světskému i řeholnímu kněžstvu charitativní ústavy v diecích: Verapoly, Kottar, Kumbakonam, Mangalore, Tuticorin, Trichinopoly, Quilon a Chilaw. Bez Chilawu mají tyto diecése 542 domorodých kněží, 134 malých a 185 velkých seminaristů. Celá Indie má 852 malých a 841 velkých seminaristů a 1500 kněží.

V Indočíně zahran. misionáři pařížští a dominikáni uprázdňují domácímu kněžstvu apošt. vikariáty Phat Diem, Bui-Chu a Vinh-Long; jest tam 267 malých a 104 velkých seminaristů a 250 kněží. Celá Indočina má 1537 malých, 581 velkých seminaristů a 1355 kněží.

V císařství japonském odstoupili kněží zahran. misí pařížských a Františkánů japonskému kněžstvu misie Tokio, Nagasaki, Kagosima a Zensku. Bylo tam napočteno 84 malých a 61 velkých seminaristů a 85 kněží. Celé Japonsko má 484 malých, 226 velkých seminaristů a 224 kněží. V Číně sedm řeholních evropských společností přispělo účinně k výchově domácí hierarchie. Dvacetří misijní obvody, svěřené v Číně domácímu kněžstvu světskému i řeholnímu má 988 malých, 268 velkých seminaristů a 590 kněží. Celá Čína má 4.348 malých a 1918 velkých seminaristů a 1957 domácích kněží.

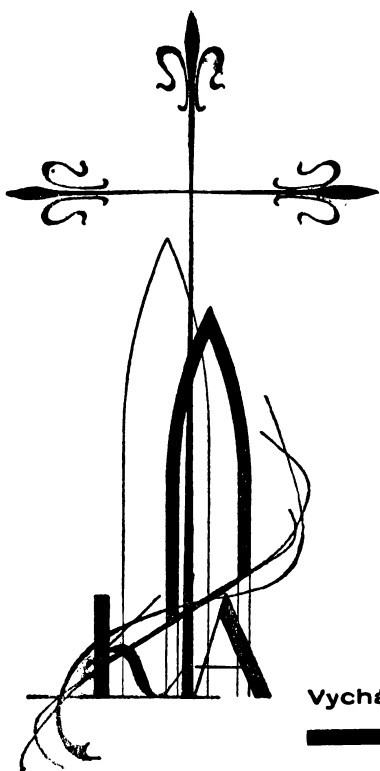
Tři nové africké misie jsou řízeny Bílými Otcí, Otcí sv. Ducha a jesuity. Apošt. vikář v Masaka má asi 40 domácích kněží, vikář v Miarinarivo jich má pět a bude mít brzy 12. Celá Afrika má 4.091 malých, 844 velkých seminaristů a 358 kněží. (Fides.)

Rozkvět misí mezi Indiány a Eskymáky. Apoštolský delegát kanadský Msgre Antoniutti navštívil před nedávnem indiánské a eskymácké misijní stanice poblíže polárního kruhu. Je to poprvé, co zástupce Svatého Otce vkročil na nejsevernější a zároveň nejsvízelnější misijní území. Msgre Antoniutti mohl ovšem ku své radosti zjistit nebývalý rozkvět katolických misí kolem polárního kruhu. Vedou je Obláti Neposkvrněného Početí Panny Marie a podařilo se jim přivést ku Kristu četné tamní kmeny. Ze 78 tisíc Indiánů žijících v tomto obrovském misijním obvodu bylo již pokřtěno 64 tisíc; misijní školy navštěvuje na 17 tisíc dětí. Apoštolská prefektura pro obvod Hudsonova zálivu byla zřízena v r. 1925. Měla 1 stanici, ve které působili dva mladí kněží—misionáři. Dnes je tam 15 misijních stanic, 2 biskupové, 29 kněží, 5 bratří laiků a 2 sestry řeholnice.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárcé výslovně nezakáží, kvitovány.

GYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM SCHVÁLENÍM A CENSUROU.

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradčanské náměstí č. 8. - Redakce a administrace tamtéž. - Vychází 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. - Redakční uzávěrka 5. a 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 Kč. Číslo pošt. spořitelny Praha 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. Používání novinových známek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod čís. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. - Dohlédací pošt. úřad Praha 11. Vytiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14. Telefon 714-19.

KATOLÍK

Líst Svazu katolických mužů a Katolické akce

Vychází čtrnáctidenně. — Ročník IV. (XXI.) — V Praze dne 15. prosince 1939.

č. 20

Sláva na výsostech Bohu,

nad Betlemem budou pěti andělé o slavném Hodu Vánočním, jenž již zakrátko rozjásá kouzelnými písněmi naše srdce. Jedno z nejkrásnějších období církevního roku blíží se k naší nesmrtelné duši. Posvátná doba adventní ji důstojně připravovala a připravuje na příchod Děťátka. Jest jen třeba, aby tato duše s celou silou svojí, se vši vroucností se blížila k betlemským jesličkám a s pravou pokorou prostých pastýřů, s jejich láskou a rozechvělou radostí složila hold narozenému Králi králů. Křesťanský svět v poslední době si zvykl viděti ve Vánocích jen svátky hmotných požitků, svátky s plnými stoly a mísami chutných jídel a sladkostí. Jedině dětem zůstalo sladké kouzlo milostného Jezulátka, a to ještě jen jako štědrého rozdáče pozemských radostí. Tím byla nastoupena cesta pohodlná a růžová na pohled, cesta však vedoucí mimo nebesa, cesta, již se zbožný křesťan dáti nesmí, nechce-li duchovní užitek Božího narození zaprodati mrtvé hmotě.

Vzpomeňme si dnes na své zbožné předky, ponořme se v rodinné a jiné kroniky českého života v městě a na vesnici v dobách rozkvětu svatováclavské víry v našich zemích a z nich se učme, jak bychom nejlépe a s největším užitekem pro svou duši oslavili letošní Boží Hod Vánoční. Jest ještě čas, byť i krátký, abychom s opravdovou kajícíností litovali všeho, čím jsme sami, nebo naši soukmenovci, rozhněvali nejvyšší dobrého a laskavého Otce nebeského, abychom s touhou a žádostí starozákonních patriarchů upjali se co nejsilněji na příchod Mesiáše. Jen On může vrátiti pokoj do rozháraných duší a může dáti i pozemský pokoj, který svět dáti nemůže.

Kéž starobylé zpěvy rorátní, plné touhy a kajícínosti

a také radostné naděje, dotknou se našich duší co nej-mocněji a vzbudí v nich trnín a hlozím zarostlé símě slova Božího k novému růstu a plodnému životu. Je nám třeba živé víry ve všemohoucího a nejvyššího spravedlivého Otce nebes i země, skálopevné naděje v Jeho nekonečné milosrdenství a dobrotu, plamenné lásky k Němu a k veškerému Jeho stvoření. Naše víra musí hory přenášeti, musí býti prosta všech pochybností, nic jí nesmí otřást. Takovou víru je třeba rozmnožovati v srdcích našich, prosit za ni úpěnlivě a bez ustání. Duch náš, zcela prostoupený vírou, že z náruči laskavého Otce nebeského vyšel a opět do toho sladkého náruči se zase vrátí, doufat bude neochvějně, že Otcovské Boží Srdce povede nás po Svých cestách a že nám dá, abychom byli živi podle svatých Jeho přikázání, prospívali ve ctnostech, ve kterých se Jemu zalíbilo, dočkali se blažené a kající smrti a nesmínné blaženosti z bezprostřední a divuplné přítomnosti jasu a velebnosti Boží. Když v našem srdci takto víra s nadějí se bude snoubiti, přijde jistě oheň lásky, který spálí všechny naše nepravosti a promění nás v pravé děti Boží. Všechny naše myšlenky, síly a činy ovládne láska nadpřirozeného lesku a čistoty, bude svým svatým žářem ničiti všechnu neřest naší duše a učiní z ní pravý a krásný obraz a podobnost nejvyššího dokonalého Stvořitele.

Takto je třeba otevřít a připravit srdce na příchod Božského Děťátka a pak teprve v skutku a vpravdě pronikne nás jásavá radost kůrů nebeských, až v posvátné a tiché vánoční noci zazní v našich chrámech: Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj lidem dobré vůle!

Křišťan.

Kněžské posvěcení.

Tak jako není národa, který by neměl alespoň nějakého pojmu o Bohu, tak není národa, jehož poměr k Bohu by nebyl vyjadřován náboženstvím. Ale právě tak není národa, jehož náboženství by nebylo spojeno s kněžstvím. Velebnost Boha nutila vždy člověka, aby se k němu obracel pomoci mužů vyvolených z lidu, jejichž pověření lidskou společností a osobní vlastnosti by je uschopňovaly zastupovat lid u Boha, prostředkovat mezi lidem a Bohem, což je vyjádřeno slovy: dávat věci lidu Bohu a vyprošovat od Boha pomoc pro lid.

Nový zákon, zahájen Bohočlověkem Ježíšem Kristem, nese na sobě pečeť jeho kněžství. Na kříži spojil Ježíš Kristus jako jediný dokonalý prostředník a velekněz lidstvo s Bohem; svou obětí nekonečné ceny usmířil Boha a zhladil hřích člověka. Máme proto, jak praví svatý Pavel, jediného prostředníka Ježíše Krista, jehož svatá krev, jednou prolita za lidskou duši, působí stále. A je-li třeba kněží, pak jen proto, aby tato krev byla podávána během věků jednotlivým duším, aby byla rozdělována všem, kdo se přiblíží ke stolu darů Božích. Kristovo kněžství, prodlouženo až do konce věků, jde dějinami lidstva v oněch jednotlivcích, které povolal Pán a kterým dal podíl na své vlastní moci, na svém vlastním poslání, když je učinil pokračovateli ve svém vlastním díle. Jako mě poslal Otec, tak já posílám vás. Jdouce do celého světa učte všechny národy. To je mé tělo, to jest má krev, to činite na mou památku. cokoliv rozvázáte na zemi, bude rozvázáno i na nebi. Tak mluvil Kristus ke svým apoštolům, které učinil svými nástupci, kterým dal podíl na svém vlastním díle spásy duší, které učinil rozdateli tajemství Božích, jak řekl svatý Pavel.

Tajemná moc, která nebude nikdy dosti chápána člověkem zde na zemi, se soustřeďuje v rukou kněze, moc, která je účastí na samé tvůrčí moci Boží. Kněz je v Církvi Otcem, jenž posvátnou mocí Boží dává

nadpřirozený život dětem Církve, činí z dětí tohoto světa děti Boží a zalidňuje nebe. To proto, že je pokračováním Krista na této zemi, je učitelem na katechetě, je otcem u křtitelnice a ve zpovědnici a je obětí, zastupujícím Krista u oltáře, obětí, který prostředkuje mezi nebem a zemí.

Nazývá-li Písmo tak často křest duchovním znovuzrozením křesťana, stává-li se člověk svátostí křtu novým tvorem, jak stále připomíná svatý Pavel, pak je to kněz, jenž je otcem tohoto nového dítěte Božího. Otcovství Boží jako by se přenášelo na kněze, jenž plodí ve svátosti křtu nové děti svaté Církvi, nové údy tajemného těla Kristova. A chcete vidět, jak kněz je nástrojem i nesmírného milosrdenství Božího, které činí z hříšníka spravedlivého, z nepřítele Božího jeho dítě a ze zatracence účastníka na bohatství nebeského dědictví? Pak pohlédněte do zpovědnice, kde kněz uplatňuje moc, danou mu Kristem, a rozvazuje na zemi tak, že i nebe uznává odpustění, udělené jím. V té chvíli, kdy přistoupí hříšník pln zahanbení a lítosti ke knězi, v té chvíli, kdy kněz pronáší svátostná slova rozhřešení, stéká svatá krev Kristova do duše hříšníka, kterou obmývá a činí krásnou. A přistoupí-li ke zpovědnici člověk jako duchovně mrtvý, odchází s duší plnou života Božího. Hle, zázrak moci kněžské, zázrak moci Boží, působící v knězi a skrze kněze! Podivuhodné tajemství! Kněz je člověk, ale je více než anděl; je hříšník, ale odpouští hříchy; je služebník, ale Pán ho poslouchá. Kdo by nezasl nad tímto tajemstvím lásky Boží, která dala člověku účast na samém kněžství Syna Božího!

Alter Christus, druhý Kristus, se často nazývá kněz. To proto, že je pokračováním Krista na zemi. Postupně se mu dostalo nesmírné moci, když přijímal nejdříve nižší svěcení: ostiariát, lektorát, akolytát, kterými se měl připravovat na své budoucí povolání a pozvolna uvádět do svého kněžského úkolu. Podjáhensstvím přijal na sebe těžkou povinnost celibátu a modlitby breviáře, aby s jedné strany byl zbaven všeho, co patří člověka k tomuto světu, a s druhé strany, aby byl stále ve spojení s nebem, k němuž má vésti své svěcení. Jáhenstvím postoupil opět o stupeň výše a otevře-

P. Dr. J a n U r b a n, OFM:

Úplný život.

Nedávno jsem slyšel v autobuse rozhovor mezi státním úředníkem a starším soukromníkem. Přišli na náboženství a onen úředník mezi jiným řekl: »Náboženství jest věčné. Avšak mění se jeho obsah. Četl jsem nedávno právě vyšlou knihu, v níž vzdělaný mladý muž vykládá knězi, svému bývalému vychovateli, že zanechal starosti o Boha a věnuje se úplně práci o zvýšení vzdělání, zdraví a blaha lidí. A kněz prý mu praví: »Možná, že touto prací budete jednou Bohu milejší, nežli já se svým kázáním o něm a s našimi modlitbami.« — Snad neuvádím onen rozhovor přesně, protože nevím, o jakou knihu jde. Ale napadla mne ihned řada myšlenek.

Především co asi napadne na prvním místě obyčejného kněze a věřícího katolíka při takových slovech. Myslím, že se každý z nich hned cítí dotčen, jak se tím snižuje nezměnitelnost věčných a náboženských pravd, význam kněžství a pod. Myslím, že ona kniha vskutku měla tendenci protikatolickou, ale to naprosto nevdá, abychom si my, katolíci, poctivě neřekli: Hleďme, tak se na nás dívá člověk, který možná neví vůbec nic z toho, co víme my. Dívá se správně? A nedivte se, řeknu-li, že zde jest jeden z takových nedomyšlených omylů, protože myslí, že víra jest

jen modlitba a není užitečná pro skutečný život. Myslím, a jsem přesvědčen, že se dívá se svého nesprávného hlediska správně. Víte proč? Protože nemůže vidět katolictví tak jako my, to jest po stránce jeho pravdivosti o Bohu, nýbrž může je vidět jen po stránce jeho plodu. A katolictví, — a to chci právě zdůraznit, — jest úplným životem. Ne pouze vnitřním, ne pouze duchovním, nýbrž životem civilním a životem každým. Ale není také jen životem činů a skutků, jak je právě vidí nekatolíci, nýbrž jest vpravdě ve svém zdroji životem vnitřním, vyvěrajícím z Boha. V čem je nedorozumění? Že se díváme na tutéž věc se dvou stran a myslíme jen na tu, kterou vidíme. A proto, chceme-li přiblížit svou víru těm, kteří ji neznají, musíme se postavit na jejich a nikoliv své psychologické stanovisko a tak jim ji ukazovat, jak oni pravem ji chtějí vidět. Cožpak mohou nalézat zálibu jen v modlitbách a na posvátných obřadech ti, kteří soudí zdatnost života podle toho, jak je užitečný? Musíme býti užitečními. Jinak nebudeme nikoho zajímat. Protože zapomínáme, že víra jest sice v podstatě nezměnitelná, ale že právě tak prikazuje, abychom ji žili a konali podle přítomných potřeb, jako jest Bůh Pánem a Stvořitelem nebe i této dnešní země, těla i dnešních duší. Podívejme se na pramen: Jestliže pozorujeme u pramene zdroj, to jest místo, odkud vytéká, pozorujeme jej správně. Ale ne-

la se mu brána ke svatému kněžství, které může být dokonáno a vyvrcholeno ve své náplni: ve svěcení biskupském, jež obsahuje plnost kněžské moci, svěcené Kristem Církví.

Tak se postupně jakoby přelilo Kristovo kněžství v duši muže, který je označen nezrušitelným znamením, charakterem věčného kněžství. Když mu řekl při kněžském svěcení biskup: Přijmi moc přinášeti Bohu oběť a sloužiti Mše jak za živé tak za mrtvé — a když mu pak opakoval slova Mistrova: Přijmi Ducha svatého; komu odpustíte hříchy, odpouštějí se jim, a komu je zadržíte, budou zadrženy, v tu chvíli byl postaven do tohoto slzavého údolí nový nositel nesmírné moci Kristovy. A člověku se dostalo úkolu, o němž by se nikdy neodvážil ani snít: má udělovat tvorům milost jejich Tvůrce pomocí svátostí, má lámat lidu chléb slova Božího, má osvěcovat pravdou víry, má pokračovat nekrvavým způsobem na oltáři v oběti kalvarské, má rozdávát chléb andělský, který je chlebem života dítek Božích, má k sobě zvát hříšníky a zachraňovat je láskou a milosrdenstvím, které tryská ze srdce Božího, jak to činil jeho Mistr a vzor. Vždyť je jeho pokračováním, je druhý Kristus.

Kněz je otcem lidu svého, jehož si vyvolil sám Bůh. Nikdo neběře té důstojnosti sobě sám, nýbrž jsa povolán od Boha, jak psal svatý Pavel. V síle volání Božího odhodlal se mladý člověk vzít na sebe úkol Kristův, který neznamena jen důstojnost, nýbrž i oběti. Je-li velká sláva Kristova kněžství, jehož se dostává slabému člověku, jsou požadavky, jež na něho kladé, úměrné této slávě. Vyvolen Bohem a povolán Církví přijímá člověk svátost kněžského svěcení, aby byl otcem svěceného lidu, aby mu přinášel Boha, aby ho vedl k Bohu. Vznešenost kněze a právě tak i jeho síla je v tom, že je knězem Kristovým, to jest: je jeho představitelem, je jeho zástupcem, mluví ve jménu jeho osoby a jedná jeho mocí. To právě měl na mysli Leon Bloy, když psal: »Je tomu již třicet let, co slyším Mše, které slouží kněží, jež já neznám, a co se zpovídám u kněží, o nichž nevím, zda jsou světci nebo vrahy. Ale vím, a to mi stačí, že Církev je Boží, že nemůže být než Boží, a že svátosti, přisluhované

knězem špatným, mají tutéž účinnost jako svátosti, přisluhované světcem . Katolický kněz má takovou moc, že i když je nehodný, vznešenost jeho kněžství září stejně silně. Hle, kněz, zasluhující odsouzení, a přece má moc předpodstatňovat! Jak by bylo možno necítit tuto nekonečnou krásu?«

Svátost kněžského svěcení oděla kněze milostí a oděla jej svátostným charakterem: Je knězem navěky. Nikdo mu nemůže vzít jeho znamení kněžství, jež mu bude jednou ke slávě ve věčné blaženosti nebo k nejvyššímu zahanbení ve věčném zavržení, zradí-li svůj svatý úkol, který mu Bůh svěřil. I kněz je člověk hříšný, může padnout a stát se obětí hříchu, a jeho pád je tím tragičtější, čím vznešenější je jeho postavení. Pád kněze je pád Otce. A nad pádem otce pláče celá rodina. Neměla by se tedy celá křesťanská rodina modlit za to, aby nepadl kněz? —

Řekl kdosi: Bůh může stvořit jiné světy, mnohem krásnější než je tento svět, ale nemůže učinit, aby někdo měl větší moc než je moc kněžská, jak se uplatňuje v okamžiku proměňování při Mši svaté. — V této chvíli vidíme více než kdy jindy, jak je kněz druhý Kristus. Mluví a jedná jménem Kristovým, jak by sám Kristus stál u oltáře a pronesl nad chlebem a vínem proměňující slova: Toto jest tělo mé, toto jest krev má . Zdá se, jakoby v této vrcholné chvíli knězova života byl poslušen Bůh člověka. Zdá se, jakoby se mu podrobovaly zákony přírody, když na jeho slova se mění podstata chleba v podstatu těla Páně. To je kněžský charakter, jenž je účastí na velekněžském charakteru Kristově, vykonává v této chvíli eucharistický zázrak, aby krev Páně naplnila kalich a za pomoci kněze se dostala dychtící duši křesťanské. Vždyť jen ten může doufat v přijetí Otce nebeského, kdo přijme krev jeho Syna z rukou kněze, jemuž bylo svěřeno její opatrování a rozdávání až do konce věků. Velká je svátost kněžského posvěcení a velcí jsou ti, jimž se této milosti dostalo. I když jsou slabí a nehodní nositelé této moci sami v sobě, jsou velcí svým přidružením ke kněžskému úkolu Kristovu. A tato okolnost jim dává zvláštní postavení v lidské společnosti. Jsou Boží a proto svět nemá na ně práva. Když mluví

zapomeňme, že tento potok teče dál a teprve potom se stýká se světem, s loukami, mlýny a turbinami. A jestliže my, kteří z milosti Boží víme o Bohu a o nejvlastnějším smyslu lidského života, jsme u zdroje, pak protéká víra skrze nás k dalším lidem, kteří tohoto zdroje neznají. A jak ji poznají, než podle toho, jak se k nim dostane v nás? Proto musí být naší praktickou snahou, abychom lidem, kteří nepoznali nebo nepřijali katolickou víru, ukázali, že není pouze osobní zvláštností, nýbrž užitečnou, ano i nutnou složkou, podmínkou a spolupodstatou celého života. Že život bez Boha jest jako tělo bez duše, iako stroj bez energie. Má víra takovou sílu? Má vůbec co říci v kancelářích, továrnách, obchodech, na ulici? Poukažme si tu na své povinnosti.

Od nás může a má čekat každý hmotnou i mravní pomoc i tam, kde by ostatní již nehnuli prstem. U nás nemůže býti mírou jenom povinnost, nýbrž i oběť a v o s t. Musíme býti užitečnými tam, kde už jiní přestali. Myslím tu na svědomitost v povolání, poctivost, dochvilnost, držení slova, spolehlivost. Což by nemělo být přímo charakterem, rozpoznávacím znamením živého katolika, že jest až pošetile dobrotivým, že lze na něm požadovati služby, pomoc, dary, kde jiní by něco podobného považovali za zbytečné? A druhý obor naší užitečnosti: Myslíte, že není užitečným příkladný život? Kdo by ještě dnes

myslil, že se staví život lidstva z hospodářských předmětů. z peněz a plodin? Snad již jsme všichni poučeni, že lidský život staví lidé. Že sestává z lidí. Bude-li lidstvo prostoupeno množstvím lidí do posledního vlásku pravdomluvných, čistých povah, plných úplně bezdůvodné a přece jako skála věrné lásky a mravnosti, kteří budou mravní právě tam, kde mají z ní spíše hmotnou škodu, nebudou kvasem, kde místo sobectví a pýchy se nakazí lidstvo vzájemnou důvěrou, dobrotou, touhou ustoupit jeden druhému? A teď si to promítněte třeba do obchodu. Řeknete, že v obchodě platí peníze a práce. Dobře. Ale je-li práce odbytá, je-li požadovaná cena neúměrná tomu, co se prodává, nemluví-li se v obchodě pravda, nedrží-li se slovo, není to nic škodlivého? A stačí-li mezi dvěma obchodníky stisk ruky a platí-li víc než notářsky ověřené smlouvy, není to užitečné pro obchod? Ovšem, řeknete: »Až začnou druzí, začnu také.« — To jsem věděl. Ale tu právě musí začít ten, kdo má vyšší důvod, nežli pouze, aby nebyl ošizen. Musí začít ten, který řekne pravdu jen k vůli svému svědomí a své lásce k Bohu, i když ví, že bude ošizen. Ten musí začít, kdo chce svou šlechetností vzbuditi v druhém silný stud a touhu po čistém a pravdivém životě. To jsou užitečnosti v nejširším životě. — Myslím, že každý uzná, že jsou nejen potřebné, nýbrž nutné. Kdo není katolíkem, řekne vám, že k tomu není potřebí

nebeský Otec k svaté Kateřině, zdůrazňuje jí s největší vážností, že dotknout se kněze znamená dotknout se samého Krista, dotknout se jeho svaté Krve. Poctivý katolík je si vědom postavení kněze vůči Bohu a vůči lidu a jeho poměr k němu je vyjádřen úctou a vděčností, která se za něho modlí. Neboť ví dobře, že je-li kněz otcem, musí být věřící křesťan dítětem. A poměr dítěte k otci je poměr láskyplné úcty a modlí se vděčností.

Dr. Augustin Uher:

Středověký kajícík na královském trůně.

(Dokončení.)

V Parmě se setkává Karel s otcem Janem. Ale záštita otce, zkušeného válečníka a protřelého politika netrvá pro jinocha vstupujícího do 16. léta věku dlouho. Tíživé starosti nutí rytířského krále cválat dále. A tu svěruje veškerou svou moc Karlovi, tomu téměř pacholeti, dosud drženému na modlitbách a nad knihami, tomuto nezkušenému zbožnému mariánskému ctiteli a eucharistickému horliteli. A jaké je to prostředí! Daleká cizina, plná nepřátel a zraedy ve vlastních řadách. Proti útlému jinochu stojí zkušený domácí politikové, proti modlíci se prostáčku tradice bezohledného prospěchářství a proti českému hloučku fronta hrdých městských republik, jejichž sláva se dotovala od dob antického Říma. Dovedeme si představit ten nepoměr?

A zrovna s takovou nepochopitelnou moudrostí a odvahou, jak čtyři století předtím mladický kníže svatý Václav, vede si králevic Karel. V daleké cizině poznali sílu českého lva. V den svaté Kateřiny, své nebeské ochránkyně, udeřil Karel s vojskem na spojené nepřátele. Bitva byla krutá. Kůň, na němž Karel bojoval, byl zabit. Jižijí přátelé Karlovi ochabovali, boj zdál

se ztracen. Ale v tom nepříteli dali se na útěk a bitva u San Felice byla prvním velkým vojenským úspěchem Karlovým, který mu vynesl pasování na rytíře. Ale nepřítel jako by bylo bez konce. Noví a noví mocní vládcové přistupují do ligy Karlových nepřátel, zrada řadí ve vlastních řadách. Ale Karel neklesal a nepovolil. Když bylo nejhůře, přispěchal znovu král Jan Lucemburský ku pomoci. Toho však italské dobrodružství dlouho netěšilo. Když začal pociťovat nedostatek peněz, jednoduše se měst zbavil prodejem. Tak zaniká neslavně české panství v Itálii.

Toho teskného času byl Karel se svým otcem Janem ve městě Luce. Družina Jana Lucemburského nebyla jistě výlupek vši počestnosti. Byli v ní drsní bojovníci, jimž mírová zahálka byla pobídkou k bezuzdné bujnosti, jaká v těch kruzích bývala pravidlem. Mladý králevic, rozvířený bojem a úspěchy i svým uznávaným věhlasem, je stržen do víru zábav svých vojenských druhů.

Kde je kniha mariánských hodinek? Kde zapomenut něžný zpěv ku počtě nejčistší Panny? — Ach poháry zvoní, králevicův hlas sílí vedle chlapeckého řehotu, víno a odvážná slova zažehují v očích plameny zlé žádosti a v temném koutě satan se zachechtá: Karel, dítěto mariánské, klesl. Sám o tom píše: »Ti, ježto otce našeho na každý den se přidržíváchu nás s stesky právě v osidlo záhuby a smilstvie svedli; a tak svedení od převrácených, běchme převrácení s převrácenými.« Avšak Pán a matka Boží neopouští hříšníka. V králevici se probudí všechna hrůza spáchaného smrtelného hříchu. Nazítří na den Nanebevzetí Panny Marie má děsivý sen. Vidí, jak anděl trestá jeho příbuzného za hřích smilstva. Strašlivý sen se vyplňuje a příbězný opravdu v zápětí náhle umírá. Hluboká lítost otřese Karlem. Stává se z něho nový člověk. Pokora před Bohem, jež urazil, vědomí viny a povinnost zadostučinění provází jej celý život, jakkoli stoupá v hodnotech a pozemské slávě.

Hřích přivodil v životě Karlově hluboký otřes, po němž následoval upřímný a definitivní obrat k dobrému, obrat k vážnosti, k ctnosti a životní zralosti. Bo-

jím být. Nebudeme mu odporovat. Chceme věřit také v dobré. Ale skutečnost nás Bohu žel poučuje o tak veliké síle zla a sobectví, že se snad již každý reální člověk rozloučil s myšlenkou, že lze na světě být dobrým bez Boha. Neříkejte, že snad potřebujeme Boha jako dozorce nebo soudce. Pro nás není Pán Bůh jen nepochopitelnou bytostí v nekonečnu, o níž bychom si mohli myslet svobodně co chceme, nýbrž protože musíme a chceme přijímat jednostranné a nesmlouvavé slovo Kristovo v jeho Církvi a podle něho tvořiti svůj mravní ideál i život.

To jsou všeobecné užitečnosti našeho poměru k životu vůbec. Ale my máme dokonce i zcela vlastní místo, které nám jak zbývá, tak jest i dosti dobrovolně ponecháváno. Jest to místo skoro čistě katolické. Jest to ona charitativní láska a činnost, která se ujímá takových lidí, kteří vypadli ze sociálního systému společnosti, nebo takových, kterých by nikdo za plat neošetřoval! Při nejlepší vůli, aby veřejná sociální péče zachytila všechny případy lidských potřeb, přece se jí to nepodaří. Život je příliš různotvárný, než aby na všechny případy mohla býti veřejná sociální zařízení. A právě pro tyto mimořádné případy je zde křesťanská láska, která se jich ujímá. Vzpomínám, jak mne hluboce došlo, když jsem se dověděl, že svatý Cottolengo vytvořil v minulém století nemocnici, která dodnes stojí na jeho zásadách? A ty jsou? V Turíně

jest jeho tak zvaný »Malý dům Prozřetelnosti«, kde jest 7.000 nemocných. A těchto 7.000 se denně stravuje z Boží Prozřetelnosti: nemají zaručených příjmů, nemocnice vůbec nevede účetnictví ani pokladnictví a musí přijmouti každého, koho jinde odmítli, a kdo nemá ani dokladů ani průkazů. A neptají se ho, kdo jest a co jest. To je typ, jaký by měl býti mezi námi. Zde sice narazím na naše katolické instituce, které musí samozřejmě zachovávat určitý postup, ale nelze-li tak evangelicky ideálně konati dobré, protože máme slabou víru, můžeme a musíme se aspoň co nejvíce této snaze přiblížiti. To jest naše místo, vyplňovati zbývající mezery.

Ještě něco užitečného: Katolík plný důvěry v dobrotu Srdce Božího, plný svatých vzorů velikých světců, musí býti užitečný v každé rmutné době svým nepřemýšleným optimismem. On ví, že život člověka i lidstva jest nadevše v rukou Božích. V rukou ne nějakého neznámého boha, boha filosofického nebo nevím jakého, nýbrž v rukou dobrovitivého Spasitele, který dal za nás život, aby nám život dal.

A toto vše musí býti dnes naší velikou snahou. Jen vyvážené spojení mezi vnitřním spojením s Bohem a na druhé straně s maximální užitečností pro lidstvo v tomto životě, přivede odcizené lidi opět k důvěře ve ztraceného a znovu nalezeného nebeského Otce a Spasitele.

lestné vzrušení po ztrátě panické nevinosti je živé dlouho do mužného věku panovníkova, ale neprojevuje se nějakou malomyslností, skleslostí a zlomeností, nýbrž způsobem vpravdě křesťanským: pokáním a velikolepými skutky dostiučinění. A teď již rozumíme ve vlastním životopise Karlovi těm obsáhlým náboženským úvahám: jsou všechny zaměřeny k problému osvobození člověka od viny a povznesení jeho na cestu sjednocení s Bohem. Teď už se nám rozběskuje o posílání knihy: vždyť je veřejné vyznání po způsobu velkého kajícího svatého Augustina, kterého Karel pilně četl a kterého se ve svém životopise přímo dovolává. Kamenná maska padá s tváře středověkého vladaře: vidíme ho v lidské pokoře a v lidské velikosti.

Karel si byl vědom posvátnosti svých vladařských úkolů a důstojnosti svého postavení, jehož nabyl jedine milostí Boží. Byl král nejen svými vnějšími projevy, také jeho duše byla vpravdě královská. Proto jeho pokání nebylo jen několik otčenášků, nýbrž činy, hodné ruky královské. Tak citlivé bylo jeho svědomí a tak činná byla jeho zbožnost.

Karel před námi nerozprostírá mnohomluvně své city, své privátní zážitky. Cesta přes Alpy je odbyta jednou větou, ačkoli to jistě byl při tehdejšímu stavu dopravní techniky čin hodný epické písně. Vždyť, jak se dovede rozplývat v citech dnešní turista, který uhání do Itálie v luxusním rychlíku! Než i u Karla dovedeme postřehnout, jak působila vznešená, hrůzokrásná alpská příroda na vnímavou a citlivou duši.

Kralevic vzpomíná, jak jel skrze Taury a když se bral gerlošským údolím, jak jistě pod silným dojmem, jímž na něho krajina působila, vzpomněl si znovu po desíti letech na výstražné zjevení v zápětí svého hříšného pádu. A taková lítost zachvátila kajícího, že, jak praví »od toho času na čest velebné panny Marie počech hodiny jednati, aby na každý den zpíevány byly v kostele pražském, tak aby o jejím svatém životě, skutech a diviech na každý den nové lekce byly čteny.« Středověkého člověka pronikalo náboženství po všech stránkách, středověcí lidé nebyli křesťany jen nedělními a kostelními. Truchlivý stav své duše po hříchu a truchlivý stav české země při svém návratu z ciziny klade Karel v životopisu ve zřejmou paralelu. Očistný proces prováděný osobním pokáním a nápravou i skutky křesťanské dobrotivosti chtěl král Karel zřejmě doplnit vedle povznesení země také jasným symbolem velké proměny k dobrému. Historikové umění nedovedli jasně vysvětlit myšlenkovou koncepci velikolepého hradu Karlštejna, jež Karel IV. zbudoval jako schránku pro nejvzácnější poklady říše. Až profesor Tille upozornil velmi podnětně, že myšlenka posvátného hradu souvisí s myšlenkami životopisu.

Velikolepou hradní stavbou, která nebyla pouhým fortifikačním objektem jako ostatní středověké hradby, zbudoval císař viditelné znamení své dokonané duchovní proměny. Hradní věž, známá tím, že v ní nesměl být nikdy zřízen byt manželský, dále vznešené posvátné prostory chrámové na hradě s obrazovou výzdobou na temata z Apokalypsy, připomínaná v životopise, to vše ukazuje, že inspiračním zdrojem tohoto gigantického díla Karlova ducha byl onen hluboký mravní proces v nitru velkého císaře, který se začíná jinošským poklesem v Lucce.

Mluví-li dnešní člověk o pokání, má falešnou představu děsivého flagellantství, mravně neplodného a neúčinného. Nedoceněný duch středního věku, této doby tolik nechápané a ostouzené, ukazuje díly, jímž věky nedovedly vzít velikost a cenu, co je právě pokání křesťana. Udivující energie politika a hospodáře a mystická odloučenost od světa v kapli karlštejnské, to

jest jen dvojí tvář téže myšlenky, která byla hnací silou požehnaného života Karla IV., života pro věčnost, který přinesl tolik blaha tomuto světu.

Msgre E m. Ž á k

Stvoření světa v náboženské tradici.

O původu světa přemýšleli jak dávní řečtí myslitelé, tak moderní přírodopytci. Ale nejstarší a nejpoulnější výklad o světě byl náboženský. Víra národů mluví o Stvořiteli. A kde vládli polytheismus (víra v mnoho bohů), tam šířilo se mínění, že více bohů pracovalo na složitém a velikolepém díle země, jejíž jsme my obyvatelé i dobyvatelé.

Již Mojžíš na prvé stránce svého Pentateuchu (pět knih) nejprve odpovídá věřícím na otázku: Jak povstal svět. Mojžíš jest jednou z nejimposantnějších osobností v dějinách lidstva. Stejně veliký jako osvoboditel židovského národu z otroctví egyptských faraonů, jako jeho vůdce a zákonodárce. A u těch přírodovědců, kteří našli zásadní soulad mezi svými poznatky a jeho prostým vypravováním o původu světa, je zván »vědeckým myslitelem« (Dr. J. Reinke). Silu jeho ducha a kouzlo jeho velikosti výrazně vystihl veliký renaissanční mistr Michelangelo ve své jedinečné soše: Mojžíš.

Zní jako hlas neb andělských pozounů, jako slova z prvního Sinaje, co praví Mojžíš na počátku posvátného Pentateuchu: »Na počátku stvořil Bůh nebe a zemi. Země pak byla pustá a prázdná, tma byla nad propastí a duch Boží vznášel se nad vodami.«

Co hlásá světu, jehož myty jsou plny pouhých dohadů a zmatků? Světu, který v každém zjevu přírody viděl jiného boha? Že je pouze jeden neviditelný Bůh, věčný a všemohoucí. Ten svůj úmysl stvořit tvory, kteří by se radovali ze života a měli podíl na jeho bláženosti, proměnil v čin. Na počátku bylo jeho slovo: Budiž. A tím slovem dal život bytostem neviditelným. Hmota není tedy věčná, jak učili menicheisté a co je předpokladem těch, kdo hledí svět vysvětliti bez Stvořitele.

A když tato hmota, nesmírná mlhovina, zhustila se v ony miliony hvězd, mezi nimi byla jedna, z nich snad nejmenší, kterou Stvořitel určil za vlast lidstva — naše země. Je to chladnoucí, zkratělá hvězda. Ponořena ve tmách, objata vodami, byla pustá a prázdná. Ale nad nimi vznášel se prapůvod života, duch Boží. A nastala první chvíle, prvé znamení a hlavní podmínka, aby nastal kolem ní příští ruch života.

»I řekl Bůh: Buď světlo a učiněno jest světlo.« A stal se večer a jítro, den první.

A druhého dne řekl Bůh: »Buď obloha« a zklenula se nad zemí jako nové roucho vysoká vrstva vzduchu. A třetí den řekl Bůh: »Shromážděte se vody, které pod oblohou jsou, v místo jedno a ukaž se sucho.« A nazval sucho zemí, shromáždění vod mořem.

To byla první činnost ducha Božího. Stvořeny jsou čtyři živly, hlavní podmínky pro život tvorstva. Čtyři prvky: světlo, vzduch, voda a země, jak o nich již starší řečtí přírodopytci učili. A ještě jednou zaznělo slovo Hospodinovo: »Zplod země bylinu zelenou a dřevo plodné, nesoucí ovoce podle pokolení svého.« A země vydala ze svého lůna rostlinstvo a stromoví, nesoucí ovoce. Připraven je první chléb pro všechno živé tvorstvo.

Čtvrtého dne řekl Bůh: »Buďte světla na obloze nebeské, ať dělí den a noc, a jsou na znamení časů, dnů i let.«

Tato čtvrtá fáze ve vývoji naší země dala přírodopycům dosti přemýšlení. Jak to, že Mojžíš mluví v prvním dni o stvoření světa a teprve ve čtvrtém dni o stvoření slunce, měsíce a hvězd? Odpověď je rozřešena: Nejprve byla v prostoru světelná látka rozptýlena, a ta teprve v další periodě soustředila se, zhustila ve svítící tělesa. (Angličtí fyzikové.)

Pátého dne řekl Bůh: »Vydejte vody plaz duše živé a létavé nad zemí pod oblohou nebeskou.« Nejprve ožily vody svojí pestrá bohatou zvířenou, a potom vzduchové pláň osídlilo všelike ptactvo.

Šestého dne řekl Bůh: »Vydej země duši živou, zvířata zemská podle tvárnosti jejich.« A když země ožila zvířectvem, Bůh dokonává svoje dílo, říká: »Učiníme člověka k obrazu a podobnosti mému, ať panuje nad vším, co se hýbe na zemi. K obrazu mému stvořil ho, muže a ženu stvořil je. A požehnal jim a řekl: Rozsítež a množte se, naplňte zemi a podmaňte ji.«

»A viděl Bůh, že vše, co učinil, bylo velmi dobré. A odpočinul dne sedmého od díla svého a posvětil jej.«

Učení Mojžíšovo o původu světa jest jedno z největších duchovních poznatků světa. Pravda a obraznost jsou v něm spojeny, jako ve všech kosmogoniích starých národů.

S upjatou zvědavostí naslouchá jemu dítě v prvních náboženských hodinách a ví odkud je svět. Bůh jej stvořil. Nad Mojžíšovou zprávou zahloubá se však i vážný, nestranný přírodopysk a přemýšlí, jak tuto zprávu uvést v soulad s poznatky dnešní vědy. A nenalézá v této zprávě žádného protikladu. Je v ní líčen poněkud vývoj země. Když duch Boží stvořil čtyři základní živly: světlo, vzduch, vodu, zemi, postup se děje od nejnižších živočichů ve vodě, k tvorstvu vyššímu, až k jeho koruně, k člověku. A pořad, jak Mojžíš vývoj světa vypravuje v hlavních podstatných rysech, odpovídá nynějším poznatkům vědy.

Proto Ampère mohl prohlásiti: »Pořad, v jakém Mojžíš vývoj organicky líčí, odpovídá našim názorům. Buď měl Mojžíš totéž vědecké vzdělání jako my, anebo byl osvěcen od Boha.«

Co nazývá Mojžíš »dnem« jest v řeči přírodopyců celá perioda, velká fáze v rozvoji země. Doba snad mnohých tisíciletí. A jestli jich věda zná celé desítky, Mojžíš stvoření vtěsňuje do šesti tvůrčích dnů, aby národu svému vyložil, že každý má šest dní pracovat a sedmý den odpočívat. Líčí zajisté Stvořitele jako dělníka, který po šestidenní práci odpočívá. A že Bůh viděl, že je velmi dobré co tvořil, svědčí o jeho moudrosti. Ze svět nezůstal tak dobrý, jak jej stvořil, jasně vykládá srovnávací bohověda hříchem prvních lidí. Mojžíš nepsal vědecké pojednání, ale populární, posvátnou čítanku pro lidi. A tím jeho knihy zůstaly, stejně vážené křesťany jako Židy. Zdůraznil Boha jako stvořitele a moudrého zachovávatele světa. A zároveň chtěl národu svému navždy vštípnouti v paměť, že nejsou bohy voda, jednotlivá slunce, hvězdy, ni jednotlivá zvířata, jak je staří národové (Egyptané, Peršané a j.), jimiž Židé byli obklíčeni, vždy jako božstva uctívali.

Nesmírné úsilí, jež učenci věnují tomu, aby vykládající původ světa, Bohu se vyhnuli, končí tím, že pod jiným jménem Boha často předpokládají. Stvoření světa, kde chaos se mění v kosmos, nespořádanost v zákonitost a krásu, předpokládají nejen vyšší Inteligenci, kterou my nazýváme Bohem. Bůh je »v e d e c k á i n d u k c e.« (Reincke) Naše představa o něm zůstane vždy kusá a nikdy se nepovznese nad hranice naší představivosti. Nejsme více, nežli děti, kteří věří v otce, byť ho nikdy nepoznali, ale věrou v něho se uklidňují a posilují. A stále ještě

světem znějí slova slavného přírodopisce Linné, jenž napsal po životním badání a zkušenostech: »Viděl jsem Boha, věčného, vševědoucího a všemohoucího, zdál se mnou tiše kráčet a já jsem. Nalezl jsem mnohé jeho stopy ve stvořených věcech; v nichž všech, stejně ve velikých i v malých, ano zdánlivě nepatrných, jaká síla, jaká moudrost, jaká neporušitelná dokonalost!« A co obdivuje přírodovědec, který v dílnu Boží v přírodě mohl důkladněji nahlédnouti, nežli my, to my vyznáváme s dětskou prostotou a pokorou slovy: »Věřím v Boha, Otce všemohoucího, Stvořitele nebe i země.«

Rozhlas.

(Hlídka katolické rozhlasové centrály. Dotazy řiďte na redakci časopisu, která je předá příslušným referentům.)

17. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8—8.55 hod.: Tichá Mše svatá s rorátními zpěvy ze seminářského kostela Sv. Anny v Českých Budějovicích a promluvou Mgr. Dr. Antonína Melky.

8.55—9.10 hod.: Mgr. Karel Reban: Přednáška z křesťanské nauky: Peklo.

18. prosince, pondělí: P. I., MO.: 15.30—15.45 hod.: Z katolického života — duchovní četba.

20. prosince, středa: P. I., B.: 17.15—17.30 hod.: Marie Kučerová: Příprava rodiny k narození Páně.

22. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní příprava na vánoce.

24. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

P. I., MO.: 8.45—9 hod.: P. Emanuel Mysliveček, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Nebe.

9—9.40 hod.: Tichá mše svatá z farního chrámu v Moravské Ostravě s lidovým zpěvem.

9.40—9.50 hod.: Prof. Štěpán Herat: Duchovní promluva na den. 24—1.30 hod.: Půlnoční pontifikální Mše svatá z velechrámu sv. Víta v Praze.

25. prosince, pondělí, Hod Boží vánoční: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8—8.15 hod.: prof. František Falkenauer: Přednáška z křesťanské nauky: Povolání k Synovství Božímu.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z kostela OO. Kapucínů v Třebíči.

11—11.10 hod.: profesor Karel Žák: Duchovní promluva na den.

16—16.45 hod.: Koledy z basiliky sv. Václava v Praze na Smíchově.

26. prosince, úterý, svátek sv. Štěpána: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

9.45—10 hod.: P. A. Hutař, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Milost pomáhající.

10—11 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Uherském Brodě.

11—11.10 hod.: Prof. Rudolf Drábek: Duchovní promluva na den. Odpoledne 15.50—16.20 hod.: Ing. Vilém Bitnar: Česká vánoční poesie (pásmo).

29. prosince, pátek: P. I., MO.: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, Duchovní rozhovory.

31. prosince, neděle: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.15—8.30 hod.: P. Dr. František Suchomel, CSsR.: Přednáška z křesťanské nauky: Modlitba.

8.30—9 hod.: Tichá Mše svatá z chrámu sv. Tomáše v Praze III. se zpěvem koled.

9—9.10 hod.: P. Dr. Konst. Mikláš, CSsR.: Duchovní promluva na den.

P. I., B.: 16—17 hod.: Děkovná pobožnost na ukončení občanského roku z chrámu sv. Jakuba v Praze.

1. ledna 1940, Nový rok: P. I., B.: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.

8.45—9 hod.: P. Dr. B. Spáčil, provinciál Jesuitů: Ideál duchovního rytíře.

9—10 hod.: Slavná Mše svatá z velechrámu sv. Panny Barbory v Kutné Hoře.

10—10.10 hod.: prof. Josef Beneš: Duchovní promluva na den

3. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: Profesor Dr. Josef Vašica: Svatí Cyril a Metoděj a jejich misijní dílo.
 5. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: Duchovní rozhovory pro nemocné.
 6. ledna, sobota, svátek sv. Tří Králů: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: P. Anastáz Opasek, OSB: Přednáška z křesťanské nauky: Misie kněžského života.
 9—10.15 hod.: Slavná Mše svatá z kostela Křižovníků v Praze I.
 10.15—10.25 hod.: P. Václav Chlumský, farář: Duchovní promluva na den.
 7. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 10.15—10.30 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Lidský skutek a odpovědnost za něj.
 10.30—11.30 hod.: Slavná Mše svatá z chrámu sv. Václava v Praze-Nuslích.
 11.30—11.40 hod.: Dr. Antonín Vondráček: Duchovní promluva na den.
 16.50—17.30 hod.: Koledy z kostela sv. Jiljí v Praze (u Dominikánů).
 8. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katolického života — duchovní četba.
 10. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. Dr. Josef Vašica: Osudy slovanské liturgie v Čechách a na Moravě.
 12. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: Antonín Šorm: Obyčeje, zvyky a přívěsti křesť. Cechů v měsíci lednu.
 14. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Svědomí a jeho výchova.
 9—10 hod.: Slavná Mše svatá z děkanského chrámu v Milevsku.
 10—10.10 hod.: P. Ludolf Czermin, O. Praed.: Duchovní promluva na den.
 15. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Emanuel Frynta: Dětská besídka: Význam českých pohádek a pověstí pro mládež (I. část).
 17. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. Dr. Josef Vašica: Sv. Václav a slovanská liturgie.
 19. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: P. Dr. Jan Urban, OFM: Duchovní rozhovory pro muže.
 21. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 8.45—9 hod.: P. Dr. Reginald Dacík, O. Praed.: Přednáška z křesťanské nauky: Zákon a jeho závaznost.
 9—10 hod.: Slavná Mše svatá ze stoličného chrámu v Brně-Petrově.
 10—10.10 hod.: prof. Karel Žák: Duchovní promluva na den.
 22. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Zprávy z katol. života, duchovní četba.
 24. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: Herma Novotná: Jaká má být matka, aby dovedla vychovat syna-kněze.
 26. ledna, pátek: 17—17.15 hod.: prof. Dr. Blažej Koukl: Poslání sv. Jana Boska.
 28. ledna, neděle: 6.45—7 hod.: Zvony, Otče náš, Zdrávas, evangelium, homilie, chorál.
 7.45—8 hod.: Msgr. Dr. Antonín Melka: Přednáška z křesťanské nauky: O hříchu.
 8—8.30 hod.: Tichá Mše svatá z kaple učitelského ústavu ctih. sester Dominikánek v Olomouci-Řepčíně.
 8.30—8.40 hod.: kaplan Alois Vašica: Duchovní promluva na den.
 29. ledna, pondělí: 15.30—15.45 hod.: Marie Stechová: Besídka mladých: Naše slavné ženy (I. část): Sv. Ludmila, duchovní matka Čechů a Moravanů.
 31. ledna, středa: 17.15—17.30 hod.: prof. J. Krpálek: Legendy o sv. Václavu.

Z domova.

LITERATURA.

Vánoční balík 5 knih za 99 Kč s portem zasílá Exerciční dům, Frýdek. Balík obsahuje knihy:
 Sv. Alfons-Liguori, Vznešenosti P. Marie. 374 stran, velký formát.
 Bridel, Katechismus ve verších. 268 stran. — Suchomel-Korvas, Duchovní ztížení, 320 stran. 435 hlubotiskových obrazů. — Naše světa, 768 stran, 49 obrázků. — Berthe Janů, Sv. Alfons. 525 str., velký formát, plát. vazba.
Jesličky (pro domácí pobožnost) za 5 Kč.
Jesličková rodná pobožnost («Životem» - 50 hal.)
 Objednávky vyřizuje Exerciční dům, Frýdek.
Svatá cesta z Prahy do Staré Boleslavi. Napsal V. V. Kremer-Karlštejnský. Zvláštní otisk článku pilného pracovníka a autora četných historických prací. Nákladem Matice staroboleslavské. Cena neudána. Podrobný popis kapliček «Svaté cesty», jejího vzniku a významu.

Sv. Václav v poesii českého národa. Díl I. Uspořádal a vydal J. Křikava, Praha XIV.-II., Dačického ulice čp. 1150. Cena 5 Kč. Obsahuje na 50 básní, oslavujících našeho sv. patrona. Velmi vhodně pro příležitostné recitace.

Rozhledy.

Z Vatikánu.

V neděli 3. prosince zahájil Svatý Otec osobně studijní rok papežské akademie věd, která má svoje sídlo v kasinu Pia IV. ve vatikánských zahradách. Slavnosti byli přítomni všichni v Římě meškající kardinálové a členové papežské vědecké akademie.

O svátku Neposkvrněného Početí Panny Marie byl Svatý Otec přítomen t. zv. Capella Papale v basilice Santa Maria Maggiore, největší to mariánské svatyni římské, kde bylo oslavováno 40té výročí kněžství Svatého Otce, který tam před 40 lety, dne 3. dubna r. 1899 u oltáře s prastarým obrazem Panny Marie Sněžné slavil svoji první Mši svatou. Středem oslavy byly pontifikální Bohoslužby, celebrowané kardinálem-arciknězem Verde, po kterých Náměstek Kristův udělil z vnější loggie basiliky papežské požehnání. Bohoslužby i okamžik udílení požehnání, byly přenášeny vatikánským rozhlasem i některými evropskými rozhlasovými stanicemi.

Sídlům nově zřízené papežské nunciatury v jihoamerické republice Uruguay stalo se Montevideo. Apoštolským nunciem byl jmenován Msgr. Albert Levame.

K překvapujícím archeologickým nálezům došlo při restauráčních pracích římské Cancellarie, jež jest majetkem Vatikánu. Již r. 1937 byl nalezen reliéf, náležející k nejcenějším uměleckým dílům antického Říma. R. 1938 byl objeven nápis z doby římské republiky a náhrobek průvodce Julia Caesara v galské válce, Aula Irtia. Byly nalezeny i další reliéfy umělecké a historické hodnoty. Všechny nálezy byly uloženy ve Vatikánském muzeu. Očekávají se i nálezy starokřesťanské a raně středověké. Archeologický svět s napjetím čeká na další objevy.

ZE SLOVANSKÉHO SVĚTA.

Slovensko. Katolické ženy slovenské, sdružené v Katolické jednotě, konaly výroční shromáždění v Trnavě. Kromě obvyklého pořadu byla sehraána divadelní hra »Krbý hasnou«. Z referátu předsedkyně národopisného odboru se dovídáme, že do 10. prosince chce Národopisný odbor obstarati pro bratislavské museum ušití a vyšíti všech výrazných národních krojů slovenských.

Matice Slovenská, která má svoje sídlo v Turčanském Svatém Martině, vydala tiskem Dějiny Slovenska. Kniha má 450 stran a stojí nevázaná 36 Kčs.

Jugoslavie. Na opravu záhřebské katedrály, o níž jsme přinesli zprávu v 18. čísle našeho časopisu, věnovalo město Záhřeb 100 tisíc dinarů, chorvatská banovina pak částku 2 miliony dinarů. Opravné práce budou skončeny příštího léta.

Z EVROPY.

Belgie. 40leté biskupské jubileum Msgr. Tomáše Heylena bylo oslaveno 30. listopadu v Namuru, v metropoli jubilantovy diecése. Staříčkův jubilar sloužil toho dne pontifikální Mši svatou, které bylo přítomno veliké množství významných osobností z řad duchovenstva i státních úřadů. Po Mši svaté udělil jubilar přítomným na základě zvláštního zmocnění Svatého Otce papežské požehnání. Svatý Otec blahopřál Msgr. Heylenovi zvláštním dopisem, který mu předal papežský nuncius bruselský Msgr. Micara.

Jubilár Msgr. Heylen vyzval věřící své diecése zvláštním pastýřským listem k mírové noveně. »Římský misál jest nepřehlednou studnicí modliteb za mír«, praví se v něm. I v litaniích ku Všem svatým modlíme se za mír a svornost mezi národy, prosíme Boha, aby zachoval nás od moru, hladu a války!

Překlad Summy theologické sv. Tomáše Akvinského vychází též vlámsky, a to, podobně jako u nás, péčí dominikánů. S vydavatelskými přípravami započali vlámská a holandská Dominikáni již v roce 1928. Dílo jest vydáváno bez poznámek, ježto tamní katolíci mají již svůj »Scholastický slovník«, pořízený péčí P. Asterxe. Summa sv. Tomáše Akvinského vychází v přítomné době ve francouzském, španělském, anglickém a českém překladě, tento péčí olomouckých OO. Dominikánů.

K jubilu vlámského mistra štětce Rubense vydá belgická poštovní správa zvláštní známky s obrazy jeho nejslavnějších děl. Jedna ze známek bude ozdobena obrazem proslulého díla Rubensova: Snímání s kříže. Originál tohoto obrazu je v Antverpách.

Holandsko. Proslulý holandský dirigent prof. Dr. Mengelberger byl Svatým Otcem jmenován velkokřížníkem rytířského řádu sv. Jiljí. Vyznamenání s papežovým dopisem předal mu apoštolský internuncius v Haagu Msgr. Giobbe.

Místo pro adresu:

Nedávno zemřel v holandské obci Halsteren bývalý soudce, protestant Mr. Mijders. Když otevřeli jeho závěť, zjistilo se, že veškeré svoje, velmi značné jmění, odkázal katolické farní osadě svého bývalého působení na ostrůvku Tholen. V závěti dárce podotýká: Po celý život narážel jsem na lidský egoismus. Jedině v katolické Církvi kvete ještě plně účinná láska k bližnímu, jak jsem se o tom přesvědčil zejména u řeholníků a řeholnic. Jejich nenáročnost a obětavost také nejvíce přispěly k mému rozhodnutí umožnit jim tímto odkazem další činnost v oboru bliženské lásky.

Holandský misionář zavražděn v Číně. Stále docházejí zprávy o obětech čínských nepokojů, jimiž jsou i obětaví misionáři. Provinciatál františkánské holandské provincie ve Weert dostal nedávno zprávu z Číny, že 7. října byl tam čínskými bandity ve svém misijním působišti v Kuotsuen zavražděn Pater Exler. Misionářem byl od roku 1913.

Itálie. Universitu pro zahraniční návštěvníky má italské město Perugia. Vznikla z popudu italské vlády a přijímá bezpodmínečně všechny studenty ze zahraničí, kteří se chtějí věnovati studiu italštiny a kulturních otázek. Ústav byl založen r. 1926 a měl v tomto roce 205 posluchačů ze 24 národností, loni již 1182 posluchače ze 42 národností. Sídlem ústavu je dům hraběte Romea Gallengo, věnovaný tomuto účelu. Po smrti dárce zdědil ústav též jeho bohatou knihovnu, obsahující 4.458 italských, 4.768 anglických, 3.717 francouzských a 540 německých knih. Ústavní knihovna odebírá též na 600 významných zahraničních revuí. V celku má knihovna 15.425 svazků a přes 11 tisíc brožovaných tisků.

Litva. Katolický život v této zemi, jediném katolickém státě v Pobaltí, je velmi živý. Z významných katolických listů litevských nutno uvést deník »XX. Věk« (XX. Amzius) a týdeník »Náš časopis« (Musu Laikrasti), obdoba našeho náboženského týdeníku »Neděle«. Ve všech diecésích byl letos uspořádán »Den katolického tisku.«

Maďarsko. Konference maďarského episkopátu konala se v polovici listopadu v Budapešti. Kromě jiných otázek bylo jednáno též o problémech duchovní správy polských uprchlíků v Maďarsku.

Maďarský episkopát se usnesl před časem věnovati španělským kostelům 100 kalichů. Tyto došly do Španělska koncem listopadu. Každý ze španělských biskupů obdržel po jednom, ostatní byly předány komitétu, pečujícímu o obnovu kostelů, poškozených za občanské války. Každý kalich jest opatřen obrázkem Panny Marie, ochránkyně Maďarska.

Španělsko. Mezinárodní výstava církevního umění konala se ve Viktorii. Kromě Španělska byly na ní zastoupeny Portugalsko, Itálie, Německo, Francie a Amerika.

Madrid, hlavní město obnoveného Španělska, bude, podle prohlášení generalissima Franco, přebudován, a to nejen stavebně, ale i duchovně, aby byl důstojnou metropolí Nového Španělska.

Z OSTATNÍCH SVĚTADILŮ.

Letos je tomu 150 let, co byly položeny základy ke katolické církevní organizaci ve Spojených státech a jmenován první americký biskup. Používaje této příležitosti zaslal Svatý Otec severoamerickému episkopátu apoštolský list, ve kterém především vzpomíná svého předchůdce papeže Lva XIII., který stoleté jubileum tohoto výročí oslavil rovněž apoštolským listem.

Svatý Otec chválí v listu obětavost amerických katolíků pro misie, katolické školy a ústavy a pozdravuje radostné snahy o vybudování nové velké katolické koleje v metropoli severoamerických států.

Několik dat o rozvoji katolické Církve ve Spojených státech. V roce 1776 měly Spojené státy přibližně 3 miliony obyvatelů, z nichž bylo 20 tisíc katolíků, jejichž duchovní hlavou byl apoštolský vikář londýnský. Veliká vzdálenost a politický vývoj, jakož i stále stoupající počet věřících vedl k tomu, že roku 1784 byl pro Ameriku jmenován apoštolský vikář John Carroll, povýšený po pěti letech r. 1789 na biskupa baltimorského. Jeho diecési tvořilo tenkrát 13 spolkových států amerických. Jen státy Nový Orleans a Florida patřily k obvodu biskupství Santiago na Kubě a některé okresy státu Detroit k kanadskému biskupství v Quebecu. R. 1807 žilo v Americe již na 150 tisíc katolíků, kteří v r. 1808 byli rozděleni do nově zřízených pěti diecésí v Novém Yorku, Bostonu, Filadelfii a Bardstownu. Vstup katolicismu a počtu věřících přineslo vystěhovalectví z Irska, Itálie, Německa a Polska, z kterýchžto zemí přišlo do Ameriky i mnoho kněží a řeholnic, věnujících se duchovním potřebám svých krajanů. Již r. 1789 byla otevřena katolická kolej v Georgetownu, kterou r. 1805 převzali jesuité. První kněžský seminář byl otevřen v Baltimore r. 1791 Sulpiciány, vyhnanými z Francie. Od r. 1893 mešká ve Washingtonu apoštolský delegát. Všechny kostely a duchovní vydrží si američtí katolíci sami, rovněž i farní a ostatní školy. Farní školy vedou řeholnice, rovněž tak většinu dobročinných ústavů. Dnes má Amerika 20 arcibiskupství a 97 biskupství, benediktinské opatství »nullius« v Belmontu a zvláštní církevní obvody pro katolíky východního obřadu v Pittsburgu a Ukrajince ve Philadelphii. Kromě toho jsou dvě katolické diecése na Porto Rico, apoštolské vikariáty na Aljašce, Guamu a Hawai, a 10 diecésí a 3 prefektury na Filipínách. Americká armáda má katolického polního biskupa a 307 kaplanů. Církevních řádů působí v Americe 64 s 9900 kněžími a 14 družin laiků se 4000 bratřími. 114 tisíc řeholnic vede 325 sirotčinců, 170 starobinců a 672 útulků. Katolických universit má Amerika 23. Liga slušnosti, ve které zasedají i nekatolíci, potírá špatné filmy a literaturu. Pravidelné katolické vysílání má 69 rozhlasových stanic v 37 spolkových státech.

Plodný apoštolát. Před 50ti lety byl vysvěcen na kněze americký jezuita P. John Wynne. Jeho zálibou byla literatura. Zprvu řídil časopis »Messenger«. Po 15ti letech kněžské činnosti pojal úmysl vydati »Katolickou encyklopedii«, což uskutečnil v 15ti svazcích. Po 20tiletém působení seznal, že katolíci potřebují dobře vedený týdeník. Založil jej a »America«, rozšířená dnes po celém světě, je uznávána za nejlepší z amerických týdeníků. Nedávno slavil P. Wynne v plné tělesné i duševní svěžesti zlaté kněžské jubileum.

Pater Bullard, misionář polárních krajů, těžce onemocněl. Na žádost církevních úřadů byl pilotem kanadské letecké společnosti odvezen v letadle ze své misijní stanice do nemocnice v Chesterfieldu, aby bylo umožněno řádné léčení obětavého pastýře obyvatelů nejsevernějších krajů.

Z MISIJNÍCH KRAJŮ.

Pokroky a obtíže v diecési Allahabad. (Indie.) K italským, irským a americkým kapucínům přibýlo nyní dalších 10 kanadských bratří téhož řádu, dalších 9 je v nejbližší době očekáváno. Jak je jejich spolupráce potřebná vysvitá ze statistiky obrácených. Jestliže v minulých letech vykazoval počet obrácených číslo 200 dospělých ročně, stoupl tento počet v posledních dvou letech na číslo 500. Především bylo možno se věnovati více obrácení potlačených tříd paríů.

Misijní práci vadí nyní důsledky válečného stavu. Volný pohyb misionářů je poněkud omezen; jako cizinci podléhají i oni zákonům o registraci a nesmíjí bez policejního povolení opustiti svůj okres. Než přijde potřebné povolení, uplyne obyčejně mnoho času.

Jiný zlý úkaz doby jest prohibice, zavedená v provinciích národného kongresu. Misionáři mají sice povolení používat ke mši sv. vína, avšak cena 23 lir (asi 41.50 K) za litr znamená pro misijní pokladnu velké zatížení. (Fides.)

Katolíků je na okrsku zemském přes 398 milionů. Tento počet stoupá ročně průměrně o 3—4 miliony duší.

PROSÍME O VYROVNÁNÍ NEDOPLATKŮ PŘEDPLATNÉHO!

Pro obnovu předplatného a vyrovnání nedoplatků připojujeme k tomuto číslu složenky.

Dobrovolné příspěvky na vydávání časopisu jsou vítány a budou, pokud si to dárce výslovně nezakáže, kvitovány.

VYCHÁZÍ S CÍRKEVNÍM S

Vlastním nákladem Svatováclavské Ligy v Praze IV., Hradč. 1. a 15. každého měsíce kromě července a srpna. Redakční předplatné na celý rok i s poštovní zásilkou 6 K. - Číslo pošt. - Odpovědný redaktor Josef Kozák, Praha. - Používání č. 15.206/VII. ze dne 18. ledna 1936. Dohledací pošt. úřad

Telefon 714-19.

NÍM A CENSUROU.

Čís. 8. - Redakce a administrace tamtéž. Vychází 20. každého měsíce. - Cena jednotlivého čísla 30 hal. Čís. 208.401, čís. telefonu 617-70. - Řídí redakční kruh. - Článek povoleno ředitelstvím pošt a telegrafů pod tiskla kniht. J. Bartl Praha VII., Korunovační 14.